

Mpoto: Bible for 1 Corinthians, 1 John, 1 Peter, 1 Thessalonians, 1 Timothy, 2 Corinthians, 2 John, 2 Peter, 2 Thessalonians, 2 Timothy, 3 John, Acts, Colossians, Ephesians, Galatians, Hebrews, James, John, Jude, Luke, Mark, Matthew, Philemon, Philippians, Revelation, Romans, Titus

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Matthew

Chapter 1

¹Kitawu si ahoku waka Yesu kristu mwaniki waka Daudi, mwaniki waka Ibrahimu. ²Ibrahimu akavi atati wa isaka, ni isaka atati waka Yakobo, ni Yakobo atati waka Yuda ni alongu vaki. ³Yuda akavi atati waka peresi ni Sera kwaka Tamari, Paresi atai waka Hezeroni, ni Hezeroni atati waka Ramu. ⁴Ramu akavi atati waka Ainadabu, Aminadabu atati waka nashoni, ni Nashoni atati waka Salimoni. ⁵Salimoni akavi atati waka Boazi kwaka Rahabu, Boazi atati waka Obedi kwaka Ruth, Obedi atati waka Yese. ⁶Yese akavi atati waka mfalumi Daudi akavi atati waka Sureimani kwaka Uhwanu waka Uria. ⁷Sureimani akavi atati waka Rehoboamu, Rehoboamu atati waka Abiya, Abiya atati waka Asa. ⁸Asa akavi atati waka Yehashafati, Yehoshafati atati waka Yalamu, ni Yoram atati waka uzia. ⁹Uzia akavi atati waka Yothamu, Yothamu atati waka ahazi, Ahazi atati waka Hezekia. ¹⁰Hezekia akavi atati waka manase, Manase atati waka Amoni ni Amoni atati waka Yosia. ¹¹Yosia akavi atati waka Yekonia ni vaveli vaka chikahi pavatola kuyenda ku Babeli. ¹²Ni pamosi yi kutolekeka kuyenda ku Babeli, Yekoni akavi atati waka Shatieli, Shatieli akavi atati waka ni Zerubabeli. ¹³Zerubabeli akavi atati waka Abiydi, Abiudi atati waka Eliakimu, ni Eliakimu atati waka Azori. ¹⁴Azori akavi atati waka Zadoki, Zadoki atati waka Akimu, ni Akimu atati waka Eliudi. ¹⁵Eliudi akavi atati waka Elieza, Elieza atati waka Matani ni Matani atai waka Yakobo. ¹⁶Yakobo akavi atati waka Yusufu, Nomi waka Mariamu, Momi yombi Yesu akavelekiki, yokemeha kristu. ¹⁷Mihoku yola kutumbu Ibrahimu mpaki Daudi yikayi mihoku kumi ni nchechi, kutumbu Daudi mpaki kutolekeka kuyenda ku Babeli mihoku kumi ni nchechi ni kuhuma kutolekela kuyenda nu Babel mpaki kristu mihoku kumi ni nchechi. ¹⁸Kuvelekeka kwaka Yesu kristu kukavi kwa ntundu womboni, Nyongo waki Maeiamu akachumbwiwi ni Yusufu, nambu kabula ngakuhimangana, akawonikana ari ni ndumbu kwi uwezu waki Roho. ¹⁹Ndomi waki Yusufu, akavi mundu wa chakaka ngacheakapaliki kumpeka lihamu munja pawaka, akaamwi kuuleka usumba waki ni yombi kwa sile. ²⁰Pa akavi aholela juu ya mambu ye hagma, malaika waha Bambu akamboke mu ndotu, Ipwaha, "Yusufu mwaniki waka Daudi, wakayoghopa kuntola Mariamu ngati nhwanu waku, ndava ndumbu yeavi nayu ni kwa uweza waki Roho muhuhu. ²¹Avereke mwana wa chikambaku ni wankema lihina laki Yesu, ndava akombula vandu vaki ni zambi hyau. ²²Ghoti hayo yakatoki kutimizika chela chechikapwaghiki ni Bambo kwa ndela yika nabii, ipwagha. ²³Lolyaka, bikila ayema ndumbu ni kumbeleka mwaniki wu chikambaku, ni wankema lihina laki "Imanueli" Maana yaki "chapanga papamu ni tenga". ²⁴Yusufu akayumuka kuhuma mu lughono ni kuhenga ngati maraika waka Bambu mo ampwaghili ni kuntola ngati nhwanu waki. ²⁵Hata vela, ngache akaghoni naku mpaki paaliwopula mwaniki wu chikambaku ni akanema lihina laki Yesu.

Chapter 2

¹Pukuyomo Yesu kuvelekeka mu Bethlehemu yi ku uyahudi mu machova yaa mfalume Herode, vandu vasomi kuhuma mashaliki yi kutali vakahika ku Yerusalemu vapwagha. ²"Avi kwaku yombi ambayi yoavalekiki mfalume waka vayahude? tikaweni ndonde yaki mashaliki ni tenga tihikiti kumuhahukila". ³pani hapa mfalumi Herode payowana ghanagha akfazaiki, ni Yerusalemu yoha papamu ni yombi. ⁴Herode akavakusanya vakulungu wu makuhani voha ni vaandishi va vandu ni yombi akavalukila, "Kristu yavelilika kwako?". ⁵Vakampwaghila, "Mu Bethlehemu yi uyahudi, ndava vela ndo moikalembeiki ni nabiye. ⁶Ni wenga Bethlehemu, mu ndema waka yuda, nga uchoku mu miongoni mwaka akolungu waka yuda, ndava kuhuma kwaku wenga yahika ntawala yoatadima vandu vangu Israeli. ⁷Vela Herode akakemiki vala vasomi kwa sili ni kuvalalukila ni chikahi woli hasa lutonde lukavi luwonikini. ⁸Akavatuma ku Betrehemu, apwagha "Muyenda pu lukwali mukumpala mwaniki yoavelekiki chikahi pamambona, munetila habari ili ngati ni nenga natu naweza kuhika ni kumuhaukila". ⁹Pukuyomo yi kuva vanjowini mfalumi, vakayendele ni mwanja wau, ni lutonde lola lolukali valuweni mashaliki lukalonguli mpaki palayemi panani yi mahala mwaniki yoakavalekiki paakavi. ¹⁰Chikahi pavaluwona lutonde, vakahekali kwi furaha ngolongu muno. ¹¹Vakyingii mu nyumba ni kumbona mwaniki yoavelekiki ni Mariamu nyongo waki vakansujudila ni kumuhaukila vakahowola ndonde hyau n kumbohela zawadi hya Zahabu, uvumba ni manemane. ¹²Chapanga akavanyiti, mu ndotu vakakeleuka kwaka Herode, vela, vakawoka kukeleuka ku ndema kwawu pa ndela yengi. ¹³Pukuyomo kuva vawokiti, malaika waka Bambo akamboke Yusufu mu ndotu nu kupwagha "yumuka, untola mwaniki, ni nyongo waki nu mukembelya ku misri, mutama kolakola mpaki panampwaghila, ndava Herode ampala mwaniki ili aangamizi. ¹⁴Kila yela Yusufu akayumuka nu kunola mwaniki ni nyongo waki nu kukembele ku misri. ¹⁵Akatemi kola mpaki Herode paakahisi chenje yikotimila chela Bambo cheakavi apwaghila kupetel nabiyi, "kuhuma ku misri ninkemiti mwango". ¹⁶Henu Herode pawona kuva azihakiwi ni vandu vasomi, akashomiki ngamaha akalaghalaki kuvakoma kwa vahiki voha vi chikambaku vavayi ku Bethlehemu ni woha mu eneu lela vavayi ni umuli wa iyaka iveli ni pahi yaki kulengana ni chikahi chechikavi chiyomwi kusibitika kabisa kuhuma kwa vala vandu vasomi. ¹⁷Ndo henu payikavi litimiziki lilovi lelikapwaghiki mu ndomu yika nabiyi Yeremia. ¹⁸Sauti yikayowaniki Ramash, chilelo ni malowu makolongu, Raheli avalelela vaniki vaki ni akakana kufarijiwa, maghambu ngachevavi kavele". ¹⁹Herode paakayomwi kuhwa, lolyaka malaika waka Bambo akamboki Yusufu mu ndotu kola ku misri nu kupwagha. ²⁰"Yumuka untola mwaniki ni nyongo waki ni muyenda mu ndema wi Israheli ndava vavahayi vapala uhayi waka mwaniki vayomwi kuhwa". ²¹Yusufu akayumuka, akantola mwaniki papamu ni nyongo waki, ni vakahika mu ndema yi Israeli. ²²Nambu pawowana kuva arikelau akavi atawala mu Yuda mahala pa atati vaki Herode akayoghopa kuyenda kola pukyomo chapanga kumwonya mu ndotu, akawoka kuyenda ku mkoa wa Galilaya. ²³Ni akapiti kutama mu muchi woukeleka Nazareti, yombi litimizwa lela lelikavi vapwaghiti kwa ndela yi manabiyi, ngati vankema Mnazareti.

Chapter 3

¹Mu machova yala Yohana mbatizaji akahikiti ahubili mu nyika ya yuda apwagha. ²"Mutubwaye, maghambu ufalumi wu ku kunani uvi papipi". ³Ndava ayoyu ndo yola yoapwagha ni nabiyi Isaya akapwagh, "sauti yika mundu ikema kuhumu mu jangwani, muveka tayali ndemla yika Bambo, munyosha mapetu ghaki". ⁴Henu Yohana ahwalika mangoma yi ngamiha ni nkanda wu lingokolu mu chiwunu chaki, chilevi chaki chikavi mapahi ni asali yimi mikongu. ⁵Kuyomola Yerusalemu, yuda yoka ni eneu loha lelishongolota nkoka Yordani vakayenda kwaka yombi. ⁶Vakayi vabatiza ni yombi mu nkoka Yordani koni vatubu mahoku yau. ⁷Nambu paawonika vanawingi wu mafarisayo ni masadukayo vahika kwaka yombi kubatizwa, akavapwaghila, "Mwenga nhoku wu liyoka weni sumo, ni yoa mwonyita kukembe ghazabu yeyihika?". ⁸Muveleka matunda yeyipasa toba. ⁹Ni mukaholele ni kupwaghani mu miongoni mwinu, tivi ni Ibrahimu ngati tati witu, ndava nimpwaghila Chapanga aweza kuntondovela Ibrahimu vana hata kuhuma mu imawu agha. ¹⁰Tayali liwanu vayomwi kuveka mu muzizi wu nkongu ndava vela kila nkongu wanga kuveleka matunda manyahi, wadumulika ni kuulekela pa motu. ¹¹Nenga nimbatiza kwa machi ndava yi toba nambu yombi yamutahikayi pukuyomoha nenga ni nkolongu kupeta nenga ngachemweza hata kutowo hilatu hyaki yombi abatiza kwa Roho muhuhu ni kwa motu. ¹²Ni pepetu ihyaki livi mu ghaki kuwolo kabisa uwanda waki ni kuikuhungana nganu yaki mu ghalaki nambu ayocha mahighalo kwa motu ambau ngawawezi kuhimika. ¹³Kuyomoke Yesu akahika kuhuma ku galilaya mpaka ku nkoka yardani kubatizwa ni Yohana. ¹⁴Nambu Yohana akapala kunkotoha apwagha "Nenga nipalakubatizwa ni wenga, uhika kwangu nenga?". ¹⁵Yesu akayanga akapwagha "luhusa iya vela henu, ndava vela yitupasa kutimiza chakaka yoha" kuyomoke Yohana akampeke luhusa. ¹⁶Pukuyomoke kuva abatizwi, mala Yesu akawoka mu machi, ni lolyaka mbengu ikahuwuleka kwaki ni akambweni Roho waka Chapanga, ahele mu mfanu wa njeva nu kutama panani yaki. ¹⁷Lolyaka, sauti yahuma kunani ipwagha, yonjoni ni mwanango yo nimpala, yo nipendizwi ngamaha ni yombi.

Chapter 4

¹Yesu ni lihoka npaka kujangwa kuye shentani akampema ²Chikahi cha akongiti machova arobaini kilu ni muhi aveni njala ³Vakundengu akahika ni kunpwaghila, ngati ve va mwana vaka Chapanga, atemuli mavu yaya mkate ⁴Yesu akaujanja ni kumpwaghila kwa nkati kayika yaki changa hila lilova lelihuma mundomu vaka Chapanga ⁵Kave shetani atumbu kumpeleka kumuchi uhuhu, ni kumbeka pa malu ya kulongwa muni pa muchi vaka Chapanga. ⁶Nikumpwaghila "ngati ve va mwana vaka Chapanga lihahuha pahi, ndava ilembekiki ntumitumi vaki ahika kukughangiliha "ni kukuhomboha pa mavoku yavu vichu ukalikovandola chivolu chaku pa livu. ⁷Yesu akampwaghila "ilembakiki ukandenga Bambu Chapanga vaku" ⁸Pala shetani akatola ni kundongoha malu ya panani muni muni ni kundangiha hya ubambu voha va pandema hinyahi hyoha. ⁹Anikupakihe hindu hyoha ana ngati haki unihavukila ni kunichikamula. ¹⁰Pal yesu akampwaghila "yenda uvoka pamba' shetani mambo ilembakiki "ipalika kunchikamila yombi ka yika yaki. ¹¹Pala shetani akavoka, nilola ntumiyumi vakahika ni kuntumikila. ¹²Yesu cheyohini kuye Yohana atekukamulika, akavoka npaka ku ghalilaya. ¹³Akavoka ku nazareti akayenda kulama ku kaperanaumu, mumbaka va malu yaku zabuloni ni naftali. ¹⁴Aye yakayi pa kutimiza checha vahikiki nichilota Isaya. ¹⁵Pa muchi va Zaburoni ni muchi va nafutali kuyenda kuwehila, kwihi ya kuyorudani, Garilaya ya mihoku! ¹⁶Vandu va vatemu pa luvenda vakaliveni lilangalilu likolongwa muni, ni vavatemu pa mhili va nyihwa, pa nani yinu luvangulilu livangalala. ¹⁷Kutumbu chikahi cha hechi yesu akatumbwi kulongela lilovi laka Chapanga ni kuvaha, "muvongama mambu ubambu va kunani uvandikili" ¹⁸Payendiki muukehi mwa lochi laku Galilaya akaveni vachilongu vaveli, simon yolohikika Petro, ni mveli vaki Andrea, vapendeka cilepa mulochi mmbu vakayi valochi va homba ¹⁹Yesu akapwaghila, muni vengelika, hakini ntenda muya mwalohi va vandu. ²⁰Nankamu vahikiti mikwavu yohu ni kumbengalela. ²¹Ni yesu pa ayendelela kuhumi pala, avona valongi vaveli vangi yakobu mwana vaka Zebedayo, ni mveli vaki Yohana vakatemi vaki vumu papamu ni zebedayu lati vavu vatande mikwavu yavu, akahoha. ²²Na vombi vaulekiti valu vavu ni mikwavu yavu ni kumbengalela ²³Yesu ayendiki pa pipi gharilaya yoha, atendiki kuvola muma sinagogi yavuni kulongela lilovi la injili la ubahibu ni kulamiha matamu yana wingi pa leati ya vandu. ²⁴Habari hyaki hyayohaniki sina yoka, vandu va peleka kwa yombi valwalika, va vakayi ni hivuta, vakuhi nduka ni vakupooza. Yesu alamiha. ²⁵Lipogha likulongwa la vandu kuhuma ku gharilaya ni ku Yerusalemu ni ku uyahudi ni kuhuma kwihi ya yorodani.

Chapter 5

¹Yesu pa aliweni lipyogha, avokiti ni kuyenda kuchitombi pa akatemi pahi vaku valokeka vakahikiti kwaka yombi. ²Akanyekini ndomu vaki kwa vola, ni kuvaha. ³Mbanga vahochu va ntima mambu u Bambu wa kunani vavu. ⁴Mvanga vana chitima, mambu vatovulila. ⁵Mbanga va vayi legheli mambu haki va uhela ndema. ⁶Mbanga va vayi ninjala ni nywita ya hakia ndava vatupila. ⁷Mbanga va vayi ni chiha mambu vana hava vapata china. ⁸Mbanga va vayi ni ntima unyahi ndava vambona Chapanga. ⁹Mbanga va vakonja malovi, mambu vana hava valohika vana vaka Chapanga. ¹⁰Mbanga va vang'ahika mambu cha haki udandi ubambu va kunani ni vavu. ¹¹Mbanga mwe mwatukanikayi ni kutesa pangichu kuvaha uhakahu uyi voha kwinu mwenga kwa upuhi mambu yangu nenga. ¹²Ntovulilayi kushangilila mambu tharambu yinu ikolngwa kunani mambu kwa vela vandu mwatesila aka chilota nava temi kabla yinu mwanganya. ¹³Mwenga mwinyu va pandema henu ana mwinyu uhoveha unohu vaki, haki iya vo uya kave mwinyu? ngakuhotoleka huwa unyahi kwa chokapi chela, changa ulekela kunja ni kuukanyata ni mavolu ya vandu. ¹⁴Mwanganya ni luvangalilu la pa ndema, muchi vo uchenga hiki pa nani pa chitombi ngapauhakika. ¹⁵Nikave vandu ngapa vapambika nyali ni kuveka pahi ya chitonga, hila va veka pa chinara, ni yalanga liha vohapia va vayi munyumba mukati. ¹⁶Mulileki lilanati heli pa mihu ya vandu vichu vaya vona manyahi yamutenda kunweha Chapanga vinu yoyi kunani. ¹⁷Mwaholi nihikiti kuiyonanga sheria pangichu va ka chilota, ngapa nihikiti kuyonanga nihiki kutimiza. ¹⁸Ninpwaghila kuye kunani ni pahi hyoha hipela, nga yodi yimu pangichu nukta yimu ya sheria haki ivohikitikayi pa sheria npaka hindu hyoha pa hyaya hiyomwi ku kamalana. ¹⁹Ayi hyoha yopepuha lilamu lichoku pa malamuni yanja ni kwa vola vandu kutenda vela akemika nchoku pa ubambu va kunani yohikamula ni kuvola akemika nkolngwa pa ubambu va kunani. ²⁰Mambu ninipwaghila haki yinu ngati ngapa hipelelela haki hya vakulemba ni mafarisayo pa chocho chela nga musingili ku uvambu va kunani. ²¹Mwayohini mwandi kuye, "Ukakoma" ni ayi yoha yakoma ayi mu hatari ya kutemulika. ²²Ni ayi yohapi yo ahakalila ndongu vaki haki aya muhatawa ya litemulu, ni ayi yohapi yonpwaghila ndongu vaki kuye "Venga ngapaulika aya muhatari ya Baraza, ni ayi yohapi yo vaha "Venga unng'ang'a" aya muhatari ya motu va kunani. ²³Kwa vela pa uvaha nchembi yaku pa madharau ni umanya ndongu vaku ayi nichindu ni venga. ²⁴Uileki nchembi pa madhabahu, kamula ndela yaku, mukayohwangana, hoti ni ndongu vaka, ndi vahika kuvoha nchembi yaku. ²⁵Uyohungana ni yoakutakila kanyata, chi kayi muiy mwavoha pa ndema yinu muyenda ku mahakahu changa vela yo akutakila ahoto kukuleka muma voku yaka hakimuni, ni hakimuni akuleka mumawoku ya askari nive vakulekela mu jera. ²⁶Muamaniya ninpwaghila, nga uhoto kuwa muliyeku npaka ulepa deni laku vaku dai. ²⁷Muyohini ivahikiki, ukatenda chiyaka. ²⁸Ni nimpwaghila ayi yoha yo andolokeha mbomba kuntokolela ayomwi kutenda na chiyaka mutima vaki. ²⁹Ni ngati lihu laku la kumalelelu likutendi ulikovandulayi ulivohayi ni ulikila kutali mambu mbanga chindu chimu chiyonangiki muhyegha yaku changa hyegha yoha kuleke leka ku jehenamu. ³⁰Ni ngati chivoku chaku cha kumalelelu chikuteundiki ulivandulayi, chihakitayi chiya chilekila kutali ni venga, mambu mbanga chiungu chimu muhyegha yaku chiyonengeki kukoto hyegha ihilimila ileke leki ku jehenamu. ³¹Ipwagakiki kuye yoyi yohapi yo atopoha nhanu mundu nianpehika talaka. ³²Ne nimpwaghi ana ayi yoha yo andeka mhanu vaki, iya mambu ya chiyaka, antenda aya ni chiyaka, Ni ayi yohapi yo haki antotula chikahi talikiki atenda chiyaka. ³³Kave muyohini yovahikiki kwa kwa va mwandi vala, mkalapa kwa upuhi, kwa upuhi, npelika hila nga hinu kwa Bambu. ³⁴Ila nimpwaghila, Mukalapa hata pachokapi pangichu pa mbingu, mambu chikahi chaka cha Chapanga. ³⁵Pangichu cha ndema ndandi pa malu pa kuveka chitevu cha ku kunyatila lwayu lwaki pangichu kwaku jerusalemu mambu muchi va ubambu ukolngwa. ³⁶Kalapa kwa mutu vaku, mambu ngauhoto kutenda liyumu limu kuwa uhulu pangichu lipili. ³⁷Ila malovi yinu yava ena, ngayi ngayi mambu yayapetele pana hapa yahuma kwaka ndovu. ³⁸Muyohini ivahikiki kuye, lihu kwa lihu, linu kwa linu. ³⁹Nepe nimpwaghi mukapendekana ni mundu ndovu, ila mundu anakulapwi litukwa la kumalelelu ung'ana muliha la kushotu. ⁴⁰Ni yohaki akullazimisha kuyenda naku maili hiveli. ⁴¹Ayi yoha yo akulova unpekiha, ukambi yela ayi yoha yo pala kukukopa. ⁴²Ni ngati kuyi yopala kuyenda ni tenga sheria ni kukunyaka ngovu yaku, ndekila ni johu laku. ⁴³Muyohini ivahikiki, unpala vapa pipi va kumi uhakalila adui vaku. ⁴⁴Ila ninpwaghila mwapala valomi vinu, mwalovila va vankwenjooha. ⁴⁵Kusudi laki muya mwavana va tati va vayi kunani, nambu alitenda lyova lavalila va hakahu ni vayolu, ni va atonyeha hula vahakahu ni vayolu. ⁴⁶Ana mwapaliki va vavanpala mwenga haki npala thawabu vo? va vayopa njombi ngache vatenda vela?. ⁴⁷Ni ngati mwalamuha akalangu vinu pela upata ki cha muni muni kwa vang? vandu va mihoku ngapa vatenda vela?. ⁴⁸Kwa vela ipalika muya vakulongomeka, ngati atati vinu va kunani mova yeli vakulongomeka.

Chapter 6

¹Muhongapalila, mukatenda mambu manyahi pa mihu ya vandu kulilangiha, ngati vela ngahaki upati thavabu kuhuma kwa tati kunani. ²Kwa vela pauvoha ukalapu bigula kulichwemba na vandu na mweni ngati mnaliki movatende munyumba yaka Chapanga ni muma. ³Lela kapala vandu vavona, nipwagha vayomwi kupata thavabu hyavu ⁴Ve pauvoha chivoku cha kumangaha chaka manya ni che chile keka ni chivoku cha kumalelelu ⁵Cheuroha chiya muntima vaku. pana hapa tati vaku amanya cha kuntima vaku. ⁶Pa uroha, yingila ku chumba chaku konga litanga ni ulova kwa tati va vayi kuntima ni atati vaku va vayi kuntima va valola cha kuntima avakupekiha thavabu yaku. ⁷Ni pa ulova, ukakeluvukila kelevuki malovi yanga mbulavui. ngati mova tende vandu va mihoku, vahole ayohana mambu cha malovi yanawingi yavalongela. ⁸Kwa vela mkakuwa ngati vomba, mambu atati vaku vamanya chechipalika kwa kulowa kwaku. kwaka yombi. ⁹Kwa vela ulova ana mwatati mwemuyi kunani, uliyinika lihima laku ¹⁰Uvambu vaku uhika, chipalanu chaku tendikikayipani toa uchema ngati kunani hoku. ¹¹Mutipekiha lalenu nkati vitu va machova yoha. ¹²Mutitekela madeni yitu ngati nahi motalekelele vatadai. ¹³Ni mukalileta kuchipemu, ila muti kwepiha kwaka ndovu yola ¹⁴Ni ngati mwalekikihi vandu mahoku yani, ni atati vaku vavayi kunani nga vatilekekehi mahoku yitu ¹⁵Ngati nga mwalakekehi yanu, alati vinu ngava mbopoleli mahoku yinu. ¹⁶Papamu ni yoha, pa mukonga nkoto kulangiha chivongi cha huzuni ngati vanahiki movalenda, vakuaja hivongi hyavu kupa vandu va manya vale kukonga. ¹⁷We pa uwonga, upakaha mahuta mutu vaku ni ukuha kumihu yanu. ¹⁸Ngahilangihi pa mihu ya vandu kuye uleke kufunga ila kwa ila tati vaku va muntima ni atati vaku va va valola cha kuntima ¹⁹Ni ukaliveka hazina yaku pani pahi, Mambu nkeki ni kutu ahiyonanga, vihi vabomola ni kuyiva. ²⁰Ulivohila hazina yaku va mweni, mambu nga cha nkeki vala au kutu uhoto kuyahana, ni mwihi ngahoto kubomo ni kuyiva. ²¹Mambu pa iyi hazina yaku, ni paki uya ni ntima vaku. ²²Lihu ni nyali yi hyegha, kwa vela ana lihu laku ni lomi hyegha yoha yaitwelila ni luvalu. ²³Nambu ana lihu laku ni lihaka, hyegha yaku yoha itweli lukendu totolu. kwa vela ana luvalu lulovi mukati yaku ni luvendu ngamaha, ni lukolungu ndundu woli ²⁴Nga yo hoto kwa tumiki vakambaku vaveli, ndandi a hakalila yumu ni ni kunpala yongi, ngati nga vela vaki alipatula kwa yumu ni kudharau yongi. ngauhoto kuntumikila Chapanga ni choma. ²⁵Kwa vela ni kupwaghila ukahola pa nani pa vomi vaku, kuye haki uliya kiki pangichu haki ukunywi kiki pangichu pa nani ya hyegha yaku kuye haki uhwati kiki vomi nga pa upetelela chilevi ni hyegha muni muni ya chihwatu? ²⁶Lola hiyuni hya kunani ngapa hipanda ni nga pa hihuna ni nga hivongila ni kuveka mukongu, ila atati va kunani vahileha hyombi, pangichu mwanganya nga mwapani-kupata vombi? ²⁷Naneki pinu mwenga ahoto kuyonjokela dhira yimu pa vomi vaki? ²⁸Ni ndava ki muholelela mambu ya kuhwata? muholililayi pa nani ya malovi ya mungonda moypkolela ngapa yahenga lihengu na ngapa yahoto kilihwatika. ²⁹Ni kona kunpwaghila npaka suleiman pa uhuhu vaki voha ngapa hwatikiki chinu chaki ngati haya. ³⁰Ngati Chapanga ayahwatika mahamba mumi ghonda ni yatama lichova limu ni chilane yaki kulekelela pa motu mwanganya haki ahwatiki vo mwemuyi ni moyu uchoku. ³¹Kwa vela mukahola ni kuvaha hakitikuli kiki? pa ngichu akitikunywi kiki? au haki tihwala ngovu voli? ³²Maghambu va mihoku ndi va vahapala yanahaya, ni Chapanga vinu va kunani amanya che mupala. ³³Cha kutumbulila pa upali pali hoti ubambu vaki, ni hyohapi heyi haki upekihikiyi. ³⁴Kwa vela ukavona mashaka pa nani ya chilavu haki ilingahikila yenu, kila lichova lilengenela kuva ni shida yaki leni.

Chapter 7

¹Ukatemula, vahika kutemulika ²Palitemulu, navi haki utemulika ni chipemu che upema navi hakiupemukika pa chipemu chache. ³Ni mambu yaki liloheha chipandi cha nkongu che chi yi mulihu laka ndongu vaku, ni ngapa uvalalila chipandi cha lipengeli chiyi mukati mulihu laku. ⁴Uhoto vo kuvaha kwaka ndongu vaku, lenda nikuvohi chipandi chechi yi mulihu laki, chikahi chipandi cha lipengeli chiyi mukati mulihu laku. ⁵Venga va mnafiki, pakutumbu voha lipengeli leli yi mulihu laku, ni haki uhotula kuchivona vichu ni kuchivoha chipandi cha nkongu mulihu laka ndongovu. ⁶Ukaipekeha nakava chechi yi chihuhu ni ukayahomela magholovi lulu pa mihu yavu, cha ngavela haki vaiyonanga ni kuikanyata ni mavolu ni kaveli haki yakunganamukila venga ni kukuhekela hipembela hipembela. ⁷Lovahi hakiupekihihikayi, palapala hakinpata, hodilayi hakivaholilayi. ⁸Kwa ayi yohapi yolova apekeheka, Ni ayi yo hapi yopalapala apata ni yohodela ahovolika. ⁹Pangichu kuyi mundu pinu mwanganya mwane vaki andoviki nkati yombi ampekeha livu?. ¹⁰Pangichu ndoviki homba ampekihi liyoka?. ¹¹Kwa vela, ana mwanganya mwemuyi mwahakahu mumanya kwakapekeha vanavinu zavadi inyahi, vo kwa voli muni muni Chapanga yoyi kunani haki anpekiha hindu hyakulongoveka vavandova yombi?. ¹²Kuhumi pana hapa paupata kutendevela chindu chindu chiyi chocha ni vandu vangi, ni navi ipalika vatendila vevela vela vombi. mambu aye ni sheria ni aka chilota. ¹³Muhingila kupete ndyangu mwembamba, mambu geti lipanwiki ni ndela ipanwiki yelongoha kuuvohu, ni vandu vana vingi vapeta ndela heyi. ¹⁴Geti iyembamba, geti iyembamba ni ndela yeilongoha kuvomi ni vachokopi vavahoto kuivona. ¹⁵Mujihadhara na aka chilota va upuhi, vahika vahweti chingokolu cha limbeleli chikahi na bweha makali. ¹⁶Kwa matende yavu haki mwamanya, vandu vahoto kuhuna matunda muminga, pangichu mtini mumbeyu ya mbavuti?. ¹⁷Kwa vela kila nkongu unyahi matunda manyahi, nkongu uhakahu uveleka matunda mahakahu. ¹⁸Nkongu unyahi ngapa uveleka matunda mahakaho, ni nkongu uhakahu ngapa uhoto kuveleka matunda manyahi. ¹⁹Nkongu uyi voha vangakuveleka matunda manyahi vauhekela ni kulekela kumotu. ²⁰Kwa vela haki vamanya kuhumi mu matunda yavu. ²¹Ni nga kila mundu yonipwaghila nenga Bwana, Bwana ayingila ku ubambu va kunani, changa yotenda manyahi yaka tati vangu yoyi kunani. ²²Vandu vana wingi vambaghila lichova la heli Bambu ngapa tavohiki uchilota kwa lihina laku, ngapa tavohiki hiruta kwa lihina laku, tatendiki hyana vingi hikolongwa? ²³Panapwaghila palanga, ngapamanyi manganya muvoka pamba mwentenda hihakahu. ²⁴Kwa vela ayi yoha yoha yoyohana ni kuyakamula alengana ni mundu yoyi ni hekima yochengiti nyumba yaki panani palivu. ²⁵Hula ikatonya, mafuriko yahahika, ni npongu unahika ni kulapula nyumba yela. nyumba yela ngapa yahaviki pahi, maghambu yachangakiki panani mwamba. ²⁶Ayi yoha yoyohana lilovi langu, ni ngapa alikomula, alengana ni mundu nganga yochengati ni nyumba yaki panani ya mhanga. ²⁷Hula ikaja, mafuriko yakahika ni kuilapu nyumba yela ni ikahavuka ni uharibifu vaki ukatimilika. ²⁸Chahikiti chikai yesu pa ayomwi kulongela malovi haya, lipogha vakangichi ni mafundishu yaki. ²⁹Mambu avolika ngati mundu yoyi ni mamlaka ni si ngati vakulemba vanu.

Chapter 8

¹Chikahi yesu pa ahelila pahi kuhuma kuchitomb, lipogha likolongwa lambengaleli. ²Lola, mundu va muloha akahika ni kusujudu pa longi yaki ni kuvaha, va Bambu ana uyi tayari uhoto kuniveka niya vichu. ³Yesu akanyosha chivoki chaki ni kuwawaha, akavaha, "Niyi tayali, uyi va vichu" papala pala akamboha maloha yaki. ⁴Yesu akapwaghila lelola ukavaha kwaka mundu ayi yoha, kamula ndela yaku ni ulilangiha vamweni kwaka npenga utuno ni ukavoha zavadi ye alaghalaki musa mambu cha umboni vanu. ⁵Chikahi yesu chehika ku kapernaumu, nkolongwa yumu va ngondvu akahika na kundaluha. ⁶Ni kuvaha, "Bambu vakutumika vangu avoniki kunyumba ahwi mavolu ni hayi ni mavinili yohopeha. ⁷Yesu akapwaghi "anihikayi ni hakininda mihayi". ⁸Nkolongwa va ngondvu akayanga ni kuupwaghila "va Bambu nenga nga va panani, ni hata uhiki ni kuyingi mukati mu dau yangu, vaha lilovi pela ni vakutumiki vangu haki alamayi. ⁹Mambu nayu niyi na mundu va nkolongwa, ni niyi ni vandv va ngondvu va yayi pahi yangu ananivahiki kwaka ayo" yenda ni ayenda ni kwaka yongi "hika ni ahika, ni kwaka vakutumika vangu, tenda vela ni yombi atenda vevela vela. ¹⁰Yesu che ayohini yana haya, akakangichi kini ni kwa pwaghila vavambalila vala, "chakaka ninpwaghila ngaoha nimbweni mundu va ntima ngati ayoyu pani pa israeli. ¹¹Ninpwaghila, vana vingi haki vahika kuhuma ku mashariki ni ku maghalibi, vatama pa meza papamu ni Abrahamu, isaka ni Yakobu pa ubambu va kunani. ¹²Vana va ubambu valekilika pa luvendu la kuuja paya ni hilelu kuhyagha minu. ¹³Yesu atumbu kunpwaghila nkolongwa va ngondvu, "yenda ngati che uamini ni itendeki vela kwaku venga. Ni vakutumika alamiki kwa chikahi cha haki. ¹⁴Chikahi yesu pa ahikita pa nyumba ya petro akambweni nkii vaki vachimbomba avohili atendika kulwala. ¹⁵Yesu akankwaha chivoku chaki, ni kulwala kukayomoka, akayumuka ni kuhudumila. ¹⁶Pa ihikita chimihi, vandv vakandeti Yesu vanavingi vana pepo akayavenga mapepu yala ni valwalika valamiki. ¹⁷Pa yaya yakatimii ya ya vahikika ni Isaya chilola, yombi mweni atotwi kulwala kwitu ni akatotwi maradhi yitu. ¹⁸Yesu cha aliveni lipogha lihyongolwiti akavohiki utenga va kuyenda malu yangi kulochi la ku galilaya. ¹⁹Va kulemba akahika ni kunpwaghila, va kuvola hakinikuvengalila payi pahapi pahaki nyeundayi. ²⁰Yesu akanpwaghila mabweha yayi ni mavomba, ni hiyuni hya kunani hiyi ni hihuhu, mwana vaka Adamu ngapa ayi ni malu ya kuvoneha mutu vaki. ²¹Vakuvolekeka yongi atumbu kunpwaghila "va bambu unitavukili hoti nikuntaghila tati vangu. ²²Yesu akanpwaghi "univengalila, ni valeka vakuhwa vantagha vakuhwa vavu. ²³Yesu che ayingi muvatu, vakuvolekeka vaki vakambengalili muvatu. ²⁴Lola ukakuva mbelu ukolongwa pa nani ya lochi, npaka vatu vanyekaliki ni mayegha yesu akavohi livonu. ²⁵Vakuvolekeka vakahika kwa yombi ni kunjumuha ni kuvaha "Bambu utikombole tenga tipa kuhwa. ²⁶Yesu atumbu kwapwaghila, mambu yaki muyoghopa mwemi yi ni imani ichoku? Aka yumuka ni kuukalipi npongu ni lochi. kukaleluka. ²⁷Vakambaku vakamuliki ni kukangacha, ni kuvaha mundu ayo va ntundu voli, npongu ni lochi hinjetekela yombi? ²⁸Chikahi yesu pa hikiti ku malu yangi yaku magadala vakambaku vaveli vavayi ni pepo vakaketangihi naku, vahumila kumakabuli ni vatenda kung'aha, ni nganpeta ndela yohotula kupeta ndela yela. ²⁹Lola vakwehika malovi ni kuvaha "tiyinihiki cha kutenda kwaku venga va mwana vaka Chapanga? uhikiti kuting'aha chikahi ngapa chihikiti? ³⁰Henu lipogha likolongwa la magholovi lakayipa kulehekeka, nga kutali ni pa vakayili. ³¹Mapepu yakayendelela kuvombalela kwaka yesu ni kuvaha, ngati haki utitemula tivokayi utipelika kulipogha la magholovi. ³²Yesu akayapwaghi "yayenda", mapepu yala yakavoka ni kuyenda ku magholovi. ni lola lipogha lohapi laheli kuhuma kuchilombi kuhelela kumhanga ni loha lhweli mumachi. ³³Vakambaku vavatimika magholovi vatiliki, ni pa vapiti ku mjini valongi hyogha. M uni muni checha ketanili vakambaku va vakayi ni mapepu. ³⁴Lola muchi uhamila vahikiti kuhimana ni yesu che vambweni vandoviki avoka pa mkoa vavu

Chapter 9

¹Yesu aleayingi muliboti, akalomboka ni kuhika kumuchi votamika. ²Ulola vakandeti mundu yo pundwiki vamboniki pa logodolu, che aveni chiha chavu, Yesu atumbwi. yopundwiki yola "va mwana vangu atovulila mahoku yaku yayomwi kuvoka"³Lola, vangi vakuvola va matemulu vakatumbu kuyamtana veni kwa veni. "Ayo mundu ayi ni chimbwenjeli ". ⁴Yesu alimanyi, mahololelu yavu ni kuvaha "mambu yaki muholele yahakahu mumitima yinu?". ⁵Cheleku chechi yi cha rahisi kuvaha "Mahoku yaku kuvoka pangichu kavaha yema niuyendayi?". ⁶Ila mumanya kuye mwana vaka Adamu ayi ni makili ya kuvoha mahoku. akayavaha yanja kwaka va kupunduka yola "yoyemi atola ligodolu laku, ni uyendu kunyumba yaku."⁷Pala mundu yola akayema ni kuvoka kuyenda kunyumba yaki. ⁸Lipogha che laveni vela vakakangichi ni kunjinika Chapanga . yo apekihi malangu ya na haya vandu. ⁹Chikahi yesu pa apetika kuhuma pala, akambweni mundunyokemika Mathayo akatemi malu ya vandu vavatolika njombi, nayomi atumbu kunpwaghila, "univengelila nenga" nayombi atumbu kuyema ni kumbengelela.¹⁰Yesu pa temi kupala aliya chilevi mukati munyumba, vatumbu kuhika vava toliki njombi vavavingi ni vandu vahakahu vakatama ni yesu ni kula navu chilevi papamu ni vakuvoleka vaki.

¹¹Mafarisayo che valoliki yanahaya, vatumbu kwapwaghi vakuvolekeka "ndandi kiki vakuvola vinu akula chilevi ni vavatola njombi ni vandu vahakahu?".¹²Yesu che ayohini haya, nayambi akavaha,"vandu va yayi nomi unyahi ngacha vapa singanga", changa va valwala. ¹³Ipalika muyonda mukalivola chinganamu ki. Ni pala chiha ni nga dhabihu mambu nahikiti nga mambu nahikiti nga mambu cha vana haki kuvongana ila kwa vana mahoku.¹⁴Ndi pavahikila vakuvolekeka vaka Yohana ni kuvaha, "ndava ki tenga ni mafarisayo tenga ni mafarisayo tikonga , vakuvolekeka vaku ngapa va konga?". ¹⁵Yesu atumbu kapwaghila "Na kuhindiki ukwati nahoto kuwa ni huzuni pa hika Bambu va ukwati pavakuva papamu machova yahika Bambu va ukwati ahika kutolekela kuhuma kwinu ndi pavafunga.¹⁶Nga mundu yoveka chigamba cha ngovu ya henu ku ngovu ya mwandi chingamba cha kachu likayi ni mpasuko ukolongwa vayayi¹⁷Nga vandu vavaveka mvinyo va henu mu chombo cha mwandi, ngati haki vatendayi, chingokolu hakichikachuka, mvinyo vavoka ni chingokolu chayonangika, chechika va vaveka nvinyo va henu muchingokolu cha henu hyoha haki hilogomika¹⁸Chikayi Yesu pa apwaghila yana haya, lola ofisa yumu akahika kunchikamila pa mihu yaki, ni yombi akavaha mwali vangu apotili chikahi chenjenu uhikiuveki maboku yaku pa nani yaki ni aya ni vomu va kudumu. ¹⁹Yesu akayema ni kumbengelela ni vauvolekeka vaki.²⁰Lola mbomba yoholola mwahi pa hyaka makumi na yaveli, akahika pa pipi ni yombi ni kunkwaha malu ya pa la ngovu yaki. ²¹Mambu avahiki "ngati aninkwaha ngovu yaki natu ambata kalama. ²²Yesu akang'anamuka kundokeha ni kunpwaghila, mwali lipekiha nima, imani yaka ikatendiki ulama ni chikahi checha mbomba yola akalama.²³Yesu pahikiti pa nyumba yaka afisa akaveni va vahona bigula ni lipogha la vandu-utendika ngomela. ²⁴Yombi atumbu kuvaha, mavokayi, mambu mbomba ngapa ahwili ili ate kuvonela vombi vakaheka ni kunkevehi.²⁵Ni che vavohiki kuuja atumbu kuyingi kuchumba ni kunkamu chivoku ni mbomba yo atumbu kuyumuka. ²⁶Ni malovi haya yayendeliki muchi uhilimila.²⁷Yesu papetika kuhuma pala vakambaku vaveli vangakulola vangambengaleli. ni kutondoveha malovi ni kuvaha , "tilova utikole chiha, va mwana vaka Daudi".²⁸Yesu che hikiti pa nyumba, vangakulola vale vahikiti kwaka yombi Yesu apwaghila, "muamini nihoto kutenda? Navombi vakanpwaghila "Ena Bambu". ²⁹Yesu ndi pa akwahika mihu yavu ni kuvaha, ni itendiki vela kwinu mwanganya ngati moitumi imani yinu. ³⁰Mihu yavu yakalola. Yesu akakinga ni kwa temula kuvaha "Ayi yoha akamanya paleli. ³¹Vandu vaveli vala vakavoka ni kutangaza habari hela malu yoha ya pa muchi. ³²Henu vaveli vala chevapiti mundu yumu vangapwagha yo akayi ni mapepu vakandeta kwaka Yesu. ³³Mapepu yala yakambokiti vangakulonge yola akatumbu kulongela. ³⁴Ila mafarisayo vavahika "kwa vakolu vakolu va mapepu ayatopoha mapepu". ³⁵Yesu akayenda kumichi yoha . kupetelela kuvola munyumba yaka Chapanga ni kuhubiri injili ya ubambu ni kulamiha magonjwa ya mitundu yana vingi ni udhaifu uyi voha. ³⁶Chikahi palolikiha lipogha akalikoli chiha mambu vangahika ni kulikelevuha munyuma, vakayi ngati mambeleli yanga mundu va kulima³⁷Atumbu kwapwaghi vakuvolekela vaki "Hyakuhuma hyana vingi, vandu va lihengu vakepiki. ³⁸Kwa vela ntenda kanyata kundovu Chapanga va hyakuhuma atumi vandu va lihengu.

Chapter 10

¹Yesu akaloihiki vanafunzi vake kumi na vaveli papamu na kuvapekeha mamlaka panani ya mapepu machafo kakeme na kuyavenga na kuyaponya aina yoha ya malaze na aina yoha ya magonjwa.²Mahina ya vatumi kumi na vavelende yanja. la kwanza simeoni (Ambayo pia alohakeka petro) na Andrea kaka yaki Yakobo mwana waka zebedayo, na Yohana kaka wake.³Philipo, na Bartelemayo, Thomaso na Mathayo mtoza ushulo, Yakobo mwana Alfayo na Tadeo.⁴Simoni mkananayo, na Yuda iskariote ambayo ankasalite.⁵Ava kumi na vaveli Yesu akavatumike. Na yombi akavaelikize akapwaghiki "mukayenda sehemu yevaishi vamataifa na mukayingila ku michi ya vasamalia ".⁶Badala yaki, muyenda kwa kondoo vavahovike va nyumba ya israel.⁷Na pamuyenda muhubilaye na kulongela ufalme wa kumbingune uheghalile.⁸Mavuponyaye vagonjwa. mivafufuaye vavapotile mavatakasa vavayi na ukoma na muyavenga mapepu. muyopiki waka muwoha waka.⁹Mukatotola zahabo, almase au shaba mu pochi hino.¹⁰Ukatoto mkoba katika safari yino au ngowo ya ziada, hilatu au ndonga kwa kuva yote ndalihengo astahili chilevi chaki.¹¹Muchi wowowola au chijiji chemayingila, mtafuta amboyu asitahile na mutama papo mpaka pamawokaye.¹²Papayingila katika nyumba muvalamu kyaye.¹³Endapu nyumba isitahili, amane yinu itama palapala, lakini ngati nyumba ngacheistahili, amane yino iwokaye papamo namwenga.¹⁴Na kwa vala vangakuvayopela mwenga au kuyohanela malove yino. chikahi pamuwoka mu nyumba au muchi hou, mujipangusa mahombi ya nganyatu hino mahale hapa.¹⁵Chakaka nivapwaghila, yava ya kustahimili zaide michi ya Sodoma na Gomola lichova la hukumo kuliku muchi wola.¹⁶Mulolikya nivatuma ngati kondoo pakatikati ya nakawa ya mchitengo kwa heno muya na velevo ngati lihoka na vapoli ngati njeva.¹⁷Muya mwavaangalifo na vandu, va mpekekaye ku balaza, na vatenda kundapula mu masinagogi.¹⁸Ni vatenda palongi ya vakolongwa na vafalmi kwa ajili yango, ngati ushuda kwau na kwa mataifa.¹⁹Chipinde pavanshutumwa, mkakuva na wasiwase jinsi wole au kike cha kulongela kwa kuva chindu cha kupwagha vapekyaye kwa chikahi checho. Kwa kuva chindu cha kupwagha vapekyaye kwa chikahi checho.²⁰Kwa kuva nga mwenga momalongilaye, nambu roho waka tati wino alongilayi mukati yino.²¹Ndongu anjinukya ndongu vak kunkoma na tati kwaka mwana vaki vana vayinuka zidi ya vazaze na na kuvasababishi nyiwa.²²Na mwenga vahakalyaue na kalemundo kwa sababo ya lihina lango. lakini yoyoyola yomuti avumilya npaaka pamwisho mundu ayo aokuliwaye.²³Chipindi pavantesa katika muchiwomboni mukembalyaye muchi woufwata, kwa chakaka ni vapwaghila, nga makuve mupiti kumichi yaha ya Israeli kabla yaka mwana waka adam ngachekelawike.²⁴Mwanafunze nga nkolongwa kuliku mwalimo waki, wala ntumwa yoyi panani yaka Bambu waki.²⁵Itosha kwaka mwanafunze kwamba aya ngati mwalimo waki na ntumishi ngati Bambu vaki. nayi vandohiki Bambu wa nyumba belzabuli, ni kwa chiasi wole zaidi vavakashifwa vanyumba yaki!²⁶Vela basi mukavahofu vombe, kwa kuva njeta lijambu ambalu ngalayekanulike, na njeta lelihiakike ambalu ngalamanyikani.²⁷Chela chininpwaghila paluwendu muchilongila pamwanga, na chemuchiyohana kwa laini mumakutu yinu muchitangazaye na muyile panane ya nyumba.²⁸Mukahyoghopa vala ambavu vakoma hyegha chikahi ngachevayili na uwezo wa kuikoma roho, badara yaki munyohupaye yola ambayu yoweza kuangamiza hyegha na roho kola kuzimo.²⁹Je kasuku vavele ngachevalomba kwa sendi hichoku? Hata vela njeta yoweza kuhauka pahi bila atati vinu kumanya.³⁰Chikahi hata idadi ya liyunju litulivelangike.³¹Mukakuva na hoto,kwa kuva muyina thamani zaide kuliku kasuko vana winge.³²Henu basi kela yumo yoaniyetakyaye palongi ya vando nane pia naninjetakyaye palongi ya atati vango yoyi kumbingune.³³Lakini yombi yomuti anikana palongi ya vandu, nanenga pia naninkana palongi ya atati vangu yoyi kumbingune.³⁴Mukafikili kwamba nihikiki kuleta amani pandema, nga chenihikiki kuleta amani, lakini upanga.³⁵Kwa kuva nikahikike kumbeka mundo akomaye na atate vaki, ni binte zidi ya amahu vaki, ni mkwe zidi mama mkwe vaki.³⁶Adui vaka mundu ayaye vala va munyumba yake.³⁷Yombi ambayu apala atati au amahu zaidi kuliku nenga ayo ngacheanistaile.³⁸Yombi ambayu ngaatowoli msalaba ni kunifata nenga ngacheanisitaile.³⁹Yombi yomutatafuta maisha nayohoviaye. lakini yombi yomutiahovia maisha kwa ajili yango ayapataye.⁴⁰Yombi yomutiakalibishaye anikalishi nenga, na yombi yomutiakalibisha nenga ankalibishai yombi yonitumike nenga.⁴¹Na yombi yoatiakalibisha nabii kwa sababo ni nabii nayopaye thawabu ya nabii, na yombi yomutiakalishaye yoyi na nahaki kwa sababo ni mundo wa hake ayopaye Thawabu ya mundo wa haki.⁴²Yoloyola yomutiapekyaye yumo wa va chokovachoko ava,hata chikambi cha machi ya kunywa ma hiamo. kwa sababo yombi ni mwanafunze kweli nivapwaghila, yombi ngacheweza kukosa kwa indela yoyoyela sahabu yaki.

Chapter 11

¹Ikakuva baada yaka yesu kuyomola kuvaelekeza vanafunze vaki kumi na vavele akawokiki plae kuyenda kuwola na kuhubile katika michi yau. ²Na yohana akayi mugeleza paokayowini akayi kunane ya matendu yaka kristo, akatumike yumbi kupetelela vanafunze vaki. ³Na vakandaluki, "wenga nde yolayohika au kuyi nayonge tupasika kundolalela?" ⁴Yesu akjibo na kulonge kwau muyenda mukantalifwa yohana yala ya muyawona na yala yamuyayohana. ⁵Vandu vanga kulola vapata kulola, viweti vayenda, vakoma vatakasika vandu vankuyohana ayohana kavete vandu vavahwile vafufuliwa vapata wome, na vandu vahitaje vahubiliwa habari njema. ⁶Na abalikiwa yola wangakuwona shaka panane yango. ⁷Chipundi vandu ava pavawokika Yesu akaaziki kulongela na umate panani yaka yohana. "ni kike mukapiti kutoka katika lijangwa" liteti likatikswa na mpongo?. ⁸Lakini kike mukapiti kulola mundu yoweti mavazi yololo? vala vavawata mavazi nyololo vatama katika nyumba ya vafalme. ⁹Lakike mukawokiki kulola kike nabii? Ena, nivapwaghila na zaide ya nabii. ¹⁰Ayo nde yoakalembakiwe. "Lolakya nintumi mjumbi wango palongi ya pamihu yaku, ambayu aandia ndela yaku palongi yaku". ¹¹Nenga nivapwaghila ikweli, kati ya vavavelikike na vakambomba njeta uyi nkolongwa kuliku yohana mbatizaji lakini yoyi nchoku katika ufalmi wa kumbingune na nkolongwa kuliku yombe. ¹²Tutumbu machva yaka yohana mbatizaji mpaka sayeno, ufalme wa kumbinguni nde wa makile na vandu vavayi na makile vatola kwa makile. ¹³Kwa kuva nabii na sheria vakayika nakatabili mpaka kwa yohana. ¹⁴Na ngatimuyi tayale kuyetekela, yo nde Eliya, yola yohika. ¹⁵yoyi makutu ya kuyohana na ayowanaye. ¹⁶Nichilengenisha na kike chizaze acheche? Ni mfanu wa vana vavakina maeneu ya kusokone, vavatama na kulohana. ¹⁷Na kulengela, tuvapigi zomali na ngachemuhinike. Tukambulizi, na ngachemukalelike ¹⁸Kwa kuva yohana akahikiki bila kula nkati au kunywa mvinyo na vakakuva valonge, ayi na lipepo. ¹⁹Mwana wakaAdamu akahikike akula na kunywa na vakalongi lolakya, ni mundu mlaji na alovela, nkochi wa vatoza ushulu na vayi nazambe! lakini hekima iziilishwe kwa matendu yaki. ²⁰Yesu akatumbwi kuikeme michi ambamu baazi ya matendu yaki ya ajabo yakatendike kwa sababo vakayi ngachevatubwike. ²¹Ole waku kolazini ole waku, kolazini ole waku Bethsaida! ngati matendu makolongwa yakayatendakiki tiro na sidoni yala yayakatendakike pambane, vakaya vatumbwike zamane kwa kuhwata magunila na kulipakiha liho. ²²Lakini nakuvya uvumilivo kwaka tiro na sidoni lichova la hukumo kuliko kwaku. ²³Wenga kapernaum, uhambuka nauyinuwa hadi kumbingune? ngaye nakuheliaye hadi pahe kuzimo. ngati kwaka sodoma kukatendakiki matendu makolongwa, ngati yakatendakiki kwaku, yaivile hadi laleno. ²⁴Bali nilongela kwaku kwamba kavaye lahisi kwa ndema wa sodoma kuyema lichova la hukumu kuliku wenga. ²⁵Katika chikahi heche Yesu akalongile nikusifu wenga, tate, Bambo wa mbinu na ndema, kwa sababo wa mbingu na ndema, kwa sababo ukavahihike mambu aya vana hekima na ufahamo, na kuyayekanula kwa vanga na elimo, ngati vana vachoko. ²⁶Tate kwa kuva ikakupendizi vevu muhimu yaku. ²⁷Mambu yoha yakabiziwi kwango kuhuma kwa Tate. Na njeta yoamanye mwana isipokuwa tate. na njeta yoamanye tate isipokuwa mwana na yoyoyola ambayu mwana ayi nahamu ya kufunilila. ²⁸Muhikaye kwango, mwenga mawoha momusumbka na momulemewana mzigu woutopa, nane nanimpumzishaye. ²⁹Muliyeghala nila yango na muliwola kuhuma kwango, kwa kuva nenga na mnyenyekevo na mpole wa moyo na nampataye la nafusi hino. ³⁰Kwa kuva nila yango ni yango ni laine na mzigu wangu ni upepwiike.

Chapter 12

¹Chikahi hechi Yesu ayendika lichova la sabato kupetela muliwonda. vanafunzi vaki vakayili ni njala vakaanza kuhunja mahuko na kula. ²Lakini mafalisayo pavakaloliki yana vakampwaghili Yesu "lolakyaye vanafunze vako vavunja sheria vatenda lichova yanga kuluhusiwa lichova la sabato." ³Lakini Yesu akavapwaghile "Ngachemusomiki jinsi Daude yayatendiki", chikahi pakayile na injala, papamu na vandu vakayili nawo. ⁴Namna mokayingila mukati ya nymba yaka Chapanga na kula mikati ya vonyesho, ambayu ikavile nga halale kwaki kuikula na vala vaakayili nau, ila halali kwa mapadile? ⁵Makona ngache musomike katika sheria kwamba katika lichova la sabato mapadili mkati ya lihekalu ainajisi sabato lakini ngachevayile na hatia? ⁶Lakini nilongela kwino kuva yuyil nkolongwa kuliku hekalo ayi pambane. ⁷Ngati mukalimanyi iene liyi namaana kike, nipala rehema na zabi, nga mkavahukumwi vanga na hatia. ⁸Kwa kuva mwana waka Adamu nde Bambu wa sabato. ⁹Kisha Yesu akawoka palaakayenda katika sinagogi lau. ¹⁰Lokya kukavili na mundu yopowizi chiwoko. mafalisayo vakandalukile Yesu vakalongela "Je , ni halale kunponya lichova la sabato?" ili kwamba vaweza kuntakila kwa kutenda mahakahu. ¹¹Yesu akvapwaghila, " Nane kati yino ambayu naayi na likondoo limu , na likondoo lela litumbukili mukati ya liwomba lichova la sabato, ngaalikamuli na kuipiha kwa makile mukati ya liwomba? ¹²Je, ni chaleko chechi nasamane, nganilakwani, nga zaide ya likondoo! kwa vela ni halale kutenda manyahi lichova la sabato ¹³Kisha Yesu aklongela yula mundu, nyoshaye chiwoko chaku akanyosha na akampeke afya, ngati chela nachenge. ¹⁴Lakini mafalisayo vakapitiki kunja navakapanga jinsi ya kunkoma vakayenda kunja kupanga kinyumi chaki, vakayi vatafuta jinsi ya kunkoma. ¹⁵Yesu palielei lenele akawokike papo, vandu vamehela vakamfwatike, na akavaponya voha. ¹⁶Akavalaghalakile vakutuka kuntenda amanyikanaye kwa vamahele. ¹⁷Kwamba itimia yela kwele, muikayelili ilongalike na nabii isaya, akalonge. ¹⁸Lolakya, ntumishe wango yonihawile, mpalu wango, katika yombi nafsi yango ipendize, Nanivekaye Roho yango panani yaki na natangazaye hukomo kwa mataifa. ¹⁹Ngahangahike wala kulela kwa makile, wala moyo yola kuiyowana sauti yaki mumitaane. ²⁰Ngaliheketi liteti levalichubwile, ngaachuchui utambe wowowola iyohe npaka pamutialela hukumo akafau. ²¹Na mataifa navaya na ujasile katika lihina laki. ²²Mundu fulani chipofu na bubo, akapagiwe na lipepo akaletwike mbele ya Yesu, mundu bubo akalongile na kulola. ²³Makutano voha vakashangile na kulongela, "iweza mundu ayo kuva mwana waka Daudi?". ²⁴Lakini chipindi mafalisayo pavakayowini muujiza awo, vakapwagike, "Ayo mundu ngache woa mapepu kwa makile yaki mwene isipokuwa makili yaka Belzabuli, nkolongwa wa pepu". ²⁵Lakini Yesu akamanyi fikila yao na kuvapwaghila, kela ufalme wougawanyiki wene valibika na kela muchi au nyumba yeyigawanyika yene ngaiyeme. ²⁶Naiyi shetane, naambohaye shetane, basi alipenga munafsi yaki mwene. ²⁷Nde namna wola ufalme waki nauyemaye? Na ngapi niwoha pepu kwa makili ya Belzabuli, vafuasi vinu muvawoha kwa nija yaka nane? kwa ndanda ya lendeno navaya mahakimo vino. ²⁸Na ngati niwoha pepu kwa makili ya Roho yaka Chapanga, basi ufalme waka Chapanga uhikike kwino. ²⁹Na mundu naweza woli kuyingila munymba yaka mwana makile na kuyiva bila kunkoma yo yili na makili hoti? ndo ayiva mali yaki kuhuma mukati ya nyumba. ³⁰Yoyoyola wanga kuva papamo na nena ayi chinyumi chango, na yomi wanga kukusanya papamo nanenga ayo ata wanya. ³¹Kwa vela nilongela kwino, kela chihakahu na kufulu vando vasamehewaye, ila kuikufulu Roho nhuu ngaasamehewe. ³²Na yoyoyola yolonge lilovi chinyumi chaka mwana waka Adamu ale nasamehewa, lakini yoyoyola yolongela chinyumi na Roho nhuu, ayo ngaasamehewe katika ulimwengu wombone, wala wola wo uhika. ³³Ama utenda nkongu kuva unyahe na litunda laki lizule, au uuhaliwa nkongu na litunda laki kwa kuva nkongu umanyikana kwa litunda laki. ³⁴Mwenga chizazi cha liyoka, mwenga nde vaovo, muwezawo kulonge mambu manyahe? kwa kuva kinywa chipwagha kuhuma katika akiba ya yayayile mumunyo. ³⁵Mundu inyahi katika akiba inyahe ya moyu waki yapita manyahe, na mundu muovo katika akiba ya uova wa moyu waki apia chechiyile chiovo. ³⁶Nipwaghila katika lichova la hukumo vandu vawoha hesabo ya kela lilove nganga na maaana levalongile. ³⁷Kwa kuva kwa malove yaku wavelena, ikayi heka na kwa malove yaku nauhukumiwaye. ³⁸Kisha baadhi ya vaandishi na mafalisayo vakanjibwiki Yesu vakalongile Mwalimo tupalikayi kulola ishala kuhuma kwako". ³⁹Lakini Yesu akavajibwiki na kuvapwaghila "chizazi chiovo na cha ukeme chitafuta ishala. lakini njeta ishala yemutiitoliwa kwau isikua yela ishala yaka yona nabii. ⁴⁰Ngati vela nabii Yona moyelile mukati ya litumbo la homba ikolongwa kwa machova yatato muhi na ikilo. vela vela mwana waka Adamu moayelilaye mukati ya moyo wa ndema kwa machova yatato muhi na ikilo. ⁴¹Vandu va kuninawi vanayema palonge ya hukumo papamo na chizazi cha vaundu ava na navachihukumulaye. kwa kuva vakaungimi kwa mahubili yaka Yona, na lolakya mundu fulani nkolongwa kumpeta Yona ayili pambane. ⁴²Malikia wakusine ayinukaye ku hukumo papamo na vando va chizazi chenjeni na kuchihukumo, akahikiki kuhuma miishu ya dunia kuhika kuyowana hekima yaka Selemani, na lolakyaye, mundu fulani nkolongwa kuliku Selemani ayi pambane. ⁴³Chikahi lipepo lichafu palimboka mundo lipeta mahali

pana na machelita futa kopomola, lakini ngachepawona. ⁴⁴Kisha lipwagha, nani kelukaye ku nyumba yango yanipitikaye, pakeleuka aihimani nyumba yela vasafishi na iyi tayale. ⁴⁵Kisha liyendu na kuvaleta navange Roho hichafu saba vavayi vabaya zaide kuliku yombe, vahika kutama vo ha mahali pala, na hali yaki ya mwishu ikuva ibaya kuliku ya kwanza, vevu ve mumuti kuyelila kwa chizazi chenjene chiovo. ⁴⁶Chikahi Yesu payila alongela na umati lolakya, amavu vak ina akalongu vaki vakayemi kunja, vatafuta kulongela naku. ⁴⁷Mundu yumo akampwaghile, lolakyaye amau vako na akalongu vako vayemiki kunja, vatafuta kulonge na wenga. ⁴⁸Lakini Yesu akajibwiki na kumpwaghila yoa kajulishi "amau vango nde nane? na vakalongu va nde vaka nane?". ⁴⁹Na yombi akanyoshosha chioko chaki kwa vanafunze na kulongela. ⁵⁰"Lolakkyaye ava nde amau na valongu vango!. Kwa kuva yeyoyola yotenda mapalu ya atate vango vayi kumbingune, mundu ayo nde ndongu wango dada wango na amau vango.

Chapter 13

¹Katika lichova hele Yesu akawokiki panyumba na kutama kandu ya bahale. ²Umati ukolongwa ukakusanyiki kwa kunhoyongotola, akayingili mukati ya wato na kutama mukati yaki, umati woha ukayemi kando ya bahale. ³Kisha Yesu akalongili malove yanawinge kwa mifano, Akapwaghiki, "lolakyaye, mpanzi akapiti kupanda". ⁴Paayilaye apanda baazi ya imbeyo hikahaikili kandu ya indela na iyuni ikahikiki na kuitondola. ⁵Imbeyu yengi hikahaukili panani ya liganga ambapu ngache ikapatiki luhombe lwa kutosha. Ghfla hikamaliki kwa sababo luhombe ngachelukayili na kina. ⁶Lakini lyova palipikaue hikati nyike kwa sababo ngacheikayile na mikenga, na kuyoma. ⁷Imbeyu hengi hikahauki pakati ya mikongo heiyi na miha, mikongo heiyi na miha ikayemilacho panane ikaisonga. ⁸Imbeyo henge ikahaukili paluhombi linyahe na kuveleka imbeyu henge mala mia moja zaide hengi sitini na hengi selasine. ⁹Yovi na makutu ayohanile. ¹⁰Vanafunzi vakahikike na kulongela na Yesu, "kwa kike ulongela na mkutanu kwa mfano?". ¹¹Yesu akajibu akavapwaghila "vapekii upendeleu wa kumanya sile ya ufalme wa kumingune, bali kwau ngachevapekie". ¹²Lakini yombi yovi nachu, kwaki yombi naanjonjikyaye zaidi, na kupata faida ngolongwa, ila wangakuwa nachu hata chela chininachu nanyakakikaye. ¹³Vela nilongela nau kwa mifano kwa sababo ingwawa valola, vakalola kweli, na ingawa vayawona vakayowana wala kumanya. ¹⁴Unabii waka Isaya utimii kwau wola woupwagha "Pamuyowana muyowanaye, lakini kwa namna yoyoyela ngamuyelewe" chikahi chimulola muwezaye kulola, lakini kwa namna yoyoyela mukamanya. ¹⁵Na mioyo ya vandu ava ivi luvendo, nde vigumo kuyohana, na vatitili mihu yau ili akaweza kulola kwa mihu yau, au kuyowana kwa makutu yau, au kumanya kwa mioyo yau, vela vakayavanikile kavete, na nakayanavaponyike. ¹⁶Bali mihu yino yabalikiwe, kwa kuva yalola, na makutu yino kwa kuva yayowana. ¹⁷Hakika ni vapwaghila manabii vanawinge na vandu vavayile na haki vakavi na hamo ya kuyawona mambu yala yamuyawona, na ngachevakaweziki kuyawona mambu yala yamuyayowana, ngachevakayayewine. ¹⁸Henu muyohanila mfanu wa mpanzi. ¹⁹Chikahi yoyoyola patiyawona lilove la ufalme na akalimanya, ndipu hakauhika na kukinyakula chechakayomwi kupandakika mukati ya moyu waki aye nde imbeyu yela yeipandakike mumakeghe ya ndela. ²⁰Vombi yopandikiki katika maganga nde yula yoayahana lilovi na kuliyo kanyata kwa kufulahi. ²¹Akona ngachevili namikegha mukati yaki, ila avumili kwa chitambo chiyipi, chikahi chamatatizo au matesu payatokre kwa sababu ya lilovi alikovondola ghafla. ²²Yopandikiki kati ya mikongu ya miha, oyo nde aliyowana lilovi lakini masumbuko ya ndema na kukongekika kwa utajile alisonga lela lilovi likotukaye kuveleka matunda. ²³Yopandakiki ku luhumbi linyahi, ayo nde yula yo yowana lilovi na kulimanya, ayo ndi yola yoveleka matunda na kuyendele kuveleka yimo zaide ya mala mia moja, yengi sitine yengi thelasine. ²⁴Yesu akavapekii mfanu wongi. akalongii, "Ufalme wa kumbingune ufananishwi na mundu yaaka pandike imbeyo inyahe katika lishamba laki". ²⁵Lakini vandu pavatitala, adui waki akahikike pia akapandiki mawowo pakatikati ya ngano kisha akapite kwaki. ²⁶Baadaye nganu paimelikakaye na kuwoha mazau yaki, ndipu mawowo yakapitalile pia. ²⁷Na vatumishe vaka mweni lishamba vakahikiki vakampwaghila, Bambo ngache ukapandiki imbeyu inyahi katika lishamba lako? iyiwole heno liyina mawowo?. ²⁸Akavapwaghile adui atendiki ale vatumishe vakapwaghila "kwa vela upala tiyendaye takuyatupulaye?". ²⁹Mweni lishamba akalongee, ngaye chikahi chimutimtiupula mawowo namutupula papamu na nganu. ³⁰Muyalekaye yakola papamo mpaka chikahi cha mavunu chikahi cha mavunu naningilaye kwa vavahunaye, kwanza vatupulayi mawowo na vayakongaye ngano katika ghala yango. ³¹Kisha Yesu akavawohile mfanu wongi, akavapwaghiki "Ufalme wa kumbinguni ufanini na imbeyu ya haladali ambayu mundu akaitoliki na kuipanda katika lishamba laki". ³²Imbeyu aye kwa hakika nde ichoko kuliku imbeyu hengi yoha, lakini naimelike ikuva ikolongwa kuliku mimea yoha ya bustani, ukuva nkongu chiasi kwaba hiyuni ya kuangane ihika na kuchenga ihuhi katika matawi yaki. ³³Akavapwaghili mfano wongi kaveti. "Ufalme wa kumbingune nde ngati chachu yela yeyi twaliwi na mbomba na kuihangangana kwa hipomo hitato kwa uwembe mpaka uumukaye". ³⁴Aya yoha Yesu akayalongili ku umate kwa mifano, na panga mifano ngache akalongili chochochela kwau. ³⁵Aye ikavi kwamba chela chechakayomwili kulongeleka kupetela kwa manabii chiweza kutimia, pala pakalongile, "Nanihuwula kinywa chango katika mifano, nanipwaghaye mambu yala yayakavi yahihakike tangu misingi ya ulimwengu". ³⁶Kisha Yesu akavalekiki makutano na kuyenda kunyumba, vanafunzi vaki vakanjendili na kulongela, utufafanulyaye mfanu wa mawowo ya mungonda. ³⁷Yesu akawajibwiki na kupwagha yopanda imbeyu inyahi nde mwana waka Adamu. ³⁸Ngonda ni ulimwengu, na imbeyu inyai ava nde vana va ufalme, mawowo nde vana va yula muovo na adui yohipandike nde shetane. ³⁹Na mavuno nde mwishu wa ulimwengu na vavunaji nde malaika. ⁴⁰Ngati vela mawowo moyakusanywila na kuyochu motu. Na vevu momuti kuvelila mwishu wa ulimwengu. ⁴¹Mwana waka Adamu naatumaye malaika vaki, na kukusanya kuhuma katika ufalme waki mambu yoha yaya sababishi zambe na vala vavatenda maase. ⁴²Vavalekalaye voha katika tanuli la moto. ambaku kwavya na kuleta na kuhyagha mino. ⁴³Ndipu vandu vayi nahaki vang'hanyaye ngati

lyova katika ufalme wa tai wau, yombi yoyi na makutu na ayounaye.⁴⁴Ufalme wa kumbinguni nde ngati hazina yeyihikike kungonda, mundu akaiwona na kuihia katika fulaha yaki akayenda kulombea yoha heakavi naku, na kuulomba ngonda.⁴⁵Kaveti ufalme wa kumbinguni ni ngati mundu yotenda biashara yaitafuta lulu yeiyi na Thamane.⁴⁶Chikahi pahiwonika yela yeivi, Na thamani akayenda akalombeha kela chindu cheakayi naku na akailomba.⁴⁷Ufalme wa kumbinguni ni ngati nkwo wonji mukati ya bahali, na kwamba nkusunya hiumbi ya kela aina.⁴⁸Paukatwelile vavuli vakauhutiki ufukweni kisha vakatama pahi vakakusanye hindu hinyae mukati ya hyomo lakini yanga na samane vakalekili kutale.⁴⁹Naija namna aye katika mwishu wa ndema, malaika yavahikaye na kuva tenga vandu vaovo kuhuma miongoni mwa vavayi na haki.⁵⁰Na kwalekela mukati ya litanulo la moto, ambaku kwakuva na maombolezu na kuyhagha mino.⁵¹Muyamanyi mambu yo haya? vanafunzi vakajibwike, "Ena".⁵²Kisha Yesu akavapwaghile "kela mwandishi ambayu avi mwanafunze ufalme ufanana na mweni nyumba yoawoha katika hazina yaki hindo hinyahe na ya mwande."⁵³Ikakuva Yesu paakayomwile mifanu yoha heye, akawokiki katika sehemu heye.⁵⁴Kisha Yesu akahikike katika mkoa waki na kuvawola vando katika sinagogi, matokeo yaki nde kuva vakashangii na kulongela "" nde kwaku mundu ayo koipatike hekima aye na miujiza ayeye.⁵⁵Mundu ayo nga mwana waka selemala? mariamu nga amuuwake? Na valongu vaki nga yakobu, yusufu, simoni na yuda?.⁵⁶Na vakadada vaki tinau pambani. pitu? Basi mundu hoyo ayapatiki kwaku aya yoha?.⁵⁷Akavachukize, lakini yesu akavapwaghile nabii ngachetikosa kuva na heshima isipokuva kwau na katika ndema wau.⁵⁸Na ngachekatiwazike kutenda miujiza yanawingi kwa sababu ngachevakayili na imane naku.

Chapter 14

¹Kwa chikahi chenjeno, helode akawowini abali panani yaka Yesu. ²Akavapwaghi vatumishe vaki, "ayu nde Yohana mbatizaji afufuki kuhumi katika vahwile. kwa vela makili aya ayi panani yaki." ³Kwa kuva Herode akayi akamwile Yohana akankongiki na kundekela mugeleza kwa sababo yaka helodia, mwanu waka filipo kaka waki. ⁴Kwa kuva Yohana akatepwaghili, "nga halale kuntola yombi kuva nhwanu waki." ⁵Herode akayaankomike lakini avayoupa vando kwa sababo vambweni yohana kuva nabii. ⁶Lakini chikahi lichova la kuvelekeka helodi pakahikike binti waka helodi akahiniki pakatikati ya vandu na kupendeza helode. ⁷Katika kujibu chela akahaidi kwa kulapa kwamba naapekyaye chochochela chemutialoye. ⁸Baada ya kushauliwa na amau vaki akapwagha "nipekyaye nenga amba katika kombe mutu waka Yohana mbatizaji". ⁹Mfalme akavi na masikitiko kwa maombe yaka binti, lakini kwa ajili ya kulapa kwake, kwasababo ya voha vayile pachileve papamo naku akaamwili kwamba ipalika itendakikaye. ¹⁰Akatumiki Yohana andetaye kuhuma mugeleza. ¹¹Ili ahetataye mutu wake na uhikaye panani ya lisinia na akampeke binti na akakipeliki kwa amau vaki. ¹²Kisha vanafunzi vaki vahahikiki kutola yela hyegha na kuuzika baada ya ale vakapiti kupwaghila yesu. ¹³Nayombi Yesu pakayowini aya, akawokike kuhuma mahali pala akakweliki mukati ya mashua akayenda sehemu yeyitengakike, chikahi umati pauyile umanye paakayile, vakamfwatiki kwa mawolo kuhuma kumujine. ¹⁴Kisha Yesu akahikike palongi yau akuwona umate kolongwa. Akavawone huluma na kupanya magonjwa yau. ¹⁵Jioni paikatimi, vanafunzi vakahika kwaki na kulongela, "Aye ni sehemu ya jangwa". na lichova tayali ipetike. uvatawanyshaye makutanu ili vayendaye kuvijijine vakalombaye chileve kwa ajili. ¹⁶Lakini Yesu akavapwaghile, "Ngachevayina haja ya kuyenda kwau muvapekyaye mwenga chilive". ¹⁷Vakampwaghile, "pambane tuyinayu mikati nhwanu na homba ivele tu". ¹⁸Yesu akalongile, "muitaye kwango". ¹⁹Kisha Yesu akavamwili umati kutama pahi ya linyohe. Akatoliki mikati nhwano na homba hivele akalolake kunani kumbingune, akabaliki na kuheketa mikait akavapeki vanafunzi. vanafunze vakahuekii umati. ²⁰Vakakula voha na kutupila, kisha vakakusinyi hipande hyoha vya chileve na kutweleka hikapo kumi na ivele. ²¹Vala vakakalili vakakadiliwi kuva vakambaku elfu nhwano kavelenga vakambomba na vana. ²²Mala yimo akavaamwili vanafunze vayingilaye mukati ya mashua, chikahi hechi yombi akavaaga umati vayenda kwau. ²³Baada ya kuvaaga umati na kuyenda kwau, akakwela kunane pachitombe kulova kanjika yaki, chikahi pachikayile chimihe akavi kunoko kanjika yaki. ²⁴Lakin sayenu mashua, ikayili pakatikati ya bahale inyukanyuka kwa sababu ya muhyegha, kwani mpongo ukavi kwa mpisho. ²⁵Katika uhiku wa zamo ya kaheche Yesu akavaghegalile, akayenda panani ya mache. ²⁶Chikahi vanafunzi vaki pavamboni kaye ayenda panani ya bahali vakayowipe na kulongela "ni mzuka" na kukwea sauti katika hali ya chiwohi. ²⁷Yesu akavalengali mala yimo, akapwagha "mujipekya moyu nde nena mkayowopa" ²⁸Petro akamjibu kwa kulongela, "Bambu, ngati nde wenga, niamula nihikaye kwaku panane ya mache." ²⁹Yesu akalongla "Uhikaye" velapetro akawoka mukati ya mashua na akayenda anani ya machi kuyenda kwaka yesu. ³⁰Lakini ni petro payawonika mayegha, akayowopa, na kuanza kuyivi, pahe akaloha sauti na kuvaha "Bambu, uniokulaye." ³¹Kanyata yesu akanyosha chiwoku chaki akanyanyu Petro na kunpwaghila, "wenga uvii na imani ichoko. kwa kike ukavii na chowohi?". ³²Ndipu Yesu na petro pavayingilaye katika mashua, mpongo ukakotoka kuputa. ³³Vanafunze mumashua vakamwabidi Yesu na kulongela "Chakaka wenga nde mwana waka Chapanga". ³⁴Na pavayomuyi kulomboka, vakahikiki katika ndema wa Genesareti. ³⁵Navandu katika eneu lela pavakamanyi Yesu, vakatumiki ujumbi kela sehemu ya kandu, na kuleta kela yoyina magonjwa. ³⁶Vakasihiki kwamba vaweza kugusa pindu la vazi laki, na vanawinge vavakagusike vakaponike.

Chapter 15

¹Nde vaka mafarisayo na vavalemba vakihikiki Yesu kuwoka ku yerusalemi na kupwagha. ²Kwa ndava kiki vanafunze vaghahali majopalelo ya vako okomando? kwa kuwa ngachevanawa mawoko ghahu pavakuva vakula chileve. ³Yesu akvajangiki na kuvapwaghila, mwenga kwa ndandi ki muiyonanga sheria yaka Bambu kwa ndandi ya majopalelo ghino? ⁴Kwa ndandi Chapanga akapwaghiki, munjinika atati vaku na amawo waku, Na joapwagha uhakahu kwa atati vake na kwa amawo vake chakaka anawaye. ⁵Ndandi mwenga pwagha kila joapwaghi atati vake na amawo vaki, "kila yalayala ambawu woakapata kuwoka kwaka chapanga." ⁶"Mundu hoyo ngache avii na haja ya kunjinika atati vake. kupete namuna ayee mulitengwi lilove laka chapanga kwa ndandi ya mayopalelo ghino. ⁷Mwenga manafiki, ni chinyai ngati isaya mo akatabili panani yino paapwaghike. ⁸Vandu havaha vanjinika nenga kwa milomo yawu, nambu mitima yawu ivi kutali na nenga. ⁹Vaniabudu waka kwa ndandi vawola mawolo ghaghavi malaghalakilo gha vandu" ¹⁰"Nde akavaloa makutano na kuvapwaghi njowanyane na mmanyi. ¹¹Njeta chindu chechiyingi mundomu mwaka mundu na kuuntenda uhakahu bali, chela chechipita mundomo. hechi nde che chuntenda mundu kuva uhakao" ¹²Nde vanafunze vakanjendi na kupwagha na yesu, "je! umanya mafalisayo pavajowine lela lilove vakayomiki?". ¹³Yesu akavajangiki na kupwagha, "kila lupandu ambawo atati vangu va kunani ngachegupandiki nautupulika. ¹⁴Maaleka kanjika, vombi ni valongoo vatitila, ngati mundu ntintila anandongu aye ntintila njake, woa vavele anavahahukya muliwomba." ¹⁵Petro Kyangiki na kupwagha yesu, utuelezya mfano awo. kwito. ¹⁶Yesu akayanga, "Mwenga nnamo nkona ngachemuliwe?". ¹⁷Mwenga ngachembona kuva kila checheyenda mundomo kupete mulutumbu na kuyenda kulikelo? ¹⁸Nambu indu yoa eipita mundomu hiama mkati ya muntima, nde hindu hehinjeghe mundu uhakahu. ¹⁹Kwa kuva kupete moyo kuwoka mawazo mahakao, kukoma, umalaya, chivakawichi, ushaidi wa upuhe, na makutano. ²⁰Hahee nde hindu yeyunjeghe mundu uhakau nambu kula changa kuchamba mawoko kuutenda mundu kuva muhakau. ²¹Ndee Yesu akwoka pamahali pala na kulitenga kuyende upande muchi wa tiro na sidoni. ²²Lingahi akaihikiti mbomba mkanane kuwokee upande howo akajamali kwa sauti akapwaga " nihurumiaye, Bambu mwana waka Daudi, kabinti ka kangung'aa sana majine". ²³Nambu yesu ngachenjangiki lilove, vanafunze vaki vakaikiki vakashaule vakapwagha, "mumboa ayenda kwake ndandi atuveke mangomela." ²⁴Yesu akavajangiki, na kupwagha ngache andumiki kwaka mundu jokapi isipokuva kwaka mambelele ghaghahovike ku nyumba yaka israeli". ²⁵Nambu akaikiki na kuyinama kulongi yaki, akapwaghagha, "Bambu unyangatile". ²⁶Akanjanga na kupwagha "Nga wachu kutola chileve cha vana na kulekelee nakawa." ²⁷Akapwagha, "Ena Bambu, hata vela nakawa ichoko ikula chileve chechiawuka pameza paka Bambu wau". ²⁸Ndee yesu akayanga na akapwagha "Mbomba, imani yako ni ikolongwa, na uitendika kwako ngati moupalila" Na mwana waki akayii andamishi kupete kipindi heche. ²⁹Yesu akawoka pamalu pala na kuyenda jirane na uwanga wa kugalilaya. kaveti akjenda panane ya chitombe na kutama hoko. likundi likolongwa likahikiki kwake. ³⁰Na kundete chikwave, akantintila, mpuli, ilema na vangi vanavingi, vavayii vavalwala, vakavavekiki kupete magholo ghaka Yesu akavalamia. ³¹Na likusanyiku vakakangichi paakaweni vaka mpuli, valongela na walemavo vantende wome, vikwave vatenda kuyenda, akantintila valola, vakasifyiki Chapanga wa kuisraeli. ³²Yesu akavakemiki vanafunzi vaki na kupwagha, "Numboni huzuni likusanyiko, kwa ndandi vayii na nenga kwa machova ghatato kwanga chindu chokapi chela nganu vaika kuzimia mundela." ³³Vanafunzi vake vakapwagha, "Ni kwako tuweza kupata mikate ya kutosha pamba pa mbuga katupalisha likusanyiko likolongwa halele?". ³⁴Yesu akavapwaghila, "muyii na mikate ilenga? vakapwagha, "saba, na omba ichoku ichoku heikepike. ³⁵Yesu akauamulisha likusanyiku utama pae. ³⁶Akatola yela mikat saba na omba, na baada ya kuchengula, akaieketa na kaekea vanafunze, vanafunzi vakavapekea likusanyiku. ³⁷Vandu woa vakali na kupendwa, na vakawonii ayeighi vipande ya ilele ayaighili vipande vipande ikatwelili itonga saba. ³⁸Woa vavalile vakayili vakambaku. alufu ncheche, kwanga kuva na akambomba na vala. ³⁹Kaveti Yesu akaulaghi likusanyiku vayenda kwawo na akayingii mkati ya wato na kuyenda pamahali pa magadani.

Chapter 16

¹Mafarisayo na masadukayo vakahiki, na kundenga yesu avalangiha alama eihuma kunani. ²Lakini Yesu aliwajibu na kuwaambia kuwa "ikavii chimie mpwagha kuva hali ya hewa laleno nga unyae kwa kuva kuangane ni kukyele."³Na lukyela mupwagha, hale ya hewa laleno nga inyae kwa kuva kuangane ni lukyele na mahundi ghayekiki lianga loha mmanyi kufasili mawonekanelo gha anga, nambu ngache muweza kufasili ishara yi nyakate. ⁴Luveleku luhakahu na cha umalaya chilola alama, nambu njeta alama yoakapi chemunti chipata, isipokuva yela yaka yona, kaveti yeso akavalekiki na kuyenda kwake.⁵Vanafunzi vakahika upambala waukavele, namba vakahikiki vakayewiki kutotola mukate. ⁶Yesu akavapwaghi "muji hazalaye na muya makiki ni chachu yika mafalisayo na masadukayo." ⁷Vanafunzi vakalawana mkati yao na kupwagha" Ni kwa ndandi ngachetatetowile mikate. ⁸Yesu akamanyi lenele na akapwagha, mwenga momuvii na imane ichoku kwa ndava ki muhulalii na kupwaghinila mkati juu na kupwagha kuva ni kwa ndandi ngachemwatotwili mukate.⁹Je nkona ngachemumanyi ama ngachemukombuka yela mikate uwano kwa vandu alufu uwano na itonga ilenga imakusinye?. ¹⁰Au mikate saba kwa vandu alufu ncheche, na ni intonga ilenga amatotwile?." ¹¹Kuyi wole kuva hata ngacheelewa ya kuva ngachenayi nilongee na mwenga panani ya mikato mujitunza na muji hazara na chacho yaka mafarisayo na masadukayo". ¹²Nambu akamanyi kuva akyii ngachevapwaghila zaidi ya kuji azale na mikate yeyivii na chacho ama kuji azare na mawolo ya vaka mafaeisayo na masadukayo.¹³Chipindi Yesu pahikika pasehemu yaka kaisalia ya filipi akavaluki vanafunzi vaki, akapwagha"vandu vapwagha kuva mwana waka mundu ni nane?". ¹⁴Vakapwagha, "Vangi vapwagha kuva ni yona hana yoabatiza, vangi, Eliya, Yelemia ama jumu wao wa manabii." ¹⁵Akaapwaghile, mwenga pwagha nenga na nane?. ¹⁶Kuva akajakiki, simoni petulo akapwagha, "wenga ni kilisitu mwana waka hapanga yoavii mome?".¹⁷Yesu akanjingiki na kupwaghii, "Ubalikiwi wenga simoni Bar yona kwa kuva mwai na inyama ngacheyayekunuliwe heli, bale atati vango vaayi kunani." ¹⁸Nenga natu nukupwaghi kuva wenga ni petro, na panani ya liganga hale nanichenga kanisa lango, ni milyangu yi kuzimo ngayashinde.¹⁹Nanikupeky wenga funguo za ufalme wa kunani, chokapi chemunti, uchikonga pandema na chivya kikongakiki kunane, na chokapi chemunti hichi hoghula pandema na chichoghulika kunani." ²⁰Kaveti yesu akavakanaki vanafunzi vakapwagha mundu yokapi kuva yombi akayii ni kristu.²¹Kutumbu muda huwo Yesu akatumi kuvapwagha vanafunzi kuva ni inyata ayee ku yerusalemu, kungaika kwa hindu inawingi kupete mawoku yaka okomundi na vakolongwa wa aka mapadile na vavalemi kunkoma na kuyoka lichova lakatato. ²²Kaveti petro akantoliki yesu pukeghe na kunkenjukila kwa kupwagha, "chindu acheche chivya kutali na wenga, Bambo, halale likapitili kwako. ²³Nambu yesu akang'anamwiki na kupwagha petro "ukeluka kunyumba yango, shetani! wenga wouvili kwango, kwa ndandi ngache ujali hindu yaka chapanga, bale indu yaka vando".²⁴Kaveti yesu akavapwaghi vanafunzi vake "ngat mundu joakapi yoapala kuninjengale nenga, ni lazima alikana jombi mwene, aotula msalaba wake na aninjengalya. ²⁵Kwa kuva yoapala kuyaokoa maisha ghaki anyahoa, na kwa yokapi yahoa maisha ghaki kwa ndandi yangu yaayaokolaye. ²⁶Je! ni faida wole jemujipata mundu naapekii ndema woa nambu akahoha maisha ghake? Je! ni chindu wole cheawoa mundu kupete kubadilishana ni maisha yaki. ²⁷Kwa kuva mwana waka Adamu anahika kupete uhuhu wa Atati vaki na malaika vaki na jombi na anandepa kila mundu kulikana na maghengo ghaki. ²⁸Chakaka nuwagha kuyi kati yinu momuyemi pamba, ambawo nga mwnji kuwa hadipamunti mumbona mwana waka Adamo ahika kupete ufalme wake.

Chapter 17

¹Machova sita baadae Yesu akavatoliki papamo na petro, na yakobo, na yahana ndongo wake, na akavatoliki hadi panani ya chitombi chalicho chau vene. ²Akabadilishwi palongi yau, pamihu yaki pang'anyika ngati, lyuva, na ingowo yake iwonikana ivii ya kung'anya ngati mwanga. ³Lolakya pala vakapitali Musa na Eliya alongila naku. ⁴Petro akajangiki na kupwagha Yesu, "Bambu ni chiha chinyae kwitu twepani kuva pamahali pambane, ngati na udokolela nachenga pamba indamba itato, chimu chako, na chimu kwa ndandi yaka Musa, na chimu kwa ndandi yaka Eliya." ⁵Chikahi alonge, lolakyanlihundi lihuu likavaveke uwile niloleke ikapiti sauti kuwoka kuliii lihundi, ikapwagha, "Hayoyo nimwana wango munjonyaye yombe." ⁶Vanafunze pavanjowini ghanagha, vakawiki kifudifudi na vakanjongwipi ngane. ⁷Kaveti Yesu akahikiki akavagusa na kupwagha, "Muyinuka wala mkajogopa." ⁸Nawombi vakayinuka sura yau kunane walakii ngachevakambweni mundu ipokuva yesu kunjika yaki. Na pavavii vahuruka kuchitombe, yesu akavalaghalakii, akapwagha, "mukawoa habare ya mawonu hagma hade mwana waka Adamu pamuntaiyoka kuwoka kwa wakawa. ¹⁰Vanafunzi vaki vakandaluki, vakapwagha, ni kwa ndandi, kiki vavalemba vapwagha kuwa natumbula kuika Eliya? ¹¹Yesu akavajangiki na kupwagha, Elia anaika chakaka na anakelya indu yoa. ¹²Nambu nupwaghi mwenga Elia ajomwi kuika nambu ngachemanyike, badala yaki vakantendiki indu evapala vombe na vela ndeka mwana waka Adamu anang'aika kupete mawoko ghao." ¹³Nde vanafunzi vakamanyiki akyii alongele habale yaka yohana yoabatiza. ¹⁴Pavaikiki kulikundi la vandu mundu jumu akanjendii, akachikimi majua palongi yake na kupwaghi. ¹⁵"Bambu umbone huzune mwana wango ndandi ayii na chiinduindu na ang'aika sana. kwa ndandi mara inawingi haaki pamoto ama kumachi. ¹⁶Nikandetiki kwa vanafunzi vaku, nambu ngachevakawezike kunndamiha. ¹⁷Yesu akajangiki, akapwagha, mwenga luveloko changa kuamini na chechiaribiki, nandama pamoja na mwenga hadi lile? naniikya na mwenga hadi lile? undeta kwangu pamba." ¹⁸Yesu akakenjuki, na majini yakambokiki nkombu akaponiki kutumbu saa yelayela. ¹⁹Kaveti vanafunze vakanjende Yesu kwa kulihia na kundaluki, kwa ndandi kiki ngachevaweziki kumbengana? ²⁰Yesu akavapwaghi, "kwa ndandi ya imani yinu inchoko. chakaka nupwaghila ngati namuntimbya na imani hata inchoko ngati kapunji ya imbeyu ya haradani, namuweza kuchipwaghi chitombi ache, uhama kuwoka pamba, uyenda kula na chombi na chihama na ngakukuvi na chindu chokapi cha kushindikana kwino. ²¹"Nambu aina ayeya majine ngacheghawezekana kuwoka, ama kwa kulova na kufunga". ²²Muda wovayii vakona kugalilaya, Yesu akavapwaghi vanafunzi vake. "mwana waka Adamu ananeghala mmawoko ya vandu. ²³Na vamunti vakoma, na lichova la katatu anayoka." vanafunzi vakayii na huzuni sana. ²⁴Nawombi pavahika ku kapera naumu, vandu vavakusanya kode ya nusu shekeli vakanjendi Petro na kupwagha, "Je mwalimu wino alepa kodi ya nusu shekeli?" ²⁵Akapwagha, "Ena" nambu Petro paanjingii mukati ya nyumba, yesu akatumbwi kulongela na Petro akapwagha, ufikina kike simone? wafalme wa pandema, vajopa kode ama ushuro kuwoka nane? kwa vala vavatawala kuwoka kwa vaghene. ²⁶Na muda Petro paapwaghikaa, "kuwoka kwa vaghene" Yesu akapwaghi, vela navatawaliwa vawohiki kupete kulipa. ²⁷Nambu tukahika kuvatenda vavawoa ushuhuru vakahenga mahoko, uenda kuwanga upendikya ndoane, na ukoma omba jela ja kutumbuli kuhika baada ya kuogho ndomo waki, nauketinye mola shekeli jimo itola na uvapekya vawoa ushuro kwa ndandi yango na wenga.

Chapter 18

¹Wakati wala wola vanafunzi vakaikiki kuwoka kwaka Yesu na kupwagha, ni nane yoavii nkolongwa katika ufalume wa kunane?. ²Yesu akakemiki mwana nchoko, ambeka pakatikate yawo. ³Na kupwagha, "chakaka nupwaghila kutumbu na kuva ngati vana vachoko ngamuweze kuyingila katika ufalme waka chapanga. ⁴Vela jokapi joaliete ngati mwana nchoko. mundu ngati ayo nkolongwa katika ufalume wa kunane. ⁵Na jokapi joanjopa mwana nchoku kwa liina lango anyopale nenga. ⁶Nambu kwa yoakapi yoasababisha jumu kati ya vachoko havava vavaniamini pakachoko ivya inyahi kwa mundu hoyo liganga la kuyaghi likakonga muhingu yake na kunjivi kulochi ya wanga. ⁷Ole kwa pa ndema kwa ndandi ya wakate wa kukwazika kwa ndava nga bure kwa wakati huwo kuika nambu ole wake kwa mundu yola wakati howu na ahika kwa ndandi yake?. ⁸Ngati chiwoko chako ama chigholu chaku na chikusababishi kukwaza, uhekite na kuuleke katali na wenga ni inyai ngane kwako wenga kuyingi ku womi nauvi kwanga chiwoko ama chilema, kuliku kuuleke kuvui moto wa milele uvii na mowoko ghoa ama magholu ghoka. ⁹Ngati lihu lako nalikukwazike, ulitupula na ulilekila kutali na wenga ni chinyai ngani kwaku wenga kujingi kuovu womi na lihu limu kuliku kuleke kuovi moto wa milele uvii na mihu ghoka. ¹⁰Ndolakyaye ngati mkaika kuzalao jumu jwa vachoko hava, kwa ndava nupwaghila kuva kumbinguni kuyi malaika wawo machova ghoa. navaulolaki sura ya atati vangu yoavii kumbingune. ¹¹"Kwa kuva mwana vaka Adamu akaikiki kuokoa chela chehavi chihovike". ¹²Mohololee kike? naayi mundu ayii na limbelele mia jimo, na jumu waki akahova, Je? anavaleka tisaini na tisa pa chitombi kuyenda kulilolalola lelihovike?. ¹³Na nayomwi kulipata, chakaka nupwaghila anahekilyayi kuliku vala tisaini na tisa vanga kuhova. ¹⁴Vela vela ngati nga mapalo ya atati vino va kumbinguni ni kuvi jumu wa vachoko hava vaangamiaye. ¹⁵Ngati ndonu waku atei kukosea, yenda kundangia likosa leliyi kati yango na yombe anayi kanjika yake, ngati anakujowanii, nauvya uletiki ulongu waku. ¹⁶Nambu ngati ngaanyowanile, utola ndongu jumu ama vavele zidi papamu na wenga kwa ndava kwa milomo ya vashaidi vavele ama vatatu la lilove liweza kusibitishwa. ¹⁷Na ngati akotwiki kuvajowanele lipwaghila likanisa lijambo lenele, ngati akaniki velavela kulijowane likanisa base anavya ngati mundu wa mataifa na yoatonza ushulo. ¹⁸Chakaka nupwaghila chokapi chela chemuntichikongikika pandema na kumbinguni kikongakiki na chokapi chechigholeka pa ndema na kumbingune kihongholeka. ¹⁹Kaveti nupwaghila kwamba ngati vandu vavalemi, kati yinu navanjetangami panani ya chindu chokapi pandema levalilova, haleli atati vango va kumbinguni analihenga. ²⁰Kwa kuva vaveli ama vatatu navavongini papamo kwa lihina langa, nenga niyi pakati kati yawo. ²¹Kaveti Petro akahiki na kupwaghi Yesu, "Bambu, ni mara palenga ndongu wango ananihoki nenga ninsamiaye? hatayi mara saba. ²²Yesu akapwaghi ngachenukupwaghi mara saba nambu hata saba mara sabini. ²³Kwa ndandi heji ufalme wa kumbingune ni sawa na ufalme falume yoapalika kulenganekelakuvalanga, katumi tumi waki. ²⁴Pawanza kusahisha mahesabu, ntuwa yumu akahika kwahi ambayi akavi amudai talanta elfu kume. ²⁵Kwa ndava ngacheayii na ndela ya kulepa, Bambu waki akalaghalaki aemalya uwanu waki papamo na vana vaki na kila chindu chevi nachu na malipu yatendika. ²⁶Vela katumi tumi akaawiki, akachikama majua paloki yaki akapwagha, "Bambo, uvya unihinikila papamu na nenga, na nanu kulepa kila chindu. ²⁷Vela Bambo waka jola katumi tumi kwa ndava akayi sana na huzuni, akandekili na kundekale udeni lake. ²⁸Nambu kutumi tumi jola, akawoka na kuupata jumu kati ya vakakatumi tumi vayake yoavi adai dinali mia akahutiki. akabana kuhingu, na kupwaghila, unepa chela chenikudai. ²⁹Nambu jola katumi tumi njaki akaawiki na kuonya sana, akapwagha. uvya na uvimilivo na nenga, na nakulipaye. ³⁰Nambu katumi tumi jola wa kutumbulila akakaniki Badili yaki akapiti na kundekee mugereza hadi pamunti andepa chela cheadae. ³¹Na pakaambwe akatumitumi ayake chela chechitokie vakatomiki sana, vakahikiki na kupwaghi Bambu wao kila chindu chechatoki. ³²Nde jola Bambu waka katumitumi jola akakema, na kupwaghi, wenga ukatumi tumi mwakao, nikakusamihi wenga lideni lango loka kwa ndandi wakamisihitingamaha. ³³Je! ngachekwapalakila kuva na huzuni kwaka katumi tumi njako. ngati nenga monikuwoni huzuni wenga? ³⁴Bambu waki akayomiki na kubize kwa vala vavatesa hadi paalepa kiase choka cheavi adae. ³⁵Velavela Atati vangu va kunane momunti atendila, ngati kila jumu winu ngahamusamihi ndongu waki kuwokee kuntima yake.

Chapter 19

¹Ikupiti chipindi Yesu paajomwi matove hagma, akawokiki kugalilaya, na akajenda kupaka mwa yudea kulongi ya nkoka jordane. ²Likusanyiku likolongwa likanjegalile ni kuvalamiha kola kola. ³Mafarisayo vakanjendi vakandengiki, vakapwaghi, "Je ni halale kwaka mundu kuundeka uwanu wake kwa ndandi jokapi?". ⁴Yesu akajanga na kupwagha, "Ngachemwasomiki, ngati jombi joambiki pa mwanzu akavawombiki nkambaku mbomba." ⁵Na kaveti akapwagha, "kwa ndandi yeneye nkambaku anavaleka atati vaki na amawo vaki na kulombana na uwanu waki, na navombi vaveli vanavya iyegha jimu?". ⁶Vela nga vaveli kaveti, bale iyegha jimo base chela cheakilombanishi Chapanga, mundu joakapi akakilekanisha. ⁷Vakapwaghi. "Henu kwa ndandi kiki musa akautuamwili kuwoa hati ya talaka na kundeka?" ⁸Akapwaghi, kunonopa kwinu kwa mitima musa akavapeki ruhusa kuvaleka akaanu vinu. nambu kutumbu zamane ngacheyavi vela. ⁹Nupwaghila ngati jokapi joandekiki uwanu waki, isipokuwa kwa ndandi ya umalaya, na kutogho yongi, atendiki umalaya na nkambaku anatotwii mbomba yoalekakiki atenda umalaya. ¹⁰Vanafunzi vakapwaghi Yesu, "Nga kila mola mokuveli kwaka nkambaku na uwanu waki nga wichu kutotola." ¹¹Nambu Yesu akapwaghi. "ngati kila mundu joaweza kujopalee mawolo hagma bale kwa vala tu vavapatiki ruhusa kujopalela. ¹²Kwa vela yayii matowashi vavavelakiki kutumbu mulitumbu ya amawo vao. na vela vela kuyi matowashi vavatendiki vandu na kuyi matowashi vajitendiki kumbingune. Joaweza kujopela mawolo haghagha na aghajopila." ¹³Kaveti akandete vana vang'eng'a ili avavekila mawoko panani yao na kulova, nambu vanafunzi vaka vakavakalipia. ¹⁴Bali Yesu akapwagha, "mapekya ruhusa vana vang'eng'a mkavakanakia kuika kwango, kwa ndandi ufalme wa kumbinguni ni wa vandu ngati vanava. ¹⁵Najombi akavaveke mawoko ghake panani yao na kaveti akawoka pala. ¹⁶Lola mundu jumu akaika kwaka Yesu na kupwagha, "Mwalimo, ni chindu wole chinyae chipalika kuhenga ili nipata kuva na womi wa milele". ¹⁷Yesu akapwaghi, "kwa ndandi kiki unilaluki ni chindu wo kinyae? ayii jumu tu joavii nyae, namu ngati naupaliki kuupula womi kamula sheria yaka Chapanga." ¹⁸Jula mundu akandaluki, "Ni sheria wole" Yesu akapwagha ukakoma, ukatenda umalaya, ukayiva,, ukajemale upuhi. ¹⁹Wajinika atati vako na amawo vako, na umpala joavi kalibu yaku ngati nafusi yako. ²⁰Mundu jula akapwaghi, "hindu yoa nahe nitendiki, ngona nipala kike?". ²¹Yesu akapwaghi, "ngati naupaliki kuva ukamilifu, yenda ukaemilya elivinayo uvya na hazina kunane, nde uika unijengulya". ²²Nambu nkombu jala paakajowini ghala ghaka Yesu ghapwaghili akawokiki kwa uchungu, kwa ndandi akayii aghamiliki male ghanawingi. ²³Yesu akavapwaghi vanafunzi vake. "chakaka nupwaghila, ni vigumo kwaka tajile kujingi ku ufalme wa kumbinguni. ²⁴Kaveti nupwaghila, ni rahisi kwa ngamia kupeta ku litundu la sindano, kuliku kwa mundu tajili ku ufalme waka Chapanga. ²⁵Vanafunzi pavajowine vela, vakakangichi ngamaa na kupwagha, njwaleko basi jomuntiatiaokuliwaye?". ²⁶Yesu akavalolaki na kupwagha, kwa vandu heli ngakuwezakana, nambu kwaka Chapanga ghao ghawezekana." ²⁷Kave Petro akanjanga na kupwaghi lolikya, tuilekiki yoa na tukujengele weapa ni chindu wole chemunti tupataye?". ²⁸Yesu akapwaghi, chakaka nuwahghila jombi joanijengale nenga, ku chiveleko cha mpya kupete mwana waka Adamu pamunti atama ku chitewo cha enzi kwa uhuhu, mwenga namu namayi panani ya itewo kumu na ivele vya enzi kughahukumula makabila kumi na ivele ya waisraeli. ²⁹Kila jumu winu joailekiki nyumba, kaka, dada, atati, amawo, vana, ama ngonda kwa ndandi ya liina langu, anajopilya mara mia na kulisi womi wa milele. ³⁰Nambu vanawingi vavayi va kutumbuli saeno navavya va kumwishu, na vavayi va kumwisho na vavya wa kutumbulila.

Chapter 20

¹²Kwa maana ufalimi wa kunani ufanini ni mmiliki wa nngonda, yuyumwiki lukela ni mapema ili kwaajili vavahenga lihengu kupetela nngonda waki wa mizabibu. Baaada ya kuva vayongini ni vahenga lihengu dinari yimu kwa kutwa, akatumiki kuyenda katika nngonda waki wa mizabibu.³Akapiti kaveti baada ya masaa yatatu ana akaweni vavahenga lihengu vaki vakayili vayemi bila lihengu katika eneu la soku. ⁴Akampwaghili, mwenga namu, muyendayi katika nngonda wa mizabibu, ni chochoha chichiyili halali yanimpekihayi hivyo vakapiti kuhenga lihengu.⁵Akapiti kaveti baada ya masaa sita ni kaveti katika saa la sita, niakatendiki vela vela. ⁶Mara yengi kaveti mnamu saa kumi na moja, akapiti ni kaketenela vangi vayemi bila lihengu Apwaghili, mambu yakiki muyemi apapa bila lihengu laloha kwa lichva lizima. ⁷Vakapwaghili, kwa sababo ngache ayili mundu yoyoyhaa yutiajili akapwaghili, nimwenga pia muhyendayi mnyendaji katika nngonda wa mizabibu.⁸Chikahi cha chimili pachahikiti, mweni nngonda wa zababu akapwaghili yuyemalela waki, alohayi vavahenga lihengu ni walepayi mishahala, kwa kutumbulila ni wa kuyomolela hadi wa kutumbulila. ⁹Pavahikiti vava ajiliwi vala saa kumi na moja kila yumu wau patemi dinari. ¹⁰Pavahikiti vavahenga lihengu vakutumbulila, vakaholalili kuva yavayopai zaidi, lakini vakayopiki pia kila yumu dinari yimu kila yumu. ¹¹Baada ya kuyopa malepu yau, vakanndalamikili yumiliki nngonda. ¹²Vakapwaghiti, ava vavahenga lihengu la kuyomolela yavatumiaji lisaa limu tu katika kuhenga lihengu, lakini walenganili ni ngati, tenga titotwili mizigu kwa lichova lizima ni kilwalwa ni jotu. ¹³Lakini mweni nngonda akajibwiki i kupwagha kwaka uyumu wau, Nkanchi, ngachenatendiki chindu chibaya. wo; ngachetayongini ni nenga kwa dinari yimu?. ¹⁴Yopayi chichiyili halale yaku chela ni uyependayi hyaku. ni luyeku lwangu kupekee ava vavahengalihengu vavaajiliwi pakuyomokela sawa ni mwenga. ¹⁵Wo! haki kwangu kutenda chela chenichipala ni mali hyangu? au lihu laku liovu kwa sababu nenga na mwenga. ¹⁶Hivyo wa kuyomolela yayayi wa kutumbulila ni kutumbulila yayayi wa kuyomolela". ¹⁷Yesu paakayili akwela kuyenda kuyelusalemu, akatolika vanafunzi vaki kumi ni vavela mukehi, ni mundela akapwaghili. ¹⁸Mulolekyae tielekea kuyerusalemu, ni mwana waka Adamu yavambe kayi katika mawoko ya vakuu wa makuhani ni vaandishi, yavahukumwayi nyihwa. ¹⁹Ni yavambihayi kwa vandu va mataifa ili kuzihaki, kunjwapa ni kunsurubisha lakini katika lichova la tatu yafufukyayi. ²⁰Kisha amawu kwa vana vaka zebedayo akahikiti kwaka Yesu ni vana vaki akichimiki mayuwa palongi yaki ni kundova chindu kuhuma kwaki. ²¹Yesu akapwaghili, " upala kike?" akapwaghili, " amulishaji kuva vanangu vaveli ava vatamayi, yumu chiwoku chaku cha mangeha katika ufalimi waku. ²²Lakini Yesu akajibwiki ni kapwagha, ngacheumanyi chiuchilova, Je! uweza kunywelela chikombi ambachu yaninywelilayi vakampwaghili, "Chikombi changu hakika yamunywelilayi. ²³lakini kutama chiwoku changu cha malelelu ni chwku cha mangeha nga jukumu langu kumpekeha, lakini kwa vala ambau vayomwili kuandaliwa ni atati vangu". ²⁴Vanafunzi vengi kumi pavayayohini yanaa, vakasikitiki sana ni akolongu vaveli vala. ²⁵Lakini Yesu akalohiki mwenehi ni kapwaghila, "mumanyi ya kuva vatawala wa mataifa vanjohola, ni vakuu vauvatekeleza mamlaka panani yau. ²⁶Lakini ikakuva kwinu, badala yaki yoyoha tyunapalayi kuva nkolongwa katika mwenga lazima ayayi katumitumi winu. ²⁷Ni yunapalayi kuva wa kutumbulila katika mwenga lazima ayayi katumitumi winu. ²⁸Ngati vela mwana waka Adamu ngachehikiti kutumikiwa, bali kutumika, ni kuwoha womi waki kuva umbohi wa vanawingi". ²⁹Chikai vawoka kuyeliko, lundu lukolongwa lukanjengalili. ³⁰Ni vakaweni hipofu vaveli vatemimukehi ya barabara, pakayohanayi kuva Yesu akayili apeta, vakakwehiki sauti ni kupwagha, "Bambu mwana waka Daudi, utuhulumaye". ³¹Lakini lundu laalakati, ni kupwaghila mtumbalayi, hata vela wombi vakakweliki sauti zaidi ni kupwagha, "Bambo, mwana waka Daudi, tihulumaye". ³²Kisha Yesu akayemi ni kuloha ni kwalalukiha, "Mpala nitendilayi kike?". ³³Vakampwaghili, "Bambo kwamba mihu yitu yafumbuliwaye". ³⁴Basi Yesu akahutakiki ni huruma akayagusiki mihu yau, mara yeyeyi, vakayopiki uweza wa kulola ni vanganjengalile.

Chapter 21

¹Yesu ni vanafunzi vaki vakahikiti pambipi ni jerusalemu ni vakapiti mpaka Bethefage, katika chitombi mizehuni, kisha yesu akatumiki vanafunzi vaveli. ²Akapwaghili, "muyendayi katika chijiji chechifata, ni mara yimu yamuliketiniaye lipundwa likakongakiki pala, ni mwanalipu mwawopulayi ni kuleta kwangu. ³Ngati mundu yoyoha yaapwaghilayi, chochoha kuhusu lene, mwapwaghayi, Bambo apala, ni mundu yono mara yimu yanduswayi papamu niwombi". ⁴Jambu leneli likapitalili ndo lela lelapwa ghakiki kupetela kwa akichilota lazima litumiayi, akapwaghili. ⁵Apwaghilayi akakamwali sayuni, lolayi mfalmi waku ahika kwinu, mnyenyekevu ni uyili ukweliki lipundwa, ni mwana lipundwa nkambaku, mwana lipundwa nkeki. ⁶Kisha vanafunzi vakawotiki i kutenda ngati yesu moakalaghalakile. ⁷Vakaletiki lipundwa ni mwana lipundwa, ni kuveka ngowu hyau panani yaki, niyombi Yesu akatemi papo. ⁸Vanawingi katika luwonganu vakatendizi ngowi hyau mundela ni vangi vakahekiti mandambi kuhuma mumikongu ni kutandika mundera. ⁹Lundu lukandongulili Yesu ni vala vavanjengalili vakakwehika sauti, vapwagha, Hosana kwaka mwana Daudi! ni mbarikiwa yo hika kwa lihina laka Bambu, Hosana panani zaide!". ¹⁰Yesu pahikiti kuyerusalemu, muchi ukakivanwiki ni kupwagha, ayoyu nane?. ¹¹Lundu likajibwiki, ayoyu Yesu chilota, kuhuma kuanazreti ya Galilaya". ¹²Kisha Yesu akayingili katika hekaru laka Chapanga akavengiti kunja wohe vavakayili vahemeha ni kumehelela muhekalu, pia akang'anamwihi meza hya vavabadili fedha ni hindu hya vavalombelaha njeva. ¹³Akapwaghili, "Ilembakiki, nyumba yangu yayiyai nyumba ya kulovela lakini mwenga muitendiki pangu la wanyang'anyi". ¹⁴Kisha hipofu ni hilema vakanhikili muhekalu, mi yombi akaponyiki. ¹⁵Lakini chikahi vakuu va makuhani ni vaandishi pavayaweni maajabu yaakatendiki, ni pavayovini vana valapula mangomela muhekalu ni kuponya, "Hosana mwana wa Daudi" vakakamuliki ni nyile. ¹⁶Vakapwaghili, "Uyohana chechipwaghakiki chela ni vandu avaa? yesu akapwaghiki, ena! lakini ngachemuwahiki kusoma kuhuma mumilomi ya vana ni vana vakike vavayonga muyili ni sifa kamili?". ¹⁷Kisha Yesu akalekiti ni kuyenda kunja ya muchi katika Bethania ni kuwanela konoku. ¹⁸Lukela paakayili akelauka kkumjini, akayili ni nnjala. ¹⁹Akauweni nkongu mukehi ya barabara, akauheghalili, lakini ngachepatiki chindu munani yaki isipokuwa mahamba akapwaghili, "Kukakuva ni matunda kwaku daima kaveli, ni mara nkongu wola kuhyota. ²⁰Vanafunzi pavaweni vakakangichi ni kupwagha, iyiwole nkongu kuhyota mara yimu?. ²¹Yesu akajibwiki ni kupwagha, ngati yamuyayi ni imani panga wasiwasi, ngamugende chechitendikiki chela kwa nkongu pela lakini yamuchipwaghilayi hata chitombi echi, utolakikayi ni ukelekaliyi mubahari yaiketikikayi. ²²Chochoha chinamulovayi sala kona muamini, yamuyopililayi". ²³Yesu pahikiti pahekalu, vakuu va makuhani ni akahokumundu va vandu vakahikikili chikahi che ayili awola ni kundalukiha ni kwa mamulaka woli uhenga mambu agha? Ni nani yukupekihi mamulaka agha?. ²⁴Yesu akajibwiki ni kupwaghila, "Ninenga yamumbwaghilayi, ninenga velavela yanipwaghilayii ni kuna mamlaka wole nihena mambu agha. ²⁵Ubatizu waka yohana ukahumiki kwako, kunani au kwa vandu? "vakahojiini venihi, vakapwaghiti, tipwaghayi, ukahumiki kunane, atipwaghilaye, mambu ya kiki ngachemuamini. ²⁶Lakini ngatitipwaghiti akahumiki kwa vandu, tuyoghopa makutano, kwa sababu wohe vambona yohana ngati chilota". ²⁷Kisha vakajibwiki Yesu ni kupwagha "Ngachetimanyi" akapwaghili pia, "Nga nenga nganipwaghili kwa mamlaka woli ndenda mamlaka agha. ²⁸Lakini muholalela kike? mundu mweni vana vaveli ayeda kwaka yumu ni kumpwaghala, mwanango, yendayi ukahengayi lihengu katika nngonda wa mizabibu. ²⁹Lalenu mwana akajibwiki ni kupwagha, nganiyendi, lakini badayi akabadilishi mawazu yaki ni akapiti. ³⁰Ni mundu yola akapiti kwaka mwana wa kaveli ni kupwagha chindu chelachela mwana yonoyo akajibwiki ni kupwagha, yanyendayi Bambu, lakini ngachepiti. ³¹Ywaleku kati ya vana vaveli yohenngiti yavapala atati vaki? vakapwaghiti mwana wa kutumbulila" Yesu akapwaghili, "Chakaka nipwaghila, vavakusanya ushulu ni makahaba yavayingila mu ufalme wa Chapanga kabla yinu kuyingila. ³²Kwa maana Yohana akahikiti kwinu kwa ndela yeyii safi lakini ngachemukamwamini, chikahi vakusanya ushulu ni makahaba vakamwamini ni mwenga pamwaliweni lenee mukavaghiyi ngachemwaweziki kuwongama ili badai mumuaminayi. ³³Muyohanilayi mfanu wongi kukayili ni mundu yoyii ni eneu likolongwa la nndema akapandiki mizabibu, ni akalikodishi kwa vatunza zabibu kisha akapiti katika nndema wongi. ³⁴Chikahi cha kuhuma mizabibu pachahaghalili akatumiki baazi ya akatumi tumi kwa vakulima va mizabibu kutola mizabibu yaki. ³⁵Lakini vakulima va mizabibu vakatoliki akatumitumi vaki vakanndapwili yumu, vakankomiki yongi ni yumu kundapula kwa maganga. ³⁶Kwa mara yengi mmiliki akaytumiki akatumiki vangi vanawingi zaide ya valavala va kutumbulila, lakini vakulima va mizabibu vakatendiki velavela. ³⁷Baada ya panapa Bambu yola akantumiki kwawu mwana waki, akapwaghi, "yavanjinyaye mwana wango". ³⁸Lakini vakulima va mizabibu pavakambweni nkombu yola, vakapwaghilini, "Ayoo ndo mrithi muhikaye, tinkomaye ni timilikayi urithi. ³⁹Henu vakantoliki vakandekili kunja ya nngonda wa mizabibu ni kukoma. ⁴⁰Je mmiliki wa nngonda wa mizabibu panahikayi, yaatendayi kike vakulima va mizabibu?. ⁴¹Vakampwaghili yaayonanganayi vandu hava vahakahu

katika ndela ya ukali zaidi ni kisha yakodishayi ng'onda wa mizabibu kwa vakulima vangi va mizabibu vandu ambau yavalepayi kwa ajili ya mizabibu payapyaye".⁴² Yesu akapwaghili, "Ngache mwasomiki katika malembo, liwu livalikanikii waashi linhokiti liwu likuu la msingi aleli likahumiki kwaka Bambu, ni likangachika pamihu yitu?".⁴³ Hivyo nipwaghila, ufalmi waka Chapanga autawalayi kuhuma kwino ni kumpekeha taifa leliyali matunda yaki.⁴⁴ Yoyoha yunahaukayi panani ya liwu lenee yatunyukai hipandi lakini kwaka yoyoha yunali haukilayi yalintimbanyulaye".⁴⁵ Vakuu va makuhani ni mafarisayo pavayowini mifanu yaki, vakaweni kuva alongalela wombe.⁴⁶ Lakini kila pavapalikayi kunyosha mawoku panani yaki vayowipi makutano kwa sababu vandu vandolakihi ngati chilota.

Chapter 22

¹Yesu akapwaghi nau kaveti kwa mifanu akpwaghiti. ²"Ufalmi wa kunani ulengana ni mfalme yuakapiti shelehe ya ndowa yaka mwana mundu. ³Akaatumiki akatumitumi vaki kwaka karibisha vavakayili vaalikwi kuhika katika sherehe ya ndowa, lakini ngachevahikiki, ⁴Mfalmi akatumiki kaveti akakatumitumi vangi, akapwaghiti, "Mwapwaghilayi woha vavaalikwi, mulolakihayi niandii cheleve fahali ni matoli yangu manonu vachinjiki ni mambu yoha yayili muhiki katika sherehe ya ndowa". ⁵Lakini vandu vanaa ngachevazingetie kwa dhati mualiku wake, baadhi vakakelawini katika maghonda yawu ni vangi vakakelawini katika sehemu hyawu hya byeshala. ⁶Vangi vakaiyinukili akakatumitumi vaka mfalimi ni kwazalalisha ni kwakoma. ⁷Lakini mfalimi akahyomiki akatumiki jeshi laki akakomiki vava koma vala ni kuuteketeza muchi wowu kwa motu. ⁸Kisha akapwaghili akatumitumi vaki "Ndowa iyili tayari, lakini vakaalikwi ngache vapalikaye. ⁹Henu muyendayi mumaketanganu ya ndela kuu, mwaalikayi vandu ngati muwezekanela vahikayi kusherehe ya ndowa". ¹⁰Akakatumitumi vakapiti mundela kuuni kwakalibisha vandu wowoha vavakaweni, vema ni vabaya, henu lichekela la ndava ukatwelile vagheni. ¹¹Lakini mfalimi paakayingili kwalolakeha agheni, akambweni mundu yumu ambayi lilaya rasmi la ndowa!. ¹²Mfalimi akandalukihi, "Nkoche, uwezakayi wole kuhika pambane mukati bila lilaya la ndowa ?, Ni mundu yola ngacheakajibwiki chochoha. ¹³Ndipu mfalimi paapwaghila akatumitummi vaki, munkongayi mundu ayoo mawoku ni magholu ni mundekeyi kunja kuluwendu, konoku ambaku yakuyayi ni chilelu ni kuhyagha minu. ¹⁴Kwa kuva vangi valohakeka, lakini vahaulika vachopi". ¹⁵Ndipu mafarisayo vakawokitini kupanga jinsi ya kunkaula Yesu kupetela malovi yaki mwenehi. ¹⁶Ndipu pavatumikayi vanafunzi vau papamu i mahelode, ni vakampwaghili Yesu, "Mwalimo, timanyi kuva wenga wa mundu wa chakaka, anga katika chakaka ngacheujali maoni yaka mundu yongi ni ngachehulangiha upendeleu kwaka mundu. ¹⁷Kwa hiyo tipwaghilayi, uholela kike? je, ni sahihi kisheria kulepa kodi kwaka kaisari au ngacheiwezekana?". ¹⁸Yesu akamanyi uovu wawu ni akapwaghiti, "Mambu ya kike munilenga mwenga mwanafiki?". ¹⁹Munilangihaye hela yeyitumika kulepela kodi "ndipu vakandetili dinali. ²⁰Yesu akalalukihi, "Sura ni lihina hyaka nane?". ²¹Vakajibwiki, "Hyaka Kaisare" ndipu Yesu akapwaghili "mupekyayi saisare hindu hihiyili hyaki ni hyaka Chapanga mupekihayi Chapanga". ²²Pavayohini yanaa vakakangichi kisha vakandekiti ni kuyegha hyau. ²³Lichova lenee baaze ya masadikayo vakahikiti kwaka Yesu vavapwaghikayi kuva ngache uyili ufufuo wa vhavhawili, vakandalukile. ²⁴Vakapwagiti, "mwalimo Musa akapwaghiti ngat mundu yayayi ahwili bila kuveleka mwana, nndongu waki ni alithayi mbomba hoyu ni ampekihayi vana kwa ajili yaka nndongu vaki. ²⁵Vakayili valongu saba. wa kutumbulila akatotwili ni kisha akahwili bila kuveleka vana, akandekili mbomba nndongu waki. ²⁶Kisha nndongu waki wa kaveli niyombi aktendiki velavela, kisha watatu na yola velavela hadi kwaka wa saba yola. ²⁷Baada ya kutenda anaa woha, mbomba yola niyombi akawhile. ²⁸Henu katika ufufuo mmbomba yayayi mhwana waka nane akalongu saba? kwa sababu woha vakantotwile. ²⁹Lakini Yesu akajibwiki ni kupwagha "muhoka, kwa sababu ngachemumanyi malembu waka makili yaka Chapanga. ³⁰Kwa kuwa katika ufufuo, vandu ngavatowoli wala kutowoleka, Badala yaki vandu vakuva ngati malaika kunani hoku. ³¹Lakini kuhusu ufufuo wa vhavha while ngachemuwahiki kusoma chela ambachu Chapanga akachipwaghite kwino, apwagha. ³²Nenga na Chapanga waka Ibrahimu, Chapanga waka isaka, Ni Chapanga waka yakobo? Chapanga nga Chapanga wa vavawhile, bali Chapanga wa vayili womi". ³³Chikahi kusanyiko pavayohini lenee vakakangichi mawolelu yaki. ³⁴Lakini mafarisayo pavakayayohini kuva Yesu atumbulihini masadukayo, vakajiwongini wombi venehi kwa papamu. ³⁵Yumu wau, akayili mwana sheria akandalukii swali kwa kumjaribu. ³⁶Mwalimo, amuli yaleku yiyoyili kuu kuliko hyoha katika sheria?". ³⁷Yesu akajibwiki, "Lazima umpalayi Bambo kwa muyo waku woha ni kwa Roho yaku yoha, ni kwa hakili yaku yoha. ³⁸Ayeyi ndo amri yiyiyili kuu ni yakutumbulila. ³⁹Ni yaka veli yiyile ngana ni yeneye ni lazima kumpala jilani yaku ngati muujipalawamweni. ⁴⁰Sheria hyoha ni akachirota vatemea amri hiveri heyi". ⁴¹Ni mafarisayo pavakayili vakayi vajiwongi ni papamu yesu akalalukihi swali. ⁴²Akapwaghiki Je! muhololela kike panani yaka kristu yombi mwana waka nane?"niwombi vakajibwike, "mwana waka Daudi". ⁴³Yesu akajibwiki, ni kwa namna wole Daude katika Roho andoha Bambo, akapwaghiki. ⁴⁴Bambo akapwaghili Bambo wangu, tamaa chiwoku changu cha malelelu hadi pananatendayi adui vaku vavekayi pahi mawolu yaku""?". ⁴⁵Ngati Daudi andoha kristu "Bambo" jinsi wole yayayi mwana waki?". ⁴⁶Ngacheyili yuakaweziki kujibu lilovi kaveti ni ngacheyili yuakasubwiti kaveti kundalukiha maswali zaide tangu lichova ni kuendelea.

Chapter 23

¹Badayi akalongili ni lundu lwa vandu ni vanafunzi vaki, Akapwaghi. ²Vaandishi ni mafarisayo vatamila chiteu chaka musa. ³Kwa hiyo chochoha cheva amuru kuhenga, muhengayi koni mwachunguza, lakini muka yeha mahengu yau, kwa sababu wombi vapwagha mambu yanga kuyamanya. ⁴Chakaka wombi vakonga mizigu yeyitopa ambayu ni igumu kuitowola, ni kisha vapapakila vandu muhimbegheya hyau lakini wombi veni ngachevahengakeha hata pachokopi kutoghola. ⁵Matendu yau yoha, vayatenda ili vandu valolakihaghi kwa sababu wombi vapanua masanduku yau ni kuyonjokeha ukolongwa wa mapendu ya malaya yau. ⁶Wombi vapala kutama maeneu ya kifahari katika sehemu ni katika hiyeu hya heshima mukati ya masinaogi. ⁷Na kalamkiha kwa heshima maeneu ya kusoko, ni kulohakeka "valimo" ni vandu. ⁸Lakini mwenga ngachempalika kulohaheka "mwalimo" kwa kuva mayinau mwalimo uyumu, ni mwenga mwawoha mwaka alongu. ⁹Mukandoha mundu yoyoha pa ndema pani kuva vinu, kwa kuva muyili atati vamu tu, ni wombi vayili kunani. ¹⁰Wala mukahika kuloha "walimu" kwa kuva muyinaku mwalimu yumu tu, yaani kristu. ¹¹Bali yuyii nkolongwa mukati yinu yayayi katumitumi wino. ¹²Yoyoha yunajinuayi yahelilaye ni yoyoha yuna yujiheleha yayinuliwayi. ¹³Lakini ole winu vaandishi ni mafarisayo, vanafiki vamukongela vandu ufalmi wa kunani namu ngamuwezi kuyingila, ni ngache mwaruhusu vavayingila kutenda vela. ¹⁴Oli winu mwaandishi ni mafarisayo vanafiki, kwa kuva mwamila vajane. ¹⁵Oli winu viongozi hipofu, mwengu mumupwagha yoyoha yulapa mukanisa, nga chindo lakini yulapa kwa adhabu ya kanisa, akongakiki ni chilapu chaki. ¹⁶Oli wino viongozi hipofu, mwengu mumupwagha, yoyoha yulapa mukanisa, nga chindo lakini yulapa kwa adhabu ya kanisa akongakiki ni chilapu chaki. ¹⁷Mwenga hipofu mwang'ang'a, chaleko chikolongwa kuliko chengi, dhahabu au kanisa ambalu livekakiki tayari dhahabu kwaka chapanga?. ¹⁸Ni yoyoha yunapalaya ku madhahahu, nga chindo bali yulapa kwa sadaka yeyiyili panani yaki, akongakiki ni chiapu chaki. ¹⁹Mwenga mwavandu hipofu, chaleku chikolongwa kuliku chenge, sadaka au madhahahu ambayu iveka tayari sadaka hyehiwohakeka kwaka chapanga?. ²⁰Kwa hiyo, yombi yuapayi kwa madhabahu alapa kwa lenelini kwa hindu hyoha hyehiyili panani yaki. ²¹Ni yombi yulapa kwa kanisa, alapa kwa leneli ni kwaka yombi yutama mukati yaki. ²²Ni yombi yulapa kwa chiteu cha enzi chaka Chapanga ni kwaka yombi yutemi panani yaki. ²³Ole winu vaandishi ni mafarisayo, mwanafiki! Kwa kuva mlepu zaka kwaka bizali, mulengana ni mchicha, lakini muyaleka mambu mazitu ya sheria haki rehema ni imani lakini yanaa mpalika kuva muyahenga, ni ngaa kuyaleka yangi bila kuyatekeleza. ²⁴Mwenga mwahiongozi hipofu mwenga ambau muchujiki chidudu chichoku lakini mumila ngamia. ²⁵Ole winu mwaandishi ni mafarisayo mwanafiki kwa kuva muwolola kunja ya hikombi ni kunja ya sahani lakini mukati mutweli zuruma ni kutokuva ni kiasi. ²⁶Mwenga mafarisayo hipofu, muwolilayi hoti mukati ya hikombi ni mukati ya sahani ili upande wa kunja niwombi uyayi safi. ²⁷Ole winu vaandishi ni mafarisayo, mwanafiki kwa kuva mulengana ni makabuli yavapakiti chokaa, ambayu kwa kunja yawonekana manyahi lakini kwa mukati yatelili ihupa hya vavahwili ni kila chichiwhili chichafu. ²⁸Vela vela, ni mwenga kwa kunja muwonekana muyili ni haki palongi ya vandu, lakini kwa mkati mutwelili unafiki ni udhalimu. ²⁹Oli winu, mwaandishi ni mafariyo, mwanafiki! Kwa kuva mchenga makabuli yaka chilota ni kuyapamba vana haki. ³⁰Mwenga mupwagha, ngatiikatama machova yava katati vitu, ngatikayili tishilika papamu ni wombi kuyitila mwahi wavaka chilota. ³¹Kwa hiyo mujishuhudia mwaveni kwamba mwenga ni mwavana wa vanava vavakomiki akachilota. ³²Pia mwenga mukamilishi kutwelesha sehemu yeyistahili dhambi hya vakatati vinu. ³³Mwenga mayoku, mwavana va vipiribao, kwa namuna wole yamuikwepayi hukumu ya kujeha namu?. ³⁴Kwahiyo lolayi natuma kwinu akachilota, vandu vana hekima, ni vaandishi Baadhi yau yamwakomayi ni kwasurubisha, baadhi yawu yamwanyapahi mukati ya masinagogo yinu ni kwavenga kuhuma mumuchi wumu hadi wongi. ³⁵Matokeu ni kwamba panani yinu yapatalilayi yoha ya vana haki wowayikiti pandema, kutumbulila mwahi waka habili mweni haki hada kwa mwahi waka zakaria mwana waka baraki, yumwa nkomiki kati ya pahuhu ni madhabahu. ³⁶Chakaka, nimpwaghila, mambu agha yoha yayachipitayi chizazi chenjeni. ³⁷Yerusaremu, Yerusaremu wenga wewakoma akachilota ni kwalapula ni mawu vala ambau vatumakika kwaku! mala palenganiwonangini vana vaku papamu ngati vela nngoku mukusanyila hifaranga hyaki pahi ya mapapanilu yaki, lakini ngachemwayetakile!. ³⁸Lolayi nyumba yaku ihingalili ukevu. ³⁹Ninenga nikupwaghila, kutumbulilasayenu ni kuendelea ngauniwone hadi pawapwaghaki, abarikiwi yombi yuahikayi kwa lihina la Bambu.

Chapter 24

¹Yesu akawokiti mahekalu ni kyenda hyaki, vanafunzi vaki vakanjindili kundangiha majengu ye hekaru. ²Lakini akajibwiki ni kupwaghila, "Je ngachemulola mambu ayaa yoha? hingalilayi panani ya lenga bila kubomokana." ³Ni paakatemi katika chitola cha mizeituni, vanafunzi vaki vakanjindili kwa faragha ni kupwagha, "Tipwaghilayi", chindu wole chichayayi dalili hya kuliku kwaku ni mwishu wa nndema?". ⁴Yesu akajibwiki ni kwapwaghila, "Muyayi makini kwamba akahika mundu kupotosha. ⁵Kwa kuva vanawingi yavahikayi kwa lihina langu yavapwaghila nenga ndo kristu, ni yavapotushaji vanawingi. ⁶Yamoyohanayi ngundu ni talifa hya ngundu, mulakayi mukakuva ni wasiwasi kwa kuwa mambu ayaa lazima yapitaliya, lakini mwishu wola yauya yi ukona. ⁷Kwa kuva taifa yaliyinukayi dhidi ya taifa lengi ni ufalmi dhidi ya falmi yakuyayi ni nyala ni matemeku ya ndema katika sehemu hya patipali. ⁸Lakini mambu yoha haya mkatumbulila tu kwa uchungu wa kujifungua. ⁹Ndipu yavambohayi kwa ajili ya matesu ni kukoma mataifa yoha yayahakalilayi kwa sababu ya lihina langu. ¹⁰Ndipu vanawingi yavalikovandulayi ni kusalitiana ni kuhakalilana veni kwa veni. ¹¹Akachilota vanawingi va upuhi yavapita lilayi ni kwakonga vanawingi. ¹²Kwa sababu uovu wawu yauyonjokihayi, upendu wa vanawingi yaupalayi. ¹³Lakini hinakilayi mpaka pamwishu, yaokoliwayi. ¹⁴Hii injili yeneyi ya ufalmi yauhabiliwayi katika ulimwengu mzima ngati ushuhuda kwa mataifa yoha ni ndipu mwishu wola yauhakikayi. ¹⁵Kwa hiyo, panamuwonayi chukizu la uhalibifu, lilapwaghiki ni chilota danieli liyeni mahali pahuhu. ¹⁶Ndipu vavayili kuyuda vakambalilayi kuhitombi. ¹⁷Ni yuyili pahagala wa nyumba yola akaweza kuhelela pahi kutola chindu chochoha kuhuma mukati ya nyumba yaki. ¹⁸Ni yombi yuyili kungonda ni akakelauka kutola lilaya laki. ¹⁹Lakini ole wawu ambau vayili ni vana ni vala ambau vayongeha katika machova yanaa!. ²⁰Mulovayi kwamba kutika kwinu kukakuva chikahi cha mmbepe, wala lichova la sabatu. ²¹Kwa kua yakuyayi ni dhiki kuu, ambayu ngacheiwahiki kuva tangu kuwombakeka kwa nndema hadi sayenu ni wala ngaikuvi kaveti. ²²Ngati machova yanaa ikavayavipih, ngacheyili ambayi yuakaokwiki lakini kwa sababu ya vahaulika, machova yanaa ikavayayipatihi. ²³Kisha ngati yaiyayi mundu yoyoha yaapwaghilayi, "Kristu ayili kola, muika muamini malova haya. ²⁴Kwa kuva makristu va upuhi ni akachilota va upuhi yavahikayi ni kulangiha ishara ikolongwa ni maajabu kwa kusudi la kwapotosha ngati ikaiwezekini hata ni vahaulika. ²⁵Mulolakihayi, ni vatajahalishi kabla ya mambu yana kupitalila. ²⁶Kwa hiyu, ngati yavampwaghilayi, "kristu ayili jangwani, mukayenda jangwani hoku, Au mulolakihayi ayili mukati ya nyumba mukaamini malova yanaa. ²⁷Ngati vela chitovi pachimwetuka kuhumila mashariki ni kuangaza hadi magharibi, ndo munaiyelilayi kuhika kwaka mwana wa Adamu. ²⁸Popoha pauiyili mzigu, konoku ndo tai yavakusanyikai. ²⁹Lakini mara baada ya dhiki kuu ya machova yala, lyova valivekikayi luvendu, mwehi ngauwohi mwanga waki, ndondwa yahihaukayi kuhuma kuangani, ni makili ya kunani ayatikisikayi. ³⁰Ndipu ishara yaka mwana wa Adamu yaiwonikayi kuangani, ni makabila yoha ya nndema yayalovalikihayi yavambonayi mwana waka Adamu ahika katika mahundi ya kuangani kwa makili ni utukufu mkuu. ³¹Yaatumayi maraika vaki kwa sauti kuu ya turembeta, niwombi yavakusanyayi papamu va va haulika vaki kuhuma upandi nchechi wa mwishu wumu wa kunani hadi wongi. ³²Muliwolayi somu kuhumila ni nkongu munkongu. mara tu lindambi panachipaui ni kupiha machi, mumanyi kwamba kiangazi chiheghalela. ³³Hivyo pia, panamuwonayi mambu yanaa yoha, mpalika kumanya kwamba muheghalili, pambipi ni milyangu. ³⁴Chakaka nimpwaghila, kizazi chenjeni ngachepeti hadi mambu yoha ayaa payayayi yapitalili. ³⁵Mbingu ni ichi yahipetayi, lakini malovi yangu ngayapeti kamwe. ³⁶Lakini kuhusu machova yala ni saa ngacheyili mundu yuimanyi, hata malaika va kunani, wala mwana, bali atati kanjika yau. ³⁷Ngati vela muikayelili katika machova yaka nuhu, ndo munaiyelilayi kuhika kwaka mwana wa Adamu. ³⁸Kwa kuva katika machova yana kabla ya ghrika vandu vakayili vakula ni kunywa, vatotola ni kutotoleka hadi lichova lela ambalu nuhu akayingili katika safina. ³⁹Ni ngachemanyi chindu chchoha hadi gharika payahikiki ni kwakolola wohi ndo munaiyelilayi kuhika kwaka mwana wa Adamu. ⁴⁰Ndipu vandu vaveli yavayayi kungonda yumu yatolakikayi, ni yumu yahighalilayi kunyuma. ⁴¹Akambomba vaveli yanayayi vahyagha papamu yumu yatolakikayi ni yumu yahighalilayi. ⁴²Kwa hiyo, muyayi mihu kwa sababu ngachemumanyi ni lichova woli ambayu yahikayi Bambu winu. ⁴³Lakini mumanyayi kwamba akayili Bambo mweni nyumba ikamanyi ni saa yaleku ambyu mwihi yahikayi, ikakeshiki ni ngaakaluhwasi nyumba yaki ivamiwayi. ⁴⁴Kwa hiyu, pia mpalika kuva tayari, kwa kuva mwana waka Adamu yahikayi katika saa yanga kuimanya. ⁴⁵Henu ni nani yuyili mwaminifu, katumitumi mwana malongu, ambayi Bambu waki apektihi madaraka panani ya vavayili katika nyumba yaki, ili apektihi chilevi kwa chikahi chechipalika?. ⁴⁶Abarikiwa katumitumi yonoo, ambayi Bambu waki yaaketanilayi atenda vela chikahi ahika. ⁴⁷Chakaka nimpwaghila kwamba Bambo yambekayi panani ya kila chindu chichiyili chaki. ⁴⁸Lakini ngati mtumu maovu apwagha mutima waki, Bambo wangu akavile. ⁴⁹Ni akatumbwili kalapula akakatumitumi waki, ni akalili ni kunywa hileo. ⁵⁰Bambu waka mtumwa yonoo yahikayi katika machova ambayu ngache yatarajiwa, ni katika

saa ambayu na cheimanyi. ⁵¹Bambu waki yahekitayi hipandi hiveli ni kumbeka katika nafasi yimu sawa ni wanafiki, ambaku yakuyayi ni chillelu ni kuhyagha minu.

Chapter 25

¹Ndipu ufalume wuku mbingune wafananishwi ni vakanavali kumi vavatuliki nyali yau nu kuwoka kuyenda kunjopela Bwana harus. ²Hwanu mu miongoni mwau vakayi vang'ang'a ni mhanu vangi vakayi velevu. ³Vakanavali vang'ang'a pavatola hyau, ngachevatoliki mahuta yokapi. ⁴Bali vakanavali velevu vakatoliki shombu shya mahuta papamu ni nyali hyau. ⁵Henu chikahi Bwana harus acheliwi kuhika, woha vakatolikwi lughonu ni vakaghonela. ⁶Nambu chikahi chi ikilu wu manani kukayi ni yowi, lolyaka, Bwana harus! mbokyana kunja kunjopalela. ⁷Ndipo vala vakanavali vakayumuha hwoha ni kupambaki nyali hyau. ⁸Vala vang'ang'a vakavapwaghila vava velevu, "mutipekyae sehemu ya mahuta yinu" maghambu nyali hitu hisusuka. ⁹Nambu vala velevu vakavayanga nu kuvapwaghila, "Ndava ngayatutoshi tengani mwenga, baadhi yaki muyenda kwa vavahemelea mukalihemelya gha chokapi kwa ajili yino". ¹⁰Chikahi pavapiti kola kuhemela, bwana harus akahka, ni woha vavakavi tayari vakayenda niyombi ku sherehe yi harus, ni ndyangu vakakonga. ¹¹Baadayi vala vakanavali vangi navombi vakahika nu kupwagha, Bambo, Bambo, tuhoullyaye. ¹²Nambu akayanga nu kupwagha, chakaka numpwaghila, nenga ngachennumanyi. ¹³Kwa vela muyangalya, ndava ngachenumanyi iyova au saa. ¹⁴Ndava kuvi ngati mundu papala kuyenda ndema womi akavakemiki vatumwa vaki nu kuvakabizi utajiliwaki. ¹⁵Yumu wau aampeki talanta uhwanu, yongi akampeki iveli ni yongi yola akampeki talanta yimo. kila yumu akayopikikiasi kulengana nu uwezu waki, ni mundu yola akasafili kuyenda. ¹⁶Pu kulongela akayopiti talanta uhwanu akayenda kuiwekeza, ni ikavelekeka talanta hengi nhwano. ¹⁷Vela vela yola yo akayopiti talanta iveli, ikavelekeka hengi iveli. ¹⁸Nambu ntumwa yo akayopiti talanta yimu, akayenda, akahemba liwombi pa ardhi, ni kuihiha feza yika bambo waki. ¹⁹Ni baada yi chikahi chirefu, Bambo waka vatumwa vala akakeleuka ni kulengeneke mahesabo nau. ²⁰Ntumwa yola yo akayopiti talanta nhwanu akahika akpawaghila, Bambo ukampeki talanta nhwano, lolyaka, mpatiki faida yi talanta hengi nhwano. ²¹Bambu waki akapwaghila, hongela, ntumwa nnyahi ni mwaminifo! Uyi u mwaminifo kwi hindu hichoko, yanuku pekiha madalaka panani yi hindu yinawingi, uyingila mu furaha yika Bambo waku. ²²Ntumwa yo akayopiti talanta iveli akahika ni kupwagha, Bambo, ukambeki talanta iveli lolyaka, mbakiti faida yi talanta hengi iveli. ²³Bambu waki akampwaghila, 'Hongela, ntumwa nnyahi ni mwaminifo! uyi u mwaminifo kwi hindu hehikepiti yanuku pekiya madalaka panani yi hindu hyanawingi, uyingila mu furaha yika Bambo waku. ²⁴Baadayi ntumwa yo akayopiti talanta yimu akahika nu kupwagha, Bambo, nimanyi ngati wenga ni mundu unkali uchumi mahala ambapu ngache upanditi, ni uhuma mahala ambapu ngache usiiti. ²⁵Nenga nikayong'wipe, nikayenda ni kuihiya talanta yaku mu udongo lolyaka, nivi nayu pambani yela yeyivi yaku. ²⁶Nambu Bambo waki akayanga nu kupwagha 'wenga tumwa nhakahu nu nzembe, ukamanyi ngati nichumi mahala ambapu ngachembanditi ni nihuma mahala ambapu ngachenisiite. ²⁷Kwa vela ukapaswiti kuvapeke fedha yango vandu va benki, ni chikahi chi kukeleuka kwango nikayo niyopiti yela yangu papamu ni faida. ²⁸Kwa vela muyang'anya talanta eyi nu mumpakiya ntumwa yola yoyi ni talanta kumi. ²⁹Kila mundu yovi nachu, yayonjikiha zaide hata kwi kuzidishiwa ngamaha nambu kwa yokapi jwanga ni chindu, hata chevi nachu vannyang'anya. ³⁰Mundekela kunja kulwihi ntumwa oyu jwanga kufaa, ambaku nwaya ni malelu ni kushagha mino. ³¹Chikahi mwana waka Adamu paahika mu utukufo waki, ni malaika woha papamu ni yombi, ndipu paatama panani yi chitewu chaki chi utukufo. ³²Mataifa yoha yakusanyika palongolu yaki, ni yombi avatenganisha vandu, ngati vela mudimi motenganisha mambeleli ni imbuhi. ³³Aya veka mambeleli chiwoku chaki chi malelelu, bali imbuhi avaveka chiwoku chaki chi mangeha. ³⁴Kisha ufalume avapwaghila vala vavavi chiwoku haki chi malelelu, muhika momu balikiwi ni Tati wango muutamila ufalumi woukaandalilwi kwa ajili yinu kutumbu kuvekeka msingi wu ulimwengu. ³⁵Ndava nikayi ni njala ni mukampeki chilevi, nikavi ni ngeni mukanikalibisha. ³⁶Nikavi heu, ni mukanishekiki ngowu, nikavi nu ngonjwa ni mukanitunza, nikavi.kukifongo ni mukanihikila. ³⁷Ndipu veni haki vayanga nu kupwaghila, Bambo li pakakuwona uvi ni njala, ni kukuleha? au uyi ni nywita ni tukakupeha mache?. ³⁸Li tukaweni uyi u ngeni ni kukukalibisha? au paukavi heu ni kukuhwatika ngowo?. ³⁹Li likakuweni uvi u ngonjwa, au mukifungu, ni tukakuhikila?. ⁴⁰Ni mfalme atavayanga nu kuvapwaghila, chakaka numpwaghila, chemukatendiki pambane kwa yumu wa valongu vangu vachoku, mukandendi nenga. ⁴¹Ndipu awaghila hau vavayi chiwoku chaki chi mangeha, muwokaniya kwango, momulaaniwi, muyenda mu motu wa hyaka wowukaandaliwi kwa ajili yika setani ni maraika vaki. ⁴²Maghambu nikavi ni njala nambu ngache mukambeki chilevi, nikavi ni nywita nambu ngache mukambeki machi. ⁴³Nikavi nu ngeni nambu ngache mukani kalibishi, nikavi heu nambu ngache mukani hwaliki maghambu, nikavi nu ntama ni panakavi ku hifungu ,nambu ngache mukanitenzike. ⁴⁴Ndipu nawombi kave vayanga nu kupwagha, Bambo, li tukawona uyi ni njala, au uyi nywita, au ungeni, au u ngeni au uyi heu, au uyi u ntumwa, au uyi nfungwa ni ngache tuhakuhudumile?. ⁴⁵Kisha avayanga nu kupwagha, chakaka numpwaghila,

chela chela ambachu ngache mutendiki kwa yumu wa hava hava vachoku, ngache mukahi tendii nenga. ⁴⁶Vanava
vayenda mu adhabu yi hyaka bali veni haki mu womi wa hyaka.

Chapter 26

¹Chikahi yesu payomola kupwagha malovi yoti hayu, akavapwaghila vanafunzi vaki. ²"Mumanyi ngati baada yi machova ghaveli kwaya ni sikukuu yi pasaka, ni mwana wa Adamu awokikika ili asulubiwe". ³Baadayi vakolongu wu makuhani ni vazee va vandu vakahimangana papamu mu makau yika kuhani nkolongwa, yoakavi akemeleka Kayafa. ⁴Papamu vakangiti njama yu kunkamu Yesu kwa sili nu kunkoma. ⁵Ndava vakapwaghiti, "Yakatendeka chikahi chi sikukuu kusudi ikahika kuzuka ghasia mu miongoni mwa vandu". ⁶Chikahi yesu paakavi ku bethania mu nyumba yaka simoni mweni mambimbi. ⁷paakavii ajinyoshiti pa meza, mbomba yumu akahikiti kwaka yombi koni atotwi nkebi wa alabasta woukayi ni mahuta yeni thamani ikolongwa, ni akayayitila panani ya mutu waki. ⁸Nambu vanafunzi vaki pavaliwona jambu leneli, vakahakali nu kupwagha, "ki ndava yi hasara yeneyi?". ⁹Ghanaya yakawezikini kuhemela kwi kiasi kikolongwa ni kapekeha masikine". ¹⁰Nambu Yesu koni amanyi leneli, akavapwaghila, "Ndava ki munsumbu mbomba oyuy? maghambu atendiki kindu kinyai kwango. ¹¹Masikine muiy nau machova ghoha, nambu ngamukavii papamu ninenga daima. ¹²Maghambu pamimika mahuta yanaya panani yi shegha yango akatendiki vela kwa ajili ya maziko ghango. ¹³Chakaka numpwaghila pokapi Injili yenjenu payaubiliwayi mu ulimwengu muzima, kutenda cheatenditi mbomba yonjoni kave chava chipwahika kwa ajili yi kunkomboka". ¹⁴Ndipu yumu wa vala kumi ni vaveli, yokemika Yuda askariyote, akayenda kwa vakolongwa wu makuhani. ¹⁵Nu kupwagha, "Munipekyai ki ana ninsalite?" vakampemela yuda hipande therasini hya feza. ¹⁶Tangu chikahi echi apalika nafasi yi kunsaliti. ¹⁷Hata lyova lu kuwoka li mikati yanga kuyeghe chachu vanafunzi vakanjende Yesu nu kupwagha, "Kwa upala tukuyandalila ulya chilevi cha pasaka?". ¹⁸Akapwaghila, "Muyenda ku mujini kwaka mundu filani ni numpwaghila, mwalimo apwagha, "chikahi chango chihengelile yanaitimize pasaka papamu ni vanafunzi vangu mu nyumba yako"". ¹⁹Vanafunzi vakatendi ngati yesu mo akalaghalaki, ni vakaandaa chilevi chi pasaka. ²⁰Payahika chimihi, akatemi kula chilevi papamu ni vala vanafunzi kumi ni vaveli. ²¹Pavaya vakula chilevi, akapwagha, "chakaka numpwaghila yumu winu yahanisalitya". ²²Vakahuzunika ngamaha, ni kila yumu vakawanza kundaluki, "Oti, chakaka nga nenga, Bambo?". ²³Akavayanga, "yola ambayi atovele chiwoku chaki papamu ninenga mu bakuli yoanalitya. ²⁴Mwana waka Adamu awoka, ngati moilembakiki, nambu ole waki mundu ambayi ansalita mwana waka Adamu! yakava chinyahi kwakamundu hoyu ngati ngache akavalekike. ²⁵Yuda ambayi yu kunsaliti akapwagha, "oti, ni nenga Rabi?" Yesu akampwaghila, "Upwaghiti jambu eli wenga wamweni". ²⁶Pavaya vakula chilevi Yesu akautola nkati, akaubaliki, nu kuudumula akapekeha vanafunzi vaki koni apwagha, "mutola mulya, yenje shegha yango". ²⁷Akatola chikombi nu kuchenguha akapekeha nu kupwagha, "Munywahi mawoha mu chenjeni. ²⁸Ndava womboni ni mwahi wu liaganu lango wouyitika kwa ajili yi vanawingi kwi musamaha wa zambe. ²⁹Nambu numpwaghila, ngangunywi kaveti matunda yi mzabihu womboni, hadi lyova leli pananywa unyahi papamu ni mwenga mu ufalme wa atati vango". ³⁰pavayomula kuyemba nyembu, vakawoka kuyenda ku chitombi chi mizeituni. ³¹Kisha yesu akavapwaghila, "ikilu yenjenu maanganya mawoku mujikwaa ndava yango, maghambu ilemekiki, nandapula mdimi mambelili yi likundi ghatawanyikaye. ³²Nambu baada yi kuhyoka kwango, navalongulya kuyenda ku Galilaya. ³³Nambu Petro akampwaghila, "Hata ngati voha vakukana maghambu yi mambu ghayakupata, nenga nganakukane". ³⁴Yesu akajanga, "Chakaka nukupwaghila ikilu yenje kubula likongovi ngakuvuka, yawanikanaye mara itato". ³⁵Petro akampwaghila, "hata ngati yanipasa kuhwa ni wenga, nganakukane, "Ni vanafunzi vangi voha vakapwagha vela vela. ³⁶Baadayi Yesu akayenda nau mahala papakemeheka Gathsemane ni akavapwaghila vanafunzi vaki, "mutama pambane chikahi niyenda kola nu kulova". ³⁷Akantola Petro ni vana vaveli vaka zebedayo ni akawanza kuhuzunika ni kusunoneka. ³⁸Kisha akavapwaghila, "Roha yango ivi ni huzuni ikolongwa ngamaha hata kiasi chikuhwa mutamakya pambani ni mkesha papamu ni nenga". ³⁹Akayenda palongolo pachokapi akahauka kifudifudi ni kulova akapwagha, "Matati vango, ngati anaiwezekine chikombi chenjeni kingwepe, yanakuva ngati monipala nenga, bali ngati momupala mwenga". ⁴⁰Akavayende vanafunzi ni kuvahimani vaghoni lughono, ni akapwaghi Petro "Ndava ngachemuweziti kukesha ninenga kwa saayimo?". ⁴¹Mukesha ni kulova kusudi makayingi mu majaribuni Roho ivi razi, nambu shegha ivi zaifu. ⁴²Akayendi kaveti mala yika kaveri nu kulova, akapwagha, "Matati vango, ngati jambu lendenu ngacheliwezekana kukwepeka na ni lazima nikinywelila chikombi chenjenu, mapalilu ghaku ghatimizwe." ⁴³Akakeleuka kaveti ni kuvahimani vaghona lughono, ndaa mihu yau yakavii kutopa. ⁴⁴Kisha akavaleka kaveti akayenda, akalova mala yika tato akapwagha malovi yala yala. ⁴⁵Baadayi Yesu akavayendela vanafunzi vaki nu kuvapwaghila, "mukona mughoni pela ni kulipoleha? mulolyaka saa iheghalile, ni mwana waka Adamu yasalitiwa mu mawoko yaka vana zambe. ⁴⁶Muyumula, tuwokaye lolyaka, yola yoanalitya aheghalile. ⁴⁷Chikahi paakavi alongela Yuda yumu wu vala kumi ni vaveli, akahika. likundi likolongwa likahika papamu ni yombi lihumu kwaka vakolonwa wu makuhani ni vazee va vandu vakahika ni mapanga ni malungu. ⁴⁸Kave mundu

yoakusudii kunsaliti Yesu akavi apakihi ishala akapwagha, "yola yonambusa, ndo yombi, munkamulaye".⁴⁹ Mara yeneyi akahika kwaka Yesu nu kupwagha, "salamo, mwalimo!" nu kumbusu.⁵⁰ Yesu akampwaghila, "Nkoche, litenda lela ambalu lulukuletiti" ndipu vakahika nu kumunyoshela mawoku yesu, nu kunkamula.⁵¹ Lolyaka, mundu yumu yoakavi papamu ni Yesu, akanyosha chiwoku chaki, akaholomola lipanga laki, nu kundapu ntumishi waka kuhani nkolongwa, nu kumudumu likutu lyaki.⁵² Ndipu yesu akampwaghila, kuleya lipanga lyaku mola moukavii, ndava voha vavatumi lipanga yavaangamizwa kwa lipanga.⁵³ Mahambuka kuva nganiwezi kunkema Tati vango, niyombi akanitumila lijeshi zaide yikumi ni vaveli yi maraika.⁵⁴ Nambu basi ntundu woli malembu yaweza kutimizika, vela ndo ipasa kutokela.⁵⁵ Chikahi echi Yesu akaupwaghila umati, "oti, muhikiti ni mapanga ni malungo kinikamu ngati nu munyang'anyi? kila lyova nami mu lihekalu niwoha, ni ngache mangwmwi!".⁵⁶ Nambu yoha hayu yatendiki ili malembu yika manabi yatimilikaye", ndipu vanafunzi vaki vakandeka nu kukembela.⁵⁷ Vala vavaka nkamwi yesu vakampeleka kwaka kayafa, kuhani nkolongwa mahala ambapu vaandishi ni vazee vakayi vahimangini papamu.⁵⁸ Nambu Petro akafwatiti munyuma chi kutali hadi mu ukumb waka kuhani nkolongwa akayingi mukati nu kutama papamu ni valinzi awona chechatokiya.⁵⁹ Basi vakolungu wu makuhani ni baraza loha likavi lipala ushahide wu icholi zidi yika yesu vapata kunkoma.⁶⁰ Ingawa vajitokizi mashahidi vanawingi, nambu ngachevapatiti sababu yokapi, Nambu baadaye mashahidi vaveli vakajitokeza palongolu.⁶¹ Nu kupwagha, "Mundu oyu akapwaghiti, niweza kulivunja lihekalu laka mlungu nu kulichenga kaveti kwi macova ghatato".⁶² Kuhani nkolongwa akayema nu kundaluki, "Ngecheuweza kuyanga? Avava vukushuhudiki zidi yaku?".⁶³ Nambu Yesu akatemi chinunu, kuhani nkolongwa akampwaghila, ngati mlungu mo tamila nikuamulu utpwaghila, ngati wenga ni kristu, mwana waka mlungu.⁶⁴ Yesu akajanga, "wenga wamweti upwaghiti jambu le eli, nambu nukupwaghila kuwoka sayenu nu kuyendeleha wambona mwana waka Adamu atemi chiwoku chi malelelu weni makakala, ni ahika mu mahundi yi kumbinguni.⁶⁵ Ndipu kuhani nkolongwa akakachula maghanda yaki nu kupwagha, "Akufwile, oti tuhitaji kaveti ashahidi wa kike? muyangalila, tayari muyowini akikufulu.⁶⁶ Oti! muholele ki? vakayanga nu kupwagha, "Astahili nyiwa".⁶⁷ Kisha vakanteme mata kumihu nu kundapu ngumi, ni kumulatika makofi mawoku yau.⁶⁸ Nu kupwagha, "Tutabiliyaye, wenga kristo na yoaku lapwile?".⁶⁹ Chikahi echi Petro akavi atemi hunja mu ukumbi, ni ntumishi wu chimbombu akambomba akanjendela nu kupwagha nu kupwagha, "wenga kave ukayi papamu ni yesu wu ku Galilaya.⁷⁰ Nambu akakana mbeli yau wohe, akapwagha, "Ngachenimanyi chindu cheupwagha.⁷¹ Payenda kunja yi langu, ntumishi yongi wu chimbomba akambona ni kuvapwaghila vavakayi pala, "mundu ayo have akavi papamu ni Yesu wuku Nazareti".⁷² Akakana kaveti kwi kulapila, "Nenga ngachenimanyi mundu oyu".⁷³ Chikahi chiyipi baadaye, vala vavakayi vayemi papipi, vakanjendela nu kupwagha ni Petro, "kwa hakika wenga kave ni yumu wau ndava hata kapwaghi kaku kulangiha.⁷⁴ Ndipu pawanza kulaani ni kulapila, ⁷⁵"Nenga ngachenimanyi mundu oyu, "ni mala eyi likongovi likaveka. Petro akakomboka malovi yaampwaghila Yesu "kabula ikonovi ngakuveka wanikana mala tatato"

Chapter 27

¹Chikahi chi lukela pachahika, vakolongu woha wa makuhani ni vazee va vandu vakali njama zidi yaha yesu vapata kunkoma. ²Vakankonga, vakandongoha, ni kumuhikiha kwaka liwali pilatu. ³Kisha chikahi yuda, ambayi akavi amsaliti, akawona ngati yesu ayomwi kutemuliwa, akajuta nu kukelehu hipandi selathini hya feza kwa vakolongwa wu makuhani ni vazee. ⁴Nu kupwagha, "ndenditi zambe kwa kuisaliti mwahi yanga ni hatia" nambu vakayanga, "ituhusu ki tenga? ⁵uyayangalya ghanaya yamwete". Kisha akakelehu hela hipandi hya feza mu lihekalu, nu kuwoka ni kulikongeha mweni. ⁶Nkolongu wu makuhani akahitola hipandi hela hya feza nu kupwagha, "Nga halali kuiveka feza jenjeni mu hazina, maghambu ni ghalama yi mwahe". ⁷Vakajadiliana papamu ni feza yikatumika kuhemele ngonda wu lutopi wu kutaghivayeni. ⁸Ndava yi vela ngonda owu uyi ukemeleka, "Ngonda wu mwahi" hadi lalenu vela. ⁹Kisha lilovi lela leakapwaghiti nabiyi yeremia likatimi, kupwagha, "vakatoliki hipandi selasini hya feza, ghalama yeyikapagwiti ni vandu wu ku israel kwa ajili yaki. ¹⁰Ni vakalitumiha kwi ngonda wu lutopi, ngati Bambu moakavi anielikizi". ¹¹Henu yesu akayemi palongolu yika liwali, ni liwali akandalukila, "Oti, wenga ni ufalme waka vyaudi?" Yesu akajanga, "wenga upwagha vela". ¹²Nambu chikahi paakateliwi ni vakologwa makuhani ni vazeyi, ngache akayingiti chokapi. ¹³Kisha pilato akampwaghila, "Ngache uyayowini matemuli yoha zidi yaku?". ¹⁴Nambu ngache akayangiti hata lilovi limu, vela liwali akayingi ni makangachu. ¹⁵Henu mu sikukuu yikavi ntetu waka liwali kunholela mfungwa yumu yoahaulika ni umate. ¹⁶Chikahi echu pakayi i mfungwa sugu lihina laki Baraba. ¹⁷Vela chikahi pavakayi vakusanyiki papamu, pilato akavalaluki, "Na yomupala tunhoulya yokemeleka kristu?". ¹⁸Maghambu akamanyi ngati vayomwi kunkamula ndava yi mahakalilu. ¹⁹Chikahi paakavi atama pu chitevu chaki chi kutemula, nhwanu waki akantimi liiovi nu kupwagha, "wakatenda lijambu lokapi kwaka mundu oyu ywanga ni hatiya kwani ndesiki muni hata lalenu mu ndotu ndava yaki. ²⁰Ndipu vakolngwa wu makuhani ni vazeya vakawashawishi makutanu vandova Baraba ni Yesu ahwaye. ²¹Liwali akavalakila, "ywa yi vaveli mupala nenga nindeka kwino?" vakapwagha, "Baraba". ²²Pilato akavapwaghila, "Nintenda ki Yesu yokemeleka kristu?" voha vakayanga, "Munsulibishaye". ²³Ni yombi kapwagha, "Ndava kike, ni lihoku woli leatendiki?" Nambu vakazidi kutondeve sauti hata yi panani muni, "munsulubishaye". ²⁴Vela chikahi pilato pawona ngawezi kuhenga chokapi, nambu badili yaki valungu yikavi iwanziti akatola machi akasamba mawuko yaki palongolu yi umati, ni kupwagha, "Nenga ngacheniwona hatuya panani yi mwahi wuka mundu yonjoni hwanga ni hatiya muyalolekya ghanaya maveti. ²⁵Vandu voha vakapwaga, "mwahi waki uya anani yitu ni vana vitu". ²⁶Kisha akanhoule Baraba kwavu, nambu akandapu mijeredi Yesu ni kunkabizi kwawu kuyenda kunsulubisha. ²⁷Kisha askali waka liwali vakantola Yesu mpaka Praitoria ni likundi likolngu li maaskali woha vakakusanyika. ²⁸Vakanhula ngowu hyaki nu kunwatika likanzu la langa ikeli. Kisha vakalenganike litaji la miha nu kuveka panani yi mutu waki, ni vakakembekendahi mu chiwoku chaki chi malelelu. ²⁹Vakachikama magoti palongolu yaki nu kunkejeli, vakapwagha, "salamu, mfalumi waka vayahudi?" ³⁰Ni vakanhunila mata, ni vakatola ndahi nu kundapula pa mutu. ³¹Chikahi pavaya vunkejeli vakanhula kanzu yela ni kunhwatika nguwu hyaki, nu kundongoha kuyenda kunsurubisha. ³²Pavapita kunja, vakamboni mundu kuhuma ku krene lihina laki simeoni, ambayi vakandazimisha kuyenda nawu ili apata kapapa nsalaba waki. ³⁴Pavahika mahala papakemeleka Goligotha, maana yaki, "li eneu la fuvu la mutu". ³³Vakampeki siki yeyihangangiki ni nyongo unywa, nambu paaaiyonja, ngacheweziti kunywa. ³⁵Chikahi pavakavi vansurubishi, vakaganavana magwanda ghaki kwi kupiga kula. ³⁶Ni vakatemi nu kunjangali. ³⁷Panani yi mutu waki vakaveha matemalo zidi yaki yaghasomika, "yonjoni ni yesu mfailemu waka vayaude". ³⁸Vanjang'anyi vaveli vavasulubiwi papamu ni yombi, yumu upandi wu malelelu yaki ni yongi wu mangeha. ³⁹Vala vavaya vapeta vakanzihaki, vashongolo mitu yau. ⁴⁰Nu kupwagha, "Wenga weukayi upala kuyonanga lihekalu ni kulichenga mu machova ghatatu, ulikombula wamweti ngati na mwana waka Chapanga, huluka pai uwoka pu msaraba. ⁴¹Mu hali yela yela vakalongu waka makuhani vakayi vunkashifu, papamu ni vaandishi ni vazeyi na kupwagha. ⁴²Akombola vangi, nambu ngacheweza kulikombo mweni. yombi ni ufalumi waka vayaude, ni ahuluka pahi kuhuma pua nsalaba ndipu yatumwaminaye. ⁴³Antumana Chapanga, ndeka Chapanga ankombula henu ngati maghambu akapwaghiti, Nenga ni mwana waka Chapanga". ⁴⁴Ni vala vanyang'anyi vavakayi vasulubiwi papamu ni yombi kave vakapwagha malovi yi kunzihaki. ⁴⁵Henu kutumbu saa sita kukavi ni lwihi mu ndema woha hadi saa tisa. ⁴⁶Payahika saa tisa Yesu akalela kwi sauti ikolongwa, "Eloi, Eloi lama thaba kithani?", akamaanisha, "Chapanga wango, Chapanga wango, ndavaki unilekite?". ⁴⁷Chikahi echi baazi yau vavakayi vayemi pala vakayowana, vakapwagha, "Ankema Eliya". ⁴⁸Mala nunkamu yumu wau akakembela kutola sifona nu kutweleha siki, akaiveka, panani yi nkongu nu kumpeke apata kunywa. ⁴⁹Nau vavakahighali vakapwagha, "mundeka kanjika yaki ndeka tulola ngati, Eliya ahika kunkombola". ⁵⁰Kisha Yesu akalela kaveti kwi sauti ikolngu ni akawoha Roha yaki. ⁵¹Lolyaka lipazia lya lihekalu likakachuki sehemu iveli kuhuma panani hadi ni Aridhi

ikatetemeka ni miamba ikakachuka hipandi. ⁵²Matengeli yakahowoka ni shegha yika vatakatifu vanawingi vavakayi vaghoni lughonu vakahyoka. ⁵³Vahuma mu matengeli baada yi kuhyoka kwawu vakayingila mu muchi muhuhu, ni vaka wonikana ni vanawingi. ⁵⁴Basi akida yola ni vala ambau vakayi vandolekela Yesu vakawona litetemeku ni mambu yayakavi yawokiki, vakatwelini choghoyu ngamaha ku kupwagha "chakaka ayoyu akavi mwana waka Chapanga". ⁵⁵Akambomba vanawingi vava kavi vanfwata Yesu kuhuma ku Galilaya ili kunhudumi vakayi pala valolekye kuhuma chi kutali. ⁵⁶Mu miongoni mwau vakayi Mariamu Magdalena, Mariamu nyongo waki Yakobo na Josephu, ni nyongo waka vana waka zebedayo. ⁵⁷Yayahika chimihi, akahika mundu Tajili kuhuma ku Arimathaya, yoakemilika Yusufu ambayi kave akavi mwanafunzi waka yesu. ⁵⁸Akanjendi Pilato ni kuilova shegha ghaka Yesu kisha pilato akalaghalaki apata kumpeke. ⁵⁹Yusufu akaitola shegha akaikonga ni ngowu yi sufi inyahi. ⁶⁰Ni akailaza mu litengeli la mupya leakavi alichongiki mu mwamba, kisha akashongoloha iliwi likolongu likashekele ndyangu wu litengeli ni akawoka kuyenda. ⁶¹Mariamu magdalena ni mariamu yongi vakavi pala, vatemi kuyeleka kulitenguli. ⁶²Lyova le lafwatayi ambayu likavi lyova baada yi mayandalilu, vakolngu waka makuhani ni mafarisayu vakahimangana papamu kwaka pilato. ⁶³Vakampwaghila, "Bambu, tukombukela kuva chikahi mudanganyifu yola paakavii momi akapwaghiti baada yi machova ghatatu ahyoka kaveti. ⁶⁴Kwa vela, laghalakya ngati litenge lilendwa unyahi mpaka machova ghatato, pangachi vanafunzi vaki vaweza kahika kunchiva ku kupwagha kwa vandu, ashokiki kuhuma mu nyiwa ni icholi ya mwishu ikuva ihakau kuliku yela yi kuwoka". ⁶⁵Pilato akavapwaghila, "Mutola valinzi muyenda mukatenda hali yi usalama ngati momuweza". ⁶⁶Vela vakayenda ni kutenda litengeli liya mu salama ilwu vakachongiti muhuli nu kaveka valinzi.

Chapter 28

¹Baadayi chimihi lyova la sabato lyova palatumbula kuvala lyova lu kuwoka yi juma, Mariamu magedelana, ni yola mariamu yongi vakahika kuliwoha litengali. ²Lolakya kukakuva ni tetemeku likolongu maghambu malaika waka Bambu akahelili ni kulihingalila iliwu lela, kisha akalitamila. ³Sula yaki ikavi ngati umemi, ni maghanda ghaki mahuhu ngati seuji. ⁴Valinzi vala vakayingiwa ni choghoyu ni kuva ngati wafo. ⁵Malaika yola akavafafanuli vala akambomba akapwagha, "Mukayoghopa ndava nimanyi kuva mumpala Yesu, yoasubiwe. ⁶Ngachevi pambane, nambu ahyokiki ngati moakapwaghile, muhika mulola mahala ambapu Bambo akaghonile. ⁷Muyenda kanyata makapwaghila vanafunzi vaki, Ahyokiti kuhuma muwafo, lolyaka alonguli ku Galilaya, kola kola ndiko mwambonaye, lolyaka nenga numpwaghile" ⁸Aka mbomba vala vakawoka pala pa litengeli kanyata vayi ni choghofu ni furaha ikolongwa ni vakakembela kuvapwaghila vanafunzi vaki. ⁹Lolyaka, Yesu akahimangana nawu nu kupwagha, "salamo" akambomba vala vakahika nu kukamula magholu ghaki, ni kisha vakanhaukila. ¹⁰Kisha Yesu akavapwaghila "mukayoghopa, muyende makapwaghila valongu vangu valongulya ku Galilaya, koni kola vaniwonaye". ¹¹Chikahi vala akambomba pavaya vayenda, lolyaka baazi ya valinzi vakayenda kumijini nu kuvapwaghila vakolongu wu makuhani mambu ghoha yayakavi ghatokii. ¹²Ni vombi makuhani pavakayi vahimangini ni vazeya ni kulijadili jambu le eli papamu nawu, vakawoha kiasi chikolongu chi pesa kwa vala askari. ¹³Nu kuvapwaghila, "mapwaghila vangi kuva, vanafunzi waka Yesu vakahikiti nikilu vakayiva shegha yaka Yesu chikahi tenga patikayi tughonili. ¹⁴Ngati taarifa yenjeni yainhiki liwali, tenga tanshawisha nu kuvawoela mwenga mashaka yoha. ¹⁵Kwa vela asikali vala vakatola pesa hela nu kutenda ngati movakavi vaelikizwi, habari eyi yekaeneea ngamaha kwaka vayahudi ni ivi vela hadi laleno. ¹⁶Nambu mitumi vala kumi ni yumu vakayenda ku Galilaya ku chitombi chela cheakavi aelikizi. ¹⁷Na vombi pavambona, vakanhaukila, nambu baazi yawu vakawona shaka. ¹⁸Yesu akahika kwavu akavapwaghila apwagha, "Ambeki mamlaka yoha pa duniani na kumbunguni. ¹⁹Kwa vela muyenda makatenda mataifa yoha kuva vanafunzi, mabatiza mu lihina laka Tati, ni laka mwana ni laka Roha mtakatifu. ²⁰Mawola kughatii mambu yoha yanimwamili, ni lolyaka nenga nivi papamu ni mwenga daima, hata mpaka mwisu wa duniya.

Mark

Chapter 1

¹Apa tutumbula injili yaka Yesu kristu mwana waka Chapanga. ²Ngati mulembii nabii isaya niwona nituma ntenga wango palongi yako yumu yomutialenganekyaa ndela yake. ³Sauti yakamundo yoakema kumbuga mukamilisha ndela yaka Bambo mwinyaa ndela yake, ⁴Yohana akaikiti kubatiza kumbuya kumbuya na kuwaubili ubatizo wa kutubu kwa kulee chia ya mahoko. ⁵Ndema woa waku yudea na vhando woka wakuyelusalemu vhakapiti kwaka yombe vhapiti kwake yombe kuwokee nkoka yordane vhakaungame maoku yao. ⁶Yohana akaikii awata livanze la mangoma ghaka ngamia na nkanda wa chingokolo muchiwuno yake, na akayii akula mapai na muche muchitengo ⁷Ahubile na kupwagha yuvii yumu ahika badala yangu yoha vii na makile kupeta nenga na ngachenivii, na samane ata ya kuyinama pai na kuwopola mighoyi ya ilatu yake. ⁸Nenga nikabatizwa kwa mache, lakini yombi yombi nabatizaa, mbanganya kwa roho hiiu, ⁹Ikapiti katika lichovha hagma ngati yeso akahikiti kuhuma kunazaleti ya galilaya na akabatizwi na yohana kupetee nkoka wa yordane. ¹⁰Kipindi Yesu payumwikikuhuma mmachi akakuweni kunani kughavhanika waze n roho ikauliwiki pahi panani yaki ngati injava. ¹¹Nasauti yeyiumika kunane wenga, wa mwana wango wenikupaliki, ¹²Kisha mala yimu roho akandazimishwi kuyenda kumbuga. ¹³Akayii kumbuga mochavha arobaine lishetani likandenga akayii papamo na inyama yamuchitengo na malaika vhakahudumi, ¹⁴Henu baada ya kayohana kukamuu yeso, akaikiki kugalilaya kuitangaza injile yaka Chapanga. ¹⁵Akapwagha muda itimie na ufalimi waka Chapanga uyii kairibo tutubwaye na kuamine kupetee iyile, ¹⁶Na hakapetiki mkeghe ya muwanga wa galilaya akambwene simoni na Andrea ndongo waka Simone vhalekee, nkwawo yao mu bahare, kwa ndavha. vakayii vhavuve. ¹⁷Yeso akapwaghila muhikaa mnifwataye na nanutendaa wavuve vha vhando. ¹⁸Namala yimo vhakaulekiki kwawo na kuhufwata, ¹⁹Wakati Yeso payendikaa kutali pachokopi akambwene yakobo mwana waka zebedayo na yohana ndongo wake vhakayu wu wato vhalengenekee nkwawo. ²⁰Mala akakemiki na womba vhakandekiki, atiti vhao zebedayo mkati ya wato na katumi tumi vha vhakakodike vhakafwatike ²¹Na pavaikiki kukapelanaumu lichovha la sabato, Yesu akayingii kusinagogi na kuwihola. ²²Vhakashangii liwholelo kwa vela akayii vavola ngati mundu

yoavii na nika mamlaka si ngati vhauwalemba²³Wakati wanawo kukayii na mundu katika sinagogi lawo yoavii na roho hihakao, na kavhekikii mangomela. ²⁴Akapwaghikii tuyii na kike cha kutenda na wenga Yeso wa kunazaleti uhikiki kutuungamiza nukumanye we wanane wenga uvi mkatifo. kayika waka Chapanga. ²⁵Yeso aukalapii mpongo na kupwagha tumbalaa na huwoka mkati yake. ²⁶Na rooho hiakao akawii pae na kuwokw kwake kipindi akalelikii kwa saute ya panane²⁷Na vhando woa vhakashangii henu vhakalaluine yumu yumo ahee kike kiwoleho la mupya liliyii na mamlaka hata liamulu mashetani maakao naghombe ghutiu. ²⁸Na abale kuuyo yombe mala yimo yakasabiikila mahale mukati ya mukaa woa wa ku galilaya, ²⁹Na mala himo baada ya kuwoka kunja ya sinagogi vhakayingu munyumba yaka simoni na Andrea vhakayii na Yakobo na Yohana. ³⁰Heno akoano ambomba wako simoni akayii aghonile alwala na homa na mala yimo vhakapwagii Yeso abale yake. ³¹Vhela akahikikii akamanywii kwa chiwoko na kujinua panane homa yakawoka kwake na kutumnuu kuhudumia, ³²Pakmii hapa kipindi lyova liyomwii kuyivila vhakandetikii kwake woa vakayii vhalwala au vakapwaghiwe na mashetani. ³³Muchii wokapi vhakakusanyiki papamo kupetee pundyango . ³⁴Akavhaponyiki vanawingi vavayii vhalwala na vavalwala vaina vhoa na kuwoa mashetani ghanawingii bala ngacheyaruhusiwe mashetani, kulongela kwa ndandu vhakamanye³⁵ Akayumwiki lukyela na mapema wakati kukayii kukona luvendo akawokii na kuyenda kumahali kukanjika na kulova kunyoko. ³⁶Simoni na woa vakayii papamo nayombii akafwatike. ³⁷Vhakampatiki na kupwayii "kila mundu akutafuta." ³⁸Akavhapwaghiii tuyendaa mahali napange kunja kupetela michii yeyiyongalwiti ndandi miwezaa kuhubili, kunyoko pia nde ndandi nihikii pambaa. ³⁹Akapitii kupetee kugalilaya yoa akahubili kupetee masinagogi ghawo na kukalapii mashetani. ⁴⁰Yoavii na ukoma yumo akahikiki kwake, akayili asihu akapigiki magote na kupwaghila ngati upala uweza kunivekaa nivya munya. ⁴¹Akaangikikaa na huluma Yesu akanyohoshiki liwoko laki na kugusa na kupwaghila nipala uvhya unyae. ⁴²Mala yimo ukoma ukawuka na akatendeka kuvhya nyae, ⁴³Yesu akamuonyike cha ukale na kupwaghila ayenda mala yimo. ⁴⁴Akapwaghili ahakikishayebngacheupwaghila lilovhe kwakaoyokopi lakini uyendaa ukalilangilaye kwaka kuwane na uwohaye dhabibu kwa ndandi ya utakaso ambao Mussa akalaghalakile ngati ushuhuda kwawo, ⁴⁵Lakini akapiti na kuanza kapwaghila kila yumu na kweneza lilove zaide ata Yesu ngachewezike kavele kuyingu pamjine kwa uhulo vhela akatemii mahali pakanjika na vhandu vhakaikiki kwake kuwoka kila mahale,

Chapter 2

¹Pawuyiki kapernaumu mkati ya machovha mchoko, akayowini kuwa hayii kunyumba. ²Vhandu vhanawingi vhakayile vhaketengine mahali pala ngachepayili nanafase kavele hata ya pandyango na Yesu akalongii lilovhe kwawo, ³Kaveti likundi la vhandu vhakahikiki. kwake, vhaketetiku mundu yoyili wa kuoza vhandu nchechi vhakayili vhapapike. ⁴Kipindi cheashindwiki kuhengalela kwa ndandi ya anawingi wa vhandu vhakawohiki panani pha mahale pala payile na pavhayomwile vhayomwili kupaholola chilomo vhaka huryii chitanda chakamundo yopoizwe akavii agonile. ⁵Phahakaiweni imane yawo Yesu akapwaghili mundu yopoize mwanango mahokelo yako. ⁶Ndandi bahaze ya vhavhalebikaye wombi vhakayili vhatemi palapala vhakalilwalwie mumitima yao. ⁷Aweza who mundu ayoyo kulongee anana atenda kukufulo nani yhaweza kusamee maokelo isipokuvha Chapanga kanjika yake. ⁸Ndandi Yesu akamanyi muroho yake chevvhakayile vhaholelela mimihongoni mwao vhane akawapwaghili kwa ndavha kike muholelela mumitima yimo. ⁹Lako laisi kupwagha mundu uyoyo akateile kupooza mahokela ghako ghasameike au kupwagha yemaye utolaye chilanda chako uyendaye ¹⁰Ndandi vhapata kumanya mwana waka Adamu ayii na uwezu wa kukoleekiamahoko pandema akapwaghili yula yopoize. ¹¹Nukupwaghila wenga uyemaye utolaye uleli wako na uyendae kunyumba yako. ¹²Akayemika na kutola uleli wake ya kuyenda kunja ya nyuna kulongi yaka kila mundu whoa vhakashangii na kupekea chapanda utukufu na kupwagha kupwagha chakaka ngachetuchiwe chindu kama acheche, ¹³Akapiti kavheti mukeghe ya luchi, na likundi lokapi la vhandu likahika kwake na kuvhawola. ¹⁴Pha akavhili ayenda akambwene lawi mwana waka Alfayo atami pasehemu pa kuyolelela nchango na akapwaghile anjenfgalyaye, "Akayimi na kunjengelela" ¹⁵Kipindi Yesu payili: apekee chilevhi pa nyumba yaka lawi. Vhavhachanga mchango vhanawingi na vhandu hokile mahoko vhakayili: vhakula na Yesu mahoko vhakayili: Vhakula na Yesu na vanafunzi: vhake kwa ndandi vakayile vanawinge na wombi wakanjengalile. ¹⁶Whahata vhavhalemba vhakayili mafarisayo vakambweni kuwa Yesu akayili akula na vandu vhavhayili na mahoko na vhavhachanga kode na vhakapwang'ile vhanafunzi vhake. kwa ndandi kike akula chilevi na vhandu vhavhachapanga kodi na vhandu vhamahoko? ¹⁷Chikahi Yesu payowini aghagha akapwaghile vhandu vyavhayili na womi wa yegha ngache vhapala tabibu. Ni vhandu wagonjwa kanjika ndo vhavha palika. Ngachemikiti kakema vhandu vhanayae, niikiki kwa vhandu vhavhahokike. ¹⁸Wanafunze vhaka Yohana na mafalisayo vhakayili vhakayili vhafunga. Baadhi ya vhandu vhachoko vhakaikiti kwake kupwaghila: Ndandi kiki vhanafunzi vhaka Yohana na mafalisayo vhafungwa, kwa ndandi kike vhanafunzi ngachevhafunga? ¹⁹Yesu akapwaghile, "Je vhavhahikiki kundoa vhaweza kufunga chipindo bambo yoafunga ndoa akona vhayii pamonga nawo? kwa yokopi Bambo yoafunga ndoa akuvha akona ayii pamonga nao ngavhawezi kufunga." ²⁰Lakini machovha ghaikaye chakaka bambu yoafunga ndoa phamunti vhamboaye kwao na katika machovya aghagha wombe navha fungaye. ²¹Nga mundu yoaweza kushona upande wa ingowo inyae pamonga na ingowo yeiyomwike naikachukaye mapasuo uhakao ²²Nga mundu yoayeghela divae inyae muviliba iyakao, vanginipo divai naikayulaye variba na yoa iveli divai na viribi naiyovhaye badala yake vhekayi divai inyai katika viriba vinyae. ²³Kupetela lichova la Sabato Yesu akapetiki mu baazi ya mashamba na vhanafunzi vhake vhakaanzi kutola baazi ya masuke ya ngano. Na akamafalisayo vhakapwaghile, "kwa ndavha kike vhatenda chindo kunyuma ya sheria kupetela lichova la Sabato?" ²⁵Vhakapwaghili ngachemasomiki chela cheatendiki Daudi payili na lihitaji la njala yumbi [amonga na vhandu vhakayile papamo nawo? ²⁶Jinsi moayendili mu nyumba yaka Chapanga kipindi Abiathali payiri kuani nkolongwa na vhakabile mikate njevvhavhekiki kulonge - ambayo akavii chinyuma cha sheria kwa mundu yokapi kula isipokuvha --mapadile na vhakapekue hata baaze ya vhala vhayili pamonga nawo?" ²⁷Yesu akapwaghike Sabato naitendekaye kwa ndandi ya vhandu, na ndande yaka mundo kwa ndande ya sabato. ²⁸Kwa vhela mwana waka Adamu ni bambo hata Sabato."

Chapter 3

¹Na kahvet akayingili mkati ya kanisa na mola akahimanile mundu yoayili na chiwoko chechipoize. ²Baaze ya vhandu vhakayili vhanjengalela kwa kuheghelela na kuwona ngati nambuti aponyae lichovha la kusale ili kwamba vhatakilaye³Yesu akapwaghili mundo yoayili na woko lelilemie," Yumukaye na uyemaye pakati pankusanyiko awowo." ⁴Kavheti akapwaghile vhandu," Je ni halale kutenda litendo linyae lichowha la sabato au kutenda ghanga ya chakaka kuvhaokoa maisha au kakoma?"⁵vhalakini vhatatemi chinuno. ⁶Akavhalolakilwa kwa hasira akahuzuni ki kwa ndsndi ya mitima yao kuvha igumo ya mitima yao na, akapwaghili mundu nyula nyosha mawoko yako. Akanyoshiki na yesu akaponyiki chiwoko nchake. ⁷Mafarisayo vhatapitiki kunja na mara vakatenda njama papamo na Maerode zidi yawo ili vhatomaye,⁸Kisha Yesu papamo na vhanafunzi vhake vhatapite kubahale na likundi likolongwa la vhandu vhanjengalile kuwokela kugalilaya na kuyaude. ⁹Na kuwoka kuyelusalemu na kuwoka ku idumaya na kurongi ya yordani pambipi Tiro na sidoni likundi likolongwa panayowini kiala chindu cheyile chechitendikaye vhatatikiki kwakwe.¹⁰Na akapwaghili vhanafunzi vhake vhandaye wato uchoko kwa ndandi yake na kwa kuyoloka ili ngati vhatatemi kuheghelela. ¹¹Kwa ndsndi vhataponyika vhanawingi ndsndi yaka kila mundu yoavhili na maghaiko akaviii na hamu ya kuikila ili agusaye. ¹²Pokapi roho ihakao pavhapha mbweni, vhatatikiki phai palongi yake na kulela na vhatapwagha wenga mwana waka Chapanga. ¹³Akavhamwie, kwa kuisitiza vhatatenda amanyakanaye, ¹⁴Akapiti panani pachitumbi na akavha kemiki vhavhapaliki na akapiti kwawo. ¹⁵Akavhangwili, kumi na ivheli vhatatikiki mitume ili nande vhayaa pamonga nayo na awezaye kuvha tuma kuhubile. ¹⁶Nakuvha na mamlaka ya kuwhoa majine. ¹⁷Na akavhanghule kumi na vhavele, Simoni ya akapekii lina laka petro. ¹⁸Yakobo mwana waka zebedayo na Yohana ndongo waki Yakobo, akapekii lihina laka bonges, vhanavha vhana vhaka ngulumo. ¹⁹Na Andrea, filipo, Bothromoyo, Mathayo, Tomaso, Yakobo mwana waka Alfayo, Thadayo, Simoni, mkanayo. ²⁰Na Yuda isikaleote yoakasali, ²¹Kavheti akapiti kunyumba na likundi la vhandu vhatatikiki papamo kavhete hata ngaweza kwa nkate. ²²Vhana lukolo vhaki pavhayowini, habale yeneye vhatapiti kukamwa kwari. vhatatikiki kuwa apagiwi namalango. ²³Vhavhalemba vhatatikiki kuwoka kuyelusalemi, vhatapwaghili, apagiwe na Beelizebui na nkolongwa, na wa majine na awoa majine. ²⁴Yesu akatikiki kwaki na kapwaghili kwa kulenganisha jinsiwole shetani aweza kumbowa shetani. ²⁵Ngati ufalme na ugawanyike wene ufalme whonowo nga uweze kuyema. ²⁶Ngati nyumba na igawanyiki yeni Nyumba yeneye ngukuweza kuyema, ²⁷Ngati lishetani na liyinukayi kunyuma yake mwene na kugawanyika ngakuweza kuyema na naivyaye ahikiki kumwisho wake. ²⁸Ngati njeta hata yumu yoaweza kuyingii mkati nya mnyumba yaka mundu yoyii na makile na kuyivha hindu yake bila kukonga yoayii na makili yumo na kutola chichivii mkati ya mnyumba²⁹Chakaka nipwaghila, mahoko yoa ya vhana vha vhandu navakolilalaa chiha papamo na kufulu ambayo nyivhalongela. ³⁰ndandi yoakipi yomunti akufulaye roho muhuhu ngavhakolee chicha kamwe bali nayaa na hatia ya mahoko milele. ³¹Yesu akapwaghili alee kwa ndandi vhatayii vhapwagha ayii na roho iyakao. ³²ndandi amawo vhaki na alongu vhake vhatatikiki na kuyema kunja vhatatikiki mundu, kuvhaloha. ³³Na kundi la vhandu likavhili litemi kuheghelela yombi vakapwaghile, Amawo vhako na alongu vhako vayeke kunja vhatatikiki wenga. ³⁴Akavajibwike nani amawo vhangu na alongu vhangu? ³⁵Akavhalolakilwa vhavhayili vhatemi kuyongolota na kupwaghila kolikyaye avava ni amawo vhitu na vhalongo vhangu! ³⁶Yokapi yoatenda upalu Chapanga Mundu hoyu ni ndongu wango na akadada vhangu na amawo vyango."

Chapter 4

¹Kavheti akaanziki kuvhawola kimuke ghe keghe ya lucht, na likundi likulungwa likakusanyiki kuyongolota, akayingili mkati ya wato mlucht, na kutama likundi loka likayii mukegha mwa lucht mkeghe ya luanga. ²Na akavhawoliki indu yamahele kwa kulengana, na akapwaghila wombi kwa kuwola kwake. ³Nowanaye mpenzi akapiti kupanda. ⁴Payili apanda, Engi imbeyu akaawiki mundela, na iyuni ikaikiki kula. ⁵Imbeyu yenga akaawiki palinganga ambapo ngachepayii na luhombi linawingi nde ikanyilike ndandi ngachepayile na luhumbe lwinawinge. ⁶Ndandi lyovha palipitakaye ikanyalike ndandi ngacheyavile na mikegha ikayomike. ⁷Imbeyu yenga ikaawiki pakati ya mii, mii kavii ihinyahinya, na ngache yaveliki litunda lokape. ⁸Imbeyu yenge akaawiki paluombi lunyae na ikavheliki matunda wakate paghakolikaye na kuyonjekeka. Yenge ikaveliki mara thelathini nganila, na yenge sitine na yenge mia. ⁹Na akapwaghiki, yokapi yoavii na makuto ya kuyowana na awomanaye! ¹⁰Yesu pavii kanjika yake, vhala vhaakayili wa kuheghelela yombi na vala kumi na vaveli, vhakandalwii kupetela mifano. ¹¹Akapwaghili kwawo, kwinu mpatiki Sire ya ufalme waka Chapanga kwa ndandi vavayii kunja kila chindo ni mfano. ¹²Ili navaloliki ena nakulola lakine ngakulola. Na kwa vela pavhayowana nda vhayowana lakine ngachavhaelewa, kikai chenge wakageukaye na Chapanga akavyaa vakaliichia. ¹³Na akapwaghiki kwawo, je? ngachemuelewa mfano ayeye? Na pweza wu kuelewa kwa mifano yenge? ¹⁴Mpanzi akapendiki kilove. ¹⁵Ichoko iyaawiki mukeghe ya ndela, mahali lilovi pavhalipandike na payowini, mara ushetani akaikiki na kulitola lilove ambalo likameliki mkati yao. ¹⁶Na vhachoku ni vhala vavapandiki panani ya liganga. ambalo pavaliyowana lilovi, kwa kunyata vhaliyopelila kwa liyeko. ¹⁷Na ngachevayili na mikegha yokapi mkati yao, lakini yatama kwa muda huchoku halafu maghaiko na masumbufu, paghaika kwa ndandio ya lilove ma vajikwaa. ¹⁸Na vhangini ni vhala vhavha pandiki pa kati ya mua. Vhaliyowana lilovi. ¹⁹Lakini maghaiko yapandema kukongekela na male, na kodokolela hindo henge yayingila na kulileka lilove na kushindwa kuveleka matundaa. ²⁰Vayili wangi vala vavapandiki muliombi linyai, pavaliyowana lilovi valiyo pelela na kuveleka matunda vhangu thelathini na vangi sitini na vangi mia njimo. ²¹Yesu akavapwaghile. Je kuva ndeta taa mkati ya nyumba na kuiveka pai pa chitunga au pai chitanda? mlete makati na kuvheka panani ya chindandaghala. ²²Kwa ndani njeta chokapi chechiliruhike ambayo ngakumanyikana na njeta sire ambayo yemutii ivyaa waze. ²³Voavii na makutu ya kuyowana na yowanaye, ²⁴Akavhapwaghile kuvha na uwakika kwa chila chemchyowana kwa kuvha kipimo chempema, nde chemuntiapemilaye na chionjikana kwiyo. ²⁵Kwa ndandi yumbi yoaviinacho nayopilyaye chingwingwi na yola yuangakuva nacho kuwoka kwaki na itolikikaye hata yila iviinayo. ²⁶Na akapwaghiki ufalume wakachapanga ulingine na mundu yoapandiki imbeyo pa luombe. ²⁷Pa angoni. ikulu na kuyumuka lukyela imbeyu ikameliki na kukola ingawa ngakumanya moipitile. ²⁸Ndema hupiaimbeyu yene, ianzaa mahamba, ifwata malovha. kavheti imbeyo eikomike. ²⁹Kipindi ambayo pamunti iyoa ipili na kupetela chisenga kwa ndandi kuuna kuheghalile, ³⁰Na akapwaghili tuulenganishaye na ufalume waka Chapanga na chindu wole au tutumiae mfano whole kuelezeke. ³¹Ni ngati imbeyu ya haladali ambapo papandiki ni ichoku nganila kuliko imbeyu yoa pandima. ³²Hata kipnde chivapandike ikola la kuvha ikolongwa nganila kupeta mapandu yoa ya kubustane, na yakuvha na mapale makolongwa, hata hiyune ya kunani iweza kuchenga iyue yao kuwili wao, ³³Kwa mfano inawingi akawoliki na kupwagha lilovi kwawo kwa kadile muvawezii kuwelewa. ³⁴Na ngachepwaghikaye lilove bila mfano kwa chipondi chikuvikaye kanjika yake akavapwaghili kila chindu vhafunzi yake, ³⁵Kupetela lichovha lineli, kipinde cha chimie echaeghalile. akapwaghiki kwauso tuyenda upande wa pile. ³⁶Kwa vela akaulekiki umate, vhakatoliki Yesu kipindi hiche tayale akavii mkati wa watoto, myatu yenge ikavii papamo na yombe. ³⁷Na mpango unawingi na mbelu na liyegha yakavu yayingila mkati ya wato na wato tayale ikavii utwelile. ³⁸Ndandi yesu mwene akavii ku shetri aghonile kupilo, vhakanjumwie na kupwagha, mwalimu ngacheayili tenga tukuwa? ³⁹Na akayumwiki akaukenjukiti mpungo na kulipwaghila lucht liuyaa lunyae, amane mpango akakotwike, na kukayii na uchinunu ukolongwa. Na akapwaghiki kwawo, kwa ndandi kii muyoghopa? Je njeta imane ikona? ⁴⁰Na akapwaghiki kwawo, kwa ndandi kii muyoghopa? Je njeta imane ikona? ⁴¹Vhakahikiwa na liyoghoppu lukolongwa mkati yawo, na vakalongela veni kwa vene. Ayoyo nane kavhele, kwa ndandi hata mpungo wa mlochi unjetekela?

Chapter 5

¹Vhakaikiki mpaka upande wonge wa luchi kupetela mkoa wonge wa geras. ²Na ghafula wakate Yesu paayili apita kunja ya wato, mundo yoavii na roho iyakao akaikiki kwake kowoka kumakabure. ³Mundu ayo atamikaa kumakabule. Ngacheavii wakuweza kuhivala ngamula ngacheavile hata kwa minyororo. ⁴Akayili akongiki muda unawingi kwa pengo na minyororo, akaekiti minyororo na pengo yake akanukwiki njeta hatu yumu yioavili na makili yakupeta yombe. ⁵Ikilu na muhe na akayii kumakabure na kuitumbe, akalekiti na kulitema mwene kwa liganga ghaghatema. ⁶Pa akabweni Yesu kwa kutali, akakembilii kwake na kuyinama palongi yake. ⁷Akaleliki kwa saute ikolongwa, upala Nikutendilaye kike, Yesu mwana waka Chapanga yoavii panane nganela? Nikushauli kwaka Chapanga mwene ukandesa. ⁸Kwa ndandi akayii apwaghili, ambukaye mundu ayo wenga wa roho ihakao. ⁹Na yombi akandalukile, liina lako wa nane? na yombi akajibwike, liina langu legioni kwa ndandi tuyii tunawingi. ¹⁰Akasihihi kavheti na kavheti, akawapeleka kunja ya mkoa. ¹¹Henu likundi likolongwa la magorevhe likayili vhalilie panani ya chitumbe. ¹²Wombii vhasihiki vhakapwagha, ututumaa kwako ligholovhe tusingilaa mkati yao. ¹³Vhela akavharuhuso roho ihakao akawokiki na kuyingila mkati, ya loghorovhe, nawambe vhakakembalii pai ya chitumbe hadi kubahare na kalibia ya maghorove elfu ivele ghakayivii mubahare. ¹⁴Na vhala vavayii vhalea magorovhe vhakakembii na kuwoa taalifa ya chechiwokii kupetelee muchi na kupetee na ndema, ndee vhandu vanawingii vakawokikii kuyenda kuchiwona chechitokie. ¹⁵Ndee vhakaikiki kwaka Yeso na pakaa mbweni mundu yoapagii na mashetane yoayii na lijeshi atemi pae, awatiki, na akayii kupetee malango ghake na vhombe vhakayoghipi. ¹⁶Vhala vakayii valoliki chechiwokii kwaka mundo yoayii apagiwi na mashetane vhakapwaghilae chichiwokii kwake na pia kuhuso magholove. ¹⁷Novombi vhakaanzi kasiha awokaa katika mkoa wao. ¹⁸Na paakayii ayingii mkati wa wato mundu yoayii apagiwi na mashetani akasikiki kwamba ayendaa papamo na yombe. ¹⁹Lakine ngacheanduhise lakine akapwaghii uyendaa kunyumba yako ya kwa vhandu vhako, na uwapwaghilaa, akakutendiki Bambo, na rehema yeakakupekii. ²⁰Vela akapitii na kuanza kueneza mambo makolongwa ambayo Yeso atendiki kwake kupetee Dekapoli na kila mundu akashangii. ²¹Na kipindi Yeso palombwikii kaveti upande wonge, mkati ya wato, makundi ghanawingi ghakakusanyiki kuyongolota, payii mukeghe ya bahare. ²²Na yumo wa kiongoze wa Sinagogi, yokemikikaa Yairo, akahikiki, na pakaambweni akaawiki pamagholo pake. ²³Akasihihi kaveli na kavele, akapwagha mwana wango nchoko akaribii kuwa, Nikolova uhika na uveka chiwoko chako panani yake ili kwamba aweza kupata wome na kutamaa. ²⁴Vela akapiti papamo na yombe mwai wake ukayii upitiki yaaka kumi na ivele. ²⁵Kukayii na mbomba ambae mwai wake akayii upitiki yaaka kumi na ivele. ²⁶Akag'aikiki kwa kutosha pai ya matibabu ghanawingii na akatumii kila chindo cha avii nacho hata vela ngachechayangatii chindu chokapi, lakine badala yake akazindiki kuvha na hali iyakao. ²⁷Akayonii habale kuhuso Yesu vela akahikiki kunyuma yake kipindi cheavii ayenda mkati wa makundi nayombi akagusiki livanzi lake. ²⁸Kwa ndava akapwaghikii, ngati nanigusiki makanzu ghake tu ninayaa na mwome. ²⁹Paakagusiki kipita kwa mwai kukakotwiki naakaliyowini kupetee yegha yakee ngati aponyikii kuwokee kwa mag'aiko ghake. ³⁰Na ghafula Yeso akagundwii mkati yake mwene ngati makili ghapitikii, na akang'anambwiki akoo na akoo kupetee makundi ya vhandu na kulalikii nane yoanigusiki kanzu lango? ³¹Vanafunzi vhake vhakapwaghile ulola umati awowo ukuinya na kuyongolota na wenga upwagha nane yoanigusike? ³²Lakine Yesu akaloliki akoo na akoo kulola ngati yoavii antendiki lanele. ³³Mbumba yoamanyii chechitokii kwaki akayoghipi na kuvaghaya. Akaikiki na kuawuka pae palonge yake na kupwaghila uchakaka woa. ³⁴Akapwaghikii kwake ..... imane yako ikutendiki ivyaa wa mwone uyendaa kwa imane na kowoka kwa kulwala kwako. ³⁵Payii alongela vhandu vhachokapi vakaikiki kuwoka kwa ..... wa sina gogi vhakapwagha mwana wako awile. kwa ndava kiki uyendelee kungaa mwalimo? ³⁶Ndandi Yeso pawowini ambacho chevalongii akapwaghile ndongoa wa Sinagogi, ukayoghopa uaminae tu? ³⁷Ngacheanduhisi yokapi kulonguana nayo, isipokuwa Petro, Yakobo na Yohana ndongo waka Yakobo. ³⁸Vakaikiki kunyumba kwa ndongoa wa Sinagogi, na yombi akaweni fujo, kulela kunawingi na ..... ³⁹Pavayingii kunyumba akapwaghila, kwa ndava kiki muyoma na kwa ndava kiki mlela? Mwana ngachewile bale atakughonela. ⁴⁰Vakahekiki kumbi yombi akavapiiki woa kunja, akatoliki atati na mwana na amawo na vala vavayii papamo na yombe, na akayingii mkati moayii mwana. ⁴¹Akautoliki chowoko chaka mwana na kupwaghila talitha kouni, sawa na kupwagha mwana nchoko nikupwaghii uyumka. ⁴²Ghafula mwana akayumuka na kuyenda (kwa ndava akayii na umure wa yaaka kumi na ivele) na ghafu vhakakamuliki na kushangaa kukolongwa. ⁴³Kwa makili kuwa njeta yokapi yoyupasa kumanya kuhuso halee. Na akapwaghili apekya mwana yula.

Chapter 6

¹Na akawokiki pambani na kuyenda kumjini kwakwo, na vanafunzi vake vakanjengelela. ²Sabato payaikiki akaanzi kuwola kupetee sinagogi. Vhando vhanawingi vakanjowini na kukangachwa . vakapwagha, "Apatiki kwako mawolo aghagha?" "Ni hekima wole ayee yeapatikii?" "Atenda wo miujiza ayee kwa mawoko ghake?" ³"Je ayoo nga yola selemala, mwana waka maliamo na ndongo wao aka Yakobo, Yose , Yuda na Simoni? Je dada vhake si vatama pambane papamo na tenga? Na ngachevatu rahishwe na Yeso. ⁴Yesu akapwaghili, "Nabii ngachekosa kunjinika isipokuva kupetee kijiji chake na papamo na valongo vake va mnyumba yake." ⁵Ngachezike kutenda muujiza pala ila akavekii mawoko valwala vachoko vakaponywa. ⁶Akavashangii nganila kwa ndandi kutokuamine kwawo, kisha akaiyendii ijijie yapambipe akavawola. ⁷Akavakemikii vanafunzi vala kumi vavele na kuwanza kuvatuma avele avele. Akapekii mamlaka pana ya mashetani mahakao. ⁸Na kuvaamuro vakatoola chokapi pavayenda isipowa lutela tu. Vhakatotola mkate, wala chikwame wala hela mufuko; ⁹Lakine vawataa ilato, na si kanzu ivele. ¹⁰Na akapwaghili, "Nyumba yokapi yemutinyingilaa, tamaa panyapa mpaka pamutimbokaa. ¹¹Na muchi wokapi wangakunjopalela wala kunjowanila, muwokaa kwawoo, nkung'undaa luhombe la magholo yino, Uvyaa ushuhuda kwawo." ¹²Nawombi vhakayenda vhatatanga vhando vhatubweye na kuileka mahoko yao. ¹³Vhakavengiki mashetani ghanawingii, na kughapaka mauta vagonjwa. ¹⁴Mfalume Helode payowini ghanagha kwa kuvha liina laka Yeso likayii limanyakini nganila .Vhachoko vhakapwagha, "Yohana yobatiza ayokiki na kwa ndandi yeneye, aghaa makili ya miujiza ihenga lihengo mkati yake." ¹⁵Vhachoko vyao vhakapwagha, "Ayoo ni Elia, "Vakona vangi vhakapwagha," Ayoo ni Nabii, ngati yumo wa vala manabue wa kutumbulila." ¹⁶Ndandi Herode payowini ghanagha akapwagha, "Yohana, niekiti umuntu ayokiki." ¹⁷Ndandi Herode mweni akalaghalikii Yohana akamulaa na kuufunga mgereza kwa ndandi yaka Herode (uwanuwaka kaka yake Filipo) kwa ndandi yombi akayii atotwile. ¹⁸Kwa ndandi Yohana akapwaghili Hwrode nga halale kutotola uwanu waka kaka yako. ¹⁹Lakine Herodi akatumbuu kuhakalila na akayii apala kukoma lakine ngachewezike. ²⁰Ndende Herode anjoghupaa Yohana akamanyi ngati yoavii, na hake mundu muhuu na akandendikiki wicho na payendilaa kunjovalela akayii na huzune hgamaha lakine akahekali kunjowanila, ²¹Hata pawaikiki muda mwafaka ikavii liheghalii lichova la kuvelekeka Herode akavahandalii maafisa vaki kalamo na mapolise na valongoo wa Galilaya. ²²Nde mwana waka Herode akayingii na kukina palongi yao, akafurahishi Herode na vageni vavatamiki kipindi cha kula chileve cha pakamii nde mfalume akapwaghii Binte nilovha chokapi chembala yombi napekyaa, ²³Akumwapila na kupwagha chokopi chemunti unilova nanukupekyaa hata kanuso ka ufalume wango. ²⁴Akapitiki kunja andalukii amawo vhake nilovha kiki, akapwagha umutu waka Yohana yobatiza. ²⁵Namara yimo akaingii kwaka falume akaanza kupwagha nipala unipekyaa mkati ya mbale umuntu waka Yohana yoabatiza, ²⁶Mfalume akasilishwi nganila lakine kwa ndandi ya kiligho chake kwa ndandi ya vhagene ngacheweziki kukanii lilowo lake. ²⁷Vela mfalume akatumiki polise. kati yao valinzi vake na kalaghalakii kuyenda kundetee umuntu waka Yohana yoalinda akapiti kuheketa umuntu payii mukifungu. ²⁸Akaletiki umuntu wake akavekiki mumbale na kupwekea, mwana, na mwana akapekee amawo vake. ²⁹Na vanafunzi vaka payowini ghanagha, vhakapiti kutola yegha yake vakayenda kutagha kumakabure. ³⁰Na mitume vakakusanyiki papamo palongi yaka Yesu vakamwelii ghoka ghatatendiki na ghavawolikiki. ³¹Na yombi akapwaghile, mwikaa mavene mahala pakanjika tupumulya kwa muda vhando vanawingi vakayii vaika na kuwoka, hata ngachavapatiki nafase ya kula. ³²Vela vakakweliki mashua vakapiti mahala pakanjika kanjika yao. ³³Ndandi vakawene pavawokikaa na vanawingi vakamanya, kwa papamo vakakembii kwa magholo kuwoka michi yoa nawombi vakaikiki kabula yao. ³⁴Pawaiiki kupwani akauweni umati ikolongwa akavahurumie, kwa ndandi vakayii ngati limbelele langakuvha na wakudima. Na akatumbuu kuvhavola indu inawinge. ³⁵Muda pawayendalii nganila vanafunzi vakaikiki vakapwaghile, bambani ni mahale pakanjika na upite. ³⁶Walaghilaa uyenda muchi wapambiki na ijiji ili vakalilombalaa chileve." ³⁷Ndandi akavajibwiki akapwagha, mapekyaa mwenga chileve, vakapwaghila, tuweza kuyenda kuemee mikate yeyii na samane ya dinare mia ivele na kapekee vakulayee? ³⁸Akapwaghili, muyii na mikate ilenga? Muyendaa mkalolaaye pavhapitiki vakapwaghile mikate uwana na omba ivele. ³⁹Akavaamulu vhandu vatamaa katika ikundi panani ya mahamba mavehe. ⁴⁰Vakavatatamiki katika ikundi, ikundi ya mamia kwa hamsine. ⁴¹Halafu akatola uwano na omba ivele na kilolekee kunane, akaibalike halafu kapekee vanafunze vaveka kulonge ya umate, na halafu akagavhana omba ivele kwa vando woa vakakusinyi ipande ya omba ivele kwa vhando woa. ⁴²Vhakalii woka mpaka kutosheka. ⁴³Vhakakusinyi mapende ya mikate ayehighalili, ikatwelili itonga kumi na iveli, na pia mapende ya omba. ⁴⁴Na vakayii vakambako elufu uwano vavali mikate. ⁴⁵Kaveti akavambwaghile vakweli imashua vayenda pamahali pange mpka Bethsaidia, kipindi yombi avalaghila. ⁴⁶Pavayii vayomwii kuwoka, akapiti kuchiyumbe kulovha. ⁴⁷Pakwayili chimie mashua ghao chipandi chaneche ikayii pakatikate ya bahale, nayombii akayii yake pandema uyomo. ⁴⁸Na

akaweni vahangaika kuhugha ngae lwa ndandi mpongo ukaivalile. Paluheghalaa lukyela akavayendile ayenda panane ya mache na akapalika kapetela. ⁴⁹Ndandi pavakambweni ayenda panane ya mache, vakayingiwi na wasi wase vaambukaa mizimo mpaka vakapigiki mangomela. ⁵⁰Kwa ndandi vakambwene vakayii na hofu mara akapwagha nawo akavapwaghila muvya makangangali na nenga, mkakuva na luyoghopo. ⁵¹Akayingili mkati ya mashua na mpongo akakotwiki kuvuma, na vombe vakashangii nganila. ⁵²Vela ngachevayii vaeliwe, maana ya mikate yela, mana malango ghao ikayii na uelewa uchoko. ⁵³Na vhombe pavalombwiki mwie vakaikiki ndema wa Genesareti mashu ikiyemeka. ⁵⁴Pavapitiki kunja ya mashua mala vakaelewa. ⁵⁵Vhakakembili kueneza kupetee mikoa woa na kutumbuu kuvaleta vagonjwa kwa machela kila pavayowa naa ahika. ⁵⁶Pokapi payingilaa kupetee ijje au miche au kupetee ndema, vakavavekiki vagonjwa pamahale pavahemalele hindo, na vakasihiki avapekyaa ruhusa kugusa na woka vavakagusiki vakaponike.

Chapter 7

¹Mafalisayo vangi na vavalemba ambao vakayii vawoki kuyelusalema vakawongine kuyongoloka yombe.²Na kava weni kuva vachoko wa vanafunze vake vakakuliki mkate kwa mawoko ghanga kuchamba, ambayo ngachevachambike. ³(Baka mafalisayo na vayahudi woa ngachevakula hadi vagholwi mawoko ghao wicho, vakamulikii mila wa waokumundo. ⁴Mafalisayo pavamuya kuwoko pando pa vahemalela, ngachevakula hadi vatumbula kuyogha, na kuyii shiria yenge ambayo na kugholoo ikombe, mayupulia yombo ya shamba na hata itewo ivatamila chipinda cha chileve).⁵Mafalisayo na vavalemba vakandalukii Yeso kwa ndandikii vanafunzi vako vatama kulengana na mila ya vakaokomundo kuva vakula mikate bila kuchamba mawoko?"⁶Lakini yombi akavapwaghile Isayo akalatiki wicho kupetee mwenga manafike akalembiki vandu avava vanichikamii kwa milomu yao, lakine mitima yawo ivii kutali na nenga. ⁷Vanitendela mambu yangu mana vawolikaa sheria ya vando ngati mayopolelo.⁸Muilekiki shela yaka Chapanga na kukamyulikii kwa ulaisi ndandi tunza mila ya vando. ⁹Na akapwaghili kwawo nkaniki amure yaka Chapanga kwa ulaisi ndandi tunza muila yino. ¹⁰Kwa ndandi Musa akapwaghiki mwalinikaa atati vako na amawo vako, na yombi yoapwagha mahakao panani ya atati vake au amawo vake na yombi yoapwagha mahakao panani ya atati vaki au amowu vake chaka na kuaye.¹¹Ndandi mupwagha ngati mundo napwagha kwa atati vake au amawu. ¹²Kunjangatii kokapi ambawo mukayanjopalii kuwokee kwango ni (Vela ni kupwagha ngati iwokiki kwaka Chapanga. Hela ngachepalika kutenda chindo chokapi kwa ndandi ya atati au amawu vyake. ¹³Muitenda amuri yaka Chapanga kuva ya waka ku kuileta mila yino na ndo inawingi ya namuna ayee emtenda. ¹⁴Aavakemiki kavee makutano nakapwaghila mniyogwanaye nenga mwe mawoko na mnielewaye. ¹⁵Njeta chokapi kuwoka kunja yakamundu ambacho chechiweza kuwamuhakao mundo chechingii kwake, bali ni chela chehimboka mundu nde chechuhakaa. ¹⁶(Ngati mundu yoakapi yoavii na makutu ya kuyowana na awowanaa, ngacheuyii mu nakala ya mwande).¹⁷Yesu paakalekiki makutano na kuyingii munyumba vanafunzi vake vakandalukii kupetee mfano whola. ¹⁸Yesu akapwagha na mwenga pia akona ngamueliwe? ngachembona ngati chokapi chechunjingii mundu ngachechiweza kuva chikao. ¹⁹Kwa ndindi ngachechiweza kuyenda kouyii ntima wake vela chiyingii kupetee lutumbu lwake na kavele kuyenda kulikelo kwa aghagha Yeso akaitendi chileve choa kuva inyae. ²⁰Akapwagha ni chila ambacho chimpita mundu nde. ²¹Kwa kuva chiwoka mkati yaka mundu kunja ya muntima. kuwokee mmawazo maakao, ashelati, wihi, kukoma, ²²kundokulee kwa lihaha, uhakao, kukonga, wihu matondo, makoma, ung'ang'a. ²³Maakao agho ghokapi ghawoka mkati, ghaghuhakaa mundo."²⁴Akayemi kuwoka pala kuyenda kupetee nkoa wa tilo na sidori akayingii mkati na ngacheapaliki mundu yoakapi amanya kuva akayii panapa lakini ngacheyawezikini kuiya. ²⁵Lakini papu mbumba, ambayo mwana waki, nchoko akyii na roho ihakao ikayowini habale yake, akahikiki na kuawuka pamagholo yake. ²⁶Mbomba hoyo akayii muyunani na likabila lo kifoeniki yombi ambenga mashetane ghawoka mwana wake. ²⁷Yeso akapwaghile mbumba, walekaa vana vatumbula kalea, kwa kuva nga chinyai kutola mkate wa vana na kulekelee nakawa. ²⁸Na mbumba akabwike nakupwagha ena Bambo, hataa nakawa pai ya meza ikula makombo ya cheleve cha vana." Nambu mbumba akajibwike akapwagha ena Bambo, hataa nakawa pia ya weza ikula makombo ya chileve cha vana."²⁹Akapwagha kwa kuva apwaghiki anana uyii huro kuyenda uyii huro kuyenda masheretani ghambokiki mwana wako. ³⁰Mbomba akawoyiki kunyumba yake na akaketanii mwana waki aghonii pachitanda na mashetani ghakayii ghombokiki. ³¹Yeso akapitiki kavele kunja ya Nkoa wa tito na nakupetela sidori akahikiki. kubahale ya kugalilaya kupetee ya Dekapolisi. ³²Na vakandebi mundu yoavii kuyowana na ngachewezikaa kukolo veka wicho, Yesu akambekii mawoko panani yake. ³³Akapihiki kunja ya likusanyiko kwa kiuya na akanjingii ngoji yake ya kuuna imata, akagusiki lulime kwake. ³⁴Akalolakii kunane kumahunde akapomwii na kupwaghila Efata vela ni kupwagha uhoghukaye. ³⁵Ni muda wola makutu ghakahoghoka na chechavii chivalii lulimi na kuweza kulongee wicho. ³⁶Na vakakanikii vakapwaghii mundu yoakapi yola ndandi kadile muakanikyaa nde moiowanikyaa habale heyi kwa inawingii. ³⁷Chakaka vakakangichi na kupwagha "Atendiki kila chindo wicho, hata atendiki vangakuyowana kuyowama na mapuli kulpongela."

Chapter 8

¹Kupetee machova hagma kukayii kaveti na likusanyiko Likolongwa na ngachevavii na chileve, Yesu akavakemikii vanafunzi vake akapwaghii. ²Niulumia umati wombone, vaendeleo kava na nenga kwa machova ghatato na ngachevavii na chileze. ³Ana nivapwaghi vawuya kumanyumba ghao kwanga kula vaweza kung'anduka mundela kwa injala mkati yao vawokiki kutali sana. ⁴Vanafunzi vaka vakanjakike natupata kwako mikate ya kutosha kuvatumbalisha vando havava kupetee lieneo lendeno levalilekike? ⁵akavalaluki, "muyii na ipande ilenga ya mikate?" vakapwagha, "Saba". ⁶Akakuamulu umati utama paha akatola mikate saba akachenguu Chapanga, na kuieketa. Akapekee vanafunzi vake vaiveka kulongi yao nawombii vakaiveka kulongi ya umate. ⁷Pia vakayii na omba tuchoko ichikipena baada ya kuchenguu, Akavaamulu vanafunzi vake vagavilaa vela vela Vakakuliki na kutupila. ⁸Vakakusinyi vipande eyahighalii, Intonga inkolongwa saba ⁹Vaghavghalii vando elufu ncheche na vakavalekiki vayendaa. ¹⁰Palapala akayingii mu wato na vanafunze vake na vakapiti na vakapiti kupetee mukyeyi ya Dalmanuta. ¹¹Kavetu mafalisaypo akapitiki kunja na kutumbuu kulongalenela na yombe, vaka paliki vapekyaa kuwoka kunani kwa kundenga. ¹²Akaholalii kwa ulacho mundima mwake akapwagha, kwa ndani kiki luveleko lundo lutafuta ishala? Nupwaghii mwenga chakaka, njeta ishala yemuiwokikika kwa kuveloko londo. ¹³Hela akalekiki, akayingii mkati ya wato kavele, akawoka kuyenda upande wonge. ¹⁴Kipindi cheche vanafunzi vakayewiki kutotola mikate ngachevavii mikate zidi ya kipandi chimo chechayii mu wato. ¹⁵Akavaonya na kupwagha muvya miho na mulilenda zidi yi chachu yaka nafalisayo na chachu yaka Herode. ¹⁶Vanafunzi vakalongu vene kwa vene Ni kwa ndandi ngachetuyii na mikate. ¹⁷Yeso akagamanye ganagha na akapwaghile, kwa ndandi kike ndongalanela kulepele kwangakuva mikate nkona ngachemmanyee? ngachemuelewa mintima yino itekuyoyoka? ¹⁸Mbii na miho ngachendinga? mbii na makutu ngachenjowana? ¹⁹ngachekomboka? Panihekataa muikate uhvano kwa vhando elufu uhvano, mkatoliki itunga ilenga eyetwelii ipande ya mikate? vakanjangike kumi na ivele. ²⁰Na paiekataa mikate saba kwa vandu elufu ncheche mkatoliki itonga ilenga. ²¹Vakabwagha Saba, akavapwaghii nkoma ngakumanya? ²²Akahikiki Bethsaida vhandu havaa vakape liki kwaka Yeso mundo jwangakulola akashaule Yeso agusaye. ²³Yeso akakamwi chiwoko yula ngalola na kundongo kwa kunja ya kijiji akahunii imata panani ya miho yake na kumbekee mawoko ghake panani yake akandalukii, uchiwona chindo? ²⁴Akaloliki kunani na kupwagha, nawona vando vawonekana ngati mikongo jejijenda. ²⁵Hela akambekii kavee mawoko ghake panani ya mumihu ghake Mundo yula akahowiki miho ghaki, akaloliki kaveti na akacheweni kila chindu wicho. ²⁶Yesu akandekiki ayenda kunyumba na akapwaghii, akayenda kumjine. ²⁷Yeso akawokiki na vanafunzi vake kuyenda kuijijine yaka kaiseria ya filipi pavayii mundela akavalalwii vanafunzi, Vhando vapwagha nenga na nane? ²⁸Vakanjakiti vakapwagha, Yohana yohabatiza. Vangi vaghapwagha, 'Eliya' na vangi, njumu mlota. ²⁹Akavalalwii lakine mwenga mupwagha nenga na nane? Petulu akayangiti weapa ni kilisitu. ³⁰Yesu akavakanikii akapwaghii mundu yoakapi kupetee yombe, ³¹Na akatumbwii kuvavola na kuva mwana wa mundo lazima agaikaa na kwa hindo inawingi na kukanakike na vaongozi ni makuani vakolongwa na vavalemba na vatawa na baada ya lichova la katatu nayokaye. ³²Akapwagha aghaa kwa hotu hotu henu Petulu akatoliki pakeghe na kutumbuu kukanakia, ³³Nambu Yesu akang'ana mwiki na kuvavalelekee vanafunzi vake na kukanakii Petulu na kupwagha peta kunyuma yango ulishetani ngacheuyoghopa mambo yaka yaka Chapanga isipokuva indo ya vando. ³⁴Kaveti akaukemiki umatina vanafunzi vake papamo na kapwaghila ngati nayii mundu yoapala kunyangalee alikana mwene atutulaa msalaba wake, na unyengiye, ³⁵Kwa ndandi yoakapi yoapala kughakoa maisha ghake nalihoaye, na yoakapi yoamuti ahoaha maisha ghati kwa ndandi yanga na kwa ndandi ya injine yaokokaye. ³⁶Ana kunjangatya kimundu kuupata ndema wohi na kaveti kupata hasala ya kutama. ³⁷Mundu awza kuwoha kike badala ya kutama kwake? ³⁸Yoakapi yomonee na molove yango kupotee luveloko lende laukemi na luveloko la vavii na mahoku, Mwana waka mundunaambonilaa iyone pamunti ahika kupetee ifalume wa atati vake papamo na malaika vahuhu.,

Chapter 9

¹Na akapwaghiki kwano, chakaka nipwagha kwino, vachoko vinu kuyii vando vavayemi pambano ngavahonje kuwa kabula ya kuwona ufalume waka Chapanga ahika kwa makili. ²Na baada ya machova sita Yesu akavatoloki Petulu, Yakobo, na Yohana papamo na yombe kuchitumbi kanjika yawo. nde akatumbuu kugeuka kulongi yao. ³Ingowo yake ikatumbuu kung'anya nganilakupu kupeta yoangarishi yoakapi pandema. ⁴Nde elia papamo na musa akapitali kulonge yao, na vakayii valongee na yeso. ⁵Petulu akayangiti akapwangii, Yeso, Mwalimo ni wicho tepane tuvyaa pmbano na tuchenga indamba itato, Chimu kwa ndandi yaka, musa, Na chengi chaka Elia, ⁶(Kwa kuvangachevamanye kiki cha kulongela vakayoghipanganila.) ⁷Lihundi likapitalii na kuvayeka, Nde sauti ikawoka kunane ikapwagha. Jonjo ni mwana wango jonupalike munjowanyanye yombe ⁸Gafula pavayii valolekee, Ngachevakambwene yoakapi papamo, Nambu yesu tu⁹pavayii vahelee kuwoka kuchitombi akavakanakii vakapwaghili mundujokapighala ghoka ghavagawene mpaka mwana wake mundu pamunti ayoka kuwokee kwa wakuwa. ¹⁰Nde Vakatonza indu yao vene, Kavetivakalalwana vene kike maana ghake kuyoka kuwokee kwa wakuwa. ¹¹Vakandalukii Yeso kwa ndandi kiki vavalemba vapwagha kulazimisha atumbula kuhika Elia? ¹²Akavapwaghila chakaka Elia nahika kutumbuu kuokoa indu yoa kwa ndava kike ilembakike mwana wakamundu lazima aghapata mang'aiko ghanawingi wa na antolikikaye? ¹³Nambu mbwagha kwino Elia ayomwikuhika na vakatetendi ngati movapalila, ngati vela malembo moghapwagha kupetee yombe. ¹⁴Na pavakelawiki kwa vanafunzi vakaluwani likundi lukolongwa luyongalwile na masanduku vakayii valochana nawo. ¹⁵Na mara pavakabwene likundi laka likakangichi na kukembelee kundamukila. ¹⁶Akavalaluki vanafunzi vake ndochana nawo panane ya kike? ¹⁷Njumu wao kupetee likusanyiko akayangiti mwalimo nikandetiki mwana wango kwako avii na roho ihakao ambayo yutenda akaweza kulongeele. ¹⁸Na ghatanda kuvaghaya na kuhawua pae na lipita lihuluhulu mundomo akokotoo mino na kuyongana, Nikayopiki vanafunzi vako kumboa mashetane lakine ngachevawezike. ¹⁹Akavanjakiki luveloko lwangukuamine nandamaa na mwenga kwa muda wole? yandolikika na mwenga mpaka lilemundeta kwango. ²⁰Vakampeliki mwana kwake, Roho ihakao paikambweni Yeso ghafula likanjingii kupeteekuvaghaya. Nkombo akaawiki pae na kupita lihuluhulu mundomo. ²¹Yesu akandalukii atati avii katika hali ayee kwa muda wole? Atati akapwagha kutumbuu umwana. ²²Muda wonge awuka kupetee kumoto au kaghaiyii machi na kulenga kugandamiza ngati uweza kutenda chokapi utuhulumiaye na kutujangatila. ²³Yesu akapwaghile, ngati uyii tayale? kila chindo chiwezekana kwa yokapi yoamine. ²⁴Palapala atati vaka mwana akalelikii na kupwagha, niamine uniyangatyaye kwanga kuamini kwango. ²⁵Kipindi Yeso paliwonikaa likundi likembeleki kwake akaikanikii roho ihakao na kupwagha wenga roho yaka mpuli na ngajongwa, nikupekee amuli undeka ukayingii kwake kavete. ²⁶Akalekiki kwa makili na mwana na roho ikamboka, mwana akawonakini ngati yoawile, Hela vanawingi vakapwagha awile. ²⁷Nambu Yeso akatoliki, kwa chiwoko akanjinwie na mwana akayema. ²⁸Kipindi Yesu payingii mkati, vanafunzi vake vakandalukii kukunjika kwa ndava kike ngachetuweziki kumboa? ²⁹Akapwagile ndava ayee ngacheliwoko isipokuwa kwo kulova. ³⁰Vakawokiki pala na kupetee kugalilaya ngachepaliki mundu amanyaa pavayile. ³¹Kwa ndandi akayii avawola vanafunzi vake akavapwaghile mwana wakamundu na vupelekaa mmawoko ya vando na vamuntivakoma, pamuti ayaa awili badala ya machova ghatatu na yoka kaveti. ³²Ndandi ngachevaeliwe maelekezo hacha na vakayoghipi kundalukii. ³³Hela vakaikiki chinunu karperinaumu, kipindi ayii mkati ya mnyumba akavalalukii mukayii mjadaliana kiki mundela? ³⁴Lakine vakayii chinunu kwane vakayii valochana mundela kuwa nane yoayii nkolongwa nganila. ³⁵Akatemi pia akakema kumi na vavele papamo, na akalongee nawo ngati yoakapi napala kuwa wa kutumbulii ni palika anyaa wa mwisho ni ntumishi wa wona ³⁶Akatoliki mwana achoko akambeka pakati yao, Akatoliki kupetee mawoko ghaki akapwagha. ³⁷Yoakapi yoanjobela mwana ngati ayoyo kwa liina lango, pia aniyopalii nenga na nakuvii mundu aniyopalili, ngacheayopalela nenga pena, mambo pia yoatumike. ³⁸Yohana akapwaghii mwalimo, tumbweni mundu awoa mashetane kwa lihina lako tukakanakii, kwa ndandi ngacheatuyengalele. ³⁹Ndandi Yeso akapwagha, mkaivalii kwa ndandi njeta yoamunti ahenga lihengu likolongwa kwa liina lilove lihakao lokapi panane yango. ⁴⁰Joakapi ywangakuwa kunyuma na twenga avii upande witu. ⁴¹Joakapi joapekya chikombe cha mache machi ya kunywa kwa maghambu uyii na kilisitu chakaka nupwaghila ngahovee uhupe wake. ⁴²Jokapi joahokee vana avava vaniamini nepani ikavyaa chinyai kwake kukonga liganga la kuyagila muhingo na kundekela kuwanga. ⁴³Ngati chiwoko chako nachukuhokii uhekataa Ni mgaga kuyingii ku womi bila chowoko kuliko kuyingii ku hukumo uyii na mawoko ghaka ku moto wanga kuchuchuka. ⁴⁴(Uzingatya mustale awoo, pamahale ambapo litekenya ngacheghakuwa kwa moto wanga kuchuchuka ngacheuvii mu nakala ya mwande). ⁴⁵Ngati ligholo lako na lukuhokile hekataye ni chinyai kwako kuyingii kuwomi uvii umulemavo kuliku kulekee kuhukumo na magholo gavele. ⁴⁶(Uzingatya mustale awoo pamahale ambapo apapane ngacheukuwa na moto wanga kuchuchuka, ngacheuvii mu nakala ya

mwande).⁴⁷Ngati lihu lako analikuhokii litupulaye ni mbanga kwinu kuyingii mu ufalume waka Chapanga uvii na lihu limu kuliku kuva na mihu gavele na kulekee kumoto. ⁴⁸Pamahale papayii na ipapani yangakuwa na moto wangakuchuchuka.⁴⁹Kwa kuva kila yumu na kolikikyaa na moto. Mwinyu nde unyahi mwinyu nauholiki kunoga kwake, na utendawole ivyaa na kunoga kwake kavele? ⁵⁰Muvyaa na mwinyu mkati yinu mavene, na muvyaa na amani kwa kila yumo."

Chapter 10

¹Yeso akawokiki palieneo lila akayenda ku nkoa wa uyahudi na palieneo la kulongi ya nkoka Yordani na makutano vakanjengelee kaveti. Akavavoliki kaveti ngati movaveli ntetu waki kutenda. ²Nawombi mafalisayo vakahikiki kwakundenga vakandalukii chakaka kwa kamwanalome kundeka uhanu wake? ³Yeso akavajakiki, Musa akandagalakii kike? ⁴Vakapwagha, Musa akavapekii ruhusa kulemba chete cha kulekana na kaveti kumbenga mbomba. ⁵Ni kwa ndandi ya mitima yinu ya kunonopa nde mambu akavalembii sheria ayee Yeso akavapwaghila. ⁶Nambo kutumbuu kuwombakeka, Chapanga akawombiki mwanalome nu mbumba. ⁷Kwa ndandi ayee, mwanaloma na andeka atiti vake na awowo vaki na vayaa pamo na uwanu wake. ⁸Na havaa vaveli navavyaa hyeghayimo nga kuva vaveli kavete bali hyega yimo. ⁹kwa hela chelombanishi Chapanga, mundu akakitenganishi. ¹⁰Mbomba nayombi naandekiki ndomi wake na kutotoleuka na mwanalome yonge atenda umalaya. ¹¹Akavapwagha yokapi yoandeka uwanu waki na kutotola mbomba yungi, atenda umalaya nganila yake. ¹²Pavayii mkati ya nyumba vanafunzi vake vakandalyii kaveti kupetee ale. ¹³Nawombi vakandetiki vana vao vachoko ile avapapiaye, lakine vanafunzi vaka akavakenjukile. ¹⁴Ndandi Yesu palimanyi laneli akahakalile nalo nganila akavapwaghila maleka vana vachoka vahika kwango na mkavahivalila kwa ndandi vavayii ngati vanavaufalme waka Chapanga wawo. ¹⁵Nupwaghi chapakaka jokapi jwangakuyo palela ufalme waka Chapanga ngati mwana nchoko chakaka ngaweza kuyingi mu ufalumu waka Chapanga. ¹⁶Hela akavatoliki vana mmawoko yake akavabaliki avavekii mawokoghake pananiyawo. ¹⁷Na patumbula mwanja wake mundu jumu akankembalili na kuchikama magote palongi yake, akandalukii mwalimo mnyahi ndendo wole ili niwezaa kuupata womi wa milele? ¹⁸Najomba Yeso akapwagha, kwa ndavakiki ungema ni mnyahi? njeta yoavi mnyai, isipokuva Chapanga kanjika yake. ¹⁹Wimanya amule, akakoma, umalaya ukayiva ukalongee ichole, ukakonga, wajinikaa atati na amawo vako. ²⁰Mundu yula akapwagha, mwalimo aghaa ghoka nighakamwii kutumbuu niyii nunkombo. ²¹Yesu akandingalii na kumpala, akapwaghilo pungukiwi chindu chimo upalika kuhemela yoko euvinayo na wapekya vahocho, na nauvyaa na kunane, nde uhikaye uhikaye uniyengalyaye. ²²Nambu akakota ndava ya maelezu yanaya, akawokiki akayii ni mweni huzune kwa kuva ukayii na male ghanawingi. ²³Yeso akalingalii maupande ya na kupwaghii vanafunzi vake. ²⁴Vanafunzi vakakangiche kwa malove aghaa nambu Yeso akavapwagha kavete vanango ni ntundu wole yeyiniwipi kuyingii kupete ufalume Chapanga. ²⁵Ni laise kwa ngamia kuyingii kulihotu la sindano kuliku mundu tajile kunjingii mu ufalme waka Chapanga. ²⁶Vakakangichi ngamaa vakapwaghanila vela nane yomutiaokokaye. ²⁷Yeso akavalingalii na kupwagha kwaka mundu nga kuwezekana, nambu si kwaka chapanga kwa kuva kupetee Chapanga yoa iwezekana. ²⁸Patulu akaanza kulongee nawo, lolikyaa tuilekii yoa na tukuyengalii. ²⁹Yeso akapwagha, Chakaka nupwaghili mwenga njea yoalekiki nyumba au akakaka au akadada, au amawo, au atati au vana au luhombe kwa ndandi yango, na kwa ndandi yango, na kwa ndandi ya injile. ³⁰Ambayu ngayope mara mia nganila ya sayeno pari, pandema nyumba au kaka dada amawo atati vana luhombe kwa mangaiko na ndema wohuhiko womiwa milele. ³¹Ndandi vanawingi vavayii va kutumbulii na vayaa mwisho na vavayi va mwisho na vayaa va kutumbulila. ³²Pavayii mundela vayenda kuyelusalemu Yeso akayii valongulii kulongi yao vanafunzi vakakangichi na vala vavayii vanjengale kunyuma vakayoghipi. Nde Yeso akavawoiki pakeghe kavete vala kumi na vaveli na vakatumbu kupwaghila chemutu kipitilia heno kalibo. ³³Mlodayi tuyenda hadi kuyelusalemi na mwana waka mundo vapeleka vakolongwa na vavalemba navahukumwa awaye na kumboa kwa vando wa mataifa. ³⁴Navandongamaa navahunila imata, navandapula iboko na kunkoma, nambu baada ta ghatatu na ayaokaye. ³⁵Yakobo na Yohana mwana waka Zebedayo vakahikiki kwake na kupwagha, mwalimo tukupala ututendila chokapi chetukulovha. ³⁶Akavapwaghii, mpala nitendila kike? ³⁷Vakapwagha utupekya ruhusa tutamaa na wenga kupetee utukufu wako yumu, pa chiwoko chaku, cha maleleo na yongi chiwoko chako cha kumangea. ³⁸Najombi Yesu akavayangiti ngachemmanyi chemlova, muweza kukinywele chikombe chechivi ninywelela au kustahimile ubatizo ambawo momuntibatizwaye. ³⁹Vakapwaghili tuweza, Yesu akavapwaghili, chikombi chemuntinywelila namunywelila na ubatizo ambawo kwino momibatizwaye. ⁴⁰Ndandi yoamuntiatama chiwoko chango chamalele au chiwoko chango chakumangea nga nenga wa kuwoa ndandi ni kwa vala ambawo kwawo vayomwi kaandaa. ⁴¹Vala vanafunzi vangi kumi pavayowini aghaa, vakatumbuu kayomela Yakobo na Yohana. ⁴²Yesu akavaoliki kwake na kupwagha mumanyi kuva vala vavamanyika kuva wa vandu va mataifa ngavatawale, na vandu vao mashuhule kuvalangia, mamwaka panani yao. ⁴³Ndandi ngacheipaswa kava anana mkati yino, joakapi yoamunti avyaa Nkolongwa pakati yinu lazima avya ntumika. ⁴⁴No yoakapi yoamunti avyaa wa kutumbulii pakati yinu ni lazima avya katumi tumi wa wo. ⁴⁵Kwa kuva Mwana waka mundu ngachehikiti kutumikiwa bale kututumikila, na kuyawoa maisha ghake kuva fidiya kwa vanawingi. ⁴⁶Vakahika ku Yeriko. paayili awoka kuyeriko na vanafunzi vake na likunchi likolongwa. Mwana waka Timayo, Batimayo, ngalola yoalova, akatemi mukeghe ya ndela. ⁴⁷Paayowini kuva ni Yeso mnazaleti,

akatumbuu kujamalila na kupwagha, "Yeso, Mwana waka Daudi, unihurumiaye!"⁴⁸ Vanawingi vakandakalile yula ngalola ,vakapwaghila atumbala. Nambu akaleleli kwa sauti ngolongwa," Mwana waka Daudi, niurumiaye!"⁴⁹ Yeso akayemiki na kupwagha akemaye .vakakemiki ngalola yola, vakapwagha," kuva! nkakamao! Yeso uyinukaye akunkema."⁵⁰ Akalilekii kukeghe likoti lake, akakembii nganila ,na kuika kwaka Yeso.⁵¹ Yesu akanjangiti na kupwaghii," upala nikutendila kike?" Yola Nkambako ngalola akanjanga "Mwalimo, nipala kulola."⁵² Yeso akapwaghili, uyenda imani yako ikuokwie."Pala pala mihu ghaki ghakalola. akanjengali; Yeso mundela.

Chapter 11

¹Chikai heche pahikiti kuyerusalemu, pavaheghalili Bethfage na Bethania kupetee chitombi cha mizeituni, Yesu akavatumiki vavele mukati ya vanafunzi vake. ²Na akavapwaghile Muyenda njenda kukijiji chechi heghalii na tenga mara pamuntinjingilaa moniomo, na muliketanyaa liponda langa kukwela mundo muliwopula na mkalileta kwako. ³Na ngati yoakapi navapwaghii, kwa ndandi kiki mtenda anana? mpalika kupwagha, Bambo alipala na nalikelya pamba'. ⁴Vakapiti na kuliketane liponda alikongiki kunja ya ndyango kouvii mtaa wouvii waze nawombi vakaliwopwili. ⁵Na kati ya vandu vakayii vayemi pala vakavapwaghile mtenda kike kuliwopola liponda hele? ⁶Vakavapwaghi ngati mavapwaghi na vandu, vakavaleka vayendaa. ⁷Vanafunzi vaveli vakalileta liponda kwaka Yeso na vakatendiki ingowo yao panani yake ile Yesu aweza kulikwela. ⁸Vandu vanawingi vakatandiki ingowo yao mundela, na vangi vakatandiki matutu ghavaghaekiti kuwoka mumighonda. ⁹Vala vakapiti kulongi yawo na vala vavanjengalii vajamalii makele Hasane yoalumbalike yoahika kwa lihina laka Bambo. ¹⁰Alumbaliki ufalumi wouhika wa Atate vitu Daude Hasana koayii kunane. ¹¹Nde Yeso akayingii kuyelusalemi na kayenda kulikanisa na akaloliki kila chindu, saino kipindi akayii ayenda akayenda ku Bethania papamo nawo kumi na vavele. ¹²Lichova lelayengalya chipindi chevayii vamuya kuwoka ku Bethania vakayii na injala. ¹³Na akauweni nkongu wa mtine wowayii na mahamba kwa hatali akapiti kuulinga ngati naweza kupata chokapi panani yake, Na kipindi paayili ayenda kwa wola, ngachepatiki chokapi isipokuva mahamba kwa kuva ngachewayii chakai cha mtine. ¹⁴Akapwaghila, njeta yoakapi yoamundi akula litunda kuwoka kwaka kavele na vanafunzi vake vakayowini. ¹⁵Vakaikiti ku Yelusaremu, Nayombi akayingii mulihekalu na kutumbu kuvawona kunja vaemilya na vaemila mkati wa hekalu Akang'anambwi meza ya vava badilisha hela na intewu ya vala vavayii vaemelee uganda. ¹⁶Ngachewoiki ruhusa kwa yokapi kutatola chokapi mu lihekalu chechiwezika kuemelela. ¹⁷Akavawoliki na kupwagha Je ngacheyalembakiki nyumba yango naikemikika nyumba ya kusali kwa mataifa ghoa". ¹⁸Mapadili vakolongwa na vavalemba vakayowini moyavelile apwaghike nawombi vakaloliki ndela ya kukoma hata vela vakanjogwipe kwa ndandi lundu ukakangachiki na mawolelo ghake. ¹⁹Na kila mundu chimihe pachihikika vakawokiki pa muchi. ²⁰Pavayili vayenda palukwela vauweni nkongo wa mtine uyomo hadi ku mika gha yake. ²¹Patulu akakombwiki na kupwagha Yeso lolikyaye nkongu mtine wouku ulaani uyomike". ²²Yesu akavayangiki muvyaa na imane kupetee Chapanga. ²³Amina nupwaghila ngati yoamuti aupwaghila chitombi chenje chiwoko na ukalilekila wene muhwanga na ngati ngacheavii na choghoe muntima yake nambu aamine ngati cheakipwaiki nachiwokila, vela vela Chapanga momunti atenda. ²⁴²⁶Kwa vela nupwaghila kila chindu chendova na kulalukila kwa ndandi yake, muaminiaye ngati muyopiki nayo naivaa hitu. ²⁵Chipindi panjema na kulova, apalika kukolee chiha chokapi chemunivacho zidi yaka yokapi, ili ngati Atati vinu vayii kunani utulekilya mahoku ghinu (Muzingatyaye mustale wombo Ndandi nanga ngavakolee mahoko ghino ngaukuvii munakala ya mwande). ²⁷Vakaikiti Kuyelusaremu kavete na Yeso paakayi ayenda mulihekalu Mapadili vakolongwa, vavalemba na vakaokomundo vakaikiti kwake. ²⁸Vakapwaghii kwa mamulaka wole utenda hindu heye? na ni nane yoakupeki mamulka kutenda aghagha? ²⁹Yeso akavapwaghii nanundalukya liswale limo munipwaghilaa na nenga nanupwaghila kwa mamulaka wole naniyatenda indu heye. ³⁰Je, ubatizo waka Yohana ukawokiki kunane au ukawokiki kwa vandu? jangaye. ³¹Vakalongalanela mukati yao na vakashindini na kupwagha ngati naupwaghiki kuwoka kunani napwagha kwa ndandi kiki basi ngachemwamine. ³²Ndandi ngati natupwaghiki kuwoka kwa Vandu vakayonghupi vandu vakayoghupi vando, kwa kuva woa vakakamilikii ngati Yohana akayii mlota. ³³Nde vakanjangiti Yeso na kupwagha ngachemanya Nde Yesu akavapwaghile ni kwa mamulaka wole ngachetenda hindu hahehe?

Chapter 12

¹Kaveti Yesu akatumbu kuvavola kwa kulenganesha. Akapwagha, "mundu akapandiki ngonda wa mizabibu akaliyongalwi uveghe na akahembiki liwomba la kuwondika divae akachengiki mnala na kaveti akapangishi ngondo wa mizabibu kwa valema wa mizabibu kaveti akapiti mwanja kuyenda kutali. ²Muda pawaikiti katumitumi kwa vavalema mizabibu kuyopa kuwoka kwawo ghangi gha matunda ya mungonda wa mizabibu. ³Ndandi vakakamwi, vakandapwili, na vakambekiki bila chokapi. ⁴Akatumiki kwawo katumitumi yonge vakapotiki kumuntu na kutenda hundi ya iyone. ⁵Akona akatumiki yonge na yumo hoyo vakankoma vakavatende vangi vanawingi hindi ngati nehehe Akalapwina vangi vakankoma. ⁶Akayii akona na mundu yumu zidi ya kutuma mwana yoapalakiki nayombi akayii wa pamwishu yoatumiki kwawo Akapwagha Navanjinika mwana wango. ⁷Ndandi wapangaji vakapwaghanile veni kwa veni ayo nde mwikaye henu na tukomaye na uvyaa wito. ⁸Vakamvamilala vakankomiki na kundekela kunja ya ngonda wa mizabibu. ⁹Kwa vela Je! naatenda kiki mmiliki wa ngonda la mizabibu? Na ahikaye na kuvakoma valeme wa mizabibu na kapekee ndonda wa mizabibu kwa vange. ¹⁰Ngachesomiki malembu haga? Liganga ambalo vachenga vakalikanike. Livii liganga la pukeghe. ¹¹Haleli likawokiki kwaka Bambo na ni la kukangacha pamihi pitu. ¹²Vakatafwiti kukamu Yeso ndandi akayoghipi lundo kuwa vakamanyi kuwa akayii apwaghiki kulenganesha vela panani yao vela vakandekiki vakayenda kwawo. ¹³Hela vakawatumika vangi va mafalisayo na maherodia kwaki ili kuntenga kwa malove. ¹⁴Pawaiiki vakapwaghii, mwalimo tumanyi ngati ngacheujale ushauili yaka yokapi na ngacheulangii kupendelea pakati ya vando uwole ndela yaka Chapanga kupetee uchakaka Je ni chakaka kulipa kodi kwaka Kaisari au ngaa? Je! tuweza kulipa au la? ¹⁵Ndandi Yeso akamanyi ichole yao na akavapwaghili kwa ndandi kiki mnilenga? mbekya dinali niwezaa kuilingalilaa. ¹⁶Vakalekiti yimo kwaka Yeso, Akavapwaghi Je ni sura yakanane na malembo ghaghayii pambane ni yaka nane? vakapwagha yaka kaisari. ¹⁷Yeso akavapwaghi mupekyaa kaisari indu yaka kaisari na Chapanga indu yaka Chapanga vakashangaa. ¹⁸Hela Masadukayo vavapwagha njeta kuyoka vakanjedili na kundaluki vakapwagha. ¹⁹Mwalimo Musa akatulembili kuwa, na kuvii ndongo waka mundu atei kuwa na kundeka mbomba kunyumba yake lakine ngacheavalekiki mwana mundu na atola mbomba waka ndongo wake na kupata vana kwa ndandi yaka ndongo wake. ²⁰²¹²²²³Kukayii na alongo saba wa kutumbulila akantotwi mbomba na yombi akakuwa ngacheandekiki mwana. Kaveli wakaveli akantotwili nayombi akakuwa ngacheandekiki mwana Na waka tatu hale yila yila. Na wa saba akawili nga kuleka vana kumwishu na mbumba nayombi akakuwa. Wakati wa kuyoka, pamuntiyoka kaveli Je! avyaa mbomba waka nane? kwa ndava kiki vala valongu woa saba vakayii akalumi vake. ²⁴Yeso akavapwaghila, "Je hayee si ndande kuwa kwa ndandi ngachemanyi malembelo wala makili ghaka Chapanga. ²⁵Kipinde cha kuyoka kuwokeka kwa wakuhanga kutotola wala kuyingi mundoa bale navayaa ngati malaika va kunane. ²⁶Ndandi kupetee kuha ambawo vamunti vayoa. "Je ngajemasomiki kuwoka ku chitabo chaka Musa, kupetee habale ya chitengo ngati Chapanga mapwaghi na kupwaghila, Nenga ni Chapanga waka ibrahimu na Chapanga waka ni Chapanga waka Isaya, Na chapanga waka Yakobo? ²⁷Yombi Si Chapanga waka wa wakuha bale vavayi wome ni Chakaka muokiti. ²⁸Yumu wa malembu akahikiki na kughayoana malonganelo yawo; akaweni ngati Yeso akavayangiti wicho Akandalukii, "Je ni amuri ngolongwa kupeta yoa?" ²⁹Yeso akanjakiki yeyi ya muhimu ni haye yowana Israeli Bambu wa kachapanga witu Bambo ni yumo. ³⁰Lazima umpala Bambo Chapanga wako kwa ntima wako wokope kwa roho yaka yoa, kwa malango ghako ghao na kwa makili ghako ghao. ³¹Amuri ya kaveri ni hajee, lazima umpala wapambipi yako ngati moulipalii wamwene njeta amuli yenge ngolongwa ngati ya hahee. ³²Yoalemba akapwagha chinyae mwalimo, upwaghiki chakaka ngati Chapanga yumo, na kuwa njeta yongi panani yake. ³³Kumpala yombi kwa ntima woa na kwa malango ghao na kwa makili ghoka na kumpala njako ngati wamwene ni muhimu nganila kuliku. ³⁴Chipindi Yeso paaweni awoiki liyango kwa malango akapwaghi wenga ngachi uvii kutali ufaluma waka Chapanga kutumbu panapa njeta hata yumo yoalengiki kundaluki Yeso lilalukilo lokapi. ³⁵Na Yeso akayangiki chikahi pawayi uwola ukapwaghiki, Je! velemba vapwagha wole kuwa kristo ni mwana waka Daudi. ³⁶Daudi mwene kupete Roho ihuhu, akapwagha. Bambo akapwaghiki kwa Bambu wango utama ku chiwoko chango chakumalelo mpaka nivatenda vahakao vako pai ya magholu ghako. ³⁷Daudi mwene akema kilisitu, Bambo Je ni mwana waka Daudi kwa wole? Na likusanyiku likolongwa kwa chiheko. ³⁸Kupetee mawolu ghaki Yesu akapwaghiki mulingalya na vavalemba vavadukalela kuyenda na ingowo ilacho na kulamuki kuvahemele hindo. ³⁹Na kutama kuivii itevo yakakologwa ku. ⁴⁰Kavati vakula nyumba yavawilewi na vakalome na valova malowo malacho ili vandu vawona. Vandu hava vamuntivayopa hukumo yeyivi ngolongwa. ⁴¹Kave Yesu akatemi pai pambipi na lisanduku la sadaka mkati ya lieneo la likanisa akayi avaloleka vandu vakayi vayeghe hela yoa mkati ya lisanduko vandu vanawingi matajile vavekika kiase chikolongwa cha hela. ⁴²Kaveli mbomba mjane kaochu akahikiki na kuyeghela vipande ivele. ⁴³Ndandi woa vawohiki kuwokana na kunjoloka kwa mapato ghawo. ndandi mbomba mjane meti kiasi

kikolongwa zaidi ya woha ambau wameshatoliki katika sanduku la sadaka. ⁴⁴Kwani woha vakatoliki kutokana na ukolongwa wa mapato yau. Lakini mbomba mjane hoyu, kutoka katika umaskini wake, katika pesa yoha ambayu alimpasa kuitumia kwa chikai yake."

Chapter 13

¹Yesu paakavi ayenda kuwoka mwanafunzi yumu waki akandalukii mwalimo lolikya maganga haghagha ya kukangacha na majengo. ²Akavapwaghi ughawona majengo aghagha makolongwa? njeta liganga limu lemuntilihighalya panani ya lenge ambalo ngavalihahuwi pai. ³Nayombo paayili atemi panani ya chitumbe cha mizeituni kunyuma ya likanisa Petro, Yakobo, Yohana na Andrea vakandaluki kwa sile. ⁴Tupwaghila mambo agha na ghavya lile? Ni kiki dalile ya mambo nga kupitalila?"⁵Yeso akatumbu kuvapwaghila makine ngati mundu yoakapi nga akampotosa. ⁶Vanawingi navahika kwa lihina lango napwagha, nenga nde nepane na namuntiavahoaye vanawingi. ⁷Pamunti njowana ngonduni na tetesi ya ngonduni mkojoghopa mambu haghagha ngachegavii na bude kupitalila ndandi mwisho ukona. ⁸Litaifa nalijinuka kinyume na litaifa lenge na ufalme na ufalme kunyume na ufalme na anakuya na mnyukunyuku pandu patali patali na injala Akoo ni kutumbula kwa utungo. ⁹Muvyaa muhu navapeleka mpaka mumabalaza na kundapu mu masinagogi vanjemika palongolo yi vitawala na vafalume kwa ajili yango ngati ushuhuda kwawo. ¹⁰Nambu injile lazima itumbula kuhubiliwa kwa mataifa ghoa. ¹¹Pamunti vakamula na kumpeleka mkayoghopa kupetela chila chemunti pwagha mkati ya muda wonowo napata kiki cha kupwagha ngamikuvi mwenga mumutindongilaje bale Roho ihuhu. ¹²Ndongu naatakila ndongo kunkoma Atati na mwana wake vana vavayema kinyume cha akatati vao na kuwasababishi kuuawa. ¹³Na vatolayi na kila mundu kwa ndandi ya liina lango nambu yoamuntaiinyikya mpaka pa mwisho mundu oyu na aokukaye. ¹⁴Pamunti muliwona lihakalilo la uhakao lijemi pala pangakupalika kujema (Joasomaye amanyaye) nde vavajii mkati ya yuda vakembilya kuitumbi. ¹⁵Nanjongi joavii panani ya nyumba akahuru ka pai ya nyumba au kutola chokapi chechivii konja. ¹⁶Na yoavii kungonda akawuya kutola ingovu yake. ¹⁷Lakini ole wawo vakambomba vavayi na itumbo na vavyongea kupete machova ghanagha. ¹⁸Ndovaje ngato ikapitili kipindi cha imbepu. ¹⁹Ndandi kuvya na mangaiku makolongwa ambayo ngacheghawahiki kupitali kutumbu Chapanga kuuwomba ndema, mpaka saino njeta wala ngaipitali kavete. ²⁰Mpaka Bambo pamuntiapunguza machova njeta ihyegeha womuntiuokuka nambu kwa ndandi ya vateule vamuntiachangulika, navapunguza nambu hya machova. ²¹Wakati awo ngati mundu yoakapi nampwaghika mlinga kilisitu ayi pamba au mlinga avii pala mkaamine. ²²Ndandi vakilisitu va ichole na manabii va ichole vapitiliayi na kuwoa ishala ni maajabu ili ngati vavakonga yamukini hata vateule. ²³Muvyaa mihu? niyomwa kupwaghik haghagha ghokapi kabula ya wakate. ²⁴Lakine baada ya mang'aiko ya machova ghaghagha lyova laliyingila lovendo mwehi ngauwohi mwanga wake. ²⁵Ndonduni yaawuki kuwoke kunani na makili ghaghagha kunani na ghanyukanyuka. ²⁶Nde vamutumumbona mwana waka mundu ahika kumawingu kwa makili makolongwa na utukufu. ²⁷Nde naatuma malaika vake na kuwongana papamo vateule vake kuhuma ipande ikolongwa nchechi ya pundema, kuwoke kumwishu wa ndema hadi kumwishu wa kunane. ²⁸Kwa nkongu muliwole ngati limbande leliweza kuliwoa na kuveka inyata mahamba ghake nde namumanya ulumakiheghalile. ²⁹Velavela pamuntu mbona mambu haghagha ghapitali mmanyi kuva ayii pambipi. ³⁰Chakaka nupwaghi, luveleko lundo ngakipendi kutali kabuli ya mambu agha ngakupitila. ³¹Kunani na pandema na papeta nambu malovi ghango ngaghapeti chakaka. ³²Ndandi kupete lichova heli au lisaa, njeta joamanyi hata malaika wa kunani wala mwana, ila Atati. ³³Muvyaa mihu. Mulinga kwa ndandi ngachemmanya wakati wote paghapitilila (Muzingatya mustale wombo muvya ngache muyii mu nakala ya zamani). ³⁴Ni ngati mundu yoayenda mumwanja aileka nyumba yake, na kumbeka katumitumi wake kuva yoatawala nyumba, kila mundu na lihengu lake. Na kuamilisha yalenda avya mihu. ³⁵Kwa vela muvya mihu ndandi ngachemumanyi ni lili Bambu wa nyumba paamuti awuya kunyumba iwezekana chimihiki ikilu pamahiku, chipindi likongovi pamuntilliveka, au palukyela. ³⁶Ngati naahikiki kwa kushutuki akakuketenela ughoni. ³⁷Chela chembwagha kwako, nikipwagha kwa kila mundu muvya mihu!"

Chapter 14

¹Yikavi iyova baada ya sikukuu ya Pasaka ni ya mikati yanga kuyegha chachu makuhani vakolongwa ni vaandishi vakavi vapala ndela ya kunkamu Yesu kwa hila nu kunkoma. ²Ndava vakapwaghiti, "yakakuva chikahi chenje ahi sikukuu, vandu vakahika kutenda ghasiya." ³Chikahi Yesu paakavi ku Bethania ku panyumba yika Simoni mwini mambimbi ni paakavi ayeleke kumezani, mbomba yumu akahikiti kwaki avi ni libotolu li malashi ya nardo iniyi yina ghalama ikolongwa ngamaha, akalikayula libotolu nu nu kuyitila panani yika mutu waki. ⁴Nambu pakavi ni baazi yau vakashomiki, vakapwaghani veni kwa veni vakapwagha, "Ndava ki yi kuhoveha anana?" ⁵Munukatu ngati aya yakaweza kuhemeleka kwa zaide ya dinali mia itato ni kapeke masikini." Ni vombi vakankalapila. ⁶Nambo Yesu akapwagha, "Mundeka kanjika yaki. Ndava ki mung'aha? Atenditi jambu linyahi kwango. ⁷Machova ghaha masikini mui nau, ni chikahi chokapi pamupala muweza kuhenga manyahi kwau, nambo ngamukuwi ninenga chikahi chocha. ⁸Atenditi chela chwezai aipatiki hyegha yangu mahuta kwa ajili ya maziko. ⁹Chakaka nimpwaghila mahala poha injili paihubiliwa mu ulimwengu wohu, chela chetenditi mbomba yonjoni chapwaghika kwa ukumbushu waki. ¹⁰Kisha Yuda Iskariote, yumu wa vala kumi ni vavele, akayenda kwa vakolongwa wa makuhani ili ngati apata kuvakabizi kwawo. ¹¹Chikahi vakolongwa wa makuhani pavayowana vela, vakahekalela ni vakahaidi kumpeke Feza. Akatumbu kupala nafasi ya kunkabizi kwawo. ¹²Mu Iyova la kuwoka li mikati yangakuyeghe chachu, chikahi pavawoha mwana wu limbeleli wa pasaka, vanafunzi vaki vakampwaghila, "Upala tuyenda kwa tukaandaayi ili upata kula mulo wa Pasaka?" ¹³Akavatumu vanafunzi vaki vaveli ni kuvapwaghila. "Muyenda kumjini, ni mkambaku ambayi atotwi chivegha awonana nimwenga. Mamfwata. ¹⁴Nyumba yeayingila, mamfwata ni mampwagha mweni nyumba aye, "Mwalimo apwagha, kivi kwa chumba cha yeni mahala panakula pasaka ni vanafunzi vango?" ¹⁵Andangiya chumba chi kunani chikolingu chechivi ni samau ambachu kivi tayale. Makatenda maandalizi kwa ajili yitu pala." ¹⁶Vanafunzi vakawoka vakayenda kumjini, vakahimana kila chindu ngati pe mo akapwaghiti, na vakaandaa mulo wa pasaka. ¹⁷Chikahi paikavi chimihiki, akahika ni vala kumi ni vaveli. ¹⁸Ni paya viikalibia meza ya kula, Yesu akapwagha "Chakaka nimpwaghila yumu kati yinu yokula papamo ninenga yanzalita. ¹⁹Voha vakahyoma ni yumu baada ya yongi vakampwaghila, "nga le nenga?" ²⁰Yeso akayanga nu kuvapwaghila, "Ni yumu wa kumi ni vaveli kati yinu, yumu ambayi henu atovele litongi mu bakuli papamu minenga. ²¹Ndava mwana waka adamu yayenda ngati vela malembu moghapwagha juu lakini ole waki mundu yola ambayi kupete yombi mwana waha Adamu asalitiwe! yakavi chinyahi zaidi kwaki ngati mundu yola nga akavelikiki. ²²Ni pavaya vakula Yesu akatola nkati, akabaliki nu kuudumula akavapekeha nu kupwagha, "matolaye yenjeni ni shegha yango." ²³Akatola kikombi akachenguha, nu akavapekeha, ni voha vakakunywa. ²⁴Akavapwaghila yenjeni ni mwahi wango wa agano, mwahi wouyitika ndava ya vana winge. ²⁵Chakaka numpwaghila, ngangunywi kaveti mu zau lendenu li mzabibo mpaka iyova eli pananywa pa upya mu ufalme waka Mlungu. ²⁶Pavayomula kuyemba nyembu vakayenda kunja mu chitombi chi mizeituni. ²⁷Yesu akavapwaghila, "Mavanganya mawoha mwajitenga kutali ndava yango, kwa kuva ilembikiki nandapula mdimi na mambelelighatawanyika," ²⁸Lakine bahada ya kushoka kwango nalongula palongolo yinu ku galilaya." ²⁹Petro akampwaghila, "itata ngati voha vakuleka, nenga nganakuleke," ³⁰Yesu akapwaghila Chakaka nukupwaghila, kilu yenje kabula likongovi ngakuveka mala iveli, yaya unganiki mala itatu, " ³¹Lakine Petro akapwagha, "itata yanilazimwa kuhwa papamu ni wenga ngana kukane," voha vaka wohu ahadi yele yela. ³²Vakahika lieneu kelikemikika Gethsemane, ni Yesu akavapwaghila vanafunzi vaki, mutama pambani chikahi nisali." ³³Akavatola Petro, Yakobo ni Yohana papamu niyombi, akawanza kuhuzunika ni kulagha nhamaha. ³⁴Akavapwaghila, "Nafusi yango ivi ni huzuni ngamaha, hata kuhwa, mutama pambani ni mukesha." ³⁵Yesu akayenda palongolo pachokopi akahauka pahi akalova ngati yaikawezikini, ngati saa yela ikavi imwepwiki. ³⁶Akapwagha, "Tate, Atate mambu ghoha kwaku yawezekana mumohe kikombi chenjeni. Lakini nga kwi mapenzi ghango bali mapenzi ghino." ³⁷Akakeleuka ni kuvahimani vangoni, ni akapwaghila Petro, "Simoni, oti ung'omile? Ngacheuwezezi kukesha hata saa yimo?" ³⁸Mukesha ni mulova ngati makahika kuyingila mu majalibio. Hakika roho ivi lazi, lakini shegha ivi zaifo." ³⁹Akayenda kaveti ni kulova ni akatumila malovi ghalaghalu. ⁴⁰Akahika kaveti akavahimani vang'onili, ndava mihu yau yakavi mazitu ni ngachevamabyi chikavapwaghila. ⁴¹Akahika mala yi katatu nu kuvapwaghila, "mwakona mungonili nu kupomulela? itosha! saa ihikiti mulolyaka! Mwana waka Adamu yasalitiwa mu mawoko yika veni zambe. ⁴²Muyumuka, tiyenda mulolyaka, yola yo anisalitiwa yuvi papipi. ⁴³Mala tu paakavi akona akalongela, Yuda yumu wa vala kumi ni vaveli, akahika, ni kundi likolongwa kuhuma kwa vakolingu wa makuhani, vaandashi ni vazeyi vavavi ni mapanga ni malungu. ⁴⁴Chikahi chenechi waki msaliti waki akavi avapeki ishala, akapwagha, yola yonambuswa, ndo yoyu. Mankamula ni kumpeka pahi yi ulinzi. ⁴⁵Chikahi Yuda pahika, moja kwa moja akapiti kwaka yesu nu kumpwaghila, "Mwalimo!" Ni akambusu. ⁴⁶Kisha vakampeka pahi yi ulinzi nu kunkamula. ⁴⁷Lakini yumu kati yau yoyakayemiti papipi niyombi akawoha

lipanga lyaki akantova ntumishi waka kuhani nkolongwa nu kundumu likuto. ⁴⁸Yesu akavapwaghila, "muhikiti kunikamu kwa mapanga ni malungu ngati ne nu nyanganye?" ⁴⁹Chikahi kila lyova nikavi papamu nimwenga ni nikawola mulihekalu, ngache mukanikamwi. Lakini lendenu litendekiki ili malembu yatimilikaye. ⁵⁰Ni vala voha vavakayi ni Yesu vakandeka ni kukembela. ⁵¹Kombu yumu anfwatiti, akavi ahweti lishuka pela akavi alishekiki kunshongolota, vakankamula lakine ⁵²akavapokonyoka akaileka shuka yela pala akakembe ehu. ⁵³Vakandongoha Yesu kwaka kuhani nkolongu. Pala vakakusanyiki papamu niyombi makuhani vakolongu voha, vazeyi ni vaandishi. ⁵⁴Petro nayombi akanfwata Yesu chi kutali, kuyeleka ku liua kuhani nkolongu. Akatama papamu ni valinzi, vavakayi papipi ni motu vayota ili kupaata lyota. ⁵⁵Chikahi echi makuhani vakolongu voha ni Balaza loha vakavi vapala ushaidi zidi yaka Yesu vapata kunkoma. Lakini ngache vukuupatike. ⁵⁶Ndava vandu vanawingi vakaletiki ushuhuda wi icholi zidi yaki, lakine hata ushahidi wau ngache wafanini. ⁵⁷Baazi vakayema ni kuwoha ushahidi wi ichola zidi yaki, vakapwagha, ⁵⁸Tukanjowini apwagha, "Yaalihaliwa lihekalu eli levikalengeneki kwi mawoko, ni mukati ya machova ghatatu nalichenga lengi lengakulengeneke kwi mayoko. ⁵⁹Lakine hata ushaidi wau ngache wafanini. ⁶⁰Kuhani nkolongu akayema katika yau nu kundalukii Yesu, "Oti, "ngache uvi ni liyangu? Vandu va vakushuhudi ki zaidi yaku. ⁶¹Lakine akatama ni ngache yangiki chokapi. Mala kuhani nkolongwa akandalukii kaveti, "oti wenga ni kristo, mwana waka mbalikiwa?" ⁶²Yesu akayanga, "Nenga ndo yombe. Ni mwambona mwana waka Adamu atemi chiwoku chi mangeha wu makakala ahika ni mahundi mashahide? ⁶³Kuhani nkolongu akakachula malaya ghaki nu kupwagha, "oti takona tupala mashahide? ⁶⁴Muyowini kufulu. malamulu ghinu ghako?" Ni voha vakanhukumu ngati yumu yoastahili kuhwa. ⁶⁵Baazi vakatumbu kunteme nii kunshekela pamihu nu kundapula nu kumpwaghi, "Utabilaye maafisha vakantola nu kundapula. ⁶⁶Ni Petro paakayi akona avi pahi kuuani, mtumishi yumu waka kamwali waka kuhani nkolongwa akahika kwaki, ⁶⁷Akambweni Petro paakavi ayemiti ayota motu, ni akandola kwa kunkalibia, kisha akapwagha, "Niwenga nau ukavi ni Mnazareti, Yeso". ⁶⁸Lakini akakana akapwagha, "Ngachenummanyi wala ngachenielewa kuhusu chela che upwagha!" Kisha akawoka akayenda kunja ku uani. Ni likongovi likaveka. ⁶⁹Lakini ntumishi wi chimbomba pala, akambweni ni akawauza kuvapwaghi kaveti vala ambau vakayi vayemi pala, "Mundu ayo ni yumu wau!" ⁷⁰Lakini akakana kaveti Baadaye pachokopi vala vavakakayi vayemi pala vakayi vampwaghila Petro, "Hakika wenga ni yumu wao, ndave wenga kave ni mgalilaya." ⁷¹Lakini akatumbu kuviveka mweni pahiyi laana nu kulapi, "Ngache tumanyi mundu oyu yomumugha." ⁷²Kisha likongovi likaveka mala yika kaveli Petro akakombuka malovi ambayu Yesu yaakavi ampwaghili, "kabula likongovi ngakuveka mbala mbili, yoya unganiki mala tatu." Ni akahauka pahi nu kulela.

Chapter 15

¹Lukela pakuchila vakolongwa va mapadili vakahimangini papamo na vakaokomundu na vavalemba na balaza loka la vakaokomundu kaveli vakankongiki Yesu Pilato akandalukii wenga ni mfalumi wa vayaude? ²Akanjangiti "wenga upwaiiki vela. ³Vakolongwa vanapadili vakalongii yakutaki ghanawingi panani yaka Yeso. ⁴Pilato akandalukii kaveli, "ngacheuyanga chokapi? ngacheuwona movakutakila kwa hindu inawingi? ⁵Vela Yesu ngacheanjakiti Pilato, na vela akakangichi. ⁶Kwa utetu chikai cha sikukuo aogholela yoakongakiki yumo, yoakongakiki yovandovike. ⁷Kukayili vavahokiki mugeleza, vangi vavakomiki vavatumikia makosa ghawo, akayi mundu jumu akemiki Baraba. ⁸Umati lukapiti kwaka Pilato na kundova atenda ngati moatendila kunyuma ako. ⁹Pilato akavanjangiki na kupwagha, "mpala nuhoghulya mfalume wa wayahude? ¹⁰Kwa kuva akamanyi ni kwa ndandi ya wiyo vakolongwa vmapadili vakakamwili Yeso na kupeleka kwaki. ¹¹Ndandi vakolongwa va mapadili vakachocho ki umati uveka mangomela kwa saute kuva ambopula Baraba badili yaki. ¹²Pilato akavanjakiki kaveli na kupwagha nintenda kike Mfalume wa wayaude. ¹³Vakapigiki mangomela kaveti muwamba! ¹⁴Pilato akapwagha atendiki chindu ki chiakao? nambu vakazidiki kupiga mangomela nganila na nganila muwambaa. ¹⁵Pilato akapaliki kuurizisha likusanyiko, akavawopuli Baraba Akandapu Yeso mijeleda kaveti akamboiki ile asulubisha. ¹⁶Askale vakalongwii mpaka makati ya lihegehe (wola wowayii mkati ya likambe) na vakaheghalani papamo likundi la askale. ¹⁷Wakawatiki Yeso ingowo rangi kizambalau vakalokiki hingu ya miha vakawatiki. ¹⁸Vakatumwii kundongama na kupwagha monile Mfalume wa vayaide. ¹⁹Vakandapwi kumutu kwa ndae na kuuni imata, vakachikimi majua kulongi yaki kwa kinjinika. ²⁰Hata pavayomwii kundongama, vamuulika ingowo yila rangi kizambarau na kuwatika ingowo yake na kuvawoa kunja kuyenda kuhwamba. ²¹Vakandazimishi mpeta ndela kunjangatila yoayili ayingi kumuchi kuwoke kungonda Akemakeka Simone mkerene (Atati vaki iskanda na Rufo) vakamlazimishi kutotola msalaba waka Yeso. ²²Askali vakampeliki Yeso pamula pakeme keka Goligota (Ndandi yaki tafisili yaki pamahali pa lifuvu la umuntu). ²³Vakampeki divae jevahangaikini na manemane nambu ngachenywile. ²⁴Vakawambiki na kugavana ingowo yake vakayalapula kula na kuamu chipande cheamunti apata kila askari. ²⁵Ikavii saa tatu lukela pavawambiki. ²⁶Vakavekiki panani yake Lubao wowalembakiki litakilo Mfalume wa wayaude. ²⁷Vakawambiki papamo na vavele yumu upande wa kumalelelo na yongi kumangea kwake. ²⁸(Uzingatyaye msatile awo na lilemba yakatima ghanapwaghikikii" ngacheuyi mu nakala ya mwande). ²⁹Navombi vavayili vapeta vakantukini vakanyuanyua mimuntu yao vakapwagha Ehee wenga wewibombula likanisa na kulichenga kwa machova gatato, ³⁰Ulikengalya wamwene na uhuruka pae kuwoka pamsalaba! ³¹Kwa namuna yela yela vakolongwa va mapadili vakandongini na vakapwaghani papamo na vavalemba na kupwagha, akavalamishi vangi nambu ngachewezi kulikomba mwene. ³²Kilisitu mfalume wa kuisraeli, uhuruka pae sayeno uwoka pamsalaba, ili tuweza kulola na kujetekela na vala vavawambakiki papamo na yombi pia vakandongini. ³³Paihihika saa sita luvendu lukaihiki panani ya ndema woka mpaka saa tisa. ³⁴Muda wa saa tisa, Yeso akapigiki mangomela kwa sauti ngolongwa Eloii Eloii lama sabaktani? ndandi yaki Chapnga wango kwa ndavaki unilekiki. ³⁵Vangi ya vala vavajemi pavayowini vakapwagha lingalya ankema Eliya. ³⁶Mundu jumu akakembili, akatweliki na kuiveka panani ya nkongo wa ndae akapekii ili anywae mundu jumu akapwagha lendila tulolaye ngati Elia anahika kuhulu pae. ³⁷Pala Yeso akalekiki kwa sauti ngolongwa akakuwa. ³⁸Lipanzia la kanisa likakanywiki ipande ivele kuwoka kunani hadi pai. ³⁹Basi jumu yoakayo ajeme andoleke Yeso paakambweni awili kwa ngati henihela akapwagha chakaka mundu ayoyo akayili mwana waka Chapanga. ⁴⁰Vakayi kave vakambomba vakayi valingalii kwa kutali, mkati yawo akayii manamu magedelena Mariamu (amawo vaka Yakobo nchoko waka Yose) na Salome. ⁴¹Chipindi kugalilaya vakanjengalili na kunjangatia, Na akambomba vangi vanawingi pia vakanjengali yombi mpaka kuyerusalemu. ⁴²Pakukayi pakamihi na kwa kuva ikayili lichova la kuandaa lichova la Sabato. ⁴³Yosufu waka Arimathaya akahikiki pala akayii jumbe wa Libaraza yovanjinika mundu Chapanga kwa ujasili akanjendi Pilato na kuulova yega waka Yeso. ⁴⁴Pilato akakangichi ngati Yesu akayi awile, akakemiki yula afisa akandalukii ngati Yeso awile. ⁴⁵Paakatiki uchakaka kwaka ngati awili akapeki ruhusa kuutola yega. ⁴⁶Yusufu akayili ahemi sanda Akahuheli kuwoka pamsalaba akankongiki kwa sanda, na kumbeka mkati ya litengele lelahembakiki pa Liganga kaveti akilihingali liwo pundyango wa litengele. ⁴⁷Maliamu Magedelena na maliamu amawo vaka yose vakaiweni pamalu paazikiki Yeso.

Chapter 16

¹Chikai sabato paikajomwiki, Mariamu Magedelena na Mariamu amawu vaka Yakobo, na Salome vakahemi manukato manyae ili vaweza kuika na kupaka mahuta yega yaka Yeso kwa ndandi ya kuzika. ²Lukela pakuchila lichova la kutumbulila ya wiki vakapuiti koliyi litengele chipindi lyova lipita. ³Vapwaghanila veni kwa veni nani yoamunti aliingilia liganga kwa ndandi yitu ili tusingila mulitengela? ⁴Kipindi paakaloli vakambweni mundu ayomwi kuliingalii liganga, lelayii likolongwa sana. ⁵Vakayingili mu mulitengele na kumbona na nkombo aweti likazu lihuu atami upande wa kumalelelo, na vakangakichiki. ⁶Akavapwaghila mkayoghopa mundolandola Yeso wa kunazaleti yoakamwambikei, Ayokiki njeta pambane lolakya pamalu pavayili vambekiki. ⁷Njandayi mkavapwaghila vanafunzi vake na Peturo ya kuwa alongulile kuyenda ku Galilaya konyoko namumbona. ngati moyili apwaghile. ⁸Vakawokiki na kukwembela kuwoka kuliyi litengele vakavaghiyi na kukangacha, ngache vapwaghiti chokapi kwaka mundu yokapi ndandi vayoghupa ngane. ⁹Uzingatya Nakala za mwande palukya kupete lichova la kutumbuli ya wiki, baada ya kuyoka, akatumbu kipitila Maliamu magdalena ambao kuwoke kwake akambani mashetani saba. ¹⁰Akawokiki na kupwaghila vala ambao vakayii papamo na yombe, chipindi payili na huzuni na kupita mahole. ¹¹Vakayowini ngati ni mwomi na awonakini nayombe, ndandi ngachemwamine. ¹²Vakayowini ngati ni mwomi na awonakini nayombe, ndandi ngachemwamine. Badili ya aghagha akapitili kupete namuna tofaute kwa vandu vange vavele kipindi pavayili vayenda kuwoka ku ndema. ¹³Vakapiti kuvapwagha vanafunze vange vavaighile ndandi ngachevamwamini. ¹⁴Pakalongi Yeso akapitali kwa vala kumi na jumo pavayili vajeghamani ku meza, na akavalalakili kwa kwanga kuamini kwawo na kunonopa kwa mitimi, kwa ndandi ngachevamwamini vala vaakambweni badala ya kuyoka kuwoka kwa waka. ¹⁵Akavapwaghi njendanyaye kundema kokapi mkatangaza injile kwa iumbe yoa. ¹⁶Jokapi joamini na kubatizwa na okuliwaye na jola nywangakuamine na hukumiwaye. ¹⁷(Ishala yenjenu yaiambatana ni voha vavamini) kwa lihina lango navawoayi mashetani, navapwagha kwa lugha. ¹⁸Navakamula lijoka kwa mawoko ghawo na hata navanywila chindu chokapi cha kufisha ngachepoteke navavejila mawoko kwa vavalwala nawombi vivya na wome". ¹⁹Badala yaka Bambu kupwagha nao, akatolakiki kunani kumaundi na atemi chiwoko cha kumalelo kwaka Chapanga. ²⁰Vanafunzi vakawokiki na kutangaza kila pamahale chikai Bambu patendika lihengo nawo kulisibitisha lilova kwa miujiza ni ishala zikifuatana nawu.

Luke

Chapter 1

¹Wanawingi waholwi kuweka katika mpangilio malowi pavihusu hindu hye hitimiki pa kati yitu. ²Ngati mowatipekahi tenga kutumbulii mwahi yambo ni mshuhuda wa minu ni wandi wa lihengu wa ulinga. ³Kwa vela nalu vaada ya kuchungu za kwa uangalifu chiyambo cha hindu hyoka kutumbulila pa chiyambo ni veni mbanga kuhumba katika mpangilio waki - nahola palu Theoleli. ⁴Ndandi yaki aholozi kumanya chakaka cha hindu hya watiwoliki. ⁵Pa machowa yaka Herode, Bambu wa kuyudea kwa kayi ni kuhani yumu akemiki zakaria wa ukoo wa kaabiya muhani waki ahumi kwaka nawali vaka Haruni, ni hila laka kemikika Eliza. ⁶Wonapi wabayi ni haki palongi yaka Chapanga muyendika changa lawama pa amlu yaka Bambo. ⁷Hata wola wakayi nga mwana, ndawa Eliza ngapawelikaye, ni chikayi cha heehi wokapi wakayi wazaya mumi. ⁸Henu chechiyili nina Zakaria akayi mundu waka Chapanga akayendalili lihengu la ukuhani katika utaratibu wa zamu yaki. ⁹Kulengana ni desturi ya Ruha wola kuhani yohaki akilumikili, akabawulika kwa kura kuyingila mu mkalu laka Bambu ni wela kukamulila uvumba. ¹⁰Lipogha loha la wandu lilendika kutowa kunja chikayi cha kuhukalakila uvani. ¹¹Henu mhuhu waka Bambu akampitilili ni kunjemele upandi wa kumalelelo wa pamadhahabu pa kuhukalakila. ¹²Zakaria ayogwipi paambweni, choo hoyi chikahawukila. ¹³Lakini muphuhu atumbu kumpwaghila ukayoghopa Zakaria, ndandi malowu yaku yayohaniki, muhani waki Eliza akuwelekila mwana lihina laki awundowa yohana. ¹⁴Ya utowulila ni kuchangamka, ni wana wingi awakutowulika kuweleleka kwaki. Ndawa aya nkolongwamamihu yaka Bambu. ¹⁵Ngakunywi Divai au chinywaji chikali, ni aya wantwelihi Robo mtakatifu kutumbuli mulitumbu la nyongowaki. ¹⁶Ni wandu wanawingi wa Israeli haki wanganamukila Bambu Chapanga vau. ¹⁷Ayenda pa mihu yaka Bambu ni katika vitima vi makili yaka Eliya. Atenda wela malengakukelewuka mitima yatati ni wana, kusudi wanga vayekekela awayanda kwa hekima yawa wayi ni haki atenda avana kuweka tayari kwaki Bambu wandu wanaandaliwi mambu yaka yombi. ¹⁸Zakaria anpwaghila mampuhu, haki ni hoto

kulimanya aleli? Ndandi nenga na mzeya ni njangu hyaka hyalei hiyi hyanawingi. ¹⁹Malaika akanjanga, ni kumpwaghila, nenga na galweli nenyema pamihu yaka Chapanga Natumikiki nikukohila, kukelete mtenga wa mboni woni, ²⁰Henu ulol, ngaulongela, au ya chinunu, ngauhoto kulongela mpaka lichova hindu awe hakipitalila. Aye ndandi walepa lili kuamini malowi yangu yayu ya timili chileahi cha chipalika. ²¹Henu vandu wandalukia Zakaria wa kangichi kuwona akawakihi chikahi chana wingi Muhekalu. ²²Henu papiliki kunja ugafa hotwi kulongela kaweli wakamanya apatiki maono pabayi malihekalu Akayendalili kulangi la dalili ni akalema chinunu. ²³Yatokii kwamba machowa ya utumiki waki pawayomwiki awakawokati ni kuwuya ku nyumba yaki. ²⁴Baada yaka Zakaria kuwuya kunyumba yak kuhuma kuutimiki wa kuhekalu, mhanu waki akakamu chitumbu, na yombi ngachewokiti pa nyumba yaki kwa chikahi cha myibi mhano. Akawaha. ²⁵Achechi ndi chechitendiki Bambu kwangu wenga kwa kunilolokeha kwa kunipendelila kusudi kuiwoha homi hyangu mihu ya wandu. ²⁶Henu katika mwehi wa sila wa ndumbu yaka Eliza, Chapanga akampwaghili malaika Gabriel kuyenda kumuchi wa Galilaya wombohekelea kuna Nazareti, ²⁷Kwa bikira yototiliki ni nkambaku lihina laki Yusufu. Yombi akayi wa mmoku wa ka Daudi, ni lihina laka bikira hoyu alohika Mariamu. ²⁸Akayenda kwaki ni kupwaghi litenga wenga uyopiki neema ikolongwa, Bambu atowulili ni wenga". ²⁹Lakini malovi yaka Malaika, yakanchanginyi ni ngache akamanyi, ndawa yakira malaika apwaghe utenga wa kukangachikia kwaka yombi. ³⁰Malaika akapwaghila, ukayoghopa Mariamu mambu upatiki neema kuhuma kwaka Chapanga. ³¹Ni utola, aupapa ndumbu mulitumbu laku, ni au welika mwana, ni aundoha lihina laki Yesu. ³²Ayaa nkolongwa (nahota) ni alohikika mwanayoyi kunani muni. Bambu Chapanga haki anipekiha chitewu cha enzi chaka Daudi tati waki. ³³Atemula kunani ni mmoko waka Yakobo, ni utambu waki ngaukuwi kupomoka. ³⁴Maliamu anpwaghila Malaika, hakihololeka woli, ndandi ngapeniwahika kuwonikana ni nkambaku ayiyoha. ³⁵Malaika akeyanga ni kumpwaghila, roho mtakatifu akuhikila pa nani yaku ni Makili yake ayo yi kunani muni muni ahika mambu ya kuwenga. ³⁶Ni ulola, ndongu waka Eliza ayi ni chitumbu chaka mwana pa ntuda waki wa uzee, ni wombo kwehi waki wa sile yawandoika ngawekeleka. ³⁷Ndandi ngache ngchechilepelika kwaka Chapanga. ³⁸Mariamu akapwagha, ulola, wenga na utumiki waka bambu wa chimbomba yauke yakuwi weni wela kwanga iya weni uleta waki. ³⁹Ni pamachowe ya haye Mariamu akawoka ni kuyenda chinyata kundema wa vilima, ku muchi wa Yude. ⁴⁰Akayenda ku nyumba yaka Zakaria ni ku ndamuhe Elizabeti. ⁴¹Henu, kwanza kayi ana, Eliza payohana utenga wa Maliamu, mwana akahombwe walitumbo laki, Ni Eliza ale atweleheka ni ntima wa uhuhu. ⁴²Akaleweha lilovi ni kuvaha kwa lilovi la panani, ubarikiwe, kwa wenga muni muni pa mihu yaka mbomba, ni mwana yoyi mulitumbo laku avalekiwa. ⁴³Ni kuyi wo kwanenga nyongo waka bambo apalika ahika kwa nenga? ⁴⁴Henu ulole paiyohani kike mumakuki yangu likowi la kundamuhe kwa kuwenga, mulitumbu langu ahombiki kwa kutowolela. ⁴⁵Ni avazikiwayi mbomba yo ayetekili utukufu wa hindu hyokapi hye hyapwalikiki ni Bambu. ⁴⁶Mariamu akayanga naki yangu inahikamule Bambu, ⁴⁷ni ntima wangu utowolela pa nani yaka Chapanga mwokozi witu. ⁴⁸Ndandi ailolakihi hali ya ntumiki waki wa chimbomba lolayi kutumbu henu kwa hizazi hyoha awaniloha mbalikiwe. ⁴⁹Maghambu yohotola atendiki hindu hikolongwa kwangu nenga, ni lihina laki lihuhu. ⁵⁰Rehema yaki hakiyendalilayi kuhuni kizazi mpaka chizazi kwa wanawake wanjiniika yombi. ⁵¹Alangihi makili pachiwoku chaki watawanyishiwa wachewembika pa nani mahololelu ya mitima yawu. ⁵²Ahelihi pahi wana waka bambu kuhuma pa hilehu hyahu ya hyake ni kwa tondowehe va vakayi pahi. ⁵³Akatupalihi va vakayi ni njala kwa hindu hinyahi, ila matajili akalopwihi mawoku matopu. ⁵⁴Awohiki Msaada kwa waisraeli mtumiki wala, ili kukomboha kulangiha rehema. ⁵⁵(Ngati che apwaghiki kwa kitati witu) Abrahamu ni kunyumba yaki. ⁵⁶Mariamu akatemi ni Eliza kwa Miche hitatu akawuya kunyumba yaki. ⁵⁷Henu chikahi cha hikiti Eliza kwa kuweleka, ni mwana waki ni akawekeleki mwana nkambaku. ⁵⁸Wa papipi yaki na wakalongu waki wakayohini Bambo ahikwohi rehema kwa kayombi, wohapi wakatowulili papapu ni yombi. ⁵⁹Henu ya pili lichowa la nane wahikiti kuhekelu ujandu Mwana, ipalika wandoha lihina Zakaria kwa kuhongopale lihina la tati waki. ⁶⁰Na anyongo waki akayanga ni kuvaha ngate, alohika Yohana. ⁶¹Watumbu kupwaghila ngamutu pa muhoku winu yokemeka lihina lene heli. ⁶²Wakantende Ishara tati waki ngati haki apala lihina woli. ⁶³Tati waki akalowa chibau cha kulembele, ni atumbu lihina laki ni Yohana. ⁶⁴wokapi wakakangacha ni le. ⁶⁵Ghafla ndomu waki ukahovoleka ni lulumi ukilikakuwa ni uhuru, akavaha ni kusafu Chapanga. ⁶⁶Chowohi chitumbu kwa hikila vavatami nawu pa pipi, ndawa aya yotapakiyi ndewa voha va hitambi hya kuyudea. ⁶⁷Ni wokapi va vakayeyohini vakayavekiti muwi tima yawu, ni kuvaha "Mwana ayo yu haki aya wa ntundu woli. ndandi chiwoku chaka Bambu chihi papamu ni yombi. ⁶⁸Tati waki Zakaria akatwelihiki Unabii ni ntima uhuhu ni kuvoha unabii ni kuvaha. ⁶⁹Apekeheki Liyuniku Bambu Chapanga va Kuisraeli ndandi ayangalili ni kuhangaikila kuvakoka kwa watu vaki. ⁷⁰Atikwehi manyelu ya kuvakoka munyumba yaka ntumiki waki Daudi, kuhuma mhoko wa vatumiki va ka Daudi. ⁷¹Ngati movahili kwa ughahu waki manabii wa va vakayi chikahi cha Mwandi. ⁷²Akatiwohiki kwa walawu vitu, ni kuhumi mumavoku va voha vavatihakalili. ⁷³Atenda nana kulilangiha chiha cha tati witu ni kutikomboa chipatano chaki chihuhu. ⁷⁴Chilanga chevahiki kwake Ibrahim. ⁷⁵Akalapiki kuthibitisha kuwa ihotoleka kuntumiki yombi cha ngachoghohi

baada ya kukomboleka kuhuma mumavoku ya lovu vitu. ⁷⁵Pa uhuhu ni haki hyaki macho yaki yoha. ⁷⁶Ena, ni wa mwana venga vakemika Nabii yoyi kunani Muni, mambu vayenda palongi ya pa mihu yaka Bambu kusudi kuntayaushi ndela, kutayarisha wandu pa nani pamahiki yaki. ⁷⁷Kwa manyiha vandu vaki kuyeghe hakivambulikaye kwa ndela kulekekeleka mahoku yau. ⁷⁸Aleli hakilipitilayi ndawa ya ndawe ya china chaka mweni Chapanga vitu, Ndandi mumanya haki litihikilayi, kutimulikila, ⁷⁹Kwa va vatama mulivendu, ni pamurothili wa Mauti. Atenda nane kulongoha mavolu yitu kwa ndela ya liyeku. ⁸⁰Henu mwana yola aya ni makili ya mu rohani, ni akatama kunyikani mpaka lichova la pitilila kwaki Israeli.

Chapter 2

¹Henu pamachowa yala, ikakuva Kaisari Agustino akalaghalaki wavalangaka vandu voha pa ndema. ²yoa kayi sensa ya kutumbulila chikahi hechi Gavana wa akayi kusuria. ³Kwa vela kila mundu akapiti kumuchi vaki kuvelengeka. ⁴Yusufu nayombi awokiti ku Nazareti kuyenda ku muchi Garilaya ni kuyenda ku Yudea ku mwehi na Betherehemu yovumanyikana ngati ndema va ka Daudi, ndandi ko la huni likolu laka Daudi. ⁵Akayenda hoku kulilembakela ni Mariam, yo antotwi ni va howalika kuapata mwana. ⁶Henu aulewayili pavakayi kola chikayi cha kuveleka cha vandekele. ⁷Akavaleka mwana va chikambaku, mwana vaki wa kutumbulila, atumbu ku hyeka ngovu mambu ya matepu mwana yola. Atumbu kumbeka muliveghila kulehe hivetu, mambu kwa kayi nga malu munyumba hya vageni. ⁸Pamalu ya hapa wakayi valimi wa vatemika kunighonda kulenda lilalika hya mamboleli yau nikilu. ⁹Chikahi nga kufuta mhuhu vaka Bambu atumbu kwa pitilila kunganya kwa hyongolota vakakuva na choghoyi. ¹⁰Mhuhu atumbu kwa pwaghila, mukayoghopa ni mkati utenga unyahi ni haki mutenda mwa valopi mutovolika. ¹¹Lalenu va Kukombola avalekika ndandi yinu kuadama vaka Daudi! Yombi ndi Bambu Kristu. ¹²Achechi chivalalilu cheninjekeha, Amunketenila mwana vankongiti ngovu ni va mbowiki muliveghi la kulehe livetu. ¹³Chikahi nga kupeta likahika jeshi likolongwa kuhuma ku nani likakuva papamu ni mhuhu ni kunatu kuza Chapanga ni kuvaha. ¹⁴uhuhu kwaka Chapanga yoyi kunani muniminl iyeku liya pa ndema kwa vandu voha vavapalikiki niyombi. ¹⁵Ikakuwa mhuhupavokiti kuyenda kunani walimi waka vahilana veni kwa tiyenda henu ku Betherehemu Tikachivoni chindu chechi vonakini, che tumanyihi Bambu. ¹⁶Wakayombaketa kola wakaaketamela Maziamu ni Yusufu vakamweni Mwana avoni muliveghi la kulehe hinyama. ¹⁷Pa vareni vala vatumbu kwa manyiha vandu che vayohini panani yaka mwana. ¹⁸Voha vaa yohini vakangichi ni cha chivakika ni valimi. ¹⁹Papamu ni vola Mariamu ayi akona kuholalela ye akaya yohihi akayaveka muntima vaki. ²⁰Valimi vakankwaha ni kusikila Chapanga panani ya hevayoniki ni kuhivona ngati moya vahikikili kwa vombi. ²¹Pala hika lichova la nani chikahi cha kuntenda ujandu mwana, vandohiki lihina Yesu lihina la peki hiki ni mhuhu chikahi ndumbu akona ngakuva nayu. ²²Hyawu ghehipalikika uhuhu vovupeti ki kulengana ni Matemulu yaka Musa, Yusufu ni Maliamu vakampeleki Ku Yerusalemu kumbeka pamihu yaka Bambu. ²³Ngati mo yalembakili pa matemu yaka Bambu "Kila nkambaku yora pa litumbu akemikika avohilei valefu kwaka Bambu." ²⁴Na vombi vahiki kuvoha Sadaka kuvakola Che chipwahikika pa matemulu yaka Bambu "Jozi ya njema ni mawane ya njeva." ²⁵Pakayi ni mundu pa Yalusalemu alohika simioni. Mundu hoyu akayi na kundova Chapanga chikahi chaki chocha Yombi mkayi Mundu kukula kwa pepeha va Israeli ni lihoka lihuhu likahikili pa uani yaki. ²⁶Ikayomwi kuhovaleka kwaka Yombi kuhumi ku lihoka lihuhu kuyegha nga kuhwi mpaka ambona Kristu wa Bambu. ²⁷Lichova ahikiti Munyumba yaka Chapanga kwa kulongoheka ni lihoka lihuhu chikahi vazazi vandetiki mwana, Yesu, vatumbu kutenda yaya pelikika ni matemi. ²⁸Simon atumbu kunjopaleka mume voku yaki, ni kunjinika Chapanga ni kuvaha, ²⁹"Henu vatavakila mundu vaku ayenda pali yaku Bambu kulengana ni lilovi laki." ³⁰Ndawa mihu yangu yauveni ukombozi zaku, ³¹Vovuna kini pa mihu ya vandu voha. ³²yombi ni livangalilo kwa kuhyoka vandu va pandema ni uhuhu vava Israeli. ³³Tati ni mavu vaka mwana vakangachikiki kuhuma pa yayopwahika pa nani yaki. ³⁴Simoni atumbwu kwa gaiku ni kupwagha kwake kwa Mariamu nyongolu Yohana vichu! Mwana hoyu haki aye mambu vana Viagiku ku Israeli michechi chikangiha vandu vana vingi vependika. ³⁵Kaveli haki hiya lilovi la kukwenjeka ntima vaku vamweni kusudi laki mahololilu ya vandu vanaviagi yakonganiki. ³⁶Chilota mbomba yolahika Ana nayombi akayi munyumba yaka Chapanga Akayi mwana vaka Panuel kuhumi mahoku waka Asheri Akayi ni hyaka hya na vangi akatemi ni ndani hyaka sala la utumbuli pa vatotulini. ³⁷Akatemi umbavi hyaka 84. Ni ngapavokiti munyumba yaka Chapanga ayendalila ni malovu ni kukonga (kulunga) kulu ni Muchi. ³⁸Chikahi cha hechi atumbu kuhika pava kayili ni kumchengu Chapanga Alongi pa nani yaka Mwana kwa ayi yoha yolendila kukombolewa kwa Israeli. ³⁹Pavayomwi hyaka chechipalikika kulengana ni matemula yaka Bambo vakaka luvuki ku Garilaya ku muchi va Nazareti. ⁴⁰Mwana yola akakola ni akayi ni Makili, ni kuyonjokeleka chimaholalelu, Ni chila chaka Chapanga chakayi ni yombi. ⁴¹Vazazi vaki kila ku Yerusalemu Maabu ya Pasaka. ⁴²Pahikia hyaka 12 vakapiti kaveli chikahi chechipalika pa ntetu vau mambu ya sikukuu. ⁴³Chevatemi kola machova yo hapi ndandi ya sikukuu vakatumbu kunyumba yavu vahovalila yayi vohapi kumbu yau vandekele ku Yerusalemu vazazi vaki ngachevalimanyi lene hili. ⁴⁴Vaholalila yayi vohapi mu mwayavuva, kwa yendiki kwa lichova linu vakatumbu kuupalapala kwa vachilongu ni vakochi vavu. ⁴⁵Chevalepalili kumbona, vakakelevukila kaveli ku Yerusalemu kuupalapala. ⁴⁶Che ya petiki machova ya tatu, vatumbu kunketekela kunyumba yaka Chapanga atemi papamu ni vakuvola, ayohanela ni kwa laluha. ⁴⁷Vahopi vaakangichi vavanjoanila Maghambu ya malaluhi yaki ni kuyanga koyangita. ⁴⁸Che vambweni vakangachikihi, Auyongo vakambwaghila, va mwanangu mbona mtitendi anana? Umanyahi atati vaku ni wenga chitikamwi choghohi chikolongwa." ⁴⁹Atumbu kupwaghila mumbalikiki? Ngache mwamanyi kuyanipalikika mu nyumba ya tati vangu?

⁵⁰Ngache vachi manyi chelongilayi?⁵¹Ndi akavoka navu mpaka kunyumba yavu ku Nazareti, ni akayi na kunyenyekela kwa vombi Anyongo yohapi haya vayavekiti pa ngangapaki. ⁵²Lakini Yesu akapetalili kukola kwa hekina ni akapalakiki ni Chapanga ni vandu voha.

Chapter 3

¹pa chaka cha kumi ni kahanu chikahi cha ugambu vaka kaisari Tiberia, Pilaato akayi kalongohi vachihudi, Herodi aka yi nkolongwa vaku galilaya, ni Filipu ndongu vaki akayi nkolongwa va Iturea ni Trakorinit, ni lisania akayi nkolongwa vaku Abilene . ²Ni chikahi cha mpenga utuvu nkolongwa vaku Anasi ni Kayafa, lihovi laka Chapanga likahikili Yohana mwana naka Zakaria, ku jangwani. ³Ayendiki michi yoha kunyongolota nkoka Yordan, kulongela lilovi laka Chapanga pa nani kuyeheleka machi (ubatzu) za kuvopolekamahoku. ⁴"Ngati moya lembakiki myehitabu chaka chiloka Isaya , "lilovi laka mundu yolelika kulipololu, mulengenikiha ndela yaka bambu, mulengenikiha mapetel yaki muya kaza. ⁵Kila bondi hekititwelikika, hilombi haki hiya liva, ndela nyohapi hakihiriyo kayi. ⁶Voha haki vauvona uhuhu vaka Chapanga. ⁷Kwa vela, Yohana aka pwaghila vamihalu ikolu vawahikili kupala kuyeheleka machi ni yombi, mwenu huni kumhoku va liyoka laka sumu, naweki yo apwagha kuyitila nyela yeihika? ⁸Muvelika matunda ya yahuvandangana ni uhuhu, ni mukatumbu kupwagha pa nani yinu," tiyo ni tati vitu Ibrahimu ndava mpwaghila Chapanga aphoto kunjivulila navavaki hala kuhuni muvavu. ⁹Livavu liyomwi kukimilika kila ukongu vohakivelika matunda yanyahi, yaheketeleka ni kulekeleka kumotu. ¹⁰"Vandu pa lipogha pala vakalaluha," hewe tipalika tulende vole? " ¹¹Akapwaghila , " ugati mundu ayi ni malaya yaveli apalika ovaha limu kuapekeha yaki vangakuva nalu ni yoyi ni chilevi atenda vevela vela". ¹²Ni vava lolika lupia(waloza ushulu)vahikiki kupa kuyeheleka machi vaupwaghila tenga voa tilenda voo? ¹³Akayanga "mukatola kupetele cha vaada ghaalakile. ¹⁴Ni vakuhoma agondu na vombi vaka laluluha" tenga voo ?tipalika titenga vo? mukatola tupia kwa ka ayi yoha cha makili, ni mukamboha umboni ayiyoha pi va upuhi mutoshika ni malepu yiau. ¹⁵Maghambu vandu wa kapaliki kuadende kristu yo haki ahikayi, kila mundu aholila muutina vaki pa naai yaki Yohana ugati yombi adi Kristu. ¹⁶Yohana akayanga, " nenga ninjehelamachi, kuyi vaa makili ahika kupeta nenga ni ugapa niyetekeleka kuko uga ugoyi va hilatu yaki .anjehila machi kwa liloka lihuu ni kwa motu. ¹⁷Lichuju laki liyi mumavoko yaki, kuvola vichu maku yaki ni kuchuja uganu kuhivonjaka (kuhihika) uganu mu chakoku chaki. ile yohaki, ayocha makapi kwa motu vanga kuchuchuhika. ¹⁸Kwa kaveli akalongili utenga unyahi kwa vandu. ¹⁹Yohana akaakavapili Herode nkolongwa wa pa muchi, pa autotwi Herodia, mhanu vaka ndongu vaki ni mahoku yangi yatendiki. ²⁰Herode akatenda kaveli mahoku mahakahu muni Akaakongiti Yohana kujela. ²¹Chechatendiki vandu voha pa vapiti kuyeheleka machi ni Yohana, Yesu nayombi ayehiliki machi, chikahi chilovikayi kunani kukavopoleka. ²²Lihoka lihuu likahelila pa nani yaki kwa chindu ngati njeva chikahi chiche lilovilakahuma kuhani livahika "wenga va Mwanangu va chipalelu Nipendezwa ni wenga." ²³Yesu pa atumbula kuvola akayi hyaka thelathini akayi mwana (ngati moipahikikayi) vaka Yusufu, mwana vaka Eliza. ²⁴Mwana waka Mathati, Mwana vakalavii, mwana vaka Melki, mwana vaka Yana, mwana vaka Nagai. ²⁵Mwana vaka Mathatia, mwana vaka Amosi Mwana vaka Nahumu, mwana vaka Esli mwana vaka Nagai. ²⁶Mwana vaka Maati, mwana wa Malathia, Mwana vaka Semeini mwana vaka Yusufu, mwana vaka Yuda, ²⁷Mwana vaka Yoanani, mwana vaka Resa, mwana vaka Zarubabeli, mwana vaka Shealtieli, mwana vaka Neri, ²⁸Mwana vaka Melki, mwana vaka Adi, Mwana vaka Kosamu, mwana vaka Elimadamu, mwana vaka Eri, ²⁹Mwana vaka Yoshua, mwana vaka Eliezoi, mwana vaka yorimu mwana vaka Matathi, mwana vaka Lawi, ³⁰Mwana vaka Simeoni mwana vaka Yuda, Mwana vaka Yusufu, Mwana vaka Yonamu Mwana vaka Eliyakimu. ³¹Mwana vaka Mele, Mwana vaka Mena, mwana vaka Matathe, Mwana vaka Nathani, mwana vaka Daudi. ³²Mwana vaka Yese, Mwana vaka Obedi mwana vaka Boazi, Mwana vaka Salmoni Mwana vaka Nashoni, ³³Mwana vaka Abinadamu, mwana vaka avamu, Mwana vaka Hesroni, mwana vaka Peresa, mwana vaka Yuda. ³⁴Mwana vaka Yakobo, mwana vaka Isaka, Mwana vaka Ibrahimu, mwana vaka Tera, mwana vaka Nahori, ³⁵Mwana vaka Seruig, mwana vaka Ragau, mwana vaka Pelegi, mwana vaka Eberi, mwana vaka Sala. ³⁶Mwana vaka kunani, mwana vaka Arfaksadi, mwana wa Shemu, Mwana vaka Nuhu, Mwana vaka Lameki, ³⁷Mwana vaka Methusela, Mwana vaka Henoko, Mwana vaka Yerodi, Mwana vaka Mahalalei, mwana vaka kunani. Mwana wa Mathusela, ³⁸mwana wa Henoko, mwana vaka Yaredi, mwana mahalalei, mwana vaka Kenani, Mwana vaka Enoshi, mwana vaka Sethi, mwana vaka adamu, mwana wa Chapanga.

Chapter 4

¹Yesu pa tweti lihngu akakeleveka kunkoka ku Yordani, akalongohiki ni lihoka kujangwani, muhoka akatendiki Yesu. ²Kwa machova arobaini, chikahi che hechi nga che liti chihi choha, ni akaliyohana njela. ³Lihoka atumbu kunpwaghila, "Ngati veva mwana va ka Chapanga ulitemula livu heli liya nkati". ⁴Yesu akayanga ilembakiki Mundu nga pa tama mambu ya ntaki. ⁵Lihoka atumbu kundongoha Yesu npaka kunani kuchitombi ni kundangiha hyoha hya pandema pa chikahi chiyipi tu. ⁶Lihoka akapwagha, yanikupekiha ubambu va kutemula akabambu voha bahazi hyvu, ntenda nana maghambu mbeki hiki matemulu ya kunpekekehe ayi yoha. ⁷Ngati au ya pahi yangu, hindu hyoha nayi hyaku. ⁸Nambu Yesu atumbu kunpwaghila, "ilembakiki ipalika uya pahi yaka Bambu Chapanga vaku ni yombi tu va kuntumikila. ⁹Lihoku atumbu kundongoha Yesu npaka ku yerusalemu ni kumbeka panani pa nyumba yaka Chapanga ni kumpwaghila "Ngati we va mwana waka Chapanga lihavuka pahi kutumbu pati yi pani. ¹⁰Ndava ite kulembekeka "alaghalakiha va huhu vaki vakuvoha ni kukulenda. ¹¹Ni kuyinula mmavoku yavu vichu vapoteke mavolu yaku mumabu". ¹²Yesu akayanga "ivahikiki ukanpema Bambu Chapanga vaku. ¹³Muhoku pa yomwi kundenge Yesu, akavoka ni kunda npaka chikahi chengi. ¹⁴Yesu akavuya ku Garilaya kwa makili ya lihoka lihuhu, ni utenga ukayohaneka michi yoha ya pa pipi. ¹⁵Avorika muma sinagogi yavu ni ayi yoha anjinika. ¹⁶Lichova limu akapiti ku nazareti muchi vo alelakiki ni kukolela, ngati mo va yeli nletu vaki akayingila munyumba yaka Chapanga lichova la sabato, akayema ni kusoma malembu. ¹⁷Akampekeha Gombo la nabiyi Isaya, atumbu kuhovo Gombo lela ni kupalapala pa malu pavalembiki. ¹⁸Roho muhuhu vaka vambu uyi panani yangu mambu anipakihi mahuta kulongela vi laki linyahi kwa hochu anitumiki kuvopoleka vavakongakiki ni vanga kuhola vavola kaveli kwa vopo va yayi pahi. ¹⁹Kupwagha chaka Bambu pa alangiha unyahi waki. ²⁰Kisha akakonga gombo, akankerehua kiongoze wu sinagogi, ni akatama pahi, mihu, ya vandu hwoha va vakavii ku sinagogi yakamlolalya yombi. ²¹Akaanza kuvaha nao akapwagha, "Laleno lilembu lene litimizwi mumakutu hyahu. ²²Kila yumu pala akashuhudia chela cheukapwaghi ni malovi yi hekima yayakavi yahuma mu ndomu waki, vakavi vapwagha, "Yonjo ni kombo tu wa Yusufu, nga vela?" ²³Yesu akapwagha "chakaka haki npwgha ayaya kwangu nnga singanga alalimiha mweni chiyo choha cheti yohini anautendiki kapernaumu, chitenda pamba ni kunyumba yaku. ²⁴"Ni ngati nga chilota yoyotekeka pa numba yaki". ²⁵Ni ninpwaghila kwa kayi akambomba vanavingi ku Israeli vambani chikahi chaka Eliya, chikahimbingu vakongiti kuka kuva ni huku, kwa hyaka hitali ni nusu kwa kayi njala ikolongwa ndema voha. ²⁶Elia ngapatuma kiki kwaka mundu ayiyoha, ila kwaka mbomba mwela yumu yotamika sareptakapi ni ku sidoni. ²⁷Kwa kayi ni vakoma vanavingi ku Israeli chikahi chaka chilota Elisha, nga mundu hata yumu yolamiki pangi va ku siria. ²⁸Vandu voha va yayi munyuma yaka Chapanga vakatweli nyela chevayahoni yanahaya. ²⁹Vakayema ni kunkangi kunja, ni kundongoha npaka ku kingo ya hitombi koku kovachengi vavu, kusudi va ndekila pahi. ³⁰Ila apetiki vichu ni kuvoka. ³¹Atumbu kuheleleka ku papernaumu ku muchi va ku Garilaya sabato yimu avolika vandu mu nyumba yaka Chapanga. ³²Vakangachikihi ni mavolelu yaki, ndandi avolika kwa matemulu. ³³Lichova heli mu nyumba yaka Chapanga, kwa kayi mundu yoyi akayi mbepu mahoka ya hakahu alelika kwa lilovi la panani. ³⁴Tiyi ni ki, ni va yesu va ku nazareti? uhikiti kutihoveha? ni manya venga va nani! venga vaka Chapanga! ³⁵Yesu atumbu kuukaupila muhoku ni kunpwaghila, "Yumbala chinunu, ni uvoka mundu hoyu" muhoku yola chea ndeki mundu yo pahi pakati kati yavu, changa kunpoteka. ³⁶Vandu voha vakakangacha ni kulongaula "Aya malovi ya nlundu voli"? kuyate mula mahoka mahakahu kwa matemulu ya makili ni ya voka". ³⁷Malovi yaka Yesu yohaniki malu yana wingi kuhongolota muchi vola. ³⁸Yesu akavoka muchi vola ni uyingila munyumba yaka simoni atendika kulwala homa ikali, ni va ndoviki ndandi yaka yombi. ³⁹Yesu atumbu kuheghelela ni kuikalipila homa yela ni ikavoka chikahi nga kupeta atumbu kuyema ni kwa tumikila. ⁴⁰Lipyogha paliyivilayi vatumbu kunpeleka vagonjwa va kuambana pambana, akaveka mavoku yaki pa kila mgonjwa ni voha valamiki. ⁴¹Mahoka yavokiti vana vingi ni kulela kwa lilovi la kuvaha "venga va mwanavaka Chapanga" mahoka ni ku yapwaghi yavaha mambu yakamanyi yombi akayi kristu. ⁴²Pakuchilayi akapiti malu yanga bandu lipogha la vandu litendika kunpalapala npaka lanketanili pakayili ni valengeti kuhivalikiha akakuva kutali ni vombi. ⁴³Atumbu kwapwaghila, nipalika nipeleka lilovi la ubambu vaka Chapanga michi yana vingi ndi cheni tumakiki. ⁴⁴Akapeleka lilovi mu nyumba hyaka Chapanga mu uyahudi moha.

Chapter 5

¹Chayi chikahi vandu vambighanaki ni kuhyongolota Yesu ni kunyonela chikayi ayemi muma heku ya lochi la Nazareti. ²Akahiweni ngalawa hiveli hiyemi muukehi mwa lochi walohi vavokiti vavolula hilepa hyavu. ³Yesu atumbu kuyikila mungalawa yimu, ya kayi yaka simoni ni kundova aipelika mumachi kutali ni pa ndema akakuva avola mungalava mola. ⁴⁵Ni kuvaha, anpwaghila simoni upelika ngalava yaku kumachi manyohu aheliha hilepa hehi hilovayi. Simoni akapwaghili, Bambo tiloviti kilu kilu ngahetipatiki chiyi chocha, henu pa lilovi laku aniheliha hilepa. ⁶Cha valeki hilepa hela wacomiki homba hyana vingi npaka hilepa kukachuka. ⁷Watumbu kwa loha valohi vavaavu wahika vayangatilayi che vahikiti vatwelihi ngalawa npaka kuyivila. ⁸Simoni Petro chechiloliki vela atumbu kunchikamila Yesu ni kunpwaghila "uwokahi, nenga na mundu wa lihoku Bambu". ⁹Kwa ndava akangachakihi, ni vohapi vakayi navu kwa ulohi va homba vova utendiki. ¹⁰Aleli latendinihi Yakobo ni Yohana vana vaka Zebedayo, wa vakayi papamu ni simoni, Ni Yesu akanpwaghi simoni, Ukayoghopa, kutumbu henu ni kuyendelela aulava vandu. ¹¹Chevaleki matu yava kumacheku, vachilekiti kila chindu ni kumbengelela yombi. ¹²Yakayi pamuchi vongi, mundu va ukoma ayi hoku che ambeni Yesu atumbu kuhauka ni kuminamala mpaka pahi ni kundova "va bambu anaupaliki univombole". ¹³Yesu akanyosha chivoku chaki ni kunkwaha, ni kuvaha, "Ni pala" ni chikahi chechela ukoma ukandeka. ¹⁴Ni akandaghalakiti akanpwahila mundu ayi yoha ni kunpwaghi ayenda akalangiha kwa makuhani ni akavoha nchembi ya kuvombolela kwaki ngati che atemwi Musa kwa umboni kwa vombi. ¹⁵Makani yaki yayohaniki npaka kutali ni lipogha likolongwa la vandu lahikiti yavolika ni kulamihika kwavu. ¹⁶Chikahi chana vingi atamika pa kayika ni kulova. ¹⁷Layi lichova limu pa machova yalovikayi, vakayi mafarisayo ni vakuvoka va matemulu vatemi vahumiki michi yanavingi ya kutali kuhumi milema ya Galilaya ni Yuda, ni kuhumi kuhumi michi ya ku Yesrusalemu, makili yaka Bambu yakayi papamu ni yombi pa kulamiha. ¹⁸Chikahi chengi vakahikiti vandu vanpapiki mundu pa nkeka yo akapete kupooza, vapalika ndela ya kuujingiha ni kumboneha palongi yaka Yesu. ¹⁹Valepa lili kumjingiha ndava ya lipogha, vakakwela pa maghala mkuheleha mundu yola pahi kupetela muhimbani panani nkeka vaki pa kati vandu pa longi yaka Yesu. ²⁰Lola imani yau, apwagha Yesu "Vankoche mahoku yaku yavokiti". ²¹Vakulemba ni mafarisayo vakalaluhana ni kwaka "Ayoni nani" yo hongela ya kulongama? naneka yo hoto kuvoha mahoku ngati nga chapanga kayika yaki. ²²Yesu akamanyi che waholalilayi atumbu kwapwaghila "Mambu kiki mulilaliha mumitia yinu. ²³Cheleku chakanyata kuvaha, mahoku yaku yavokiti au yema uyendayi"? ²⁴Mumanya mwana vaka Adamo ayi ni makili pa ndema ya kuvoha mahoku, ni kuvahila venga uyavukayi tola nkeka vaku uyenda kunyumba yaku. ²⁵Akayema pa mihu yaki ni kutola nkeka waki woakaavona lilio, ni kuvuya kunyumba yaki ni kunjinika Chapanga. ²⁶Ayi yoha akangichi ni kunjinika Chapanga chighoyi chatwelili ni kuvaha hindu hye "tiveni nga hyeni lalenu". ²⁷Che hya pitali hindu hehi Yesu akambweni yo tolika njombi alohika lawi atemi pa malu pa tolila njombi, atumbu kunpwaghila "univengalila". ²⁸Lawi akayumuka ni kumbengelela hindu hyohapi aihelekiti pala. ²⁹Lawi atendiki kavamu ikolongwa kupelekeha mambu yaka Yesu Vana vingi va vatolika njombi vakayi kola ni vandu vangi vavalila papamu navu. ³⁰Mafarisayo ni vakulemba vavu wahyomila vakuvoleneka, kupwagha "Maghambu ya kiki nkuva ni kunywa ni va tola njombi ni papamu ni vahoku"? ³¹Yesu atumbu kwa yanga kuyeghe vavayi ni hyegha ya vomi ngache vanpala sing'anga, changa, va vatwala haki vanpala. ³²Ngapa nihiki maghambu ya vandu va vayi pa liyeku vava vahuu na hiki va vayi ni lihoku waya wahuhu. ³³Vatumbu kumbwangila "vakuvolekeka ni Yohana chikahi chana vingi vatendika kukonga ni kulova ni vakuvolekeka ni mafarisayo vatendika venivela chakukangahika vakuvoha vaku vakula ni kunywa. ³⁴Yesu atumbu kwa vahila "ihotoleka mundu ayi yoha kwa tenda wawahikiti pa ukwati wa mwani ukwati kukonga chikahi hechi mwani ukwati nga payi papamu ni vombi"? ³⁵Chikahi hakichihikayi cheka mwani ukwati kuvoka kwa vombi ndi pa vakonga. ³⁶Yesu alongila navu kwa kwapema, nga yo kachula ngovu ya kulombekelekeka ni kuveka chigamba ngovu ya mwandi ni ngati hakitenda vela akachuka ngovu yeilombakiki yanga kupalika ni ngovu ya mwandi. ³⁷Nga mundu yoveka divai mubololu litumika ni ngati haki atenda ya henu veni vela, divai, ya henu akkikayila, ni divai yakaya yikiti, ni mabotolu yakaya yanongaiki. ³⁸Nambu divai henu muveka mabotolu ya henu. ³⁹Ni ngamundu yo haki anywayi divai ya mwandi, ni kuipala ya henu maghambu wavaha mbanga cha mwandi.

Chapter 6

¹Henu yakayi pa sabato Yesu apetika mung'onda wa nafaka vakuvoluteka vatongule masikine, vayachubula mnavoku yavu ni kaula. ²Vangi mafarisayo vakavaha "ikuva voli ntenda hindu ghehikakika chintendu kutunda lichova la sabato"? ³Yesu tumbu kwa yanga "Ngapa musomeki chetendiki Daudi pakayi ni njala yombi na vakambaku wakayi navu papamu?". ⁴Akapiti munyumba yaka Chapanga ni kulola mikati ihuhu ni yengi akalili ni yengi mikati kwa pekeha vakayi navu, papamu ya kayi vichu kula makuhani. ⁵Atumbu kwa vahila mwana vaka Adamu ni mwana vaka Bambu va lichova laka Chapanga. ⁶Layi lichova laka Chapanga lengi, akapiti munyumba yaka Chapanga ni kwa vola pakayi mundu chivoku chaki cha kumalelevu cha kayi nga lihengu. ⁷Vakulemba ni mafarisayo mihu ngati kuyi yo haki ahiki kundamiha lichova laka Chapanga vichu vantakilayi kwa kutenda lihoku. ⁸Pa kuva amanyi chevaholalila vombi ni atumbu kulongela ni mundu na vichoku cha makili. ⁹Yesu akapwagha kwaka vombi "Nindaluki mavanganya, le hinyahi lyova la sabato kuhenga manyahi au le kuhenga mahakahu kutondo maisha au le kuyayonanga?" ndo poalolyaka wohe nu kumpwa mundu yola. ¹⁰"Unyosha chivoku chaku" akatenda vela ni chivoku chaki chalamiki. ¹¹Nambu hyakamwi hyela vakavahilana veni kwa veni ni kiki chehaki vachitenda kwaka Yesu. ¹²yakayi lichova lengi akapiti kulova kuchitombi andovihi Chapanga kelukelu. ¹³Lukela atumbu kwaloha vakuvolakka vako akahavili kumi ni va veli pa vombi kava alohika "Mitumi". ¹⁴Mahina ya mitimi vala yakayi simoni ni ndongu vaki andema Yakobu, Yohana, filipo, Bathromayo. ¹⁵Mathayu, Thomasu ni Yakobu mwana vaka Alfayo, simoni yakemikiha Zelote. ¹⁶Yuda mwana vaka Yakobu ni yuda Iskariote yokayi ndovu vaki. ¹⁷Yesu atumbu kuhele navu papamu kuhuma kuchitombe ni kuyema pa malu panyahi idadi ikolongwa ya va kuvolekeka vakayi kola, papamu ni idadi ikolngu ya vandu vavahumiki ku Yahudi ni kuyerusaremu, ni kuhuma kumbwani ya ku tiro ni ku sidoni. ¹⁸Vakahikti kunjohonela ni valamiki homa hyau vanang'ahikika ni mahoku mahakahu valamiki vavoku. ¹⁹Kilamundu palipogha pala alengita kuwaha ndandi ya makili ya kulamiha ya yahumika kwaka yombi ni alamihi voha. ²⁰Atumbu kwa lovekeha vakuvolekela vaki voha ni kuvaha, mubarikiwi mwa voha mwemuyi mwahochu, ndava uhuhu waka Chapanga ni vinu. ²¹Mubarikivi mwemuyi ni njala ndava hakimtupila mubarikiwi mwemulela henu ndandi hakimuhakayi. ²²Mubarikivi mwenga vandu pavahakalilayi ni kumbeka kuukeli kuundaumu mwenga mwahoku, ndava yaka mwana vaka Adamu. ²³Mwatovunila ni kuhomba homba palichova leheli, maghambu hakimuya ni thavabu ikolngu kunani, ndava akolati vavu vakatenda veni veni aka chilota. ²⁴Oli vinu mwaka nahota mambu muyombi kupata thavabu hinu. ²⁵Oli vinu mwe mwemutupi sayenu mambu hakimuiyohana njala mwanakatahi oli vinu mwe muheka sayenu, ndava haki mulela mwana katahi. ²⁶Oli vinu pa vanpekiha mutu vandu voha ndandi aatati vanu vakatendi uhakahu vaka chilota va upuhi. ²⁷Henu nilonge ni mwenga mwemuniyohanela mwapala valovu vinu ni kwatendela manyahi vavahakalila. ²⁸Mwabarikayi va vahakalila ni kwalovela vavambonela. ²⁹Yo akulapu litukwa limu, ung'anamulilala ka veli ngati mundu ali limbilikililaya laku, ukahiwalikia ni kanzu. ³⁰Kila yo akulova umpekiha ngati kuyi mundu akunyakiti chindu ali limbiki lilanya laku, ukahiwalikia ni kanzu. ³¹Ngati momwapali vandu ni mwe mwatendiki vevepa vela. ³²Ngati mwapala vandu va vanpala mwenga pela yenu heyi Thavabu vo kwinu mwenga ndandi va vayi ni mahoku vapala vawapaliki. ³³Ngati mwatendela manyahi, va vantendi manyahi yeve heyi thavabu ya ntundu vo maghambu wa vayi ni mahoku vatenda veili vela. ³⁴Ana mukopehi hindu kwa vandu vamahovela haki vankehilayi yene heyi thavab vo? va vayin mahoku ni vahowalela awalepa chechela chela kaweli. ³⁵Mwapala valovu vinu ni mwetindila hinyahi mwakopiha mukayoghopa panani ya kunkehivuhila ni thavabu yinu haki iya ikolongwa Auya mwa vana vaka yo yi kunani maghambu yombi mweni ayi vichu kwa vandu vanga ulunji ni valovu. ³⁶Muya ni chiha, ngatii movayeli ni chiha atati vinu. ³⁷Mukatemula, ni mwenga mwatemuliki, mulaani ni mwenga malaanivi, mwahulumila vangi, ni mwenga haki wahulumila. ³⁸Mwepalika ni vangi, ni mwe hakihika, kiasi cha ukarimu, chindiliki kuyngayonga ni kuyitika aduhvukila muma yavu yinu, maghambu kwa chipemu chiyi chiha chemutumula kupemela chipemu chechechi chehakiwapemila mwakayanganya. ³⁹Akapekeha ndela yengi "ywanga kulola ahoto kundongoha vangakolola njaki? ni ngati atenda vela vokapi vakayi va bovoki mulivomba, au "Ngavakabovokili". ⁴⁰Va kuvotela ngapa kuva ngolongwa kunpeta yo ambola, changa mundu ngati avolakiki kwa chakaka ahoto kuwa ngati yovola. ⁴¹Maghambu yaki uchilolekeha liyo vami leli yi muhimu leka undongu waku ni likachi achechi yi mukati muhimu ngacheuchivona?. ⁴²uhoto vo kunppwaghila "ndongu vaku lihali la mukati muhimu yaki ni ve ngache ulivona likachi leliyi muhimu yaku? nga vaenga vanjochela uvoha hoyi likachi mulihu vamweni ndi auvona vichu kuvoha chibanzi mulihu laka ndongu vaku. ⁴³Nga nkongu unyahi vo uveleka matunda mahakahu ni nga nkongu uhakahu vo uveleka matunda manyahi. ⁴⁴Maghambu nkongu uyi voha umanyika kuhumi matenda yaki, vandu ngachewa tini muhima, mi ngache vatongola mzabibu kuhumi mu michongoma. ⁴⁵Mundu nyahi pa hazina inyahi ya ntima vaki ivoha pa hazina yaki ihakahu ivoha ya yayi mahakaku, maghambu ndongu vaki ulombe yayatweli ntima vaki. ⁴⁶Maghambu yaki

mumiloha, Bambu, Bambu, ni ngachemuyatenda yampwagha?.⁴⁷ Ayo yoha yahika kwangu nenga ni kuyayohana malovi yangu ni kuyahengela lihengu anindangahayi moyelili.⁴⁸ Ayi ngati mundu yochenga likaya laki ahemba pani muni muni ni kuchenga msingi pa nani mavu ya makili machi payahikiti, maporomoko ya machi yalapwi likaya, nga kunyuke nyuka, maghambu yachengekiki vichu.⁴⁹ Ayi yoha yo aliyohanela lilovi langu ni ngapaliyeletekeli, akuva ngati mundu yochengiki nyumba pa nani ya likandu paangakuwa ni msingi, nkoba pa nhelila pa makili likaya lelahotuliki kubomoka.

Chapter 7

¹Baada yi Yesu akayomwi kila chindu chevahikayi kwa vandu vavanjohanilayi, akayingili ku kapernaumu.

²Mundu yongi va panani vaka Yuda atenda kulwala papipi ya kuhwa. ³Payohana kuyegha Yesu ahikiti Yuda antumiki kalongohi wa chiyahudi, kundova ahiki, kundamiha mundu vaki va panani akahwa vaka. ⁴Pava vandaki ni pa kayi Yesu, vandoviki ni kuvaha "Alengenela kupalika atenda hindu mabu yaka yombi. ⁵Ndadi aupalika ndema vitu ni yo achengiki nyumba yaka chapanga maghambu yitu tenga. ⁶Yesu akapetali ni mwanja vaki papamu ni vombi chikahi akona ngakuyenda kutali ni liyaka, nahota yumu atumiki vakakochika vaki kuyenda kulonge naku "Bambu ukalitondeha vamweni ndava nenga nga panipalika kuyingi ku davi yangu. ⁷Pale gapa naholalili kuye nenga na mweni niyetekeleka kuhika kwaku venga ıla ukokohi lilovi tu ni mundu vangu va lihengu haki alama. ⁸Kuyeghe nenga na mundu nena vekakiki makili ni niyi ni vandu va ngondu vavayi pahi yangu vavaha kwa ayo ihotoleka ni kwaka yongi "Hika" nayombi ahika, ni kwaka mundu vangu va lihengu "Tende chenje, nayombi atenda". ⁹Yesu payohana va haya akangichi ni kwa nganamukila va lipogha vava mbengelila ni kuvaha, nimpwaghila hata mu Israheli ngapanimbweni mundu va chiha chikolongu ngati yoyu.

¹⁰Ni vavatumikiki vale vavuyiki kunyumba ni vankelanili mundu va lihengu yola alamiki. ¹¹Yongi pa yanja, yakayi Yesu ayi pa mwanja apila ku muchi vo ukemeka naimi vakuwolekela vaki vakayenda papamu ni yombi ni lipogha likolongwa la vandu. ¹²Pa vandakili papipi ni ndyangu va muchi, lola vandu vapapiki ntuhi, ni mwana ve akayi yoyoyu yu kwaka mavu vaki niaakayimbani la vavahindikilayi kuhuma ku muchi vakayi papamu. ¹³Cha ambweni, Bambu atumbu kuhengelela kwa chiha chikolongwa panani yaki ni kuupwaghila "Ukalela". ¹⁴Atumbu kuliheghalili jeneza levatoloti ni kulikwaha ni vavatotwi vala, vataumbu kuyema, akapwagha "Yumuka". ¹⁵Ntuhi ukayinuka ni kutama pahi ni kutumbu Chapanga kulongela ni Yesu atumbu kunkotolela kwa nyongolu. ¹⁶Chogoli chikatweli vohapi vakapelelela kunjinika Chapanga ni kuvaha "Chilota" akolongu akwehikiki pakati yitu tenga ni chapanga aholili vandu vaki. ¹⁷Utenga unyahi vaka Yesu wayohaniki ku yuolea koha ni michi yapapipi.

¹⁸Vakuvolekeleka vaka Yohana vakampwaghi yohapi. ¹⁹Yohana atumbu kuvaloha vaveli va vakuvolekela vaki ni kwa laghalakiha kwaka Bambu kuwaha "wenga ndi yo haki ahika yola" pangichu kuyi yongi mundu yo haki ahikayi?. ²⁰Che vahikiti papipi ni Yesu vatumbu kuvaha "Yohana mbatizaji ate kutilaghalakiha kwa venga tivaha tivaha "Venga ndi yotindendi layi au kuyi yonhi yo haki ahikayi. ²¹Pa chikahi hechi akalamiki vandu vana vingi vavlwali na va vakayi mumahangaiku, ni kuhumi mu lihoka lihuhu ni wangakulola valoliki. ²²Yesu akayanga Anampiti komuhumikayi mukamanyika Yohana che muchi veni ni kuchuyohana vangakulola valola, vanga kuye nda vayenda, va ukoma valama, vangakuyohana vayohana, va vahwili vahyoka ni kuva va vomi vahocho vahikila utenga unyah. ²³Yo yohaki alepalila kuniyetekela nenga hyeniheanga ayopa uhuhu". ²⁴Va vatumikiki ni Yohana kukelelela kovahumikayi Yesu atumbu kulipwaghila lippogha pa nani yaka Yohana, "Mwapiti kunja kuchi vena kii, ndahi vo uongila ni npongu. ²⁵Mwapiti kunja kuchivona chindu vo au mundu yahweti vichu? mulola, vandu va vahwala chi vambu ni kutama kwa kuliyetekelela kuyi malu ya chivambu. ²⁶Mwapiti kunja kuchivona kii "Chilota? Ena nipwagha ni mwaka nganya kuni muni kupeta chilota. ²⁷Ayo ndi yo vandepili, mulola, nintuma ntenga vangu pa mihu pa yinu yo akale ngenikiha ndela maghambu yangu nenga. ²⁸Ni vana kwinu mwenga , pa vavele kiki ni, mbomba , njeta nkolongu ngati Yohana, mundu vanga kupatika muni muni yo haki atama ni Chapanga pa yi yombi, aya nkolongu kunpeta Yohana. ²⁹Vohapi pa vava yohini aya, papamu ni va vatolika njombi, va kuvaha Chapanga ayi ni makili chaki papala pala vakayi vangi va vayeheleli machi ni yohana . ³⁰Mafarisayo ni vandu va kumanyikana ma temulu ya chiyahudi va vakayi naku yetekela machi ni yombi vakaniki ubanbuvajka Chapanga ndandi ya china veni. ³¹Kaveli nihoto kuhwanganisha ni chindu volipa pa litumbu lende? vayi vo?. ³²Valengana ni vana va vahina ku mula ya soku, na vatama ni kulohana yongi pa yongi ni kuvaha "tipuliki pelemba maghambu yinu mwenga ni ngapa mwahiniki teleliki ni ngapamwaleliki. ³³Yohana va kuyehela machi akahikiti ngapa akali nkati vala ngapa hywi divai ni mwanpwaghila ayi ni mbambu ihakalu. ³⁴Mwana vaka mundu ahikiki kula ni kunywa ni mukapwagha "Ayo mulafi ni nkunywa vembu, nkochi vaka va vatola njombi, ni va vayi ni lihoku!. ³⁵Lakini hekima imanyikiki kuyegha iyi ni haki kwa vana vaki voha. ³⁶Mfalisayo yumu akandioviki Yesu vayenda vakalya papamu ni yombi che yingi Yesu munyumba ya mafarisayo malo, akayeghmani pa meza vichu alya. ³⁷Kwa kayi mbomba va pmuchi vovo vana lihoku akamanyi atemi paka farisayu, atumbu kutola bolotu la mahuta ya kunungi. ³⁸Akayemi kunyuma yaki papipi ni mavolu yaki hoku alela, atumbu kutepeleha mavoku yaki ni maholi, ni kupulula niliyunju la mutu vaki , ni kuyabusu mavolu yaki ni kuyapaha mahuta ya kuhunangila. ³⁹Ni farisayu yo ankokiti Yesu yola akaholelela mweni ni kuvaha mundu yo akayi chilota akaya amanyi kuyegha mweni hoyu naneki mbomba va ntundu voli yo ankwhaha, kuyeghe vana lihoku. ⁴⁰Yesu akayanaga ni kunpwaghila "Simoni" kuyi chindu nipa kukupwaghila "Akavaha" uchipwagha pela." ⁴¹Kwa kayi vandu va veli vakopeki kwaka mundu yumu, yumu akayi deni la dinari mia tano, va kaveli

dinari hamsini. ⁴²Pa valepaliki kulepa akahulamili voha, nanekiyohaki anpali muni muni?. ⁴³Simoni akayanga ni kuvaha "Ni holela yo akuhulumi muni muni Yesu atumbwi kunpwaghila "Utemwi chakaka".⁴⁴Yesu atunbu kung'anambukila mbomba yola ni kulonge ni simoni, umbombu mbomba ayo, niyingi munyumbu yaku ngapa umbekihi machi mambu cha malovu yangu ayoyu pa maholi yaki atumbiki mavolu yangu ni kuyapuluha ni liyunju laki. ⁴⁵Ngapa unibusiki, ayoyu cheyingila momba ngapa alotwiki kunibusu mavolu yangu. ⁴⁶Ngapa umbakihi mahuta mumalvolu yangu, ayoyu ambakihi mahuta ya kunungila mavolu yangu. ⁴⁷Pa chindu ache nikupwaghila akayi ni mahoku yana wingi ayomwi kuhulumilika ni akapaliki, henu yo vahulumi pa chokopi, apala pachokopi. ⁴⁸atumbu kunpwaghila mbomba yola, lihoku leku livokiti. ⁴⁹Va vatemi meza papamu ni yombi vatumbu kuvahilana veni kwa vemni ayo vaneki yo hulumila lihoku?". ⁵⁰Yesu atumbu kunpwaghila mbomba yola "imani yaku ikukombwi yenda pa hyeku".

Chapter 8

¹Ya kayi chikahi chiyipi tu, Yesu ni vaku vokekeka vaki 12 vakatumbwi kulilaha lilovi la ubambu vaka Chapanga mu michi ni milema yoha. ²Vevela vela akanavali va valamiki kuhumi pa lihoku ni homa vakayi mazimu yovandohika wakwa uengalena yo vambahiki mbepu lihaku saba. ³Yoana mhana waka kuza ni meneji vaka Herode, susana ni akanavali vangi vanavingi vavohiki choa chavu mambu ya china veni. ⁴Ni lipogha la vandu chelaketangini papamu, kwa kayi ni wandu wa hatatu kwa kayi kuhumi kunutema ya kulekana lekana alongila navu kuhumi ndela. ⁵Ndemi akandipi mbeyu, che apandiki, hyengi mbeyu hyahauki munkehi mwa ndela, hitumbu kukanyatikani malovu, ni hiyuni alongila navu kuhumi ndela. ⁶Hyengi mbeyu yahauki mulihaukili mulikandu la maru, pahyameliki, hyate kuhwina ndva pakayi nga machi machi. ⁷Mbeyu hyengi hyahauki mumikongu ya minga, na hyombi makolelu yaki ikolika papamu ni minga hyela hika songwa. ⁸Mbeyu hyengi hyahauki pa likandu lanambolea hyenu hya veliki kupeta mara mia kaveli, Yesu che yohapi yoyi ni makutu ya kuyoheanela ni ayohana. ⁹Vakuvolekeka vaki vakandaluha ila kiki ndela hoyi. ¹⁰Atumbu kwapwaghila "vante kuhololela kumanya chechi yi muntima va ubambu vaka Chapanga kuyi vangi vandu hakivolekika kwa ndela, kkuyegha "chevachivona vakachivona ni che vayohini vakamanya". ¹¹yahauki mumikongu ya minga, na hyombi makolelu yaki ikolika papamu ni minga hyela hika songwa. ¹²Mbeyu hyehyahauki mundela ndi vandu vavalihohini lilovi ni muhoku lihoka aliote kutali kuhumi muntima vaki, vichu vakayetekela ni kuva vahuhu. ¹³Ni mbeyu yahauki mumavu vandu vavayohini lilovi ni kuliyopala kwa kutovolela lakini nga mikeha iyo yoha, vahyopalela chikahi chichokopi pela, ana valengakiki vhavuka. ¹⁴Ni mbeyu yeyuhauka muminga, vandu vavayohana lilovi, Makolela yavu yaketingana ni utajiri ni kunyamba kwa matamilu yavu ni ngachevaveleka hipambika. ¹⁵Mbeyu yeyahauki mulikandu linyahi vandu vavakuva pahi pa mitima inyahi ya kuliyola na lilovi kulikamula ni kuva pa uyolu ni kuveleka hiambika ya kuhimakila. ¹⁶Henu nga mutu yumu, yopambika nyali ni kuihheha vakuli au kuiveka pahiya chitanda, badala ya kuiveka pa kinara chi nyali yela ngati kila yumu yoyingi apata kuiwona. ¹⁷Ndava ngache hakichililihayi chechu nga chamanyiki ni chiyi choha che chiyi muntima kuchivona. ¹⁸Muyemakila pamuyohana ndande yoyi nachu haki ayinjikiha munimuni, vanga kuva nachu ni akayi ni chichiku nganila hakichitolikika. ¹⁹Baadae anyongo vaka Yesu ni alongu vaki vahikiti, ngachevambatukili ndava ya lipogha la vandu. ²⁰Va kumanyiha, "Anyoku ni valongu vaku yayi kunja vapala kukuvona". ²¹Atumbu kwa yanga amavu ni valongu vangu nenga vavayohana lilovi laka Chapanga ni kulikamula. ²²Pakayi lichova limu, pamachova yala, Yesu ni vakuvolekeka vaki vakayingi muvatu, ni kwapwaghila "lilobuha mwihhi ya kavri ya lochi vatumbu kuheleha vatu vavu. ²³chikahi natumbu kuvoka, Yesu akavohi livonu, ni mbelu ukolungu ukahika, ni vatu atumbu kutwela machi, vakayi mu hatari ikolungu sana. ²⁴Vakuvolekeka vatumbu kunjumuha ni kunpwaghila, "Va bambu vankolongwa! Bambu nkolongu! tipa kuhwa!" akyumuka ni kuukalipila, npongu vola ni mayegha hikakotoka kukatama vichu. ²⁵Atumbu kwapwaghila kuyetekela kwinu kuyi kwa? vakayoghopa, vakangichi, ni vakuvahilana mundu ni njaki, mweni huyu naneki, yotemu npongo ni mbelu kuwa pahi yaki? ²⁶Vahahika ku muchi va kmbeli ya kunyuma ya ku Galilaya. ²⁷Yesu che ahulwiki ni kukanyata, mundu longi kuhumi ku michi vatumbu kuhimangana naku, ni mundu hoyu akayi ntakati chikahi chilafu ngapahwaitika ngovu, ni ngapa atamika pa nyumba, atamiha kumakaburi. ²⁸Che ambweni Yesu akalela kwa lilovi ni kuhavuka pahi palongi yaki ni kuvaha kwa makili kuvaha, nitendiki kiki kwaku venga, Yesu mwana vakaChapanga yo ayi kunani? ni kulova ukanipekeha chilanga. ²⁹Yesu akatemwi lihoka lihakahu limboka mundu yola ndandi chikayi china vingi ayi ni chiholu hata ngati akongakiki ni minyololu ni kunkamula kumbeka pahia pa ulinzi, ahakita lihengu kwa makili ya mahoka npaka kujangwani. ³⁰Yesu akandaluha, "lihina laku va nani?" akayanga "Legioni" kwa maana mahoka yanavingi yayakanjingili. ³¹Vakapetelela kundova vayenda kulivomba. ³²Lipogha la Magholovi valimika kunani kuchitombi, vakalova vakayingi kumalovi n atumbu kwa kutolela vatenda vela. ³³Kwa vela mapepu yala yakavoka kwaka mundu yola ni kuyingila kumalovi ni lipogha likakembela npaka kunani ku chitombi kumhanga ni vakayivila mumachi. ³⁴Vandu va valima mavolovi vohika chechapitali, vakakembela ni kuvoha utenga pa muchi pala ni ku michi yeyahyongolwiti. ³⁵Vandu chevayohini yana haya vapiti kulo checheyili, ni vakahika kwaka Yesu ni kumbona mundu yo yavokiti makaliyovi ahweti vichu, ni ayi malangu manyahi, atemi mumavolu yaka Yesu, ni chakamui choghoyi. ³⁶Mundu yumu yo ayaveni yaya pitalili, atumbu kwa kokohela ayaki, mundu yo akamuliki ni makaliyovi mo akamili. ³⁷Vandu vohapi va kumuchi va ku gerasi ni michi ye ya hyoguliti, vakandoviki Yesu avokahi ndandi vakayi ni chovohi chikolongwa ni akakweliki vatu ni kuvuya. ³⁸Mundu va yola akandoviki Yesu vayenda voha, Yesu akapwaghi ayenda". ³⁹"Uyenda kunyumba yaku havalanga yo hapi ya akutenda Chapanga, Mundu yola akavoka, ni kuyapwagha yohapi, kumichi yoha yaatendakiki ni Yesu. ⁴⁰Yesu avuyiki lipogha lanjo palili, maghambu vatendika kundendela. ⁴¹Ni ahikiti mundu alohikika yawo uy akayi pa valongohi munyumba yaka Chapanga atumbu kuhavuka mu mavolu yaka Yesu ni kundova ayenda kunyumba

yaki mambu akayi. ⁴²Kwa ndandi akayi mwana va chimbomba yumu kala va hyaka makumi ni ya veli akayi pa pipi kuyomoka ni pa apitayi, lipogha litendika kumbengalela. ⁴³Kuyi mbomba yo akapiti mwahi hyaka makumi ni ya veli nayombi akayi ni hyapitiki hela yana vingi kwa vaganga ni ngayo akandamihi hata yumu. ⁴⁴Akahika kunyuma yaka Yesu ni kukwaha ngovu yaki papala papala mwahi nga pa upitika kaveli. ⁴⁵Yesu akavaha, "Naneki yo anikwahiki" chevakaniki vohapi, Petro akavaha "va Bambu vankolongwa, lipogha la pakukangana ni ku kuvandakila" ⁴⁶Yesu akavaha kuyi mundu atekunikwaha, ndandi na manyi makili yahumi kwangu. ⁴⁷Kamweli yo cheveni ngahoto kulihika cheatendiki, akutumbu kuvaghaya, akahavuka pahi, pa mihu yaka yesu ni kulonge pamihu ya vandu chechantendeki ankwahani mo andamihi cha ngakuhovalela. ⁴⁸Atumbu kulonge ni yombi "kamweli chiyekeli chaku chikutendiki uya ni vomi uyenda pa liyeku". ⁴⁹Chikahi apelela kulongela, mundu yongi akahika kuhumi nyumba ya kulongohi va nyumba yaka Chapanga akavaha "kamwali vako apotili ukang'aha vakuvola" ⁵⁰Yesu che aya yohini yana haya atumbu kuvaha "Ukayoghopa, chiyetekelu aya mhuhu. ⁵¹Ni chiyingi munyumba ya heyi ngapa antavuki mundu ayi yoha papamu ni yombi, Petro, Yohana ni Yakobo tati vaka mwali yola na nyongolu ndi vavayigi. ⁵²Pala vandu vohapi vakayi ni chitima ni kuvoha lilovi ndandi yaka yombi atumbu kwa pwaghila mukatenda ngomela, nga papotile, atekuvonela pela. ⁵³Vakayamba kuheka kwa kunponja ndava vakamanyi apoti. ⁵⁴atumbu kunkamula kamwali yola chivoku, ni chechechi atumbu kuyumuka atemula kuyevanpekiha chindu aliyayi. ⁵⁵Ntima vaki utumbu kuhelevuka ni chikahi checheni atumbu kuyumuka, atemula kuyevanpekiha chindu aliyayi. ⁵⁶Vavambeliki vakangichi, papamu ni vela akatemwi vakakokoha chohapi chela kwaka mundu.

Chapter 9

¹Atumbu kwa loha makumi ni ya veli papamu ni kwapekeha makili ni uleolongwa pa nani ya makaliyovi yoha ni kwa laina vavalwala. ²Akatumbi vayenda kulipwagha lilovi la ubambu vaka Chapanga ni kulamiha va valwala. ³Ni lava vahila, mukalola chiyooohoha, panani ndela yinu mukalola ndonga, pangichu chola pangichu nkati, pangichu lupia vala ngovu hiveli. ⁴Nyumba iyi yohapi yola ye hakimuyingila, mutama upaka mohaki muvokila. ⁵Va haki vankanila kunjopalela pamwavoka pa muchi hivu, mwakungunda lichombi mumavolu yinu uya umboni kwa vombi. ⁶Vakavoka ni kuyenda kumichi kupeleka utenga unyahi ni kulamiha vandu kumalu yoha. ⁷Sasa Herode yotumika ayohini yohapi haya ya yate ndeka akaloghiti mambu yavahikiki kuyeghe Yohana va kuyeha machi ahyokiti. ⁸Kuyi vangi vava vahika Eliya ayili ni kuyivangi vava vahika, yumu pa aka chilota va mwandi aliyokiti kuvatu kaveli. ⁹Herode, apwagha "Nanahinjikiti Yohana, henu yoni Yohana utenga vaki hoyu ni neki? Ni Herode apilika ndela ya kumbona Yesu. ¹⁰Chikahi che vakelevuka va vatumakiki, vakanpwaghi hyoha chevatendiki atumbu kuvoka navu voha papamu, atumbu kuyenda ku muchi vovuloheka Bethsadia. ¹¹Lipogha layohini yana haya vatumbu kumbengelela, ni akayopalila ni kulonge navu panani ya ubambu vaka Chapanga ni alamihi vavapalika kulahihika. ¹²Lichova likayenda, ni makomi ni vaveli vala vakapiti ni kunpwaghila "ulivohi lipogha heli liyenda kumichi ya papipi va kumbwani vakapomoleleli ni kupata chileli, mambu tiyi kumapololu. ¹³Yombi apwaghila "Mwape chindu cha kula" vanpwaghila "Ngapa tiyi ni chiyi choha, kwa teka hipandi mhanu hya mikati ni homba hivele, changa! takaya tipiti kulomba mambu cha lipogha heli. ¹⁴Kwa kayi akambaku elfu mhanu, atumbu kwapwaghila vakuvolekeka vaki "Mwatamika pahi vama makundi ya vandu makumi mhanu pa chikundi chiyi choha. ¹⁵Kwa vela, vatendiki ngati movahili ni vaka temi pahi. ¹⁶Akata mikati muhanu ni homba liveli ni kulolakaha kunani ni kuhilovela, ni kuhakata hipembelela ni kwa kupekeha vakuvolekeka vaki valipekiha lipogha. ¹⁷Vokapi vakalili ni kutupila, ni hilevi hye hyetumi vakalondwi ni kutweleha hitonga makumi ni ya veli. ¹⁸Mo kwa yelili pa lovikayi yiha yaki vakuvolahia "vavaha nenga na naneki"? ¹⁹Vatumbu leunjanga kuvaha "Yohana wa kuyehela malohi vangi vavaha vengi va Eliya vangi vavaha venga va chilota va chikahi cha mwandi ute kuhyoka kaveli. ²⁰Akavapwaghila "mwakanganya mwenga npwagha nenga na haki? Petro ayange "venga va kristu kuhumi kwaka Chapanga". ²¹Pa kwa kelevuha, akapwaghili "Mukalongela ayi yoha panani yale. ²²Akapwaghiti ngati mwaka waka Adamu hya atesika kwa mambu yanavingi na ni kukanakika na vazeya na makuhani wakulungu na vavalemba, ni vankomahi, ni lyova lika tatu na ahyoka. ²³Akapwahi voha, ngati kuyi mundu ayi yopala kunivengelela nenga, alikana hoti mweni, apap msalava vaki kila lichovi, ndi anivenga lila. ²⁴Ni ayi yoha yo yolenga kutamiha vomi vaki haki ahovile changa! ayi yoha yohoveha vomi vaki mambu yangu nenga, haki aya mhuhu. ²⁵Binadamu akuouka niki, ana ngati haki atola ndema ni chikahi che haki apatiki au ahovihi kintima vaki? ²⁶Ayi yoha yo haki anivonela honi nenga ni malovi yangu mwana vaka Adamu ambonela hini pa uhuhu vaki, ni uhuhu va atati ni malaika vahuhu. ²⁷Nambu nimpwaghi chakaka, yayii baazi yini vavayemi mbambane, ngava ipahi yiwa npaka vauvona ubambu vaka Chapanga. ²⁸Yayi ngati machova nani, kutumbu Yesu alongi malovi haya akalola papamu ni petu. Yohana ni Ykobi vakakwela kuchitombi kulova. ²⁹Ni chikayi palovikayi mavonekana ya pamihu yaki ya ng'anamwiki ni ngovu hyaki hyakayi hihuhu ni hya kung'anya. ³⁰Ni mlola, vakayi vakambako vaveli vate kulongela naku! vakayi Musa ni Eiya. ³¹Vavonakiki pa uhuhu valongela panani kuvoka kwaki hindu ambacho chavandahali kutimiza ku Yerusalemu. ³²Petro papamu ni yaki vakayi mulivono chevayomwiki vakaueni uhuhu vaki na kambaku vaveli vakayemi navu vala. ³³Chikahi vavoka, Petro akavaha "Bambu, ni unyahi tenga titama pamba ni tilenganikiha malu ya vandu vatato, limu lakuveng, limu laka Musa, ni limu laka Eliya" ngapa manyi alongila chindu chikahi alongela. ³⁴Palongila yana haya, litumbu kuhika lihindi nikahyeka vakakuva ni choghohi pa vavonika lehyekiti lihundi. ³⁵Lilovi likahumi kunani kulikundi yeyipwaghika "Ayo ni mwana wango yo havuliki, munjoniha yombi." ³⁶Sauti yela palatumbili, Yesu akavi kayika vatkatemi chinunu ni pamachova ya hay ga mundu ayi yoha yonpwaghila pa he vahiveni. ³⁷Palichova lelihikilayi, pavahuma kuchitombi akatengini ni lipogha likolngwa la vandu. ³⁸Papala pala akapati ukambaku yumu kuhumi pa lipogha pala atenda kulela kwa lilovi ni kuvaha "vkuvola ni kulova univomi na mwana vangu, maghambu va mwanangu kayika. ³⁹Uiveni mitima ihakahu, lukamula, ni chikahi chengi hitenda ngomela ni kuntenda yoningika ni kupiha luhuluhulu mundomi ni ya npila kwa shida ni kuliyohana kuviha. ⁴⁰Ni kuliviki vakuvolikeka vaku vakalipila yavoka nalepalili. ⁴¹Yesu akanjikiti ni kuvaha "undeta mwana vaku pamba". ⁴²Nkombo yo chikahi ahehikitayi, Roho ihakahu ikahavihi pahi ni kunyuha Yesu akalekalili ihakahu yela n akalama nkombo yola, ni kumpekiha tati vaki. ⁴³Vohapi vakangichi ni ubambu vaka Chapanga pa vakangachiha yana haya voha pa hindu hyoha hyehyatendekiki, atumbu kulonge kwa vakuvolekeka vaki. ⁴⁴Malovi yatama mumakutu yinu, mwana vaka Adamu avambohs muma voku ya vandu." ⁴⁵Ngapavamanyi alangihia chindu voli yati kuhihika pa mihu yavu, ndava vakamanya vakayohwini kulaluha pa nani ya lilo heli. ⁴⁶Papala pala valatumbu kulochana kuye naneki yo

haki akuvi nkolongu vani. ⁴⁷Yesu pa aya manyi chevalaluhana mu mitima yavu atumbu kunto mwana nchoku ni kumbeka pa vombi. ⁴⁸Ni kuvaha "Ngati mundu ayi yoha antoliki mwana vichoku ngati yonjo kwa lihina langu anitola ninenga, ni yo haki anitola nenga, anilota ni yo antumiki, ndava yoyi nchoka kwinu mwa vohapi ndi yoyi nkolongwa. ⁴⁹Yohana akayanaga ni kuvaha, "Bambu , yambwenimundu ayavna makaliyovi kwa lihinu laku titumbu kuhivalakiha, ndandi ngapatiyi papamu naka. ⁵⁰Yesu apwaghila "Mukahitakila, maghambu, yo muyi ngapehana naku mwenga mweni yohavinu. ⁵¹Kuhumi pa machova moyayendikayi ni machova yaki yavandakili ya kuyenda kunani kwa makili mihu yaki ayapeleki ku Yerusalemu. ⁵²Akatuma vatenga pa mihu yaki, vakapiti kuyingi ku muchi va samana vambekila mahu. ⁵³Kola ngache vanjupalila, maghambu mihu yaki aya langihi ku Yerusalemu. ⁵⁴Vakuvolekeha vaki Yakobu ni Yohana chevahiki vela vakavaha "Bambu, upa tiulemula motu ku kuhelila pani kuhuma kunani vakungi?. ⁵⁵Yombi aka ung'anamukili nikwakalipila. ⁵⁶Kisha vakayenda michi vongi. ⁵⁷Pavapitayi mu ndela yavu, mundu yumu akanpwaghila "Hakinikuvengelilayi payi poha pahiki uyendayi. ⁵⁸Yesu akampwaghi " libweha liyi ni mavommba hiyuni hya kunani hiyi ni hihuhu, mwana vaka Adamu ngapayi ni pakuvoheha mutu vaki. ⁵⁹Ndi pa anpwaghila yongi mundu, univengelila, yombi akvaha "Bambu unitauki hoti nika ntavi tati vangu. ⁶⁰Yombi akanpwaghili, "Mwaleka vahwela vavatava vahweli vayavu, vemga yenda ukavaha ubambu vaka Chapanga malu yoha. ⁶¹Yongi mundu akavaha, "Anikavengalila Bambu, chilova ni kalaghilani navu vana utati kunyumba yangu." ⁶²"Yesu akambangi nga mundu, yohaki ayingi chivoku chaki kulema ni kulloleke kunyuma ahoto kulengela ku Ubambu waka Chapanga."

Chapter 10

¹Cheyapetiki yana haya, Bambu akahavi sabini vangi, ni kwa palika vaveli valongulila kila muchi ni ku mal ko akapangi kuyenda. ²Akapwaghi "hyakuhuna hyana vingi, hila vandu lihengu vachoku, kwa vela mundova Bambu va hyakuhuna apeliki vandu va lihengu kanyata pa hya kuhuna hyaki. ³Muyenda kumichi, mumanya nintuma ngati mambeleli kati ya mabweha. ⁴Mukoloto mbaku va njombi, chola cha vandu va mwanja, vala hilatu i mukalamuha na ni ayi yoha mundela. ⁵Ninyumba iyi yoha ye haki muyingila chakuyamba mwagha, "Liyeku liya mu likaya moni. ⁶Ngati mundu va liyeku ayi pala, liyeku linu hkilighalila panani yaki, ngati nga vela hakilikelivuka kwinu. ⁷Mukavoka munyumba heyi, muliyayi nikunywa che haki vapiha ndandi mundu va lihengu ilengela malepu yaki, mukahama kuyenda likaya lengi. ⁸Muchi uyi vohapi vo haki muyingila ni kunjopalela muliya chiyi chochapi che chipitalili pa mihu yinu. ⁹Mwalamiha va valwala va vayi monohomu mwavahila " U ubambu vka Chapanga va hiki pa pipi. ¹⁰Muchi uyi voha vo haki muyendayi vavapalili kunjopalela, mwavoka, nikapwaghila. ¹¹Hata luhombi leli kamwi mumavolu yitu, tilipuluha mambu yinu mwenga ila mumanya Ubambu vaka Chapanga uheghalili. ¹²nimpwaghila lichova la kutemula, laya lakuka ngamala muni ku Sodoma kupeta muchi hovu. ¹³Kwali yinu, mwa korazini kwali mwaveni va Bethsaida, ngati lihengu likolongwa lelihenga kiki kwinu mwenga lakaya lihengu kiki kutiro ni ku sidoni, vakaya va longimi, machova yana vingi muni vakaya munyumba ni ngovu hya magunila ni lihu. ¹⁴Kwa ya kuhinakila muni muni lichova a kutemula ku tiro ni kusidoni kupeta mwenga. ¹⁵Venga va Kapernaumu, uhole haki vaku kweha npaka kunani?, ngaye, nakuheliha pahi npaka kuzimu. ¹⁶Yo haki anjohanila mwenga aniyohanili nenga ni ayi yoha yohaki ankana mwenga anganiki nenga ayiyohapi yo anikana nenga ankaniki yo anitumiki. ¹⁷Sabini vala vavuyiki kwa kutovolela, ni kuvaha, "Bambu, aka lihoku lihakahu vatietakili pa lihina laku." ¹⁸Yesu atumbu kwa pwaghila, "Niliveni muhoka ahavuka kuhuma kunani ngati mbamba. ¹⁹Mulola, ninpekihi makili ya kutimba mayoka ni hipeleli, ni makili yohapi ya valovu, ni ngachichiyi chocha chechihoto kumbenga. ²⁰Mukatovolela pa hehi, kuyeghe mitima hihiyetakili, mutovolila, muni muni mahina yinu yalembakiki kunani. ²¹Pa chikahi chechela chela akatovulili kupete lihoku lihu ni kuvaha "Hakinikuyika venga, tati, Bambu va kunani ni ndema, ndani muhi hiki hindu cha kuhumi kwa vandu vavayi ni mbulua ni malangu ni kwa hyekunulila venga kuvolokeka ngati vana vachoku mambu atati yanyambi pa mihu yavu. ²²Chiti chocha nipekihiki nenga na Tati vangu ni ngayo manya mwana voli changa, atati ni ngayomanya tati ni nani changa mwana ni ayi yoha yoyu mwana apala kula hyekanula kwaka yombi. ²³Atumbu kwa ng'anamukila va kuvolekeka vaki ni kuvaha pa ukehi vahuhu vayaveni ya muyaveni mwenga. ²⁴Ninpwaghi mwakanganya kuyegha aka chilota vanavingi ni vaka Bambu vapalika kuyavona ya muyavani ni ngapayayoheni. ²⁵Lola vakurola yongi na matemulu ya kiyahudi ayemi ni kumpema ni kuvaha "Vakuvola, ni tenda vo nihali vomi vanga kuyomoka?" ²⁶Yesu akapwaghi, "chilembakiki chindu vo pa malemulu? uisema vo?" ²⁷Akayanga ni kupwagha "Au upala Bambu Chapanga vaku kwa ntima vaku voha, kwa Roho lihoka laku loha ni pa makili yaku yoha, ni ngati va mukati yaku. ²⁸Yesu akavaha "Uyangiti chakaka", tenda veni vela ni haki ulama. ²⁹Henu vakuvoha, atokulila kulivalangila haki yaki mweni ni anpwaghila Yesu, va papipi yangu ni neki?. ³⁰Yesu akyanga, "Yongi mundu ahelila kuhuma ku Yerusalemu kuyenda ku Yeriko, akahavuka pa vanyang'anyi, vavanyopiki hindu hyaki hyoha, ni kundapila ni va kanduka pa pipi ya kuhwa. ³¹Kwa vahati inyahi, npenga utuno, ahelila ndela yeyela yela, che ambweni atumbu kumbyela. ³²Vevela ve mlawi nayombi, che hikiti pala ni kumbona akapeta ngange yengi. ³³Msamaria Yumu, pakayi pa mwanja, apetiki pala payi mundu hoyu, cha ambweni akakongakiki ni chiha. ³⁴Aka heghalela, ni kunkonga hilonda hyaki kunjitaji mahuta ni divahi panani yaki atumbu kukweha pa chinyama chaki ni kunpelika nyumba ya vagheni kujangatila. ³⁵Lichova lelifatikayi anpehiki dinari hiveli kunpekeha mweni nyumba ya gheni yela ni kunpwaghila "ni chehaki chipelelilayi nakulepa pa hakinikalenuka. ³⁶Ni naneki pa va tatu hava uhole va papipi vaka yo ahaviki pa kati pa vanyang'anyi?. ³⁷Vakuvola "Yolangihi chiha Yesu akanpwaghila "Uyenda ukatenda vela". ³⁸Chikahi wayenda vayingi pa muchi vongi, ni mbomba yumu aloheka Matha yo akayopali munyumba yaki. ³⁹Akayi ni mbeli alohika mariamu, yo atemi pa mavolu yaka vambu ni kuyohanela lilovi laki. ⁴⁰Nambu akayi ni lihengu la kutitika chilevi, akayenda kwaka yesu ni kuvaha, "Bambu ngache ujali mbeli vangu aniliki lihengu kayika yangu? henu, unpwaghi aniyangatilaye". ⁴¹Bambu vakanjanga "Martha, Martha ung'ahika ni hindu hyana wingi, ⁴²Nambu Chimu tu chiyi ni mutu, Mariamu ahavi chechiyi chinyahi, chechu ngachevoki kwaka yombi.

Chapter 11

¹Yakayi chikahi Yesu palowikeyi ngenga yengi, yumu pa vanafunze vaki kunpwaghila "Bambu utivoli natu kulowa ngati Yohana avoli va vanafunze vaki."²Yesu anpwaghila pamulova muvaka "Tati vitu, lihina laki liyinikayi ubambu vaku uhika."³Utopekya nkati witu va machova yoha. ⁴Mutivoha mahoku yitu, ngati te motavohe vokapi va vatihokili ukatilongoha kuhipemu."⁵Yesu atumbu kupwaghila "Nnanekki pinu mwenga ayi ni nkochi vaki, yo haki anjende kumahiku ni kunpwaghila nkoche vaki anjahika mikati hitatu. ⁶Maghambu anihiki nkochi vangu sayenu kuhuma kumwanja, ni ngapa niyi ni chohapi cha kunpekeha". ⁷Nkoche vaki akayanga "ukaning"aha, ndyangu oyumwi kukongekeka ni vanangu ni tiyomwi kuvonela pa chitanda ngani hoto kuyumuka kukukupa ve mikati. ⁸Nimpwaghila, papamu ngayumuki ni kuvoha mikati papamu ni nkochi vaki, mambu ya kuyendela kunjumuha changa honi, ayumuka ni kuvoha mikat kuhumi pa mvupalila. ⁹Ninenga nimpwaghila, mulova hakinpekihika, npalapala, hakimuchiwona , munjumuha haki ahovulila. ¹⁰Maghambu chiyi chohapi hehaki ayopa mundu, ni kila yo pala pala haki achivona ni ayi yo yumuha litanga haki lihovulika ndava yombi. ¹¹Tati yole pinu mwenga, mwana mundu andovi ki homba, anpekeha liyoka?. ¹²Pangichu aloviki lihombi anpekiha chipelele?. ¹³Kwa vela, mwenyi mwahoku mumanya kwapekeha achivana chinyahi, vo Tati vinu va kunani ngahaki lihoka lihuu va vandoviki?"¹⁴Chikayi che hechi Yesu alakalila lihoku lihakahu Yo hakayi ni lihoku lihakahu hoyo akayi mundu va ngakulongela che lamboka lihoka lihakahulela, ahotwi kulongela, lipogha lakangichi. ¹⁵Vangi vandu vakavaha "ayoyu avoha mahoka mahakahu kwaka Beelzebulu, nkolongu va mahoku mahakahu. ¹⁶Vangi vandengiti kupala alangiha chiva lalihi kuhuma kunani kumbingune. ¹⁷Chikahi Yesu ayamanyi mahololelu yavu ni kwapwaghila ubambu uyi voha haki ugavikika ni hakikuya ukeva, ni likaya leligavanyiki haki lihavuka. ¹⁸Ngati mahuko aya atekugavanyika ubambu vaki haki uyemi voli? maghambu npwagha muocha mahoku mahakahu. ¹⁹Ngati nenga nivoha mbepu lihakahu kwaka Belzebul, mwayinu vavoha kwa ndela voli mwaheni, ombi hakivantakila mwanganya. ²⁰Ni ngati niwona kwa lukonji laka Chapanga, ubambu waka Chapanga uhikili. ²¹Mundu yoyi ni makili ni ayi ni hyakulehelela ngondu alilenda likaya laki, hindu hyaki haki hitama pa lukwali. ²²Ni ngati avamiwi na makili yanawingi mundu makili yola haki anyaka hyakulekele ngondu hyaki ni kulola choma chaki choha. ²³Wangakuwa ni nenga apambini ni nenga, ni vangakuyola apamu ni nenga ahalawana. ²⁴Lihoka palinpita mundu, liyenda kupalapala malu yanga machi wachu lipomalila, anangati alepalili, awaha nikelewuki konihumika. ²⁵Ni ngati akelewiki ni kuliketetela likaya ipyaghalki ni itemi vichu. ²⁶Momu ayenda ni kualapala mahoka satawawayi walowu kunpeta yombi ni kwa leta wahika watama pamalu pala ni hoyu ukuwa ndowu kupeta mokwayeli pa kuyamba. ²⁷Che alongi malowi haya, yongi mbomba akweha malovi munani ya woha wawakayi pa lipogha pala ni kupwagha "Lipatila uhuhu litumbu lelekuweliki, ni liweli leuyongiti." ²⁸Yombi akayanga "wapaliki uhuhu wawaliyohini lilowi laka Chapanga ni kuliwoha. ²⁹Chikayi lipogha la vandu wawongini ni wayonjikhiki, Yesu atumbula kuwaha "chizazi ishara, ni ngahakiwaipati changa ishara yka Yesu. ³⁰Ndandi ngati akayi chiwalalilu kwa vandu wa kuninawi, kwa vela mwana waka Adamu mohaki ayeli la chiwalalilu kwa lukolu lende. ³¹Malikia wa kunpoto ayema pa lichowa la kutemula ni kwa chengula wombi, maghambu yombi ahuwiki kulali kwa ndema kuhika kuyohanela hekima hyaka Solomoni, ni pamba ayi nkolongu kumpete Solomoni. ³²Wandu wa ku ninawi wayema pa matemulu papamu ni wandu likolu la kutemuliwa, ndandi wombi watubwiki kwa malovu yaka Yna, henu mulola, pamba ayi nkolongu kunpeta yombi Yona. ³³Ngayo pambila nyahii kuiweka pahi papayi luwendu papu pangakuwonikana au paliya chitonga, changa apambika ni kuiweka panani wachu kila yoyingila aliwona lulangalilu. ³⁴Lihu laku ndiyo ya hyegha yaku, lihu laku ngati linyahi umanya hyegha yaku ohapi haki iya kulilangalilu ni ngati lihu laku liyi lihakahu umanya hyegha yaku yoha haki iya kuluwendu. ³⁵Muchenjila lulangalilu la mughegha yinu likakuwa muliwendu. ³⁶Kwa vela ngati hyegha yi yoha iyi mulilangalilu, ni ngamalu ya yayi ni liwendu, umanya hyegha yaku ni nyahi yeiyaka nni kuwoha luwangalilu. ³⁷Pa ayomwi kulongela, Farisayo wakamwaliki ayeda akalya chakula munyumbu yaki, Yesu nayomb akayingi mukati ni kula papamu nawu. ³⁸Ni mafarisayo wakangichi pa kuwona ngapa akuhiki kabla ya chilevi cha chimihii. ³⁹Bambu atumbu kwapwaghila mwakanganya mavolo hikombi ni bakuli kunja mukati mumitima yinu muyolwihi tama ni hivohu. ⁴⁰Mwanga kumanya mwenga , yovombiki kunja ni ngayovombiki mukati?. ⁴¹Mwapekiha vahocho hye hiyi ya mukati ni hindu hyoha haki ya vichu. ⁴²Muyoghupa mwa Mafarisayo maghambu muvoha uchambi ya mnanaa ni michicha ni kila mbogha ya bustani munilekiti hindu hya mboni ni kunpala Chapanga ipalika mutenda hya chakaka ni kunpala Chapanga kaveri nkotuka kutenda ni hengi. ⁴³Ni njoghopa mwaka Mafarisayo ndava mupala mutama hitevu hya kulongi mumasinagogi ni mulamuhika kwaka ukolongwa ku soku. ⁴⁴Ni njohopela, maghambu mulengna ni makaburi yanga chiwalalilu yayu vandu wayenda panani yaki changa kumanya. ⁴⁵Vakuvola yumu va matemulu ya chiyahudii akayanga ni kunpwaghila, "Mwalimo cheulongela chitihakalihi npaka tenga." ⁴⁶Yesu akapwagha, ni njohopeha mwenga va

matemulu, ndava mwatotokeha vandu mizigo ikolongu hyeyu valepelela kulolola, mwemaveni ngache mulena kukwaha hata kwa ngonji hinu.⁴⁷Ni njohopela, mambu muchenga ni kuweka chivalalilu, mumakaburi yaka chilota vavakomakiki ni akahoko vinu.⁴⁸Kwa vela mwakanganya mushudile ni kuyetanganila ni lihengu levahengaki akahoko vinu, maghambu chakaka vakakomiki vaka chilota vamwachenge chivalalilu pa makaburi yavu.⁴⁹Ni kwaleli, umundu vaka Chapanga uvaha, hakinatuma aka chilota ni vakutumikika navoni va ntesa ni kunkoma baadhi yinu.⁵⁰Chizazi chenje hakichivajibikayi ni mwahi vaka chilota vavakomakiki kutumbu pepe atumbula ndema.⁵¹Kutumbu mwahi vaka abeli npaka mwahi vaka Zakaria, yo akomakiki pa kati pa madhabahuni, pahuhu ndi cheninpwaghila mwenga, chizazi chenje havachivajibika.⁵²Ole vinu mwakuvola matemulu hya chiyahudi, ndava ntoliki fungulu hya ufahamu, mwe mwaveni ngapa muyingila, ni va vavapala kuyingila mwahivalakiha.⁵³Chikahi Bambu avokiti pala vakulemba ni Mafarisayo vanpengiti ni kuendekana panani ya hindu hyanavingi.⁵⁴Vakalengiti kunkamula kwa malovi yaki.

Chapter 12

¹Chikahi che hechi, maelufu ya lipogha la vandu vatwelihini papamu, npaka kupaa kutumbu kukanyatana aklongu kupwagha ni vanfunze vaki hoti, muyoghopa chachu ya mafarisayo yenu unafiki.²Ni ngapakwi ni siri yeihikiki ambayu ngaya hekuliki, pa pe chindu chechihihakiki chechalepalikayi kumanyikana. ³Ni liyi lohapi lelalongaliki pa luvendu, la yohanika pa luvangululu, ni chiyi chohapi chechelonaliki mulikutu mukati mu nyumba hinu hye hyakungakiki, hyapita pa maghala pa nyumba.⁴Nimpwaghila mwakakochi vangu, mukayoghopa vavakoma hyegha ni ngache vayi ni chenhi chindu chakutenda. ⁵Lakini ni onya ya mwanjoghupayi va kunjoghopa ya akomiki ni yi ni makili ya kulekela kujerusalemu, ndi cheninpwaghila mwanganya, mweni hoyu munjoghupa.⁶Vo shomoro muhanu ngapa valombeha sarafuhiveli? papamu ni vela nga yo haki ayevekeki pa mihu yaka Chapanga pa vombi hawa. ⁷Henu mumanya kuya,muyunju ya mitu yinu yaveleghiki mukayoghopa, mwanganya ni va thamani ikolngu kupeta shomoro yanawingi.⁸Ninpwaghila ayi yoha yo haki anjetekila nenga pa mihu ya vandu, mwana vaka Adamu haki anjetekela pa mihu ya vahuhu vaka Chapanga. ⁹Ayi yoha haki anikana pa mihu ya vandu ayo nayombi haki vakana pamihu ya vahuhu vaka Chapanga. ¹⁰Ayi yoha yo haki alongila lilovi lihakahu pa nani yaka mwana waka Adamu haki apehika ila ayi yohapi yo haki ankufura lihoka luhuhu ngahaki pepihikayi.¹¹Pahaki vapalika pa mihu ya akolu akolu va masinagogi, vavayendehe no va vayini makili, mukahyoghopa pa mihu ya kulongela pa mwajitetea ni chindu voli chemwalongila. ¹²Ndava lihoka liuhu haki ambola namna ya kulongela pa chikahi che hechi.¹³Yongi mundu lipogha pala anpwaghila, "Mwalimo unpwaghi ndongu vangu, anigawila sehemu ya chinari chanu". ¹⁴Yesu akayanga, naneki yo amekiti nenga niya va matemulu ni mpatenishi pinu mwenga?. ¹⁵Ndi avahila, mujiadhara ni kila chindu tamaa, maghambuvomi vaka mundu ngapa uyi kwa hyana wingi hye yi nayu.¹⁶Bambo apekiha mfano, kwakupwagha ngonda va mundu yumu nahota vaveliki ngamaha. ¹⁷Akalilaluha mukati yaki, ni kupwagha ndendi voli ngapa niyi pakuvoha hilemi hyangu?. ¹⁸Atumbu kuvaha anitenda ana, ani vombula ngoku yangu ichoku ni kuchenga ikolngu, ni kuvoha hilemi hyaku hyoha ni hindu hyangu hengi. ¹⁹Haki nimpwaghila nafsi yangu, nafsi uliveki akiba ya hindu hyana vingi hyaka hyana vingi pomilila, ulya unywa n kuliyehelila.²⁰Chikayi Chapanga akapwaghila, ve va mundu vang'ang'a kilu ya lalenu vapala Roho kuhuma kwaku venga, ni hindu hyohapi utayaushi haki hiya hyaka naneki?. ²¹Nimola iyelila kwa yo ayi yoha yoliveke choma, ni si kuliveka mambu yaka Chapanga.²²Yesu atumbu kwa pwaghila vanafunze vaki, kwa vela ninpwaghila mukahyoghopa pa nani ya matamilu yinu, kuye amulyakiki au panani ya hyegha yinu kuye haki muhwatakiki. ²³Maghambu vomi upetali chilevi, ni hyegha ipetahi hya kunwala.²⁴Mulola hiyuni hya kunani, ngapa hilemi ni ngapa hihuna, ngapa hiyi ni chumba vala ngokuya kuvohela, changa Chapanga vitu ahileha mwanganya ngache muni kuhiyuni!. ²⁵Ni naneki kwinu mwanganya yo ang'ahiki ahoto kuyonjokeha dhira yimu ya vomi vaki?. ²⁶Ningati mulepelela kutenda chichoku cha rahisi ndava ki mungahiki yangi haya.²⁷Mulola malova moyamelela, ngapayahenga ni ngapayapota henu ninpwaghila suleman pa uhuhu vaki voha ngapa vahekiti pa chimu ya hehi. ²⁸Ngati Chapanga ayaheka vichu mahamba ya kuvendi, npaka henu yayi ni chilavu kuyaleka kumotu mwanganya ngaikuvu muni muni mwemuyi ni chihovalelu chakukepa.²⁹Mukangahiki kuye hakimlya chindu voli pangichu hakimkunywi hiki, ni mukakuwa ni hofu. ³⁰Kwa ndandi milema yana vingi pa ndema pani ingahika ni mambawu yavu ni tati vitu amanya tiyapala yana haya.³¹Chechi yili tipalipali hpti ubambu vaki yangi, haya yohapi atipetiliha. ³²Mukahyoghopa mwalipogha lichoku, ndandi atati vinu vatovolela kunpekeha mwanganya ubambu.³³Mulombiha hyoma hinu ni mukapekiha vahochu mulitenda mihaku yanga kuyomoka mihaku ya kunani yanga kuyomoka malu mwihi ngahoto kuvanakila, hata nkeki ngakuhoto kuyonanga. ³⁴Maghambu pauiy mhaku vaku ndi papayi ni ntima vaku.³⁵Ngowu yinu hilachu mukonga malamba, ni nyali hinu muhakikisha hiyaka. ³⁶Ni muya ngati vandu vandendelela Bmbu vavu kuhuma kusherehe ya ukwati, pahika ni kuhodela vahoto kuhonolela ndyangu kanyata.³⁷Vayomwi kupata uhuhu vandu va lihengu vavu Bambu va haki ahiminila vayi mihu chakaka akonga lilaya laki lilachu ni lamba, ni atamika pahi kwa chilevi kwa yangatila. ³⁸Ngati Bambu ahika kwa zamu yakatatu ya ulinzi ni kwa himanila vayi tayari, haki ya vichu kwa vandu va lihungu.³⁹Papamu ni haya haya, muli manya lende, ngati Bambu mweni likaya akamanyi chikahi chakuhika mwihi, nga akayetiki likaya laki livombulika. ⁴⁰Muliveka mambu ngachemumanya chikahi che haki ahika mwana vaka Adamu.⁴¹Petro akavaha, Bambu mifano heyi uti vahi letaveni, au unpwaghi kila mundu. ⁴²Bambu atumbu kupwaghila, "Nineki mbanda yoyetekeleka au yoyi njolu yoyu Bambu vaki haki ambeka kalongohi vakayi ili apekiha chilevi chavu kwa chikahi chechipalika? ⁴³Apatiki mbanda yola, vichu Bambu vaki ahikayi anketinila ahengiti ya akandalakili. ⁴⁴Chachakaka nimpwaghila mwanganya kuyegha haki ambeka panani ya choma chaki choha.⁴⁵Changa, ntumika yola an aavahiki muntima vaki Bambu vangu acheleva kukelevuka, ni kutumbu kwalapula vatumika va chikambaku ni va chimbomba, ni kutumbu kula kunywa ni kulovela. ⁴⁶Bambu vaka mbanda yola ahika pa lichova langa kumanyika, ni chikahi

changakumanyika, adumula hipembela hivembela ni kumbeka malu yamu papamu ni vayolu.⁴⁷ Ntumika yomanya chipalanu chaka Bambu vaki ni yombi ngapa alivekiti vichu ni ngapa atendiki vichu ni kapali kaki, alapulika hikoti hyana vingi.⁴⁸ Changa ntumika vanga kumanya kapali haka Bambu vaki, ni akatenda yayapalika kutemulika, alapulika hikoti hya kuhepa, ndandi yopatiki hyana vingi, hyanavingi hipalika kuhuma kwaka yombi, ni yo ayetekiliki hyana vingi kwaka yombi ahipalika hyanavingi muni.⁴⁹ Nihikiti kupambiha motu pani pa ndema ni nipala uya uyomwi kuyaka.⁵⁰ Ila niyi ni Ubatizo, vo haki ni batizika, niyi ni lisungu npaka pavahindamana.⁵¹ Muholela nihikiti kulela uyolu pa ndema pani? ngaya, ninpwaghila nihikiti kutimbalikana.⁵² Kutumbu henu ni kuyendelela hakikiya ni vandu mhanu nyumba yimu valombulini ni vatatu vaya chiynyumi mumayambu, ni vaveli vaya chinyumi ni vatatu.⁵³ Valombulana, tati aya chinyumi ni mwanamundu, ni mwanamundu aya apambi ni tati vaki, ni mavu aya alombulini ni mwana vaki va chimbomba, ni mwana wa chimbomba apatuhana na nyangolu nkohanu vachimbomba alombulana ni nkivi vaki, ni nkamwana alombana ni nkohano vaki va chimbomba.⁵⁴ Yesu alipwaghila lipogha pa mwayavo na mahundi yahumi ku magharibi, movaha chikahi cha hula chivandakili, ni mokuyeleda.⁵⁵ Ni npongu va kunkachi pa upula, movaha akaya kwa kulopoka ni mukayeleda.⁵⁶ Mwe mwana shonga mwenga, muhoto kumanya mavonekane ya ndema nianga, mulepela voli kumanya chikahi chechi yili?⁵⁷ Ndava kiki ayi yoha kwinu mwanganya mukalimbana ni hindu hya chakaka ni chikahi chekutenda chiyi chakutenda yana haya?.⁵⁸ Mambu paupenda kwa mundu wa kutemu ni yo untekili, mulunga kuyakonja mundela, yakuwa akupeleka kwaka ofisa, ni ofisa akupeleka kujela.⁵⁹ Ni kupwaghila, ngaukelevuki hoku npaka ulepa npaha njombi ya kuyomolela.

Chapter 13

¹Pa chikahi che hechi kwayi vangi vandu vamanyahi pa nani ya wagatilaya vavakomakiki ni Pilato ni huhangangana myahi yavu ni nchembi hyavu. ²Yesu akayanga ni kwapwaghila, "muholela va galilaya hawa vakayi ni mahoku kupeta va Galilaya vangi voha npaka kwa himani ni mahoku haya?. ³Ngaye, nimpwaghila, ngati mgamulongami ni mwe haki mukovavevela ve. ⁴Pangichu vandu kumi na nane vahaki mnara Siloamu ni kuhwa, muholela vakayi ni mahoku kupeta vangi ku Yerusalemu?. ⁵Ngaye, nenga nivaha, ana ngati ngamuvongami au mwavoha hyaki mukowa. ⁶Yesu akawahili mfano wo mundu yumu akayi ni mtini voupandiki mungonda vaki ni akayenda kupala pala matunda munani ngache apatiki. ⁷Atumbu kunpwaghila yovohika bustani "ulolayi hyaka hitatu nihikiti kulenga kupalapala matunda munkongu hovu nilepaleli ngachenipatiki uuhekiti, ndava uyonanga likandu? ⁸Yo vahika bustani akayanga ni kupwagha "uulekayi nenga haki ni ukululayi ni kuveka mbolea panani yaki. ⁹Ngati che hechi Yesu aveleka chaka chenji chechihika, aiya vichu, ngati ngauveleki. huikatya!" ¹⁰Chikahi che hechi Yesu avolika munyumba yaka Chapanga chikahi cha sabatu. ¹¹Mulola, akayi mama yumu kwa hyaka kumi na nani akayi Roho mhakahu va udhaifu ni akayi ni chipendi ni akayi mhochu ni ngapa ayemikaye. ¹²Yesu che ambweni atumbu kundoha, ni kunpwaghila, "Mama aliyekelilayi kwa udhaifu vouyi navu. ¹³Atumbu kunmbeka mavoku, papala pala hyagha yaki ikanyoka ni akantukuza Chapanga. ¹⁴Lakini nkolongwa wa nyumba yaka Chapanga ahyomiki ndava anponyiki lichova la sabato, kwa vela nkolongu yola atumbu kuvaha pa lipogha pa "kuyi nachova sita ya kuhenga mahengu muhika andamiha, ngalichova la sabato. ¹⁵Bambu atumbu kujanga ni kupwagha "Mwanfiki, nga yo hovolele mapunda yaki pangichu ng'ombi hyaki mulivighini kuiloghoha kunywa lichova la sabato?. ¹⁶Hata vela binti waka Abrahamu yo akongakiki ni muhoka kwa hyaka kumi na nane ngacheipalikayi chifungo chaki chikavopoteka lichova la sabato?" ¹⁷Palongila malovi haya, vohapi va vankanika vavonika honi, ila lipogha lila lohapi ni vangi vatendika kushangilia kuhumi pahindu hya kukachikiha hyehitendiki. ¹⁸Yesu akavaha "Ubambu vaka Chapanga una whanangana ni kiki, ni veza kuwhanangana ni ki? ¹⁹Ngati mbeyu ya kuharadani ye aitoliki mundu yumu ni kupanda mungonda vaki, atumbu kumela ni kuva nkongu ukolongwa ni hiyuni hya kunani hika chenga hihuhu hyavu mumambandi yaki. ²⁰Akavaha kaveri, niutoke ngati ki ubambu vaka Chapanga?. ²¹Ngati chachu yeyu mbomba aitoliki ni kuihangana muhipemu hitatu hya uhembu changa kuumuka. ²²Yesu akayendiki muchi yoha mwanja vaku Yerusalemu ni kuvola. ²³Yongi mundu akalaluha "Bambu va haki na ya vahuhu vandu vachokopi yavatotulikaye?" pela akapwaghila. ²⁴Mulenga kuyingila kupete ndyangu mwembamba, mambu vana vingi valenga valepelela kuyingila. ²⁵Che haki ahika mweni likaya kuyema ni kukonga litanga mwayema kunja ni kuhondela pa ndyangu ni kuvaha, Bambu, Bambu, mutihovolela, yombi ayanga ni kuvaha ngachenimanyi vala kumhuma". ²⁶Ndi mwapwagha, tilila ni kunywa pa mihu yaku ni nenga uvolika ku mici yitu". ²⁷Yombi apwaga ni apwaghiti, ngachemumanyi komuhumili, movoka voka pangu pani mwanganya mwahoku. ²⁸Kwaya ni chilelu cha kuhyagha minu pamwona Abrahamu, Isaka, Yakobu, ni aka chiloya voha pa ubambu vaka Chapanga, chikahi hechi mwanganya vandekei kunja. ²⁹Vahika kuhumi ku mashariki, ni ku magharibi, ku kasikazini ni kusini ni kupomolela pa meza ya chilevi cha chimihhi pa ubambu vaka Chapanga. ³⁰Ni muvalalilayi, va kuyomolela akuva va kutumbulila, ni kutumbulila aya va kuyomolela. ³¹Chikahi ngakupata Baadhi ya mafarisayo vakahikiti ni kunpwaghila, "Uyendayi ni uvoka pani mambu herodi ataki kunkoma." ³²Yesu atumbu kuvaha, muyendayi mukampwaghilayi libweha lela. mulo niyatopoha, mapepu ni kulamiha lalenu ni chilavu, nilichova laka tatu, hakinitimiza chembalika nenga. ³³Mahoku kuyelilayi, kuyi umuhimu vangu nenga kuyendelela lalenu, chilavu ni lichova lelivengelela, mambu ngapaiyeteleka kunkoma chilota kutali ni ku Yerusalemu. ³⁴Yerusalemu, Yerusalemu, nani yo akoma aka chilota ni kwalapula ni mavu vavatumiki kwinu, mara kulenga nipaliki kwa veka apamu achivana vinu ngati ngoku moi vongeke hifaranga vifaki mumapapanilu yaki, lakini ngachemwalipaki lene heli. ³⁵Ulolikyaa, laku liyi kuukehi, Na nimpwaghila, ngamuhoto kunivona ni mukapwaghuiki muni, ayi muhuhu yo haki ahika kwa lihina laka Bambu."

Chapter 14

¹Lakayi lichova la sabato , apita kunyumba yaka yumu nkolongwa va mafarisayo kula nkaate, navombi vandolikiha kwa pa pipi. ²Lola, pala kulongo yaki akayi mundu yong'ahika ni chechahimbiki. ³Yesu alaluha vandu vamatemulu va vayahudi ni mafarisayo, "vo, iyetekeleka kulamiha lichova la sabato?"⁴Vombi vakatemi chinunu, yesu atumbu kunkamula, akanponya ni kundekelela ayenda. ⁵Yombi atumbu kwa vahila, ni neki kwinu mwakanganya ayi ni mwanapangichu ng'ombii iyivi muchiliva lichova la sabato ngayendi kuivoha nankamu? ⁶Vakayi nga makili ya kuvoha liyangu kwa hindu ngandi ne.⁷Chikahi Yesu pahikita kumanya vakoka vahavi hitevu hya mboni akavahi mfano, kwapwaghila. ⁸Chikahi pa vankoka kuukwati ukatama malu ya ubambu, ndandi ihotoleka kuyinkoka yombi na ubambu ukolongwa kumpeta venga. ⁹Henu pahika yo ankokiti mwanganya mwaveli, anpwaghila,enga unpesha mundu yo malu yaku, ni kwa chihoni vatumbula kutola malu ya kumwishu. ¹⁰Ve ana vakukokiti yenda kutama malu ya mwishu pahika yo akukokiti yola ahotula kukupwaghi venga vankochi, yenda palongi pana hapa vaya uyiniki pa mihu ya vautemi navu papamu pa meza. ¹¹Mambu ayi yoha yo aliweha vahuluha ni yo alihuluha alewehikika. ¹²Yesu akanpwaghi yo ankokiki yola pa uvoha chilevi mulyova au cha chimih, akakoka akleochi, vaku pangichu akalongu vakuu, pangichu jammaa hyaku pangichu vanachoma yakuva vakukoka venga ukapata malepu. ¹³Chechipalika pautenda sherehe, vakoka vahochu, hilema, akacha kwava ni vangakulola. ¹⁴Ni venga, yaupata, uhuhu, mambu ngavahoto kukulepa ndava valepikipa ubunuo va yayi vayolu. ¹⁵Chikahi yumu pa va vatemi pa meza papamu ni Yesu pa Yohana ayaya, ni yombi anpwaghila "apatiki uhuhu yo haki alya nkati va ubambu vaka Chapanga" ¹⁶Yesu, anpwaghila yongi mundu atendiki sikukuu ikolong, ni kukoka vandu vana vingi. ¹⁷Chikahi sherehe ivandakiti, akantumiki mundu vaki va lihengu kwapwaghi va akokiki vala, muhiyayi hindu hyoha hilongamiki. ¹⁸Vohapi valoviki samahani, va kuyamba anpwaghila mtumishi nilombiki ngonda, npaka nikauvona pepakoko yongi avaha nillombiki jozi mhanu hya ng'ombi niyenda kuhilenga pepa koko. ¹⁹Ni yongi akavaha, "nihemi jozi itano hya ng'ombi , ne nyenda kwajaribu, unsamyaye. ²⁰Ni yongi akasema, nite nitowi mbomba, kwa vela nga mweze kuhika. ²¹Va kutumika atumbu kukevuka ni kunpwaghila Bambu vaki yohapi mweni likaya akahyomiki ni kunpwaghila va kutumika vaki ayenda mumanyumba ukatola hata vahochu, vangakulola ni va hilema." ²²Ntumishi akapwagha, "Bambu yaughalakii yayomwi kutendeka ni npaka henu yakona malu." ²³Bambu atumbu kunpwaghila mundu va lihengu uyenda mumichi ni muhiholi ni valazimisha vandu vayingila, ili nyumba yangu itwelila. ²⁴Mambu ninpwaghi, vakoka vakuyamba vala ngayohaki apaha sherehe yangu. ²⁵Henu, likolongwa liyendika papamu ni yombi atumbu kung'anamuka ni kwapwaghila." ²⁶"Ngati mundu ahika kwangu nenga ni ngapa ahakalila atati vaki, anyongo vaki, mhanu vaki, vana vaki, valongu vaki vakambaku ni vakambomba matami yaki kavele ngahoto kuva vakuvolekeka vangu. ²⁷Mundu vanga hupapa msalaba vaki ni kunivengelela kunyuma yangu ngahoto kuva mwanafunze vangu. ²⁸Ndava naneki pinu mwenga alokole kuchenga mnara ngakulama hoti kupala amanyi gharama ya mahesabu ngati chechipala chihoto kulenganela? ²⁹Ngati nga vela che haki aveka msingi tu ni kulepelela kuyomolela, vohapi va vavaloliki vatumbula kunkoha. ³⁰Ni kupwagha, mundu ayo aletumbwi kuchenga, ni akayi ngamakili kuyomolela. ³¹Pangichu, Bambu voli, apala kuyenda kukoma nani Bambu yongi ngondu, ni ngapatemi pahi hoti ni kutoa kuye akaveza, papamu ni vandu elfu kumi kukomana ni Bambu yo hika panani ni vandu ishirini?. ³²Ngati nga vela, chikahi vangondu vangi vakoma kutali, vapeleka valozi kupala masharti ya amani. ³³Ngati vela ayi yoha pinu mwenga yo haki ahileka hyoha hye yi nayu, ngahoto kuva vakuvoleka vangu. ³⁴Mwinyu unyahi, ila mwinyu uhoveha kanoghelu kaki, kwa vole uhoto kwva mwinyo kaveli?. ³⁵Ngapa upalika pa likandu ni hata kwa mboke vauleka kutali, yoyi ni makutu ya kuyohanela ni ayohana."

Chapter 15

¹Basi vatonza ushulo voaha na vangi va vavi na mahoku vakahika kwaka Yesu ni kunyohanela. ²Mafarisayo ni vaandishi vakahyomi ni kupwagha, "mundu ayoyu ahakaribisha vahoku ni kula navu."³Yesu akavoha mfanu avo kwa vombi ni kuvaha. ⁴Naneki kwinu mwenga ayi ni mambeleli mia moja ni likahova limu laki nga ayaleki tisini ni tisa kolehela ni kuyenda kulipala lelihoviki npaka kulivoha? ⁵Ni ngali aliveni pa chimbegheya ni kutovelela. ⁶Che haki ahika pa likaya, aloha aka kochi vaki ni va papipi vaki ni kwapwaghila mutovulilayi papamu ni nenga, maghambu limbeleli langu lelahoviki niliveni." ⁷Nimpwaghila vevela kwaya ni kutovolela kunani ndava vana lihoku yumu ayi yo atubu, zaide ya vavayi ni haki tisini na tisa ambawu ngache vayi ni haja yi kutubu. ⁸Pangichu yu ayi mbomba voli yoyi ni sarafu kumi ya ujombi, anathoviki sarafu yimu, nga apambiki hyala ni kupyaghila nyumba ni kuipalapala npaka aivonayi?. ⁹Ni ngati aiveni aloha akakochi vaki, vapa pipi ni kwapwaghila mutovulila ni nenga, mambu niiveni kaveli savabu yangu yeni hivihi. ¹⁰Hata vela nimpwaghila kuyi kutovolela pa mihu yaka ntumitumi va Chapanga ndandi valihoku yumu ayi muhuhu."¹¹Ni Yesu akapwagha, "Mundu yumu akayi ni vana vaveli. ¹²Nchoku yola atumbu kunvahi atati vaki mwatati mumbekiha choma chechipalika huhala nenga, kwa vela akagava choma cheki kwa vombi. ¹³Machova nga yana vini nchoku yola akakoheka hye hakili hyoha ni kuyenda milema ya kutali, ni hoko akayonanga choma chaki, kwa kulomba hindu hyanga kumanyikika, ni kuyinanga choma chaki muung'ang'a. ¹⁴Che yomwi choma che choha, ni njala ikolongwa ikayangila ndema vola, kwa vela akayonga. ¹⁵Akayenda kupata chibaruwa kwaka mundu yumu pa ndema vola, ni yombi akanpeliki kumivonda yaki kulehela magholovi. ¹⁶akayavotela kula makambila yayalila magholovi, mambu kwakayi nga mundu va kuhoto kunpekeha chechiyi chohapi cha kuhoto kula yombi. ¹⁷Mwana yola che atemi ni kuholalela muntima vaki akalilaluha valihengu valenga kwa tati vakula chilevi chana vingi ni nenga ii koni, ni nikuhwa i njala?. ¹⁸Ni voka niyenda kwa tati vangu, ni kapwaghila, mwakati ni hokiti kunani ni pamihu yinu. ¹⁹Ipalika nilhika na mwana vinu kaveli, muni tenda ngati yumu va vandu vi va lihengu."²⁰Ndipu vokita ni kuyenda kwa tati vaki chikahi ahika kwa kutali atati vaki vambweni, akankolela chiha akakembe mbelu ni kunjovatela ni kunbusu. ²¹Mwana yola akapwaghila atati vaki nihokiti kunani ni pamihu yinu, ngapanipalika kulohekeka na mwana vinu."²²Tati yola, atumbu kwapwaghi vandu va lihengu vaki, muleta ngovu ya panani muhwatika, ni mumbeka ni peti, ni muhwatika ni hilatu mumavolu homu. ²³Ni anantendiki yana haya mukatola ndama yo nenipi yola mukachinja tilya ni kutovolela. ²⁴Maghambu mwanangu akahwili henu ayi vomi akahoviki ni avonakini, ni vakatumbu kushangilila. ²⁵Mwana mundu nkolongwa yola akayi kung'onda. ²⁶Akandoha va lihengu yumu ni kundaluki aya yalangiha chindu vole?. ²⁷Valihengu atumbu kunpawaghila mung'una vaku ahikiti atati vaku vanchinji ndama yonenipi mambu akaleviki palikwali. ²⁸Mwana nkolongwa yola akahyomiki, ni akaniki kuyingila mukati ni tati vaki akapita ni kundova. ²⁹Akatumbu kwayanga atati vaki ni kupwaghila, npemililayi nenga nihengi machova yana vingi, ni ngapa nihokiti matemulu yinu, ngapa mumbekihi mwanava mbuhi kuye natu nitovoleli na kukochi vangu. ³⁰Che hikiti mwan vaku yo yoningi choma chaku choha papamu na makahaba uuchinji ndama yo nenepi. ³¹Tati akawaha, mwanangu uyi papamu ni nenga machova yoha, ni hyohapi hyeni yi ni hyaku. ³²Yalenganili tenga kutenda sherehe ni kutovolela, ayo ndongu vaku akahwili, henu ayii vomi, akahoviki henu avonakiki."

Chapter 16

¹Yesu akaapwaghi vanafunze vaki "Pakayi ni mundu tajile yoavili na meneja na akataarifiwi kuva meneja hoyo ajitinganya male ghake. ²Vela tajile akakemike akapwagha "Ni chindu kiki ache cheni yohana panani yako? woha kuvelenga yi umeneja wako, kwa kuva ngacheweza kuva wa meneja kavete. ³Yola meneja akapwagha muntima yake, nitendi kike, ndandi, Bambo wango aniwoa lihengu lango la umeneja?ngachemii na makile ya kulema, na kulovha mona iyone. ⁴Nimanyi chemunti ndenda ili pamunti vamo a kulihengu lango la uwakile vandu vanikalibisha mmanyumba ghawu. ⁵Vela wakile akavakemiki vavada i va Bambu vake kila yumu akapwaghila wa kutumbulila, akudae kiasa wole na Bambo wango?" ⁶Akapwagha ipemo mia yimu ya mauta akapwaghila ntola hate yako tama inyata lembe hamsine. ⁷Kaveti akapwaghila yongi na wenga akudai kiasa wole? akapwagha ipemo mia yimo ya uwembi wa ngano, akapwaghi utola hate yako ulembe Themanine. ⁸Yula Bambo akasitile meneja Dhalimo kwa vela moatendi kwa welewo kwa ndava vana va ndema wombo unawingi na vahenga kwa ujanja na vandu va upambala wake kuliku maloveli vana vaka nuru. ⁹Nenga nunpwahi mujitendilayi ukochi kwa male yi udharimu ili pamunti ikosikana mwakalibisha kupete makao ya milele. ¹⁰Yoayi yaamine kupete liliyi lichoko nganila akuva yoamine kupete liliyi likolongwa ngane, na yoavi dharimo kupete leliyi lichoko akuva dhalimo katika leliyi likolongwa pia. ¹¹Ngati mwenga ngachemuyi mwaminifu katika male ya udalimo nane yoamuntiaamainaye kupete male ya chakaka?. ¹²Na ngati ngachemuyi mwaaminifu katika kughatumia male yaka mundu yonge na nane yoamuntiapeky a yeyivi yinu mavene?" ¹³njeta ntumishi, yoaweza kuvatumikia Mbaombo avele, kwa ndandi naakalya yumu na kunpala yongi, ama nakamulana naayoyo na kuzarao yongi, ngachewaza kuntumikii Chapanga na male." ¹⁴Vela vakamafarisayo ambawu vakayi vapala hela pavayowini aghagha ghoo na vakandongime. ¹⁵Na akavapwaghi, "Mwenga nde mbeka makoma chakaka palongi ya vambo, nambu Chapanga amanya mitima yinu, kwa kuva lelitukukiki kwa vando likuva chihakao palongi yaka Chapanga. ¹⁶Sheria na manabii akayili hadi Yohana paikiki kutumbu muda howo, habale inyahe ya ufalme waka Chapanga pawatangaziwi, na kila mundu halengikika kuliyingia kwa makile. ¹⁷Nambu ni lahise kwa kunani na ndema uwokaye kuliko hata herufi yimu ya sheria ikakuva. ¹⁸Kila yoandeka uwanamundu na kutotola mbomba yongi atenda umalaya, hoyu yoamuntiatotula yombi yoandekiki ndomi atenda umalaya. ¹⁹Pakayili ni mundu yumu tajili yoawatikaa ingowo ya rangi yaki dhambalao na ni kitane kinyahi na akayi auhekalela kila lichova utajili wak nkolongwa. ²⁰Na kahochu yumu liina lake Razaro akyili kugeti lake, na akayi ni ilonda. ²¹Na yombi akayiondokolela kutupila kwa makombo ghaghaawiki ku meza yakayola tajile hata nakawa ikahiki kundmba ilonda hyaki. ²²Ikivili yula kahochu akawili na akatolakiki ni Maraika hadi pakifua chaka Ibrahimu, yula tajile nayombi akawile akanzika. ²³Na kola kuzimu paayili pa maangahiku akayinwii mihu ghaki akambweni Ibrahimu kwa kutali, ni Razalo pa kifua chaki. ²⁴Akaleliki akapwagha, Atati Ibrahimu uniwone huruma untuma Razalo ayuwaa palongi ya lukonji laki mumachi aulainishe lulimi lwango, kwa ndandi ning'aika kupetee moto wombo. ²⁵Nambu Ibrahimu akapwagha, mwanango ukumbukaye ya kuva kupete maisha yaku ukayopila indu yako inyahe, na Razalo vela akaghatiki maakau, henu sayeno ayii pambane aliyeka na wenga upotokeka. ²⁶Na panani ya ghanagha kuvakakiki liwomba likolonga na lirachu kati yitu vala vavapala kuwoka kongo kuyenda kwinu vakaweza wala vandu va kwinu vakaumba kuika kwitu. ²⁷Yola tajili akapwagha, nukulova atate Ibrahimu kwamba untuma kunyumba kwa atati vango. ²⁸Kwa kuva niyi na valongo uwano ili avakanya, kwa kuyoghopa kwamba wombi pia navahika pamahali pamba pa kung'aika" ²⁹Nambu Ibrahimu akapwagha, viyinao musa ni manabii waleka avayowanaya wombe. ³⁰yola tajile akapwagha, ' inganye atati Ibrahimu, nambu ngati navayendi mundu yaowokela kwa wakua vatubwaye. ³¹Nambu Ibrahimu akapwaghila, pangakayowanela Musa ni manabii ngavashawishiwe hata mundu ayoki kupete kwa wakuha.

Chapter 17

¹yesu akavapwaghila vanafunze vake, "Hindu heisababisha vandu vahenga mahoko ngache yavii ni bude kupotali, nambu ole waki mundu yoasababisha!." ²Ikavya ni mbanga ngati mundu hoyo akalongila liwo lelitopa la kuyaghila mahingo na ni kundekela kuwanga kuliki kuhenga yumu va avava vachoko ahenga mahoko.

³Mlilendayi, ngati ndongo waku na kuhokii uonyahe, na hombi anatubwiki munsamiaye. ⁴Ngati nahuhokili ndongo mara saba kwa lichova limu akahuka kwaku akapwagha, nitubo unsamiaye!" ⁵Aka chilota vaki vakampwaghi Bambu, "Uteyonjukya imani yitu" ⁶Bambo akapwagha, "ngati mkayamuvi na imane ngati pauji yi haladani mkayamuweziki kupwaghi nkongo awo wa nkoyo, utupukaa na ukamela kuwanga, nau ukayaunjetaki.

⁷Nambu nane mkati yinu ngati yoavii na katumitumi yoalema ngonda au yoalima mambelele, nampwaghila paawuya kung'onda, hika inyata utama ukula chileve. ⁸Je naapwaghil, 'uniandiliya chileve ngulaye na alikonga nkanda na atumikya hadi pamunti nyomula kula na kunywa, badala ya papa naukula na kunywa?" ⁹Naachengula katumitumi, hoyu kwa ndandi atimizi yala yaakamuliwe?. ¹⁰Vela vela mwenga nanjomwi kuhenga ghaandaghalaki pwagha, ntenga takakatumitumi vanga kustahile tuhenga tu ghala ghaghabidi kutenda." ¹¹Ikawoki ngati moayeli asafile kuyenda kuyerusalemu, akapeti mupaka mwa samalia na Galilaya.

¹²Paayili ayingi kuchivii kijije chimo, konoku akaketangini na vandu kumi vavayili na mambimbi vakayemi kutali. ¹³Vakakweiki saute vakapwagha, Yesu Bambo tuhurumihaye." ¹⁴Paakaweni akavapwaghi, "muyenda mkalilangiya kwa aka mapadile" na wombi pavayi vayenda kuwoluleka. ¹⁵Yumu wao paaweni kuva aponiki akwuya kwa sauti ikolingu akichengua Chapanga. ¹⁶Akachikimi majua pamagholo yaka Yesu akachengula, yombi akayii msamalia ¹⁷Yesu akayanga akapwagha, Je ngachavawoluliki woa kumi? vayii kwako vala vangi tisa? ¹⁸Njeta hata yumu yoawonakini kuwuya ili kinjinika Chapanga isipokuva ngeni ayoyo? ¹⁹Akapwaghile uyumuka na uyenda kwako imani yako ikuponyishe." ²⁰Paakandaluki na vakamafarisayo, ufalume waka Chapanga na uhika lile, Yesu akavayangiti akapwagha, "Ufalumi waka chapanga nga chindu ambachu chiweza kuwonekana. ²¹Wala vandu ngavapwaghe, 'ulolikyaye pamba! au, uloliky kula!' kwa ndandi ufalumu waka Chapanga uyi mkati yinu." ²²Yesu akavapwaghi vanafunzi vake, "muda nauhika ambapu namdo kulyayi kuiwona limu ya lichova ya mwakulyayi kuiwona limu ya lichova ya mwana waka Adamu nambu ngamwiiwone. ²³Navapwaghila, 'mlola kula! mlola pamba!, nambu mkayenda kulolekela, wala kuvapala pala. ²⁴Ngati umeme wa chitovi wouluka kupete kunani kutumbu upandi wumu hadi wongi, vela hata mwana waka Adamu naavya vela kupete lichova lake.

²⁵Nambuapalika atumbula kung'aika kupete indu inawingi na kukaniwa na luveleko londo. ²⁶Ngati moyaveli lichova laka Nuhu, nde momunti ivelila kupete lichova laka mwana waka Adamu. ²⁷Vakalili, vakanywile, vakaghili ni kutotoleka hadi lichova lila ambayu nuhu paayingili katika safina na ghalikaikahikiti na kuvakoma woa. ²⁸Nambu mayaveli katika lichova laka Lutu, vakalili, vakanywili, valombika na kuemela, kulema na vakachengiki. ²⁹Nambu lichova lila lutu paawokiki ku sodoma, ikatonyiki, iyula ya moto na kibirite kuwoka kunani ikavakomiki woa. ³⁰Vela vela momutiivelilaye kuwa lichova lela laka mwana waka Adamu pamuntiaye kunuliwa. ³¹Lichova heli ngakuwezekana yoavii kugholu ya nyumba kuhuruka kutola bidhaa yaki mkati ya nyumba, na ngakuwezekana yoavii kungonda kuyuwa kunyumba. ³²Mukombuka nhwanu waka Lutu. ³³Yoakapi yolenga kughakoa maish aghake anayahohe nambu yoakapi yola yomuntayahohae maisha ghake yaaya kenge lyayii. ³⁴Nunpwaghi, uhiku wombo na kuvya na vandu vavehe katika chitanda chimu, jumu anatolikika, ni jonge naandeka. ³⁵Ni kuvya na vakambomba vaveli vayagha nafaka papamo, jumu anatolikikana jongi anaandeka." ³⁷Vakandaluki, "Kwaku, Chapanga?" Akavapwaghi, "Pala pa uvi nzuga, ndipu hiyuni tai ikusanyika kwa papamu."

Chapter 18

¹Kisha akavapwaghi mfanu wa namna moitendeka kulova, ni vakakata tamaa. ²Akapwagha kukayili ni hakimo kuoete muchi fulane ambayo ngache avi anjoghopa Chapanga na ngakajinika vandu. ³Kukayii na mgane katika jiji li heli nayombi anjendila mara yinawingi, akapwagha, muni yangatya kupata haki zidi yika mpinzani wango. ⁴Kwa muda ulachu ngacheavi tayale kanyangatila, nambu badala ya muda akapwagha muntima yake ingawaje nenga ngacheninjoghopa Chapanga au kunjinka mundo. ⁵Nambu kwa vela mgane ang'aika naninjangatya kupata ukwee wake ile akahika kunitondea kukuhika mala kwa mala. ⁶Kisha Bambo akapwagha njowanaye maapwaghila ayo ntemulo dhalimo. ⁷Je! Chapanga pa analeta uchakaka kwa vateule vake ambawu vandeleda muhi ni ikilo? Je yombi ngakuvi mvumilivu kwawo?. ⁸Napwaghila kuva analeta haki kwawo inyata nambu muda waka mwana waka Adamu pamunti ahikayi, Je, anaiketinya imane pandema? ⁹Nde aapwaghi mfanu awo kuwa kati ya vandu ambawu valiwona vene kuva vavayii na hake na kuvazalao vandu vange. ¹⁰Vandu vavele vakakwela kuyenda kukanisa kusalejumu mfalisayo ni jongi jo atoza ushuru. ¹¹Mfarisayo akajema kulova hendi hahehe panani yake mwene, 'Chapanga, nukuchengula kwa ndava nenga na ngati vandu vange vavayi vanyang'anye vandu vanga kuva vaadilifo vamaalaya au ngati ajo jo atoza ushuru. ¹²Nifunnga mara pavele kila juma, niwoa zaka katika mapato ghao ghanipata. ¹³Nambu yula mtoza ushulo akajeme kutali bila ngacheweziki hata kujinua mihu ghaki, kunani, akapapotiki pakifua chaki akapwagha, Chapanga unirehemu nenga neniyii na mahoku. ¹⁴Nupwaghila, mundu ayoyu akawuyiki kunyummba ayii avelangiki hake kuliku yola yonge, kwa ndandi kila joalikwea analiheliacnambu kila mundu yoajinyenyekeza, yainuliwaye. ¹⁵Vandu vakandeti vana vaa vang'eng'a, ili aweza kuvagusa, nambu vanafunze vake pavaweni ghanagha, vakavaivalila. ¹⁶Nambu Yesu akavakema kwake akapwagh, maleka vana vachoko vahika kwango, wala mkawaivalila, kwa ndandi ufalemi waka Chapanga ni wa vandu ngati vanava. ¹⁷Muamina numpwaghila mudu joakapi njwangakuyopale ufalume waka Chapanga ngana vana ni dhahili ngayingile. ¹⁸Joatawala jumu akandaluki naapwaghiki yoavola nyae, nitenda kike ili nurisa womi wa milele? ¹⁹Yesu akapwaghi, 'kwa ndandi ki unikema nunyae? njeta mundu jovii nyae, ila Chapanga kanjika yaki. ²⁰Uimanya amure ukatenda umalaya, ukakoma, ukayiva, ukajemare upuhe, wajinika atati vako na amawu vako. ²¹Jula joatawala akpawagh, 'Mambu agha ghoka nighakamwili kutumbu panii nukombo. ²²Yesu pajowini aghagha akapwagh, 'upungukiwi chindu chimo, lazima uemilya yoa auvinayo na uvagavila vanga kuva nacho, na wenga nauvya na hazina kunane, kisha uika uninjengalyaye. ²³Nambu tajile paakajowine aghagha, akasikitika ngane. ²⁴Kaveti Yes akmbweni cheviasikitika ngane akpawagha, jinsi wole momunti kuvya kunonopa kwaka matajile kujingila katika ufalmi waka Chapanga?. ²⁵Ndandi ni rahise ngani kwa ngamia kupeta kupete kulimboghe la sindano kuliku kwa tajile kujingi ku ufalme waka Chapanga. ²⁶Vala vavyowini aghagha vakapwagha, 'nane base, joamunti awez kuokolewa?' ²⁷Yesu akayangiti, indu yangakuwezekana kwaka mundu kwaka Chapanga yawezekana. ²⁸Petro akapwagha, naamu, tenga tuilekilki kika chindu na tukujengali wenga. ²⁹Kaveti Yesu akavapwaghi kwamba njeta mundu yoavilekiki nyumba, au uwanu waki, ama valongu, ama vazazi, ama vana, kwa ndandi yaka ufalumi waka Chapanga. ³⁰Ambayu anajopilya ghanawingi ngani katika ndema wombo, na kupete ndema wouhika, womi, wa milele. ³¹Baada ya kuvawongana vala kumi na vaveli, akavapwaghi, mulola, tukwela kuyenda ku Yerusalemu, ni indu yoa ghaghavii ghalembakiki na manabiyi kuhuso mwana waka Adamu yaghakamilika. ³²Kwa ndandi navanjeghila mmawoko mwa vandu va mataifa na navatenda kundongama na jeuli na kuhuni imata. ³³Baada ya kundapu iboko navankoma lichova la tato anayoka. ³⁴Ngachevaeliwiini hindu heye, na lilove heli likayii valihihiki kwawo, na ngachevaelewi hindu heipwaghakike. ³⁵Paavi Yesu paavi jirani na kuyeriko, mundu jumu ntintila akvii atemi mukeghe ya ndela alova sadaka. ³⁶Paakajowini lundu lwa vando paupetika akalaluki kike chechipitilila. ³⁷Vaka pwaghila kuva Yesu wa kunazareti apeta. ³⁸Vela jalantintila akalela kwa saute akapwagha, 'Yesu mwana waka Daudi, uniekalele. ³⁹Vala vavayili vayenda vakankenjukile yula ntintila, vakapwaghi atumbala nambu yombi akazana kulela kwa sauti, 'Mwana wa Daudi, uniekalele. ⁴⁰Yesu akajema akaamwiri mundu yula andeta kwake, kaveti jola ntintila paakaheghali, Yesu akandaluki. ⁴¹Upala nikutendila kike?' akapwagha, 'Bambo mbala kulola. ⁴²Yesu akapwaghi upata kulola, imani yaku ikuponyite. ⁴³Mara yeye akapata kulola, akanjengale Yesu ni kunkweha Chapanga, pavaloliki haleli vandu voa vakansifu Chapanga.

Chapter 19

¹Yesu akayingile na kupeta pakati kati ya yeliko. ²Ni pana akayi na mundu yumo aloheka Zakayo, ambayu akayi nkolongwa va vatoza ushulo kaveti mundu tajile. ³Akayi alenga kumbona Yesu nde mundu wa ntundu wole, lakini ngache ikawezekana kulola kwa sababo ya umate wa vandu, kwa kuva akayi njipe wa kimo. ⁴Henu akalonguli imbelu palonge ya vano, akakweliki kunani yi nkongo ili aweza kumbona, kwa sababo Yesu akaheghalili kupeta indeli heye. ⁵Chikahi Yesu pahahikiki mahali pala, akalolakile kunane akampwaghile, Zakayo, huluka kanyata, maana lalenu nde lazima nipilakya munyumba yako. ⁶Akatendiki kanyata, akahuluka na kunkalibisha kwa kufulahi. ⁷Vandu voha pavakaloliki aya, vakalalamiki, vakalongi, apiti kuntembelela mundu yoyi na Zambe. ⁸Zakayo akayema akampwahi Bambo, lolakyaye Bambo nuso ya mali yango navapeke masikine, na nakuyi ninyakiki mudu yoyoyola chindu, naninkelukyaye mala pacheche. ⁹Yesu akampwaghile lalenu wokovo uhikiki katika nyumba yenje, kwa sababo yombi pia nde mwana waka Ibrahimu. ¹⁰Kwa maana mwana waka mundu ahikiki kutafuta na kuvaoko vandu vavaholike. ¹¹Pavayohana aya akayendeli kulongela na akawohiki mfanu kwa sababo akyi pambipi na Yerusalemu, na vombi vakahambuki ya kuwa ufalme waka Chapanga ukayi pambipi kuwonikana mala yimo. ¹²Henu akavapwaghile, ofisa yumo akapiti ndema wa kutale ili aypa ufalme na nayomwi awuyaye. ¹³Akavaloliki vatumishe vaki kumi, akavapeke mafungokumi, akavapwaghile, mutenda, biashara mpaka panakelukaye. ¹⁴Lakini vananchi vaki vakahakalile na vela vakatumiki vajumbi vayendaye kunfuata na kulongela, ngachetipala mundu ayoyo atutawalaye. ¹⁵Pakayi awuya kunyumba baada ya kutendakeka mfalmi, akaamwi vala vatumishe vaakayi alekila hela valohika kwaki apata kumanya faida wole yevaipatiki kwa kutenda bishala. ¹⁶Wa palongi akahikike, akalonge, Bambo, lifungu laku litendiki mafungu kume zaide. ¹⁷Ayo ofisa akapwaghili. wicho, ntumishi mwema, kwa sababo akayi mwaminifu katika jambu lichoko, nauya na madalaka panani ya michi kume. ¹⁸Wa kavele akahikike, akalonge, Bambo, lifungu laku litendiki mafungu nhwano. ¹⁹Ayo Afisa akampwaghili, utola mamulaka panane ya michi nhwano. ²⁰Na yongi akahika, akalonge, Bambo aye pa hela yaku, ambayu nikavekike lukwale katika chitambala. ²¹Kwa maana nikayowipi kwa sababo wenga ni mundu wakale, uwoha chela changakuveka na kuhuna changa kupanda. ²²Ayo Afisa akampwagili, Kwa malovi yaku wamwene nanikumulaye, uya wantumishe wabaya, ukamanyi kwamba nenga na mundu nankale nitola changa kuveka na kuhuma ambachu ngachemandike. ²³Basi mbona ngacheuvekiki hela yango katika benki, ili nani kelawiki niitola papamu na faida? ²⁴Ofisa akavapwaghi vandu, vavakayile vayeme papo, munyakaye lifungu hele na kumpekee yola yoyi na mafungu kume. ²⁵Vakampwaghila Bambo yombi ayi na mafungu kumi. ²⁶Nimpwaghila, kela mundo ambayo avinachu napekya zaide, lakini ambayu ngachevi nachu, hata chela chevi nacho nachitolikaye. ²⁷Lakini ava maadue vango, ambau ngachevapala niya mfalme wau, mwavaletaye pamba na kuvakoma palongi yango. ²⁸Baada ya kulongela aya, akayendele palongi akakweliki kuyenda Kuyerusalemu. ²⁹Paakayi aheghale Bethfage na Bethania, papipe na chitombi cha mizeitune, akavatumiki vanafunze vaki vavele. ³⁰Akalongile, muyendaa katika chijije cha pambipi, namuyingili, namuhimana mwana ponda ngachekwelakilakike lakona muwopalaye, mukalileta kwango. ³¹Ngati mundu andalukyaye "Mbona muwapola?" mpwaghayi, "Bambo alipala." ³²Vala vavakatumiki vakayenda vakaliwona mwana ponda ngati Yesu monvayi apwaghi. ³³Pavayila valiwoopa mwana ponda vamailiki vakavapwaghile, kwa kike mliwopola mwana ponda ayoyiu? ³⁴Vakalonge, 'Bambo alihitaji. ³⁵Basi vakampeleki yesu, vakatandiki ingowo yao panani ya mwana ponda vakankwehiki Yesu panane yaki. ³⁶Paayila ayenda vandu vakatandizi mavazi yau mundela. ³⁷Paakayi ahele chitombi cha mizeitune, jumuhiya hyoha ya vanafunze vakanziki kushangilila na kuntunguza Chapanga kwa saute ikolongwa, kwa sababo ya mambu makolongwa yakayawene. ³⁸Vakalongi nde mbalikiwa Nfalumi yo hika kwa lihina laka Bambo! Amane kumbingune, na utukufu kunane! ³⁹Baazi ya mafarisayo katika nkutanu vakanpawaghile, Mwalimu, wanyamazisha vanafunze vako. ⁴⁰Yesu akajibwiki, akalongile, nimpwaghila ngati ava vatumbili, maganga nayaanza kuyemba. ⁴¹Yesu pauheghelelayi muchi akauvalile. ⁴²Akalonge, laiti ukaumanyi hata wenga, katika lichova lende mambu ambyu yayakulete amani! lakini henu yatekuhakika pamihu yaku. ⁴³Kwa kuva machova yahika ambapu adui vako vachenga liboma papipi na wenga, na kukuyongolota na kukugandamiza kuhuma kela upandi. ⁴⁴Vakuhauiwa pahi wenga na vana vaku, ngavakuleeli hata liganga limo panane ya lenge kwa sababo ngachewatakatambwike chikahi Chapanga paayila alenga kukuokoa. ⁴⁵Yesu akayingi muhekalu, akaanza kuvavenga vala vavakayi valombea. ⁴⁶Akavapwaghile "ilembakiki nyumba yango nailohika nyumba ya sala, lakini mwenga muitenda kuva pangu la vanyanganye." ⁴⁷Kwa vela, Yesu akayi awolaka kela lichova muhekalu, mapadile vakolongwa na valimo va sheria na viongoze wa vando vapalikayi kunkoma. ⁴⁸Lakini ngache wawezike kupata ndela ya kutenda vela kwa sababo vando woha vakayile vanjowanela kwa makine.

Chapter 20

¹Ikayi lichova limo, Yesu pakayi awulavandu muhekalo na kuhubile ijile, mapadilevakolongwa na valimo va sheria vakanjendile papamu na akahokomundo. ²Vakalongile, vakampwaghele, tupwaghila ni kwa mamlaka wole atenda mambu ayaya? au ni nane ayu ambayu akupeki mamlaka ayaya?"³Nayombi akajibu, akavapwaghila, nanenga pia nanindalukyaye liswali, munipwaghila. ⁴Ubatizu waka Yohana, je, ukahumiki kumbingune ama kwa vandu?." ⁵Lakini vakajadiliini vene kwa vene, vakapwagha natulongi, uhumi kumbingune, natulalukya, basi, mbona ngachemuka mwamine? ⁶Na natulongi ukahumiki kwa vanadamu, vandu voha pamba yavatupotula maganga, maana voha, vaamini kwamba Yohana akayi nabiye." ⁷Basi, vakamjibwiki ya kwamba ngachewamanyi kuohumike. ⁸Yesu akavapwaghi, "wala nenga ngachenipwaghila mwenga ni kwa mamlaka woli niyatenda mambu agha." ⁹Akavapwaghila vando mfanu awo, "Mundu yumo akapandiki ngonda wa mizabibu, akavikodishi kwa vakulima va mizabibu, na akayenda ndema nawombe kwa chikahi chilacho. ¹⁰Kwa chikahi chechapangakiki, akantumiki ntumishikwa vakulima mizabibu kwamba vampelikyaye sehemu ya matunda ya lishamba la mizabibu, lakini vakulima va mizabibu vakandapwile vakankelawihini mawoku ghatupu. ¹¹Kisha akatumiki kavete ntumishe nayonge navombi vakandapwile, ni kutendeka vibaya, na vakankelawini mawoku ghatupu. ¹²Akatumiki kavete wa katatu na vombi vakampotiki na kundekela kunja. ¹³Henu Bambo wa lishamba akapwagha, 'Nanitenda kike? Nanintuma mwanawangu mpalu, labda navanheshimwa. ¹⁴Lakini vakulima va mizabibu pavakambweni, vakajanga veni kwa veni vakalonge, "Ayo ndi mlihi Tumkomaye ili ulisi waki uya witu." ¹⁵Vakampihiki kunja ya lishamba la mizabibu na kunkoma, Je Bambo walishamba naatenda kike?." ¹⁶Nahika kuvaangamiza vakulima va mizabibu, na na kuvapeke lishamba heli navange" Navombi pavakayowini aya vakapwagha, 'Chapanga atekukana. ¹⁷Lakini Yesu akavalolakile akalonge, "Je lilembo ale liyi na maana wole? liganga levalikanika vajeze, liyi liganga la kupembeni?" ¹⁸Kela mundu yohauka panani ya liganga ale, naheketa hipande hipande, lakini yula ambyu nalihaikyaye, nalimbondaye. ¹⁹Henu vaandishi na vakolongwa va mapadile vakatafiti indela ya kunkamula chikahi chelachela vakamanyi kwamba sksyile alongi mfanu awo zidi yawo lakini vakavayowipi vandu. ²⁰Vakandolaki kwa makine vakaumiki vapelelezi vavajifanyiki kuva vandu va hake, ili vaata kupata likosa kwa hotuba yaki, ili kumpeleka kwavatawala na yayi na mamlaka. ²¹Na vombi vakandaluki, vakapwagha, "Mwalimo, tumanyi kwamba ulongela na kuwola ambu ya chakaka na nga kushawishiwa na undo yoyoyola, lakini wenga uwola ukwele kuhuso indela yaka chapanga. ²²Je, nde halale kwitu kulepa kode kwaka kaisale, au la?" ²³Lakini Yesu akamanyi ntegho wau, akavapwaghile. ²⁴Munilangyaye Dinari, sula na chapa yaka nanee iyi panani yake?" vakapwagha "Ya Kaisari". ²⁵Nayombi akavapwaghi, basi, mjunpekya kaisali yayayi yaki Kaisali ni Chapanga yayayi yaki Chapanga. ²⁶Vaandishi na vakolongwa va mapadile ngachevakayi ni uwezu wa kukochola chela chekalongi palongi ya vando, vakayashangi majibo yaki ngachevakalongi chochochela. ²⁷Baazi ya masadukayo vakanjende vala ambau vavalongkwamba njeta ufufuo. ²⁸Vakandalukile, vakapwagha, Mwalimo, Musa akatilembile na ndongu yoyina nwanamundu ambayu ngacheyi na mwana basi ipalika kutolekeka mbomba kwaka ndongu waki na kuveleka naku kwa ajili yaka kaka waki. ²⁹Kukayi na valongu saba wa kutumbulila akantowile, akapotuel ngache akavelike mwana. ³⁰Na vakaveli pia. ³¹Wakatatu akantola velavela, na vevu wa saba ngacheakalekiki vana na akapotile. ³²Baadae yola mbomba pia akapotile. ³³Katika ufufuo aya mbomba waka nane? maana voha saba vakayiyi vantowile. ³⁴Yesu akavapwaghila, vana va ulimwengu wombo vatowola na kutowoleka. ³⁵Lakini vala vavastahili kuyopalila ufufuo wa vavapotile na kuyingila ku womi wa milele ngachevatotola wala kutowoleka. ³⁶Wala ngachewaweza kupotela kavete, kwa sababo vakuva sawa sawa na maraika na nde vana vaka Chapanga, wana wa ufufuo. ³⁷Lakini vela vapotu vafufuliwa, hata Musa akalangihi mahali katika habali ya chitengo, pala akandohiki Bambo ngatu Chapanga waka Ibrahimu ni Chapanga waka Yakobo. ³⁸Henu, yombi nga Chapanga wa vapotile bali vavayi wome kwa sababo vaha vaishi kwaki. ³⁹Baazi ya valimo va sheria vakanjibu, 'Mwalimo, ajibwiki wicho.' ⁴⁰Ngache vakasulubiwi kundalukila maswale manyahe zaide. ⁴¹Yesu akavalongalela, "Ki wole vandu valonge kwamba Kristu mwana waka Daudi?." ⁴²Maana Daudi mweni alone katika Zaburi, Bambo akanpwaghile Bambo wango tama chiwoko cha kumalelelo. ⁴³Mpaka navaveka adui vaku pahi ya magholo ghaku." ⁴⁴Daudi andoha Kristu Bambo basi naiyawoe mwana waka Daudi?" ⁴⁵Vandu vakope pavakayi vanjowanela akavapwaghi vanafunze vaki. ⁴⁶Mujihazala na vavalemba, vavapala kuyenda vaweti mavaze malacho na vapala salamo maalumu kusokone na hitewu yi heshima katika makanisa, na maeneu ya heshima pakalamu. ⁴⁷Vombi pia vakula munyumba ya vajane, na valitenda vasali sala ilacho Ava navayopa hukumu ikolongwa nganila.'

Chapter 21

¹Yesu akaloliki akavaweni matajile vavakayale vaveka zawade hyao mu hazina. ²Akambweni njani ni masikine akaveka sentu hyake ivele. ³Henu akalongi, "chakaka nimpwaghila, ayo mjani masikine avekiki yanawingi kuliku vangi voha. ⁴Ava vokapi vawohiki ahe zawadekuhuma katika yanawingi hevayinayo, lakini ayo mjani, katika umasikine waki ahohiki hela hyoha hekayi nayo kwa ajili ya kuishi kwaki." ⁵Wakati vangi vakayi valonge kunani ya hekalu namna mulikayeli lipambakike na maganga manyae na maloleu, akalongile. ⁶"Kwa habale ya mambu aya yamuyawona, machova nayahika ambayu njeta liganga limu ambalu aliheka panani ya liganga lengi ambalu ngalabomoleke." ⁷Aye vakandaluki, vakalongi, "Mwalimu, mambu aya yapitaliya lile? Na kike nde aniya ishala kwamba aya mambu yayi pambipi kupitalila?" ⁸Yesu akajibwiki, "Muya mwaangalifo kwa mukakongakeka, kwa sababo vanawingi navahia kwa lihina lango, navalongi, "nenga nde" na "chikahi chikalibi", mukavafuata. ⁹Namuyowini ngondu na hibonga mukayogha, kwa sababo aya Mambu lazima yapitalila hoti, lakini mwisho ngacheupitali kanyata." ¹⁰Kisha akavapwaghi, "Tifa layinuka kukomana na taifa lenge, na ufalmi panani ya ufalme nayenge. ¹¹Kwaya na tetemeko likolongwa na injala na tauni katika maeneu mbalimbali kwavya na matukiu ya kuyowuka na ishala ya kuyohoheka kuhuma kumbingune. ¹²Lakini kabla ya mambu aya yoha, vaveki mawoko yau panani yino na kuvatesa, kuvapeleka kuyayi masinagogi na magereza, kuvaleta palongi ya wafalmi na vayi na mamlaka kwa sababo ya lihina lango. ¹³Aye yavahowulilaye fulsa kwa ushuhuda wino. ¹⁴Kwa vela muamuaye mumoyu mwino kukutoka uteteze wino mapema. ¹⁵Kwa sababo navapekya malove na hekima ambayu adui vinu woha ngacheweze kuipenga au kuikana. ¹⁶Lakini navankana pia vazazi vino, valongu vino, jamaa vino na nkochi wino, na kunkoma baazi yino. ¹⁷Navanhakalya na kela yumo kwa sababo ya lihina lango. ¹⁸Lakini njeta hata liyunju limo la mimuto hino lelahoveya. ¹⁹Katika kuvumili namuponya nafsi hino. ²⁰Pamwawona Yerusalemu vaiihyongolwiti na majeshe, basi mumanya kwamba uhalibifu waki uheghalile. ²¹Pana vala vavayi Yudea vakembelya kuhitombe na vala vavayile Katikati ya muche vawoaye, na mukavaleka vavayi kuijijine kuyingila. ²²Maana aya ni machova ya kisase ili kwamba mambu yoha yayakalembakike yapata kutimizika. ²³Ole ni kwa vala vavyi na ndumbo na kwa vala vavayongeha katika machova haya! kwa maana kwavya na aza ikolongwa panani ya ndema, na ghazabu kwa vandu ava. ²⁴Na vahauka kwa ncha ya lipaga na vatolika mateka kwa mataifa yoha na Yerusalemu yakanyatika na vandu va mataifa, mpaka chikahi cha vandu va mataifa pawatimilika. ²⁵Kwaya ni ishala katika lyova, mwehi na ndondo, na katika ndema kwakuva na zike ya mataifa katika kukata tamaa kutokana na muliu wa bahale na mahegha. ²⁶Kwaya na vandu vavazimia kwa kuhola na katika kutalajia mambu yaya tokiaye panani ya ndema, kwa maana makile ya mbingu yatendakunyukanyuka. ²⁷Kisha vambona mwana waka Adamu akahika mumahundi katika makili na utukufo ukolongwa. ²⁸Lakini mambu aya payanza kupitalila, muyemayem muyinuamimuto hino, kwa sababo ukombozi winu uheghalile pambipe. ²⁹Yesu akavapwaghi kwa mfanu "Muulolakya mtini, na mikongo yoha. ³⁰Piwoha muchipukize muyawona mavene na kumanya kwamba kiangazi tayale chiyi pambipi. ³¹Vela ve muwona mambu aya yapitalila, namwe mumanya ya kwamba ufalimwaka chapanga uheghalile. ³²Chakaka, nivalongalela, chizazi chenhe ngachipete, mbaka mambu aya yoha payapitila. ³³Mbingu na nchi naipetaye, lakini malove yango ngayapete kamwe. ³⁴Lakini mulilolakya mavene, ili kwamba mioyo yini ikoto kulemewa na ufisade, kulovela na maghahiku ya maisha agha, kwa sababo lichova lela latihikila ghafra. ³⁵Ngati ntwu, kwa sababo yakuva panani ya kela yumu yoishi katika usu wa ndema woha. ³⁶Lakini muya tayari chikahi chokapi, mulova kwamba namuya imala kwa kutosha kuyakwepa aya yoha yayatokia nakuyema palongi yaka mwanawaka Adamu." ³⁷Vela chikahi cha muchi akavi akawola muhekalu na ikilu akapiti kunja, na kuyenfda kukesha katika chitombe chechiloheka cha mzeitune. ³⁸Vandu voha avakahiki lukela na mapemaii kunjowanela mukati ya lihekalu.

Chapter 22

¹Basi, sikuku ya nkati wanagyeghe chachu ikavi iheghalili, ambayu ikemeleka pasaka. ²Makuhani vakolongu ni vaandishi vakajadiliana namuna yu kunkoma Yesu, maghambu vavayoghopa vandu. ³Shetani akayingila mukati yika yuda Iskariote yumu wa vala vanafunze kumi ni vaveli. ⁴Yuda akapiti kujadiliana ni vakolongu wu makuhane ni vakolongu namuna ambayu avakabiza Yesu kwawu. ⁵Vakafulahi, ni kuyetengiyana kumpeke feza. ⁶Yombi akayetekela, ni akapala ndela yi kuvakabize Yesu kwau pangakuva ni kundi la vandu. ⁷Lyova li mikati yangakuyeghe chachu ikahika, ambapu limbeleli la pasaka liwokikika. ⁸Yesu akavatuma Petro ni Yohana, akapwagha, "Muyenda mukatuandalila chilevi cha pasaka ili tuika tulya." ⁹Vakandalukila, "Kwa upala tukatenda maandalizi yanaya?" ¹⁰Akavayanga, "Muyowanila, pamaya muyingi kumujini, nkambaku ambayi atotwi chivegha cha machi ahimangana ni mwenga, munfuata mu nyuma ye ayingila. ¹¹Kisha manpwaghila Bambo wa nyumba, "Mwalimo akupwaghila, "kivi chumba cha yeni mahala ambapu nakula Pasaka ni vanafunze vango?" ¹²Andangivya chumba chi ku Gholofani ambachu chava mutenda maandalizi momomu." ¹³Hivyo vakayenda ni kuhimini kila chindu ngati mo akapwaghila kisha vakaandaa chilevi cha pasaka. ¹⁴Chikahi pachahika akatemi ni vala mitumi. ¹⁵Kisha akavapwaghila, "Nivi ni shauku ikolongu yi kula sikukuu Yenjeni ni mwenga kabula yi kuteswa kwango. ¹⁶Maghambu nimpwaghila, nganguli kaveti mpaka payatimilika mu ufalume wak mulungu. ¹⁷Kisha Yesu akatola chikombi, Ni paakayomwi kuchengula, akapwagha, "Mutola chenje, ni mugavana mave kwi mwaveni. ¹⁸Maghambu numpwaghila, ngangunyi kaveti mzau wu mzabibu, mapaka ufalume waka Chapanga pawahika. ¹⁹Kisha akatola nkati, ni paakayomwi kuchengula, akaudumula nu kuvapela, apwagha, "Yenjenu ni shegha Yangu yeyika tolekiki kwa ajili yinu mutenda kwa Kungombuka nenga." ²⁰Akatola chikombi, vela vela Baada yi chilevi chi ikilu, apwagha, "chikombi chenjenu ni aganu lengi mu mwahi wango ambayu iytika kwa ajili yino. ²¹Lakini muyangalila, Yola yoamsaliti avi papamu ninenga pa mezane. ²²Ndava mwana waka Aamu kwa chaka ayenda zaki ngati moikayomwiki kuamuliwa laki ole kwa mundu yola ambayi kupete yombi mwana waka Adamu asalitiwi!" ²³Vakawanza kulalukiya vebi kwa veni, na mu miongoni mwau ambayi akatenda lijambu leneli. ²⁴Kisha yakawoka mabishanu katikati yau ngati na yozaniwa kuva nkolongu kuliku voha. ²⁵Akavapwaghila, "Vafalumu va vandu wu mataifa vavi ni ubambo panani yau, ni vala vavayi ni mamlaka panani yau vakemeleka vaheshimiwa vatawala. ²⁶Lakini ngacheipalika kabisa kuwa vela kwinu mwenga badili yaki, kutuha yola ambayi ni nkolongwa kati yinu aya ngati nchoku, ni yola ambayi ni wa muhimu ngamaha aya ngati yotumika. ²⁷Kwa ndava hwa nkolongu, yola yotama pameza au yola yotumika? Oti, nga yola yotemi pameza? Ni nenga nakona mu kati yinu ngatiyotumika. ²⁸Lakini mwenga ndo ambau myendele kuva ninenga mu majalibu ghango. ²⁹Nimpeke mavanganganya ufalumi, ngati vela Tati moakapeki nenga ufalume. ³⁰Ngati mpaka kula ni kunywa pameza yango mu ufalme wango, ni matama mu hitehu hya enzi mupetu kabila kumi na hiveli hya ku Israeli. ³¹Simoni, Simoni, umanya ngati, shetani aloviti avapala ili anapete ngati ngano. ³²Lakini nikulovili, ngati imani yaku yakashindwa baada ya kuva ukelewiki kaveti, waimalisha akalongu vaku." ³³Petro akampwaghila, Bambo, nivi tayaril kuyenda ni mwenga ku gelezani ni hata mu mauti." ³⁴Yesu akanjanga, Nukupwaghila, Petro, likongovi ngakuveka lalenu, kabula ngakunikana mala itatu unimanyi." ³⁵Kisha Yesu akavapwaghila, "panupeleka mavanganya bila mihaku, hikapu hi hiveli ni hilatu, oti makapungukiwi ni chindo?" vakayanga, "Njeta." ³⁶Kisha akavapwaghila, "Lakini henu, kila yovi ni hyaku, ni autola papamu ni chikapo chi hilevi yola ambayi ngachavi lyaku lipanga yimpasa ahemelya lijohu lyaki ahemela limo. ³⁷Maghambu numpwaghila ghona ambayu ghaghalembekiki kwa ajili yango lazima yaghatimika, Ni akatolakiki ngati mundu ambayi yovunjiti torati, maghambu chela chechatabwiki kwa ajili yango kitimilika." ³⁸Kisha vakapwagha, "Bambo, lolakya! Ghanga pa mapanga ghveli, "akavapwaghila "Ghatosha." ³⁹Baada yi chilevi cha kilu, Yesu akwoka, ngati mo akavi atenda mala kwa mala, akayenda ku chitombi chi mizeituni, ni vanafunze vaki vakamfwata. ⁴⁰Pavahika, akavapwaghila, "mulova ngati makayingila mu majalibune." ⁴¹Akayenda kutali ni vombi ngati mlusho wi iliwu, akachikama magoti akalova. ⁴²Akipwagha, "Tate, ngati naupala, uniwoheli chikombi chahechi lakini si ngati monipala nenga lakine kwa mapenzi ghaku ghatendekikaye." ⁴³Kisha malaika kuhuma ku mbinguni akambokela, akjeghe makile ⁴⁴Moakavi mu kulwala akalovakwa zati zaide ni lihuki laki likakuva ngati matoni makolongu yi mwahi yadondoka pahi. ⁴⁵Chikahi payumuka kuhuma mu malovi ghaku, akahika kwa vanafunzi, ni kuvahimani vaghoni lughono ndava yi huzuni yau. ⁴⁶Ni akavalaluki, "Ndava ki kugonela? muyumuka malovi, Ngati makayingi mu majaribune." ⁴⁷Chakahi paakayi akona alonge, lolyaka, likundi likolongu la vandu likawokela, ni Yuda yumu kati yi mitumi kumi ni vaveli avaongoza akahika papipi ni Yesu ili ambuswaye. ⁴⁸Lakini Yesu akanpwaghila, Yuda, oti unsaliti mwana waka Adamu kwa buso?" ⁴⁹Chikahi vala vavakayi papipi ni yesu pavalola ghanagha ghatokela vakapwagha, "Bambo, oti talapala kwi lipanga?" ⁵⁰Kisha yumu wau akandapula mtumishi waka kuhani nkolongu, akadumula likutu laki lila malelelu. ⁵¹Yesu akapwagha,

"Yeneyi yitasha" Ni akagusa likutu laki, nu kunponya.⁵² Yesu akapwagha kwaka kuhani nkolongwa ni kwaka vakolongu va hekalu, ni kwaka vazee vavakahikiti mu kunyumi chaki "Oti muhikiti kanyata ngati muika kupambana ni linyang'anyi, ni malungu ni mapanga?"⁵³ Panikavi papamu ni mwenga machova ghoha mu lihekaru ngachemavekiti mawoku ghinu panani yangu lakini yenje ni saa yaku ni mamlaka yi lwihe.⁵⁴ Vakankamula vakandongola, vakndeta mu nyumba yika kuhani nkolongwa, lakini Petro akamfwatilila chi kutali.⁵⁵ Baada yi kuva vakapambaki motu mola muuwanda wu mukati ni pavakayi vayomwi kutama pahi papamu, Petro akatama katikati yau.⁵⁶ Ntumishi yumu wu chimbomba akambona Petro paakavi atemi mu mwanga wouhuma mu motu, akandoleke, akapwaghila, "Mundu yonjoni ni yombi akavi papamu nayombi."⁵⁷ Lakini Petro akakana, akapwagha "Mbomba, nenga ngachenummanyenye" ⁵⁸ Baada yi chikahi chichokopi, mundu yongi akambona akapwagha, Wenga nau ni yumu wau" lakini Petro akayanga, "Nkambaku, nenga ngale"⁵⁹ Baada yi ngati saa yimu vela, nkambaku yumu akasisitiza akapwagha, "Chakaka kabisa mundu yonjoni niyombi akavi papamu nayombe, ndava Mgalilaya," ⁶⁰ Lakini Petro akapwagha, "Nkambako, ngachenimanyi cheupwagha" ni mala, chikahi palongila, likongovi likaveka.⁶¹ Akatendeuka, Bambo akandoleke Petro ni Petro akakombukela lilovi laka Bambo, pala paakampwaghili, "kabula yi likongovi kuveka lalenu, wanikana nenga mala itatu." ⁶² Papita kunja, Petro akalela kwi usungu wanawingi.⁶³ Kisha vakambaku vala vavakayi vandenda Yesu, vakandhihaki nu kundapula. ⁶⁴ Baada ya kunshekela mihu, vakandaluki koni vapwagha, "Utabilaje! yoakulapwile?" ⁶⁵ Vakalongela mambu ghangi ghanawingi kinyumi chika Yesu nu kunkufuru yombi.⁶⁶ Mala hika lukela, vazeya va vandu vakahimanga papamu, vakolongu vu makuhani ni vaandishi, vakampeleka mu libalaza. ⁶⁷ Vakapwagha, "Ngati na wenga ni kristu, tupwaghilaye" lakini yombi akavapwaghila, Ngati nanumpwaghile, ngamuniamine. ⁶⁸ Ni ngati yanindaluki ngamuniyange."⁶⁹ Lakini kutumbu sayenu nu kuyendele, mwana waka Adamu yaya avi atemi chiwoko chi malelelu wu makakala yaka mulungu." ⁷⁰ Voha vakapwagha, "Kwa vela wenga ni mwana waka mlungo?" ni Yesu akavapwaghila, mwenga mupwaghiti nenga ndo yombe. ⁷¹ Vakapwagha, Ndava ki takona tupala kave ushahide? maghambu tenga taveti tuyowini kuhuma mu ndomu yaki mweni."

Chapter 23

¹Nkatatu woha ukayema, vakampeleka Yesu palongolu yila Pilato. ²Vakawanza kunshutumu vapwagha, "Tunhimani mundu yonjoni apotosa taifa liyu, kwi kututkani tukawoha kodi kwaka Kaisari, ni apwagha ngati yombi mweni ni Kristu, Mfalumi"³Pilato akandaluki, akapwagha, "Oti, wenga ni mfalumi waka wayahude? Ni Yesu akajanja, akapwagha, "Wenga upwagha vela." ⁴Pilato akampwaghila kuhani nkolongu ni makutanu "Ngacheniwona lihoku kwaka mundu yonjone" ⁵Lakini vombi vakasisitiza, vapwagha, "Akavi avachochea vandu, avavola mu uyahudi yoha, kutumbu ku Galilaya ni henu avi kongone." ⁶Pilato payowana yanaya, akalaluki ngati mundu oyuni ni wu ku Galilaya?, ⁷Patambula kuva akavi chini yi utawala waka Herode, akamoeleka Yesu kwaka Herode ambayi nayombi akavi ku Yerusalemu kwa machova ghe hayo⁸Herode paakambona Yesu, akafulahi ngamaha ndava apala kumbona kwa machova ghanawingi akayowini habali hyaki ni akatamani kulola yimu yi miujiza yitendika ni yombe. ⁹Herode akamuhoji Yesu kwa malovi ghanawingi, lakine Yesu ngache akanjangike chokapi. ¹⁰Makuhani vakolongu papamu ni vaandishi vakayema kwi ukali vuntakila. ¹¹Herode papamu ni maasikale vaki, vakantukana nu kunzihaki, nu kunsheka malaya manyahi, kisha vakankeleuYesu kwaka Pialato. ¹²Herode ni pilato vakatumbu kuva vakochi kuwazi lyova le eli. ¹³Pilato akavakema apapamu makuhani vakolongu ni vatawala ni umati wa vandu. ¹⁴Akavapwaghila, "Munileti mundu yonjoni ngati mundu yo avalongoha vandu vatenda mahakahuni lolyaka, baada yi kuva ninhojiti panihu yinu,ngacheniwoni likosa kwa mundu yonjoni kuhusu mambu ghoha ambayu mavanganya muntaki yombi. ¹⁵Ngaye, wala Herode, maghambu ankelewi kwitu, ni lolyaka, njeta chokapi chetenditi chechistahiliazbu yi kuhwa. ¹⁶Ana vela, basi yanimwaziba nu kundekela. ¹⁷Henu, Pilato awajibika kundekela nfungwa yumu kwa vayahudi chikahi chi sikukuu. ¹⁸Lakini voha vakapegha njwavili papamu, vakapwagha, "Umbohaya yonoyu, ni unhulya Baraba!" ¹⁹Baraba akavi ni mundu ambayi vakambekiti muligereza ndava yi uasi fulani mu jiji nu kwa kukoma. ²⁰Pilato akavapwaghila kaveti, akatamani kundendeke Yesu. ²¹Lakini vombi vakatova njwavila, vakapwagha "Unsulubisha, unsulubisha." ²²Akavalaluki kwa mala yika tatu, "Ndava kike mundu yonjoni atendiki mahoku wole?ngache nipatiki lihoku lelunstashili azabu yi kuhwa kwaki, kwa vela, nayomwi kuyomo kumwazibo yanindekekyaye." ²³Lakini vakasisitiza kwa sauti yi panani, Vapala asulubiwe, ni sauti yau hikamshawishi Pilato. ²⁴Vela Pialato akalama kuvapekeha matakwa yau. ²⁵Akandekelela yola Yavumpalika ambayi akakongakiki kwi kusababisha ghasi ya nu kukoma, lakike akamboha Yesu kwi matakwa yau. ²⁶Pavaya vumpeleka, vakankamula mundu yumu yokemilika Simoni wu Ukiene ahumila mu ndema, vakantwiha nsalaba ili autowula, koni anfwata Yesu. ²⁷Umati ukolongu wa vandu, ni akambomba ambawu vakahuzuniki nu kuomboleza kwa ajili yaki, vanfwata. ²⁸Lakini akavatenduukila, Yesu akavapwaghila, Mabinti wu ku Yerusalemu, makanele nenga, bali mulilela maveti ni kwa ajili yi vana vinu. ²⁹Lolyaka machova ghalika ambapu vapwagha, Vabalikiwi vavai tasa ni matumbu ghanga kuveleka, ni maveli yanga kuyongeha. ³⁰Ndipo pavatumbulakuyipwaghi hitombi, mutuhaukya, ni vitombi, mutushekyelya. ³¹Ndava ngati vatenda mambu ghanaya munkongu uvehi, yaya wo mu wo uyomite?" ³²Vakambaku vangi, vahalifu vaveli, vakapelikwi papamu ni yombi ili kakoma. ³³Pavahika mahala papakemekeka fuvu li mutu, ndaipu vakansulubu papamu ni vala vahalifu, yumu upandi wu malelelu ni yongi upandi wu mangeha. ³⁴Yesu akapwagha, "Tate wasamiha ndava ngache vamanyi chevatenda" nivomi vakapiga kura, kugava malaya ghaki. ³⁵Vandu vakayi vayemi valolekye koni vatawala vanzihaki, vapwagha, "Avaokwi vangi, henu alikombula mwene, ngati yombi ni Kristu wu na mlungu, nteule". ³⁶Asikali nivombi vakanzalau, vaknkalibi yombi ni vakampeke siki. ³⁷Vapwagha, ngati na wenga ni mfalme wa wayahude ulikombula wamwete." ³⁸Pakayi, kave ni alama panani yaki yeyilembekiki, "YONJONI NDI MFALUMI WA WAYAHUDI". ³⁹Yumu wa wahalifu yoakasulubiwi akantukana, akapwagha, "Wwnga si wa Kristu? ulikombula wamweti ni tenga". ⁴⁰Lakini yongi yola akayanga, ankemela ni akapwagha, "Oti wenga ngache unjoghopa mlungu, niwenga uvi mu litemulu lelelu. ⁴¹Tenga tivi pambani kwa hake, ndava tenga tuyopela chela chetustahile kwi matendu ghitu, lakini mundu ayo nache tendiki chokapi chihakahu." ⁴²Ni akayenjeke, "Yesu wankombuka pawayingila mu ufalumi waku." ⁴³Yesu akampwaghila "Uamina, nukupwaghila, lalenu vela waya papamu ni nenga kuparadiso." ⁴⁴Panapa yikavi papipi ni saa sita, lwihi lukahika panani yi ndema woha hadi saa tisa. ⁴⁵Luvalu lwa lyova lukazimika, kisha lipazia lya lihekalu likavanyika katikati kutumbu kunani. ⁴⁶Koni alela kwi sauti ngolongwa, Yesu akapwagha, "Tate mu mawoko yaku niiveka Roho yango, "Baada yi kupwagha ghanagha akakuha. ⁴⁷Chikahi akida pawona ghashtendikiki akankweha Chapanga, akapwagha, hakika yonjoni mundu mweni hake." ⁴⁸Chikahi umati wa vandu vavakahikiti papamu kushuhudila pavawona mambu ghangatendakiki, vakakelewuka koni valapu hifua hyau. ⁴⁹Lakini vakochi vaki, ni akambomba vavanfwata kuhuma ku Galilaya, vakayemichi kutali valolekye mambu ghe hayo. ⁵⁰Lolyaka, pakavi ni mundu yokemilika Yusufu, ambayi ni yumu wa libalaza, mundu nnyahi ni mweni haki. ⁵¹Kuhuma ku Arimathaya muchi wi kiyahude, ambawu ukavi alendeli

Ufalumi waka Chapanga.⁵²Mundu yu, akangheli Pilato, akalova vanpekya shegha yika Yesu. ⁵³Akanhelela, nu kushongoloha sanda, nu kuuveka mu litengeli lelikavi vilichongiti mu liwo, ambalu njeta yoakawehiti kutaghwa. ⁵⁴Likahi ni lyova li maandalizi, ni sabato ihika. ⁵⁵Akambomba, vavakahikiti nau kuhuma ku Galilaya vakanfwatiki, ni vakaweni litengeli ntundu shegha yaki movaka ngoniki. ⁵⁶Vakakeleuka nu kuwanza kuyandaa manukatu ni malashi, kisha lyova la sabato vakapomulela kwa mujibu wa sheria.

Chapter 24

¹Pulukyela muni lyova la kuwoka la jima, vakahika ku litengeli, valetiki manukatu ambayu vakayi vayaandishi. ²Vakahimana iliwi valivilingishi kutali ni litengeli. ³Vakayingila mukati, lakine ngache viihimani shegha yika Bambo Yesu. ⁴Iatoliki ngati, chikahi vachanginyikiwi kuhusu leneli, Ghafula, vandu vaveli vakayemi katikati yau vahweti malaya yu kung'ala. ⁵Akambomba vavakayi vatweli chong'oyu ni vayinimihi mihu yau pahi, vakavapwaghila akambomba. "Ndava ki mumpala yoyi momi mumiongoni mwa vavahyile?" Ngachevi pane ila ahyite! mukamboka momwagha nimweni paakavi akona ku Galilaya. ⁷Akapwagha ngati mwana waka Adamu lazima awohikika mu mawoko yi vandu veni zambi ni asulubiwa, ni lyova lika tatu, ahyoka kaveti. ⁸Akambomba vala vakakomboka malovi ghaki. ⁹Ni vakakeleuka kuhuma kulitengeli ni vakavapwaghila mambu ghanaya voha vala kumi ni yumu na vangi voha. ¹⁰Basi maria Magdalena, Joana, Maria nyongo waka Yakobo, ni vakambomba vangi papamu novombi vakawoha taalifa yeneyi kwi mitumi. ¹¹Lakine ujumbi womboni ukawonikana ngati mizaha pela kwa mitumi, ni ngache vakuvaamini vala vakambomba. ¹²Hata vela Petro akayumuka, ni akakembela kuyeleke kulitengeli, ni akatingulila nukulokele mukati, akawona sana kanjika yaki, etro kisha akawoka akayenda ku nyumba yaki, akikahangacha ki ambachu chechitokii. ¹³Ni lolyaka, vaveli mu miongoni mwau vakavi vayenda lyova leleli mu kijiji chimu chechikemiki Emmau, ambachu kikavi maili sitini kuhuma nu Yerusalemu. ¹⁴Vakajadiliana veni kwa veni kuhusu mambu ghoha ghaghatokii. ¹⁵Ikatoki ngati, chikahi pavayi vajadiliana ni kulaluyana maswale, Yesu akaheghale papipi akayenda nau. ¹⁶Lakini mihu ghau yakahivakiki mu kuntambu yombi. ¹⁷Yesu akavapwaghila, "Ki ambachu mavanganya maveli mukilongelela chikahi muyenda?" vakayema pala vakiwonikana ni huzune. ¹⁸Yumu waki, lihina laki cleopa akayanga, "Oti wenga ni mundu kanjika yaku pani pa Yerusalemu ambayi ngachemanyi mambu ghaghatoki kola machova yane?" ¹⁹Yesu akavapwaghila, "Mambu wole?" vakanjanga, "Mambu kuhusu Yesu mnazareti, ambayi akavi nabiyi, yowezika mu matendu ni malovi palongolo yika Chapanga ni vandu voha. ²⁰Ni kwa ntundu ambau vakolongu wu makuhani ni valongozi vitu vakamboiti kutemuliwa kuhwa ni kunsulubisha. ²¹Lakini tukahovahi ngatiyombi ndo yoakaweza hulu Israeli Elo, kutali ni ghanagha yoha, hrnu ni lyova la tatu kutumbu mambu ghanya yawokekiki. ²²Lakini kaveti, baazi yi kambomba kuhuma mu kundi litu vatukangichi baada yi kuva mu litengeli pulukyela mune. ²³Pavakayi vuuhosiki shegha yaki, vakahika, vapwagha ngati vakaweni kave ni maono yika malaika vavakapwaghiti ngati avi momi. ²⁴Baazi yi akambaku ambau vakavi papamu nitenga vakapiti ku litengeli, ni kuhimana ngati vela akambomba movapwagha, lakine ngachevukambweni yombe. ²⁵Yesu akavapwaghila, "Mwenga mavandu vang'anya ni momoyi mioyu yeyitopiki yi kuamini yoha ambayu manabiyi vakapwaghike!." ²⁶Oti ngacheyikavi lazima Yesu ateseka kwi mambu yanaya, ni kuyingi mu utukufo waki?" ²⁷Kisha kutumbu kuhuma kwaka Mussa ni manabiyi voha, Yesu akavatafusilia mambu yanahusu yombi mu malembu ghoha. ²⁸Pavaheghalya kijiji chela koku kovavila kuyenda, Yesu, akatenda ngati vela ayendele palongolo. ²⁹Lakini vakandazimisha, vakapwagha, "Tama papamu nitenga, maghambu iyeleke pichimihi ni lyova ni ngati liyomoka vela Yesu akayingi kyenda kutama nau. ³⁰Ikatoki ngati, chikahi paakatemi nau kula, akatola nkati, akaubaliki, ni kuudumula, akavapekeha. ³¹Kisha mihu yau yakafunguka, vakammanyani akatoweka Ghafula mbeli yi mihu hyau. ³²Vakapwaghanila veni kwa veni, "Ivi mitima yitu ngacheyayakiki mukati yitu, chikahi paalongela mundela, chikahi paatuhoulya malembo?" ³³Vakayumuka saa yela yela, ni kukeleuka kuYerusalemu, vakavahimanila vala kumi ni yumu vakusanyiki papamu, ni vala vavakayi papamu nau. ³⁴Vakapwagha, "Bambo ahyokiti chakaka chakaka, ni amboka simone." ³⁵Vela vakapwaghila mambu ghaghatoki mundela, ni namuna Yesu moakalilangi kwawu mu kudumu nkati. ³⁶Chikahi pavalongila mambu yanaya, Yesu mweni akayema katikati yau, nu kuvapwaghila "Amani iya kwinu" ³⁷Lakini vakayoghopa nu kutwelekewa ni choghoyu, ni vakaholelela ngati vaweni Roho. ³⁸Yesu akavapwaghila, "Ndava ki mufazaika? ndava ki maswali yayinuka mu mitima yino?" ³⁹Mulolyakya mawoku ghangu ni magholu ghangu, ngati ni nenga namwete, muigusa ni mulola, maghambu Roho chacheivi ni nnohu ni mahupa, ngati momuniwona nenga nivi nasho." ⁴⁰Paayomula kupwagha vela, akavalangiya mawoku yaki ni magholu yaki. ⁴¹Paakavi vakona ni furaha yeyikachanganyikini ni kutokuamini ni kukangacha, Yesu akavapwaghila, "Oti myi ndindu chokapi cha kulya" ⁴²Vakampeke kipandi chi homba yi kuyocha. ⁴³Yesu akakitola ni kulya mbeli yau. ⁴⁴Akavapwaghila, 'pamikayi nimwenga, numpwaghili ngati ghoha ghaghalembikik mu sheliya yaka Musa ni manabiyi ni zabibu lazima yatimilika." ⁴⁵Kisha akahowola malangu yau, ngati vaweza kuyamanya malembo. ⁴⁶Akavapwaghila, "Ngati ikalembekiki, Kristu lazima otesikika, ni kuhyoka kaveti kuhuma mu wafo lyova lika ka tato. ⁴⁷Ni toba ni msamaha wa zambe lazima ihubiliwa mu lihina lyaki kwi mataifa ghoti, kuwanzi kuhuma ku Yerusalemu. ⁴⁸Mavanganya ni mashaide wa mambu ghanga. ⁴⁹Mulolyaka, nivapelekea ahadi ya atati vangu panani yinu, lakini mulendelya pani pa jijini, mpaka payahikila makakala kuhuma kunani. ⁵⁰Kisha Yesu akavalongoha kunja npaka pavakalibiya ku Bethania, akandeveha mawoku yaki kunani, ni kuvabiliki. ⁵¹Ikatoke

ngati, chikahi paabalika akavaleka ni kupapwa kunani kuyeleke ku mbingune.⁵²Basi, vakamwabudu, ni kukeleuka ku Yerusalemu ni fulaha ngolongwa.⁵³Vakayendele kuva mu lihekalu, vakinsifu Chapanga.

John

Chapter 1

¹Pa katali pakavi lilovi, ni lilovi likavi papamu ni Chapanga, ni lilovi lika vi Chapanga. ²Lilovi eli katali akavi papamu ni Chapanga. ³Hindu hyoha hikatendikiki kuoete yombi ni pawaka yombi nga hata chindu chimo chechawezekiki kulengeka. ⁴Mukati yahi kukavi womi, ni womi owu ukavi nuku yi vanadamu voha. ⁵Nulu imulika mugiza lwihi, wala Lwihi ngachekuilizimishe. ⁶Pakavi ni mundo yo akatumwiti kuhuma kwa ha Chapanga yombi lihina laki akavi Yohana. ⁷Akaikiti ngati shahide kusuhudila kuhusu nulu yela, ili ngati voha vaweza kuamine kupete yombi. ⁸Yohana ngache akavi yela nulu, bali akahikiti ili aishuhudiyi kuhusu yela nulu. ⁹Yela yikavi nulu yi chikaka ambayo itendika kuhika mu duniya kave hunjeyela nulu kila yumo¹⁰Akavi mu duniya, ni duniya ikawombakiki kupete yombi, ni duniya, ngache yikammanyeye. ¹¹Akaikiti kwa hindu hyaki, ni vandu vaki nga che vunjopelile. ¹²Bali kwa vala vanawingi vava njopelile, ambao vaka amini lilina laki, kwa havo akapeki haki yi kuva vana va ka Chapanga. ¹³Ambao vakavelekiki, wala kwa mapalanu gha shegha, wala kwa mapalanu ya ka mundu, bali kwa ka Chapanga mwene. ¹⁴Nayombi lilovi akatendeka shegha ni akatama mu miongoni mwitu, tuuweni utukufo waki, utukufo ngati wa ka mundu kanjika wu kikanjika yo akahumiti kuhuma kwa atati, atweli neema ni chakaka. ¹⁵Yohana akashuhudii kuhusu yombi, ni akapaziti sauti yu kupwagha habali hyaki nukupwagha "yola yo yahika baada yangu avi nkolongu kuliku nenga, ndava akavi kabula yango"¹⁶Ndava kuhuma mu utimilifo waki, tepani tawoha tuyopiti waka kipawabaada yi kipawa. ¹⁷Ndava sheliya yaletwa kupete mussa, Neema ni chakaka hyalika kupete yesu kristo. ¹⁸Njeta mwanadamo yo ambweni Chapanga chikahi chokapi mundu kanchika yo avi Chapanga, yo avi mu kifiwa cha ka atati antenditi yombi amanyakana. ¹⁹Na womboni ndo ushuhuda waki yohana chikahi makuhani ni valaWi vavaka tumisiki kwaki ni vayahudi kundaluki, wenga wa nane?. ²⁰Bila kusitasita ni ngachekaniki, bai akajibwike, Nenga nga na kristo. ²¹Henu vakantaluki "henu wenga wa nane?" vakapwagha, wenga u chihota ?akavajibu. ngaye. ²²Kisha wakampwaghi "wenga wa nane, ili ngati tikavapekiya liyangu vavatutumiki"?ujishuhudi wole wenga wamwete?". ²³Akapwaghi, nenga ni sauti yaki yolela mu nyikani, ngati chihota isaya mo akapwaghi. ²⁴Basi pa kavi ni vandu vavakatumwiki pala kuhuma kwa ka mafalisayo. vakandaluki ni kupwagha. ²⁵Ndava ki ubatizo basi ngati wenga nga wa kristo wala wa Eliya wala u chihota²⁶Yohana akavajibu nukupwagha, "nibatiza kwa mache. Hata vela, mu miongoni mwinu ayema mundu ngase muntambwile. ²⁷Yonoyu ndo ahika baada yango. Nenga ngache nistahili kuleghele ngoyi hi hilatu hyaki. ²⁸Mambu hacha yakatendikiki ku bethania, ng'ambo yi ku yorelan, mahala ambapu yohana atendika kubatiza. ²⁹Lyova lelafuatayi yohana akambona yesu ahika kwaki nukupwagha "lolyoka mwana wu limbeleli wu ka Chapanga yo atola zambi yi ulimwengu. ³⁰Yonjoni ndo yonapwagha habali hyaki nukupwagha, yombi yo ahika mu nyuma yango ni nkolongu kupeta nenga, ndava aka yi ndala yango. ³¹Ngachenukuntambwile yombi, lakini ikatendekike vela ili ngati ashekulika mu isreli, ngati nikahikiti nikabatizwi kwa machi"³²Yohana akashuhudii, nikambona loho ahelela kuhuma ku mbinguni mfanu wu ngunda, ni akahighali panani yaki. ³³Nenga ngachenukuntambwile lakini yombi yo akandumiti ili nibatiza kwa machi akampwaghi, yola ambaye wawoha loho ahelela ni kutama panani yaki, yono ndo yo abatiza kwa loho muhimu. ³⁴Niweni nu kushuhudi ngati yonoyu ni mwana wa ka Chapanga. ³⁵Kave lyova lelafuatayi yohana akavi ayemiti papamu ni vanafunzi vaki vavele. ³⁶Vakambona yesu ayenda ni yohana akapwagha lolyaka, mwaka wa ka limbeleli wu ka Chapanga. ³⁷Vanafunzi vaveli vakanjowuni yohana apwagha ghanaha vakamfuata yesu. ³⁸Kave yesu akatendeuka nu kuvawoka vanafunzi vala vumfuata, atumbu kupwaghi "mpala kike?" vaka njanga, Rabbi (maana yaki mwalimo 'utama kwako?. ³⁹Akavapwaghi "muhiika na muwona" kisha vakayenda ni kuwona mahala pa atamika, vakatama papamu ni yombi lyova le helu, ndava yikavi ngati saa kumi vela. ⁴⁰Yumu wa vaveli vala yonanjowana yohana alongela ni kisha kunfwata yesu akavi Andrea, ndongu waki simoni petro. ⁴¹Akambona ndongu waki simoni nu kumpwaghila, "Timpatiti masihi" (ambayo itafusiriwa kristo). ⁴²Akandeta kwa ka yesu. Yesu akandolekela nu kupwagha "wenga ni simoni mwana wa ka yohana" yaukemikika kefa" (maana yaki petro). ⁴³Lyova lelofwatayi chikahi Yesu pa apala kuwoka kuyenda ku galilaya, akampatiti filipo nu kumpwaghila, "umfwata nenga." ⁴⁴Filipo akavi ni mwenyeji wu ku Bethsaida, muchi wa ka Andrea na petro. ⁴⁵Filipo akampatiti Nathanieli nu kumpwaghila Timpatiki yola ambaye musa akalembiti habali hyaki mu sheliya ni machihota. Yesu mwana wa ka yusufu, kuhuma ku Nazareti. ⁴⁶Nathanieli akampwaghi, "Je ! chindu chinyahi chiweza kuwokela ku nazareti? "Filipo akampwaghi, Hika ni ulola". ⁴⁷Yesu akambona Nathanieli ahika kwaki nu kupwagha, Lolyaka, mwisraeli

chakaka ywanga kuva ni ukongani mukati yaki" . ⁴⁸Nathanieli akapwaghi , "unimanyi woli nenga? "Yesu akayanga nu kumpwaghi , "kabula filipo kukukema paukavi pahi yu nkongo,hakuwene.⁴⁹Nathanieli akayanga, "Rabi wenga ndo mwana wa ka Chapanga ! wenga ndo mfalume wu ku Israelii"! . ⁵⁰Yesu akayanga nu kumpwaghi , ndava nikakupwaghi nu kuweni pahi pu nkongu Je uamine ?ya uwona matendu makolongu kupeta ghanga. ⁵¹Yesu akapwagha , "muamina ,muamina numpwagila mayiwona mbengu ihoghuleka ,ni kuvawona malaika vakwela nu kuhuluka panani yi ka mwana wa ka Adamu"

Chapter 2

¹Baada yi machova ghatatu,kukavi ni ukwati kola ku kana ya galilaya ni Amanu vaki Yesu akavi kola kola. ²Yesu ni vanafunzi vaki vakaalikwi ku ukwati.³Chikahi pakayomwiki divai,awamu vaki Yesu akampwaghila , "Ngache va yi ni divae! . ⁴Yesu akayanga, "Umbomba yeneyi yinihusu ki nenga?chikahi changu nenga chakona ngakuhika". ⁵Awamu vaki akavapwaghi vatumisi , "chokapi che ampwaghila mufwata."⁶Basi pakavi ni hivegha sita yi mawo pala vakavekiti yi kusamba mu sikukuu hya vayahudi ,kila chimo kikavi ni ujazu wu nzio iveli itatu. ⁷Yesu akavapwaghila , "Mutwelekya machi hivegha yi mawo" vakatwelekela hadi panani. ⁸Kisha akavapwaghi ,vala vatumisi, "mtolayi henu kiasi nu mpeleka kwa ka muhudumo nkolongu wa meza ."vakatendiki ngati mo valaghalakilwayi.⁹Muhudumo nkolongu akayawonja machi yala yayaakavi yabadiliki ni kuva divae ,ila ngache akamanyi koyahuma (lakini vatumisi vavateka machi vamanyi koyahuma).kisha akankema bwana halusi nu. ¹⁰Kumpwaghila , "kila mundu huwanza kahudumia vandu divae inyahi ni anavalovi vapekiha divae yanga inyahi.Lakini wenga uitunziti divae inyahi mapaki henu."¹¹Muhujiza womboni wu ku kava ya Galilaya ,ndo ukavi mwanzu wu ishala yi mihujiza ye akatendiki yesu kuhowulela utukufo waki ,vela vanafunzi waki vakamwamini¹²Baada ya vela,Yesu ,anyongo vaki ,alongu vaki ni vanafunzi vaki vakayenda mu muchi wa kapernaum nu kutama konoku kwa machova machokapi. ¹³Basi pasaka yi vayahude yikayi ihgeheli, vela yesu akayenda ku Yerusalemu. ¹⁴Akavahimani vavahemele ng'ombi mambeleli, ni njeva mukati mu lihekalu kave ni vavabadilisha feza vakavi vatemu mukati mulihekalu. ¹⁵Yesu akalengenekela mjeledi wuhi ifundo,atumbu kawoa vavakavi mu lihekalu, papamu ni ng'ombi ni mambele.akayatila feza hya vabadilisha feza kupendula meza hyawu. ¹⁶Kwa vavahemilya njeva akavapwaghila,mbohayi hindu hei kutali nu mahala pambani, mkotoka kuitenda nyumba ya Atati vangu kuva mahala pa lisoko.¹⁷Vanafunzi vaki vakakomboka ngati ikavi ilembekike , "Wihu wu nyumba yaho ya ungulaye. ¹⁸Vakalongu vu kiyahude vakayanga, mu kumpwaghila, ni ishala wole ye ya ulangiya, ndava utenda mambu ghe hagma?". ¹⁹Yesu akavayanga, mu limola lihekalu lendenu ni nenga nalichenga baada yi mchova ghatatu.²⁰Kisha vakolongu va vayahudi vakapwaga, yikaghalimu hyaka alubaini ni sita kuchenga liekalu lendenu nawu upwagha walichenga hu machova ghatatu. ²¹Ighawa yombi akapwaghini lihekalu akamaanishi hyegha yaki. ²²Henu pani baadaye baada ya kuhika kwaki kuhuma mu wafo, vanafunzi vaki vakakomboka ngati akapwagini vela, vakaamini maandiku ni kauli yeheya ambayo Yesu akavi ayowini kuipwagha.²³Basi pakaavi ku yenwelemu achikahi cha Pasaka, chikahi chi sikukuu, vandu vakawingi vakaamini lihina lyaki, pavawona ishala yi miujiza ye akatendiki. ²⁴Lakini Yesu ngache akavi ni imani naundava akavamanyi vanadamu wohu. ²⁵Ngache akapaliki mundu yokapi kumpwaghi kuhuso movayi vanadamu ndava akamanyi chekevi mukati yaho.

Chapter 3

¹Basi kukavi ni falisayo ambayi lihina iyaki Nikodema, yumu wu wajumbi wa balaza iya vahahudi. ²Mundu oyu akanjendi Bambu Yesu nikilo nu kumpwaghi, "Robi, tumanyi ngati we uyi wa mwalimo kuhuma kwa ka Chapanga, maghambu nga mundu yo aweza kutenda ishala eyi yoha Chapanga ngakuva papamu ni yombi". ³Yesu akanjanga, "muamina, muamina, Mundu ngaweza kuyingila mu ufalumi wu na Chapanga ananga kuvelekeka mala yi kuveli. ⁴Nikodemo akampwaghila, "Mundu aweza wo kuvelekeka, Je aweza?" ⁵Yesu akanjanga, "Uamini, Uamini mundu ananga kuvelekeka kwa machi ni kwa Loho, ngache weza kuyingila mu ufalumi wu na Chapanga. ⁶Chechi velelekeka kwi hyegha mu hyegha, ni chevi velelekeka kwi Loho nu roho. ⁷Wakakangacha ndava nikakupwaghi, ni lazima kuvelekeka mala yi kaveli. ⁸Mpongu uvuma kokapi kauyenda ni sauti yaki muiyowana, lakini ngache mmanyi kouhuma wala koujenda ndi velavela mo ivi hali yi kila yoavelekeka ni roho. ⁹Nikodemo akanjanga nu kupwagha, "Mambu ghanaghana yawezekana wole?" ¹⁰Yesu akanjanga, Wenga uyi wa mwalimo wu mu Israeli, hata ngache uyamanyi mambu ghaghane? ¹¹"Uamina, Uamina nukupwaghila, chela chetu kimanyi tukishuhudia kwa chela che tukiwona. Lakini ngachenjopa ushuhuda witu. ¹²Ngati nimpwaghi mambu gha pani pa dunia ni ngachemuamini, naweza wo huamini ngati nanimpwaghi mombi ghu ku mbingune? ¹³Maghambu nga yoakweliki kunani kuhuma ku mbinguni isipokuva yombi yoaheli mwana wa ka adamu. ¹⁴Ngati pe vela Musa mo alitondavya liyoka mu jangwane, vela vela nayombi Mwana wu ka Mlungu lazima muinulaye. ¹⁵Ili ngati woha vavamwamina vapata womi wa hyaka ni hyaka. ¹⁶Ndava Chapanga akaupaliti ulimwengu, ngati akamboha Mwana waki wa pekee, ili ngati Mundu yokapi yo a amini aka angamila bali aya ni womi wa hyaka. ¹⁷Maghambu Chapanga ngache akantumiti Mwana waki pa dunia ili kuhukumu ulimwengu, bali ngati ulimwengu uokoliwa mu yombi. ¹⁸Yo a amini yombi nga a hukumawe. Yombi ywanga kumwamini tayali ahukumiwi ndava ngache a liamini lihina la ka Mwana pekee wu ka Chapanga. ¹⁹Yenje ndi sababu yi hukumo, ngati nulu ihikiti mu ulimwenguni, lakini vanadamu vakapala Lwihe zaide yi nulu ndava matendu ghau ya kavi mahakau. ²⁰Kila Mundu yo atenda mahakau aihakali nulu wala ngache hika mu nulu ili matendu ghaki yakavehwa waze. ²¹Lakini yombi ya atenda chakaka ahika mu nulu ili matendu ghaki ya wona kana ngati ghatendakiki mu utifu wa ka Chapanga. ²²Baada ya yanaya, Yesu papamu ni vanafunzi vakayenda mu ndema wu ku yudea. konikola akatumi chikaka papamu nawu ni akavi abatiza. ²³Henu Yohana nayombi akavi abatiza ku Ainea papipi ni salini ndava pakayi ni machi ghanawingi pala. Vandu vakayi vahika kwaki nu kubatizwa. ²⁴Ndava Yohana akavi akona kunjeghe mu ligeleza. ²⁵Kisha pakatoki mabishanu mukati ya vanafunzi va ha Yohana ni muyahudi kuhusu sikukuu yi atakasu. ²⁶Vakayenda kwa Yohana nu kumpwaghila, "Robi, yombi yo ukavi naku mwihi yi nkoka Yordani, yombi yo ukashuhudi habali hyaki, lolyaka, abatiza ni woha vayenda nu kufwata. ²⁷Yohana akayanga Mundu ngaweza kuyopa chindu chokapi isipokuva ngati apatiti kuhuma ku mbinguni. ²⁸Mwenga maveti mwashuhuda ngati nikapwaghiti ngati, 'nenga nga na Kristo', badala yaki nikapwaghiti, nitumwiki palongola yaki. ²⁹Yombi yo avi ni bibi alusi ndo bwana alusi henu nkochi wa ka bwana alusi, yo ayema nu kuyomenela ahekele ngama nolava yi sauti bwana alusi. ³⁰Apaswa kuyonjekeka, ni nenga nipwasa kupongoha. ³¹Yombi yo ahuma kunani avi kunani yi yombi yo avi wuku ulimwengu ahuma ku ulimwengu ni alongela mambu yiki ulimwengu yoha. Yombi yo ahuma ku mbinguni avi kunani yi yoha. ³²Yombi ashuhudi ghala gha ayeweni ni kuyoyowana, lakini njeta yo akayopiki ushuhuda waki. ³³Yombi yo akayopiti ushuhuda waki akahakikishi ngati Chapanga ni mchakaka. ³⁴Maghambu yombi yo akatumwiki ni Chapanga alonge malovi gha ka Chapanga. Ndana nga che ampeke Roho kwi kipemu. ³⁵Atati ampala Mwana ni ampeki hindu hyoha mu mawoko gahaki. ³⁶Yombi yo amwamini mwana avi ni womi wa yhaka, lakini kwa yombi ywanga kuntii Mwana nga auwona womi, bali kushoma kwa ka Mlungu ku vi papani yaki.

Chapter 4

¹Basi yesu pa akamanyi ngati mafalisayo vayowini ngati yesu wanfwata ni kuvatiza zaidi yi ka yohana. ²(Ingawa yesu mweni nga che batiza ila vanafunzi vaki). ³Ahuma ku Judea mu kuyenda ku Galilaya. ⁴Vela ikavi muhimo kupete ku samaria. ⁵Ni akahikiti mu muchi wa ku samaria wo ukemeleka sikari ,papipi ni lieneu ambalo yakobo akampeki mwana waki tusufu. ⁶Ni chiliva chi ka yakobo chikavi popopo. Yesu akavi atonditi ndava yi safale ni akatama papipi ni chiliva ,ikavi chikahi chi lyova mutu. ⁷Mbomba msamalia akahikiti kuteka machi,ni Yesu akampwaghi ⁸Maghambu vanafunzi vake vakapiti ku mujini kuheme chilevi. ⁹Mbomba yula akampwaghi,"Ikuva woli wenga u myahudi ,kunilova nenga mbomba msamalia chindu cha kunywa?"maghambu vayahude nga che vachangamana ni vasamalia. ¹⁰Yesu akanjanga , "Ngati ukamanyi kalama yi ka Chapanga ,ni yola yo akupwaghi mbekiya machi,ukavi undoviki nu kukupeke machi ya womi. ¹¹Mbomba akanjanga,Bambo nga che uvi ni lidoo lu kuteke,ni chiliva ki vi chitale .yaupata kwa machi ya womi. ¹²Yombi le wenga uvi ukolongu ,kuliku Atati vitu yakaobo,yo atupekiya chiliva chenjenu,ni yombi mweni ni vana vaki papamu ni mifugu hyaki inywila machi yi chiliva chenjenu. ¹³Yesu akanjanga , "Yokapi yo anywa machi aya yapata kave nywita. ¹⁴Lakini yo yombi anywa machi gha mutini mpekiya ngapati nywita kave.Badili yaki machi yamtini mpekiya yaghava chemuchemu yeyibubujika hata hyaka" ¹⁵Mbomba yola akampwaghi,"Bambo, nighalova machi hagma ile nikapata kave nywita ni nakahangaika kuhika pambani kuteka mache". ¹⁶Yesu akampwaghila , "uyenda ukankema ndomi waku,kisha ukeleuka". ¹⁷Mbomba akapwagila, "Nga che mi ni ndome". Yesu akanjanga, "Upwagiti wichu, Ngache uvi ni ndomi. ¹⁸Maghambu uvi na akambaku vahanu, ni yumu yo uvi naku henu nga ndomi waku. mu leweli upwaghiti chakaka!" ¹⁹Mbomba akampwagila, "Bambo niwona ngati wenga uyi u nabie. ²⁰Aka tati vito vaabudu mu chitombi momboni Lakini mavanganya mapwagha ngati ku yerusalemu ndo sehemu ambayu vandu vapasa kuabudo". ²¹Yesu akanjanga, "mbamba uniamina chikai chahika ambapu nga mwamwabudu Atati mu chitombi momboni au ku Yerusalemu. ²²Mwenga mavandu muabudu chela che ngache muchimanye, lakini tenga yuabudu che tukimanyi, ndava wokofu uhuma kwa ka vayahude. ²³Hata vela, chikahi chihika, ni henu chi vi pambani, chikahi va vumwamudu chakaka yavumwabudu Atati mu roho ni chakaka ndava atati avapala vandu ka namna yeneyi va ya vandu vaki va vumwabudu. ²⁴Chavanga ni Roho ni vala va vumwabudu vapasa kumwabudu kwa roho ni chakaka". ²⁵Mbomba akampwagila, "Nimanyi ngati masihi ahika, (yo kemeleka kristo). Yonayu pa ahika yatupwaghila ghoha". ²⁶Yesu akapwaghila, "Nenga yo upwagha ni nenga, ndo nenga. ²⁷Chakahi chenechi vanafunzi vaki vakawuya. Navombi vakashangaa ngati ki akavi alongela ni mbomba, lakini ngache akavi yo thubutwa kundaluki, " Upala ki" au "ndava ki ulonge ni oyu?" ²⁸Vela mbomba akacheleka chivegha chaki nu kuyenda ku muchi nu kampwaghi vandu. ²⁹Mhika koni mumbana mundu yo akapwaghi mambu ghangu ghoha gha nikatenditi, Je iwezikana kuva ndo Kristo?" ³⁰Vakawoka ku muchi vakayenda kwaki. ³¹Chikahi cha iyova mutu vanafunzi vaki vakansihi nu kupwagha, "Robi ulya chilevi. ³²Lakini yombi akavapwaghi, "Nenga ni vi ni chilevi mwenga nga che muchimanye." ³³Vanafunzi vakapwaganila, njeta yo andetili chindu chokapi kulya, " Je valetike?" ³⁴Yesu akavapwaghila, "chilevi chango ni kutenda mapenzi ghaki yombi yo anitumiti ni kuhenga lihengu iyaka. ³⁵Je, nga che mpwagha, yakona myehi hywano ni mavuno ya gha ya tayale? Nimpwaghila mlolyaka mighonda ye yivi tayali kwa mavuno. ³⁶Yombi yo huna ayupa nhwaku wu kukusanya matunda ndava yi womi wa hyaka ili ngati yombi yo apanda ni yo ahuna vahelya papamu. ³⁷Ndava nsemu womboni nu wa chakaka yumu apande ni yongi ahuna. ³⁸Nikantumiti huhuna ambachu ngache mukahangaiki nacho, vangi vahengiti lihengu ni mwenga muyingi mu furaha yi lihengu iyao. ³⁹Vasamaria vanowingi mu muchi wola vakamwamini ndava yi taalifa ya ka yola mbomba yo akavi ashuhudia yo akabwaghi mambu yoha gha nikatenditi. ⁴⁰Henu vasamaria pavaika vakansihiti atama papamu ni vombi ni akatama kwaukwi machova ghaveli. ⁴¹Na vanawingi zaidi vakamwamini ndava yi lilovi lyaka. ⁴²Vakampwaghila yola mbomba, "Tiamini ng pela kwi malovi ghako, ndava tenga taveti tuyowini, ni henu tumanyi ngati chakaka yombi avi mwokoze wu ulimwengu". ⁴³Baada yi machova haghau ghaveli, akawoka nu kuyelege ku Galilaya. ⁴⁴Maghambu yombi mweni akavi atangizi ngati nabiye ngase akavi ni mayiniku mu ndema waki mwene. ⁴⁵Pahika kuhuma ku Galilaya, vagalilaya vakankalibishi. Vakayi vaweni mambu ghoha gha akatenditi ku yerusalemu ku sikukuu, ndava ni vombi kave vakayi vahuzuli mu sikukuu. ⁴⁶Akahikiti kave ku kana yi Galilaya kola ko abadilisi machi kuva divae. Pakayi ni ofisa ambayi mwana waki ahavi ntamwa kola ku kapesnaumu. ⁴⁷Payowana ngati Yesu ahumita ku Judea ni kuyenda ku Galilaya, akapiti kwa ka Yesu nu kunsihii ahelela akamponya mwana waki, ambayi akavi papipi huhwa. ⁴⁸Ndipu Yesu akampisaghila," mavanganya ananga kuwona ishala ni maajabu nga mbwezi kuamini. ⁴⁹Kilongosi akapwagha," Bambo helela pahi kabula mwanango nga kuhwa." ⁵⁰Yesu akampwaghila," yendaye mwanau avi momi." mundu yola akaamine lilovi le apwagha Yesu nu kutumbu kuyenda. ⁵¹Pa akavi ahelela, vatumisi vaki vanchopalili nu kumpwaghi mwana waki akavi momi. ⁵²Henu akavalaluki nu chikahi woli papatika nafuo. Vakanjanga, "Lisu

chikahi cha saa saba homa payandeka.⁵³Ndipu atati vaki patambula huva ni chikahi chela chela Yesu pa pwagha, "Mwana waku nu momi". Henu yombi ni familia yaki vakaamini. ⁵⁴Yenjenu yakavi ni ishala yika haveli yo atenda Yesu pahamu ku yedeo kuyenda ku Galilaya.

Chapter 5

¹Baada ya panapa kukavi ni sikukuu yi vayahude, ni Yesu akakwela kuyenda ku yerusalemu. ²Na kola ku yerusalemu pakavi ni bilika pu ndyango wa mambeleli, le likavi likemeleka kwa lugha yi kiebrania Bethzatha, nalombi likavi ni matao hyano. ³Idadi ngolungwa ya atawsa ikavi, vatitila, vakachiwete, nu vavakapouzwi vakavi vaghonili mu matao yala." valendele machi yatibulika." ku uhakiha chikahi fulane malaika akaheli mukati yi ka Bambo nu kutibula machi. ⁴Henu yo ambiya akavi wa kwanza kuyingi mukati yi baada ya machi kutibuliwa akatendeka momi kuhuma ni chohapi che chikavi chinkamwili kwi chikahi chela. ⁵Na mundu yumo akavi alwala kwa chikahi cha hyaka selasini na nane akavi mukati yi matao. ⁶Yesu pa ambona aghoni mukati yi matao ni baada yi kutambula ngati aghoni pala kwi chikahi chitali Yesu akampwaghi, " Oti upala kuwa wa momi?" "Ntamwa yola akanjanga, "Bambo ngache mi ni mundo, wu kuniveka mu biliha chikahi machi pa yatibulika. Chikahi pa nilenga huyingila mundu yongi alongolela." ⁸Yesu akampwaghila, "Yumuka ni utola ligodofu lyaku nu uyenda." ⁹Mala mundu yola akavi alamiti, akatola chitanda chaki nu kuyenda. Na lyova le eli likavi lyova lya sabato. ¹⁰Henu vayahude vakampwaghi mundu yola yo akalamiti, "Laleno ni lyova lya sabato ni ngache iruhusiwa kutowo ligodolu lyaku." ¹¹Akavayanga, yombi ya anamihi ndo yo ambwaghila, "Tola ligodolu lyaku nu uyenda." ¹²Vakandaluki, "Yombi yombi nane yo akupwaghila "Tola ligodolu lyaku nu uyendaye?"

¹³Ingawa, yola yo akalahwi ngache akammanyi, maghambu Yesu akavi awokiti kwa sili. Ndava pakayi ni vandu vamaheleli mu sehemu ye eyi. ¹⁴Baada ya panapa Yesu akamhimani mundu yola mu lihekalu mi kumpwaghi, "Lolyaka, Uponiti! "Wakatenda kave zambe wakapatikana nu jambu lihakau zaidi. " ¹⁵Mundu yola akayenda nu kuvataalifu vayahude ngati Yesu ndo yokamponyiti. ¹⁶Henu, maghambu yi mambu ghanaha vayahude vantesa Yesu, ndava akatendiki mambu ye hagho lyova lya sabato. ¹⁷Yesu akavapwaghila, "Atati vangu atenda lihengu hata nenga nitenda lihengu." ¹⁸Ndava yi vela vayahude vakazidiki kumpala ili vankoma nga pe ndava yu kuvunja sabato, bali kwa hunkema Chavanga Atati vaki, akajitendiki kuwa sawa ni Chavanga. ¹⁹Yesu akavayanga, "Muamini, Muamini, mwana ngaweza kutenda chindu chokapi chela ispokuwa chela ambachu ambweni Atati vaki atenda, ndava chokapi Atati che akitenda chela ni mwana che atenda. ²⁰Ndava Atati ampala Mwana, ni andanga kila chindu che atenda ni ya andangiya mambu makolungu kuliku ghanagha ili ngati mzida kukangacha." ²¹Ndava ngati vela ambavyo Atati ahyoha wafo ni kuvapeke womi, vela ve mwana ni yombi ampeke yokapa yo ampala. ²²Ndava Atati ngache amuhukumu yokapi, bale ampeki Mwana hukumo yoha. ²³Ila ngati woha wunjiniha mwona ngati kave Mwana mo anjinika Atati yombi yaka kunjinika Mwana ngache anjimika Atati yo andumiti. ²⁴Mwamina, mwamina, yombi yo ayowana lilovi lyangu nu kumwanine yombi ya akanitumiti avinawu womi wa hyaka ni ngahukumiwe Badili yaki apetiki kuhuma ku umautine nu kuyingila mu womi. ²⁵Mwamina, mwaminaye, humpwaghila chikali chihika ni henu chivile wato vayowana sauti yi ka mwana wa ka Chapanga, ni woha vava yowan valama. ²⁶Ndava ngati vela atati va yi mukati yaki mwene. ²⁷Henu kave ampekihi mwana kuwa ni womi mukati yaki, ni atati ampekihi mwana mamulaka ili ngati ahukumwayi ndsvs ayi ni mwana wu kandamu. ²⁸Makakangacha ni lenele, ndava chikahi chihika wafo woha vavavi muwa tengele vayowona sauti yaki. ²⁹Ni wombi vapita kunja kwa vavatendiki manyahi kwa kuhyoka kwa womi ni vavatendiki makakawo kwa kuhyoka kwa hukumo. ³⁰Ngachemweza kutenda chindu chokapi kuhuma kwangu namwete. ngati moniyowana, ndo vela vela moni ukumo ni ukumo yango ni ya haki ndavi ngache nipala mapenzi yango, bali mapenzi yika yo andumiti. ³¹Ngati nijishuhudi namweti, ushuhuda wango nga ukuvi wa chakaka. ³²Kuvi yongi yo ashuhudi kuhusu nenga ni nimanyi kwa hakika ushuhuda wo anishuhudi ni wa chakaka. ³³Mukatumiwa kwa Yohana na yombi aishuhudi chakaka. ³⁴Hata vela, ushuhuda wa niuyopele ngache uhuma kwa ka vanadamu, Nighapwagha ghanaya ili ngati muweza kuokolewa. ³⁵Yohana akavi ni hyali ye yikovi iyaka ni kulava, ni mka yi tayali kuhihekelela kwa chikahi pe nuru yaki. ³⁶Ushuhuda wo niyi nau ni ukolungu kupeta wola wa ka Yohana, kwa mahengu ambagho atati ambeki kuyakamilisha, mahengu hagho ghanihenga yashuhudi ngati Atati vanitumiti. ³⁷Atati vava nitumiti vombi veni ahuhudi kuhusu nenga Ngache muwaiti kuyowana sauti yaki wala kuliwona umbu laki chikali chokopi. ³⁸Nga hilovi lyaki yalitama mukati yinu ndava ngache mumwamini yombi yo atumwiti. ³⁹Muyachunguza malembo muzani mukati yaki mui womi wa hyaka, ni malembu ye hayo yashuhudihabali yango ⁴⁰Ngache mpala khika kwango ili mupata womi wa hyaka. ⁴¹Ngache niyopa malumbu kuhuma kwa vandu. ⁴²Lakini nimanyi ngati njeta upendo wa ka Chapanga mukati yinu mwenga mavete. ⁴³Nihikiti kwi lihina lya Atati vango, ngache mukaweziti kuhiyopelela. ngati yongi ahika kwi lihina lyaki munjopeli. ⁴⁴Oti, muweza wo kuamini mwenga ambao muyopa malumbu kuhuma kwa ka kila yumu winu lakini ngache mpala malumbu ye yihuma kwa ka Chapanga wa pekee. ⁴⁵Mukazani nenga nganantaki palongolo yi atati yo antaki mwenga ni Musa, ambaye mwenga muvekiti matumaini ghinu kwaki. ⁴⁶Ngati mukaya mumwani Musa, mukaya

muniamini na nenga maghambu akalembiki kuhusu habali hyango. ⁴⁷Ngati ngache muamini malembu akalembiki, muweza wo kuamini malovi yango.

Chapter 6

¹Baada yi mambu hagma, Yesu akayenda mu chimbambala hya bahali yi galilaya kave ikemeleka Bahali yi Tibelia. ²Nkutanu ukolongwa ukavi wanfwata maghambu vakaweni ishala heikatendiki kwa vavakavi vatamwa. ³Yesu akankwela kunani hadi chimbambala chi panani pi chitombi a nu kutama konoku ni vanafunzi vaki. ⁴(Ni pasaka, sikukuu yi vayahudi yikavi ihegheli). ⁵Yesu patondavya mihu ghaki kunani nu kuwona ghumati ukolongwa uhaki kwaki, akampwaghi Filipo, "yatiyenda kwa kuheme mikati hya vandu ava vaweta kulya"? ⁶(Lakini Yesu akayapwaghiti yanaya ka Filipo mwa kunjilibu ndava yombi mweni akamanyi che yoatenda). ⁷Filipo akanjanga, "Hata mikati hya samani yi dinari mia iveli nga kutosha hata kila yumu kupata hata chipandi chichokopi." ⁸Andrea, yumu wu vanafunzi vaki ndangu waki simoni Petro akampwaghila. ⁹Yesu, "kuvi kombu pambani avi ni mikati hwano ni homba ivele, lakini yeneyi ifaa kyani kwa vandu vanawingi namna yeneyi?" ¹⁰Yesu akavapwaghila, "matamika vandu pahi " (pakayi ni manyahi ghanawingi mahala pala). Henu akambaku ngati elfu hwanu vakatama pahi. ¹¹Kisha Yesu akatola mikati yela hwanu akachengua ahava gavanikila vala vava katamike. Vela vela akava gavaniki homba homba kwa kadili yi chela cheapalika. ¹²Vandu pavakatupili, akavapagwila vanafunzi vaki, "Mukusanya hipandi hya mabaki, hehihighali ii ngati chakahova chokapi. ¹³Basi vakakusanya nu kutweleka hakapu kumi ni hiveli, hipandi heyahighali ni vala vavakali. ¹⁴Kisha vandu pavawona ishala yeneyi ye akatendiki vakapwagha, "Chakaka monoyu ndo yola nabihi yo hika ulimwenguni." ¹⁵Yesu patambula ngati vakayi vapala kunkamula ili vantenda kuva mfalumi wau akajitengiki, kave akayenda ku chitombi yombi kachika yaki. ¹⁶Pa yaya chimihi, vanafunzi vaki vakahela kuyenda ku hwanga. ¹⁷Vahakwela mu watu ni vakayi vashetuka kuyeleka ku Karneumu. (Lwihi lukavi luyingila ni Yesu akavi akona ngakuhika kwawu). ¹⁸Chikahi che echi mpangu ukali uvuma, ni bahali ikavi iyendele kuhakutuka. ¹⁹Kave vanafunzi vaki payakavi valapu ngachi ngati ishili ni hwanu au selasini, vakambona Yesu ayenda panani yi bahali au halibi wato, nu vakayoghopa. ²⁰Lakini akavapwaghila, "Ni nenga ! makayoghopa." ²¹Kave vakayi tayali kumpapa mu watu, ni mala watu ukahika ku ntema mahala kovaka yi vayenda. ²²Lyova le lafwatayi, nkutano ukavi uyemiti chimbambala cha bahali vakawona ngati nga kave watu wonga isipohuva wo ambau yesu ni vanafunzi vaki vahayi ngacheukweliki lakini vanafunzi vaki vakayi vapiti vombi veni. ²³(Ingawa, kukavi ni baazi yi myatu yeyihumiha ku Tiberia papipi ni mahala pavakulika mikati baada yaka Bambo kuchengula. ²⁴Chikahi mkutanu pavakatambwili ngati nga Yesu wala vanafunzi vaki vakayi mola, vombi veni vakakwela mu myatu mola vakayenda ku kapernaumu kutwata Yesu. ²⁵Baada yu kumpata ku chimbambala chengi chi vakandaluki, Rabbi uhiki li kongone? ²⁶Yesu akavayanga, nu kuvapwaghila, "Muamina, muamina, munipala nenga, si ndava mukaweni ishala, bali ndava makali mikati nu kutupila. ²⁷Muleka kukitenda lihengu chilevi chechi halibika, bali ntendili lihengu chilevi chechitama hata hyaka chela ambachu mwana wa ka Adamu ya ampekiya, ndava Chavanga Atati avekiti muhuli panani yaki." ²⁸Kisha vakampwagila, "chindu wole tupasa kutenda ili kuhenga mahengu gha ka Chavanga." ²⁹Yesu akayanga "Lendenu ndo lihengu lyaka Chavanga ngati mumwamini yombi yo andumiti." ³⁰Basi vokampwaghila, "Ni ishala woli he watenda, ngati tuweza kuhiwona nu kukuamine? Watenda kiki? ³¹Akatati vitu valya manna ku jongwani, ngati mo ikalembekiki, "Akapeki mikati kuhuma ku mbingune ili valya." ³²Kisha Yesu akavayanga, "Mwamin, mwamina, nga Musa yo ampekiya mukate kuhuma ku mbingune, bali Atati rango ndo yo ampeki mukate wa chakaka kuhuma ku mbingune. ³³Maghambu mukate wa ka Chavanga ni wola wo uhele kuhuma ku mbinguni nu kuupeki womi ulimwengu. ³⁴Basi rakampwaghila, "Bambo utupekiya mukate ou chikahi chola. ³⁵Yesu akampwaghila, "Nenga ndo nu mukate wo womi, yombi yo ahika kwango nga apati njala ni yombi yo aniamini nga yahisi nywita petu. ³⁶Ingawa numpwaghili ngati, muniweni, na petu ngache muniamini. ³⁷Woha ambau Atati ambekeya vahika kwango, ni yokapi yo ahika kwangu nganandeki kunja petu. ³⁸Maghambu niheli kuhuma ku mbingune, si ndava yu kutenda mapenzi ghangu, bali mapenzi yaki yo andumiti. ³⁹Ni ghanagha ndo mapenzi yaki yo andumiti, ngati ni nikanwoveha hata yumu wa vala vaampeki, bali navashoha lyova iya mwisu. ⁴⁰Maghambu ghanaya ndo mapenzi gha Atati vango, ngati yokapi yo andoleke Mwana nu kumwamine apata womi wa hyaka, na nenga nanshoha lyava lya mwisu. ⁴¹Kisha vayaude vakamnughinila kumhusu yombi ndava akapwaghiti, "Nenga nu mukate wo akaheli kuhuma ku mbingune. ⁴²Vakapwagha, "yona nga Yesu mwana wa ka Yusuphu, ambayi atati vaki na amawu vaki tummanyeye? Kuvi woli henu apwagha, "Ni heli kuhuma ku mbingune?" ⁴³Yesu akayanga, nu kuvapwaghila, makang'unika mu mitama yinu mavete. ⁴⁴Nga munda yohika kwangu anangakuhutwa ni Atati vango yo andumiti, ni nenga nanshoha iyova iya mwisu. ⁴⁵Maghambu ilembekiki mu manabiye, vawolalika ni Chavanga. Kila yo akayowini nu kuliwola kuhuma kwa Atati, ahika kwango. ⁴⁶Si ngati avi munda yo aweni Atati, aspokuwa yombi yohumita kwa ka Chavanga ambweni Atati. ⁴⁷Mwamina, mwamina yombi yohamine avi ni womi wa hyaka. ⁴⁸Nenga nu nkati mukate wa wome. ⁴⁹Akavatati vinu manna mu jangwane, ni vakahwi. ⁵⁰Wombeni ndo mukate wo uhele kuhuma ku

mblingune, ili ngati mundu alya sehemu yaki akakuhwa.⁵¹ Nenga nu mukate wo utama ambau uheli kuhuma ku mblingune. Ngati mundu yokapi alya sehemu yu mukate owu, atama hyaka. Mukate wonawoha ni shegha yango ndava yi womi wu ulimwengu.⁵² Vayahude vakashoma veni kwa veni ni vakayamba kubisana koni vapagwa, "Mundu ayo aweza woli kutupeke shegha yaki tulyaye?"⁵³ Kisha yesu akavapwaghila, Muamina, muamina anangakula shegha yaka mwana mu Adamu ni kunywa mwahi waki, ngamkuvi ni womi mukati yinu.⁵⁴ Yokapi yoakula shegha yango ni kunywa mwahi wango avi ni woni wa hyaka, ni kunywa mwaki waki, ngamkuvi ni womi wa hyaka, ni nenga nanshohe lya mwiso.⁵⁵ Maghambu shenga yango ni chilevi cha chakaka, ni mwahi wango ni chakunywa cha Chakaka.⁵⁶ Yombi yokula shegha yango ni kunywa mwaki wango atama mukati mwango ni nenga mukati yaki.⁵⁷ Ngati Atati mweni womi moakandumiti, ni ngati monitama maghambu ya Atati, ni yombi kave atama ndava yango.⁵⁸ Womboni ndo mukate wouheli kuhuma ku Mblingune, Nga ngati vela makatati movalya ni kuhwa yombi yokulya mukate womboni yatama hyaka.⁵⁹ Yesu apwagha mambu ghe hagma mukati mwi lisinagogi mowolika kola ku kapernaumu.⁶⁰ Ndipo vanawingi va vanafunzi vati pavayowana ghanagha, vakapwagha Lendenu ni liwolo linonopi na yoaweza kuliyoapelela.⁶¹ Yesu maghambu akamanyi ngati vanafunzi vaki vakayi valinung'unuki jambu le heli, akavapwaghila lenelu litenda kunkwaza?⁶² Basi yayawoli pamanbona mwana waka Adamu ahelela kuhuma koakavi ndala?⁶³ Ni Loho ndo yohawoha womi shenga ngache iyangatila chindu chokapi malovi ghampwaghiti kwinu ni loho na ni womi.⁶⁴ Vakana payi Vandu kati yinu vangi kuniamini, maghambu Yesu akamanyi kutumbu katali yola ambayi ngache akaweziti kuamine ni yombi ambayi ahaweziti kunsaliti.⁶⁵ Akavapwagila, ni maghambu ghanaya nikavapwaghili ngati nga mundu yoweza kuhika kwango isipokuwa ayopeliki ni Atati.⁶⁶ Baada ya ghanaya vanafunzi vaki vanawingi vakeluka kunyuma ni ngache vaambatini ni yombi kavele.⁶⁷ Yesu akavapwaghili vala kumi na vaveli, "oti ni mavanganya mupala kuwoha?"⁶⁸ Simon Petro akayanga, "Bambo tiyenda kwaka nane ndava wengi uyi ni malovi yi womi wa hyaka,⁶⁹ Ni tumaini ni kumanya ngati wenga ni muhuhu waka Chavanga."⁷⁰ Yesu akavapwagila, "Oti nenga ngache nuhawili mavanganya, ni yumu winu ni Ibilise?"⁷¹ Henu akavi alongela kuhusu Yuda, mwana waka simon Iskariote, ndava akavi ni yombi yo akavi yumu wa vala kumi ni vaveli ambayi akavi yukunsaliti Yesu.

Chapter 7

¹Na baada yi mambu ghe hagma Yesu akasafili vela mu galilaya, maghambu ngache akapaliki kuyenda ku uyahude ndava vayahudi vakayi vatenda mipangu yu kunkoma. ²Henu sikukuu yi vayahud, sikukuu yi hibandi, yikayi papipi. ³Ndipo alongu vaki pava mpwaghila, 'woka mahala pambane uyenda ku uyaude, ili ngati vanafunzi vaku vela vela vakayawona matendu ghautenda. ⁴Nga yoatenda lokapi kwa sili iwapu yombi mweni apala kumanyikana paweza. Ana utenda mambu ghe hagma, ulilangiya wamweti kwi ulimwengu. ⁵Hata akalonga vaki kave ngache vukumwamine. ⁶Ndipo Yesu paapwaghila, "chikahi changu chakona kuhika lakini chikahi chinu kila mala chivi tayale. ⁷Ulimwengo ngauweza kuvahakali mwenga, bali uhakali nenga maghambu nishuhudi kuva matendu yaki ni mahakau. ⁸Mukwela kuyenda ku sikukuu, nenga nganyende ku sikukuu eyi ndava chikahi changu chakona kukamilika. ⁹Baada yu kupwagha mambu ghe hagma kwawu, akahighali ku Galilaya. ¹⁰Hata vela, akalongu vaki pavakayi vapiti ku sikukuu, ndipo nayombi akapite, nga kwaweza bali kwasile. ¹¹Vayahude vakayi vumpala mu sikukuu nu numpwagha, "Aki kwaho?" ¹²Pakayi ni majadilianu ghanawingi mu miongoni mwi makatuni juu yaki. Vangi vakapwaghiti, "Ni mundu nnyahi. Vangi vakapwaghiti, Ngaye, avapotosa makutanu." ¹³Hata vela nga yoakapwaghiti waze juu yaki kuvayoghopa vayahude. ¹⁴Chikahi sikukuu ihikiti pakati, Yesu aka kwela kuyenda lihekalu nu kutumbu kuwola. ¹⁵Vayahude vakayi vakangacha nu kumpwagha, kwa jinsi wo mundu ayo amanyi mambu ghanawinge? Ngachesomiti hata pachokopi." ¹⁶Yesu akavayanga nu kuvapwaghila, "Mawolu ghangu nga ghango, bali nu ghaka yombi yoandamiti. ¹⁷Iwapu yokapi apala kutenda mapenzi ghaki yombi yamanya kuhusu mawolu ghanga, ngati yahuma kwaka mlungu, au ngati nipwagha kuhuma kwangu namwet. ¹⁸Kila yopwagha ghagha huma kwaki mwene apala utukufo waki, bali kila yopali utukufo waki yombi yoandumiti, mundu oyu ni wa chakaka, nu mukati yaki nga kutokutenda haki. ¹⁹Musa ngache akampeki mavanganya shelia? Lakini nga hata yumu winu yoatenda shelia. Ndava ki mupala kunikoma? ²⁰Mukutanu vakayanga, Uyi ni pepo. Na yoapala kukukoma? ²¹Yesu akavayanga nu kuvapwagila, ndendeti lihengu limo, namu mawoha mshangii maghambu ghaki. ²²Musa akavapeki tohala (si ngati uhunita kwaka Musa, bali yela yahuma kwaka maatati), ni mu sabato muntali mundo. ²³Ana mundo ayopa tohala mu lyova Sabato ili ngati shelia yaka Musa. ikadumuh, ndava ki mnishomea nenga maghambu nintenditi mundu kuva momi kabisa mu Sabato? ²⁴Makahukumo kulengana ni mwonekanu, bali muhukumu kwi hake. ²⁵Baazi yau kuhuma ku Yelusalemu vakapwagha, "Nga monoyu vavumpala kunkom? ²⁶Ni lolyaka, alonge wazewaze, nu ngache vapwagha chokapi juu yaki. Ngache iweza kuva ngati viongozi vamanyi chakaka ngati yonoyu ndo Kristo, iweza kuva? ²⁷Tumanyi mundu oyu ahuma kwa. Kristo paahika, hata vela, nga yoamanya ahumakwa. ²⁸Yesu akavi apaza sauti yaki mulichekalu, akavawola nu kupwagha, "Mavanganya mawoha munimanya nenga ni mumanya koni huma. Ngachehikiti kwa nafusi yango, bali yombi yoandumiti ni wa chakaka, ni ngache mumanya yombe. ²⁹Ni mmanya yombi maghambu nihumiti kwaki ni akandumiti. ³⁰Vokayi vajalibu kunkamu, lakini nga hata yumu yoakatondavi chiwoku chaki juu yaki maghambu saa yaki yakona kuhika. ³¹Hata vela, vanawingi mu makutanu mola vakamwamini. Vakapwagha, "Kristo paahika, atenda ishala yinawingi kuliku heatendiki mundu ayo?" ³²Mafalisayu vakayowini makutanu vanang'ininzama mambu yanaya kuhusu Yesu, ni vakalongwa wu makuhane ni mafalisayu vakatuma maafisa ili kumkamula. ³³Ndipo yesu paapwagha "chakona chikahi chichokapi kuva papamu ni mwenga, ni baadaye nayenda kwaki yombi yo anitumiti. ³⁴Mwanipala wala ngamaniwone; kola kuniyenda, ngamawezi kuhika. ³⁵Kwa vela vayahude vakasemezana veni kwa veni, "Mundu oyu yayenda kwa ngati ngatiwezi kumbona? yayenda kwa vavahovangini kati ya vayunani nu kuvavola Vayunane? ³⁶Ni lilovi gani lenelu leapwaghiti, Mwanipala wala ngamaniwone; kola kuniyenda ngamaweza kuhika? ³⁷Henu mu lyaka lya mwisu, lyova likolonga li sikukuu, Yesu akayema nu kupaza sauti, akapwagha, "Ana yokapi ayi ni nywita, ni ahika kwango anywa. ³⁸Yokapi yoaniamini nenga, ngati malembu moghapwaghiti, kuhuma mukati yaki yaitiririka mikoko yi machi yi womi. ³⁹Lakini akapwaghiti yanagha kuhusu Roho, ambae vala vavumwamine vanjopelya; Roho akavi akona kuwoka maghambu Yesu akavi akona kukweheka. ⁴⁰Baazi yi makutama pavayowana malovi aya, vakapwagha, "Chakaka oyu ni nabiye." ⁴¹Vangi vakapwagha, monoyu ni Kristo" Lakine vangi vakapwagha, "ki, Kristo aweza kuhuma ku galilaya? ⁴²Malembu ngache ghapwaghiti ngati Kristo ahuma mu ukoo waka Daudi ni kuhuma ku Bethlehemu, muchi wo akavi Daude? ⁴³Henu, pala pakainuka mgawanyiku mukati yi makutanu ndava yaki. ⁴⁴Vangi kati yau kavivunkamwi, lakini njeta yoakatondavi mawoku ghaki juu yaki. ⁴⁵Ndipo maafisa vala vakakelewuka kwa vakolonga wa makuhane ni mafalisayu, ni vombi vakapwaghila, "Ndava ki ngachemundetiki?" ⁴⁶Maofisa vakayanga, "Nga mundu yoakawahiti kupwagha ngati oyu ndala." ⁴⁷Ndipo Mafarisayu pavayanga, "Ni mwenga namu mupotishwe? ⁴⁸Kuvi yokapi kati yi vatawala yoamwamini au yokapi wu Mafarisayo? ⁴⁹Bali ava makutanu vangakumanya sheria-valaaniwe. ⁵⁰Nikodemo akavapwaghila (yombi ankanjendi Yesu mwandi, akavi yumu wa Mafalisayu), ⁵¹Oti shelia yitu inhukumu mundu isipokuwa

anavunjoweni oti ni kumanya che akitendika? ⁵²Vakayanga nu kumphwaghila, "Ni wenga nau uhuma ku Galilaya? palayi ni uwona ngati njeta nabiye yoahumiki ku Galilaya." ⁵³Kisha kila mundu akayenda kunyumba yaki

Chapter 8

¹Zingatia: Linga ufafanuzi wa Yohana 7:53 - 8:11 hapa kunani). Yesu akapiti ku chitombi chi ku Mizeituni.

²Pulukela muni akahika kave ku lihekalu, ni vandu woha vakanjendi; akatama na kuvavola. ³Vaandishi ni Mafalisayo vakandetela mbomba yo akamuliki mu kitendu chi kuzine. Vakambekiti pakati. ⁴(Zingatia: Linga ufafanuzi wa Yohana 7:53 - 8:11 hapa kunani). Ndipo vakampwaghila Yesu, "Mwalimo, mbomba yonjoni akamuliki mu uzinze, mu kitendu kabisa. ⁵Heno, mu shelia, Musa atuamwili kuvaponda mawu vandu ngati hava, upwagha wole juu yaki? ⁶Vakapwaghiti leneli ili kuntegha ili ngati vapati jambu lu kuntaki, lakini Yesu akayinama pahi akalemba mu ndema kwi lukonji lwaki. ⁷(Zingatia: Linga ufafanuzi wa Yohana 7:53 - 8:11 hapa kunani). Pavayendelya kundaluki, akayema nu kuvapwaghila, "Yombi ywangakuva ni zambi mu miongoni mwinu, ava wa kwanza kuwoka kumponda mawu." ⁸akayinama kaveti pahi, akalemba mu ndema kwi lukonji lwaki. ⁹Pavayowana ghanaya, vakawoka yumu baada yi yongi, kutumbu yoakavi nseya. Pamwisu Yesu vakandeka kanjika yaki, papamu nu mbomba yoakavi pakati yau. ¹⁰Yesu akayemiti nu kumpwaghi, "Mbomba, vavukutaki vavi kwaku? Nga hata yumu yoakuhukumo?" ¹¹Akapwagha, "Nga hata yumu Bambo." Yesu akapwagha, "Hata nenga ngachenikuhukumo. Uyenda ndela yaku, kutumbu henu nu kuyendele wakatenda zambi kaveti." ¹²Kave Yesu akalongela ni vandu nu kupwagha, "Nenga ndo nulu yi ulimwengu; yombi yoanifwata ngayendi mu lwihi bali aya ni nulu ni womi." ¹³Mafarisayu vakampwaghila, "Ujishuhudi wamwene; ushuhuda waku nga wa chakaka." ¹⁴Yesu akayanga akavapwaghila, "Hata ngati nijishuhudi namweni, ushuhuda wango ni wa chakaka. Nimanyi mahala konihuma ni kola koniyenda, lakini mavanganya ngachemumanyi mahala konihuma au kola koniyenda. ¹⁵Mavanganya muhukumu ki yhegha; nenga ngachenimuhukumu yokapi. ¹⁶Nenga hata ngati nihukumu, hukumu yango ni ya chakaka maghambu ngache nivi kanjika yango nivi papamu ni Atati vavanitumiti. ¹⁷Ena, ni mu shelia yinu ilembikiki ngati ushuhuda wa vandu vaveli ni chakaka. ¹⁸Nenga ndo yonijishuhudila, ni Atati vavakandumiti vinishuhudila." ¹⁹Vakampwaghila, "Atati vaku ayi kwako?" Yesu akavayanga, "nenga ngachemumanyi wala Atati vango ngachemumanyi; kaya munimanyi nenga, kayi kaveti mumanyi ni Atati vango." ²⁰Akapwaghiti malovi yanaya paakavi papipi ni hazina paakavi awola ku lihekalu, ni njeta hata yumu yo akankamwi ndava saa yaki yikavi yakona kuhika. ²¹Basi akavapwaghila kaveti, "Nenga niyenda; ya mutimunicipala ni yamuhwayi mu zambi hino. Kola koniyenda, ngamuwezi kuhika." ²²Vayahude vakapwagha, "Yaalikoma mwene, yombi ambae akapwaghiti, 'kola koniyenda ngamuwezi kuhika'?" ²³Yesu akavapwaghila, "Muhuma pahi; nenga nihuma kunani. Mwenga ni wu ulimwengu wombone. ²⁴Kwa vela, nukupwaghili ngati yamuhwa mu zambi hino. Au laye muamina ngati NENGA NDO YOMBE, yamuhwayi mu zambi yino." ²⁵Kwa vela vakampwaghila, "Wenga wa nane?" Yesu akavapwaghila, Ghala ghanukumpwaghili kutumbu katali. ²⁶Nivi ni mambu ghanawingi ya kulongela nu kuhukumu juu yino. Hata vela, yombi yondumiti ni wa chakaka; na mambu ghanughayowini kuhuma kwaki, mambu yanaya nighapwagha kwa ulimwengu." ²⁷Ngachevukumweliwi ngati akavi alonge nawu kuhusu Atati. ²⁸Yesu akapwagha, "Pamantondavya kunani Mwana waka Mundu, ndipo pamumanya ngati NENGA NDO YOMBI, ni ngati ngachetenda lokapi kwa nafsi yango. Ngati Atati moakamoliki, nilonge mambu ghe ghanaya. ²⁹Yombi yoakanitumiti avi papamu ni nenga, ni yombi ngacheanekiti kachika yango, ndava kila mala ndenda yala yayumpendeza." ³⁰Chikahi Yesu apwagha mambu ghe haya, vamaheleli wumwamine. ³¹Yesu akapwagha kwaka vala Vayahude vawumwamine, "Ana matama mu lilovi lyango, ndipo maya mavanafunzi vangu chakaka, ³²namu imanya chakaka, ni chakaka yavaveka hulo." ³³Vakanjanga, "Tenga nu uzau waka Ibrahimu ni katu ngachetuwaiti kuva pahi yi utumwa waka yokapi; upwagha wo, "Tavekwa hulo?" ³⁴Yesu akavayanga, "Muamina, muamina, nimpwaghila, kila yoatenda dhambi avi ntumwa wa zambe. ³⁵Ntumwa ngachetama kunyumba chikahi chocha; mwana hudumu machova ghoha. ³⁶Kwa vela, ana yaya Mwana kuvaveka hulo, maya hulo chakaka petu." ³⁷Nimanyi ngati mavanganya ni uzau waka Ibrahimu; mupala kungoma maghambu lilovi lyango ngachelivi ni nafasi mukati yinu. ³⁸Nipwagha mambu ghanighaweni papamu ni Atati vangu, ni mwenga namu mutenda mambu ghamuyowana kuhuma kwaka tati vinu." ³⁹Vakayanga nu kumpwaghila, "Atati vitu ni Abrahamu." Yesu akavapwaghila, ngati mkavya vana va Ibrahimu, mkavya mhenga lihengu lya Ibrahimu. ⁴⁰Hata henu mupala kunikoma, mundu yoampwaghi chakaka ngati nikayoweni kuhuma kwaka Chapanga. Abrahamu ngache akatenditi vela. ⁴¹Ntenda mahengu ghaka tati vinu." Vakampwaghila, "Ngachetavelekiki mu unzinze, tuvi ni Tati yumo, Chapanga." ⁴²Yesu akavapwaghila, "Ana Chapanga ni Tati winu, kaya mumbaliki nenga, ndava nihumiti kwaka Chapanga; wala ngachehikiti kwa nafusi yango, bali yombi yoandumiti. ⁴³Ndava ki ngachemuyaelewa malovi yango? Ndava ngachemuweza kuvumiliya kuyowana malovi ghangu. ⁴⁴Mavanganya ni waka tati winu, shetane, ni mupala kutenda tamaa hyaka tati winu. Akavi yoakoma kutumbu katali ni ngaawezi kuyema mu chakaka maghambu chakaka ngacheivi mukati yaki. Pa alonge upuhi, alonge kuhuma mu asili yaki ndava ni mpuhe ni tati wu upuhi. ⁴⁵Hata henu, maghambu nipwagha

hya chakaka, ngachemuniamini. ⁴⁶Na mukati yinu yoanishuhudi kuva nivi ni zambe? ndava ki ngachemuniamine? ⁴⁷Yombi yoavi waka Chapanga huyayowenela malovi ghaka Chapanga; mavanganya ngachemyowana ndava ngachemyih waka Chapanga. ⁴⁸Vayahudi vakanjanga nu kumpwaghila, ngachetupwaghiti chakaka ngati wenga uvi u Msamaria ni uyi ni pepo?" ⁴⁹Yesu akavayanga, ngachenivi ni pepo; lakine nunjinika Tati wango, mwenga ngachemunjinika. ⁵⁰Ngachinipala utukufo wango; kuvi yumu yoapala ni kuhukumo. ⁵¹Muamina, muamina, numpwaghila, ana yokapi akamula lilovi lyangu, ngaawoni mauti petu. ⁵²Vayahudi vakampwaghila, "Henu tumanyi kuva uyi ni pepo. Abrahamu ni manabiyi vakahwili, lakini upwagha, 'Ana mundu akamula lilovi lyangu, ngaawonji mauti petu.' ⁵³Wenga nga ukolonga kupeta atati vitu Abrahamu yohwili, nga vela? Manabiyi kave vahwili. Wenga ulifanya kuva nane?" ⁵⁴Yesu akayanga, "Ana ngati nilikweha namweti, utukufo wango ni wa waka; ni Atati vango yoakikweleha yola yomupwagha kuva ni Chapanga wino. ⁵⁵Mwenga ngachemummanyi yombe, lakini nenga nimmanyi yombe. Ana ngati napwagha, 'ngachenimmanyi,' naya ngati mwenga, numpuhe. Hata vela, nimmanyi ni malovi ghaki nighakamwile. ⁵⁶Atati vinu Abrahamu akashangili paaiwona lyova langu, akaliweni nu kifulahi. ⁵⁷Vayahude vakampwaghila, "Ngacheuhikihi umli wa hyaka hamsini wakona, nau umbweni Ibrahim?" ⁵⁸Yesu akavapwaghila, "Muamina, muamina, numpwaghila, kabula Abrahamu ngakuvelekeka, NENGA NIVI." ⁵⁹Ndipo vakatondo mawu vapata kundapula, lakini Yesu akayovalili nu kuwoka kunja yi lihekalu.

Chapter 9

¹Chikahi, ngati Yesu pakaavi apeta, akambweni mundu titila kutumbu kuvelekeka kwaki. ²Vanafunzi vaki vakandaluki, "Rabi, na yoatendike zambe, mundu yonjoni au vazazi vaki, hata avelika titila?"³Yesu akavayanga, "Nga mundu oyu wala vazazi vaki vavatendiki zambi, bali lihengu lyaka Chapanga litendi kufunuliwa kupete kwaki. ⁴Tupaswa kuhenga mahengu ghaki yombi yoanitumiki chikahi chikona ni muhi. Kilu uhika chikahi ambapu njeta yoaweza kuhenga mahengu. ⁵Chikahi nivi pu ulimwengu, nenga ni nulu yi ulimwengu. ⁶Baada yaka Yesu kupwagha malovi hagh, akatema mu ndema, akawomba lipoti, nu kumpaka mundu yola pamihu ni litopi lela. ⁷Akampwaghila, yenda kayogha mu chisima chi Siloam (Itafusiliwa ngati 'yoakatumwiti')." Heno vela mundu yola akayenda, akasamba, nu kukeleuka, alola. ⁸Va papipi ni mundu yola ni vala vavukumbweni katali ngati yukulova vakapwagha, Oti! ayo nga yola yoakavi atama nu kulova?" vangi vakapwagha, "Ni yombe." ⁹Na vangi vakapwagha, "Ngaye, bali ate kufanana ni yombe." Lakini akavi apwagha, "Ni nenga." ¹⁰Vakampwaghila, "Henu mihu ghaku yahowulika wole?" ¹¹Akavayanga, mundu yoakemeleka Yesu akawomba litopi nu kupaka mihu yango nu kunipwaghila, 'Yenda ku Siloam ukasamba.' Henu vela nikayenda, nu kusamba ni mbatiti kulola kavete." ¹²Vakampwaghila, "Avi kwa?" Akavayanga, "Kwale." ¹³Vakampeleka mundu yola yoakawihiti kuva titila kwaka Mafarisayu. ¹⁴Na yombi ikavi lyova lya Sabato chikahi Yesu palenganakya litopi nu kuyafumbula mihu ghaki. ¹⁵Ndipo kaveti Mafarisayu vakandalukila apata wo kulola. Akavapwaghila, "Akavekiti litopi mu mihu yango, nikasamba, na henu niweza kulola." ¹⁶Baazi y Mafarisayu vakapwagha, "Mundu oyu ngachehuma kwaka Chapanga maghambu ngachekamu Sabato." Vangi vakapwagha, "Iwezikana wo mundu mweni zambi kutenda ishala ngati heneyi?" Henu vela kukayi ni ndimbalakana kati yau. ¹⁷Ndipo pavandalukya titila yola kaveti, "Upwagha wo juu yaki maghambu ayohowi mihu ghako?" Titila akapwagha, "Ni nabiye." ¹⁸Hata chikahi chenjenu Vayahude ngachevukumwamini ngati akavi titila ni apatiti kulola mpaka pavakema vazazi vaki yombi yoakapatiti kulola. ¹⁹Vakavalalukila vazazi, Oti, yonjoni ni mwana winu yomupwagha akavelekiki titila? iwezekini wo henu kulola?" ²⁰Vela vazazi vaki vakayanga, "Tumanyi kuva oyu ni mwana witu ni ngati akavelekiki titila. ²¹Jinzi wo henu alola, mgachetumanyi, ni yombi yoamhouli mihu ghaki, ngachetumanyi. Mundalikya yombe. Ni mundu muzima. Aweza kujieleza mwene." ²²Vazazi vaki vakapwaghiti mambu ghe hagh, maghambu vayoghopa Vayahude. Ndava Vayahude vakavi vayongini tayali kuva, ana yokapi yoakila kuva Yesu ni Kristo, vantenga ni sinagogi. ²³Ndava ya vela, vazazi vaki vakapwagha, "Ni mundu muzima, mundalukya yombe." ²⁴Kwa vela kwa mala yi kaveli, vakankema mundu yola yoakawaiti kuva titila nu kumpwaghila, "Mpeky Chapanga utukufo. Tumanyi ngati mundu oyu ni mweni zambe." ²⁵Ndipo mundu yola akavayanga, "Akuvi ni mweni zambi, nenga ngakumanya. Chindu chimu chenikimanyi; nikavi titila, ni henu nilola." ²⁶Ndipo pampwaghila, "Akutendi kike? Aya fumbuya wo mihu ghaku?" ²⁷Akavayanga, "Nyomwi kumpwaghila tayali, ni mwenga ngachemukayowanili! Ndava ki mupala kuyowana kaveti? Namu ngachempala kuva vanafunzi vaki kave, nga vela?" ²⁸Vukuntukini nu kupwagha, "Wenga ni mwanafunzi waki, lakini tenga ni vanafunzi vaka Musa. ²⁹Tumanyi ngati Chapanga akalongi ni Musa, lakini kwaka mundu oyu, ngachetumanyi koahuma." ³⁰Mundu yola akavayanga nu kuvapwaghila, "Ndava ki, jambu eli livi lu kukangacha, ngati ngachemumanyi koahuma, koni ayafumbwi mihu ghangu. ³¹Tumanyi kuva Chapanga ngacheayowene veni zambe, lakini ana mundu yokapi amwabudu Chapanga ni atenda mapenzi ghaki Chapanga anjowanela. ³²Kulongo kuwaza kwi ulimwengu ngacheiwaiti hata pachokopi kuyoweneka ngati yokapi ayafumbwi mihu yaka mundu yoavelekiki titila. ³³Ana ngati mundu oyu ngachehumiki kwaka Chapanga, ngacheakaweziti chokapi." ³⁴Vakayanga na kumpwaghila, "Ukavelekiki mu zambi petu, ni wenga utuwola tenga?" Ndipo pavambengayi kuwoka mu lisinagogi. ³⁵Yesu akayowini ngati vambohiti mu lisinagogi. Akampatiti nu kumpwaghila, "Umwamini Mwana waka mundo?" ³⁶Akayanga nu kupwagha, "Ywako, Bambo, ili ni nenga mbata kumwamine?" ³⁷Yesu akampwaghila, "Uyomwi kumbona, ni youlonge naku, ndo yombe." ³⁸Mundu yola akapwagha, "Bambo, Niamine." Ndipo akanhaukila. ³⁹Yesu akapwagha, "kwa hukumo nihikiti mu ulimwengu moni ili ngati vala vangakulola vapata kulola ni vala vavalola vaka aka titila." ⁴⁰Baazi yi Mafarisayu vavakayi papamu ni yombi vakayowana malovi ye hagh nu kundaluki, "Ni tenga kave tuvi twaka titila?" ⁴¹Yesu akavapwaghila, "Ngati anamukavi maka titila, ngachemukayi ni zambe. Hata vela, henu mupwagha, 'Tulola,' zambi yinu itama."

Chapter 10

¹Muamina, muamina numpwaila, yombi ywangakuyingila ku petela ndyangu wu liveghi li mambeleli, lakini akwela mu ndela yengi, mundu oyu ni mwihi nu munyang'anye. ²Yombi yoayingi mu ndyangu ni mdimi wu mambelele. ³Kwaki mlonda wu ndyangu anhoule. Mambeleli ghayowana sauti yaki nu avakema mambeleli ghaki ku mahina ghau nu kuvawoa kunja. ⁴Pa avawoa kunja havo vavavi vaki, alongulela, ni mambeleli ghumfwata, maghambu vamanyi sauti yaki. ⁵Ngachevumfwata ngene badili yaki yavuempuka, maghambu ngachevamanyi sauti ya vayeni." ⁶Yesu akapwagha mfanu wombo kwawu, lakine ngachevakuyaeliwi mambu hagma ambayu akavi apwagha kwawo. ⁷Yesu akapwagha nawu kave, "Muamina, muamina, nimpwahila, Nenga nu ndyangu wu mambeleli. ⁸Woha vavalonguli ni vihi na vanyang'anyi, lakine mambeleli ngachevakuvayowanile. ⁹Nenga nu ndyango. Yokapi yoayingila kupete kwanenga, yaokuliwaye; yayingila mukati nu kuwoka kunja, nayombi najipatila ndindi. ¹⁰Mwihi ngachehika isipokuva kuyiva, kukoma nu kutova. Nihikiti ili ngati vapata womi ni vaya nawu wanawingi. ¹¹Nenga nu mdimi wawicho. Mdimu wawicho awoha uhayi waki ndava yi mambeleli. ¹²Ntumishi yoajiliwi, ni nga mdimi, ambayi mambeleli nga mali ghaki, ayawona mambwa mwitu ghahika nu kuvaleka ni kukembela mambeleli. ¹³Ni mambwa mwitu huyakamula ni kuyavenga. Ghakembela maghambu ni ntumishi wu kuajiliwa ni ngacheyajali mambeleli. ¹⁴Nenga nu mdimi wawicho, ni nivamanyi vavavi vangu, nawu vavayi vangu vanimanyi nenga. ¹⁵Atati animanyi, ninenga nimanyi Atati, ninenga niwoha uhayi wango ndava yi mambeleli. ¹⁶Nivi ni mambeleli ghangi ambawu si vi liveghi lendenu. Nawombi kave, yanipasa kwaleta, navombi vayowana sauti yango ili ngati paya ni likundi limu ni mdimi yumu. ¹⁷Yenjenu ndi ndava Atati anipala: Niwohayi uhayi wango harafo nautola kave. ¹⁸Njeta yotola kwango nenga, lakini nenga niuwoha namwene. Nivi ni mamlaka yi kuwoha, ni nivi ni mamlaka yi kutola kave. Nighayopiti malaghaluki hagma kuhuma kwa Atati." ¹⁹Ndimbalakana ikatokii kave kati yi Wayahude ndava yi malovi hagma. ²⁰Vanawingi wau wakapwagha, "Ayi ni pepu ni ayi ni mangongu. Ndava ki munjowenela?" ²¹Vangi vakapwagha, "Ghanagha nga malovi yaka mundu yoakamuliki ni mapepu. Lipepu liweza kuhowo mihi yika titila?" ²²Ndipu ikahika Sikukuu yi kuveka Wakfu ku Yerusalemu. ²³Chikayi chikahi chi mbepu, ni Yesu akavi ayenda mu lihekalu mu ukumbi waka Selemani. ²⁴Ndipu Vayahudi pavanshongulika nu kumpwaghila, "Mpaka li yautuveka mu maghamughamu? Ana wenga ni Kristo, utupwaghila waze. ²⁵Yesu akavayanga, "Niyomwi kumpwaghila lakini ngachemuniamine. Mahengu ghanihenga ku lihina la Atati vangu, ghanagha yinishuhudi juu yango. ²⁶Hata vela ngachemuniamini maghambu mwenga nga mambeleli ghango. ²⁷Mambeleli ghangu ghayowana sauti yango; Nighamanyi, naghu ghafwata nenga. ²⁸Nivapekihi womi wa hyaka; ni ngavaangamihe hata pachokopi, ni njeta hata yumu yoavakinyakula kuhuma mu mawoko ghangu. ²⁹Atati vangu, yoambekih vanava, ni nkolongu kuliku vangi wohi, ni nga hata yumu yoavi ni uwezu wu kuvanyakula kuhuma mu mawoko ghaka Atati. ³⁰Nenga ni Atati tu yumo." ³¹Vakatowola mawu ili vamponda kaveti. ³²Yesu akavayanga, "Niyomwi kundangila mahengu ghanawingi manyahi kuhuma kwa Atati. Ku mahengu woli kati yi ghanagha mupala kumbonda mawo?" ³³Vayahudi vakanjanga, "Ngachetukuponda mawu ku mahengu ghokapi ghaghavi manyahi, lakini ndava yi kufuru, maghambu wenga, wouyi mundu, ujifanya kuva Chapanga." ³⁴Yesu akavayanga, "Ngaseikalembikwi mu sheria yinu, 'Nikapwaghiki, 'Mwenga ni miungo'?" ³⁵Ana ngati wakemiti miungo, kwa vala ambau lilovi lyaka Chapanga likavahikili (ni malembu ngayawezi kuheketwa), ³⁶mupwagha juu yaka yola ambayi Atati akamboiti nu kuntuma koni ku ulimwengu, 'Ukufulu', maghambu nikapwaghiti, 'nenga ni mwana waka Chapanga'?" ³⁷Ana ngati ngachehenga mahengu gha Atati vangu, mwakaniamine. ³⁸Hata vela, ana ngati nihenga, hata ngati ngachemuniamini, muyaamina mahengu ili ngati muweza kumanya nu kufahamu ngati Atati avi mukati yangu ni nenga nivi mukati ya Atati." ³⁹Vakalenga kaveti kunkamu Yesu, lakini akawoka kuhuma mu mawoko yau. ⁴⁰Yesu akayenda kave mwihi mwa Yordani sehemu Yohana yeakavi abatiza pamwanzo, ni akatama konoku. ⁴¹Vandu vanawingi vakahika kwaka Yesu. Vakayendele kupwagha, "Yohana chakaka ngache akatendiki ishala yokapi, lakine mambu ghoha ghaakapwaghiti Yohana juu yaka mundu ayoyu ni ya chakaka." ⁴²Vandu vanawingi vakamwamini Yesu papu.

Chapter 11

¹Basi mundu yumu lihina lyaki Lazaro akavi ntamwa. Wu kuhuma ku Bethania, chijiji chaka Mariamu ni ntombu waki Martha. ²Akavi ni Mariamu yola yola yoakampaki Bambo Marhamu nu kuhungu magh'olu ghaki kwa mayunju ghaki, ambayi ndongu waki Lazaro akavi ni ntamwa. ³Ndipo akalumbu avava vakatuma utumi kwaka Yesu nu kumpwaghila, "Bambo, lolakya yola youmpala alwala." ⁴Yesu paakayowini akapwagha, "Utamwa wonowu nga wa maute, lakine, badili yake ni ndava yika utukufu waka Chapanga ili ngati Mwana waka Chapanga akweheka mu wono Utamwa." ⁵Yesu akampaliki Martha na mbeli waki ni Lazaro. ⁶Payowana kuva Lazaro ni ntamwa, Yesu akatamiki machova ghavale zaide mahala paakavi. ⁷Ndipo baada yi lenele akavapwaghila vanafunzi vaki, "Tiyenda kave ku Uyahude." ⁸Vanafunzi vakampwaghila, "Rabi, Vayahudi vakavi vajalibu kukuponda ni mawu, ni wenga upala kave kukeleuka konoku?" ⁹Yesu akavayanga, "Saa yi muhi nga kumi ni ivele? Mundu payenda ni muhi ngacheweza kulikovondola, maghambu awona kwa nulu yi muhi." ¹⁰Hata vela, ana ngati ayenda nikilu, yaalikovandulayi maghambu nulu ngacheivi mukati yake." ¹¹Yesu akapwagha mambu ghanagha, ni baada yi mambu ghanagha, akavapwaghila, "Nkochi witu Lazaro aghonile, lakine niyenda ili ngati nipata kunjumuha kuhuma mu lughono." ¹²Ndipo vanafunzi vakampwaghila, "Bambo, ana aghonile, yayumukaye." ¹³Chikahi chenechi Yesu akavi alongela habali hya nyiwa yaka Lazaro, lakine vombi vahambuka alonge juu yu kughone lughono. ¹⁴Ndipo Yesu akalonge nau waze waze, "Lazaro apotile." ¹⁵Nivi ni fulaha ndava yino, ngati ngache nikavi kola ili ngati mpata kuamini. Tiyenda kwaki." ¹⁶Basi Tomaso, yokemika Mavela, akavapwaghila vanafunzi vayaki, "Ni tenga tiyendayi tukahwa papamu ni Yesu." ¹⁷Chikahi Yesu pahikita, akahimani ngati Lazaro tayari avi mu litengeli machova nchechi. ¹⁸Nayombi Bethania ikavi kalibu ni ku Yerusalemu ngati kilometa alobaini ni nywanu vela. ¹⁹Vanawingi kati yika Vayahudi vakahika kwaka Martha ni Mariumu kufaliji ndava yika ndongu wawu. ²⁰Ndipo Martha payowana kuva Yesu ahika, akayenda kuhimangana ni yombi, lakine Mariamu akayendele kutama pa nyumba. ²¹Ndipo Martha akampwaghila Yesu, "Bambo, ana ngati ukavi pambani, nkohanu wango nga akahwile." ²²Hata heno, nimanyi ngati lokapi leulova kuhuma kwaka Chapanga, yaakupekiyai." ²³Yesu akampwaghila, nkohanu waku yahyoka kaveti." ²⁴Martha akampwaghila, nimanyi ngati ahyoka mu ufufuo lyova la mwiso." ²⁵Yesu akampwaghila, "Nenga ndi ni ufufuo ni womi; yokapi yoaniamini, hata ngati ahwayi, hata vela aya atama; ²⁶ni yola yoatama ni kuniamini nenga ngakuwe. Uliamini lenele?" ²⁷Akampwaghila, "Ena, Bambo niamine ngati wenga ni Kristo, Mwana waka Chapanga, yombi yoahika moni mu ulimwengu." ²⁸Payomula kupwagha ghanaya, akayenda nu kunkema dada yaki Mariamu pa falagha. Akapwagha, "Mwalimo ayi pambane ni akukema." ²⁹Mariamu payowana ghanagha, akayumuka kanyata nu kuyenda kwaka Yesu. ³⁰Nayombi Yesu akavi akona kuhika mukati yi chijiji, bali akavi bado mahala pahimangana na Martha. ³¹Ndipo Vayahudi vavakayi ni Mariamu mu nyumba ni vala vavakayi vumfariji, pavambona ayumuka kanyata nu kuwoka kunja, vamfwatiti; vahambuka ngati ayenda ku litengeli ili akalela konoku. ³²Ndipo Mariamu, pahika pala Yesu paakavi akambweni ni, akahawiki pahi yi magholo yaki nu kumpwaghila, "Bambo, ana ngati ukayi uvi pambani, ndongu wango kayangakuwuka." ³³Yesu paambona alela, ni Vayahude vavakahikiti papamu ni yombi vakayi valela na vombi, akaambulizi mu roho ni kufazaika; ³⁴akapwagha, "Mungoniki kwako? vakampwaghila, Bambo, hika ulolaye." ³⁵Yesu akalela. ³⁶Ndipo Vayahudi vakapwagha, "lolyaka moakampariki Lazaro!" ³⁷Lakini vangi mukati yau vakapwagha, "Nga yoyoyu, mundu yoakafumbwili mihu yaka yola yoakavi titila, ngacheakaweziti kuntenda mundu yonjoni akakuhwa?" ³⁸Ndipo Yesu, hali aombuleza munafsi yaki kaveti, akayenda kola kulitengeli. Henu pakayi liwomba, ni liwu pavekiti panani yaki. ³⁹Yesu akapwagha, "muliwoha iliwo." Martha, nkohanu waki ni Lazaro, yombi yoahwili, akampwaghi Yesu, "Bambo, ku chikahi chenje, hyegha yaya iwoliti, maghambu ayomwikuva mahiti ku machova nchechi." ⁴⁰Yesu akampwaghila, "Nenga ngachenukupwahili ngati, ana ngati uniamine, yauuwona utukufu waka Chapanga?" ⁴¹Henu pala vakaliwoha iliwo. Yesu akatondevela mihu yaki kunani nu kupwagha, "Tate nikuchengua ndava unyowenela. ⁴²Nikamanyi ngati unyowanela mala yoha lakini ni ndava yi lihimanganu ambalu liyemiti kunishongolota ngati nipwaghiti ghanagha, ili ngati vapata kuyetekela kuva wenga undekuntuma." ⁴³Baada yu kupwagha ghanagha, akalela ku sauti ikolongu, "Lazaro, pita kunja!" ⁴⁴Mfu akapita kunja vankongiti mawoku ni magholu kwi sanda yi kuzikila, ni pamihu paki pakongwiki ni litambala." Yesu akavapwaghila, "Mumbopulayi mundeke ayendaye." ⁴⁵Ndipo Vayahudi vanawingi vavakahikiti kwaka Mariamu nu kuwona Yesu cheatenditi, vakanjetekela; ⁴⁶Lakini baazi yau vakayenda kwaka Mafarisayu nu kuvapwaghila mambu ghatenditi Yesu. ⁴⁷Ndipo vakolongu va makuhani ni Mafalisayu vakahimangana papamu mu balaza nu kupwagha, "Yatitenda kiki? Mundu ayoyo atenda ishala yanawingi. ⁴⁸Ana ngati tindeka vela vela kachika yaki, voha yawunjetekya; Varumi yavahika nu kutola hyoha mahala pitu ni taifa litu." ⁴⁹Hata vela, mundu yumu kati yau, Kayafa, akavi kuhani nkolongu mwaka we owu, akavapwaghila, "Ngachemumanya chokapi kabisa. ⁵⁰Ngachemuholelela ngati itowuleka ndava yinu ngati mundu

yumu ipasika ahywa ndava ya vandu kuliku taifa loha kuangamila."⁵¹yanaya ngache akapwaghiti ndava yaki mweni, badili yaki, ndava akavi kuhani nkolongu mwaka we wola, akatabili ngati Yesu ahywa kwa ajili yi taifa; ⁵²ni nga kwa taifa pela, bali Yesu apata vela vela kakusanya vana vaka Chapanga ambau vatawanyiki sehemu mbalimbali. ⁵³Kwa vela kutumbu lyova lela nu kuyendelela vakapanga namna yuku kunkoma Yesu. ⁵⁴Yesu ngacheyendika kave wazi wazi kati yika Vayahude, bali akawokiti palapala nu kuyenda kundema papipi ni jangwa mu muchi woukemika Efraimu. Papapa akatama ni vanafunzi. ⁵⁵Basi Pasaka yaka Vayahude yikavi papipi, ni vanawingi vakakwela kuyenda ku Yerusalemu kunja yi muchi kabula yi Pasaka ili vakapata veni kuliwolola. ⁵⁶Vakayi vumpala Yesu, nu kushongolota kila yumu pavakavi vayemiti mu lihekalu, "Muholelela ki? Ngati ngahiki nu sikukuu?" ⁵⁷Chikahi che echi vakilongu wu makuhani ni Mafarisayu vakavi vawoit amule ngati ana aya yumu amanyi Yesu payi, apasika kuwoha taalifa ili ngati vapata kunkamula.

Chapter 12

¹Machova sita kabula yi Pasaka, Yesu akapiti ku Bethania, ko akavi Lazaro, yola ambayi akanhyoiki kuhuma mu wafo. ²Basi vakamwandali chilevi chi pikimihi konoku, ni Martha akuntumikihi, chikai echi Lazaro akavi papamu ni vala vavakatamiki pi chilevi papamu ni Yesu. ³Kisha Mariamu akatoliti ratili yi ni kunungila yayalenganikiwi kwa nardo inyahi, yeyivi ni samani ikolongwa, nu kumpaka Yesu mu magholu, nu kunhungu kwa mayunju ghaki; nyumba yoha ikatweli halufu yi hi kunungila. ⁴Yuda Iskariote, yumu wa vala vanafunzi waki, ambayi ndo yoansalita Yesu, akapwagha, ⁵"Ndava ki hikunungi agha ngakuweza kuhemeleha kwa dinari mia itatu ni kuvapekeha maskine?" ⁶Nayombi akapwaghiti ghanagha, si ngati kahulumi maskini, bali maghambu akavi mwise: yombi ndo yoakamwi nhwaku wu feza ni akavi atola baazi yi yevavekiti monimola ndava yaki mwene. ⁷Yesu akapwaghiti, "Mundeka aveka chevinachu kwa ajili yi lichova la maziku ghango. ⁸Maskine yamya nawu machova yoha; lakini ngamkuvi ni nenga machova ghoha." ⁹Basi umati ukolungu wa vayahudi vakapata kumanya ngati Yesu avi konoku, nau vakahika, si ndava Yesu pela, ila vambona ni Lazaro ambayi Yesu akanhyoiki kuhuma mu wafo. ¹⁰Ni vombi vakolungu wu makuhane vakalengeneke shauli ili vankoma Lazaro; ¹¹ndandi ndava yaki vanawingi mu Vayahudi vakayenda nu kumwamini Yesu. ¹²Ni lyova la kaveli laki umati ukolungu vakahika ku sikukuu. Pavayowana ngati Yesu ahika ku Yerusalemu, ¹³vakatola mambandi yi mikongu yi mitende nu kuhika kunja kuyenda kunhapula nu kutova njwavila, "Hosana! Abarikiwi yombi yohika ku lihina laka Bambo, Mfalme wu ku Israeli." ¹⁴Yesu akampatiki mwana wu ka liponda akankwelike; ngati velo mo ikalembekiki, ¹⁵"Wakayoghopa, binti Sayune, lolyaka, Mfalme wako ahika, akweliki mwana waka liponda." ¹⁶Vanafunzi vaki ngachevakaeliwi mambu yanaya pakuwoka; lakini Yesu pa akakwehiki ndipo pavakombuka kuva mambu yanaya akalembikiwi yombi ni ngati vatenditi mambu ghanaya kwaki. ¹⁷Basi likusanyiku la vandu lelikavi papamu ni Yesu chikahi paankema Lazaro kuwoka mu litengeli, vakashuhudi ni kwa vangi. ¹⁸Ni ikavi ndandi ya vela kaveti likundi la vandu likayenda kunhapula maghambu vakayowini ngati atenditi ishala yenei. ¹⁹Mafalisayu vakapwaghana veni kwa veni, "Lolyaka, henu ngachemuweza kuhenga lokapi; lolyaka, ulimwengu uyendiki kwaki." ²⁰Henu baazi yi Vayunani vakavi mukati mwa vala vavakayi vayenda kuhaukila ku sikukuu. ²¹Hava vakanjende Filipino, ambayi ahumika ku Bethsaida yi ku Galilaya, vakandova kukupwagha, "Bambo, tenga tutamani kumbona Yesu." ²²Filipo akayenda akampwaghila Andrea; Andrea nu Filipino vakayenda nu kumpwaghila Yesu. ²³Yesu akavayanga akapwagha, "Saa ihikite kwa ajili yaka Mwana waka Adamu kukweheka. ²⁴Muamina, muamina, numpwaghila, chembi yi ngano ana nga kuhawuka mu ndema kuhwa, itama mo iveli kachika yaki; bali ana ihwi, iveleka matunda ghanawingi. ²⁵Yombi yoaupala uhayi waki yaauhovia; bali yombi yoauhakali uhayi waki mu ulimwengu momboni ya ausalimisha hata womi wa hyaka. ²⁶Mundu yokapi ana andumikila nenga, na anifwata; nenga pa ni yi, ndipo nu ntumishi wango naavya. Mundu yokapi ana andumikila, Atati ya anheshimwa. ²⁷Henu loho yangu ifazaike: nanenga nipwagha wole? Tate, ungombula mu saa yenjenu? Lakini ni kwa kusudi yenjenu ihikii saa yenjenu. ²⁸Tate, kikwehika lihina lyaku." Kisha sauti ikahika kuhuma ku mbingune nu kupwagha, "Nilikwehiki nanenga yanilikwehika kaveti." ²⁹Basi nkutano wo ukayemiti papipi niyombi ukayowana, vakapwagha ngati kuvi ni ngulumo. Vangi vakapwagha, "Malaika vapwaghiti niyombe." ³⁰Yesu akayanga nu kupwagha, "Sauti yenjenu ngacheihikiti kwa ajili yango, bali kwa ajili yino. Henu hukumo yi ulimwengu womboni ivile: ³¹Henu nkolungu wu ulimwengu womboni yaundekela kunja. ³²Ninenga ananiinuliwi panani yi ndema, yanahuta woha kwango." ³³Akapwaghiti ghanagha kulangiha ni mauti wole yangiti ahwa. ³⁴Nkutano ukanjanga, "Tenga tuyowini mu shelia ngati Kristo yatama hata hyaka. We upwagha wo, 'Mwana waka Adamu yaanuliwa panani'? Mwana waka mundu oyu ni nane?" ³⁵Basi Yesu akavapwaghila, "Nulu yakona papamu ni mwenga chikahi chichokopi. Muyendayi maadamu mu yi ni nulu, ili ngati lwihi likambweza. Yombi yoyenda mu Lwihi ngachemanyi koyenda. ³⁶Mukona mui ni nulu, muamina nulu eyi mpata kuva vana va nulu." Yesu akapwaghiti ghanagha na kisha akayenda kulihika vakambona. ³⁷Longi Yesu akatenditi ishala yanawingi ntundu wonowu mbeli yau, bado ngachevumwamine ³⁸ili litimilika lilovi laka nabihi Isaya leakapwaghiti: "Bambo, nane yoakasadike habari yito? Ni chiwoko chaka Bambo afunuliwinane?" ³⁹Ndo maghambu vombi ngachevumwamine, ndava Isaya akapwaghiti kave, ⁴⁰"Avatitihini mihu, ni aitenditi ugumu mitima yawu; vakalola kwa mihu yawu na kumanya kwa mitima yawu, ni vakaongoka ninenga nikavaponya." ⁴¹Isaya akapwaghiti malovi ghanaya ndava akauweni utukufu waka Yesu ni akapwagha habali yaki. ⁴²Hata vela, vakolungu vanawingu vanawingi vakamwamine Yesu; lakini ndava yi Mafalisayu, ngachevaweziti kunkili ili ngati vakatengwa ni lisinagogi. ⁴³Vakapaliki sifa hyaka vanadamo kuliku sifa hehigura kwaka Chapanga. ⁴⁴Yesu akakweha sauti nu kupwagha, "Yombi yoniamini nenga, ngacheaniamini nenga pela bali ni yombi yoanitungi nenga, ⁴⁵ni yombi yaaniwona nenga ambona yombi yoanitungi." ⁴⁶Nenga nihikiti ngati nulu moni mu ulimwengu ili kila mundu yoaniamini nenga akatama mu lwihe. ⁴⁷Ana ngati yokapi ayowana malovi

yango lakini akayakamu, nenga ngachenimhukumo; maghambu ngachenihikiti ili niuhukumwa ulimwengo, bali niukombula ulimwengo.⁴⁸Yombi yoangana nenga ni ywanga kuyeteke malovi ghangu, avi yoamuhukumwa: lilovi lenikapwaghiti lenelu ndo lelamuhukumwa lyova la mwisho. ⁴⁹Ndava nenga ngachenapwaghiti kwa nafsi yango pela. Bali ni Tate yoakambeliki, yombi mweni anaghaliki yanikapwagha. ⁵⁰Ninenga nimanyi ngati malaghalaki ghaki ni womi wa hyaka; basi ghanagha ghambwagha nenga ngati Tati mo akambwaghili, ndo ngati monipwagha kwawu."

Chapter 13

¹Henu kabula yi sikukuu ya pasaka, ndandi Yesu akamanyi kuva saa yaki ihikiti ambayu yawoka mu duniya yenjenu kuyenda kwa tati, akiva apaliki vandu vaki ambau vakavi mu duniyani, apaliki pe petu. ²Ni ibilise akavi avi tayali mu ntima waka Yuda Isikariote, mwana waka simoni, kunsaliti Yesu. ³Yesu akamanyi kuva tati avekiti hindu hyoha mu mawoku ghaki ni ngati ahumiti kwaka Chapanga ni akavi ayenda kave kwaka Chapanga. ⁴Akayumwiki mu chilevi nu kutandika pahi lilaya lyaki la kunja. Kisha akatoliki litaweli ni kulikonga mweni. ⁵Kisha akayeghi machi mu libakuli nu kutumbu kuyoghesha magholu vanafunzi vaki ni kuvahungu ni litaweli ambalu alikongiti yombi mweni. ⁶Akahika kwaka Simoni Petro, ni Petro akampwaghila, "Bambo, Upala kuniwolo magholu ghango?" ⁷Yesu akanjanga nu kumpwaghila, "Lenilitenda ngacheulimanyi heno, lakine waulimanya badaye." ⁸Petro akampwaghila, "Nga uniwolo magholu ghangu petu." Yesu akanjanga, "Ana ngati ngachenikuwolola, ngaukuvi mu sehemu papamu ni nenga." ⁹Simoni Petro akampwaghila, "Bambo, ukaniwolo magholu ghangu pela, bali kave ni mawoku ni mutu wango." ¹⁰Yesu akampwaghila, "Yokapi yola yoyomwi kuyogha ngachehitaji kuyogha isipokuva magholu ghaki, ni ayomwi kuva sapi hyegha yaki yoha; mwenga muvi sapi, lakine nga mawoha." ¹¹Ndandi Yesu akamanyi yola yoansalita; yene ndi ndava akapwaghiti, nga mawoha momuyi sape." ¹²Chikahi Yesu paakavi awolola magholu ghau ni ayomwi kutola lilaya lyaki ni kutama kave, akavapwaghila, "Oti, mukimanyi chela ambachu chenintendile?" ¹³Munikema nenga "Mwalimo" ni Bambo yene mupwagha chakaka, maghambu ndi moniveli. ¹⁴Ana nenga Bambo ni mwalimo, nimbolwi magholu ghinu, ni mwenga kave ipasika mawolola vayinu magholu. ¹⁵Ndava nimpeki mfanu ili ngati mwenga namu matenda ngati nenga monitendi mwenga. ¹⁶Muamina, muamina, numpwaghila, ntumwa nga nkolongu kuliku bombo waki; wala yola ambayi atumwiki ni nkolongu kupeta yola yoantumita. ¹⁷Ana ngati mumanyi mambu ghanagha, mubalikiwi ana muyatendiki. ¹⁸Ngachembwaga kuhusu mwenga mawoha, ndava namanyi vala ambau vanahawi, bali mbwagha ghanaya ili ngati malembu yaweza kuhikiwa: 'Yombi yokula nkati wango atondavi kisiginu chaki.' ¹⁹Nimpwaghi leneli henu kabula ngachelipitihi ili ngati palalipitiya, muweza kuamini kuva nenga NDO YOMBE. ²⁰Muamina, muamina, numpwaghila, yonyopele nenga hunjopele ambayi yonintuma, ni yola yonyopele nenda hunjopele yola yo anitumiti nenga." ²¹Chikahi Yesu papwagha ghanagha, akasumbwiki mu rohani, akashuhudi ni kupwagha, "Muamina, muamina, numpwaghila ngati yumu winu yaanisalita." ²²Vanafunzi vaki vakalolikiyana, vashangala ni kwa ajili yika nani alongela. ²³Kukavi mu meza, yumu wu vanafunzi vaki aagimi pi kifua chaka Yesu yola ambayi Yesu akampaliti. ²⁴Simoni Petro akandaluki mwanafunzi yola nu kupwagha, "Tipwaghila ywaku ambayi kwaki alongela." ²⁵Mwanafunzi yola yoakaegami pi kifua chaka Yesu nu akampwaghila, "Bambo ni nane?" ²⁶Kisha Yesu akanjanga, "Ni kwahi yola yoatachovya chipandi chu nkati nu kumpekeha." Vela paakayi aachovya nkati, akampeke Yuda mwana waka Simon Iskariote. ²⁷Nu baada yi nkati, Setane akanjingila. Kisha Yesu akampwaghila, "Chela che upala kukitenda ukitenda kanyata." ²⁸Heno nga mundu mu meza yoakamanyi ndava yika Yesu kupwagha lijambu le heli kwaki. ²⁹Baazi yau vakahambuka ngati, maghambu Yuda akamula nhwaku wa feza, Yesu akampwaghila, "Hemela hindu hehipalika kwa ajili ya sikukuo," au ngati apasika kuwoha hindu kwaka maskine. ³⁰Baada yaka Yuda kuyopa nkati, akawoka kunja kanyata; ni ikavi ikilo. ³¹Chikahi Yuda paakavi awokiti, Yesu akapwagha, "Henu mwana waka Adamu akwehike, ni Chapanga akwehiki mu yombe. ³²Chapanga yakwehika mu yombi mweni ni yaankweha kanyata. ³³Vana vachoku, niyi papamu ni mwenga kitambo chichokopi. Mwanipala, ni ngati monapwaghila Vayahudi, 'Koniyeenda, ngamuwezi kuhika,' henu nimpwaghi mwenga, kave. ³⁴Nimpeke amuli yengi, ngati mupalana; ngati nenga monikampali mwenga, vela vela nimwenga kave yimpasa kupalana maveti kwi maveti. ³⁵Ndava yi leneli vandu vatambula kuva mwenga ni vanafunzi vango, ana ngati muyi ni upendu kwa kila yumu ni yongi." ³⁶Simoni Petro akampwaghila, "Bambo, uyenda kwako?" Yesu akanjanga, "Mmahala koniyeenda kwa henu ngauwezi kunvwata, lakini wanifwata baadai." ³⁷Petro akampwaghila, "Bambo, ndava ki nikakufwata hata henu? Nenga nayawoha maisha yangu ndava yako." ³⁸Yesu akanjanga, "Oti, wayawoha maisha ghaku kwa ajili yango? Uamina, uamina nukupwaghila, likongovi ngakuveka kabula ngacheunganiki mala itatu."

Chapter 14

¹"Wakaluhusu ntima waku kuva mu mahangaiku. Umwamini Chapanga uniamina kave ni nenga. ²mu nyumba ya Atati vangu kuyi ni makazi yanawingi yi kutama; ana kaya nga vela, kaya nikupwaghile, ndava niyenda kulengeneke mahala kwa ajili yaku. ³Ana niyenda nu kulengeneke mahala, nahika kaveti kunkalibisha kwango, ili mahala panivi kave mwenga maya. ⁴Mumanyi ndela mahala koniyenda." ⁵Tomaso akampwaghila Yesu, "Bambo, ngachetumanyi mahala kouyenda; Oti! Tuweza wo kuimanya ndela?" ⁶Yesu akampwaghila, "Nenga ndo ndela, chakaka, ni womi; njeta yoweza kuhika kwa Atati isipokuva kupete kwango. ⁷Ana ngati kaya munimanyi nenga, kayi mumanyi ni Tati wango kave; kutumbu henu nu kuyendele mumanyi ni mumbweni yombe." ⁸Philipo akampwaghila Yesu, "Bambo, tulangiya Tate, ni vela yaya itutoshike." ⁹Yesu akampwaghila, "Ngachenivi papamu ni mwenga kwa chikahi chilachu, ni ukona ngache unimanyi nenga, Philipo? Yokapi yaaniweni nenga ambweni Tati; Ndandi wo upwagha, 'Tulangiya Atati'?" ¹⁰Ngachemuamini kuva nenga ni mukati yi Atati, ni Tati avi mukati yango? Malovi ghambwagha kwinu ngachembwagha kwi kusudi lango namweti; badili yaki, ni Tati yotama mukati yango yohenga lihengu laki. ¹¹Muamina nenga, ngati nivi mukati yi Atati, ni Tati avi mukati yango; kazalika muniamina nenga maghambu yi mahengu ghangu haswa. ¹²Muamina, muamina, numpwaghila, yombi yoaniamini, nenga mahengu ghanga kaveti; ni ahenga hata mahengu makolongu ndava niyenda kwa Atati. ¹³Chokapi che malova ku lihina lango, nandenda ili ngati Atati aweza kukweheka mukati yaka Mwana. ¹⁴Ana ngati malova chindu chokapi ku lihina lango, eli nalitenda. ¹⁵Ana ngati manipala, makamula amuli yango. ¹⁶Ni yanindova Tati, Niyombi ampekiya Nsaidizi yongi ili ngati aweza kuva papamu ni mwenga hyaka, ¹⁷Roho wa chakaka. Ulimwengu ngauwezi kunjopele yombi maghambu ngacheumbona, au kummanya yombe. ndava atama papamu ni mwenga ni aya mukati yinu. ¹⁸Nganindeki kachika yinu; yangeleuka kwino. ¹⁹kwi chikahi chitambo, ulimwengu ngauniwoni kaveti, lakini mwenga mwaniwona. maghambu nitama, nimwenga matama kave. ²⁰mu lyova le eli mamanya ngati nenga nivi mukati yi Atati, ni ngati mwenga mui mukati yango, ni ngati nenga nivi mukati yino. ²¹Yokapi yokamu amuli hyangu nu kuihenga, ndo yumu ambayi yoambala nenga; ni ambayi yombala nenga apalwa ni Tati wango, ni Yanimpala nu kundangi nenga namweti kwaki." ²²Yuda (nga Iskariote) akampwaghila Yesu, "Bambo, Oti! Yakitokiya ki ngati yautilangiya wamweti kwitu ni nga kwi ulimwengu?" ²³Yesu akanjanga, "Ana ngati yokapi yoanipala, alikamula lilovi lango. Atati vango yampala, ni tahika kwaki nu kuveka makao yitu papamu ni yombe. ²⁴Yokapi ambayi ngachembala nenga, ngachekamu malovi ghango. Lilovi ambalu lemuyowana nga lango bali la Atati ambayi yoandumiti. ²⁵Mbwaghiti mambu ghanga kwinu, chikahi nakona nitama mu miongoni mwinu. ²⁶Hata vela, Mfaliji, Roho muhuhu, ambayi Atati yaantuma kwi lihina lango, yaambola mambu ghoha ni antenda nkombuka ghoha ambayu nikapwaghiti kwinu. ²⁷Amani nimpeke amani yango mwenga. Ngachenimpeke yenjenu ngati ulimwengo mouwoha. Makaitenda mitima yinu kuva ni maghaiku, ni choghoi. ²⁸Mukayowini pala panupwaghila, 'Niyenda, ni nakeleuka kwino.' Ana ngati kaya munipaliki nenga, kaya munipaliki nenga, kaya mui ni fulaha ndava niyenda kwa Atati, ndava Atati ni nkolongu kuliku nenga. ²⁹Henu niyomwi kumpwaghila kabula ngacheitoki ili ngati, chikahi payatokila, maweza kuniamini. ³⁰Nganilonge nimwenga malovi ghanawingi, ndava nkolongu wu duniya yenje ahika. Yombi ngachevi ni makakala panani yango, ³¹lakini ili ngati ulimwengo upata kumanya ngati numpala Tati, ndenda ambachu Atati anaghalaki nenga, ngati vela moakampeki amuli. Muyumuka, nu tuwoka mahala pambane.

Chapter 15

¹Nenga nu mzabibo wa chakaka, ni tati wango ni tate wango ni mlemaji wu mzabibo. ²Kila lindambi mukati yango ambalu ngachelipambika litunda, nu kuwoha kila lindambi ambalu lipambika litunda ili ngati liweza kupambika zaide. ³Nimwenga tayali muyi sapi ndava yi ujumbi ambau nyomwi kumpwaghila. ⁴Mutama mukati yango, ni nenga mukati yino. Ngati lindambi ngacheliweza kupambika kanjika yaki anangakuva mu mzabibo, kazalika nimwenga, anangakutama mukati yango. ⁵Nenga nu mzabibo; nimwenga mu mandambi. Yotamaki mukati yango ni nenga mukati yaki, mundu oyu apambika matunda ghanawinge, ndava ana nga nenga ngamuwezi kuhenga lijambu lokapi. ⁶Ana ngati mundu yokapi ngakutamaki mukati yango, yavundekala ngati lindambi nu kuyoma; vandu vayola mandambi nu kuyalekela pa motu, nu kuteketela. ⁷Ana ngati matamakya mukati yango, ni ngati malovi ghangu yatamakya mukati yinu, mu.lova lokapi lemupala, nimwenga yamutendikika. ⁸Mu leneli tati wango yakwehikika, ngati mupambika matunda ghanawingi ni ngati mu vanafunzi vango. ⁹Ngati tati wango mo akanipaliki nenga, nenga kaveti nivapaliki mwenga; mutamakya mu pendu lango. ¹⁰Ana ngati makamula amuli yango, ya mutamakya mu pendu lango ngati monikamula amuli hyaka tati wango nu kutamaki mu pendu laki. ¹¹Nipwaghiti mambu ghanagha kwinu ili ngati fulaha yango iya mukati yinu na ili ngati fulaha yinu itendikika kuva timilifo. ¹²Yenjenu ndo amuli yango, ngati mupalana maveti kwi maveti ngati mo nikavapaliti mwenga. ¹³Njeta mundu yoavi nu upendu ukolungu kupeta wombone, ngati ayawoha maisha ghaki ajili yika vakochi vaki. ¹⁴Mwenga ni vakochi vangu ana ngati mutenda ghala ghanilaghaliki. ¹⁵Ngacheninkema matumwa, ndava ntumwa ngachemany chela chetenda bambu waki. Ninkemiti mavanganya vakochi, maghambu nivajulishi mambu ghoha ambayu niyowini kuhuma kwa Atati. ¹⁶Ngachemunihiwani nenga, bali nenga ninhawi mwenga nu kuvaveka muyenda mukavelika matunda, ni litunda linu lipata kutama. Leneli livi velavela ili ngati chokapi chemalova kwa Atati ku lihina lango, yaampekiya. ¹⁷Mambu ghanagha nindaghalaki, ngati mpalana kila mundu nu njaki. ¹⁸Ana ngati ulimwengo yauhakyala, mumanya ngati ukahakali nenga kabula ngache ukahakali mavanganya. ¹⁹Ana ngati mkayi wu ulimwengo, ulimwengo ukayi umpaliti ngati wu kwau; Lakini maghambu mwenga nga wu ulimwengo ni maghambu nikanhawi kuhuma mu ulimwengo, ni kwa ajili yeneyi ulimwengo unhakali. ²⁰Mkombuka lilovi ambalu nukumpwaghila, 'Ntumwa nga nkolungu kuliku bambu waki.' Ana ngati vakandesiki nenga, yavantesa ni mwenga kaveti; Ana ngati vakakamwi lilovi lango, kayavakamwi ni la kwinu kaveti. ²¹Yavuntendila mambu ghanagha yoha kwa ajili ya lihina lango maghambu ngachevummanyi yola yoanitungi. ²²Ana ngati ngachenikahikiti nu kumpwaghila, ngamukaweza kutenda zambe; lakini henu ngachemyi ni udhulu kwi zambi yau. ²³Yoanihakali nenga anhakali Tati kaveti. ²⁴Ana ngati ngachehengiti mahengu mu miongoni mwau ambau njeta yumu yoatendiki, vakaya ngakuva ni zambe; lakini henu vatenditi ghoha ghaveli valoliti ni vahakali nenga ni Tati wango. ²⁵Leneli litokea ili ngati lilovi litendikiha ambalu lelilembikiki mu sheria yau: 'Vanihakali nenga bila sababo. ²⁶Chikahi mfaliji ahikiti, ambayi yanintuma kwinu kuhuma kwa Atati, yonoyu ndo, Roho wa chakaka, ambayi ahuma kwa Atati, yanishuhudiaye. ²⁷Nimwenga kaveti munishuhudila maghambu mui papamu ninenga kutumbu katale.

Chapter 16

¹Numpaghili mambu ghanagha ili makawaza kukazikwa. ²Yavamboha kunja yi masinagogi; lyolyo saa ihika ambayu kila yoankoma aholalya kuva ahenga lihengu linyahi kwa ajili yika Chapanga. ³Yavuntendela mambu ghanaya maghambu ngachevummanyi Tati wala ngachevinimanyi nenga. ⁴Numpwaghili mambu ghanaya ili ngati chikahi ana chihikiti wa ghanaya kuwokeka, muweza kuyakombukela nu ntundu wonimpwaghila. Ngachenukumpwaghili kuhusu mambu ghe ghanaya kutumbu katali ndava nikavi papamu ni mwenga. ⁵Japokuva, henu niyenda kwaka yola yoakandumiti; lakini njeta kati yinu yoanalukya, "Uyenda kwako?" ⁶Maghambu nipwagha malovi ghanagha kwinu, huzuni itweli mumitima yino. ⁷Hata vela, numpwaghi chakaka: ni chinyahi kwinu ana mokite; ndava ana ngachemokiti, mfaliji ngahiki kwino; lakini ana mbiti nantuma kwino. ⁸Anahikiti, mfaliji oyu, auhakikisha ulimwengo kulengana ni zambe, kulengana ni hake nu kulengana ni hukumo. ⁹Kulengana ni zambe, maghambu ngachevuniamini nenga, ¹⁰kulengana ni hake, maghambu niyenda kwa atati, ni ngamaniwoni kaveti; ¹¹ni kulengana ni hukumo maghambu nkolongu wu ulimwengo womboni ahukumiwe. ¹²Nivi ni ghanawingi yukumpwaghila, lakine ngamuyaelewi heno. ¹³Lakine, yombi, Roho wa chakaka, anahikiti, andangiya mu chakaka yoha; ndava ngaalongeli kwa ajili yaki mweni; lakini yokapi yoayowana, yaapwagha mambu ghanaya; ni azihirisha kwinu mambu ghaghahika. ¹⁴Yombi anikweha nenga, maghambu ayatola mambu ghangu nu kuyatangaza kwino. ¹⁵Hindu hyoha hevinayu Atati ni hyango; kwa vela, mbwaghiti ngati Roho atola mambu yango nu kuzihilisha kwino. ¹⁶Chakona chikahi chiyipi, ngamuniwoni kaveti; ni baada yi chikahi chiyipi kaveti; mwaniwona. ¹⁷Baadhi yi vanafunzi vake vakapwaghiliana, "Ki chenechi cheatupwaghila," chikahi chiyipi, ni ngamaniwoni kaveti, ni, kave, chikahi chihipi maniwonu, ni, maghambu niyenda kwa Atate? ¹⁸Kwa vela vakapwagha, "Chindu ki chepwagha, 'Chakona chikahi chiyipe'? Ngachetumanyi chepwagha." ¹⁹Yesu akawona kuva vapala kundalukila, niyombi akavapwaghila, "Mulilaluki maveti kuhusu leneli, monipwaghiti, 'Chakona chikahi chiyipi, ngamuniwoni kaveti; ni baada yi chikahi chiyipi maniwonaye'? ²⁰Muamina, muamina, numpwaghila, mwalela nu kuwomboleza, lakine ulimwengo washangiliya, maya ni huzune lakini huzune yinu yatendeuka kuva fulaha. ²¹Mbomba akuva ni huzune chikahi pakuva ni usungu ndava chikahi chi kuliwopelela uhikiti; lakini paaliwopole mwana, ngachekomboka kave mapotekeko ndava yi furaha yaki ngati mwana avelekiki duniyani. ²²Nimwenga henu kaveti mui ni huzune, lakine nambona kavete; ni mitima yinu yaya ni fulaha ni nga yoweza kuiwoha fulaha yino. ²³Lyova le eli ngamanilaluki maswale. Muamina, muamina, numpwaghila, Ana muloviti lokapi kwa Atati, yaampekiya kwi lihina lango. ²⁴Mpaki henu ngachemuloviti lokapi kwi lihina lango; mulova, namu mayopa ili ngati fulaha yinu ikamilikaye. ²⁵Nilongi nimwenga kwi lugha yangakueleweka, lakini saa ihika ambapu nganalonge kwi lugha yangakueleweka lakini badili yaki nampwaghila waziwaze kuhusu Atati. ²⁶Lyova le eli malova kwi lihina lango, ni ngachenimpwaghi ngati nalova kwa Atati kwa ajili yino; ²⁷kwa kuva mweni Atati avapala maghambu muniyaliki nenga ni maghambu muniyamini kuva nihumiki kwa Atati. ²⁸Nahuma kwa Atati ni nihikiti mu ulimwenguni; kave, niwoka mu ulimwenguni ni niyenda kwa Atati. ²⁹Vanafunzi vaki vakampwaghila, "Uwona, henu ulonge waziwaze ni ngacheutumi malumbo. ³⁰Henu, tumanyi ngati umanyi mambo ghoha, ni ngacheupala mundu yokapi akulalukya maswale. Ndava yi vela tiamini kuva uhuma kwaka Chapanga. ³¹Yesu akavayanga, "Henu muamine?" ³²Lolakya, saa yaihika, ndo yi hakika ihikite, ambapu yamtawanyika yumu yumu ni kwau yamuneka namweti. Lakine ngache nivi kanjika yango maghambu Atati ayi ninenga. ³³Numpwaghi mambu ghanagha ili ngati mukati yango muya ni amane. Duniya iyi ni mapotekeko, lakini mulipekya mtima, niushindiki ulimwengo.

Chapter 17

¹Yesu akapwaghiti mambu ghanaya; kisha akatondavi mihu ghaki kuyeleke ku mbingune ni akapwagha, "Atati, saa ihikite; unkweha mwanao ili ni mwana nayombi akukweha wenga- ²ngati vela ukampeki mamlaka yoha panani yi hyoha hehevi ni hyegha ili avapekiya womi wa hyaka vala woha vaukumpekihi. ³Womboni ndo womi wu hyaka: ngati vakumanya wenga, Chapanga wa chakaka, ni wa kanjika, ni yombi youkantumiti, Yesu Kristo. ⁴Nikakukwehiti pani pa duniyani, ni kuyomola lihengu le ukambeki nihenga. ⁵Henu, Atate, ungweha nenga papamu ni wenga wamweti kwi utukufo wola wo nikavi nawu papamu ni wenga kabula yi ulimwengo kuwombeka. ⁶Nikayekwili lihina laku kwi vandu vaukambekihi pani pa duniyani. Vakavi vandu vaku; lakini ukambeki nenga. Ni vombi valikamwi lilovi laku. ⁷Henu vamanyi kuva kila chindu cheumbeki nenga kihumita kwaku, ⁸kwi malovi ghala ghaukambeki nenga -- Niyomwi kapekiha vombi malovi hagho. Vakayayopeli ni chakaka vakamanyi ya kuva nenga nihuma kwaku wenga, ni vakaamine kuva wenga ndo nukanitumiti. ⁹Nalovi vombi. Ngachenilove ulimwengo bali vala vaukambeki ndava vombe ni vako. ¹⁰Hindu hyoha ambavyu ni hyango ni hyako, ni hela heuvinaku wenga ni hyango; ninenga yanikukweha mu heu. ¹¹Nenga ngachenivi kave mu ulimwengune, bali vombi vavi mu ulimwengune, ninenga henu nihika kwaku wenga. Atati Muhuhu, watunza kwi lihina laku lela le utupehi tenga ili navombi nawu vau ni umoja, ngati vela nenga ni wenga motiveli ni umoja. ¹²Monikavi nau, nikawalenditi kwi lihina le ukambeki; nawalenditi, ni njeta hata yumu wau yohoviti isipokuva mwana wu akahoviti, ili ngati malembu yatimilika. ¹³Henu nihika kwaku wenga; lakine nipwagha ghanagha mu ulimwengu ili ngati fulaha yango ikamilika mukati yau vene. ¹⁴Napeli lilovi laku; ulimwengu uwahakali maghambu vombe nga wu ulimwengo, ngati vela nenga ngachenivi wu ulimwengo. ¹⁵Ngachenalove ngati wawoha mu ulimwengo bali walenda ni yola nhakawo. ¹⁶Vombi nga wa duniya ngati vela nenga ngachenivi wu ulimwengune. ¹⁷Wapekiya wakifu kwaku wamweti mu chakaka; lilovi laku ndo chakaka. ¹⁸Ukanitumiti ku ulimwengune, ninenga natumiti ku ulimwengune. ¹⁹Kwa ajili yau nenga namweti niliwoha kwaku ili ngati ni vombi valiwoha kwaku kwi yela chakaka. ²⁰Nga hava pela vanalove, bali ni vala vavaamina kupete lilovi lau ²¹ili ngati ni vombi vau ni umoja, ngati vela wenga wa Tati, moyeli mukati yango ninenga mukati yaku. Nalove ili ngati nivombi kave vaweza kuva mukati yitu ili ulimwengo uweza kuamine kuva wenga ndo weukandumiti. ²²Utukufo wola woukambeki nenga - napeki wombe, ili ngati vaweza kuva papamu ngati vela tenga motivi papamu. ²³Nenga mukati yawu, niwenga mukati yango, ili vaweza kuva kamile mu umoja; ili ulimwengo umanya kuva chakaka wenga ndo ukanitumiti, nu kuvapala, ngati vela wenga moukanipaliti, nenga. ²⁴Atate, chela che ukambeki nenga - ndamani ngati navombi kave vaweza kuva papamu ninenga mahala paniyi ili vaweza kuuwona utukufo wangu, wola woukambeki: ndava wenga ukambaliki nenga kabula yi kuwombeka kwi misinge yi ulimwengo. ²⁵Tati mwemuyi ni hake, ulimwengo ngacheukumanyi wenga, lakine nenga nikumanyi wenga; ni vamanyi ngati ukandumite. ²⁶Nikatendiki lihina laku limanyikana kwau, ni yandenda limanyikana ili ngati lipendu lela ambalu kwa lela ukambaliki nenga liweza kuva mukati yau, ni ni nenga niweza kuva mukati yau."

Chapter 18

¹Baada yaka Yesu kupwagha malovi yanaya, akawoka ni vanafunzi vaki kuyeleke mulibondi la Kidron, ambaku kukavi ni bustane, ambaki yombe ni vanafunzi vaki vakayingi mukati yaki. ²Henu Yuda yola, yopala kunsaliti, niyombi akalimanyi lieneu lela, kwane Yesu akavi ayenda kulieneu lela mala kaza ayi ni vanafunzi vaki. ³Nayombi Yuda, baada yi kuva apatiki likundi lya masikale ni mawofisa kuhuma kwa vakolngu wu makuhane, vakahika vavi ni taa, kulunze ni silaha. ⁴Nayombi Yesu, hali amanyi kila chindu chechikavi chitendeka zaidi yaki, akajitokeza palongolu nu kuvalaluki, "Na yomumpala?" ⁵Ni wombi vakanjanga, "Yesu Mnazarete." Yesu akavapwaghila, "Ndo nenga." Niyombi Yuda yoakansaliti, akavi ayemiti papamu ni vala asikale. ⁶Pa vela paapwaghila, "Ndo nenga" vakakeleuka chihanganyuma nu kuhauka pahi. ⁷Halafo akavalaluki kaveti, "Na yomumpala? Niwombi vakayanga kaveti "Yesu Mnazarete." ⁸Yesu akavayanga, "Niyomwi kumpwaghi kuva ndo nenga; kwa vela ana muniyala nenga, maleka vangi hava vayendaye." ⁹Ghanagha yakavi vela ili lilovi lela litimilika; pala paakampwaghiti, "Mu vala vaukampeki, ngachenuku hoiki hata yumu." ¹⁰Ndipu Simoni Petro, yoakavi ni lipanga, akasholiki nu kumdumu likutu li kumalela ntumishi waka kuhane nkolongu. Ni lihina laki ntumishi yola likavi Malko. ¹¹Yesu akampwaghi Petro, "Keleula lipanga laku mu ala yaki. Ndava ki nikakinywele chikombi chela cheampeki Tate?" ¹²Basi likundi lela la asikali ni jemedali, ni vatumishi vaka Vayahudi, vakankamu Yesu nu kunkonga. ¹³Nivombi vakandongoha oti mpaka kwako Anasi, kwane yombi akavi nkohanu waka Kayafa, ambayi ndo akavi Kuhane nkolongu kwi mwaka we wola. ¹⁴Henu Kayafa ndo yoakavi apekti ushauhi Vayahudi yi ngati ipasiki mundu yumu ahwa kwa ajili yika vandu. ¹⁵Simoni Petro akanfwatiti Yesu, ni vela vela mwanafunzi yongi. Ni mwanafunzi yola akavi amanyikini kwaka kuhane nkolongu, niyombi akayingi papamu ni Yesu mu libehewa laka kuhani nkolongu; ¹⁶lakine Petro akavi ayemiti kunja yu ndyangu. Basi mwanafunzi yola yoakavi amanyikini kwaka kuhani nkolongu, akapitiki kunja akayenda kulongela ni mbomba yola ntumishi yoakavi alenda ndyangu nu kunjingi Petro mukati. ¹⁷Basi kijakazi yola yoakavi alenda ndyangu, akampwaghi Petro, "Oti, wenga nga wayumu wu wafuase waka mundu yonjone?" Niyombi akapwagha, "Nga Nenga." ¹⁸Ni vala vatumishi ni vakolngu vakayi vayemiki mahala pala; vayota motu ndava kukayi ni mbepu, ni vela vakayi vayota motu ili kupata lyotu. Niyombi Petro akavi nau, ayota motu koni ayemiti. ¹⁹Kuhani nkolongu akanhoji Yesu juu yi vanafunzi vaki ni mawolu ghaki. ²⁰Yesu akanjanga, "Niupwaghi waziwaze ulimwengo; Nenga nikayi niwola mala kwi mala mu masinagogi ni mu mahekala mahala ambapu Vayahudi vahimangana. Ni nenga ngachenikapwaghiti lokapi kwa sile. ²¹Ndava ki mukanalukile? malalukya vavakanyowini juu yi chela chenikapwaghite. Vandu vava vamanyi mambu yala ghanikapwaghite. ²²Yesu paakayomwi kupwagha vela, yumu wu vakolngu yoakayemiti akandapu Yesu kwi chiwoko chaki nu kupwagha, "Oti, vela ndo moipasika kunjanga kuhani nkolongu?" ²³Niyombi Yesu akanjanga, "Ana ngati nipwaghiti jambu lokapi lihakau basi uya wa shahide kwa ajili yi uhakau, ni ngati nijibiti unyahi ndava ki kunilapula?" ²⁴Ndipu Anasi paampelika Yesu kwaka Kayafa kuhani nkolongu ayi vunkongiti. ²⁵Henu Simoni Petro akavi ayemiti aliyocha jotu mweni. Halafo vandu vala vakampwaghila. "Oti, wenga kaveti nga yumu wu vanafunzi vaki?" Akakana nu kupwagha "Nga nenga." ²⁶Yumu wu vatumishi vaka kuhani nkolongu, ambayi akavi ndongu waka yola nkambaku ambayi Petro akamdumwi likutu, akapwagha, "Oti, nga wenga nikakuweni ni yola kola kubustane?" ²⁷Petro akakana kaveti, ni mala likongovi likaveka. ²⁸Kisha vakantola Yesu kuhuma kwaka Kayafa mpaka mu Praitorio. Ikavi lukela pee. Vombi veni ngachevakayingi mu Praitorio ili vakajinasika nu kulya pasaka. ²⁹Kwa vela Pilato akavayendela akipwagha. "Ni lighambu wole lelumuhusu mundu yonjoni?" ³⁰Vakanjanga nu kumpwaghila, "Ana ngati mundu yonoyu akavi nga yotenda mahakau, ngachetukandetiti kwaku." ³¹Pilato akavapwaghila, "Muntola maveti, mukanhukumwa kulengana ni sheliya yino." Nivombi Vayahudi vakampwaghila, "Sheliya ngacheituruhusu tenga kunkoma mundu yokapi." ³²Vakapwaghiti ghanaya ili lilovi laka Yesu litimilika, lilovi ambalu akavi ayomwi kupwagha juu yi aina yi kuhwa kwaki. ³³Basi Pilato akayingi kaveti mu Praitorio nu kunkema Yesu; akampwaghila, "Oti, wenga ni mfalume wa Vayahude?" ³⁴Yesu akanjanga, "Oti, wenga unilaluki liswali leneli ndava upala kumanya au ndava vangi vakutumiki ili unalukya nenga?" ³⁵Niyombi Pilato akanjanga, "Nenga nga ni Myahudi au ngayi?" Taifa laku ni kuhani nkolongu ndo vavakuletiki kwango; wenga utehi kike? ³⁶Yesu akanjanga; "Ufalume wango nga wu ulimwengo wombone, ana ngati ufalume wango ukaya uvi ni sehemu mu ulimwengo womboni vatumwa vangu kaya vavavi vangengeli ili Vayahudi vakaniwoha. Kwa chakaka ufalume wango ngacheuwoka pambane" Base ³⁷Pilato akampwaghila, "Oti, wenga basi uvi u mfalume?" Yesu akanjanga, "Wenga ndo weupwagha kuva nenga nu mfalume, ndava nenga nikavelekiki ni ndava yi vela nenga nihikiti pu ulimwengune ili niya shahide yi chakaka yela. Yokapi yoavi ni chakaka eyi aiyowana sauti yango. ³⁸Pilato akampwaghila, "Chakaka ni kike?" Niyombi paakayomwi kupwagha ghanaya akayenda kwaka Vayahudi nu kuvapwaghila, "Ngacheniwona mu lokapi mwaka mundu yonjoni." ³⁹Mavanganya muvi ni utamadune wo unitenda nenga ninhoulya mufungwa

yumu chikahi cha Pasak. Oti, mupala ninhoulya mfalume wu Wayahude." ⁴⁰Kisha vakatova njwavila nu kupwagha, "nga oyu, unhoulya Baraba." Niyombi Baraba akavi munyang'anye.

Chapter 19

¹Basi Pilato akantola Yesu nu kundapula. ²Vala masikali vakasokota miha nu kulengeneke lingolingoli. Vakaveka panani yi mutu waka Yesu nu kunhwalika lilaya la rangi yi zambarao. ³Vakanhegehele nu kupwagha, "Wenga mfalume wa Vayahude!" ni kisha kundapula kwa mawoko ghau. ⁴Kisha Pilato akawoka kunja nu kuvapwaghila vandu, "Mulolyaka nundete mundu yonjoni kwinu ili mumanya ngati nenga ngacheniwani lihakau lokapi mukati yaki." ⁵Kwa vela Yesu akapita kunja; akavi awheti lingolingoli lya miha ni lilaya lya zambarao. Ndipo Pilato akavapwaghila, "Mundolyaka mundu yonjoni pambane!" ⁶Kwa vela chikahi kuhani nkolongu ni vakolongu pavambona Yesu, vakatova njwavila nu kupwagha, "Munsulubisha, munsulubishaye." Pilato akavapwaghila, "Muntola mwenga mavetimukansulubisha, ndava nenga ngacheniwona lihakau lokapi mukati yaki." ⁷Vayahudi vakanjanga Pilato, "Tenga tivi ni sheliya, ni kwa sheliya yeneyi yimpasa kuhwa maghambu yombi alitenda kuva mwana waka Chapanga." ⁸Pilato payowana malovi yanaya akazidi kuyoghopa, ⁹akayingi mu Praitorio kaveti nu kumpwaghi Yesu, "Wenga uhuma kwako?" Hata vela, Yesu ngache amuyangite. ¹⁰Kisha Pilato akampwaghila, "Oti, wenga ngacheulonge ni nenga? Oti, wenga ngacheumanyi ngati nenga nivi ni mamlaka yi kukuhoule ni mamlaka yi kukusulubisha?" ¹¹Yesu akanjanga, "Ana ukaya uvi ni makakala dhidi yango ngati kaya ngayakupekea kuhuma kunani. Kwa vela, mundu yoaniwoiti kwaku avi ni zambi ikolongu." ¹²Kutokana ni liyangu leneli, Pilato apala kundeka hulo, lakine Vayahudi vakatova njwavila nu kupwagha, "Ana ngati wandeka hulo basi wenga nga unkochi waka Kaisale: kila yoalitenda kuva mfalume apwagha kinyumi chaka Kaisale." ¹³Pilato payowana malovi yanaya, akandeta Yesu kunja kisha akatama pu kitewu cha hukumo mahala pala papamanyikana ngati sakafo, lakine kwi kiebrania, Gabatha. ¹⁴Lyova li mandalizi yi pasaka payahika, panapu chikahi cha saa sita. Pilato akavapwaghila Vayahudi, "Mundolyaka mfalume, winu, yonjone!" ¹⁵Vakatova njwavila, "Mumbohaye, mumbohaye, munsulubishaye!" Pilato akavapwaghila, "Oti, ninsulubisha mfalume wino?" Niyombi kuhani nkolongu akayanga, "Tenga ngachetivi ni mfalume, isipokuva Kaisale." ¹⁶Ndipo Pilato paamboha Yesu kwawu ili vakansulubisha. ¹⁷Niyombi vakantola Yesu, niyombi akawoka, hali autotwi nsalaba waki mweni mpaka ku lieneu lelikemeleka fuvu la mutu, kwi kiebrania pakemeleka Golgotha. ¹⁸Ndipo pavansulubisha Yesu, papamu niyombi vakambaku vaveli, yumu upandi womboni ni yongi upandi wongi ni Yesu pakati yau. ¹⁹Kisha Pilato akalemba alama ni kuiveka panani yu nsalaba. Panipala pakalembekiki: YESU MNAZARETH, MFALUME WA VAHAHUDI. ²⁰Vanawingi wa Vayahudi vasoma alama yeneyi ndava mahala pala paakasulubishwi Yesu pakavi papipi ni muchi. Alama yeneyi yikaandikwi kwi Kiebrania, kwi Kilumi nu kwi Kiyunane. ²¹Kisha vakolongu va makuhane wa Vayahudi vakampwaghila Pilato, "Wakalemba, mfalume wa Wayahudi; bali yombi apwagha nenga nu mfalume wa Wayahude." ²²Niyombi Pilato akavayanga, "Ghanilembiki nilembiki." ²³Baada yi asikali kunsulubisha Yesu, vakatola malaya ghaki nu kugavana mu mafungu nchenchi, kila asikali lifungu limo, vela vela ni kanzo, Henu kanzu yela ngacheikavi ishonike bali ikavi vafumiki yoha kutumbu kunani. ²⁴Kisha vakapwaghanila veni kwa veni, "Tukaikachula, bali tupiga kula ili kuwona yaiya yaka nane." Leneli likatokili ili lilembu lela litimilika, lombi levapwagha vakagavini ngowu hyangu, ni lilaya langu vakalipigia kula. ²⁵Asikali vatenda mambu ghanaya. Nyongo waki Yesu, mbeli waka nyongo waki, Mariamu hwanu waka Kleopa ni Mariumu Magdalena - akambomba vanava vakavi vayemi papipi nu nsalaba waka Yesu. ²⁶Yesu pambona nyongo waki papamu ni mwanafunzi yola yaakampaliki vayemiti papipi, akampwaghila nyongo waki, "Mbomba, lolyaka, lola mwanawo yo papa!" ²⁷Kisha akampwaghila yola mwanafunze, "Lolyaka, ayo papa nyongo waku." Kutumbu saa ye yela mwanafunzi yola akantola kuyenda naku kunyumba yaki. ²⁸Baada yi leneli, Hali Yesu amanyi kuva yoha yayomwi kuyomoka ili kutimiza malembu, akapwagha, "Miwona nywita." ²⁹Chombu che chikavi kitweli Siki vavekiti pala, kwa vela vakaveka sifongo yeyikaweli siki panani yi ufitu wu hisopu, vakambeke mundomu yaki. ³⁰Niyombi Yesu paaiwonja yeniyela, akapwagha, "Iyomwike." Kisha akayinamisha mutu waki, akaikabizi roho yaki. ³¹Ndava ikavi chikahi chi maandaliu, ni maghambu hyegha ngacheipalika kutama panani yi nsalaba chikahi chi Sabato (ndava sabato ikavi lyova li muhimo), vayahudi vakandova Pilato kuva magholu yau vala vavakayi vasulubiwi vaivunja, ni ngati hyegha yau viihuluya. ³²Ndipo asikali pavahika nu kudumu magholu yaka mundu wa kwanza ni wa kaveli yoakavi asulubiwi papamu ni Yesu. ³³Pavanhikila Yesu, vanhimina tayali akavi ayomwi kuhwa, kwa vela ngachevakadumwi magholu ghaki. ³⁴Hata vela, yumu wu asikali akamuhoma Yesu mu ndeta kwi nkoha, ni mala yakapita machi ni mwahi. ³⁵Niyombi yoaliwona leneli awohiti ushuhuda, ni ushuhuda waki ni wa chakaka. Yombi amanyi kuva chekapwaghiti ni cha chakaka ili nimwenga namu muamina. ³⁶Mambu ghanaya yakavi ili lilovi lela lelikapwaghikike lipata kutimika, "Njeta hata chihupa chimu cheyakidumula." ³⁷Kave lilembu lengi lipwaghika, "Vandolakya yombi yovanhomike." ³⁸Baada yi mambu ghanaya Yusufu wu ku Arimathaya, ndava akayi mwanafunze waka yesu, lakine kwa sile kwi kuvayoghopa Vayahude, akandova Pilato ngati aitola hyegha yika Yesu. Niyombi Pilato akampekehi luhusa. Kwa vela Yusufu akahika kuuwoha hyegha yika Yesu. ³⁹Niyombi

Nicodemo ambayi pu kumbulila anfuatiti Yesu nikilu niyombi akahika. Yombi akaletiti mchanganyiku wu manemani ni ude, ngati uzitu wa ratili mia yimu.⁴⁰Kwa vela vakaitola hyegha yika Yesu vakakonga mu sanda yi kitane ni papamu ni yala manukatu, ngati moikaveli nhwaku waka Vayahudi chikahi chi kutagha. ⁴¹Mahala ambapu Yesu akasulibiwi kukavi ni bustane; mukati yi yela bustane kukavi ni litengeli la mpya ambalu nga mundu yoakavi awahiti kutaghwa mukati mola. ⁴²Basi, ndava likavi lyova la maandaliu yavaka Vayahude, ni kwa vela litengeli lela likavi papipi, basi vakangoneka Yesu mukati yaki.

Chapter 20

¹Nga nakucha lyova li kuwoka la juma, kwakona ni lwihe, Mariamu Magdalena akahika pu litengeli akaliwona liwu lela liwehakiki pu litengeli. ²Kwa vela akakembe mbelu kuyenda kwaka Simoni Petro ni kwaka yola mwanafunzi yongi ambayi Yesu akampalike, kisha akavapwaghila, "vantoliki Bambo mu litengeli, nitenga ngachetumanyi kola kavungoniki." ³Kisha Petro ni yola mwanafunzi yongi vakawoka, kuyeleke ku litengeli. ⁴Woha vakalapwi mbelu papamo; mwanafunzi yongi yola akakembi kwa kasi zaide yika Petro nu kuhika ku litengeli wu kuwoka. ⁵Akayema ni kisha kuloleke mu litengeli; akaiwona sanda yela yi kitani ing'oni, lakine ngacheakayingi mukate. ⁶Kisha Simoni Petro nayombi akahika akayingi mukati yi litengeli. Akaiwona sanda yela yi kitani ing'oni pala 'ni lesu yela yeyikavi ku mutu yaki ngacheikavi ing'oni papamu ni sanda yela hya kitani bali yikavi ing'oni mukyeyi kanjika yaki. ⁸Ndipu yola mwanafunze yongi niyombi akayingi mukati yi litengeli; akawona nu kuamine. ⁹Kwa kuva hadi chikahi chenechi vakayi vakona ngachevamanyi malembu ngati yikamlazimu Yesu ashoka kaveti mu wafo. ¹⁰Kisha vanafunzi vakayenda kaveti ku nyumba yau. ¹¹Hata vela, Mariamu akavi ayemiti pu litengeli alela, mo yendelya kulela akayema kisha akalolekye mu litengeli. ¹²Akawona malaika vaveli vavavi ni sula ihuhu vatemi yumu kumutu ni yongi kumawolu mahala ambapu Yesu akavi ang'oni. ¹³Nivombi vakampwaghila, "Mbomba, ndava ya ki ulela?" Niyombi akavapwaghila, "Ni kwa ndava vuntoliki Bambu wango, ninenga ngachenimanyi kovumbekike." ¹⁴Pa akayomwi kupwagha ghanaya, akatendauka nu kumbona Yesu avi ayemiti. Lakini ngacheakatambwi ngati yonayola akavi Yesu. ¹⁵Niyombi Yesu akampwaghila, "Mayo, ndava ki ulela? Umpala nane?" Niyombi koni azani kuva ni ndolele bustane akampwaghila, "Bambo ngati na wenga ndo yountolike, umbwaghila koubekiki, ninenga yanintolaye." ¹⁶Yesu akampwaghila, "Mariamu." Niyombi akatendeka mweni nu kumpwaghi kwi Kiarabu, "Raboni," yaani yene ni kupwagha, "Mwalimo." ¹⁷Yesu akampwaghila, "Wakanigusa, kwani nakona kuwumuka kuyenda kwa Tati vango; bale yenda kwaka longu vangu ukapwaghila kuva yaniwumuka kuyenda kwa Tati vango ambayi kave ni Tati winu, Chapanga wango ni Chapanga wino." ¹⁸Mariumu Magdalena akahika kuvapwaghila vanafunze, "Nimbweni Bambo," ni ngati ambwaghi mambu ghanaya. ¹⁹Ni payahikiti chimih, lyova le eli, lyova la kuwoka yi juma, ni milyangu ikavi ikongakiki mahala vanafunzi pavakavi kwi kuvayoghopa Vayahude, Yesu akahika nu kuyema pa katikati yau nu kuvapwaghila, "Amane iya kwino." ²⁰Payomula kupwagha yanaya akavalangi mawoku yaki ni ndeta yaki. Nivombi vanafunze pavambona Bambo vakahekelela. ²¹Kisha Yesu akavapwaghila kaveti, "Amane iya ni mwenga. Ngati vela Tati moakandumiki nenga, vela vela nintuma mavanganya." ²²Yesu payomula kupwagha ghanaya, atumbu kavuvia, akavapwaghila, "Muyopa Roho muhuhu." ²³Yokapi yomwansamiya zambe, aya asamihiwi, ni vala vamakongiya vya vakongakiki. ²⁴Thomaso, yumu wa vala kumi na vaveli, yokemikika Didimas, ngache akavi ni vanafunzi vayaki Yesu pahika. ²⁵Vala vanafunzi vayaki vakampwaghila baadayi, "Tumbweni Bambo." Niyombi akavapwaghila, "Ana ngati nganawoni alama yi misumali mu mawoko ghaki, nu kuveka ngonji hyangu mu alama mola, ni kave kuveka chiwoku changu mu ndeta hyaki nganiamine." ²⁶Baada yi machova nane vanafunzi vakavi muchumba kaveti, niyombi Thomaso akavi papamu nawu. Chikahi milyangu yikavi ikongakiki Yesu akayema pa katikati yau. nu kupwagha, "Amane ni iva kwino." ²⁷Kisha akampwaghila Thomaso, leta lukonji lwaku ni uwona mawoku yango; leta pambani mawoko yaku ni uveka mu ndeta hyangu; wala wakakuva ywanga kuamine bali yoamine." ²⁸Niyombi Thomaso akayanga nu kumpwaghila, "Bambu wango ni Chapanga wango." ²⁹Yesu akampwaghila, "Ndava uniweni, uniamine. Vabalikiwi vala vavaamini pasipu kuwona." ³⁰Kisha Yesu akatenditi ishala yanawingi mbeli yi vanafunze, ambazu ngache iwaiti kulembekeka mu hitabu moni; ³¹bali yenjenu hilembekiki ili ngati muweza kuamine ngati Yesu ndo Kristo, mwana waka Chapanga, ni ngati pamuamini muya ni womi mu lihina laki.

Chapter 21

¹Baada yi mambu ghanaya Yesu akalilangi kaveti kwa vanafunzi mu Bahari yi Tiberia; vela ndo mo alilangiyo mweni: ²Simon Petro akavi papamu ni Thomaso yokemikika Didimas, Nathanaeli wu kana yi Galilaya, vana vaka Zebedayu ni vanafunzi vangi vaveli waka Yesu. ³Simon Petro akavapwaghila, "Nenga niyenda kulova homba." Nivombi vakampwaghila, "Tenga tatu yatiyenda niwenga." Vakayenda vakayingila mu watu, lakine kilu ye yoha ngachevapatiti chokapi. ⁴Ni lukela pakuchila, Yesu akayemi mu ufukweni, nivombi vanafunzi ngachevatambwili ngati akavi Yesu. ⁵Kisha Yesu akavapwaghila, "Akakombu, mui ni chokapi cha kulya?" Nivombi vakayanga, "Ngache." ⁶Akavapwaghila, "Muheliya nkawu upandi wu malelelu wa wato, nimwenga yamupata kiasa." Kwa vela vakahale nkawu niwombi ngachevaweziti kuhuta kaveti ndava yi unawingiwa homba. ⁷Basi mwanafunzi yola ambayi Yesu akampaliti akampwaghila Petro, "Ni Bambo." Niyombi Simon Petro payowana ngati ni Bambo, akakonga lilaya laki (maghambu ngache akavi anhwiliki chinyahi), kisha akayingi mu bahali. ⁸Vala vanafunzi vangi vakahika mu wato (kwani ngachevakavi kutali ni pwani, yapata mita mia yimu kuhuma mu ufukweni), nawombi vakavi vahuta nhwawu wola wowukayi utweli homba. ⁹Pavahika mu ufukweni, vakawona motu wu mkaa pala ni panani yaki kukayi ni homba papamu nu nkati. ¹⁰Yesu akavapwaghila, "Muleta baazi yi homba yemuloviki henu pani." ¹¹Basi Simon Petro akakwela ni kuuhuta nhwawu wola wo ukayi utweli homba hikolangu, kiasi chi mia yimu ni hamsini ni hitatu; japu hikavi hinawingi, nhwawu wola ngachewakachwike. ¹²Yesu akavapwaghila, "Muhika mupata chikuwopole ndomo." Nga hata yumu wa wanafunzi yoakasubwiti kundaluki, "Wenga wa nane?" vakamanyi ngati akavi ni Bambo. ¹³Yesu akahika, akatola nkati wola, kisha akavapekeha, akatenda vela vela ni kwa homba hela. ¹⁴Yenjenu yikavi mala yika tatu Yesu kulilangi kwa wanafunzi vaki baada yi kushoka kuhuma mu wafo. ¹⁵Baada yi kuva valiwo poloni ndomo, Yesu akampwaghila Simon Petro, "Simon mwana waka Yohana, Oti, umbala nenga kuliku avava?" Petro akayanga, "Ena, Bambo; "Wenga umanyi ngati nenga nikupala." Yesu akampwaghila, "Leha vanambeleli vango." ¹⁶Akampwaghila mala yika kavali, "Simon mwana waka Yohana, Oti, unipala?" Petro akampwaghila, "Ena, Bambo; wenga umanyi ngati nenga nikupala." Yesu akampwaila, "Dima mambeleli ghangu." ¹⁷Akampwaghila kaveti mala yika tatu, "Simon mwana waka Yohana, Oti unipala?" Niyombi Petro akahuzunika kwa vela mo akampwaghili mala yika katatu, "Oti, wenga unipala?" Niyombi akampwaghila, "Bambo, umanyi yoha; umanyi ngati nikupala." Yesu akampwaghila, "Leha mambeleli ghangho. ¹⁸Uamina, uamina, nukupwaghila, pa ukavi wakombu akashoveli kuhwala ngowu wamweti nu kuyenda kokapi koukapalika; lakine pawaya u muzee, wanyosha mawoku yaku, ni yongi kukuhwalika ngowu nu kukupeleka kwangakupala wenga kuyenda." ¹⁹Yesu akampwaghiti ghanaya ili kulangiha ni ntundu wo wa nyiwa ambayu Petro yaankweha Chapanga. Baada yi kuva apwaghiti ghanaya, akampwaghila Petro, "Unfwataye." ²⁰Petro akatendeuka nu kumbona mwanafunzi yola ambayi Yesu akampaliti anfwata, yonoyu ndo yoakavi amwegami pi kifua chaka Yesu chikahi chi chilevi chi pikimihini nu kundaluki, "Bambo, nane yoakusalitayi?" ²¹Petro akambweni ni kisha akandaluki Yesu, "Bambo, mundu yonjoni yatenda kike?" ²²Yesu akanjanga, "Ana ngati mbala atama mpaki panahika, leneli likuhusu wole?" "Nifwataye." ²³Kwa vela habali yeneyi yikaenii mu miongoni mwi vala valongu, ngati mwanafunzi oyu ngakuwe. Lakini Yesu ngacheakampwaghili Petro kuva mwanafunzi oyu ngakuwi, "Ana ngati nipala yombi atama mpaki panahika yikuhusu kike?" ²⁴Yonoyu ndo mwanafunzi yowoha ushuhuda wa mambu ghanaya, ni ndo yoakalembiki mambu ghe ghanaya, ni tumanyi ya kuva ushuhuda waki ni wa chakaka. ²⁵Yavi mambu ghangi ghanawingi ambayu Yesu akahengiti. Ana ngati kila limu kaya lilembikike, nazani ngati ulimwengo weni ngaukatoshiki kuhiveka hitabu ambayu heikalembekiki.

Acts

Chapter 1

¹Chitabu cha mwandi nikachilembiki, Theofilu, nipwaghiki yoha Yesu yatumbi kuhegha na kowoha, ²Hadi lichova ambalu yombi akayopaliwi kunani. Ayeyi ikayili baada ya kuwoha amri ya kupetela Roho mhuhu kwa mitumi vavayili atekahawula. ³Baada ya mang'ahiku ghaki, yombi akawonakini kwawu ayi momi pia na ithibitishu vyanawingi hehishuhudia. Kwa machova arubaini akajishihilishi kwawu, na akalongila kuhusu ubambu waka Chapanga. ⁴Pa ayii ahimangana papamu nawu, akaamwili vakawoka kuyerusalemu, valendalya ahadi ya Atati, ambayu akapwaghiki, "mukayowini kuhumila kwangu" ⁵Kwamba yohana akabatizi kwa machi, lakini

namubatizika kwa Roho muhuhu pa machova hagma machokapi⁶Na pavayii vahinangangini papamu vakandelukili, "Bambo ivi chenjeni ni chikahi wowakeluhila Israeli ubambo?"⁷Yombi akapwaghili, "Nga sawa kwinu kumanya chikahi au majira ambayu Atati akusudii kwa mamlaka yaki mwene."⁸Lakini namuyopalya makili, Chikahi Roho muhuhu paahika panani yinu, na mwenga mwakuva mashuda vangu koha katika Yerusalemu na uyahudi yoha na samaria mpaka mwishu wa ndema⁹Bambo Yesu paayomwi kupwagha hegha, pavayii valolakela kunani, yombi akatonda viki kuani, na lihundu lika hyekiti vakambona kwa mihu ghawu.¹⁰Chikahi valolakela kumbinguni kwa makini paayenda, ghafla, vandu vaveli vakayemiki pakatikati yawu vahweti ngowu hihuhu.¹¹Vakapwaghiki, "Mwe vandu va kugalilaya, maghambu kiki muyema pambani malolakela kumbinguni? Yesu hoyu yokweliki kunani kumbinguni na kuluwuka ayenda kumbinguni.¹²Ndipo vakamuyiki kuyerusalemu kuhuma kuchitombi cha mizeituni, ambau uyii pambipi na Yerusalemu, mwendu wa lichova la sabato.¹³Pavahikiti vakapiti kugholofa kuvatamika. Namu ni petura, Yohani, yakobu, Andrea, Filipu, Tomasu, Batholamayu, simoni zeloti na Yuda mwana waka Yakobu.¹⁴Woha vakalombini ngati mundu yumu, kwa juhudi vakayii vayendelea kumalone papamu na hawu vakayii akambomba, Mariamu anyongo vako Yesu, na akaka vaki.¹⁵Katika machova ghala patura akayemi pa katikati ya alongu, ngati vandu 120, akapwaghiki,¹⁶Akalongu, ikayii lizima kwamba malembu yatilika, ambapu mwandi Roho muhuhu apwaghiki kwa ndomu waka Daudi kuhusiana na Yuda, ambayu akavaelekezili vala vavankamwi Yesu.¹⁷Kwa ndandi yombi akayii yumu witu na ayopalii ligulu laki la faida katika huduma yeni.¹⁸(Henu mundu hoyu akalombiki lihengu kwa chela cha ayopiki kwa uhakau waki na hapo akahawiki akalonguli mutu, hyegha ikaywendhiki na matumbu yaki yoha yakayitiki yaka yii palanga.¹⁹Woha vavatamika kuyerusalemu vakayowini kuhusu heli, Hivyo eneu heli vakalikemiti kwa lugha yawu "Akeldama howu ni "ngonda wa mwahi.")²⁰Pa chitabu cha zaburi ilembakiki, lendila pamalu paki pakuva mapololu na ikaluhusiwa hata yumu kutama pala, na mundu yongi atolayi nafasi yaki ya uongozi.²¹Aye ni muhimu, kwa hiyo, yumu wa akanalomi ambau vakaambatini natonga chikahi Bambo Yesu paawohika na kuyingila kati yitu.²²Kutumbula kuubatizu waka Yohana mpaka lichova lela paatalakiki kunani, lazima akuva shuhuda wa kughoka papamu nitenga.²³Vakavavekiti palongi yawu akambaku vaveli, Yusufu yokemika Barnaba, ambayu pia akemika Yusto na Mathia.²⁴Wombi valoviki Kupwagha, "wenga, Bambo, weumanya mitumi ya vandu woha, hiyo veka palanga ywaleko kati ya vaveli hava ambayu unghaula,²⁵Kutola nafasi katika huduma na mitumi, ambapu yuda atendiki uhakalu na kuyenda mahali paki."²⁶Vakapigiti kura kwaajili yawu, na kura ikanhawukili mathia ambayu akavelangiki papamu na mitima vala kumi na moja.

Chapter 2

¹Palahikiti lichova la pantekuste, woha vakayili papamu sehemu yimo. ²Gafila ukapitili mngurumo kuhuma kumani ngati mpangu ukali, ukatweli nyumba yoha movayii vatemi. ³Papu ikapitali milimi, ngati ngati milimi hya mwoto higaranyiku, hikayii panani yawo kila yumu wau. ⁴Hawa woha vakatwelahiki ni Roho muhuhu na vakatumbwili kupwagha kwa lugha nahengi, ngati Roho moajelihi kupwagha. ⁵Henu vakayii vayahudi vavayihii vatamika kuyerusalemu, vamcha Chapanga, kuhuma kila taifa pahi pa mbingu. ⁶kuchumalila kola pawayonaniki, liguni la vandu likahikiki papamu na vakayii ni woghoyi kwa ndandi kila mundu akayowini vakalongila kwa lugha yaki mwene. ⁷Vakakangichi na kuduwa na kupwagha" Chakaka, anganya vaa woha vavalongela nga vagalilaya? ⁸Maghambu kiki tenga tivayowana, kila mundu kwa lugha ye velakiki nayu? ⁹Vapanthia na vamedi na vadamu, na hara vavatama kumesopotania, uyahudi na kapadokia, na katika panto na Asia, ¹⁰katika Fighia, pamfilia, katika misri na sehemu ya Libya hata kirene, na vagheni kuhuma kuruni. ¹¹Vayahudi na valongwana, vakrete na waarabu, tayowana kulongela kwa lugha hitu kuhusu mahengu gha uweza waka Chapanga. ¹²Woha vakayii vaduwaa na kutatanika vakapwaghani veni, Ayee iyii ni maana wole? ¹³Lakini vangi vatendiki kudhihaki vapwaghika, Anganywa vava valovili wembi wa mpya. ¹⁴Lakini Petro akayenui papamu ni vala kumi na yumu akakwehiki sauti kupwaghila, vandu va kuyudea na voha mulemutana pani pa Yerusalemu lendeni lipanyikanayi kwinu, muyowanayi kwa makini malovi ghangu. ¹⁵Vandu hava ngachevalovili ngati momuholalela, ndara saa yenu ni lukela saa tatu. ¹⁶Lakini lendenu likayii lilongaliki kupetela kwaka nabii yoeli. ¹⁷Na iya pa machova ya mwishu, Chapanga apwagha, naniyitila Roho yangu kwa vandu woha, vana vinu na akakamwali vimu vapiaha unabii, akakombu vimu valola maono, na vacheya nvinu valota ndoto. ¹⁸Vela vela panani ya vatumishi vangu na vatumishi vangu vambomba katika machova, hegha, nayitala Roho wangu nawombi vatenda kutabiri. ¹⁹Nalangila maajibu kumani na ishara pahi pandem, mwahi, mwoto, na mihuki ya iyohi. ²⁰Na lyova lang'anambuka kuva luvendu na luvalamwehi kuva mwahi, kabla ngachelihikiti lichova likolongwa na la ajabu yaka Bambo. ²¹Naikuva ya kwamba kila yumu ambayu alikemela lihina laka Bambo naookuka. ²²Vandu va kuisraeli, muyowanayi malovi hagma; Yesu wa Nazareti, mundu yothibitishwi ni Chapanga kwinu kwa matendu ya uwezu wa ajab, na ishara ambayu Chapanga, ngati mwenga mwavene momumanyi. ²³Kwa ndandi ya mpangu wowukusudiwi kutumbula mwanzo, na maarifa yaka Chapanga, akapihiki, na mwenga, kwa movoku ya vandu vahelifu mukamsulubishi na kunkoma. ²⁴ambayu Chapanga akantondavihi, akawohiki uchungu wa nyihwa yaki, kwa ndandi ngacheyawezakini kwaki kumilikiwa na homu. ²⁵Vela Daudi apwagha kuhusu yombi, Nikambweni Bambo daima palongi ya mihughangu, yombi ayi chiwoku changu cha kumalelelu vela basi nganiheghaleki. ²⁶Kwa vela ntima wangu ukayii ni chiheku na lulina lwanga lukahekalihi pia hyegha yangu naitama katika ukangamahu. ²⁷Nganileki nafsi yangu iyenda kuzimu, wala ngauruhusu muhuhu waku kuwona uwohu. ²⁸Wenga udhihirisha kwangu ndela ya womi, naunitenda natwelela chiheku palongi ya mihu yaku. ²⁹Alongo, niweza kulongela kwinu kwa ukangamahu kuhusu atati witu Daudi yombi akahwili ni kuzikwa, na likaburi laka liyii kwitu hadi lalenu. ³⁰Hivyo akayii nabii na akamanyiki ngati Chapanga akayomwikulapa kwa Chilapu chaki, kwamba naaveka yumu kati luvelakeku laki pa chitewu cha enzi. ³¹Akaliweni heli manyata, na kupwagha kuhusu kuhwoka kwaki kristo, wala ngache ayii alekakiki kuzimu, wala hyegha yaki ngache yawoliki. ³²Yesu hoyu, Chaoanga akahyohiki, ambayu tenga tawoha ni mashuda. ³³Ngati vela akayi atondaviki kuchiwoku cha kumalelelu chaka Chapanga, na akiwa ayopalili ahadi ya Roho muhuhu, kuhuma kwa Atati, yombi ayeghili ahadi yeni, ambayu mwenga muyiwona na kuyowana. ³⁴Kwani Daudi ngachekweliki kuyenda kunani, lakini apwagha "Bambo apwagha kwa kwa Bambo wangu, ³⁵Tumayi chiwoku changu cha malelelu, mpaka panatenda adui vaku chigondo kwaajili ya mawolu ghaku. ³⁶Kwa hiyo nyumba ya Israeli na vamanayai kwa chakaka kwamba Chapanga antendiki yombi kuva Bambo na kristo, Yesu hoyu ambayu mukamsulubishi. ³⁷Henu pavayowini hagma, vakahochakiki mumitima yawu, vakampwaghi petru na Mitumi vangu, "Alongo, titenda wole?" ³⁸Na petro akapwaghili "mutubu na kubatizwa kila yumu winu, kwa lihina laka Yesu kristo kwaajili ya msamaha wa dhambi hinu, na namuyopalya zawadi ya Roho mtuhu. ³⁹Kwani kwinu ni ahadi na kwa vana vinu na kwa vala woha vavayi kutali, vandu vanawingi kwa kadri Bambo Chapanga witu moankemilayi. ⁴⁰Kwa malovi ghanawingi akashuhudii na kapembelela, kupwagha "muliokuayi muwoka katika chiveleleku chenjeni chiovu. ⁴¹Ndipo vakayayopalili malovi ghaki na vakabatwizi, hapo vakayonjukiki katika lichova heli ngati vandu elufu tatu. ⁴²Vakayendali katika mafundishu ya mitima na ushirikiano, katika kunuku mkati na katika malovu. ⁴³Hofu ikatweli panani ya kila, mundu, na maajabu ghanawingi na ishara hikatendiki kupetela mitumi. ⁴⁴Woha vavaamini vakayii papamu na kuva na hindu hyawa papamu, ⁴⁵na vakulombihi hindu na miliki hyau na kugavana kwa vandu woha kulengana na hitaji la kila yumu. ⁴⁶Hivyo lichova baada ya lichova vakayendalii vayii lengu limo katika hekalu, na vameghika mkate kwenye kaya, na kushiriki chilevi kwa chiheku na kulihelaha

mitima. ⁴⁷Vakamsifu Chapanga na vakayii na chibali na vandu wohu. Bambo akayonjuki lichova kwa lichova ambau vakayii vaokolewa.

Chapter 3

¹Henu peter na Yohane vakayii vayenda kuhekalu chikahi cha malomu saa kenda. ²Mundu ngana, chiwite kutumbula kuvalakeka vampapika kila lichova na akayii vagonika pandyangu wa hekalu wowukemeka unyahi, ili aweza kulova sadaka kuhuma kwa vandu vavayili vayenda mulihekalu. ³Paawonika Petro na Yohane vaheghalela kuyingila mulihekalu akaloviki sadaka. ⁴Petro akandolaki sana, papamo ni Yohana, akampwaghili "tulolakya tenga." ⁵Chiwete akalolakili, ahovalyayi kuyopa chindu fulani kuhuma kwawu. ⁶Lakini Petro akapwagha "Hela na zahabu nenga njeta, lakini chela chiniyinacho naniwoha kwako katika lihina laka Yesu kristo wa Nazareth, Yendaye." ⁷Petru akanfoliki kwa chiwoku cheki cha malelelu kunjumuha kunani, mara yimu mawolu yaki na hilombanihi hya hihupa hyaki hikapatika makili. ⁸Akahombiki kunani, mundu kiwete akayemiki na kutumbula kuyenda, akayingili muhekalu papamu na Petru na Yohane ayenda, ahomba, na kundumbalila Chapanga. ⁹Vandu woha vakambweni akayendayi na kundumbalila Chapanga. ¹⁰Vakantambwi ngati akayii ni yola mundu ambayu akayii atama na kulova sadaka pa ndyangu unyahi wa lihekalu, vakatweli na ukangachili na kustajabila kwa maghambu ya chela chechepitalii kwaki. ¹¹Ntundu woayii akamulakila Petru na Yohane, vandu woha kwa papamu vakakembali ku ukumbi wowukemika waka salamani, vakangichi sana. ¹²Petru paaliweni heli, yombi akajibwiki vandu "Mwenga vandu va kuisraeli, ndandikiki mkangacha? Ndandi kiki muyeleekeza mihu ghinu kwitu, ngati kwamba tutendiki yonjoni ayendayi kwa makili yitu taveti au uchaji witu?" ¹³Chapanga wa Ibrahimu, na wa Isaka, na Yakobu, Chapanga waka Atati witu antondavihi mtumishi waki Yesu. Hoyu ambayu mwenga mukamkabidhi pilato japo yombi akayii atemwili kundeda huru. ¹⁴Mukankaniki mhuhu na yoyii ni haki na badala yaki mukampaliki nkoma vandu alekilika huru. ¹⁵Mwenga mkankomiki Bambo wa womi, ambayu Chapanga akanhyohiki kuhuma kwa vakuhwa -tenga ni mashuda wa heli. ¹⁶Henu, kwa Imani katika lihina laki, Mundu yoni ambayu mumbona na kumanya, akatendakiki kuva na makili. Imani ambayu ipetela kwaka Yesu impekihi yombi afya yenjeni kamilifu palongi yimu mwenga na woha ¹⁷Henu akalongo, nimanyi kwamba mukatendiki katika ung'ang'a, velavela movateneli viongozi vinu. ¹⁸Lakini mambo ambayu Chapanga akapwaghili mapema kwa ndomu wa manabii woha, kwamba kristo hoyu na ng'ahikayi, henu ayatimilihi. ¹⁹Kwa hiyo muungama na kung'ang'amuka ili kwamba dhambi hinu hiweza kuwoheka nganila; ²⁰kusudi ikayi chikayi cha kuburudika kutokana na kuva kwaka Bambo, na kwamba awezayi kuntuma kristo ambayi ahauliki kwa ndandi yinu, Yesu. ²¹Yombi ndi ambaye lazima mbingu hinjopalili mpaka chikahi na kukeluhiwa kwa hindu hyoha, ambayu Chapanga akalongali mwandi kwa ndomu wa manabii vahuhu. ²²Chakaka Musa apwaghiki, " Bambo Chapanga neatondavihayi nabii ngati nenga kuhuma kwa alongu vinu. Munjowanilayi kila chindu neampwaghila mwenga. ²³Naipitalila kwamba kila mundu ambayu ngacheanjowanela kwaka nabii hoyu neangamizwa kabisa awoka kati ya vandu. ²⁴Ena, na manabii woha kutumbula Samwili na vala vavayengali baada yaki, vakalongili na kutangaza machova ghani. ²⁵Mwanganya ni mavana va manabii na wa lilaghano ambalu Chapanga akalitendiki papamu nakahokolu, ngati mopwaghi na Abrahamu. ' katika mbeyu yaku familia hyoha hya ndema na hibarikiwayi. ²⁶Baada ya Chapanga kuntondaveha mtumishi waki, akantumiki kwinu kwanza, ili ambarikayi mwenga kwa kunganamuka kuhuma katika wovu winu."

Chapter 4

¹Chikahi Petro na Yohane pavayii valongela ni vandu, makuhani na valinzi va hekalu na masadukayu vakayendili. ²Vakayii vaudhiki muni kwa ndandi Petro na Yohane vakayi vawola vandu kuhusu Yesu na kutangaza juu ya kuhyoka kwaki kuhuma kwa vakuhwa. ³Vakakamwili na kuvaveka mulokapu hadi lukela lelaheghalili, kwani tayare ikayii chimih. ⁴Lakini vandu vanawingi vavayii vayowini utumi vakaamini; na idadi ya akambaku vavayii vaamini vakakadiriwi kuhiki elfu nhano. ⁵Hata payahikiti hukela lichova leliheghalyayi, kwamba vakolongwa vauna madodo na vakulemba, kwa papamo vaka kusanyika kuyerusalemu. ⁶Anasi kuhani nkolongwa akayili na kayafa, na Yohane na ishanda, na voha vavayi alongu vaka kuhani nkolongwa. ⁷Pavayii vavekiti petrona yohane pa katikati yawu, vakalalwihi, "kwa uwezo wole, au kwa lihina wole mtendiki heli. ⁸Kisha petro, akayii atweli Roho muhuhu akapwaghili "Mwenga vakolongwa va vandu na madoda, ⁹ngati tenga lichova la lalenu tihojiwa kuhusu tundu jema lelitendiki kwa mundu hoyu magonjwa kwa ntundu wole mundu yonjoni atendikiki momi? ¹⁰Ebu limanyikani heli kwinu na kwa vandu woha katika Israeli, kwamba kwa lihina laka Yesu kristo wa Nazareti, ambayu mkamsulibishi, ambayu Chapanga akahyohiki kuhuma kwa vakuhwa, ni kwa ndela yaki kwamba mundu yonjoni ayema pambani palongi yimu ayii wana afya. ¹¹Yesu kristo ni liganga ambalu mwenga vajenzi mkalizaliwi, lakini litendiki kuva liganga likulongu la pahutengu. ¹²Njeta wokovu katika yongi awayi yoha. Kwa ndandi njeta lihina lengi pahi ya mbingu levapekekahiki, vandu ambalu kwa hali tuweza kuokolewa." ¹³Henu pavaweni ujasiri waka Petro na Yohane, na vakamanyi kwamba vakayii ni vandu vakawaida vangu kisomo, vakakangichi, vaka kamanyiki kuva Petro na Yohane vakayii papamo ni Yesu. ¹⁴Kwa ndandi vakambweni yola mundu yoaponiki ayeni papamu nawu, ngavayii na chindu cha kupwagha dhidi yawu. ¹⁵Lakini pavayii vayomwi kuvaamulu mitumi vawoka palongi ya nsonganu wa baraza, vakalongalani veni kwa veni. ¹⁶Vakapwaghiki, tivatenda woli vandu hava? Ni chakaka kwamba muujiza wa ajabu uhengiki kupetela wombi umanyikana na kila yumu yotama payerusalemu ngatiwezi kulikana heyi. ¹⁷Lakini, ili kwamba jambo heli likayenela miongoni mwa vandu, hebu tivevalakelili vakapwagha kaveti kwaka mundu yoyoha vakapwagha kaveti kwaka mundu yoyoha kwa lihina heli. ¹⁸Vakakemiki Petro na Yohane mukati na kwaamulu kamwe vakapwagha wole kuwola kwa lihina laka Yesu. ¹⁹Lakini Petro na Yohane vakajibu na kupwaghila, "Ngati ni sahihi pamihu paka Chapanga kuvayinika mwenga kuliko Chapanga, mutemula mwevene. ²⁰Kwa ndandi tenga ngatiwezi kuyapwagha mambu ambayu tiyaweni na kuyayowana." ²¹Badala ya kalakalalila muni Petro na Yohane, vakalekiti, vakalekiti vayendayi. Ngache wawezaziki kupata sababu yoyoha ya kuvaadhibu kwa ndandi vandu voha vakandumbalili Chapanga kwa chela Chachayii chitendakiki. ²²Mundu yoayii ayopiki muujiza wa kupona akapatiki kuva na umri zaidi ya myaka alubaini. ²³Baada ya kuvaleka huru, Petro na yohane vakahikiti kwa vandu vau ne kuvatarifa yoha ambayu makuhani vakolongune madada vakayi vapwaghili. ²⁴pavayowini, vakakwehiki sauti hyawu kwa papamo kwaka Chapanga na kupwagha "Bambo, wenga weuwombi mbinguni ni ndema na kila chindu mukati yaki. ²⁵Wenga ambaye, kwa Roho mhuhu, kwa ndomu wa atati witu Daudi, Mtumishi waku, ukwapwaghiki, "Ndandi kiki vandu va mataifa vatenda ghasia, na vandu vatatu membu yangakufaa?" ²⁶Mabambu va ndema vajipangiki papamo, na vatawala vakusanyiki papamo dhidi yaka Bambo na dhadi yaka masihi waki. ²⁷Ni chakaka, woha Herode ni pontio Pilato, papamo na vandu vamataifa na vandu wa Israeli, vakusanyika papamo dhidi yaka Bambo na dhidi yaka mashi waki. ²⁸Vavakusanyiki papamo kutunda yoha ambayu chiwoku cha mapafu yaku yakatemwili kutumbula awali kabla ngachetalili. ²⁹Henu Bambo, aghalolayi matishu yanu, na ukavajali vatumishi vaku kulipwagha lilova laku kwa ukangamalu wohi, ili ³⁰kwamba paunyosha chiwoku chaku kulamia, ishara na maajabu hiweza kupitila kupetela lihina laka mtumishi waku mhuhu Yesu." ³¹Pavayomwi kulova, pamahu pavahimabgini papamo pakanyukiti, na wohi vakatwelwiwi na Roho mhuhu, na vakapwaghiuki lilovi laka Chapanga kwa ukangamahu. ³²Namba ngolongwa ya vala vavaamini vakayii ni ntima wunu na Roho yimu na nga yumu wau yopwaghiki kwamba chochoha chemilikayi chikayi chaki mwene njika, badala yaki vakayii na hindu hyoha shirika. ³³Kwa makili makolongwa mitumi vakayii valitangaza ushuhuda wau kuhusu kuhyoka kwaka Bambo Yesu, na neema ngolongwa ikayii panani yau wohi. ³⁴Ngachepayii na mundu yoyoha miongoni mwau yopungukiwi ni mahitaji kwa maghambu vandu wohi vavayii ni hata hya hivanja au ayumbam, vakalombihi na kuleta lupia lwa hindu hevahemalihi. ³⁵na kuhiveka pahi pa mawulu ya mitumi. Na mgowanyu ukatendiki kwa kila muumini, kulengana na kila yumu moyelii na uhitaji. ³⁶Yusufu, mlawi, mundu kuhuma kukupro akapekahiki lihina la Barnabasi na mitumi (heyi ikatafsiliwi, ni mwana wa faraja). ³⁷Na ayii ngonda, alombihi na akaletiki hela akahivekiti pahi pa mawulu ya mitumi.

Chapter 5

¹Vela, mundu yumu akemiki Anania na muhanu waki safira, vakahemali sehemu ya mali, ²na kuhiha sehemu ya hela yavahemalili (mhanu waki nayombi akalimanyi heli), na kuleta sehemu yeyibakili na kuyiveka pa mawoha ya mitumi.³Lakini Petro akapwagha, "Anani, kwa ndandi kiki shetani autwelihi mtima waku kupwagha upuhi kwaka Roho mhuhu na kuhiha sehemu ya mali ya ngonda?"⁴Chikahi pawayii ngacheuhemaliki, ngache wayii mali yaku? Na baada maamuzi yaku? Iyii wole uholaleli jambu heli muntima waku? Ngache unkongiti mundu, bali unkongiti Chapanga."⁵Payowini molovi hagma, anania akahawiki pahi na akahwili. Na woghoyi ukolongwa uhakiki woha vavaliyowini heli.⁶Akakombu vakahikiti palongi na kunjeghela musanda, na kumpeleka kunya na kuutagha.⁷Baada ya musaa ghatatu vela muhanu waki akayingii mukati, akamanya chindu woli chechoyii chipitalili.⁸Petro akampwaghili, "Mbwaghilayi ngati mukahemalili ngonde kwa samani heyi, "Akapwaghiki, "Ena, kwa samani heyi."⁹Kisha Petro akampwaghili iyii wole kwamba mupatini kwa papamo kundenga Roho waka Bambo? lolayi, mawolu ya vala vavantaghiki ndomi waku ghayii pa ngyangu, na navakubeba na kukupeleka kunja."¹⁰Gafila akahewiki pa mawulu ghaka Petro, akahekiti Roho, na vijana vala vakahikiti mukati na kuhyimanila ayomwi kuhwa, vakambabiki kumpeleka kunja, na kuntagha papipi ni ndomi.¹¹Woghoyi nkolongwa ukahikihikiti panani ya kanisa loha, na panani ya woha vavayowini mambo hagma.¹²Ishara hyanawingi na maajabu hikayii hipitalili miongoni mwa vandu kupetela mawoku ya mitima, vakayii papamo katika ukumbi wa solomoni.¹³Lakini, njeta mundu yongi tofauti yoayii ukangamahu wa kulimbana nawu, hata vela, vakapekahiki liyiniku la panani na vandu.¹⁴Kaveti vaamini vanawingi vakayii vayonjukeka kwaka Bambo, idadi ngologwa ya akambaku nakambomba.¹⁵Kiasi kwamba hata vakatotwili vagonjwa mumitaa, na kwaghoneka muhitanda ni mumakuchi, ili kwamba Petro paapetikayi, chihwili chaki chiweze kwa huhukula panani yawu.¹⁶Hapa pia idadi ngalongwa ya vandu vakahikiti kuhuma michi hyeihyongolota Yerusalemu, vakaletiki vagonjwa na woha vavaworiki na roho ihakau na woha vakaponiki.¹⁷Lakini kuhani nkolongwa akatondaviki, na woha vavayi papamo naku (ambao ni wa madhehebu ya masadukayo) na vakatweliwi na wihu.¹⁸Vakanyoshiki mawoku yawu kuvakamula mitumi na kuvaveka mukati ya gereza la jumla.¹⁹Na chikahi cha ikihu malaika waka Bambo akahowili milangu ya gereza na kwalongoha kunja na kapwaghila,²⁰Muyendayi, mkayemayi muhekalu na kupwaghila vandu malovi yoha ya womi womi."²¹Pavayowini heli, vakayingi muhekalu chikahi cha lukela na kuwola. Lakini, kuhwani nkolongwa akahikiti na woha kwa papamo, na madoda ghoha gha vandu vaisraeli, na kwatuma kugereza kwaleta mitumi.²²Lakini vantumishi vavapiti, ngachevahimalili mugereza, vakakulawiki na kuwoha taarifa.²³Tulihimalina gereza likongiki wichi salama, na valinzi vayemi pangyangu, lakini patahowili, ngachetumbweni mundu mukati."²⁴Henu chikahi jemedali wa hekalu na makuhani vakolongwa pavayowini malovi hagma, vakayingiliwi na mashaka makolongwa kwa ajili yawu vaholalilo nalikuwa woli jambo heli.²⁵Kisha yumu wao akahikiti na kupwaghila, "Vandu vamwavekiti mugereza vayemi muhekalu na kuwola vandu."²⁶Hivyo jemedari akapiti papamo na vatumishi, na kwaleta, lakini panga kutenda valungu, kwa ndandi vayoghupa vandu vakaya waweziki kwalapula kwa maganga.²⁷Pavayomwi kwaleta, vakavavekiti palongi ya baraza. Kuhani nkolongwa akahojiki²⁸ akapwaghiki "tukavamwili mukayoha kwa lihina heli, na mukona mutwelihi yerusalemu kwa fundishu linu na kutokulela kuleta mwahi waka mundu huyu juu yitu."²⁹Lakini Petro na mitumi vakajibu, "lazima kumtii Chapanga kuliko vandu.³⁰Chapanga waka atati witu akanhyohiki Yesu, yomwankomiki na kutanga munkungu.³¹Chapanga alimtukuzi katika chiwoku chaki cha kumalelelu na kuntenda kuva nkolongwa na mwokozi kuwoha toba kwa Israeli, na msamaha wa mahoka.³²Tenga ni mashuda wa mambu heya, na Roho muhuhu, ambayue Chapanga ambohiki kwa vale vavamtii."³³Wajumbe va baraza pavayowini hegha vakakamuliki muhuhu ambaye Chapanga amboiki kwa vala vavamtii.³⁴Lakini farisayu yokemika hamelieli, mwalimu wa sheria, yoyinikika na vandu woha akayemi na kwamuru mitimi vapahika kunja kwa chikahi chiyipi.³⁵Kisha akapwaghili, "Akambaku va Israeli, mukuva makini sana na chela chemupendekeza kwatendela vandu hava.³⁶Kwa ndandi, mwandi, theuda akayimwiki na kuyigamba kuva mundu nkolongwa na idadi ya vandu vapata mia nne vakanjengalili. Vankomiki na woha vavayii vankolopa vakatawanyiki na kuhova.³⁷Badala ya mundu hoyu, yuda mgalilaya akayimwiki machova ghala ghakulembeka sensa, akahutiki. Nayombi akahoviki na woha vavayi vankolopa vakatawanyiki.³⁸Henu nimpwaghila, mujeepushayi na vandu hava na mwaleki vene, kwa ndandi, ngati mpango howu au lihengu heli nii la vandu nelilovayi.³⁹Lakini ngati laka Chapanga, ngamuwezi kuvahivalila, muweza kulihimano mashindana na Chapanga. Hivyo vaka shawishiki ni malovi ghaki.⁴⁰Kisha, vakakemiki mitima mukati na kakapula na kuvaamuru vakapwagha kwa lihina laka Yesu, na kaleka vayenda yau.⁴¹Pavawokika palongi ya baraza vakahekalili kwa ndandi vavelangiki kuva vastahili kung'ahika na kutoheghimiwa kwa ajili ya lihina heli.⁴²Kwa hiyo, kila lichova, mukati ya hekalu na kuhuma nyumbani hadi nyuma vakayendalili kuwola na kuhubiri Yesu kuwa masihi.

Chapter 6

¹Henu katika machova ghani, chikahi idadi ya wanafunzi payayii iyonjueka, lalamiko la wayahudi wa kiyunani ikatumbwi dhidi ya waebrania, kwa ndandi wajane vau vakayii vayeweka katika mgawo wa kila siku wa chilevi. ²Mitumi kumi na wawili vakakemiki kusanyiko lotaa la wanaduni na kupwagha "Nga sahihi kwitu kulileka lilovi laka Chapanga na kuhudumila kumeza. ³Kwa hiyo, alongo, muhawula akambaku saba, kuhuma mihongoni mwinu, vandu wema, vavatweli Roho na hekima ambao tuweza kuvakabidhi huduma yenjeni. ⁴Natenda, natuyendalyayi daima katika kulova na katika huduma ya lilovi. ⁵Hotuba yawu ikawapendizi mkutano wohi. Hivyo, vakamhawili Stefano, mundu yotweli imani ni Roho mhuhu, na Filipo, Prokelo, Nikanoli, Timoni, Parmena na Nikolau, mwongofu kuhuma kuantiochia. ⁶Waumini vakawaletiki vandu hava palongi pa mitumi, vakaloviki na baadaye vakavikili mawoku ghawu. ⁷Hivyo, lilovi laka Chapanga likaenili, na idadi ya wanafunzi ikazidiki kuyonjueka hake kuyerusalemu; na idadi ngalongwa ya mukahamini wakaitii imani. ⁸Na Stefano, yotweliwi neema na makili, akayii ahenga magiabu na Ishara ngolongwa miongoni mwa vandu. ⁹Lakini hapo vakayinwiki baadhi ya vandu wafuasi wa sinagogi lilikemeka sinagogi la mahufu, na la wakirene na la waiskandaria na baadhi kuhuma kukilikilia na Asia. Vandu hava vakayii vahojiana na Stefano. ¹⁰Lakini ngache vaweziki kulimbona na hekima na Roho ambayo Stefano akayii atumila katika kulongela. ¹¹Kisha vakawashawishi baadhi ya vandu kwa siri kupwagha "Tunjowini stefano alongela malovi ya kukufuru dhidi yaka Musa na dhidi yaka Chapanaga." ¹²Vakashurutishi vandu, wazee na waandishi, na kunjendela Stefano, vakamkamwili na kumleta palongi ya baraza. ¹³Vakavekiti mashuda va upuhi, vavapwaghika, "mundu yonjoni ngachekutoka kupwagha malovi mahakau dhidi ya eneo leni liuhu na sheria. ¹⁴Kwani tunjowini akapwagha kwamba Yesu hoyu wa kunazarethi anayonanga pamalu pambani na kung'anamula ntetu wotikabidhiwi na Musa. ¹⁵Kila yumu yoayii pa baraza, akaelekizi mihu yaki kundolakeka Stefano, nawu vakauweni uso waki ukayii ngati uso wa malaika.

Chapter 7

¹Kuhani nkolongwa akapwaghiki "mambo haya ni ya Chakaka? ²Stefano akapwaghiki "Awugo na akatati vangu, muniyowaneli nanga, Chapanga wa utukufu wa ampitili Atati witu Abraham ngachetemi kuharani. ³akapwaghili wokayi katika ndema waku na akalongu vaku na uyendayi ku ndema wanakulangihayi. ⁴Kisha akawokiti ndema wa ukaldayo akatamiki kuharani, kuwoka hapo, baada ya atati vaki kuhwa, Chapanga akamletiki kundema woni, wovatama henu. ⁵Ngache ampekihi chechoha ngati urithi waki, ngachepayi ni sehemu hata akahindiwi hata kabla ngacheapatiki mwana kuva napata ndema ngati miliki yake na mwelekeku waki. ⁶Chapanga akalonga naku anana, ya kwamba luvelekeku lwaki vakayii vatemu ku ndema wa ugheni na kwamba venehi wa hoku navatenda kuva watumwa vau na kuvatenda uhakau kwa chikahi cha miaka miachechi. ⁷Na Chapanga akapwaghiki, nanilitemula taifa ambalo nalintenda mateka, na baada ya hapo navawoka na kuniabudu katik asehemu yenjeni. ⁸Na akampekihi Abrahamu agano la tohara, hivyo Abrahamu akayii atati waka Isaka akamtahiri lichova la nane; Isaka akayii atati wa Yakobo, na Yakobo akayii atati wa akahakalu vitu kumi na vaveli. ⁹Akahokolu vitu vakamboniwihu Yusufu vakandombihi katika ndema wa Misri, na Chapanga akayii papamo naku, ¹⁰na akankombwili katika mang'aiku yaki, na akampekihi fadhili na mbulau palongi yaka Farao mfalme wa kumisri. farao akantendiki akuva ntawola panani ya Misri na panani ya nyumba yaki yoha. ¹¹Basi kukayi ni njala ikolongwa na mang'aiku ghanawingi katika ndema wo Misri na kanani, na akatati vitu ngachevapatiki chilevi. ¹²Lakini Yakobo payowini kuyii nafaka kumisri, akatumiki akatali vitu kwa mara ya kutumbula. ¹³Katika mwanja wakaveli Yusufu akalilangihi kwa alongu vaki, familia ya Yusufu ikamanyikini kwaka Farao. ¹⁴Yusufu akavatumiki akalongu vaki kuyenda kumpwaghila Yakobo Atiti wau ahika kumisri, papamo ni jamaa hyaki, jumla ya vandu wohi ni sabini na muhano. ¹⁵Vela Yakobo akaheli kumisri, kisha akahwili yombi papamo na akatati vitu, ¹⁶Vakatolokiki hata shekenu vakatoghiki katika litengeli ambalo Abrahamu akalilombiki kwa lipandi hya hela kuhuma kwa vana va hamori huko Shekemu. ¹⁷Chikahi cha ahadi yela ambayo Chapanga akakhaidi Abrahamu pawahaghalili, vandu vayi vayonjukiki kumisri hoko. ¹⁸Chikahi hechi akatondaviki mfalme yongi panani ya Misri, mfalme wangakumanya kuhusu Yusufu. ¹⁹Hoyo mfalme yongi akakongiki vandu vitu na kuvachenga mahakau akatati vitu, na kalekela vana vau vang'anya ili vakaishi. ²⁰Katika chikahi chela Musa akavelakiki akayii nyahi palongi yaka Chapanga akalelimi miehi hitatu katika nyumba ya atati vaki. ²¹Chikahi palekalili, mwali waka Farao akantoliki na kundela mgati mwana waki. ²²Musa akawohiki mufundisho yoha ya kimisri akayii ni makili katika malovi na matendu. ²³Lakini baada ya kutimiza miaka alubaini, akenhikili mu mtima waki kwa tembela akolongwa vaki, vana va Israeli. ²⁴Paambweni ni Mwisraeli atendewa mahakahu, muda akankengalii na kulepela kisasi kwa yo ayii ambonela kwa kundapula mmisri. ²⁵Akahokiki kuva akolongwa vaki nava manyahi ngati Chapanga akombola kwa chiwoku chaki, lakini ngachevamanyi. ²⁶Lichova lelaheghalili akapiti kwa baadhi ya waisraeli vavayii vakomena akalengit kakengelela; akapwaghiki; akabambo, mwenga mwakalongo; mbona muhokilana mwenga kwa mwenga? ²⁷Lakini ya ahokili jirani yake akongaki kutali, na kupwagha, "Nani akutendiki mtawala na wakutitemula witu? ²⁸Wenga upala kunikoma nenga ngati mowankomi mmisri lichu? ²⁹Musa akakembili baada ya kuyowana vela; akayii ngeni katika ndema midiani ambapo akayii atati wa vana vaveli. ³⁰Baada ya miaka alubaini kupeta, Malaika akampitili katika jangwa la chitombi cha sinai katika mwali wa mkati ya chitutu. ³¹Chikahi Musa paaweni paaweni moto, akakangiehi na kusajabila chela cheachiweni, na paalengiti kuchiheghelela ili kuchilola, sauti yaka Bambo ikanhikili, ikapwagha, ³²Nenga na Chapanga wa akatati vaku, Chapanga wa Abrahamu, na Isaka, na Yakob'. Musa akavaghihi na ngachelengiti kulolakela. ³³Bambo akampwaghili, "hula hiletu hyaku sehemu pa mjemi ni pamalu pahuhu. ³⁴Niyamweni mang'aiku ya vandu vandu vavayii kumisri; niyowini kulwala kwau Natu nihelili ili nivakombulayi, henu hikayi nanikutuma wenga kumisri. ³⁵Musa hoyu ambaye vakankaniki, "nani akutendiki kuva mtawala na mwamuzi witu? akayii ndi ambaye Chapanga akantumiki akuva mtawala na mkombozi. Chapanga akantumiki kwa chiwoku cha malaika ambaye akampitili Musa muchitutu. ³⁶Musa akalongwili kuhuma kumisri baada ya kuhenga miujiza na ishara katika Misri na katika baheri ya shamu, na katika jangwa kwa chikahi cha miaka alubaini. ³⁷Ni musa hoyu ndiye yoapwili vandu va Israeli kuva, "Chapanga neanjinulili nabii kuhuma miongoni mwa alongu vinu ngati nenga. ³⁸Hoyu ni Mundu akayii katika mkutano jangwani na malaika ambaye akalongi naku kuchitombi cha sinai. Hoyu ndiye Mundu akayii na akatati vitu, Hoyu mundu akayopali lilovi liliyii womi akatipekihi tenga. ³⁹Hoyu ni mundu ambaye akatat vitu vakakaniki kunjinika vakankangi kutali na katika mitima yawu vakanga na mukili kumisri. ⁴⁰Katika kipindi hechi vakampwaghili Hamni. "Tilenganikila miungu yayetionguhayi. Musa hoyu, yoayii atilongoha kuhuma nchi ya Misri, ngachetimanyi chechimpatiki. ⁴¹Hivyo vakalenganikili litoli kwa machova hayu na kupiha sadaka, kwa hiyo sanamu na vakahekalili kwa ndandi ya lihengu la mawoku yawu. ⁴²Lakini Chapanga akawang'anamwili na kuvapekeha vaabudu hya kunani, ngati

muilembakili muchitabu cha manabii Woo muniwohi nena sadaka hya hinyama himurachinyiki kujangwani kwa chikahi cha miaka arobaini nyumba ya Israeli?⁴³ Muyetakili hema ya kuhimangila ya moleki na ndondwa ya mungu refani, na picha yamulenga nakili na kuvaabudu wombi; na nanimpelekayi kutali ngani ya Babeli.⁴⁴ Akatati vitu vakayii na hema ya kuhimanganila ya ushuhuda jangwani, ngati Chapanga moamuli palongila na Musa, kwamba naalengani kilayi kwa mfano wa wola woauweni.⁴⁵ Hili ni hema ambalo akatati vitu, kwa chikahi ohawu, vakatekwiki katika ndema na Jeshua. Heli likayii vela hadi machova yaka Daudi,⁴⁶ ambaye akapatiki kibali pamihu yaka Chapanga; na kulova kupata makao kwaka Chapanga waka Yakobo.⁴⁷ Lakini solomoni akanchengii nyumba Chapanga.⁴⁸ Hata vela yoyii kuani ngachetama mu nyumba hehichengwiki kwa mawoko; aleli ni ngati nabii mopwaghili,⁴⁹ Mbingu ni chitewu changu cha enzi, na ndema ni pamahu pa kuvekela mawolu yangu. Nyumba ya ntundu woli namnichengilayi? apwagha Bambo : au ni kwaleku pamalu pangu pa kupomulela.⁵⁰ Nga mawoku ghangu ghaghatendiki hindu hehi hyoha?⁵¹ Enyi vandu vavayii ni hingu higumu mwanga kutahiriwa mitima na makuti, kila mara mumpenga Roho mhuhu; Mutenda ngati akatati vinu movatendili.⁵² Ni nabii woli katika manabii ambaye akatati vinu ngachevang'ahiki? Vakakomiki manabii woha vavapitali kabla ya ujio wa yumu yoyii ni haki; na henu muyii wasaliti na wauaji waki pia,⁵³ Enyi vandu mwemwayopalii sheria yela yeyalaghaliki na malaika lakini ngache mwaikamwili."⁵⁴ Kisha wajumbe wa baraza pavayowini mambu hagma, vakahochakiki mitima yawu vakamyaghili minu stefano.⁵⁵ Lakini yombi ayii atweli Roho mhuhu, akalolakii kunani kwa makini na kuwona utukufu waka Chapanga, na kumbona Yesu ayemi chiwoku cha kumalelelu chaka Chapanga.⁵⁶ Stefano akapwaghili, "Lolayii njiweni mbingu hihowiki, na mwana wa Adamu ayemi chiwoku cha kumalelelu chaka Chapanga."⁵⁷ Lakini wajumbe wa baraza vakapigiti mangomela kwa sauti hya panani, vakahiviki makutu yawu, vakamkembalili kwa papamu,⁵⁸ Vakandekili kunja ya muchi na kundepula maganga: na mashuda vakahuliki ngowu hyawu hya kunja na kuveka pahi papipi ni mawolu ghaka nkombu yokemika sauli.⁵⁹ Pavayii vandapula maganga Stefano, akayendelii kunkema Bambo na kupwagha, Bambo Yesu, utopaleli roho yangu."⁶⁰ Akachakimi magoti na kukema kwa sauti ngolongwa, Bambo, akavalelangala dhambi yenjeni. paapwaghahili hagma, akakata roho.

Chapter 8

¹Sauli akayili ku makubaliano ya njihwa yaki. Lichova heli ndipo paatumbwili kuvangaha kinyumi cha kanisa lelayi kuyerusalemu; na waamini wohi vakatawanyiki katika majimbo ya Yude na samaria; Isipokuwa mitima. ²Vandu vachamuchamungu vakamzikiti stefano na kutenda maombezezo makolongwa juu yaki. ³Lakini sauli akalizuriki sana kanisa. Akapiti nyumba kwa nyumba na kwaburuza kunja akambomba na akanalomi, na kuvakela mulokapu. ⁴Waaminio ambao vakayii vatawanyiki vakoma vakona vakalihubili lilovi. ⁵Filipo akaheli mpaka muchi wa samaria na kutangaza hoku. ⁶Baada ya makutano kuyowana na kuchiwona ishara hetendi Filipo: Vakavapitiki vandu hoku valela na sauti ngolongwa, na vanawingi vavapowizi na hiwete vakaponywiki. ⁷Kuhuma hapo vandu vanawingi vavayowini pepo vahakahu vakavapitiki vandu hoku valela na sauti ngolongwa, na vanawingi vavapowizi na hiwete vakaponywiki. ⁸Na kukayi na chiheku chikolongwa katika muchi. ⁹Lakini pakayii mundu yumu katika muchi wola lihina laki Simoni, ambao akatumii kuvashangaza vandu wa taifa la samaria, chikahi apwaghika yombi ni mundu wa mihimu. ¹⁰Vasamaria wohi kutumbu nchoku hata nkolongwa, vakanjowanili; vakapwaghika, "mundu hoyu ni yela makili yaka Chapanga ambayo ni makolongwa." ¹¹Vakanjowanili, kwa ndandi avakangachihi chikahi chilachu kwa uhavi waki. ¹²Lakini chikahi pavaamini kuva Filipo akahubiri juu ya ufalme waka Chapanga na juu ya lihina laka Yesu kristo, vakabatizwi, akanolomi naka ambomba. ¹³Na Simoni mweni akaamini: baada ya kubatizika akayendalii kuva na Filipo; paaweni Ishara na miujiza yeyayii yitendeka, akakangichi. ¹⁴Chikahi mitumi wa kuyerusalemu pavayowini kuva samaria iyopalili lilovi laka Chapanga, vakavatumiki Petro na Yohana. ¹⁵Chikahi pavayii vachelela vakavalovili: kwamba vanjopalyayi Roho mhuhu. ¹⁶Mpaka chikahi hechi, Roho mhuhu akayii ngacheavahelali hata yumu wau; vakayii tu vabatizwi kwa lihina laka Bambo Yesu. ¹⁷Ndipo Petro na Yohana vakavavekili mawoko nawu vakanjopalili Roho mhuhu. ¹⁸Chikahi Simoni paaweni kwamba Roho mhuhu apihika kupetela kuvekele mawoku ya mitumi; akapaliki kuvapekeha hela, ¹⁹Akapwagha, "Munipekehi makili hagma, ili kila yonambekila mawoku wa ayopalyayi Roho mhuhu. ²⁰Lakini Petro, akampwaghika; hela yaku papamu ni wamwene ihovila kutali, kwa ndandi uhalali kuva karama yaka Chapanga ipatikana kwa hela. ²¹Ngache uyii ni sehemu katika jambo heli, kwa ndandi mtima waku ngaunyohu pamihi yaka Chapanga. ²²Hivyo basi utapwagha mahoku ghaku na kundova Chapanga labda nausamihewayi fikira ya mtima waku. ²³Kwa ndandi niwona uyii ni samu ya uchungu na kisa kifungu cha mahoka." ²⁴Simoni akayanga na kupwagha, "Mundovayi Bambo kwa ajili yangu kwa kuwa mambo haya yamulongili yaweza kunipatalila. ²⁵Chikahi Petro na Yohana pavayii vashuhudia na kuhubiri lilovi laka Bambo, vakamuyiki kuyerusalemu kwa ndela heyi; vakahubiri injili katika hijiji vyanawingi hya samaria. ²⁶Basi malaika waka Chapanga akalongili na Filipo kupwagha, "Nganyani uyende kusini katika ndela yeyiyenda pahi ya Yerusalemu kuyelekele kugaza" (Ndela heyi iyii katika Jangwa). ²⁷Akaangizi na kuyenda Lolayi, kukayii na Mundu wa Ethiopia, towashi yoayii na mamlaka ngolongwa pahi ya kandake; malkia wa Ethiopia. Yovekiki panani ya hizina yoha; nayombi akayii ayenda kuyerusalemu kuabudu. ²⁸Paayili aheghelela atemi mugari laki asoma chuo cha nabii Isaya. ²⁹Roho akapwagha na Filipo "heghalya papipi na gari heli ukakumulana nalu. ³⁰Hivyo Filipo akawutwiki mbelu, akanjowini asoma katika chuo cha nabii Isaya; akapwagha, wo ughamanyi ghausoma? ³¹Muethiopia akapwagha, "Nimanyayi wole mundu ngati ngachenilongoha? Akampembalili Filipo akwela mugari na kutama papamu naku. ³²Henu fungu la maandiko leayii asoma muethiopia ni heli, alalonguhiki ngati limbelele kuyenda kumachinjioni kuchinjwa, na ngati limbelele akatumbili chinunu ngache ahyekamwili ndomu waki. ³³Kwa kuhuzunishwa kwaki hukumu yaki ikawohakiki ikawohakiki, Nani anaapwaghika kizazi chaki? womi waki uwohakiki pa ndema. ³⁴Hivyo towashi akandahikiki Filipo, na kupwagha, nikulova, ni nabii woli ambaye alongalewa habari hyaki ni kuhusu yombi au hyaka mundu yongi? ³⁵Filipo akatumbalila kulongela, akatabwi kwa liandiko heli la Isaya kunhubiria habari hyaka Yesu. ³⁶Vayii mundela, vakahikiti paghayii machi; towashi akapwagha, "Loloyi, payii machi pambani chindu wole chihivalila nikabatizwa? ³⁷Malovi hagma, "Hivyo Muethiopia akajibu, "niamini kwamba Yesu Kristo ni mwana waka Chapanga" Ngacheghayili mumaandiko ya mwaandi). Ndipo muethiopia akaamwili gari liyemanyi. ³⁸Vakapiti mukati ya machi, papamo Filipo na towashi, Filipo akambatizi. ³⁹Chikahi pavapitika mumachi, Roho waka Bambo ikampeliki Filipo kutali, towashi ngacheambweni, akayendiki ndela yaki ashangilila. ⁴⁰Lakini Filipo akapitalii kuazoto. Akapetiki katika mkwa wola na kuhubiri katika michi yoha mpaka paahikiti kukaisariao.

Chapter 9

¹Laakini sauli ayendalii kutenda hitisho hata vya njihwa kwa vanafunzu vaka Bambo akapiti kwaka kuhani nkolongwa ²na kulova barua kwaajili ya masinagogo huko Dameski, ili kwamba naampatiki mundu yoayii katika ndela heyi akivi mwanalomi au mbomba awakongayi na kuvaleta kuyerusalemu.³Hapa paayii asafiri, ikapitalili kwamba paaheghalili Dameski, gafla ukanganyi koha nuru kuhuma kumbinguni, ⁴'nayombi akawiki pahi na akayowini sauti mupwaghila, "sauli, sauli, mbona uningaha nenga?"⁵Sauli akajibu, wanani wenga Bambo? akapwagha, Nenga na Yesu youningaha, ⁶Lakini yinukayi, uyingila mjini, nawu navakupwaghila yaghapalika kuhenga. ⁷Vandu vala vavasafiri papamu na sauli vakatulii chinunu, vayowanela sauti, vakambona mundu.⁸Sauli akayinwiki kuhuma pahi na paahowili mihu ghaki, agacheaweziki kuona chindu, wakamkamula mkonu wakamleta mpaka Dameski. ⁹Kwa machova ghatatu ngachelola, kula wala kunywa.¹⁰Basi pakayii mwanafunzi Demoski lihina laki Anania, Bambo akapwagha naku katika maono, "Anania" Na kupwagha, "lolayi muyii pambani bambo. ¹¹Bambo akapwaghili "Yinukayi uyenda hyaku katika mtaa wowukemeka Nyofu, na katika nyumba yaka Yunda na akalulaluha mundu kuhuma Tarso akemeka Sauli, maghambu akona alova; ¹²na ambweni mu maono mundu lihina laki Anania ayingila na kumbekela mawoko panani yaki ili kwamba apata kulola. ¹³Lakini Anani akajibu, "Bambo, niyowini habari hyaka mundu hoyu kwa vandu vanawingi, kwa kiasi woli moatendili mahakahu vahuhu va haku kuyerusalemu, ¹⁴panahapa ayii na mamlaka kuhuma kwaka kuhani nkolongwa kunkamula kila mundu yoalikemila lihina laku. ¹⁵Lakini Bambo akampwaghila, "Yendayi kwa ndandi yombi ni chombo chechiteuliwi kwangu, alitotolayi lihina langu palongi ya mataifa na mfalme va vana va Israeli. ¹⁶Maana nanivalangihayi moghayeli yanawingi yayampasa kung'ahika kwa ajili ya lihina langu. ¹⁷Anania akapiti akayingili munyumba mola; Akambekili mawoko akapwagha, Ndongu sauli, Bambo Yesu, yoakupitili mundela pauhikayi, anitumiki upata kulola kaveti na utuvelehihi Roho mhuhuu. ¹⁸Ghafla hikahawiki muhimu ghaki hindu ngati mang'amba, akapatiki kulola, akayema, akabatizwi, akalili chilevi na kupata mikili. ¹⁹Akatemi papamnu na vanafunzi kudameski hoku kwa machova ghanawingi. ²⁰Chikahi hechi akamtangizi Yesu katika masinagogi akapwagha kwamba yombi ni mwana waka Chapanga. ²¹Na woha vavayowini vakakangichi na kupwagha, Nga mundu hoyu yoaharibwa woha vavalikemila lihina heli hoku kuyerusalemu? Na pani akahikiti kwa kusudi la kukonga na kuvapeleka kwa makuhani." ²²Lakini sauli ikawezishi kuhubiri na kuvatenda wayaudi vavatamika kudameski vachanganyikiwayi na kuthibitisha ya kuwa hoyu ndi kristo. ²³Baada ya machova yanawingi, wayaudi vakatendiki shauri papamu ili vankomayi. ²⁴Lakini mpango wau ukamanyikini na sauli. vakamvizi pangangu muhi ni ikihi vapata kunkoma. ²⁵Lakini wanafunzi vaki vakantotwili ikilu wakahelihi kupetela puukuta vakamuhelihi pahi katika chitanga. ²⁶Na sauli paahikiti kuyerusalemu, akalengiti kujiunga na wanafunzi lakini vakayii vanjogopa ngachevasadiki kuwa yombi ni mwanafunzi. ²⁷Lakini Barnaba akamtoliki na kumpeleka kwa mitima, na kuvaeleza jinsi Sauli moamboni Bambo mundela na Bambo moapwaghi naku na jinsi sauli mo ahubiri kwa ukangamahu kwa lihina laka Yesu kudameski. ²⁸Akahimangini nawu pavayingilayi na kuhuma kuyerusalemu. Akalandiki kwa ukangamahu kwa lihina laka Yesu, ²⁹akahojiana na wayahudi wa kiyunami lakini vakalengiki mara kwa mara kunkoma. ³⁰Wakati akalongu pavamanyiki jambo hili vakantoliki mpaka kukaisaria, na kumpeleka ayenda kutaso. ³¹Basi kanisa loha katika uyahudi, halilayo na samaria, likayii na amani, na likachengwiki, na kuyenda katika woghoyi waka Bambo na faraja ya Roho mhuhu kanisa likakohiki na kuyonjukeka idadi. ³²Kisha ikapitalili Petro paayii ahyongolotahyongolota pande hyoha hya mkoa, akahelalii waumini vavatama katika muchi wa Lida. ³³Akambweni hoku mundu yumu lihina laki Ainea, Mundu hoyu ayii pachitandi mwaka minane; maghambu akayii atekupooza. ³⁴Petro akampwaghili, 'Ainea, Yesu kristo akuponye; yumukayi na utandika chitanda chaku; mara akayumwiki. ³⁵Na vandu woha vavatamiki kulida na sharoni pavambweni mundu hoyu, vakamnganamuki Bambo. ³⁶Pakayii na mwanafunzi Yefa yokemika Tabitha, ambalo litafsiriwa ngati "Dorcas" Mbomba hoyu akatweli mahengu manyahi na matendu ya rehema yoatendila masikini. ³⁷Ikapitali machova hegha akalwaliki na kuhwa, mavanjoghili vakankwehiki chumba cha kunani na kungoneka. ³⁸Kwa vile lida ikayii papipi na Yafa, na wanafunzi vakayowini kwamba petro akayii hoku, vakavatumiki vandu vaveli kwaki, wakanisihi, Hikayi kwitu panga kuchelewa." ³⁹Petro akayumwiki na kwaka papamu nawu, paahikiti, vakandetiki kuchumba cha kunani Na wajane woha vakayeni papipi naku vavela, vakandangili koti na ngowu ambazo Dorcas ashonila chikahi paayii papamu nawu. ⁴⁰Petro akavahokiki woha kunja ya chumba, akachikani magoti akalowiti, kisha akanganamwikili hyegha, akapwagha, "Tibitha, yumuka" Akahyekamwili mihu yaki na paambweni Petro akatemi pahi. ⁴¹Kisha Petro akampekihi chiwoku chake akanjinwihi, na paakamiki waamini na wajane, akavakabidhi kwawu ayii womi. ⁴²Jambo heli hikamanyikini Yufa yoha, na vandu vanawingi vakankolwipi Bambo. ⁴³Ikapitali Petro akatemi machova ghanawingi yofa papamo na mundu yokemeka Simoni yolenganakela hingokolo.

Chapter 10

¹Kukayii na mundu ngana katika muchi wa kaisaria, lihina laki akemiki kornelio, akayii nkolongwa wa chikahi cha kiitalia. ²Akayii mchamungu na amwabudu Chapanga na nyumba yaki yoha, awohiki hela yanawingi kwa wayaudi na alovika kwaka Chapanga machova yoha. ³Chikayi cha saa tisa muhi, akaweni maono malaika waka Chapanga ahika kwaki malaika waka Chapanga ahika kwaki. Malaika akapwaghili, "kornelio! ⁴Komelio akandolakili malaika na akayii na choghoyi chikolongwa akapwagha, "aye kiki nkolongwa? Malaika akapwaghili "malowu ghaku ne zawadi hyaku kwa masikini hikweli kunani ngati kumbukumbu kwa uwepo waka Chapanga. ⁵Henu tumayi vandu kuyenda muchi wa Yofa kundeta mundu yumu yokemeka simoni ambaye pia akeneka Petro. ⁶Atama na ntengeneza Hingokolu akemeka simoni ambaye nyumba yaki iyii papipi ni lochi." Baada ya malaika yoayii apwagha naku kuwoka, kornelio akawakeniki watumishi wa munyumba yaki vaveli na askari yoayii aabudu Chapanga kati ya maashari vavayii vantumikila. ⁸Kornelio akapwaghili ghoha gheghepatalili na akatumiki kuyafa. ⁹Lichova leliaheghalili myengu ya saa sita vakayii mundela na vakaribi kumjini Petro akweliki kunani darini kulova. ¹⁰Na pia akayii ni njola ne apaliko chindu cha kula, lakini chikahi vandeleteka chilevi akalangahiki maono, ¹¹akaweni anga lihowuliki na chombo chihelala na chindu Fulani ngati ngowu ngolongwa ihelela pahi pa luhombi katika kuna hyaki hyoha nchechi. ¹²Mukati yaki kukayii na mitundu yoha hya hinyama vana mawohu nchechi ne vavakwawa paneni ya luhombi, na hiyuni hya kunani. ¹³Tuna sauti akapwaghiki kwaki "yumukayi Petro chinjayi ukulaye". ¹⁴Lakini Petro akapwaghiki, "nga vela, Bambo maghambu ngachiwahiki kila chindu chochoha najisi wohi chihakau. ¹⁵Lakini sauti ikahikiti kwaki kaveti kwa mara ya kaveli "che akitakisi Chapanga ukachikema najisi wohi chikahi. ¹⁶Heli lapitalili mara tatu, na chombo chela chikayii chitolakiki kunani kaveti. ¹⁷Na chikahi Petro ayii katika hali ya kuchenganyiwa panani ya maono haya yamanisha kiki, lolayi, vandu vavayii vatumikiki na kornelio vayemi palongi la ndyangu, valaluha ndela ya kuyenda kunyumba. ¹⁸Na vakemiki na kulalua ngati Simoni ambaye pia akemekeka Petro ngati akayii atama pala. ¹⁹Chikahi hechi Petro paayii aholalela juu ya maona haya, Roho akapwaghiki naku "lolayi vandu vatatu vakupalapala. ²⁰Yumuka na uhelelayi pahi na uyenda nawu. Ukayoghopa kuyenda nawu kwa ndandi nivatumiki." ²¹Petro akahelili pahi kwawu na kupwagha Nenga ni yola yomupalapala. Kwa ndandi kiki muhikiti? ²²Vakapwaghiki, "Akada yumu lihina laki kornelio, mundu wa haki na apala kumuabudu Chapanga na Vandu vampwagha kwa manyahi katika taifa loha la kiyahudi, apwaghili malaika waka Chapanga kukutuma ili uyenda kunyumba yaki, ili ayowanayi ujumbe kuhuma kwako." ²³Petro akavakaribishi kuyingila mukati na kutama papamo naku. Lukela lolayengalili akayumwiki akapiti papamu nawu. Na alangu vachokopi kuhuma kuyafa vakaambatini naku. ²⁴Lichova lelayengalili wakahikiti kaisaria. Na kornelio akayii akavalendelele; na akayii akemiki papamo alangu vaki na nkochi vaki wa pambipu. ²⁵Chikahi petro ayingila mukati, kornelio akamlekiti na kuyinama hadi pahi pa mawolu ghaki kwa kumheshimu. ²⁶Lakini Petro akanjinwili na kupwagha "Yemayi; nenga na mweni pia ni mwanadamu." ²⁷Chikahi Petro ayii alonge naku akapiti mukati akahimanili Vandu vakusanyiki papamu. ²⁸Akapwaghili, "Mwe mwaveni mumanyi kuva nga sheria ya kiyahudi kushirikiana au kutembelewa na mundu ambaye si wa tafa heli lakini Chapanga anilangihi nenga kuwa ngachenipalika kunkema mundu yoyoha ni najisi au mchafu. ²⁹Na ndiyo ndandi nihikiti bila kubisha, nitumwiki kwaajili ya heli kwa hiyo nivalaluhi ndandi kiki mkatumwiki kwaajili yangu." ³⁰Kornelio akapwagha, "machova nchechi yayapetiki, chikahi ngati chenjen nikayii niliva chikahi cha saa tisa muhi mukati ya munyumba yangu; Nikaweni palongi yangu mundu ayemi ayii ni ngowu ihuhu. ³¹Akanipwaghili, "kornelio malovu ghaku ghayowaniki na Chapanga na zawadi hyaku kwa masikini hiyii ukumbusho palongi yaka Chapanga. ³²Kwa hiyo tuma mtu yafa akankamayi mundu yumu akeneka simoni ahikayi kwaku ambaye pia akemeka petro ambayu atama kwaka ntengenezaji wa Hingokoli yumu ambaye nyumba yaki iyii mulitengu la lochi. ³³Zingatila: msitali howu, "Naye pahikayi apwagha nawu." Ngache uyii mumelembu ya mwandi. ³⁴Ndipo Petro akahowili ndomu wakinikupwagha Chakaka, niamini kuva Chapanga ngacheweza kuva na ependeleo. ³⁵Badala yaki kila taifa mundu yoyoha yo amwabudu na kuhenga matendu ya haki ayetakaleka kwaki. ³⁶Umanyi ujumbe woawohiki kwa vandu wa Israeli, paayii atangaza habari njema ya amani kupetela Yesu kristo ambaye ni Bambo na wohi- ³⁷mwenga maveni mumanyi tukio lilapitalili, ambalo lipitalili kuyudea yoha na likatu mbwili kugalilaya Baada ya ubatizo ambao Yohana akatangizi. ³⁸Tukio lelayii limhusu Yesu kristo jinsi Chapanga moanjeghali mahuta kwa Roho mhuhu na kwa makili. Akapiti ahenga mema na kuponya wohi vavangahiki ni ibilisi, kwa kuwa Chapanga akayii papamu naku. ³⁹Tenga tamashuda wa mambo yoha yaatendiki katika milema ya Uyahudi na katika Yerusalemu- hoyu ni Yesu yovankomiki na kumtundika munkongu. ⁴⁰Mundu hoyu Chapanga akanhyohiki lichova la tatu na akampekihi kumanyikana, ⁴¹nga kwa vandu wohi, lakini kwa mashuda vavahawuliki kabla na Chapanga- tenga taveni, tetalii naku na kunywa naku baada ya kuhyoka kuhuma kwa vakuhwa ⁴²Atilaghalakili kuhubiri kwa vandu na kushuhudia hoyu ndiye Chapanga

akamuhawili kuwa mwamuzi wa vavayii womi na vavahwili. ⁴³Kwaka yombi manabii wohi washuhudie, ili kwamba kila yoakolopa katika yombi ayopa msamaha wa dhambi kupetela lihina laki." ⁴⁴Chikahi Petro ayendele kupwagha hacha, Roho mhuhu akavatweli wohi vavayi vayowanela ujumbi waki. ⁴⁵Vandu vala vavahusika na chikundi cha vaamini vavatihiliwi vala wohi vavahikiti na Petro vakakengichi, kwa ndandi ya karama ya Roho mhuhu yaayitaliki kua mataifa. ⁴⁶Kwa kuwa vakavayowini havawamataifa valongela kwa lugha hengi na kumwabudu Chapanga. Petro akajibwiki, ⁴⁷"Kuyii mundu yoyoha aweza kuhivalila machi vandu vakabatizika, vandu havi vavayopalili Roho mhuhu ngati tenga?" ⁴⁸Ndipo akavaamwili vabatizika kwa lihina laka Yesu Kristo. Baadaye vakandoviki atama nawu kwa machova kadhaa.

Chapter 11

¹Mitumi na alongu vala vavayi kuyudea vakayowini kuva wamataifa valiyopalili lilovi laka Chapanga. ²Petro paahikiti kuyerusalemu, kundi lela la vandu vavahekiti jando vakatumbwi kumkoso na kupwagha, ³"Ukamulini na vandu vankuheketa jandu na kula nawu!"⁴Lakini Petro akatumbula kueleza tukio kwa kina kupwagha, ⁵Nikayii nilova katika muchi wa Yefa, na nikaweni maono ya chombo chikahelela pahi ngati ngowu ikolongwa ihelela kuhuma kumbinguni katika pembe hyaki hyoha nchechi chikahelela kwangu. ⁶Nikachilolakili kuholalela juu yaki. Nikaweni hinyama hyana mawolu nchechi vavatama pandema, na hinyahi hya muchiloli na hinyahi heikwawa na hiyuni hya kunani. ⁷Kisha nikayowni sauti ipwagha nanenga, yumuka, Petro, chinja, kulayi" ⁸Nikapwaghiki, Nga vela, Bambo, mundomu wangu ngachechiwahiki kuyingila chindu chochoha changa utakatifu au chahakau. ⁹Lakini sauti ikajibu kaveti kuhuma kumbinguni, chela Chapanga cheatangizi kuva chinyahi, ukachikema najisi, ¹⁰aye ikapitalili mara patatu, na kila chindu chikatilakiki kumbinguni kaveti. ¹¹Lolayi, chikahi hechi vandu vatatu vakayii vayemi palongi ya nyumba yela motayili; vatumwiki kuhuma kukaisaria kuhika kwangu. ¹²Roho akapwaghili kuyenda nawo, na nikatofautiana wawo. Ava akambaku sita vakapiti papamo na nenga na tukapiti kunyumba yaka mundu yumu. ¹³Akatupwaghili vela moamboni malaika ayeni mukati ya nyumba yaki kupwagha, nitumanyi kuyafa nikamleta Simoni ambayu lihina laki lengi ni Petro. ¹⁴Naapwagha ujumbe kwako na katika howu naukomboleka wenga na nyumba yaku yoha. ¹⁵Panatumbwi kupwagha nawu, Roho mhuhu akahikiti panani yawu ngati che ahikiti kwitu pakutumbulila. ¹⁶Nikomboka malovi ghaki Bambo, moapwaghili "Yohane akabatizwi kwa machi, lakini namubatizwa katika Roho mhuhu." ¹⁷Pia ngati Chapnga awohiki zawadi ngati heatipekihi tenga pataamini katika Bambo Yesu kristo, nenga na nane, kwamba niweza kumpanga Chapanga? ¹⁸Pavayowini mambo hagma, ngachevakelawihu, bali vakandumbalili Chapanga na kupwagha, "Chapnga awohiki toba kwa ajili ya wamataifa pia"¹⁹Basi woamini amba mang'aiku yakatumbwili kunyihwa yaka Stefano vakatawanyiki kuhuma kuyerusalemu waamini hava vakapiti kutali, hali mpaka Fuinike, Kipro na Antiokia. Vakavapwaghili ujumbe kuhusu Yesu njika yaki kwa wayahudi na nga kwaka yongi yoyoha. ²⁰Lakini baadhi ni vandu vakuhuma Kipro na krene, vakahikiti kuantiohia na kupwagha na vayunani na kumhubiri Bambo Yesu. ²¹Na chiwoku chaka Bambo chikayii papamo nawu na vandu vanawingi vakaamini na kung'anamuki Bambo. ²²Habari hyawu hikahikiti mumakutu mwa kanisa la Yerusalemu, na vakamtumiki Barnaba ayenda mpaka kuantiohia. ²³Paahikiti na kuwoha karama yaka Chapanga akahekalili, na akavapekihi ntima wohi kuhighalila na Bambo katika mitima yawu. ²⁴Kwa ndandi akayii mundu mwema na atwelii na Roho mhuhu na Imani na vandu vanawingi vakayonjukiki kwaka Bambo. ²⁵Baadaye Baranaba akapiti kutarso kumbona sauli. ²⁶Pampatiki, akamletiki kuantiohia. Ikawa kwa mwaka uhilima vakakusanyiki papamo na kanisa na kuvawoha vandu vanawingi Na vanafunzi vakakemakiki wakristo kwa mara ya kutumbulila hoku kuantiohia. ²⁷Na katika machova hagma manabii vakahelili kuhuma kuyerusalemu mpaka Antiokia. ²⁸Yumu wawu ni Agobo ndi lihina laki, akayemi akaashiriwi na roho kuva njola yikali na yipitalyayi ndema wohi. Aye ikapitalili chikahi cha machova yaka Klaudio. ²⁹Kwa hiyo, wanafunzi, kila yumu moafunikiwi, vakaamwili kupeleka misada kwa valongu vavayii kuyahudi. ³⁰Vakatendiki vela; vakatumiki hela kwa chiwoku chaka Barnaba na sauli.

Chapter 12

¹Chikahi hechi mfalme Herode akanyoshiki chiwoko chaki kwa baadhi ya vala vavahuma mukusanyiku ili kuvatesa. ²Akankomiki Yakobo ndongu waka Yohana kwa upanga. ³Baada ya kuwona kuva yapendizi wayahudi, akamkamwili na Petro kaveti, Ayee ikayii chikahi cha mikate yangachachwa. ⁴Paangamila, akambekiti mulokapu na akaviti vikosi nchechi ya mapolisi ili kundenda, akayii atarajila kumpeleka kwa vandu baada ya Pasaka. ⁵Petro akavakekiki mulokapu, lakini malomu yakahengakiki kwa bidii, na kusanyiko kwaajili yaki kwaka Chapanga. ⁶Lichova kabla Herode ngacheapiti kumboha, ikilu yela akayili aghanili pakatikati ya mapolisi vaveli, ayii akongakiki ni minyololo hiveli, na vahinzi palongi ya ndongu vakayili valenda lokapu. ⁷Lolayi, malaika waka Bambo ghafla akampitili na nuru ikang'anyiki mukati. Akandwapi petro muhuvenga na kunjumuha akapwagha. "Yumuka kanyata, "ndipo minyololo yegayii akomgakiki ikanopwiki kuhuma mumawoku ghaki. ⁸Malaika akampwaghili, "Hwata ngowu hyaku na hyota hilatu hyaki. "Petro akatendiki vela. Malaika akampwaghili, Hwata vazi laku na uniyengalyayi. ⁹Vela Petro akayeghalili malaika na kupita kunja. Ngacheamini chechahengakila na malaika ngati ni chachakaka. Aholalyaawona maono. ¹⁰Baada ya kupeta lindo la kutumbulila na lakaveli, vakahikiti pa seti la choma la kuyingili kuyenda kumjini, likahowiki leni kwa ajili yanu, vakapitiki kunja vakahelili kumtaa, mara Malaika akampwaghili. ¹¹Petro paalimanyi, akapwagha, "Henu niamini kuva Bambo akantumiki malaika waki ili kuniwoha mumawoku yaka Herode, na kwa mahovalelu ya vandu wohu va uyahudi. ¹²Baada ya kumanya hagma, akahikiti kunyumba yaka mariamu amawu waka Yohana ambaye ni Marko; wakristo vingi vaka himaghini kulova. ¹³Pahodimi pangangu wa chihivalilu, Mtumishi yumu mwali yokemeka Roda akahikiti kuhowola. ¹⁴Paaitambwili ni sauti yaka Petro, kwa furaha akashindwiki kuuhowola ngyangu, badala yaki, akamutwiki mukati ya chumba, na kuvamanyiha kuva Petro ayemi palongi ya ngyongo. ¹⁵Hivyo, vakapwaghili, "Wenga uwolwiki malango" lakini akakazili ni chakaka ni yombe, vakapwagha, "Hoyu ni malaika waki." ¹⁶Lakini Petro akayendalii, kuhodima, na pavahowili ngyangu, vakambweni na kukangacha sana. Petro akavatumbalihi kwa chiwoko chinunu chinunu na kapwaghila jinsi Bambo moampekihi kuhuma mulokapu akapwagha, ¹⁷Mwamanyiha hegha mambo Yakobo na alongu vaki kisha akawoka akapiti mahali napangi. ¹⁸Pakwayii muhi kuhayii na huzuni ngolongwa kati ya mapolisi, kuhusiana na chechapitalili kwa petro. ¹⁹Baada ya Herode kumpalapala na ngekumbona akalwalihi valinzi na akamwi vakomyi. Akapiti kuhuma kuyahudi mpaka kaisaria na kutama hoku. ²⁰Herode akayii ni hasira juu ya vandu va Tiro na sidoni. Vakapiti kwa papamu kwaki. Vakayi na ukochi na Blasto msaidizi waka mfalme, ili ayangatyayi. Kisha vakaloviki amani, kwa ndandi ndema wau uyopalya chilevi katika nchi ya mfalme. ²¹Lichova lelakusudiwi Herode akahetwi mavazi ya kifalme, na kutama chitewu chaki cha kifalme, na kuvahutubila. ²²Vandu vakapigiki mangomelo, "Ayee ni sauti ya Chapanga wola nga sauti yaka mwanadamu!" ²³Mara gafla malaika akendwapwi, kwa ndandi akayii ngacheampekihi Chapanga utukufu; akawiki na chango akahwili. ²⁴Lakini lilovi laka Chapanga likakohiki ni kusambaa. ²⁵Baada ya Baranaba na sauli kukamilisha huduma yawu pala vakakeliwiki kuyerusalemu vakantoliki na Yohana ambaye lihina la kuvelekeka Marko.

Chapter 13

¹Henu katika kanisa la Antiokia, pakayii na baadhi ya manabii na walimu. Vakayii Barnaba, Simeoni (yokemikika Nigeria). Lukio wa krene, manaeli (ndongu wango wa mwahi waka Herode kiongozi wa Mkao), na sauli. ²Pavayii vamwabudu Bambo na kuhunga, Roho mhuhu akapwagha, "Munitengila palutengu Barnaba na sauri, valihenga lihengu lenakemi. ³Baada ya kanisa kuhunga, na kuhunga, na kuveka mawoku hgawu panani ya vandu hava vakavalekiti vayendayi. ⁴Kwa hiyo Barnaba na sauli vakanjiniki Roho mhuhu na vakahelili kuelekea seleukia, kuhuma hoku vakasafiri mubahari kueleka chisiwa cha kipro. ⁵Pavayii pa muchi wa salami, vakahitangizi lilovi laka Chapanga katika masinagogi ya wayaudi. Pia vakayili papamo na Yohana marko ngati msaidizi wau. ⁶Pavapiti katika chisiwa choha mpaka Pafo, vakamhimali mundu ngana mhavi, myahudi nabii wa upuhi, ambaye hihina laki likayii Bar Yesu. ⁷Mhavi hoyu akashirikini na liwali sergio paulus, yoayii mundu mwana malangu mundu hoyu akaalika Barnaba na sauli, kwa ndandi apalika kuyowana lilovi laka Chapanga. ⁸Lakini Elima "mhavi yola" (hiyo ndiyo lihina laki molatasiliwi) akavapengiki akalengiki kunganambula liwali yola awoka kuimani. ⁹Lakini sauli yokemika Paulo, akayii atweliwi na roho mhuhu, akamkazi mihu, ¹⁰na kupwagha, Ewe mwana waka ibili, utweliwi na mitundu yoha ya udanganyifu na udhuifu. Wenga wa ndowu wa kila ntundu wa haki. ngaukomi wa kila ntundu wa ndela hyaka Bambo, hehinyokiti, wo nauwezayii? ¹¹Henu lolayi, chiwoku chaka Bambo chiyii panani yaku, nauyaa chipofu. Nguuliwoni lyova kwa muda" mara yimu likongova na luvendu hikahawiki panani yaka Elimasi; akatumbwi kuhyongolota kulova vandu vandonguha kwakunkamula chiwoku. ¹²Baada ya liwali kuwona chechipitalili, akaamini kwa ndandi akakangichi kwa mafundisho kuhusu Bambo. ¹³Henu Paulo na akochi vaki vakasafiri mumachi kuhuma Pofu na kuhika perge katika pamfilia. Lakini yohana akavalekiti na kukelawuka kuyerusalemu. ¹⁴Paulo na nkochi waki vakasafiri kuhuma perge na vakahikiti kuantiotiki ya Pisidia. Hoku vakapiti kusinagogi lichova sabato na kutama pahi. ¹⁵Baada ya kusoma sheria na manabii, Viongozi wa sinagogi vakavatumii ujumbi vakapwagha, "Alongo, ngati muyii na ujumbi wa kutia moyu vandu mbambani mupwaghayi." ¹⁶Kwa hiyo paulo akayemi na kupwaghila chowoku, na kupwagha, Vakambaku wa Israeli na mwenga mwe munjinika Chapanga, muyowonilayi. ¹⁷Chapanga wa hava vandu va Israeli akavahawili akatati vitu na kuvatenda vandu vanawingi pavatamika katika ndema wa misri, na kwa chiwoku chaki kutondaveka akavalogwiki kunja yaki. ¹⁸Kwa miaka arobaini arobaini akavavumili katika jangwa. ¹⁹Baada ya kuyayonanga Mataifa saba katika nchi ya kaanani, akapekihi vandu vitu ndema wawu kwa urithi. ²⁰Matukio haya yoha yakapitalii zaidi ya miaka mianne na hamsini. Baada ya hindu hehi hyoha, Chapanga akavapekehi vaamuzi mpaka Nabii samweli. ²¹Baada ya haya, vandu vakaloviki mfalme, hivyo Chapanga akapekihi sauli mwana waka Kishi, mundu wa kabila la Benjamini, kuva mfalme kwa miaka arobaini. ²²Kisha baada ya Chapanga kumboha katika ufalme, akanywili Daudi kuva mfalme wau. Ikayii ni kuhusu Daudi kwamba Chapanga akapwaghiki, Nimpatiki Daudi mwana waka Yese kuva mundu apendezwaye na mtima wangu; ambaye nahenga kila chindu chenipala. ²³Kuhuma kwa ukoo waka Mundu hoyu Chapanga ailetiki Israeli nakombozi, Yesu, ngati moahaidii kutenda. ²⁴Heli likatumbwi kupitilalila, Kabla yaka Yesu kuhika, Yohana kutumbula akatangizi ubatizo wa toba kwa vandu wohu wa Israeli. ²⁵Nayombi Yohana paayii ayomola lihengu laki, akapwaghiki, "mumiholalela nenga na nani? nenga nga yola. Lakini muyowanayi, yoahika kunyuma yangu, ngachenistahili kuleghaleha hilatu mumawolu ghaki. ²⁶Alongo, vana va ukoo waka Abrahamu, na vala ambao kati yimu mumwabudu Chapanga, ni kwa ajili yimu kwamba ujumbe womboni wa ukombo utumwika. ²⁷Kwa vela vavatama Kuyerusalemu, na vatawala wau, ngachevamtambwili kwa uhalisia, na wala ngachevautambwili ujumbi wa manabii ambao usomeka kila sabato, kwa hiyo vakatimilizi ujumbi wa manabii kwa kuntemula Yesu nyihwa. ²⁸Japokuva ngachevapatiki sababu inyahi kwa nyiwhwa mukati yaki, vakandoviki pilato ankomayi. ²⁹Pavayomwili mambo ghoha yayalembakiki kuhusu yombi, vakamhurwihi kuhuma munkongu na kungoneka mulikabiri. ³⁰Lakini Chapanga akanhyohiki kuhuma kwa vakuhwa. ³¹Akawonakini kwa machova ghanawingi kwa vala vavapiti papamo naku kuhuma kugalilaya kuelekela kuyerusalemu. Vandu hara henu ni mashuda va vandu. ³²Henu tivaletela habari hinyahi kuhusu ahadi yovapekahiki akachokolu vitu. ³³Chapanga akavekiti ahadi hehi kwitu, vana vau, katika heli akanhyohiki Yesu na kumkelahuha kaveti katika womi. Aleee kaveti lilembakiki katika Zaburi ya kaveli; wenga wamwanawangu, lalenu niyii natati wako. ³⁴Pia kuhusu chakaka ni kwamba akanhyohiki kuhuma kwa vakuhwa ili kwamba hyegha yaki ikaharibika alongi anana; Nanikupekihayi uhuhu na baraka halisi hyaka Daudi. ³⁵Ayee ndindandi apwaghiki kaveti katika zaburi yengi, "Ngauruhusu mhuhu waku kuwona uozo. ³⁶Kwa kuwa baada yaka Daudi kutumikila mapenzi yaka Chapanga katika chivelakeku chaki, akaghonili papamu na akatati vaki, na akauweni nyonakeku, ³⁷Lakini yoanhyohiki ni Chapanga ngacheuweni uyonangeku. ³⁸Hivyo na manyikanayi kwinu, kalongo, kupetela mundu hoyu, ulekalelu wa mahoku uhubiriwi. ³⁹Kwaka yombi kila yoankolopa na avelangeka haki na mambo yoha ambayo sheria yaka Musa ngaikayii haki.

⁴⁰Hivyo basi mukuva vaangalifu kwamba chindu chevachilongalilayi manabii chikapitila kwinu. ⁴¹Mulolayi, mwenga mwemuzarau na muka kanjaye na mukaangamiayi; kwa vile nihenga lihengu katika machova ghinu, lihengu ambalu ngamuwezi kuliamini hata ngati mundu naapwaghilayi. ⁴²Chikai Paulo na Barnaba pavawokiki, vandu vakavaloviki valongilayi malovi hegha lichova la sabatu yengi. ⁴³Chikahi mkutano wa sinagogi pauiyomwiki wayahudi vanawingi na waongafu thabiti vakayengalili paulo na Barnaba, ambao vakilongi nawu na kwahimiza vaendalyayi katika neema yaka Chapanga. ⁴⁴Sabato yeya fuatiki, karibu muchi woha ukahimangini kuyowanela lilovi laka Chapanga. ⁴⁵Wayahudi pavaweni mkutano vakatweli na wihu na kulongela malovi yayapengika hindu hehyapwaghakiki. ⁴⁶Lakini Paulo na Barnaba vakalongili kwa ukangamalu na kupwagha, "Ikayii muhimu kwamba lilovi laka Chapanga lilongalika kutumbulila kwinu. Kwa ndandi mulikangila kutali kuhuma kwinu na kulilova kuva ngachemwastahili womi milele mulalayi tiva ng'anamukila Mataifa. ⁴⁷Ngati ambavyo Bambo atimwili, apwaghiki. Nivavekiti mwenga ngati limuli kwa vandu va mataifa, kwamba muleta wokovu kwa ngeenga hyoha hya ndema." ⁴⁸Mataifa pavayowini heli, vakahekalili na kulilumbalila lilovi laka Bambo. Vanawingi vavahawuliki katika womi wamilele vakakolwipi. ⁴⁹Lilova laka Bambo likaenii nchi yoha. ⁵⁰Lakini Wayahudi vakasili vavahiwohiki na akambomba muhimu, pia viongozi va muchi. Haya yakakonakihi man'ahiku dhidi yaka Paulo na Baranaba na vakavelakiki kunja ya mipaka ya muchi. ⁵¹lakini Paulo na Barnaba vakakunywiti mahombi ya mumawolu yawu, kisha vakapiti ku muchi wa ikoma. ⁵²Na wanafunzi vakatwelihwi na chiheku papamu na Roho mhuhu

Chapter 14

¹Tkapitalii mukati ya ikonika kwamba Paulo na Barnaba vakayingila papamu mukati ya sinagogi la wayahu na kulongela namna ambayu kundi likolongwa la vandu wayahudi na wayunani vakaamini. ²Lakini wayahudi vangakutii vakakokakili malangu vamataifa na kwatenda kuwa vahakahu dhidi ya valongo. ³Kwa hiyo vakatemi hoku kwa chikahi chilachu, vakabongili kwa ukangamahu kwa makili yaka Bambo, hoku vawoha uthibitisho kuhusu ujumbi wa neema yaki. Akatendiki vela kwa kuwoha ishara na mahajabu hitendiki kwa mawoku yaka Paulo na Baranaba. ⁴Lakini eneo likolongwa na muchi likagawanyiki, baadhi ya vandu vakayii papamu na wayahudi, na baadhi ni mitume. ⁵Chikahi wamataifa na wayahud pavalengiki kuvashawishi viongozi vau kuvatendela mahakahu na kuvapala maganga Paulo na Baranaba, ⁶vakalitambwili heli na kukembalela michihya likahonia, Listra, na Derbe, na maenea yaya Hyongolota pala ⁷na hoku vakaihubiri enjili. ⁸Na listra hoku pakayili na mundu yumu yotamika, ncaheayili ni makili mawolu ghaki, chilemi kutumbula mulutumbu la anyongolo vaki, ngache awohiki kuyenda. ⁹Mundu hoyu akanjowini Paulo alongela. Paulo akankaza mihu na akaweni kwamba akayii ni imani ya kuponywa. ¹⁰Hivyo akapwagha kwaki kwa sauti yapanani "Yemayi kwa mawolu ghaku "Na mundu yola akahombuiki kunani na kutumbula kuyenda. ¹¹Umati pavaweni cheatendiki Paulo, vakayinwi sauti hyawu, vakapwagha katika lahaja ya kilikaonio, "Miungu itihelalili kwa ntundu wa wanadamu." ¹²Vakamkemiki Barnaba "Zeu" na Paulo Harmne" kwa ndandi akayi msemaji nkolongwa. ¹³Kuhani wa zeu, ambaye hekalu laki likayii kunja ya muchi, akaletiki ngenda ya ng'ombi na ntongu wa malova mpaka pandyangu wa muchi, yombi na umauti vapaliki kuwoha sadaka. ¹⁴Lakini mitumi, Barnaba na paulo, pavayowini heli, vakakachwili ngowu hyawu na kanyata vakapiti kunja kuumati, koni valela. ¹⁵na kupwagha, "Enyi vandu, ndandi kiki matendu mambu hagma? Na tenga natu ni binadamu vavayii ni hisia ngati hinu. tuvaletela habari hinyahi, kwamba mung'amukayi kuhuma kuhindu hyanga kufaa na kung'anamukila Chapanga yoyii momi, yoawombiki mbingu, ndema, na bahari na kila chindu chechiyili. ¹⁶Katika chikahi chechipetika, akapekiki ruhusa mataifa kuyenda katika ndela hyawu vene. ¹⁷Lakini akona, ngacheawokitiki panga ushahidi, katiika heli akatendiki wichu na kuvapekeha ihula kuhuma kunani na chikahi cha mazao, akavatwelihi mioyu yinu hilevi na chiheku. ¹⁸Hata malovi hagma, Paulo na Barnaba kwa shida vakavahivalili umati kwa wohahela sadaka. ¹⁹Lakini baadhi ya wayahudi kuhuma Antiokia na vakahikiti na ikonika vakahikiti kwa shawishi umati. Vakandapwi maganga Paulo na kumbwuzi hadi kunja ya muchi, vazanila akayii ahwili. ²⁰Hata vela wanafunzi vavayii vayemi papipi naku, akayumwiki, akayingili kumjini lichiva laka kaveli, akapiti Derbe na Barnaba. ²¹Baada ya kufundisha enjili katika muchi wola na kuvatenda wanafunzi vanawingi, vakanywiki Listra, hadi ikonika, na mpaka Antiokia. ²²Vakayendalii kuimalisha nafsi hya wanafunzi na kuyeghela mtu na kuyeghela katika Imani, akapwagha, "Lazima tiyingalayi katika ufalme waka Chapanga kwa kupetela mang'ahiku ghanawingi. ²³Pavatewili kwa ajili yawu madoda va kila kusanyiko la vaaminio, na wakiwa valoviki na kufunga, vakavakabidhi kwa Bambo, ambaye wombi vakmwamini. ²⁴Kisha vakapetiki kupisidia, vakahika pamfilia. ²⁵Chikahi pavalongila malovi katika perga, vakahelalii kuyenda ku Atalia. ²⁶Kuhuma hoku vakakweliki meli mpaka antiokia ambako vakayii valiwohiki kwa neema ambayo henu vakayili vaikamilishi. ²⁷Pavahikiti hoku ku Antiokia, na kulikusanya kusanyiko la papamu, vakawohiki taarifa ya mambo ambayo Chapanga atendiki kwawo, na jinsi moahowuli ndyangu kwa imani vandu va mataifa. ²⁸Vakatemi chikahi chilachu na wanafunzi.

Chapter 15

¹Vandu akangana vakahelili kuhuma uyahudi na kuwawola valongo, kupwagha, Nangakutahiliwa ngati desturi yaka musa, ngamuwezi kuokolewa." ²Chikahi paulo na barnaba pavayili na mapambano na mjadala papamu nawu, valongu vakaamwili kwamba Paulo, Barnaba, na vangi kudhaa vayenda kuyerusalemu kwa mitumi na wazee kwaajili ya swaliheli. ³Kwahiyo kwa kutumwa kwawu na kanisa, Vakapetili kufoinike na samaria vakatangizi kung'anambula nia kwa wamataifa. Vakaletiki furaha ngolongwa kwa alongu woha, ⁴Pavahikiti ku yerusalemu, vakakaribishwi na kanisa na Mitumi na vazee, na vakawasilishi taarifa ya mambo yoha ambayo Chapanga atendiki papamu nawu. ⁵Lakini vandu akangana vakakolwipi, vakayii katika kundi la mafarisayu, vakayemi na kupwagha, "Ni muhimu kuvatahiri na kuvaamuru vakamula sheria yaka Musa. ⁶Hivyo mitumi na wazee vakayemi papamu kuholalela swala heli. ⁷Baada ya majidiliano malachu, Petro akayemi na kupwagha kwawu, "Valongo mukomboka kwamba chitambu chinyahi chechipetika Chapanga akatendiki kuhawula kati yinu, kwamba kwa ndomu wangu mataifa vayowanayi lilovi la enjeli, na kuamini. ⁸Chapanga, yoimanyi mitima, ashuhudia kwawu, apekeha Roho mhuhu, ngati moatendiki kwitu; ⁹na ngacheatenganizi utofauti kati yitu na wombi, akatendiki mitima yawu hinyahi kwa imani. ¹⁰Kwa hiyo, ndandi kiki mundenga Chapanga kwamba muveka hingolingeli muhingu ya vanafunzi ambayo hata akatati vitu wala tenga ngachetaweziki kustahimili? ¹¹Lakini tuamini kwamba natuokolewa kwa neema yaka Bambo Yesu ngati movayelili. ¹²Kusanyiko loha likatumbili pavayili vanyowunela Barnaba na Paulo pavayili vawoha taarifa ya ishara na maajabu ambayo Chapanga akatendiki papamu nawu kati ya vandu va mataifa. ¹³Pavakotwiki kulongela, Yakobo akajibu kupwagha, "Valongo muniyowaneli. ¹⁴Simoni avelizi jinsi kutumbula Chapanga kwa neema akavayangatili mataifa ili kwamba apata kuhuma kwawu vandu kwa ajili ya lihina laki. ¹⁵Malovi ya manabii yayetekilana na heli ngati molilembakili. ¹⁶Baada ya mambo haya naniketewuka na kuichenga kaveti hema yaka Daudi yeyihawiki pahi; nanitondavi hayi na kuhwisha uharibifu waki. ¹⁷Ili kwamba vandu vavahighalili vampalapala Bambo, papamo na vandu va mataifa vavakemakiki kwa lihina langu. ¹⁸Hivyo ndivyo moapwaghila Bambo yotendiki mambo hacha yayamanyikana kutumbu mwandi. ¹⁹Hivyo basi, ushahili wangu ni, kwamba tikavapekeha shida va mataifa vavang'anamukila Chapanga. ²⁰Lakini tilemba kwawu kwamba valiyeputa patali ni uhalibifu wa sanamu, tamaa hya ukemi, na hibudu na mwahi. ²¹Kuhuma hizazi hya wazee kuyii vandu katika kila muchi vahubiri na kumsoma musa katika masinagogi kila sabato." ²²Kwa hiyo ikawonakini kuva ivapendizi mitumi na vazee, papamo na kanisa loha, kumhawula Yuda yokemeka Barsaba, na sila, vavayii viongozi va kanisa, na kuvatuma ku Antiokia papamu na Paulo na Barnaba. ²³Vakalembiki anana, "Mitumi, vazee na valongo, kwa valongo wa mataifa vavayii ku Antiokia, shamu na kilikia, salamu. ²⁴Tikayowini kwamba vandu fulani ambao ngachetavapekihi amri heyi, vavahumiki kwitu na vavataabisha kwa mafundisho yayaleta shida nafisini mwinu. ²⁵Kwa hiyo iwonakini vyema kwitu tawoha kuhamula vandu na kuvatuma kwinu papamu na vapendwa witu Barnaba na Paulo, ²⁶vandu vavahatarishi maisha yawu kwa ajili ya lihina laka Bambo Yesu kristo. ²⁷Kwa hiyo tuntumiki yuda na Sila, navapwaghila mambo ghaghagha. ²⁸Kwa kuva ikawonakini wachu kwa Roho mhuhu na kwitu, ngakuweka panani yimumzigo ukolongwa kuliko mambo haya yayayili ya lazima. ²⁹Kwamba mung'anamukayi kuhuma kuhindu hehiwonakin kwa sanamu, mwahi, hindu hya kunyongwa, na ukemi. Ngati namuliveka kutali ni ehi, na iya wachu kwinu kwa herinii." ³⁰Hivyo basi, pavatawanywishi, vakahelalili ku Antiokia, baada ya kukusanya kusanyiko papamu, vavawasilishi barua. ³¹Pavayili vaisomiki, vakahekalili kwa ndandi ya kapekeha ntima. ³²Yuda na sila, na manabii, vakavapekihi moyu valongu kwa malovi ghanawingi na kuvapekeha makili. ³³Baada ya kutama chikahi fulani hoku, vakatawanywishi kwa amani kuhuma kwa valongi kwa vala vavatumiki. ³⁴[Lakini ikawonakini wachu silakuhighalila hoku] ³⁵Lakini Paulo na vangi vakatemi ku Antiokia papamu na vangi vanawingi ambapo vakawohiki na kuhubiri lilovi laka Bambo. ³⁶Baada ya machova kadhaa Paulo akapwaghiki kwaka Barnaba, "Tukelawuka hemu na kuvayendela alonfu katika kila muchi patahubiri lilovi laka Bambo na kuvawona movayelile. ³⁷Barnaba akahitaji pia kuntola papamu nawu yohana yokemika Marko. ³⁸Lakini Paulo akaholalii ngaikuvi wachu kuntola Marko, yoaalekiti ku Pamfilia na ngache ayendalii nawu kumahengu. ³⁹Kisha hapo kukapitalii mabishano makolongwa kwa hiyo vakatengini, na Barnaba akantoliki Marko na kusafili kwa meli mpaka ku - Kipro, ⁴⁰Lakini Paulo akanhawili sila na kuwoka, baada ya kukabidhiwa na valongu katika neema yaka Bambo. ⁴¹Na akipiti kupetela ku - shamu na kilikia, akaimarishi makanisa.

Chapter 16

¹Paulo pia paahikiti ku Berbe na Lystra lolayi, pala pakayii na mwanafunzi yokemika Timotheo, ni nkombu yovelakiki mau wa kiyahudi ambaye ni muumini na atati vaki ni mgiriki. ²Vandu va Listra na Ikunia vakamshuhudii wichu. ³Paulo ambaliki ili atembela naku, hivyo akantoliki na kuntahili kwa sababu ya wayahudi vavayili hoku kwani woha vakammanyi kuva atati vaki ni mgiriki. ⁴Pavayii vayenda vakapetili kumichi na kuwoha maagizo kwa makanisa ili kughayimika maagizo hacha yaka lembakiki na mitumi na vazee hoku ku Yerusalemu. ⁵Hivyo makanisa yahaimalishwa katika imani na vavaamini vakayonjukiki kwa idadi kila lichova. ⁶Paulo na vayaki vavapiti ku firigia na Garatia, kwani Roho waka Chapanga akavakanakihi kuhubiri lilovi hoku kujimbo la Asia. ⁷Pavaheghalili ku Misia, vakalengiki kuyenda ku Bithinia, lakini Roho waka Yesu akavakanakihi. ⁸Kwa hiyo vakapeti ku Misia vakahikiti mpaka muchi wa Troa. ⁹Maono yakampitalii Paulo ikilu, kukayili na Mundu wa makedonia ayemi, ankema na kupwagha, "Hika muti yangatili koni ku Makedonia." ¹⁰Paulo paweni maoni, mara tikajiandii kuyenda ku makedonia, amanyi kwamba Chapanga akatikemiki kuyenda kuvahubiria enjili. ¹¹Hivyo tikawokiti kuhuma ku Troa, tikayenda moja kwa moja samothrake, na lichova lelayengalili tikahikiti muchi wa meapoli. ¹²Kuwoka hapo tikapiti ku filipi ambao ni moja ya muchi wa makedonia, muchi muhimu katika wilaya na utawala wa kirumi na tikatemi machova kadhaa. ¹³Lichova la sabato, tikapiti kunja ya ndyangu kwa ndela ya nkoka, sehemu ambayo tikaholalili natikiva na mahali pa kutenda malowu. Tikatemi pahi na kulongela na akamawu vavahikiti papamu. ¹⁴Mbomba yumu yokemeka lidia, nHEMELELA wa zambarau, kuhuma katika muchi wa Tiatara, yo amwabudu Chapanga, akatayowanili. Bambo akanhowi ntima waki na kuuveka maanani malovi yaghapwaghiki na Paulo. ¹⁵Baada ya kubatizwa, yombi na nyumba yaki yoha, akatipembalili kupwagha ngati muniweni nenga kuva namwaminifu kwaka Bambo, basi nindova musingila na kutama kwangu" Akatipembalili sana. ¹⁶Ikayii kwamba, patayii tiyenda mahali pa kulova, mwali yumu yoayii ni majini ya kulondola akahimangini na tenga. Ampekya Bambo wake faida hyanawingi kwa kulotela. ¹⁷Mbomba huyu akanjengalili Paulo papamo na tenga, apigika mangomela na kupwagha "Anganya vava akambaku ni vatumishi vaka Chapanga yoayii nkolongwa, vavantangazila mwenga habari hya wokovu. ¹⁸Akatendiki vela machova ghanawingi, Lakini Paulo akayii ahyoniki kwa tendo heli, akang'anambwiki kunyuma na kumpwaghila pepo, "Nikuamuru kwa lihina laka Yesu uwoka mukati yaki" Nayombi akawoka na kundeka mara yimu. ¹⁹Mabambo vaki pavaweni ya kuva tumaini la kupata faida yawu iwokiti, vakavakamwi Paulo na Sila na kuvaburuzi kusokoni palongi ya vana mamlaka. ²⁰Pavahikihi kwa muhakimu, vavapwagha, Akalomi avava ni wayahudi na Vasababisha ghasia ngolongwa katika muchi witu. ²¹Vafundisha mambo ambayo nga sheria tenga kuyayopalela wala kuyayengalela ngati warumi. ²²Umati vakavayimiki kinyume Paulo na sila, mahakimu vakakachwili ngowu hyawu na kuvahula na kuvaamuru lalapulika hiboko. ²³Baada ya kuvalapula hiboko hyana wingi, vakavalekili mu lokapu na kuvaamuru mapolisi va lokapo kuvalenda wichu. ²⁴Baada ya kuyopalela amri heyi, polisi wa lokapu akavalekili mu chumba cha mukati cha lokapu na kuvakonga mawolu yawu musehemu pa vahifadhiki. ²⁵Chikahi cha ikilu mumi, Paulo na Sila vakayii valova na kuyemba nyembu hya kundumbalila Chapanga, hoku vahungwa vangi vavayowanela. ²⁶Gafila kukapitalili chinyunyuku chikolongwa na misingi ya lokapu ikanyukiti, milyangu ya lokapu ikahowiki na minyororo ya wafungwa woha ikaleghaliki. ²⁷Mlinzi wa lokapu akayumwiki kuhuma mulughonu na akaweni milyangu yoha ya lokapu ihowuliki; hivyo akatoliki lipanga laki maghambu apalika kulikoma kwa ndandi aholalya vafungwa woha vayomwi kutila, ²⁸Lakini Paulo akapigiki makeleli kwa sauti ngolongwa, akapwagha, "Ukajidhuru kwa ndandi towoha tiyii mahali pani." ²⁹Mlinzi wa lokapu aloviki nyali hiletwayi na akayingili mukati ya lokapu kwa haraka, avaghaya na kuyoghopa, akava hawukili Paulo na Sila, ³⁰na kuvapiha kunja ya lokapu na kupwagha "Akanamalango, nitenda wole ili nipati kukomboleka? ³¹Na wombi vakampwaghili "Nkuhupa Bambo Yesu nawu naukomboleka papamu na nyumba yaku." ³²Vakalongili lilovi laka Bambo kwaki, papamo na vandu woha va munyumba yaki, ³³Ndenda lokapu akavatoliki ikilu yelayela kuvawolola sehemu hevapotakiki, yombi papamu na vandu va munyumba yaki vakabatizwi mara. ³⁴Akavaletiki Paulo na Sila Kunyumba yaki na kuvatenge chilevi Yombi ayii ni chiheku chikolongwa papamo na vandu nkolwipi Chapanga. ³⁵Pavayii Muchi, mahakimu vakatumiki ntumi kwaka yola ndenda lokapu kupwagha "Wapekiha ruhusa vandu vala vayendayi. ³⁶Mlinzi wa lokapu akamanyihii Paulo juu ya malovi haya kuva, "mahakimu vakavatumiki utenga nimpekiha ruhusa muwokayi: hivyo mupitayi kunja na muyenda kwa amani." ³⁷Lakini Paulo akavapwaghili, "vakatulapwili pahazara vandu ambao ni warumi bila kutitemula na vakaamwilikutilekela mulokapu; halafu henu vapala kutiwoha kwa siri? Ngaye ngaiwezekani wombi veni vahikayi kutiwoha mahali pani." ³⁸Walenzi vakavamanyi mahakimu juu ya malovi haya, mahakimu vakayowipi sana pala pavamanyi kuva Paulo na Sila ni Warumi. ³⁹Mahakimu vakahikiti na kuvapembela vawokayi, na pavavapihiki kunja ya lokapu, vakavaloviki Paulo na Sila vapiti kunja ya muchi wao. ⁴⁰Kwa hiyo

Paulo na Sila vakapitiki kunja ya lokapu vakahikiti kunyumba yaka Lidia, Paulo na Sila pavavaweni valongu, vakapekihi mitima na kisha kuwoka katika muchi howu.

Chapter 17

¹Na pavapetiki katika michi ya Amfipoli na Apolonia, vakahikiti mpaka muchi wa Thesalonike ambao kukayii na sinagogi la wayahudi. ²Ngati moyayeli ntetu waka Paulo, akapiti kwawu, na kwa chikahi cha machova ghatatu ya sabato akajadilini nawu juu ya malemba. ³Akayii ahowulela malembu na kuwaeleza kuwa, ikampasiki kristo ang'ahika na kisha kuhyoka kaveti kuhuma kwa vakuhwa. Akapwaghili, "Yesu hoyu yonimpwaghila habari hyaki ndi kristo. ⁴Baadhi ya wayahudi vakashawishiki na kulombona na paulo na Sila, papamo na wagwilei wacha Mungu, akamawu vanawingi valokole na kundi likolongwa la vandu. ⁵Lakini baadh ya wayahudi vangakuamini, vakatweli wihu, vakapiti kusoko na kuvatola baadhi ya vandu vahakahu, vakakusinyi umati wa vandu papamu, na kusababisha ghasia mjini, kisha vakaimii nyumba yaka Joson, vapalika kunkamula Paulo na Sila ili kuvaleta palongi ya vandu. ⁶Lakini pavavakosiki, vakankamwili Yasoni na baadhi ya valongu vangi na kuvapeleka palongi ya maafisa va muchi, vapiga mangomela, "Akambaku avava vavaunganamwili ndema vahikiti mpaka koninaku. ⁷Akambaku avava vavakaribishwi Yasoni vayonanga sheria yaka kaisari, vapwagha kuyii mfalme yongi akemeka Yesu. ⁸Umati na maafisa wa muchi pavayowini mambu hgha, vakayingiliwi na waghoyi. ⁹Baada ya kuva vayowini kutola hela ya samani ya ulinzi kuhuma kwaka Yasoni na vangi, vakavalekiti vayendayi. ¹⁰Ikilu yelayela valongu vakantumiki Paulo na Sial ku Beroya, Na pavahikiti kala vakapiti ku sinagogi la wayahudi. ¹¹Vandu vala vavayii na mbulahu ngolongwa kupeta vala vandu va kushesalonike, kwa ndandi vakayii ni utayari wa kuliyopa lilovi kwa malangu ghawu, na kuchunguza malembu machova ghoha ili kuwona ngati malovi ghaghapwaghikiki ndi moghayelili. ¹²Kwa hiyo wanawingi vawu vakaamini, vakayii na akambomba vavayii ni ushawishi ukolongwa wa kigiliki na akambaku vanawingi. ¹³Lakini wayahudi va kuthesalonike pavagundwii kwamba Paulo atangaza lilovi laka Chapanga kuberoya hoku, vakapiti wohu na kuchochea na kisha kutumbula ghasia kwa vandu. ¹⁴Kwa kunyata valongu vakampaliki Paulo kwa ndela ya lochi lakini Sila na Timotheo vakahighalili palapala. ¹⁵Valongu vala vavampeliki Paulo vakapiti naku hadi ku Athene, pavandakili Paulo hoku, vakayopalii maagizo kuhuma kwaki kuwa, Sila na Timotheo vahika kwaki kunyata moiwezakanela. ¹⁶Na chikahi avalendalela ku athene, roho yaki ikahyomiki mukati yaki kwa jinsi moauwoni muchi moutwelahi sanamo hyana wingi. ¹⁷Hivyo akajadilini katika sinagogi na wayahudi vala havamwamini Chapanga na kwa vala woha vavahimangini nawu kila lichova ku soko. ¹⁸Lakini baadhi ya wanafalsafa wa waepikureo na wastaika vakamkabili. Na vangi vakapwagha, "chindu wole cheapwagha ayoyo yolongela lung'enza? vangi vapwaghiki "iwonekana ahubiri habari yaka Chapanga ngeni" kwa ndandi ahubiri habari hyaka Yesu na uhyoku. ¹⁹Vakantoliki Paulo na kundeta ku Areopago, vakapwagha, "Tuweza kumanya mafundishu hgha ghampya yaualongela? ²⁰Kwa ndandi uleta mambo yampya katika makuti ghitu. Kwa hiyo tipala kumanya mambu hgha yayii na maana wole? ²¹(Na vandu woha va Athene papamo na vagheni vavayii kuwawu, vatumia chikahi chawu aidha katika kulongela na kunyowanela jambo la mpya.) ²²Kuwa hiyo Paulo akayemi pakatikati ya vandu wa Areopaga na kupwagha, "Mwenga vandu va Athene, niwona kuwa mwenga ni vandu va dini kwa kila ntundu, ²³Kwani katika kupeta kwangu na kulolakela hindu hinu hya kuabudu, niweni malovi ghaghalembakiki katika madhabahu yinu yimu, kupwagha. "KWA CHAPANGA WANGA KUMANYIKA". Hivyo basi, hoyu yomuabudu bila kummanya, ndi yonimmanyiha mwenga. ²⁴Chapanga yo awombiki ndema na kila chindu chechiiyi mukati, kwa kuwa ni Bambo wa mbingu ni ndema, ngacheaweza kutama muhekalu lelitenganizwi kwa mawoko. ²⁵Na kaveti ngacheatumikiwi kwa mawoko ya wanadamu ngati kwamba apala chindu kwawu, kwani yombi mweni apekeha vandu womi na nhuki na hindu hengi hyoha. ²⁶Kupetela mundu yumu, akatendiki mataifa yoha ya vandu vavatama panani ya uso wa ndema, na kuvavekela chikahi na mipaka katika maeneu movatama. ²⁷Kwa hiyo vapalika kumpalapala Chapanga, na yankini vanhikila na kumpata, na kwa uhakika kutali na kila yumu witu. ²⁸Kwaki titama, tiyenda na kuwa na womi witu, ngati vela mtunzi winu yumo wa shairi paapwaghiki 'ta luvelekelu lwaki.' ²⁹Kwa hiyo, naiyii tenga ni luvelekeku lwaka Chapanga, ngachetupalika kuholalela kuwa Chapanga ni ngati dhahabu, au shaba, au maganga, sanamu yeyivachakiki kwa ustadi na maholalelu ya vandu. ³⁰Kwa hiyo, Chapanga akatumbili chikahi chela cha ung'ang'a, lakini henu aamuru vandu woha kila mahali vapata kutubu. ³¹Aye ni kwandandi avekiti lichova laku utamula ndema kwa haki kwa mundu ambaye anhawili Chapanga awohiki uhakika wa mundu hoyu kwa kila mundu pala paanhyohiki kuhuma kwa vakuhwa. ³²Na vandu va kuathene pavayowini habari ya kuhyoka kwa vakuhwa, baadhi yawu vakamdhihaki Pauli, ili vangi vakapwagha "Natuyowanilayi kaveti kwa habari ya jambu leni" ³³Baada ya hapa, Paulo akavalekiti. ³⁴Lakini baadhi ya vandu vakaungini naku vakaamini, akayii Dionisio mwereopago, na mmbomba akemeka Damari na vangi papamu nawu.

Chapter 18

¹Baada ya mambo haya Paulo akawoiki ku Athene kuyenda ku korintho. ²Hoku akampatiki muyahudi akemeka akwila mundu wa kabila la Petro, yombi na mahanu waki akemakeka Prisila vakahikiti kuhuma ku Italia, kwa ndandi klaudi akaamwili wayahudi wohi wowoka kuroma, Paulo akahika kwawu. ³Paulo akatemi na kuhenga mahenga mahenga nawu kwani yombi ahenga lelilengana na lawu. Wombi vakayii valengakela mahema. ⁴Paulo akajadilini nawu katika sinagogi kila lichova la sabato. akavashawishi wayahudi papamu na wagiriki. ⁵Lakini Sila na Timotheo pavahikiti kuhuma ku makedonia, Paulo akasukumwi na Roho kuvashuhudia wayahudi kuwa Yesu ndi kristo. ⁶Chikahi wayahudi pavampangiki na kumdhikahi, hivyo Paulo hivyo Paulo akakungwindi vazi laki palongi yawu, na hya mamutu ghinu mwavene; Nenga ngacheniyii na hatia. kutoka saa na kuendelea, nawaendea Mataifa. ⁷Hivyo akawokiti kuhuma pala akayenda kunyumba yaka Tito Yusto, mundu yoabudu chapanga, Nyumba yaki iyii papipi na Sinagogi. ⁸Krispo, kiongozi wa sinagogi papamu ni vandu va munyumba yaki vakankolwipi Bambo. Vandu vanawingi va korintho vavanjowini Paulo alongela vakakolwipi na kubatizika. ⁹Bambo akampwaghili Paulo ikilu kwa ndela ya maono, "ukayoghopa, lakini longilae na ukatumbala. ¹⁰Kwani Nenga niyii papamu na wenga, na njeta yoalenga kukudhuru, maana niyii ni vandu vanawingi katika muchi woni." ¹¹Paulo akatemi hoku kwa chikahi cha mwaka wumo na michi sita awola lilovi laka Chapanga miongoni mwawu. ¹²Lakini galio paatendakiki mtawala wa Akaya, waahudi vakayemi papamu kinyume na Paulo na kumpeleka palongi ya chitewu cha hukumu, ¹³vakapwagha, "mundu yonjoni ashawishi vandu kuabudu Chapanga kunyumi cha sheria". ¹⁴Chikahi Paulo paayii apala kupwagha, Galio akavapwaghili wayahudi, "mwenga wayahudi, ngati ikayii ni kosa la uhalifu, ikayaa halali kuvashughulikia. ¹⁵Lakini kwa ndandi ni maswali, yayahusumalovi na mahina, na sheria hinu, basi mutemula mwenga mwavene kwa habari ya mambo haya." ¹⁶Galio akavaamwili vawoka palongi ya chetewu cha hukumu, ¹⁷Hivyo akavaamwili Sosthene, kiongozi wasinagogi, vakandopwi palongi ya chitewu cha hukumu. Lakini Galio ngacheajaliki chevachihengiki. ¹⁸Paulo baada ya kutama pala kwa chikahi chilachu, akavalekiti valongu na kuyenda kwa meli Siria papamu na Prisila na Akwila. Kabla ya kuwoka pa bandari, akamoghiki mayunjo ghaki kwani ayii alapiki kuwa mnadhili. ¹⁹Pavahikiti ku Efeso, Paulo akandekiti Prisila na Akwila pala, lakini yombi mweni akayingili mu sinagogi na kujadiliana na wayahudi. ²⁰Pavampwaghili Paulo tama nawu kwa chikahi chilachu yombi akakaniki. ²¹Lakini akawokiti kwawu akapwaghili, "Nanikelewuka kaveti kwini, ngati ni mapalu ghaka Chapanga" Baada ya hapo, akawikiti kwa meli kuhuma ku Efeso. ²²Paulo paatoliki ku kaisaria, akakweliki kuyenda kulamukila kanisa la Yerusalemu, kisha akahalela pahi ku kunisali la kuantiohia. ²³Baada ya kutuma kwa muda pala, Paulo akawokiti kupetela maeneo ya Galatia na Frigia na kuvapekeha mitima vanafunzi wohi. ²⁴Myahudi yumu akemeka Apolo, yoavelakiki ku Alexanderia, akahikiti ku Efeso. Akayili na ufasaha katika kulongela na hodari katika malembo. ²⁵Apolo akayii aelekizwi katika mafundisho yaka Bambo. kwa jinsi moayeli na bidii katika roho, yayanhusu Yesu, ila akamanyi pala ubatizo waka Yohana. ²⁶Apolo akatumbwi kulongela kwa ukangamahu katika hekalu. Lakini Prisila na Akwila pavanjowanili vakatendiki ukochi naku na vakamuelekizi juu ya ndela hyaka Chapanga kwa usahihi. ²⁷Paatokulila kuwoka kuyenda kuakaya, valongu vakampekihi ntima na kuvalembela barua wanafunzi vavayili ku Akaya ili vapata kunjopalela, Paahikiti, vakaamini. ²⁸Kwa makili yaki na maarifa, Apolo akawazidiki wayahudi pahazara akalongihi kupetela malembo ya kuwa Yesu ndi kristo.

Chapter 19

¹Ikayii kwamba Apolo paayii kukolintho, Paulo akapetiki nyanda hya kunani na kuhika muchi wa Efeso, na akavahimani wanafunzi kadhaa hoku. ²Paulo akavapwaghili, "wo mwayopalili Roho mhuhu pamwaamini? vakampwaghili, Ngayi, ngachetaweziki hata kuyowana kuhusu Roho mhuhu." ³Paulo akapwaghili, "Henu mwenga mkabatizwi wole? vakapwagha, katika ubatizo wa Yohana. ⁴Basi Paulo akajibu, "Yohana akabatizi ubatizo wa toba. Akavapwaghila vandu yola kwamba vapaswa konkolopa yola ambaye ahika baada yaki, yaani Yesu." ⁵Vandu pavayowini habari heyi, vakabatizwi kwa lihina laka Bambo Yesu. ⁶Na ikayii Paulo paavekiti mawoku yaki panani yawu, Roho mhuhu akahika panani yawu na kutumbula kulongeala kwa hegha ma kulotela. ⁷Jumla yawu vakayii akambaku ngati kumi na vaveli. ⁸Paulo akapiti katika Sinagogi akalongili kwa ukangawahu kwa chikahi cha miezi hitatu. Akayii alongoha majadiliano na kuvahuta vandu kuhusu mambo yayahusu ufalme waka Chapanga. ⁹Lakini wayahudi vangi vakayii vakaidi na vangakuhinika, vakatumbwi kulongela mahakahu kuhusu ndela yaka kristo palongi ya umati. Basi paulo akalekini nawu. Nayombi akatumbwi kulongela kila lichova katika ukumbi waTirano. ¹⁰Aye akayendalili kwa miaka hiveli, kwa hiyo woha vavayii vatama ku Asia vakayowini lilovi laka Bambo, woha wayahudi na wayunani. ¹¹Chapanga akayii atenda matendu makolongwa kwa mawoku ghaka Paulo, ¹²Kwamba hata vagonjwa vakaponiki, na roho hihakahu hikavawokiti, chikahi pavatolikia lesa ni ngowu hehiwokika muhyegha yaka Paulo. ¹³Lakini pakayii wayahudi wapunga pepo vakasafiri kupetela eneo heli, vakatumili lihina laka Yesu kwaajili ya matumizi yawu vene vakavapwaghili vala vavayili na pepo vahakahu; kupwagha, "Nivaamuru muwoka kwa lihina laka Yesu ambaye paulo amhubiri." ¹⁴vavatendiki hagma vakayii vana saba vaka huhani nkolongwa wa kiyahudi skea. ¹⁵Roho mhakahu akavayangiki, "Yesu nimmanyi na Paulo nimmanyi; lakini mwenga ni akanani? ¹⁶Roho mhakahu yola mukati yaka mundu akavawokiki vapunga pepo na kuvashinda makili na kuvalapula. Ndipo vakawutwiki kuhuma munyumba yela matakumatopu na kujeruhiwa. ¹⁷Jambu heli likamanyikini kwa woha, wayahudi na wayunani, ambao vatamika ku Efeso. Vakayii na woghoyi ngoni, na lihina laka Bambo likazidiki kuyinakika. ¹⁸Pia waumini vanawingi vakahikiti na kuwongama na wakadhihirisha matendu mahakau yavayendiki. ¹⁹Vanawingi vavayi vatenda uganga vakakusinyi hitabu hyawum vakahichunjiki palongi ya kila mundu. Chikahi heli, ikayii lipandi hamsini elfu hya hela. ²⁰Vela lilovi laka Bambo likaenii kwa upana sana katika makili. ²¹yaka Paulo kukamilisha huduma yaki kola kuefeso, Roho akandongwihi kuyenda kuyerusalem kupetela makedonia na akaya; Akapwagha, "Baada ya kuva hoku, inipasa kuyiwona na Rumi." ²²Paulo akavatumiki ku makedonia wanafunzi vaveli, Timotheo na Erasto, ambao vakayii vanjangatila. Lakini yombi mweni akabakii ku Asia kwa muda. ²³Chikahi hechi kukapitalii ghasio ngolongwa hoku ku Efeso kuhusu yela ndela. ²⁴Sonara yumu lihia laki Dometrio, ambaye alenganakya lisanamu hya hela hya mungu Diana, akaletiki biashara ngolongwa kwa mafundi. ²⁵Hivyo akavakusinyi mafundi va mahengu hagma na kupwagha, "waheshimiwa, mumanyi kwamba katika biashara yenjenib tenga tiyingila heli hyanawingi. ²⁶Mulala na kuyowana kwamba, nga pela pani pa Efeso, bali karibu Asia yoha, Paulo hoyu avashawishi na kuvanganamula vanawingi, apwagha kwamba njeta miungu helitendakiki kwa mawoko. ²⁷Na tenga tuyii muhatari kwamba biashara yitu naiya ngacheipalika kaveti, lakini pia na hekalu laka Chapanga mbomba yoayii nkolongwa Diana aweza kutoloka kuva ngana maana. Tena aweza kuhoveha hata ukolongwa waki, yombi ambaye Asia na dunia imwabudu." ²⁸Pavayowini hagma vakatweli hasira na kupiga mangomela, kupwagha "Diana wa Efeso nkolongwa. ²⁹Muchi woha akatweli ghasio, na vandu vakakembilipapamu mukati ya ukumbi wa michezo. Vakavakamwili vasafiri vayaki na Paulo, Gayo na Aristariko, vavahumuki kwa makedonia. ³⁰Paulo apalika kuyingila mu umati wa vandu, lakini wanafunzi vakanihivakihi. ³¹Pia baadhi ya maafisa wa mkoa wa Asia ambao vakayii vakochi vaki vakampelakili ujumbi kwa makili kundova akayingila katika ukumbi wa mchezo. ³²Baadhi ya vandu vakayii vapwagha chindu achemi na vangi jambo lela kwa ndandi umati wa vandu ukayii uchanganyikiwi, vanawingi vawu ngache vaweziki kumanya ndandi kiki vahikiti papamu. ³³Wayahudi vakantendiki Iskanda kunja ya umati wa vandu na kumbeka panani palongi ya vandu. Iskanda akawohiki ishara kwa chiwoku chaki kupiha maelezo kwa vandu. ³⁴Lakini pavatambwili kuva yombi ni myahudi, woha vakapigiti kelele kwa sauti yimu kwa chikahi wa saa hiveli, "Diana ni nkolongwa wa Efeso." ³⁵Baada ya karani wa muchi kuvatumbaliha umati, akapwagha, "Enji akambaku wa Efeso, ni nani wangakumanya kwamba muchi womboni wa Efeso ni mtunzaji wa hekalu la Diana nkolongwa na yela picha moja hawukili kuhuma kumbunguni? ³⁶Kuwona basi kwamba mambo hagma ngayawezekani, tupalika kuva na utulivu na mukatenda chochoa kunyata. ³⁷Kwa ndandi muvakemiki hava pani pa mahakama ambao nga vihi wa hekalu wala si vakunkufuru Chapanga witu mbomba. ³⁸Kwa hiyo, ngati Dometrio na mafundi vavayili papamu naku vayii ni mashitaka dhidi yaka mundu yoyoha, mahakama hiyii wazi na maliwali vayili. Na valetwa palongi ya shauri. ³⁹Lakini ngati wenga upala chochoha kuhusu mambu ghangi, naghashulikiwa kuchikau halali. ⁴⁰Kwa kweli tiyii katika hatari ya

kutuhumiwa kuhusu ghasia lichova lendeni Nga sababu ya machafuko haya, na ngatikuva na uwezo wa kuyaeleza. ⁴¹Baada ya kupwagha haya, akavatawinyi makutano.

Chapter 20

¹Baada ya ghasia kuyomoka, paulo akavakemiti wanafunzi na kuvatia moyu. kisha kuvalaghila na akawokiti kuyenda Kumakedonia. ²Nayombi payomwi kupeta mikoa heyi na akayii avatia moyu waumini, akayingili Kuuyunani. ³Baada ya yombi kuva pala kwa chikahi cha miehi hitatu, njama ikapangiki dhidi yaki na wayahudi vapayii wakaribia kusafiri kwa ndela ya bahari kuelekea shamu, hivyo akaazimii kukelewuka kwa kupetela Kumakedodia. ⁴Vaalongulini naku hadi Kuasia vakayii Sopatro, mwana waka pirho kuhuma Kuberea; Aristariko na Sekundo, woha kuhuma vaamini va Wathesalonike; Gayo wa Derbe; Timotheo; Tikiko na Trofimo kuhuma Kuasia. ⁵Lakini vandu hava vayomwi kulongolela na vakayili vatilendalela kola Kutroa. ⁶Kwa ndela ya bahari kuhuma Kufilipi baada ya machova ya mikate yanga kuyeghela chachu, na katika machova mahanu tikavahiki hoku Kutroa. Tikatemi hoku kwa machova saba. ⁷Hata lichova la kutumbula la juma, patayii tikusanyiki papamu ili kuheketa mkate, Paulo akalongili na vaamini. Akayii apanga kuwoka chilahu yaki, hivyo akayendalii kulongela hadi ikilu ya manane. ⁸Kukayii na taa hyanawingi katika chumba cha kunani ambapo tikayii tikusanyiki papamu. ⁹Katika dirisha la ayii atemi nkombu yumu lihina laki Utiko, amabaye akazidiwi na lughonu luzito. Hata Paulo paayili ahutubu kwa chikahi chilachu, nkombu hoyu, akayii aghonili, akahawiki pahi kuhuma ghorofa ya tatu na vakantondwi ayomwi kuhwa. ¹⁰Lakini Paulo akahelili pahi, alinyoshiki yombi mweni panani yaki, akankumbatii kisha akapwagha "Mukakata tamaa, maghambu ayii momi"¹¹Kisha akakweliki kaveti kughorofa na kunukula mkate, akalili. Baada ya kulongela nawu kwa chikahi chilachu hadi kundengi, akawoka. ¹²Vakandetiki nkombu yola ayii momi vakafajiriki sana. ¹³Tenga taveti tikalongulii kulongi yaka Paulo kwa meli na tikaekii ku Aso, ambapo tenga tikapangiki kuntola Paulo hoku. Achechi ndi mweni apalika kuhenga, kwandandi akapangiki kuyenda kupetela pandema. ¹⁴Paatihikili hoku ku Aso, tikampakii mumeli tikayenda ku Mitilene. ¹⁵Kisha tenga tikapepili kuhuma hoku na lichova la kaveli tikahikiti upandi wa kaveli wa chirwa cha Kio. Lichova lilayengalili, tukahikiti chirwa cha Samo, na chilawu yaki tukahikiti kumuchi wa Mileto. ¹⁶Kwa ndandi Paulo akayii aamwi kusafiri kupetela ku Efeso, ili kwamba akatumila chikahi choha katika Asia; kwa maghambu akayili ni haraka ya kuwahi Yerusalemu kwa ajili ya sikukuu ya Pentekoste, ngati ikayaa iwezakini yombi kutenda vela. ¹⁷Kuhuma Kumileto akatumiki vandu hadi Efeso na kuvakema wazee wa Kanisa. ¹⁸Pavahikiti kwaki, akapwaghili, mwenga mwaveni mumanyi kutumbula lichova la kwanza panakanyiti pani pa Asia, jinsi monayeli kwinu chikahi choha. ¹⁹Nintumii Bambo kwa unyenyekevu woha na kwa maholi, na mang'ahiku yayanipatikiki nenga kwa hila hya Wayahudi. ²⁰Mumanyi jinsi ambavyo ngachenalihivalii kutangaza kwindu chindu chochoha ambachu chikayii muhimu, na jinsi nenga monivafundishi waziwazi na pia kuyenda nyumba kwa nyumba. ²¹Mumanyi jinsi nenga monayandalalii kuvalocha Wayahudi na Wayunani juu ya toba kwaka Chapanga na imani katika Bambo witu Yesu. ²²Na henu, mulalayi, nenga, niyii ninjinika Roho mhuhu kuelekea Kuyerusalemu, nikamanya mambo ambayo nayanipitilayi nenga hoku, ²³Ila kwa kuwa Roho mhuhu anishuhudia nenga katika kila muchi na apwagha kwamba minyororo na mang'ahiku ndi hyo hinilendalela. ²⁴Lakini nenga ngachenaholalili kwamba maisha yangu ni kwa ndela yoyoha ya thamani kwangu, ili niwezi kuyomola mwendo wangu na huduma yenyiopalili kuhuma kwaka Bambo Yesu, kuishuhidi enjili ya neema yaka Chapanga. ²⁵Na henu, lolayi, nimanyi kwamba woha, miongoni mwa vala vanapiti kuvahubiria Ufalme, ngamuwoni chiwongi kaveti. ²⁶Kwa hiyo ninshuhudia lalenu yeni, kwamba ngacheniyii ni hatia kwa mwahi wakamundu yoyoha. ²⁷Kwa ndandi ngachenalihivalili kuwatangazia mapalu yoha yaka Chipanga. ²⁸Kwa hiyo, mukuwa waangalifu juu yinu mwenga mwaveni, na juu ya likundi loha ambalo Roho mhuhu ambekiti mwenga kuva vaangalizi. Mukuwa vaangalifu kulichunga kusanyiku laka Bambo, ambalu alilombiki kwa mwahi waki mwene. ²⁹Nimanyi kwamba baada ya kuwoka kwangu, nakawa hya muchitengu hikali nahiyengilayi kwinu, na ngavalihurumili kundi. ³⁰Nimanyi kwamba hata miongoni mwinu mwavene baadhi ya vandu navahika na kupwagha mambo mapotofu, ili kuvahuta wanafunzi vavayengalya wombi. ³¹Kwa hiyo mukuwa mihu. Mukombuka kwamba kwa miaka hitatu ngachenaweziki kukotoka kuvafundisha kila yumu winu kwa maholi ikilu na muhi. ³²Na henu nenga nivakabidhi kwaka Chapanga, na kwa lilovi la neema yaki, ambalu liweza kuvajenga na kuvapekeha urithi papamu na woha vavavekakiki wakfu kwaka chapanga. ³³Ngachenatokulili hela, dhahabu, wala mavazi. ³⁴Mumanyi mwenga mwaveni kwamba mawoku ghangani ghanipekiha mahitaji yangu namweni na mahitaji ya vala vavayii papamo na nenga. ³⁵Katika mambo yoha nikavapekihi mfano wa ntundu moipalaki kuvayangatila vanyonge kwa kuhenga mahengu, na ntundu mupalakila kukomboka malovi yaka Bambo yesu, malovi ambayo yombi mweni akapwaghiki "Ni mbanga kuwoha kuliku kuyopa"³⁶Baada ya kupwagha anana, akachikimi magoti akaloviki papamu nawu. ³⁷Woha vakaleliki sana na kunhawukila Paulo muhingu na kumbusu. ³⁸Vakahuzuniki zaidi ya yoha kwa ndandi ya chela ambachu akayii apwaghili, kwamba kamwe ngavachiwoni chiwongi chaki kaveti. Kisha vakanhindakili Kumelikebu.

Chapter 21

¹Chikahi patayii tilekini nawu, na tusafiri mubahari, tikahikiti moja kwa moja kumuchi wa Kosi, na chilawu tukahikiti muchi wa Rodo, na kuwoka hoku tukahikiti muchi wa Patara. ²Tikapatiki meli yeyilomboka kuyenda Kufoinike, tikakweliki tikasafiri. ³Patahikiti palongi hya chirwa cha Kipro, tikailekiti upandi wa kumaghea, tikasafiri hadi Siria, tikavetiki nanga katika muchi wa Tiro, kwa ndandi hoku ndi meli ikayii ipakuliwa shehena yaki. ⁴Baada ya kuvawona wanafunzi, tikatemi hoku machova saba. Wanafunzi hava vakampwaghili Paulo kupetela kwaka Roho kwamba yombi akakanyata Kuyerusalemu. ⁵Hata patatimizi machova ghala, tenga tikawokiti kuyenda hitu. Woha papamu, na akambomba vau na vana vau, vakatihindakili katika ndela hitu hadi patapitiki kunja ya muchi. Kisha tikachikimi mayuwa pamaheku, tikaloviki, tikalaghalini kila yumu. ⁶Tikakweliki meli, hoku nawu vakawuya kunyumba yawu kaveti. ⁷Hata patayomwili safari yitu kuhuma Kutiro, tikahikiti Kutolemai. Pala tikalamukanili na valongo, na tikatemi nawu lichova limo. ⁸Chilawu yaki tikawokiti tikapiti Kukaisaria. Tenga tikayingili munyumba yaka Filipo, mhubiri wa enjili, yo ayii yumu wa vala saba, natu tikatemi papamu naku. ⁹Mundu hoyu akayii na akamwali nchechi ambao vakatabiri. ¹⁰Baada ya kutama hoku kwa machova kadhaa, akahelili kuhuma Kuuyunani nabii yokemeka Agabo. ¹¹Yombi akahikiti kwitu na akatoliki mkanda waka Paulo, kwa howu akalikongiti mumawolu na mawoku yaki mweni na kupwagha, "Roho mhuhu apwagha anana," "Wayahudi va Kuyerusalemu navankonga mundu yoamiliki mkanda womboni, nawu navamkabidha mumawoku ya vandu va mataifa. ¹²Patayowini mambo haya tenga na vandu vavayii vatama mahali pala tukampembalii Paulo akakwela Kuyerusalemu. ¹³Ndipo Paulo akajibu "Mutenda kiki, mulela na kunivunja moyu wangu? kwa ndandi niyii tayari, nga pena kukongeka, lakini pia hata kuhwelela hoku Kuyerusalemu kwa ajiri ya lihina laka Bambo Yesu." ¹⁴Kwa vile Paulo ngacheapaliki kushawishiwa, tikakotwiki na kupwagha, "Basi mapalu yaka Bambo yatendeke." ¹⁵Baada ya machova hagma, tikatoliki mifuku yitu na kukwela Kuyerusalemu. ¹⁶Baadhi ya vanafunzi kuhuma Kukaisaria pia vakalongulini na tenga. Vakandetiki mundu yumo yo kemeka Mnasoni, mundu wa Kukipro, mwanafunzi wa mwandi, ambaye tikatemi naku. ¹⁷Patahikiti Kuyerusalemu, valongu vakatikaribishi kwa cheheku. ¹⁸Chilawu yaki Paulo akapiti papamo na tenga kwaka Yakobo, na wazee wohu vakayili. ¹⁹Baada ya kuvalamukila, akapekini taarifa yimu baada ya yengi ya mambo ambayo Chapanga ayatendiki miongoni mwa mataifa kwa kupetela huduma yaki. ²⁰Chikahi pavayowini hagma, vakandumbalili Chapanga, na kumpwaghila, "Ulola, ndongu, kuyii maelufu ghalenga vaamini miongoni mwa Wayahudi. Wombi wohu vayii ninia ya kukumula sheria. ²¹Vavapwaghili kuhusu wenga, kwamba uwola Wayahudi vavatama kati ya mataifa kulengana na Musa, na kwamba uvapwaghila vakavatahili vana vau, na vakayengalela desituri hya mwandi. ²²Tupalika titenda kiki? Bila shaka navayowanayi kwamba wenga uhikiti. ²³Henu tenda chela tenga chetikipwaghila henu: tiwoha vandu nchechi ambau vavekiti nadhiri. ²⁴Watolayi vandu hava na ulitakasayi wamweni papamu nawu, na uvalepila gharama hyawu, ili vaweza kumogha mamutu ghawu. Hivyo kila yumu apata kumanya kwamba mambo ghavaapwaghili kuhusu wenga ni upuhi. Navaliwolayi kwamba wenga nawu uyengalela sheria. ²⁵Lakini kwa habari ya mataifa ambao vayili wahumini, tikalembiki na kuwoha malaghalakilu kwamba vapalika kuliepusha na hindu hehiwohiki dhabihu kwa sanamo, na mwahi, kuwokana na chela chivanyongiki, na kuliepusha na ukemi." ²⁶Ndipo, Paulo akavatoliki akanalomi, na lichova la kaveli, akajitakisi mweni papamu nawu, akayingili muhekalu, kutangaza chipindi cha machova gha kulitakasa, hadi sadaka iwohika kwa ajili ya kila yumu wawu. ²⁷Machova hagma saba paghaheghalili kuyomoka, baadhi ya Wayahudi kuhuma Kuasia vakambweni Paulo muhekalu, na makutano vakaghomiki, na kuvanyoshela mawoko. ²⁸Vakayii vapiga mangomela, "Vandu va Israeli, mutiyangatili. Hoyu ni mundu yola yoawola vandu kila mahali mambo ambayo ni kinyumi na vandu, sheria, na mahali pani. Pia avaletiki Wayunani muhekalu na kupanajisi mali pani pahuhu." ²⁹Kwa kuwa pakutumbulila vakambweni Trofimo Muefeso ayii papamo nawu kumjini, nawu waholalya kwamba Paulo andetiki muhekalu. ³⁰Muchi wohu ukayii na taharuki, na vandu vakakembili papamu kunkamula Paulo. Vakampihiki kunja ya hekalu, na milangu marayimu ikayighaliki. ³¹Pavalengiki kunkoma, habari hikamhikili mkolongwa wa jeshi la valinzi kuva Yerusalem yoha ikayii itwelihi ghasia. ³²Mara heyi akavatoliki askari na majemedari akaukembalili umati. Chikahi vandu pavambweni mkolongwa wa jeshi askari, vakakotwiki kundapula Paulo. ³³Kishi nkolongwa wa jeshi akanheghalili na kunkamula Paulo, na akaamwili akongikayi minyororo hivel. Akandalwihi yombi ni nani na ahenga kiki. ³⁴Baadhi ya vandu ku umati pavayili vatondaveha sauti chindu ahechi na vangi chengi. Kwa ndandi jemadali ngacheawezi kuvapwaghila chochoha kwa ndandi ya mangomela ghala, akaamwili Paulo vandeta mukati ya ngome. ³⁵Basi paahikiti pa ngazi, akatolakiki na askari kwa ndandi ya ghasia hya umati. ³⁶Maana umati wa vandu vanjengalili na kuyendalela kupiga mangomela, "Mumbohayi ayoyo!" ³⁷Paulo paayii aletwa mukati ya ngome, akampwaghili mkolongwa wa jeshi, "Niweza kukupwaghila chindu?" Nkolongwa wa jeshi yola akapwagha, "wo ulongela chiyunani?" ³⁸wo, we

nga yola Mmisri ambaye kutumbula ukaongwizi uasi na ukatoliki magaidi elfu nchechi kunyika?"³⁹ Paulo akapwagha, "Nenga Namyahudi kuhuma Kumuchi wa Tarso ya Kilikia. Nenga ni raia wa muchi maalum. Nindova munipekehi ruhusa nilongele na vandu." ⁴⁰Chikahi jemadali paampekihi ruhusa, Paulo akayema pa ngazi na kuwoha ishara kwa vandu kwa chiwoku chaki. Chikahi pakwayii chinunu muni, akalongili nawu kwa Kiebrania. Akapwaghiti,

Chapter 22

¹"Alongo na akatati vangu, muyowanilayi utetezi wangu wonitenda kwinu henu" ²Makutano pavayowini Paulo alonge nawu kwa kiebrania, vakatumbili. Akapwagha, ³"Nenga na myahudi, nivelakiki muchi wa Tarso eneo la Kilikia, ila nikapatiki elimu katika muchi woni, pamawolu yaka Gamalieli. Niwolikika kulengana na ndela sahihi na sheria hya akatati vitu. Nenga niyii ni bidii yaka Chapanga ngati mwenga mwawoha momuyeli lalenu. ⁴Nikavang'ahiki kwa ndela yeni hadi kuhwa; nikavakongiki akalomi na akambomba na kuvalekela mulokapu. ⁵Hata Kuhani nkolongwa na wazee woha waweza kuwoha ushuhuda kwamba nikayopiki barua kuhuma kwawu kwa ajili ya valongu vavayii Kudameski, kwangu nenga kusafiri kuyenda hoku. Ikeyii nivaleta vandu Kuyerusalemu wa ndela yela ili vakongika na kuadhibiwa. ⁶Ikapitilahi kwamba pala panayii niyenda nikaribia Kudameski, majira ya muhi ghafla mwanga ukolongwa ukapitalili kumbinguni ikatumbwii kunimulika. ⁷Nikahawiki pahi na kuyowana sauti inipwaghila, 'Sauli, Sauli ndava kiki uniudhi?' ⁸Nikajibu, 'wenga wa nani, Bambo?' Akanipwaghili, 'Nenga na Yesu Mnazareti, ambaye wewe unaniudhi.' ⁹Vala vavayii na nenga vakaiweni nuru, ila ngachevayowini sauti yaka yola yoalongila na nenga. ¹⁰Nikapwagha, 'Nitenda kiki Bambo?' akanipwaghili, 'Yema na uyingila Dameski, hoku navakupwaghila kila chindu cheupalika kuhenga.' ¹¹Ngachenaweziki kulola kwa ndandi ya mwangaza wa nuru yela, ndipo nikapiti Kudameski kwa kunilongoha kwa mawoku ya vala vavayii na nenga. ¹²Hoku nikahimangini na mundu akemeka Anania, akayili mundu yo akamwili sheria na wa kuyinakika palongi ya Wayahudi woha vavatemu hoku. ¹³Akahikiti kwangu, akayemi palongi yangu na kupwagha, 'Ndongu wangu Sauli, upata kuwona.' Kwa chikahi chelachela nikambweni. ¹⁴Akapwagha, 'Chapanga wa akatati vitu akuhawili wenga upata kumanya mapalu ghaki, kumbona yola mwenihaki, na kuyowana sauti yeyihuma mundomu waki. ¹⁵Kwandandi na ukuva shuhuda kwaki kwa vandu woha juu ya uyaweni na kuyowana. ¹⁶Basi henu ulendelela kiki? Yumukayi, ubatizwi, ukawololi mahoku ghaku, ukalikemela lihina laki.' ¹⁷Baada ya kukelewuka Kuyerusalemu, na panayili nisali mukati ya hekalu, ikapitali kwamba nipatiki maono. ¹⁸Nikambweni akanipwaghila, 'Hima na uwoka Kuyerusalemu kanyata, kwa ndandi ngavayetakeli ushuhuda waku kuhusu nenga.' ¹⁹Nikapwagha, 'Bambo, wombi veni vamanya nikavakongiki mulokapu na kuvalapula vaamini katika kila sinagogi. ²⁰Na mwahi waka Stefano shaidi waku pawayitiki, Nenga pia nikayili niyemi pambipi na kuyetakela na nikayili nilenda ngowu hya vala vavankomikayi.' ²¹Lakini akanipwaghili, 'Yendayi, kwa ndandi nenga nanikutumayi uyenda kutali kwa vandu va mataifa.' ²²Vandu vakampekihi ruhusa alongilayi juu ya lilovi heli. Lakini baadaye vakakwehiki sauti na kupwagha, 'mumboha mundu hoyu katika ndema: kwa ndandi si sahihi alamayi.' ²³Pavayii vakweha sauti, na kuhoma mavazi yawu na kuhoma mahombi kunani, ²⁴Jemedari nkolongwa akaamwili Paulo aletwa ngomeni. Akaamwili alaluhika hoku alapulika mijeredi, ili yombi mweni amanya ndandi kiki vakayii valapula mangomela ntundu wola. ²⁵Hata pavayii vankongiki kwa miwoyi, Paulo akampwaghili akida yo yemi pambipi naku, 'Wo! ni haki kwinu kundapula mundu ya ayii Mrumi na bado hajahukumiwa?' ²⁶Akida yola paayowini malovi hagma, akapiti kwaka jemedari nkolongwa na kumpwaghila, akapwagha, 'Upala kuhenga kiki? Kwandandi mundu hoyu ni Mrumi.' ²⁷Jemedari akahikiti na kumpwaghila, 'Mbwaghila, wo wenga ni raia wa Rumi?' Paulo akapwagha, 'Ena.' ²⁸Jemedari akajibu, 'Ni kupetela kiasi chikolongwa cha hela ndipo nikapatiki uraia.' Lakini Paulo akampwaghili, 'Nenga ni Mrumi wa kuvelekeka.' ²⁹Basi vala vavayii tayari kuyenda kundaluha vakawokiti na kundeka chikahi hechi hechi. Na jemedari na yombi akayowipi, pa amanya kuwa Paulo ni Mrumi, na kwa ndandi ankongiki. ³⁰Lichova lelaheghalili, jemedari nkolongwa akapaliki kumanya chakaka kuhusu mashtaka ya Wayahudi dhidi yaka Paulo. Hivyo akambopwili hifungu hyaki akaamwili vakologwa wa makuhani na baraza loha vahimangana. Akandetiki Paulo pahi, na kumbeka pakatikati yawu.

Chapter 23

¹Paulo akalolakili moja kwa moja vandu va baraza na kulanda, "Alongo vangu, nitemi palongi yaka Chapanga kwa dhamira hinyahi hadi lalenu vela." ²Kuhani nkolongwa Anania akavaamwili vala vavayemi pambipi naku kundapula kundomu yaki. ³Ndipo Paulo akampwaghili, "Chapanga na akulapulayi wenga, ukuta wowupakiti chokaa. Utemi kunitemula kwa sheria, nawu aamuru nilapulika kinyumi cha sheria?" ⁴Vala vavayili vayemi pambipi naku vakapwaghiki, "Anana ndi moundighi kuhani nkolongwa waka Chapanga?" ⁵Paulo akapwaghiki, "Alongu vangu, nenga ngachenamanyi kwamba hoyu ni kuhani nkolongwa. Kwa ndandi ilembakili, ngaulongeli mahakahu juu yaka mtawala wa vandu vaku." ⁶Paulo paaweni kwamba upande womu wa baraza ni Masadukayo na vangi ni Mafarisayo, akakwehiki sauti kupwagha, "Alongu vangu, nenga na mfarisayo, mwana wa Mfarisayo. Ni kwa ndandi nihovala kwa ukangamahu kuhyoheka kwa vakuhwa wonitemulika nawu." ⁷Pa apwaaghili hagma malumbano makolongwa yakapitalili baina ya Mafarisayo na Masadukayo, na mkutano ukaputukini. ⁸Kwani Masadukayo vapwagha njeta uhyoku, malaika wala njeta roho, ila Mafarisayo vapwagha hagma ghohayili. ⁹Ghasia nkolongwa ikapitalili na baadhi ya waandishi vavayii upandi wa Mafarisayo wakayemi na kujadili, vakalanda, "ngachetiweni chochoha chihakahu dhidi yaka mundu yoni. Wole ngati roho au malaika alongi na yombi?" ¹⁰Chikahi payapitalii hoja ngolongwa, nkolongwa wa majeshi akayowipi kwamba Paulo akayaapotakiki hipandi hipandi na wombi, hivyo aamwili wanajeshi vahelala pahi na kuntola kwa makili kuhuma kwa vajumbe va baraza na kundeta mu ngome. ¹¹Ikilu yeyangalili Bambo akayemi papipi naku na kupwagha, "Ukayoghopa, kwa ndandi unishuhudii Kuyerusalemu, vela nauwoha ushuhuda pia Kuroma." ¹²Pakwachili, baadhi ya wayahudi vakatendiki agano na kukema laana juu yawu vene: vakapwaghiki ya kwamba ngavakuli wala kunywa chochoha mpaka pavankoma Paulo. ¹³Kukayii na vandu zaidi ya arobaini ambao vakatendiki njama heyi. ¹⁴Vakapiti kwa vakolongwa va makuhani na wazee na kupwagha, "Tilivekiti taveti ku laana ngolongwa, tikakula chochoha hadi patankoma paulo. ¹⁵Hivyo henu, baraza lipwaghila jemedari nkolongwa andeta kwinu, kana kwamba muyomola kesi yaki kwa usahihi. kwitu tenga tiyiri tayari kunkoma kabla ngacheahikiti pani." ¹⁶Lakini mwana waka dada waka Paulo akayowini ngati kuyii na njama, akapiti akayingili mkati ya ngome na kumpwaghila Paulo. ¹⁷Paulo akankemiki akida yumu akapwagha, "Ntolayi nkombu ayoyu kwaka jemedari; maghambu ayii na lilovu la kumpwaghila." ¹⁸Basi akida akantoliki nkombu yola akampeliki kwaka jemedari nkolongwa akampwaghili. "Paulo mfungwa yola akanikemiki akapaliki nikuletilayi nkombu yo njoni kwaku. Ayii na lilovi la kukupwaghila." ¹⁹Jemedari nkolongwa yola akankamwi chiwoku na akajitengiki naku pakehi, na kundaluha, "Chindu woli che upala kunipwaghila?" ²⁰Nkombu yola akapwagha, "Wayahudi vapatini kukulova undetayi Paulo chilawu ku baraza ngati vapala kupata habari hyaki kwa usahihi ngani. ²¹Basi wenga ukayetekela kwa maana vandu zaidi ya arobaini vamvizila. Valikongiki kwa laana, vakakula wala vakakunywa hata pavankomayi. Hata henu vayi tayari, valendalela kibali kuhuma kwako." ²²Basi jemedari nkolongwa akandekiti nkombu ayenda hyaki, baada ya kumlaghalakila, "ukampwaila mundu yoyoha ya kwamba unipwaghili haya." ²³Akavakemiki maakida vaveli akapwagha muvaandaa askari mia mbili kuyenda Kukaisaria na askari vakwela farasi sabini, na vana mikuki mia mbili, mwawoka vamu ya tatu ya ikilu. ²⁴Akavapwaghili kuveka vanyama tayari ambaye Paulo amtumila na kuutotola wachu kwaka Feliki gavana. ²⁵Akalembiki barua kwa namna ayeyi, ²⁶Klaudio Lisia kwa Liwali mtukufu Feliki, salamu. ²⁷Mundu yonjoni akakamuliki na Wayahudi vakayili karibu kunkoma, ndipo nikapiti papamu na chikosi cha askari nikamwokwihi, panapatiki habari ya kuva yombi ni raia wa Kirumi. ²⁸Nikapaliki kumanya ndandi kiki vantakili, hivyo nikampeliki kubaraza. ²⁹Nikaweni kwamba akayii ashitakiwi kwa ndandi ya sheria yawu, wala ngacheshitakiwi lilovi loloha la kustahili kukomeka wala kukongakeka. ³⁰kisha ikamanyakini kwangu kwamba kuyii njama dhidi yaki, hivyo kwa kanyata nikantuma kwako, na kuvalaghalakila vavamshitaki pia valeta mashitaka dhidi yaki palongi yaku. Vakalaghalanili." ³¹Basi askari vala wakatii amri: vakantoliki Paulo vakampeliki hata Antipatri ikilu. ³²Lichova lelayengalili, maaskari vanawingi vakavalekiti vala vakukwela farasi vayenda papamu naku, nawombi vakawuya hyawu kungome. ³³Na vakukwela farasi pavahikiti Kukaisaria, na kumpekeha liwali barua yela, vakampeliki Paulo palongi yaki. ³⁴Nayombi liwali paasomiki barua, akandalukihi Paulo ahumili kujimbo wole; pa amanyi ni mundu wa Kukilkia, ³⁵akapwaghili, "Nanikuyowanyayi wenga pavahika vala vavakushitaki," akaamuru vambeka katika ikulu ya Herode.

Chapter 24

¹Baada ya machova muhanu, Anania kuhani nkolongwa, baadhi ya wazee na msemaji yumu yokemeka Tertulo, vakayenda pala. Vandu hava valetiki mashtaka dhidi yaka Paulo kwaka gavana. ²Paulo paayemi palongi yaka gavana, Tertulo akatumbui kuntakila na kupwagha kwaka gavana, "Kwa ndandi yaku tiyii na amani ngolongwa, na kwa maono yaku yaleta mageuzi manyahi katika taifa litu; ³basi kwa shukurani yoha tiyopalela kila chindu cheuhenga, Wasalam wakunyunakika Feliki. ⁴Lakini nikakuchosha zaidi, nikusihi uniyowaneli malovi machokopi kwa fadhili yaku. ⁵Kwa ndandi timpatiki mundu yonjoni mkorofi, na asababisha Wayahudi woha kuasi pndema. Tena ni kiongozi wa madhehebu ya Wanazorayo. (Zingatia: sehemu ya maneno ya mstari huu 24:6 ⁶Na tena akalengiti kuliyeghela hekalu unajisi vela tikankamwili., ngacheuyili munala inyahi hya mwandi). (Zingatia: Mstari huu. ⁷Lisiasi, afisa, akahikiti na kuntola kwa makili mumawoku ghitu., ngacheuyili mu nakala bora hya mwandi). ⁸Na undalwihi Paulo kuhusu mambo hagma, hata na uweza kuliwola ni chindu woli tintakili."

⁹Wayahudi nawu vakantakili Paulo, vakapwagha kwamba mambu hagma yakayii chakaka. ¹⁰Liwali paapungili chiwoku ili Paulo alongilayi, Paulo akajibu, "Nimanyi ya kwamba kwa miaka hyanawingi uyii wa mwamuzi wa taifa leni, na niyii na chiheku kujieleza namweni kwako. ¹¹Uweza kuhakikisha kuwa ngacheghapetiki machova zaidi ya kumi na ghaveli kutumbula panakweli kuyenda kuabudu Kuyerusalemu. ¹²Na pavanihimani katika hekalu, ngachenabishini ni mundu yoyoha, na ngachenatendiki fuju katika mkutano, wala katika musinagogi wala mukati ya muchi. ¹³na wala ngachevaweziki kuhakikisha kwaku mashitaka yavashitaki dhidi yangu. ¹⁴Ila nikiri lendenu kwaku, hya kwamba kwa ndela yela ambayo vakema dhehebu, kwa ndela yeyeyi nintumikila Chapanga wa akatati vitu. Nenga namweni ni mwaminifu kwa yoha yayayili musheria na malemba ya manabii. ¹⁵Niye na ukangamahu wolawola kwaka Chapanga ambao hata wombi nawu vaulendalela, kuhika kwa uhyoku wa vakuhwa, kwa woha vana haki na vanga haki pia; ¹⁶na kwa lendeni, nihenga lihengu ili nikuva na dhamira yanga hatia palongi yaka Chapanga na palongi ya vandu kupetela mambo yoha. ¹⁷Henu baada ya mwaka hyanawingi nihikiti kuleta msaada kwa taifa langu na zawadi ya hela. ¹⁸Panatendiki vela, Wayahudi fulani wa Asia vakanihimani mukati ya sherehe ya utakaso mukati ya hekalu, bila kundi la vandu wala ghasia. ¹⁹Vandu hava ambao vapasika kuwa palongi yaku henu vela na vapwaghayi chela chevayinachu juu yangu ngati vayii ni lilovi loloha. ²⁰Au vandu hava vene na vapwaghayi ni kosa woli veliweni kwangu panayemi palongi ya baraza la kiyahudi; ²¹isipokuwa kwa ndandi ya chindu chimu chenapwaghiki kwa sauti panayemi pakatikati yawu, 'ni kwa ndandi ya uhyoku wa vakuhwa mwenga munihukumu.'" ²²Feliki akayili aarifiwi wachu kuhusu ndela, na akauhairishi mkutano. Akapwaghwa. "Lisia jemedari paahikayi pahi kuhuma Kuyerusalemu naniwoha maamuzi dhidi ya mashtaka yinu." ²³Ndipo akamwamwili akida andenda Paulo, ila akuva na nafasi na hata akakuva mundu wa kukanakila akochi vaki vakanjangatila wala vakantembelela. ²⁴Baada ya machova kadhaa, Feliki akawuyiki na Drusila muhanu waki, yaayii Myahudi, antumiki kunkema Paulo na akayowanili kuhuma kwaki habari ya imani mukati yaka Kristo Yesu. ²⁵Ila Paulo paayili ajadiliana naku kuhusu haki, kuwa na kiasi na hukumu yeyahikayi, Feliki akapati woghoyi akajibu, "yenda kutali henu, ila nanipatiki muda kaveti, nanikukemayi." ²⁶Chikahi cheche hichi, akategamii kwamba Paulo naampekiha hela kwa hiyo ankemiki mara hyanawingi akalongi naku. ²⁷Ila miaka hiveli heyapitiki, Porkio Festo akayii Liwali baada yaka Feliki, ila Feliki akapaliki kujipendekeza kwa Wayahudi, hivyo akandekiti Paulo pahi ya uangalizi.

Chapter 25

¹Ndipo Festo paayingili katika jimbo heli na baada ya machova ghatatu akapiti Kuhuma Kukaisaria hadi Kuyerusalemu. ²Kuhani nkolongwa na Wayahudi mashuhuri vakaletiki shutuma dhidi yaka Paulo kwaka Festo, na vakalongili kwa makili kwaka Festo. ³Na vakandoviki Festo fadhili juu ya habari hyaka Paulo apata kunkema Kuyerusalemu ili vaweza kunkoma mundela. ⁴Lakini Festo akajibu kwamba Paulo akayili mfungwa Kukaisaria, na kwamba yombi mwene na awuya hoku kanyata. ⁵Akalandiki "kwa hiyo, vala ambao vaweza, vaweza kuyenda hoku na tenga. Ngati kuyii chindu chikakahu kwaka mundu hoyu, mupasika kumshitaki." ⁶Baada ya kutama machova nane au kumi zaidi, akawuyiki Kukaisaria. Na lichova lelayengalili akatemi pa chitewu cha hukumu na kuamuru Paulo vandeta kwaki. ⁷Paahikiti, Wayahudi kuhuma Kuyerusalemu vakayemi pambipi, vakawohiki mashitaka ghanawingi mazito ambayo ngachewaweziki kuyathibitisha. ⁸Paulo akajitetii na kupwagha, "Nga dhidi ya lihina la Wayahudi, nga panani ya hekalu, na nga panani yaka Kaisari, nitendiki mahakahu." ⁹Lakini Festo akapaliki kujipendekeza kwa Wayahudi, na hivyo akamjibwiki Paulo kwa kupwagha, 'Wo, upala kuyenda Kuyerusalemu na kuhuikumiwa na nenga kuhusu mambo ya hoku?' ¹⁰Paulo akapwaghiki, niyema palongi ya chitewu cha hukumu cha Kaisari ambapo nipasika kuhukumiwa. Ngachenivakosili Wayahudi, ngati wenga moumanyila wachu. ¹¹Ngati nikosii na ngati nitendiki chechistahili nyihwa, ngachenikana kuhywa. Lakini ngati shutuma hyawu nga chindu, nga mundu yoweza kunikabidhi kwawu. Nikulova Kaisari.' ¹²Baada ya Festo kulongela na baraza akajibu, "undova Kaisari, nauyenda kwaka Kaisari." ¹³Baada ya machova kadhaa, mfalme Agripa na Bernike vakahikiti Kukaisaria kuhenga ziara rasmi kwaka festo. ¹⁴Baada ya kutama hapa kwa machova ghanawingi, Festo akawakilishi kesi yaka Paulo kwaka mfalme; Akapwagha, 'Mundu yumu alekakiki pambani na Feliki ngati mfungwa. ¹⁵Panayili Kuyerusalemu makuhani vakolongwa na wazee va Wayahudi vakaletiki mashitaka juu yaka mundu hoyu kwangu na wombi valaluha juu ya hukumu dhidi yaki. ¹⁶Kwa heli nenga nikavajibwiki kwamba nga ntetu wa Waroma kumboha mundu kwa upendeleu badala ya yaki, mtuhumiwa apasika kuva na nafasi ya kuvakabili vashitaki vaki na kujitetea dhidi ya tuhuma heyi. ¹⁷Kwa hiyo, pavahikiti papamu pambani, ngachenaweziki kulendalela, lakini lichova lelayengalili nikatemi pa chitewu cha hukumu na kuvaamuru mundu hoyu vandeta mukati. ¹⁸Chikahi vashitaki pavayemi na kuntakila, nikaholalili kwamba njeta mashitakamakilongwa yavaletiki dhidi yaki. ¹⁹Badala yaki, vakayili na mabishanu fulani papamu naku kuhusu dini yawu na kuhusu Yesu ambaye akayili ahwili, lakini Paulo adai kuva ayii momi. ²⁰Nikayili nifumbwiki jinsi ya kuchunguza swala heli, na nikankotiki ngati anayenda Kuyerusalemu kuhukumiwa kuhusu mambu hagma. ²¹Lakini Paulo pavankemiki avekika chini ya ulinzi kwa ajili ya maamuzi yaka mfalme, nikaamwili vambeka hata panampeleka kwaka Kaisari.' ²²Agripa akalongili na Festo, "nipalika pia kunjowanela mundu hoyu." "Festo, akapwagha, "chilawu naunjowanyayi." ²³Hivyo chilawu yaki, Agripa na Bernike vakahikiti na sherehe hyanawingi; vakahikiti kuukumbi wa maafisa wa kijeshi, na vandu mashuhuri wa muchi. Na Festo pawohiki amri, Paulo vakandetiki kwawu. ²⁴Festo akalanda, " Mfalme Agripa, na vandu woha ambao vayili pambani papamu na tenga, mumbona mundu yonjoni; jumuiya yoha ya Wayahudi hoku Kuyerusalemu na pambani pia vapaliki niwashauri, na wombi vakapigiki makelele kwangu kwamba akalama. ²⁵Nikaweni kwamba ngacheatendiki chochoha chechistahili nyihwa; lakini kwa ndandi ankemiki Mfalme, nikaamwili kumpeleka kwaki. ²⁶Lakini ngacheniyii na chindu dhahiri cha kulemba kwaka Mfalme. kwa ndandi heyi, nindetiki kwaku, hasa kwaku wenga, Mfalme Agripa, ili nipata chindu cha kulemba kuhusu kesi. ²⁷Kwa kuwa niwona ngacheiyii na maana kumpeleka mfungwa na bila kulangiha mashitaka yayamkabili.

Chapter 26

¹Hivyo, Agripa akampwaghili Paulo, 'Uruhusiwa kujitetea.' Ndipo Paulo akanyoshiki chiwoku chaki akajitetihi anana. ²"Niliwona na furaha, Mfalme Agripa, ili kutenda kesi yangu palongi yaku lalenu dhidi ya mashitaka ghoha ya Wayahudi. ³Hasa, kwa ndandi wenga ni mtaalamu wa ntetu wa Wayahudi na maswali. Hivyo nilova uniyowanilayi kwa uvumilivu. ⁴Chakaka, Wayahudi woha vamanyi jinsi monitami kutumbula ukombu wangu katika taifa langu hoku Kuyerusalemu. ⁵vanimanyi kutumbula mwanzo na vapasika kuyetekela kwamba nikatemi ngati Mfarisayo, dhehebu leliyili ni msimamo mkali ku dini yitu. ⁶Henu niyema pambani nihukumiwayi kwa ndandi nenga nikalolakili ahadi ambayo Chapanga akaitendiki na akatati vitu. ⁷Ayee ni ahadi ambayo makabila yitu kumi na ghaveli yahovalela kuyopalela ngati navamwabudu Chapangakwa bidii ikilu na muhi. Ni kwa ajili ya chihovalelu hechi, mfalme Agripa, kwamba Wayahudi vanishitaki. ⁸Kwa ndandi kiki yoyoha kati yinu aholalela ni ajabu kwamba Chapanga ahyoha vakuhwa? ⁹Chikahi chimu nikaholalili namweni kwamba nikayanitendiki mambu ghanawingi dhidi ya lihina laka Yesu wa Nazareti. ¹⁰Nikahengiki hagma Kuyerusalemu; nikavakongiki vanawingi vanawingi kugereza, na nikayili na mamlaka kuhuma kwa vakolongwa va makuhani kutenda vela; na chikahi vakomeka nikapigiki kura dhidi yawu. ¹¹Mara yanawingi nikavaadhibwi katika masinagogi yoha na nilengiki kuvatenda vaikanayi imani yawu. Nikayili ni hasira sana juu yawu na nikavatopwili hata michi yawuya ugheni. ¹²Chikahi panayili nikitenda hagma, nikapiti Kudameski, nikayili na mamlaka na malaghalakilu kuhuma kwa makuhani vakolongwa; ¹³panayili mundela chikahi cha muhi, Mfalme, nikaweni mwanga kuhuma kumbunguni kupeta lyova na ukang'anyiki kutihyongolota nenga na vandu vavayili vasafiri papamu na nenga. ¹⁴Te tawoha patahawiki pahi, nikayowini sauti ikalongila na nenga ipwaghika kwa lugha ya Kiebrania: 'Sauli, Sauli! ndandi kiki unitesa? Ni manono kwaku kuyanga liteke mchokoo. ¹⁵Ndipo nkapwaghiki, 'Wenga wa nani, Bambo?' Bambo akajibu, 'Nenga na Yesu ambaye unitesa. ¹⁶Henu yinuka uyemayi kwa magholu ghaku ndandi kwa kusudi lendeni nenga niwonakini kwaku, nikutewili kuva mtumishi na shuda juu ya mambo ambayo uyamanyi kuhusu nenga henu na mambo yanakulanganayi baadaye; ¹⁷na Nanikukombulayi kuhuma kwa vandu na vandu va mataifa ambapo nikutuma, ¹⁸kuhowola mihu yawu na kuvawoha mulivendu kuyenda ku mwanga na kuwoka ku makili yaka shetani vamng'anamukilayi Chapanga; ili vapata kuyopa kuhuma kwaka Chapanga msamaha wa dhambi na urithi ambao nivapekihi vala vanivatengiki kwa imani yeyii kwangu. ¹⁹Hivyo, mfalme Agripa, ngachenaweziki kuasi maono ya kumbunguni, ²⁰lakini, kwa vala vavayili katika Dameski kutumbula, na kisha Kuyerusalemu na michi yoha ya Yudea, na pia kwa vandu va mataifa ghangi, nikahubiri kwamba vatubu na kumng'anumukila Chapanga, vahenga matendu yayastahili toba. ²¹Kwa ndandi heyi Wayahudi vakanikamwili muhekalu, vakalengiti kunikoma. ²²Chapanga aniyangatili hadi henu, hivyo niyema na kukushuhudia kwa vandu va kawaida na vala vakolongwa juu ya yala ambayo manabii na Musa vakapwaghiki nayapitalilayi na nga nahenge; ²³kwamba Kristo lazima anatesikayi na aya wa kutumbulila kuhyoka kuhuma kwa vakuhwa na kutangaza mwanga kwa Wayahudi na vandu va mataifa. ²⁴Paulo paayomwili kujitetea, Festo akapwagiki kwa sauti ngolongwa, 'Paulo, wenga ni mwenawazimu! masomo yaku yakundekiti uya wamwendawazimu. ²⁵Lakini Paulo akapwaghiki, Nenga nga namwendawazimu, mheshimiwa Festo; lakini kwa ukangamahu nipwagha malovi ya chakaka chitopu. ²⁶Kwa ndandi mfalme amanyi kuhusu mambo haya; na hivyo, nilongela kwa uhuru kwaki, kwa maana niyi ni hakika kwamba nga chochoha chechihihakiki kwaki; kwa kuwa heli ngachelitendiki paukehi. ²⁷Wo, uvakoropa manabii, Mfalme Agripa? Najua kwamba unaamini. ²⁸Agripa akampwaghili Paulo, 'Kwa chikahi chiyipi uweza kunishawishi nenga na kunitenda Mkristo? ²⁹Paulo akapwagha, "'Nindova Chapanga kwamba, kwa chikahi chiyipi au chilachu, nga wenga pena, bali pia woha vavaniyowana lalenu, vakuva ngati nenga, lakini panga minyororo yenye kugereza. ³⁰Ndipo mfalme akayemi, na liwali, na Bernike pia, na vala vavayili vatemi papamu naku, ³¹pavawokiti kuukumbi, vakalongalili wombi kwa wombi na kupwagha, 'Mundu ayoyu ngachestahili nyihwa wala kifungo. ³²Agripa akapwaghili Festo, "Mundu ayoyu akayaawezi kuveka huru ngati ngacheakahekiki rufani kwaka Kaisari."

Chapter 27

¹Payaamriwi kwamba tipalika kusafiri mu machi kuyenda Kuitalia, vakamkabidhi Paulo na vafungwa vangi kwaka afisa yumu wa jeshi la Kiroma yokemeka Julio, wa kikosi cha Agustani. ²Tikakweliki meli kuhuma Kuadranitamu, ambayo ikayili isafiri mukehi ya maheku ya Asia. Hivyo tikayingili mubahari. Aristaka kuhuma Kuthesolanike ya Makedonia akapiti papamu na tenga. ³Lichova lelayengalili tihakelihi nanga kumuchi wa Sidoni, ambapo Julio akantendi Paulo kwa ukarimu na akamruhusu kuyenda kwaka akochi vaki kuyopalila ukarimu wawu. ⁴Kuwoka hapa tikapiti kubahari tikasafiri kuhyongolota chirwa cha Kipro ambacho chikayili chiukengiki mpongu, kwa ndandi mpongu ukayii utipenga. ⁵Baada ya kuva tisafiri mu machi yayayili pambipi na kilikia na Pamfilia, tihakikiti Kumira, muchi wa Lisia. ⁶Pala yola afisa wa jeshi la Kiroma, akaihimani meli kuhuma Kualexandria ambayo ikayii isafiri kuelekea ku Italia. Akatikwehiki mukati yaki. ⁷Baada ya kuva tisafiri mbolimboli kwa machova ghanawingi na hatimaye tikayii tihikiti kwa tabu papipi na Kinidas, mpongu ngachewatiruhusiki tena kuelekea ndela heyi, hivyo tikasafiri kandokando ya chihwili cha Krete tiukenga mpongu mkabala na Salmone. ⁸Tukasafiri kandokando ya maheku kwa ugumu, mpaka tihakikiti mahali papakemika Fari Haveni ambayo iyii karibu na muchi wa Lasi. ⁹Tikayii titoliki chikahi chanawingi muni, na chikahi cha mfungo wa Kiyahudi ukayii upetiki pia, na henu ikayii ni hatari kuyendalee kusafiri. Hivyo Paulo akationyiki, ¹⁰na kupwagha, "Akambaku, niwona safari ambayo tipala tiitolayi naikuva na madhara na hasara hyanawingi, nga pela kwa mizigu na meli, lakini pia ya womi witu." ¹¹Lakini afisa wa jeshi la Kiroma ankanjowanili zaidi bambo waki na mmiliki wa meli, kuliko mambo yala ambayo yakalongaliki na Paulo. ¹²Kwa ndandi bandari ngacheyayili sehemu rahisi kutama chikahi cha mbepu, mabaharia vanawingi vakashawiri tisafiri kuwoka pala, ili kwa namna yoyoha tiweza kuuhikila muchi wa Foinike, titama pala chikah cha mbepu. Foinike ni bandari hoku ku Krete, na ilolakela kukaskazini mashariki na kusini mashariki. ¹³Mpongu wa kusini ukatumbwi kuputa mbolimboli mabaharia vakaholalili vapatiki chela ambachu vakayii vachipala. Vakaturpwi nanga na kusafiri mukehi ya Krete pambipi na maheku. ¹⁴Lakini baada ya chikahi chiyipi mpongu ukali, wowukemika wa kaskazini mashariki, ukatumbwi kutilapula kuhuma kwihi ya chirwa. ¹⁵Chikahi meli payalemiwi na kushindwa kuukabili mpongu, tikayetanganili na hali heyi, tikasafirishwi nawu. ¹⁶Tikawutwiki kupetela wola upandi wowayii utikenga mpongu wa kisiwa chechikemeka Kauda; na kwa tabu sana tikafanikiwi kuokoa watu. ¹⁷Baada ya kuva vauhutiki, vakatumili ngoyi kuikonga meli. Vakayowipi kwamba tikayatiweziki kuyenda kueneo la nchangi wanawingi la Syiti, hivyo vakahelihi nanga na vakayendishwi mukehi. ¹⁸Tikalapuliki kwa makili sana ni mbelu hivyo lichova lelayengalili mabaharia vakatumbwi kulekela mizigu kuhuma mumeli. ¹⁹Lichova la katatu, mabaharia vakatumbwi kuyawoha machi kwa mawoku yawu vene. ²⁰Chikahi ambapu lyova na ndondwa ngachehyang'anyiki machova ghanawingi, wakona mbelu ukolongwa ukatilapwili, na kuhovalela kwamba yatiokuka yakawokiki. ²¹Baada ya kuva vapiti chikahi chilachu bila chilevi, hapo Paulo nakayemi pakatikati ya mabaharia kupwagha, "Akanalomi, mpasika muniyowaneli, na ngatikaturpwi nanga kuhuma ku Krete, ili kupata madhara haya na hasara. ²²Na henu nivafariji na kuvapekeha mitima kwa ndandi ngakukuvi na kuhova womi kati yinu, isipokuwa hasara ya meli tu. ²³Kwa ndandi ikilu yeyipetiki malaika waka Chapanga, ambayi Chapanga hoyu nenga ni waki, na ambaye nimwabudu pia - malaika waki akayemi paukehi yangu ²⁴na kulanda, "Ukayoghopa Paulo. Lazima uyemayi palongi yaka Kaisari, na lolayi, Chapanga katika wema akupekihi hava woha ambao vasafiri papamo na wenga. ²⁵Hivyo, akambako, mjipe moyo, kwa ndandi, ninkolopa Chapanga, kwamba naikuwa ngati moanipwaghili. ²⁶Lakini lazima tipotakika kwa kulapulika katika baadhi hya chirwa. ²⁷Pawahikiti ikilu ya kumi na nne, patayili tiendeshwa hoku na hoku mu bahari ya Adratik, ngati ikilu ya manani vela, mabaharia vakaholalili kwamba vaheghalili pa ndema. ²⁸vakatumii bilidi kupema kina cha machi na vakapatiki meta thelathini na sita, baada ya muda uyipi vakapemiki kaveti vakapatiki meta ishirini na saba. ²⁹Vakayogwipi kwamba tiweza kugonga mwamba hivyo vakahelihi nanga nchechi kuhuma kusehemu ya kuvekela nanga na kulova kwamba lukela ihika kanyata. ³⁰Vala mabaharia vakayii vapalapala namna ya kuitelekeza meli yela na vakahelihi mumachi maboti machoku machoku ya kuokolea eomi, na vakalitendiki ngati valekela nanga kuhuma sehemu ya palongi ya boti. ³¹Lakini Paulo akampwaghili askari yola wa jeshi la Kiroma na vala askari, "Ngamuwezi kuokoka isipokuwa vandu avava valighalyayi mumeli". ³²Kisha vala askari vakahekiti mighoyi hya boti na kuileka itolika na machi. ³³Chikahi mwanga wa lukela pawayi upitalila, Paulo akavapembalili woha angalau vakula kidogo. Akalanda, "Lendeni ni lichova la kumi ni nchechi mulendalela panga kula, ngachemkuliki chindu. ³⁴Henu nindova mutola chilevi chichokopi, kwa ndandi yenjeni ni kwa ajili ya kulama kwinu; na njeta hata liyunju limu la mamutu ghinu lilahovayi. ³⁵Paayomwili kupwagha hagma, akatoliki mkate akachenguha Chapanga palongi ya mihu yaka kila mundu. Kisha akanukwili mkate akatumbwili kula. ³⁶Kisha woha vakatiwiki nima nawombi vakatoliki chilevi. ³⁷Tikayii vandu 276 mkati ya meli. ³⁸pavayomwili kula

cha kuyaghanila, vakaitendiki meli ipepukayi kwa kulekela nganu mukati ya bahari.³⁹ Payayii muhi, ngachevaumanyi ndema, lakini vakaiweni sehemu ya nchikavu yeiyingili mumachi yeyayii ni mchangi wanawingi. vakajadiliini ngati waweza kuiendesha meli kuyelakela hapo.⁴⁰ Hivyo vakahileghalikihi nanga vakahilekiti mubahari. katika chikahi chechechi vakahileghalihi mighoyi hya tanga na vakayinwi sehemu ya kulongi kueleke kumpongu, hivyo vakaelekili kusehemu heyi ya mchangi wanawingi.⁴¹ Lakini vakahikiti mahali ambapo mikondo hiveli hya machi ihmangana, na meli ikaelekii kunchangi. Na sehemu yela ya kulongi ya meli ikakwamiki pala na ngacheyaweziki kuwoka, lakini sehemu ya kulongi ya meli ikatumbwi kuvunjika kwa ndandi ya ukali wa mayegha.⁴² Mpango wa vala askari ukayii kuvakoma vafungwa, ili kwamba njeta ambaye akayaweziki kuhoghalela na kutira.⁴³ Lakini askari yola wa jeshi la Kiroma apalika kuokoa Paulo, hivyo akayemiki mpango wawu; na akavaamwili vala ambao vaweza kuhoghalela, vahomba kuhuma mumeli hoti na vayenda kundema.⁴⁴ Kisha akanalomi vangi vayengalyayi, vangi panani ya hipandi hya mbao na vangi panani hya hindu hengi kuhuma mumeli. Kwa ndela heyi akapitali kwamba woha tikahikiti salama kundema.

Chapter 28

¹Pavatihikihi wichu, tikamanyiki kwamba chirwa chikemeka Malta. ²Vandu venehi va pala nga pela kwamba vakatipekihi ukarimu wa kawaida, bali vakakohiki moto na kutikaribisha tawoha, kwa ndandi ya ihula na mbepu yeyayii iyendalela. ³Lakini Paulo paayii akusanya mzigo wa hanju na kuuveka pamoto, liyoka lichoku lana sumu likapitiki mu hanju hela kwa ndandi ya lyotu lela, na likalinyongalihi muchiwoku chaki. ⁴Vandu venehi va pala pavaweni chinyama chiyenjelana kuhuma ku chiwoku chaki, vakapwaghalanili veni kwa veni, "Mundu hoyu chakaka ni muuaji ambaye atiriki mubahari, lakini haki ngacheingeka kulama." ⁵Lakini yombi akandekali chinyama hoyu pa moto na ngacheapatiki madhara yoyoha. ⁶Wombi vandendalya ahimba kwa homa au ahawuka ghafla na kuhwa. Lakini baada ya kundolalela kwa chikahi chilachu na kuwona kwamba njeta jambo ambalo nga la kawaida kwaki, vakang'anamwili maholalelu yawu na kupwagha akayii chapanga. ⁷Basi mahali pala karibu pakayii na luhombi ambalu lukayii mali yaka nkolongwa wa chirwa, mundu yokemika Pablo. Akatikaribish na kutikarimu kwa machova ghatatu. ⁸Ikapitalili kwamba atati vaka Pablo akakamuliki na homa ya kuharisha. Na Paulo paanjendili, akaloviki, akavetiki mawoku panani yaki, na kumponya. ⁹Baada ya kupitalila heli, vandu vingi pala pa chirwa vavayi valwala pia vakapiti na kuponywa. ¹⁰Vandu vakatiyini kwa heshima hyanawingi. Patayili tijiandaa kusafiri, vakatipekihi hela hetipalikayi. ¹¹Baada ya miehi hitatu, tikasafiri mukati ya meli ya Iskanda ambayo ikayili ilapuliki mbepu pa chirwa hapo, ambayo viongozi vaki vakayii valongu vaveli mavela. ¹²Baada ya kuva titoliki katika muchi wa Sirakusa, tikatemi pala machova ghatatu. ¹³Kuhumila pala tikahikiti muchi wa Regio. Baada ya lichova limu mpongu wa kusini ukapitalii ghafla, na baada ya machova ghaveli tikahikiti muchi wa Putoli. ¹⁴Hoku tikavahimanili baadhi ya valongu na tikakaribishwi kutama nawu machova saba. Kwa ndela heyi tikahikiti Kurumi. ¹⁵Kuhuma hoku valongu vala, baada ya kuva vayowini habari hitu, vakahikiti kutiyopalela hoku soko la Apias na Hotel tatu. Paulo paaweni valongu vala akanchengwi Chapanga akaliyeghili ukangamahu. ¹⁶Patayingili Kuroma, Paulo akaruhusiwi kutama njika yaki papamo na askari yola yoayii andenda. ¹⁷Basi ikayii baada ya machova ghatatu Paulo akavakemiki papamu vala akambaku vavayili viongozi va Wayahudi. Pavahikiti papamo, akalandiki kwawu, "Valongo, papamu na kwamba ngachenihengiki kosa loloha kwa vandu hava au kuhenga kinyumi na taratibu hya akatati vitu vavatilongulili, nikapihakiki ngati mfungwa kuhuma Kuyerusalemu hadi mumawoku ya Warumi. ¹⁸Baada ya kuniheji, vapalika kunileka huru, kwa ndandi kukayi njeta sababu ya nenga ya kustahili adhabu ya nyihwa. ¹⁹Lakini Wayahudi vala pavalongili kinyume cha shauku yawu, nikalazimiki kuheketa rufani kwaka Kaisari, japokuwa ngacheyayi kana kwamba nileta mashtaka panani ya taifa langu. ²⁰Kwa ndandi ya kuheketa kwangu rufani, hivyo, nikaloviki kuvawona na kulongela na mwenga. Ni kwa ndandi ya chela ambachu Israeli ayinaukangamahu nachu, nikangangiki na kifungo cheni. ²¹Kisha vakampwaghili, "Ngachetiwahiki kuyopalela barua kuhuma Kuyudea kukuhusu wenga, wala njeta ndongu yoahikiti na kuwoha taarifa au kupwagwa lilovi loloha lihakahu kuhusu wenga. ²²Lakini tipala kuyowana kuhuma kwaku uholalela wole kuhusu kundi heli la vandu hava, kwa ndandi imanyakini kwitu kwamba lilongaleka kinyume kila mahali." ²³Pavayi vatengiki machova kwa ajili yaki, vandu vanawingi muni vakamhikili mahali paayi atama. Akapwaghiki jambo lela kwawu na kushuhudia kuhusu ufalme waka Chapanga. Akalengiki kuvashawishi kuhusu Yesu, kwa namna hyoha hiveli kuhuma katika sheria hyaka Musa na kuhuma kwa manabii, kutumbula lukela hadi chimihi. ²⁴Baadhi yawu vakashawishiki, chikahi vangi ngachevakolwipi. ²⁵Pavalepalili kuyetanganela veni kwa veni vakavokiti baada ya Paulo kupwagha jambo heli limo, "Roho Mhuhu akapwaghiki wichu kupetela Isaya nabii kwa akatati vinu. ²⁶Akapwaghiki, 'Yenda kwa vandu hava ulandayi, 'Kwa makutu yinu namuyowanayi, lakini ngamuelewi; Na kwa mihu yinu namlolayi lakini ngamutambui. ²⁷Kwa ajili ya mioyu ya vandu hava iyii dhaifu, makutu yawu yayowini kwa taabu, vatitili mihu yawu; ili kwamba vakahika kutambua kwa mihu yawu, na kuyowana kwa makutu yawu, na kuelewa kwa mitima yawu na kung'anamuka kaveti, na nikayanivaponyiki.'" ²⁸Kwa hiyo, mupasika kumanya kwamba womboni wokovu waka Chapanga upelikwi kwa vandu va mataifa, na navayowanilayi." (Zingatia msitari womboni ²⁹"Chikahi paayi apwagha mambo hagma, Wayahudi vakawokiti, vayii ni mashindano makolongwa kati yawu.", ngache uyii mu nakala bora hya mwandi). ³⁰Paulo akatemi mu nyumba yaki ya kupanga kwa miaka yoha hiveli, na akavakaribishi woha vavahikiti kwaki. ³¹Akayi ahubiri ufalme waka Chapanga na akayi afundisha mambo juu yaka Bambo Yesu Kristo kwa ukangamahu woha. Njeta yoanhivalili.

Romans

Chapter 1

¹Paulo, mtumishi yaka Yesu kristo, yovankemike kuwa mtume, na kutenga kumambu ya injile yaka Chapanga.

²Yenjeno ndoyela injile yaka haide mwande kupetela manabie vyake katika maandiko mahuo. ³Ni kuhuso Mwana wake, yovelakike kuhuma ukoo waka Daudi kwa namna ya yegua. ⁴Yombi vakatekutangaza kuwa mwana waka Chapanga Kwa nguvo yaka roho ya mtakatifu kwa kuvafufua vavawile, Yesu kristo Bwana wito. ⁵Kupetela yombi tukayopiki neema na utume kwa kutii kwa imani kati ya mataifu yoka, kundandi ya lihina lake. ⁶Kati ya mataifa aghagha, Mwenga pia vandoiki kuwa waka Yeso kristo. ⁷Barua yenje ni kwavoa vayii Rumi vakapala mungo, vakakoloiki kuwa vandu va huo. Neema na ivya kwino, na amani kuhuma kwaka Chapanga Atati vito na Bwana Yeso kristo. ⁸Kwanza, nishukuru Chapanga wangu katika Yesu kristo kuyile yinu mavoa kwa sababu imani yino vatenda kuihubili katika dunia yoka. ⁹Kwa maana Chapanga ni shahide wango, ambaye yonitumikila kwa roho yango katika injile yaka Mwana wake, jinsi monidumwi katika kuvataja. ¹⁰Daima nilova katika sala yango kwamba kwa ndela yokapi nipataye mwishu kwa na mafanikio henu kwa kupala Chapanga katika kuhika kwino.

¹¹¹²Maana nitamani kuvawona, ili nipata kuvapekea mwenga baadhi ya karama za kuroho nipata kuvaimarisha. Yaani, nilolakela kuniyegha moyo pamoja na mwenga, kwa ndela ya imani ya kela yumo wito, yinu na yango.

¹³Henu valongo, Ngachembala mkosaye kumanya kwamba, Mara nyinge ndendiki kusudi kuhika kwino, lakini vakate kuni hivilikila mpaka sayenu. Nipala ana ili kuvya na matunda kwino kama mokuyeli pia miongoni mwa vandu va mataifa. ¹⁴Vanidai wayunani na vagheni pia, vavayelewa na vang'ang'a. ¹⁵Kwa hiyo, kwa upandi wango, nenga hiyitayari kutangaza injili kwino pia mwenga momuyi akoko Roma. ¹⁶Kwa maana ngacheniwonela iyone injili, kwa kuwa ni uweza waka Chapanga kuleta wokovu kwa kila yo amini, kwa vyayahudi kwanza na kwa myunanipia. ¹⁷Kwa maana haki yaka Chapanga vatekuithibitisha kuhuma imani hata imani, koma movalembile, "Yoyina haki na isha kwa imani. ¹⁸Maana ghadhubu yaka Chapanga vate kuithirisha kuuma kunane dhida ya uase na wovu waka wa vando, ambao kwa ndela ya udhilimu uhia kweli. ¹⁹Yenje ni kwa sababu, yoha yayaweza kumanyikana kunani yaka Chapanga ni wazi kwao. Maana Chapanga atekafamisha. ²⁰Maana mambu yaki yangakuwonekana wicho yavi wazi tungu kuwombakika kwa ulimwengo. Yaeleweka kupetela hindu yeyiwambakike. Hindu yenjenu ni uwezo waki wa milele na asili ya uungu. Matokeo ghati, vandu havava ngache vavina udhuro. ²¹Yenje ni kwa sababu, pengine vatekumanya kuhusu Chapanga. ngache vaka tukue yombi kama Chapanga, wala ngakumpekea shukrani. Badala yaki, yayi ung'ang'a katika mawazo yao, na myoyo yao yeyina ng'ang'a ikayeghaliki luvendo. ²²Vakatijibika kuwa ni vava yelewa, lakini vakayi vang'ang'a. ²³Vakate kuguza utukufu waka Chapanga wangu na uharibifu kwa mfano wa sura yaka binadamo yoyi na uharibifu, na ya iyuni, ya Hinyahi yeyina maghoru nchenche, nayaiumbe heikwava. ²⁴Kwa hiyo Chapanga akavalekike vafuata tamaa ya mioyo yao kwa uchafo, kwa yegha yao kufedheeshwa baina yao. ²⁵Ni vene vagewize kweli yaka Chapanga kuka upali, na wala wawayinami na kuhihengee lihengu hindu nahengi pa njito walengee Chapanga, yava yosifiwa milele. Amina ²⁶Kwa sababu yanje, Chapanga akavalekiki vafuataye tamaa yao ya iyone, kwa kuwa akambomba vao vakagewizi matumizi yao ya asili kwa chela chechiyili kinyumi na asili. ²⁷Hali kadhalika, vakambako pia vakakotwiki matumizi yao ya asili kwa akambomba na kuwaka na tamaa dhidi yao vene. Hava vakayi akambako ambao vakatendiki na akambomba ayao yanga kuwapasa, na ambao vayopiki adhabu yeipaswa kuova kwao.

²⁸Kwa sababu vakate kukana kuwa na Chapanga katika ufamu wao. akalekiki vafuataye malango yao yanga kufaa, vatenda mambo yaa yangakufaa ²⁹Vatweli na udharimu waka, maovo, tamaa na uyaya. Vatweli na wiho, kukoma, ngandu, kukongana, na nia ibaya. ³⁰Vombi pia ni vasengenyaji, na kukopokanela, na vavayi kumchukiala Chapanga. Vavayina, vurugu, chiburi, na Majivuno. Vombi ni vatonga mabaya, na vangakutii vazazi vao. ³¹Vombi njeta ufahamu; vangakuaminika, njeta mapenzi ya asili, na vanga na huruma. ³²Vayelewa kanuni yaka Chapanga ya kwamba vandu vavatenda mambo ya jinsi yenieye vastahili kuwa. Lakini situ vatenda mambu yanaya, vau pi avakubaliana na vala vavatenda mambo yaniaya.

Chapter 2

¹Kwa hiyo ngacheuyina na udhuru, wenga uhukumuye, kwa maana katiak ghala uhukumu yongi ujiveka muhatiani wamwene. kwa maana wenga youhukumu utenda mambu ghalaghala. ²Lakini tumanya kwamba hukumu yaka Chapanga ni yaukweli kuanani yao vavatenda mambo kama ghanagha. ³Lakini wenga fikilya lende, mwenga ambaye utenda kuhukumu vala vavatenda mambu ghanagha ingawa nawenga utenda mambo yalaya. Je naukwepa hukumu yaka Chapanga. ⁴Au ufikiri pachokopi sana kumani ya unawingi wa wema waka, kuchelewa kwa adhabu yake, na uvumilivo wake? Je, ngacheumanya kwamba wema waki utakiwa kukuelekeza katika toba. ⁵Bali kwa kadili ya ugumo wako na kwa mou waku wanga na toba ujiveke wamwene akiba ya ghadhabu kwa lichova lela la gadhabu, yaani, lichova lela la ufunuo wa hukumo ya haki yaka Chapanga. ⁶Yombi nandepaye kila mundo kipemo sawa na matendo yake. ⁷Kwa valava ambao kwa uthibitiasho wa matendo manyai vatafwiti sifa, heshima na kutokukaribika napekeaye uzima wa milele. ⁸Lakini kwa vala ambao ni vabinafsi, vangakutii ukweli bali hutii dhuluma, ghadhabu na hasili hukali naihikeye. ⁹Mungo nataletaye dhiki na shida kunani ya kila nafsi ya binadamu yotendiki uovo, kwa myahudi oti na kwa myunani pia. ¹⁰Lakini sifa, heshima na imani nayihikaye kwa kila mundo yotenda manyae, kwa myahudi ati, na kwa myunani pia. ¹¹Kwa maana njeta upendeleo kwaka Chapanga. ¹²Kwa maana ngati vela vavawingi vavakosiki panga sheria navaovaye panga sheria, na ngati vela vanawingi vavakosiki kulengana na sheria. ¹³¹⁴Maana te totuyohana sheria vavayina haki palongi yaka Chapanga, bali vala vavatenda sheria navahesabiwa haki. Kwa maana vandu va mataifa, ambao vanga ni sheria vahenga kwa ajili mambu ya sheria, vau, vakuva sheria kwa nafsi yao, ingawa vombi njeta shelia. ¹⁵Kwa lende valangia kuwa tabia yeyihitajika kwa mujibu wa sheria yalembakiki mukati ya mioyo yao. Malengo ghao pia ghavashuhudia vombi, na mawazo yau vene ama kuvashitaki au kuvalinda vombi vene. ¹⁶Na pia kaka Chapanga. Agha nayopitililaye katika machova ambayo Chapanga pamuti ahukumwa siri ya vandu vao. Sawasawa na injili yango, kwa ndela yaka Yso kristo. ¹⁷Tupwagha kuwa ujiloa wamwene myahudi yotemi katika sheria, shangiliaye kujisifu katika Chapanga. ¹⁸Yamaye mapantu yake, na kupema mambo ambayo yayapishona nayo badala ya kulaghalikila na sheria. ¹⁹Na tupagha kuwa uyina ujasili kwa wenga wamwene ni kiongozi wqa kipofo mwange kwa vela vavayi paluvendo, ²⁰Yolekebisha ang'ang'a, valimu wa vana, na kuwa uyinayo katika sheria jinsi ya elimu na ukweli. ²¹Wenga basi, wouhubuli yongi je, hujifundisha wamwene? Wenga wo uhubiri kutokuyiva, je wenga uyiva? Wenga upwagha ukazini, je uzini? ²²Wenga wouchuki Sanamu, je uyiva kuhekaru? ²³Wenga wo ujisifu katika sheria, je ngache kaumfedhehishi Chapanga katika kutunyuea sheria? ²⁴Kwa maana "lihina laka Chapanga litekufedheeshwa kati ya vandu va mataifa kwa sababu yino," kama moilembakike. ²⁵Kwa maana kutahiriwa kweli kuafaa ngati utii, sheria lakini ngati wenga ukiuka sheria, kutahiliwa kwaku kukuva kutokutahiliwa. ²⁶Basi naivi, mundu wanga kutailiwa ayendiya kukamu matakura ya sheria. Je kutokutahiriwa kwaki ngatutolekeke kumambu atekutahiriwa? ²⁷Na yombi ywanga kutahiriwa kwa tohara pia lakini akona akiuka sheria? ²⁸Kwamaana yombi nga myahudi yoyi kwa hali ya kunja wala kutahiriwa nga kola ambako ni kwa kunja tu katika yegha. ²⁹Lakini yombi ni Myahudi yoyi kwa mkati, na tohara ni ya moyu, katika roho, nga katika andiko. Sifa yaka mundu wa namna yeneyi ngacheyihumaga na vandu bali yihuma kwaka Chapanga.

Chapter 3

¹Kisha ni faida gani yinayo Myaudi? Na faida ya tohara yakike? ²Ni wachu sana kwa kila ndela. Mwanzo wa waka, wayaudi. vakakabiziwi mfuno kuhuma kwaka Chapanga. ³Lakini na kuyawole na iyi baadhi ya mayaudi ngache vavina imane? Je, kuto kuamini kwao na kutenda uaminifu waka Chapanga kwa batile? ⁴Nga vela. Badala yake kofuka Chapanga awo nakanaye kuwa kweli, hata kila mundu ni mpue, kama moiylile ilembekike, "Yakwamba uweza kuwonekana kuwa woyina haki katika malove yako, na uweza kushinda pauyingi katika hukum." ⁵Lakini nauyi ubaya witu ulangia haki yaka Chapanga, tupwagha kike? Chapanga si dhalimu pawoa ghadhabo yake, je hayi vela? ⁶Nongela kuhumana na mantiki yaka binadamo Nga vela! Ni namna gani kofo Chapanga nahukumwa ulimwengo? ⁷Lakini na iyikweli yaka Chapanga kupetela upue wango kuwoa sifa inawinge kwa ajili yaka, kwandandi a kike nikona ni hukumwa kama wonyina dhambe. ⁸Kundandi ya kike tukapwagha, ngati movatukopukanile na ngati vange movathibitishala kuwa tupwagha, Tutende ubaya, ili manyae yahikaye. Hukumu panani yao ni ya haki. ⁹Ndo kike basi? Tijitetea taveti? Ngavela kabisa. Kwa kuwa tenga tayali tuvahutumwi wayahudi nawayunani voa papamoya kuwa vayi pahi ya dhambi. ¹⁰Yenje ni kama movalembile: "Njeta yoyina haki, hata yumo. ¹¹Njeta mundo ambaye yo yelewa. Njeta mundo ambaye yontafuta Chapanga. ¹²Voha vagewiki. Vombi kwa pankamo vayi vanga maana. Njeta yotenda manyae, la, hata yumo. ¹³Makoo ghao likabule leliyi lipala. Milimi yao itekukonga. Sumu ya liyoka iyi pae ya milioni yao. ¹⁴Vinywa yao hitweli laana na uchungu. ¹⁵Magholo yao iyina imbelu ya kuyitila damo. ¹⁶Uharibifu na mateso yayi katika ndeala yao. ¹⁷Vandu hara ngachevamanyi ndela ya amani. ¹⁸Njeta hofu yaka Chapanga palongi ya pamiu yao. ¹⁹Henu tumanya kwa chokapi sheria mo ipwaghila, upwagha na vala vavayi pae ya sheria. Yenje ni ili kuwa kila kinywa chifungwaye, na vela kuwa ilimwengo woa uweza kuwajibika kwaka Chapanga. ²⁰Yenje ni kwa sababu njeta yegha womusi huesibiwaye haki kwa matendo ya sheria palongi ya miu yake. Kwa kuwa kupetera sheria huika ufahamu wa dhambe. ²¹Lakini sayenu panga sheria, haki yaka Chapanga manyikine. Ikashuhudiwi kwa sheria na manabii, ²²Yene ni, haki yaka Chapanga kupetela imani katika Yesu kristo kwa vala vokapi vavaamini. Maana njeta tofaute. ²³Kwa kuwa voa vatendikidhambe, na kupungukiwa na utukufo waka Chapanga. ²⁴Vavelangike haki waka kwa neema yake kwa ndela ya ukombozi woyili katika kristo Yesu. ²⁵Kwa mambu Chapanga akambokiki kristo Yesu aya upatanisho kwa ndela ya imani katika mwahi wake. Akamboiki kristo ngati ushaidi wa haki yake, Kumambu ya kulekekeka dhambi yeyipetike. ²⁶Katika uvumilivu wake. ghanga yao yakapitili kulangia haki yake wakati wombone wa sayenu. Yenje ikayi ili aweza kujithibitisha yoyina mundu yokapi kumambu ya imani katika Yesu. ²⁷Kuyikwako basi kujisifo? Kutekutengwa. Kwa misingi yaleko? Misingi ya matendo? anhalakine kwa misingi ya imani. ²⁸Vela tulitumisha kwamba mundo vambelengela haki kwa imani panga matendo ya sheria. ²⁹Au Chapanga ni Chapanga wa wayahude tu? Je yombi nga Chapanga wa vandu va mataifa pia? Ena, wa mataifa pia. ³⁰Naiyi kwa kweli Chapanga ni yumo, na vela nga haki vaviyi na tohara kwa imani, na vanga kutahiriwa kwa ndela ya imani. ³¹Je tenga tugeuza sheria kwa imani? Nga vela! kinyume cha ghanagha, tenga tusibitisha sheria.

Chapter 4

¹²³Natupwagha kike kaveti kwamba Abrahamu, atativitu kwa jinsi ya yegha, atekupatikana? Kwa maana na ivi Abrahamu akavelangilewi haki kwa matendo, kayavi na sababu ya kuyasifu, lakini nga palongi yaka Chapanga. Kundandi maandiko yapwaghawole? "Abrahamu akamwamini Chapanga, na ikaverangiki kwake kuwa haki."⁴Henu kwa mundu yoahenga lihengo, malepo ghake ngayaverangeke kuwa ni manyae, bali, kwa ni dene.

⁵Lakini kwa mundu yangwa kuhenga lihengu bali amwamini yombi yombi ambaye ambaye ambelangi haki ywangakuwa na mtauwa imani yaka mundu hoyo vaverangi kuwa haki.⁶Daudi pia alongela baraka kunani ya mundu ambaye Chapanga ambalangi haki pangi matendo.⁷Akapwaghike, "Vatekubalikiwa vala ambao mabaya yau yatekusamehema na ambao dhambi yau vatekuyekelela.⁸Atekubalikiwa mundu yola ambaye Bwana achemwosibili dhambe.⁹Basi je baraka yenje ni kwa vala vavatahiriwe pele, au pia kwa vala vanga kutahiriwa? Kwa maana tupwagha "kwa Abrahamu imani yake vaverangire kuwa ni haki.¹⁰Vela vaverangiwole basi? wakati Abrahamu akayi katika tohara au kabla ngache tahiriwe? ngacheyavile katika kutahiriwa, bali katika kutotahiriwa.¹¹Abrahamu akayopiki alama ya kutahiliwa. Awo ukayi muhimu wa yela haki ya imani yevinayo tayari kabla ngachetailiwe. Matokeo ya ishara yenje ni kwamba akatendakiki kuwa atati wa vao vavaomini, hata kama vayi katika kutokutahiriwa. Yenje iyina maan kwamba haki naiveringikaye kwao.¹²Yenje pia akamaanishi kuwa Abrahamu akatendakiki atati wa tohara situ kwa vala vavatokana na tohara, bali pia vala vava fuata nyayo ya atate vito Abrahamu. Na yenje ndo imani yeyinayo kwa vanga kutahiriwa.¹³Kwa maana ngache yavi sheria kwamba ahadi vakawoiki kwa Abrahamu na uzao, ahadi yenjenu ya kwamba yavayae varithi va dunia. nangakuwa, ikayi kupetela haki ya imani.¹⁴Kwa maana ngati sheria ndo varithi, imani ivi waka, na ahade imebatilika.¹⁵Kundandi sheria huleta ghadhaba, lakini pala ambapo njeta shiria, pia kuto kutii.¹⁶Kundandi yenjenu ale kupitilila kwa imani, ili iya kwa neema. Matokeo yake, ahadi ni dhahiri kwa auau woka. Na vazawa hava situ vala vavamanyi sheria, bali pia vala ya Abrahamu. Kwa maana yombi ni atati vitu te tavoa.¹⁷Ngati motulembile, "Nikutendiki wenga kuwa atati wa mataifa ghanawinge," Abrahamu akayi katika uwepo wa yola yoamine, yaani, Chapanga ambaye hapekea vavawile uzima na kuyoloa mambo ambayo njeta ili yaweza kuwa.

¹⁸Licha ya hali yoa ya kunja, Abrahamu kwa ujasili akamwamini Chapanga kwa machova ghaghaika. Vela akayi atati wa mataifa ghanawinge, kulengana na chela chechi kapwaghakike,".... Ndo momutiivyaye uzao wako.

¹⁹Yombi ngachevile katika imani. Abrahamu atate kukili kwamba yegha yake mwene ukayomwike kuwa - akayi na umri wa karibu miaka mia moja. Pia akaye na hali ya kuwa ya lutumbu lakasara.²⁰Lakini kumambu ya ahadi yaka Chapanga, Abrahamu ngachekasitike katika kutomwomini. Bali, akanjeghi nguvu katika imani na akasifiki Chapanga.²¹Akayi amanyi hakika ya kuwa chela ambacho Chapanga atekuhaidi, akayi pia na uwezo wa kukikamilisha.²²Kwa hiyo yenje pia akaverangike kwake kuwa ni haki.²³Henu ngache ikalembakike tu kwa faida yake, kwamba akaverangike kwake.²⁴Ikalembakike kwa ajili yito pia, kwa vavavekile kuhesabiwa, tenga ambao tuamini katika yombi yonkafwiti Bwana wito Yesu kuhuma vavawile.²⁵Hayo ni yola yomusi vamboikaye kwa ajili ya makosa yito na kufufuliwa ili tupataye kuhesabiwa haki.

Chapter 5

¹Kwa kuwa vatuverangi haki ndela ya iamani tuyina amani na Chapanga kwa ndela ya Bwana wito Yesu kristo.

²Kupete yombe pia tuyina fursu kwa ndela ya imani katika neema yenje ambayo mukati yake tuyemaye. Tufurahi katika ujasili wotupekea Chapanga kwa ajili ya badaye, ujasiri ambao natutenda kushiriki katika utukufu waka Chapanga.³Nga lende pena, lakini pia tufurahi katika mateso ghito. Tumanye kwamba mateso yavereka uvumilivo. ⁴Uvumilivo huveleka kukuyetekela, na kukuyetekela kuvereka ujasiri kwa ajili ya badaye. ⁵Ujasili wombo ngacheutatisha tamaa, kumambu upendu waka Chapanga vatekuyitila katika mioyo yito kupetela Roho Mtakatifo, ambaye vakamboiki kwito. ⁶Kwa kotuvile tuyi tu dhaifu, kwa wakati mwafaka kristo akawile kwa ajili ya vabaya. ⁷Kwa kuwa naiya vigumo kuwa ajili ya mundo yoyina haki. Yenje ni kwamba, pengine mundo natekusubutukuwa kwa ajili ya mundo mwema. ⁸Lakini Chapanga atekuhakikisha upendo wake mwene kwito, ku mambu wakati woturile tukona totuyina dhambe, kristo akawile kwa ajili yito. ⁹Kisha zaidi ya yak, sayenu kwa kuwa vatuverangi haki kwa mwahe wake, natuokuliwaye kura hiyo kuhuma katika gadhabu yaka Chapanga.

¹⁰Kwa kuwa, nauyi wakati wotuvile maadui, vaka tupatanishi na Chapanga kwa ndela ya kuwa kwaka mwanawake, zaidi sana, baada ya kuwa tuyomwi kupatanishwa, natuokuliwaye kwa maisha yake. ¹¹Nga ana pela, bali pia tuyurahi katika Chapanga kupetela Bwana Yesu kristo, kupetela yombi ambaye sayenu tuyopiki upatanisho wombone. ¹²Kwaiyo basi kupetela mundo yumo dhambi ikayingi padunia yenje kuwa kikayingi kwa ndela ya dhambe. Na kuwa kukate kusambaa kwa vandu voa, kumambu voa vakatendiki dhambe. ¹³Kwa kuwa hadi sheria ikavi padunia, k=lakini dhambe ngacheihesabika wakati njeta sheria. ¹⁴Hataa vela. kuwa kukataliwi kuhuma Adamu hadi Musa, hata panane ya vala ambao ngache vatendiki dhambi kama kutokutii kwaka Adamu, ambaye ni mfano wa yombi ambaye akayeakayahikike. ¹⁵Lakini hata vela zawadi ya waka si kama kosa kwa kuwa naiyi kwa kosa la yumo vanawinge vakawile, zaidi sana neema yaka Chapanga na zawadi kwa neema ya mundu yumo, Yesu kristo, itekuzidi kuyonjekeka kwa winge. ¹⁶Kwa kuwa zawadi nga kama matokeo ta yola ambaye akatendiki dhambi. kwa kuwa upande wonge, hukumo ya adhabu ikahikiki kumambu ya kosa la mundu yumo. Lakini kwa upande nawongi, kipawa cha waka chechihuma katika kuhesabiwa haki kihakikiki baad ya makosa yanawinge. ¹⁷Kwa maana naiyi kwa kosa la yumo, kuwa kikatekutawala kupetela yumo, zaidi sana vala ambao navayopayi neema yinawinge pamoja na kipawa cha hake navatawala kupetela maisha ya yum, Yesu kristo. ¹⁸Vela basi, kama kupetela kosa limo vandu voa vakahikike kwenye hukumu, ingawa kupetela tendo limo la haki kukahikiki kuvarangiwa haki ya maisha kwa vandu voa. ¹⁹Kwa kuwa kama kupetela kutokutii kwa mundo yumo vanawinge vaka vatendiki vavayina dhambe, vela kupetela utii wa yumo vanawingi navatendakika vavayina haki. ²⁰Lakini sheria ikayingi pankamo, ili kwamba kosa liweza kuenea. Lakini mahali ambapu dhambi akatekuzidi kuwa inawingi, neema itakuyonjekeka hata zaidi. ²¹Yenje ikapitali ili kwamba, kama dhambi moyatawali katika kuwa, ndo hata neema iweza kutawala kuetela haki kwa ajili ya maisha iweza kutawala kupetela haki kwa ajili ya maisha ya milele kupetela Yesu kristo Bwana wito.

Chapter 6

¹Tupwagha kike basi? Tuyendaye katika dhambi ili neema iyonjakikyaye? ²Nga vela. Tenga tatuwile dhambi, tuweza katika kristo vakabatizwi katika mauti yake? ³Je ngachemumanya ya kuwa vala vavabatizwi katika kristo vakabatizwi katika mauti yake? ⁴Tukayi vatuzikike mankomo nayombi kupetela ubatizo katika kuwa. Yenje akatendikiki ili kwamba kama vela kristo movanjinulile kuhuma mauti kupetela utukufu wa Atate, ili kwamba nate tuweza kuyenda katika upya wa maisha. ⁵Maana naivi vatuunganishi pankamu nayombi katika mfano wa kuwa kwake, pia nava tuunganishae katika ufufuo wake. ⁶Tenga tumanye ana, utu wito wa zamane ukate kusulubiwa pankamo nayombe, ili kwamba yegha ya dhambi uharibiwaye. Yenje ikapitili ili kwamba tukatendele kuwa vatumwa wa dhambi. ⁷Yombi yawile vakantendiki yoyina haki belengana na dhambi. ⁸Lakini kama tuwile pankamo na kristo, tuamini kwamba natutenda kuishi pamoja na yombi pia. ⁹Tumanye kwamba kristo afufuliwe kuhuma katika vawawile, na kwamba nga yowi kaveti. kuwa ngachekutawala kaveti ¹⁰Maana kwa habari ya kuwa moweli kwa dhambi, akawile mara yimo kwa ajili woa. Hata vela, maisha ghaishi, aisha kwa ajili ya Chapanga. ¹¹Kwa ndela yeye, namwe pia mpaswa kuyivelenga kuwa vavawile katika dhambi bali hai kwaka CHapanga katika kristo Yesu. ¹²Kumambu yeneye ukaruhusu dhambi itawala yegha yake ili kusudi uweza kutii tamaa yake. ¹³Ukawoa sehemu ya yegha yaka katika dhambe kama Yombi yanga na haki, bali mujiwoayemavene kwaka Chapanga, kama vavayi womi kuhuma kumauti. Na muwoaye sehemu ya yegha yino kama yombo ya haki kwaka Chapanga. ¹⁴Mkaruhusu dhambi ivatawalaye. Kwa kuwa ngache mui pahe ya sheria, bali pahe ya neema. ¹⁵Kike basi? Tutendaa dhambi kwa kuwa ngache tuyipai ya sheria, bali pai ya neema? Nga vela. ¹⁶Ngachemanye ya kuwa kwaki yombi ambaye mjiwoa mwavene kama vatumishi ndo ambaye mwenga namya vatumishi vake, yombi momupaswa kuntii? Yenje ni kweli hata kama namwe ni vatumwa katika dhambi ambayo ipelekea mauti, au vatumwa va utii wo upelekea hake. ¹⁷Lakini ashukuriwaye Chapanga! kwa kuwa mkayi vatumwa wa dhambi lakini mtekutii kuhuma mumoyo yela namna ya fundisho lempatiki. ¹⁸Vantendiki huru kuhuma kwenye dhambi, na atendiki vatumwa wa hake. ¹⁹Nilongela kama mundu kumambu ya madhaifu ya yegha yino. Kwa maana kama vela momu woile iungu ya yengha yino kuwa vatumwa kwa uchafu na ubaya, kwa jinsi yeye, henu tulole iungu ya yegha yino kuwa vatumwa wa hiki kwa utakas. ²⁰Kwa kuwa wakati pamukayile vatumwa wa dhambi, mkayi huru patali na haki. ²¹kwa kuwa wakati wonowo, mukayi na litunda laleko kwa mambo ambayo kwa sayenu muwona iyone kwaghanagha? kwa kuwa matokeo ya mambo ghanagha ni kuwa. ²²Lakini kwa kuwa sayenu vantendiki huru patali na dhambi na mtendakiki vatumwa kwaka Chapanga, muiyina litunda kwa ajili ya utakasa. Tokeo ni wome wa milele. ²³Kwa kuwa mshahara wa dhambi maute, bali zawadi ya waka yaka Chapanga ni wone wa milele katika kristo Yesu Bwana wito.

Chapter 7

¹Au ngachemumanye, valongo vango (kwa kuva nilonge na vando vavaimanyi sheria), Kwamba sheria huntawala mundu pakuva wome?²Kwa maana mbomba yototulike akongakiki na sheria kwa yola nndomi wake pakuva wome, lakini naivi nndomi waki nawaye, naya vambekiki huru kuuma sheria ya ndoa. ³Vela basi, wakati nndomiwaki nakona aiishi, navi aishi na akambimba yongi, navandoa mzizi. Lakini naivi nndomi waki awile, ayi huro dhidi ya sheria, vela ngakuvi mzinzi naiyi aishi na nkambaku yonge. ⁴Kwa henu, valongu vangu, mwenga pia vakantendiki wafu kwa sheria kwa ndela ya yegha yaka kristo. Ivina ili mpata kuva unganisha na yongi, kwaka yombi ambaye akate kufufuliwa kuhuma vavawile ili tuweza kumbelekeka Chapanga matunda. ⁵Kwa maana patuvile katika hali yegha, tamaa ya dhambi vakate kuiyumua katika iungo yito kwa ndela ya sheria na kuivelekela mauti matunda. ⁶Lakini sayeno vatuhoghulile kuhuma katika sheria. Tuiwelile yela hali yeyutu pangike. Ili tupate kutumikia katika hali yampya ya Roho, na nga katika hali ya mwandi ya andiko. ⁷Tupwagha wole heno? Sheria ni dhambi? Ngavela. Hata vela, ngamkamanye dhambi, ngaikavi kwa ndela ya sheria. Kwa kuwa ngani kumanye kutamane kama sheria ngaikapwaghike, "Ukatamane." ⁸Lakini dhambi ikapiti nafasi kwa yela amri na ikaletiki mukati yango kila aina ya kutokolela. Kwa maana dhambi panga sheria iwile. ⁹Nane nikayi wome hapa hoti bila sheria, lakini paikaikiki yela amri, dhambi ikapatiki uhai nane nakawile. ¹⁰Yela amri ambayo ikayekuletiki wome akagawiki kuva mauti kwango. ¹¹Kwa maana dhambi ikapatiki nafasi kwa yola amri na ikanikongiki, kupetela yela amri, ikanikomike. ¹²Vela sheria ni takatifu, na yela amri ni takatifu, ya, na njema. ¹³Vera basi yela yeiyi inyaie ikayi maute kwango nenga? ikakuva vera kamwe. Lakini dhambi, ili iwonekanaye kuwa ni dhambi hasa kupetela yela inyaie, ikaletiki maute mukati yango. Yenje ikavi kwamba kupetela yela amri, dhambi izidi kuva ibaya mno. ¹⁴Kwa maana tumanye ya kuwa sheria asili yake ni ya rohoni, lakini nenga ni mundo wa muyegha. Vanilombie bae ya utumwa wa dhambi. ¹⁵Maana yanitenda ngachenilielewa dhahiri. Kwa kuwa lela lenipala kutenda, ngachendenda, na lela lenilichukia, ndo lenitenda. ¹⁶Lakini kama nitenda lela langakupala kutenda, niyetekenela na sheria ya kuwa ni inyaie. ¹⁷Lakini sayenu nga nenga nafasi yango yaniyatenda haya, bali ni yela dhambi yeyitama mukati yango. ¹⁸Kwa maana nimanye yakuva mukati yango, yoani ya yegha yango ngalitama jambo linyae. Kwa kuwa tamaa ya leliyi linyae iyi mukati yango, lakini ngachenilitenda. ¹⁹Kwa maana lela linyai lenipala ngachenilitenda, bali lela libaya langa kulipala ndo nilitenda. ²⁰Sasa kama nighenga lela langa kulipala, nga nenga binafsi nilitenda, bali yela dhambi yeyitama mukati yango. ²¹Ni manye kavete iy kanuni mukati yango ya kupala kulunga leliyile linyae, lakini ubaya hakika uyi mukati yango. ²²Kwa maana nimfurahia sheria yaka Chapanga kwa utu wa mukati. ²³Lakini niwona kanuni yeyile tofauti kati ya iungo ya yegha yango. ilapu ngondo dhidi ya kanuni yampya katika malango yango. Inifanya nenga mateka kwa kanuni ya dhambi yeiyile katika iungu ya yegha yango. ²⁴Nenga ni mundo wa huzune! Nane yomutianiokuaye na yegha yenje ya maute? ²⁵Lakini shukrani kwaka Chapanga Yeso kristo Bwana wito! Vera basi. Nenga namwene kwa malangu ghango nitumikila sheria yaka Chapanga. Bali, kwa yegha nitumikila ya dhambi.

Chapter 8

¹Kwa vela basi njeta hukumo ya azabo panani yau vavavi katika kristo Yesu. ²Kwa kuva kanune ya Roho wa wome wo wouva katika kristo Yesu initendiki nenga kuva hulo kutali na kanune ya mahakau na nyiwa. ³Kwa maana chela ambachu sheria ikashindwiki kutenda kwa sababo ikavi zaifo katika yegha, Chapanga akatendike. Akantumiki mwana waki wa kanjika kwa mfanu wa hyegha ya chihakao avya sadaka ya mahakao, na akaihukumo chihakao katika hyegha. ⁴Akatendiki ana ili malaghalakilo ya shelia yatimilikaye mkati yito, tenga tangakuye ndana kwa kufwata mambu ya hyegha, bali kwa kufwata mambu ya Roho. ⁵Vala vavafwatali yegha vayafikili mambu ya hyegha, lakini vala vavafwata Roho vayaholale mambu ya Roho. ⁶Kwa kuva nia ya hyegha ni kuha, bali nia ya Roho ni womi na amane. ⁷Aye ni kwa ndandi yela nia ya hyegha ni vadue panani yaka Chapanga, kwa mana ngachetii shelia yaka Chapanga, wala ngacheiweza kuiyetekela. ⁸Vala vavaifwata hyegha ngache vaweza kunyambila Chapanga. ⁹Hata vela, ngachemuvi katika hyegha bali katika Roho, ngati ni kweli ngati ni kwele kwamba Roho waka Chapanga aishi mukati yino. Lakini ngati mundu ngachevi Roho wa kristo, yombi nga waki. ¹⁰Ngati kristo ayi mukati yinu, hyegha ipotile kwa mambu ya chihakao, bali roho ndeyome kwa mambu ya hake. ¹¹Naivi Roho yaka yola yoakamfufwi Yesu kuhuka kuha aishi mkati yito, yombo yola yoakamfufwi kristo kuhuma katika kuha naipekyia pia hyegha hino ya kupotela mwomi kwa indela ya Roho waki, yotama mkati yino. ¹²Henu basi, valongu vango, tenga tuvadene, lakini nga kwa hyegha kwamba tuishi kwa jinsi ya hyegha. ¹³Kwa ndandi anamuyi muishi kwa jinsi ya hyegha, panaa kalibo kuha, lakini anaivi kwa Roho muyafisha matendu ya hyegha, ninamo yamuishia. ¹⁴Maana ngati ambavo vanawingi valongoheka na Roho waka Chapanga, ava ni vana vaka Chapanga. ¹⁵Kwa kuva ngachemukanjopali roho va vatumwa kavete hata moyowupa. Badala yaki, mukayopiki Roho ya kutenda kuva vana, ambayu kwa yo tulela "Abba, Tate!" ¹⁶Roho mwene ashuhudia papamo na roho hito ya kuva to tavana waka Chapanga. ¹⁷Ngati tu tavana, basi tu walisi pia, walisi waka Chapanga. Na tenga tu walisi papamo na kristo, vaivi kwa kwele tuteseka na yombi ili tupataye kutukuzwa papamo nayombi. ¹⁸Kwa kuva niyavelengeka matesu ya chikahi chenje kuva nga chindo nanilenganishe na utukufu wowahyekenuliwa kwito. ¹⁹Kwa mana hiumbi yoha pia hitazamii kwa shauko yanawingi kuhyekenuliwa ka vana waka Chapanga. ²⁰Kwa mana kuwomba pia ukatishwi pahi, ya ubatile, nga kwa iale yaki, ila kwa sababo yaki yombi yoitishie. Ni katika kutumaine. ²¹Kwamba kuwomba kwene nakunavaveka uhulo wa utukufu wa tavana waka Chapanga. ²²Kwa mana timanyi ya kuva kuwomba naku pia alwalila na kutesekela kwa kupotakeka papamo hata sayeno. ²³Nga veala tu, ila na tenga tavene tatuva na malimbuku ya Roho - tenga pia tipotakeka katika nafsi hitu tulendele kututenda vana, yani kukombola kwa hyegha yito. ²⁴Kwa mana ni kwa talaja ale tukao kuliwi. Lakini chindo chechakatalajiwi chikawonakini njeta talaja kaveti, kwa manani nane yochitalaji chela chechiwona? ²⁵Bali ngatituchitalaji chindu changa kuchiwona tuchilendela kwa sabari. ²⁶Kwa jinsi aye henu, Roho nayombi atisaidia katika uzaifo wito, kwa maana ngachetimanyi kulova jinsi mutupaliki, lakini Roho mwene atilova kwa kupotekeka kwangukuweza kupwaghakika. ²⁷Ni yombi yoichunguza mioyo aimanya malango ya Roho, kwa sababu alova kwa niaba yau vavaamini kulengana na mapalu yaka Chapanga. ²⁸Nate tumanyi ya kuva kwa voha vavampala Chapanga, yombi atenda mambu yoha papamo kwa wema, kwa vala voha vavalohakike kwa kusude laki. ²⁹Kwa Sababo vala voha vavaamanyi kutumbula asile, pia akavahawile kutumbulila asile vafananishwa na mfanu wa mwana waki, ili yombi avya mzaliwa wa kulongole miongone mwa valongo vanawingi. ³⁰Na vala vakahawile kutumbu asile, ava akavaloi pia. Na vala vaakalohiki, wombi akavahesabi hake. Na vala vaakavelangi hake, ava pia akavatukuzwe. ³¹Tupwagha kike basi panani ya mambu ayaya? Chapanga anavi upandi wito, ni naa yovi panani yito? ³²Yombi vangakundekeka mwana waki mwene bali akambohiki kwa ajile yito tenga tawoha anakosawole kutukilimii na mambu yoha papamu nako? ³³Ni naa yomutiatakila vateule vaka Chapanga. Chapanga ndemweni kuvavelenge hake. ³⁴Ni naa yomutiatakila asabo? Kristo Yesu nde yoakawile kwa ndandi yito na zaidi ya aya, yombi pia akafufuliwi. Nayombi atawala papamo na Chapanga mahale pa heshima, nakaveti nde yotilovavela tenga. ³⁵Ni naa yomutiatakila na upala wa kristo? zike, au shida, au mang'aiku, au inyala, au heu, au hatale, au lipanga. ³⁶Ngati molembi, "kwa faida yaku vatukoma muhi yoha. vakativingi ngati limbelele la kuchinjakika." ³⁷Katika mambu aya yoha tenga tu zaide ya vashinde katika yombi yotipaliki. ³⁸Kwa mana niyomwi kusawashika kwamba wala nyiwa, wala womi, wala malaika, wala mamlaka, wala hindo hiyim, wala makile. ³⁹Wala vavayi kunani wala vavayi pahi, wala chiumbe chengichochela, ngachiweza kututenga na upalo waka Chapanga ambayu ni kristo Yesu Bambo wito.

Chapter 9

¹Nilonge ukweli katika kristo. Ngachenonge upuhe, na zamila yango ishuudii papamo nanepane katika Roho nhuhu, ²Kwamba kuvi na uzune ukolongwa na mauvivo yanga kukoma mukati ya moyu wango. ³Kwamba nakatokulya nenga namwene kulainiwa na kutengakeka kutali na kristo kwa ndandi ya valongu, vala va jamie yango katika hyegha. ⁴Vombi ni waisilaeli. Vavayi na hale ya kutendekeka vana, va utukufo, wa malaghalani, na zawade ya sheria, kumuabudu Chapanga, na ahade. ⁵Vombi ni wavalongole ambaku kristo ahakiki kwa heshima kuiwata hyegha yenye ambayu yombi ni Chapanga wa yoha. Nayombi asifiwa milele Amina. ⁶Lakini nga kwamba ahade yaka Chapanga ishindwiki kutimii. Mana nga kela mundu yovi kuisilaeli ni mwiisilaeli halise. ⁷Ngave ataa kwa uzau waka Ablahamu kuva ni vana vaki halise. Lakini, "ni kupetela Isaka uzau waku walohika." ⁸Aye ni kwamba, vana va hyegha nga vana vaka Chapanga. lakini vana va ahade vavalolake kuva ngati uzau. ⁹Mana ale nde lilove la ahade : "katika majila aya nanihika, na sala naampekyaye mwana." ¹⁰Nga heli pe, lakini baada ya Rabeka kupata ndumbo kwaka mundu yumo, Isaka tati wito- ¹¹Kwamba vana vakavile vako na ngakuvelekeka na akavili ngachetendike lijambu lololela linyahi au libaya, ili kwamba kusude laka Chapanga kulengana na kuhaula liyemaye, wala nga kwa matendu, lakini ni kwa sababo ya yula yuloha. ¹²Ikapwaghakike kwaki, "Nkolongwa anaantumikiya nchokochoko." ¹³Ngati moikayomwi kulembakeka : "Yakobo akampalike, lakini Esau akanhakalile." ¹⁴Basi kave anatupwagha kike? Je kuvi uzalimo kwaka Chapanga? La hashu. ¹⁵kwa kuva apwagha kwaka Musa, "naniya na lehema kwaka yola yomutininlehemwa, na naniya na huluma kwaka yola yomutinihulu mila." ¹⁶Kwa vela basi, nga kwasababo yaka yombi yopala, wala nga kwa sababo yaka yombi ambayu akembela, lakini kwasababo yaka Chapanga, ambayu alangiha lehema. ¹⁷Kwa kuva malembo yapwagha kwaka Falao, "kwa kusude ale maalumo nikakuyinwi, ili kwamba nilangiha makile ghangu katika wenga, na ili kwamba lihina lango litangazika katika ndema wohu." ¹⁸Henu basi, Chapanga avi na lehema kwa yokapi yoampala, na kwa ambayu ampala, kuntenda kuva chinyundo. ¹⁹Kaveti wapwagha kwango, "kwa kike wakona uliwona likosa? Niywaleko ombayo akayomwili kustaimile mapalu yaki?" ²⁰Kinyumi chaki, mwanadamo, wenga ni wanane woujibu kinyumi na Chapanga? kuvi uwezekanu wowowula wa chechifinyangike kupwagha kwa yochifinyingi, "kwakike ukanifinyingi ana nenga?" ²¹Je yufinyanga kuva ngachivi na hake panane ya lutope kulenga neke chombu kwa matumize maalumo kuwokana na ukolongwa wolawola, na chombu chengi kwa matumize ya kila lichova? ²²Wole kama Chapanga, ambayu ayi nautayale wa kulangiha gazabo yaki na kutenda makile yaki kumanyikana, akasitaimile kwa kuhinakila kwa kutosha hyombu hya gazabon hehiandaliwe kwa kuangamiza? ²³Wole kama akatendiki ana ili kwamba alangiha unawingi wa utukufo waki panani ya yombu ya lehema, ambavu akayomwile kuiandaa kwa ajile ya utukufo. ²⁴Wole kama akatendiki aye pia kwito, ambayu pia akatulohika, nga tu kuwokana kwa wayajudi, lakini pia kuwokana kwa vandu va mataifa. ²⁵Ngati mopwaghila pia katika Hosea: Nanindaha vandu vango ambao ngachevakayi vandu vango, na mpalo waki ambayu ngacheakapalike. ²⁶Na anaiya kwamba pala pavakampwaghiki kwau, mwenga nga vandu vango; panaa navalohika 'vana waka Chapanga yovi mwome.' ²⁷Isaya alela kuhusiana na israeli, ngati hesabo ya vana va israeli ikayi ngati luhanga lwa bahale, anaiya ni vaanavahighalila ambavu anavaokolewa. ²⁸Kwa kuva Bambo akatoliki lui love laki panane ya ndema, kulavalia na kwa utimilifo. ²⁹Na ngati anana isaya moakapwaghi awale, "kama Bambo wa majeshe ngachetukalekaki kunyuma uzau kwa ajili yito, tukaye kama sadoma na tuvayatendakike kama Gomora. ³⁰Anatulongila kike basi? Kwamba vandu va mataifa ambau vakavi ngachevatafuta haki hake, hake kwa imane. ³¹Lakini Israeli, ambayu akatafwiti sheria y6a hake, ngacheakaihikile. ³²Kwa kike nga vela? kwa sababo ngachevakaitafwiti kwa imani, bali kwa matendu, vakalikongo vandwi panani ni ya limo la kuliko vando. ³³Ngati moyakayomwi kulembakeka, "Lulakya, nighonike liganga la kulikovandola katika sayuni na kwamba va kuhoka. Yombi ambayu aamine katika ale ngaibike."

Chapter 10

¹Ndongo nia ya moyo wango na noyu yango kwaka Chapanga ni kwa ajile yau, kwa ajili ya uwokovo wau. ²Kwa kuva nivashuudii kwamba vayinajuude kwa ajili yaka Chapanga, lakini nga kwa ajili ya ufahamo. ³Kwa kuva ngachevamanye hake yaka Chapanga, na vatafuta kuchenga hake yau vene. ngache vakayi vatiifo kwa hake yaka Chapanga. ⁴kwa kuva Kristo ndee utimilifo wa shelia kwa ajili ya hake ya kila mundo yoamine. ⁵Kwa kuva Musa alemba kuhuso hake ambayu ahika kuwokana na shelia: "Mundu ambayo atenda hake ya shelia naisha kwa hake aye." ⁶Lakini hake ambayu iwokana na imani ipwagha ana, "Ukalonge mumoyo mwaku, 'Naa nakwela kuyenda kumbingune?' (Aye ni kundeta Kristo pahi). ⁷'Na ukalongela,' Naa naahela katika liwomba?" (Aye ni, kundeta Kristo panani kuhuma kwa vavawile). ⁸Lakini ipwagha kike? " Lilove liyi pambipe na wenga, katika kinywa chaku na katika moyu waku." Ale ni lilove la imani, ambalu tulitangaza. ⁹Kwa kuva ngati kwa kinywa chaku umukili Yesu ya kuva ni Bambo na kuamine mumoyo mwaku kwamba Chapanga akamfufwi kuhuma kwa vavapoti, navokuka. ¹⁰Kwa kuva kwa moyu mundu aamini na apata hake, na kwa kinywa anjeteke na apata uokovo. ¹¹Kwa kuva lilembo lipwagha, " kila yoaamini ngaa aaibike." ¹²Kwa kuva njeta tofaute kati ya myahude na myunane. kwa kuva Bambu yula yola ni Bambu wa woha, na ni tajile kwa woha vavandoha. ¹³kwa kuva kila mundo ambayo aliloha lihina laka Bambo naokukaye. ¹⁴Kwa jinse wole vaweza kundoha yombi ambayo ngachevamwamine? Na jinse wole vaweza kuamine katika yombi ambayu ngachevainjo wine? Na navayohanawole panga muhubile? ¹⁵Na jinse wole vaweza kuhubile, pangakuva vavatumakike? - Kama moilembakiki, " Jinse wole ni manyahi mawolo ya vala ambau vatangaza habale ya fulaha ya mambu mema!" ¹⁶Lakini woha ngachevakayohanile injili. Kwa kuva Isaya alongela, "Bambo, ni naa yoyowini ujumbi wito?" ¹⁷Vela imani ihika kuwokana na kuyowana, na kuyowana kwa lilove la Kristo. ¹⁸Lakini nipwagha, "Je ngachevakayo wine?" Ena, kwa uhakika ngamaa. "Saute yau iyomwike kuhuma kunja katika ndema woha, na malove yau kuyenda kumiishu ya ndema." ¹⁹Zaidi ya yoha, nipwagha, je israeli ngacheakamanye?" Kwanza Musa alongela, "Nanivachokuza kunjeghela wiho kwa vando ambau nga taifa. Kwa ndela ya taifa langa na uelewa, nanivachochia hadi muhakalila." ²⁰Na Isaya ni jasili ngamaa na apwagha, "Nikapatikane na vala ambau ngachevakantafwite. Nikawonakini kwa vala ambau ngachevaka nihitaji." ²¹Lakini kwa Israeli apwagha, "Machova yoha nikanyoshike mawoko yango kwa vangakutii na kwa vandu vanono."

Chapter 11

¹Basi nipwagha, je, Chapanga akavakanike vandu vake? nga pachokope. Kwa kuva, nenga pia Mwisraeli, wa ukoo waka Abrahamu, wa likabila laka Benyamini. ²Chapanga ngachevakanike vandu vake, vaakamanye tango mwanzu, Je ngachemanyi lilembu lipwaghakike kuhusu Eliya, jinse moakansili Chapanga panani ya Israeli? ³"Bambo, avakomiki manabie vaku, navombi vabomwi mazabau yako. Nenga kanjika yango nihighalile, mavombi vatafuta wome wango." ⁴Lakini jibo laka Chapanga lipwagha kike kwako? Nitunziki kwa ajile yango vandu elfu saba ambau ngachevampigi magote Baali." ⁵Ata vela chikahi ache cha saeno pia vavi vavahighalile kwa sababo ya uchaguze wa neema. ⁶Lakini nayi kwa neema, nga kave kwa matendu. vinginevyo neema ngaikuva kavete neema. ⁷Ni kike basi? Jambo ambalu israeli akavi atafuta, ngachekachipatike, bali vateule vakachipatiki, na vangi vakayeghi uzitu. ⁸Na kama moile mbakaki: Chapanga avapeki roho ya ubuto, mihu ili vakalola, na makutu ili vakayowana, mbaka halenu vela. ⁹Nayombi Daude apagwa, kotuka meza yau na hiya wavo, nteghe, sehemu ya kulikovandola, na kulepa kisase zidi yau. ¹⁰Kotuka mihu yau yayegheleka luvendo ili vakaweza kulola. Ukavayinamisha mighongo yau kelachikahi. ¹¹Basi nipwagha, je, valikovandwi mbaka kuhauka? "Ikakuva ana kamwe. Badala yaki, kwa kufaulo kwau, wokovo uhikike kwa kufaulo kwau, wokovo uhikike kwa mataifa, ili vombi vene vayegheleka mihu. ¹²Henu nakuvi kufaulo kwau ni utajile wa ndema, na kama hasala yau ni utajile wa mataifa, ili vombi vene vayegheleka wihu. ¹³Ndee sayenu nilongela namwe vandu va Mataifa. kwa kuva nivile mtumi ka vandu wa Mataifa nayange, nijivuni huduma yango. ¹⁴Labda nanivayeghela wihu vavayi yegha yimo na nenga. Labda nativaokuvi nativaokuaye baaze yau. ¹⁵Mana nakuvi kukanakika kwau ni malizianu ya ndema, kwavayopalela kwau nakuyowole ila womi kuhuma kwa vavapotile? ¹⁶Ngati matunda ya kutumbuli ni akiba, nde moyeli kwa liwundi la uwembe. Kama nkegha ni akiba, mambandi nayombi kazalika. ¹⁷Lakini ngati baazi ya mambandi vayahekite, ngati wenga, limbandi chitengo la mzeituni, ukapanswizi pakati yau. na ngati ukashiliki papamu navombi katika mikegha ya utajile wa mzeituni, ¹⁸Ukajisivo panani ya mbande. Lakini ngati ujisifu nga wenga ambayu uisaidia mikegha, bali mikegha ikusaidia wenga. ¹⁹Basi naupwagha, " Mambandi vakaya hekite ili nipata kuvapandikiza katika lishina." ²⁰Aye ni kwele. kwa sababo ya kutukuamine kwau vakahekite, lakini wenga ukayemi imala kwa sababo ya imane yaku. Ukaliholale wamwene kwa hale ya kunani ngaama bali youpa. ²¹Kwa mana nakuvi Chapanga ngacheakayalekaki mambandi ya asile, ngakuhulumii wenga pia. ²²Lolakyaye, basi, matendu mema na ukale waka Chapanga. Kwa upandi wumo, ukale ukahikike pananin ya Wayahude ambau vaka hawike. Lakini kwa upandi wongi, wema waka Chapanga uhika panani yaku, kama anaudu mwa katika wema waki. Woliwoli wenga pia naakuheketya kutale. ²³Na pia, ngati ngavayendele katika kutoamine kwau, navapandikiza kavete. Mana Chapanga ayina uwezu wa kuvapandikiza kavete. ²⁴Kwa mana namuyi mwenga vakanhekiti kunja kwa ulioyo kwa asile mzeituni mwito, na kinyumi cha asile mkapandikizwi katika mzeituni uliyo mwema, nga zaide nganila ava vayahudi, ambau ni ngati mbande ya asile vaweza kupandikiza kavete mukati ya mzeituni wau vene? ²⁵Kwa mana valongo ngachembala mukotukakumanya. Kuhusiana na sile yenje, ili kwamba mukakuva na hekima katika kufikile kwino mavene. Sile yenje ni kwamba unonono uwoki katika Israeli, hade kukamilika kwa mataifa pawahikaye. ²⁶Heno Israeli woha vaokuka, kama moilembakakile: " Kuhuma Sayuni anahika Mkomboze. Auwoha uhakau kuwoka kwaka Yakobo. ²⁷Na ale naliya aganu lango papamo nau, chikahi panahiwohaye mahakau yau. ²⁸Kwa upandi wumo kuhusu injile, vavahakalila kwa sababo yino. Kwa upandi wonge kuwokana na uchaguze waka Chapanga, vavapaliki kwa sababo ya vakahokolo. ²⁹Kwa kuva zawade ya witu waka Chapanga ngacheubadilika. ³⁰Kwa kuva pamwanzu mwenga mukavi muhasike Chapanga, lakini sayenu muiyopike lehema kwa sababo ya kuase kwau. ³¹Kwa ndela yela ye, sayeno ava wayahude vaasike. Matokeu yaki ni kwamba kuwokana na huluma yemjaliwe namwe vaweza pia kuyopalela lehema. ³²Mana Chapanga avakongike vandu woha katika uase, ili aweza kuvahulumila woha. ³³Jinse muhiyeli ukolongwa utajile na hekima na maalifa yaka Chapanga! Ngachehichunguzika hukumo hyaki, na ndela yaki ngacheigundulika. ³⁴Mana nde nane yoimanye niayaka Bambo? Aunde nane avile mshaule waki? ³⁵Au nde nane kwanza yaakampeki chindu Chapanga, ili andepa kave te? ³⁶Kwa mana kuwoka kwaki, na kwa ndela yaki na kwaki, hindo hyoha hiyile. kwaki uvya utukufu milele. Amina.

Chapter 12

¹Kwa vela ninsii, valongo, kwa huluma hyaki Chapanga, muiwoha hyegha yino iva zabihi yeiyi hae, ihuhu yeikubalika kwaka Chapanga. Aye nde ibada yino yeivi maana. ²Wala mukaifwatisha mitundu ya ndema wone, bale mung'anambula kwa kutenda upya niha hino. Mutenda ana mpata kumanya mapalu yaka Chapanga yayayi mema, yakumpendeza na kamilifo. ³Kwa mana nipwagha kwa sababo ya neema yeambekie, kwamba kela mundu ambayo avi miongone mwino ngachepaswa kuholale zaide panani yaki mwene kuliku moipasi kuholale. Bali, ipasa kuholale kwa hekima, ngati ambavyua Chapanga avapekii kela yumo kiasa fulane cha imani. ⁴Kwa kuva tuvi na hiungu hinawinge katika hyegha yimo, lakini nga hiungu hyoha hiyi na lihengu lime. ⁵Vela vela, tenga tetiyi tanawingi tiyi hyegha yimo katika Kristo, na hiungo kela yumo kwaka njake. ⁶Tuvi na kalama heiyi ayena aye kwa kadili ya neema yevampeki. Ikaya kalama ya mundo nde unabie, na yitendekeka kwa kadile ya imane yaki. ⁷Naiyi kalama yaka mundo nde huduma na atumikaye. Naiyi nayongi ayina kalama ya kuwoli, basi, awolaye. ⁸Naiyi kalama yaka mundo nde falaja, basi afalijaye. Naiyi kalama yaka mundo nde kuwoha, atenda vela kwa ukalimo. Naiyi kalama yaka mundo nde kuongoza, na litendika kwa uaminifo. Naiyi kalama yaka Mundo nde katika kulangiha huluma, na itendika kwa kufulahe. ⁹Palu lakakuva na unafike. Muhakalya mahoko: mukamulikya yanayi mema. ¹⁰Kuhuso upalo wa valongo, mupalana mwenga kwa mwenga. kuhuso heshima, muheshimianaye mwenga kwa mwenga. ¹¹Kuhuso bidie, mukakuva mavalengevo. kuhuso roho, muya na hamo. Kuhuso Bambo, Muntumikyaye. ¹²Mufulahia katika ujasile womivinau kuhuso machova yayahika. Muya na subila katika matatizu yino. Mudumwa katika kulova. ¹³Mushilika katika mahitaji ya vaumine. Mtafuta ndela yamahe le ya kulangiha ukalimo. ¹⁴Mavatakia balaka woha vavantesa mwenga; muvabaliki na nga kuvualaane. ¹⁵Mufulahiya papamo na vavafulahe mulela papamo na vavalela. ¹⁶Muya na nia yimo mwenga kwa mwenga. Mukaholalela kwa makoma, lakini mavayetekila vando wa hale ya pahe. Mukakuva na hekima panane ya mawazu yino mavene. ¹⁷Mukandepa mundu yoyoyula libaya. Mutenda mambu mema mamihu pa vando woha. ¹⁸Ngati iwezekana, ngati movavekile kwinu, muya na amane na vando voha. ¹⁹Wapalu, mukajilepe kisasa mavene, lakini muipishaye gazabo yaka Chapanga. Kwa mana ilembakiki." Kisasa nde chango; Nenga nanile pa,' alonge Bambo." ²⁰Lakini anayi adue ayi ninjala, undeha. Avi na nywita, nkengaye. kwa mana anautendiki anana, naupalila makalakala ya motu panani ya mutu wake." ²¹Ukashindwi na mahakao, bale uushinda uhakau kwa wema.

Chapter 13

¹Kela nafasi na iya na utie kwa mamlaka ya panani, kwa kuva ngacheiyi mamlaka isipokuva yawokiki kwaka Chapanga. Na mamlaka yayayile yavekakike na Chapanga. ²Ka vela ambayu ayapenga mamlaka vela apenga amle yaka Chapanga; na vala vavaipenga anavayopa hukumo panani yau vene. ³Kwa kuva vatawala nga tishiu kwa vavatenda mema, bale kwa vavatenda machoko. Je utokolela kukotokakuyowopa mamlaka? Tenda yayayi mema, na navakusifila nayu. ⁴Kwa kuva ni ntumika waka Chapanga kwaku kwa ajile ya mema, Bale ngati nautenda yayayi mahoko, youpa; kwa kuva ngache totola lipanga bila sababo. Kwa kuva ni ntumika waka Chapanga, yolepa kisase kwa gazabo panane ya yula yotenda uhoko. ⁵Kwa vela itipasa utie, nga tu kwa sababo ya gazabo, bali pia kwa sababo ya zamil. ⁶Kwa ajile aye pia ulepa kode. Kwa kuva vayina mamlaka nde vatumika waka Chapanga, ambau vayendele kutenda jambu ale. ⁷Mundepaye kela yumo ambachu vava vadae: Kode kwa yositaile kode; Ushulo kwa yositaile ushulo, choghohe kwa yositaile choghohe; heshima kwa yositaile heshima. ⁸Mukadaiwa na mundo chindo chochochela, isipokuva kupalana mave kwa mave. Kwa kuva yombi yoampala jilane waki aitimizi shelia. ⁹Kwa kuva, "Ngautendiukeme, ngaukome, ngauyive, ngautokolele," na ngati kuyi amule nayenga pia, ijumulishwi katika sentese aye: "Naupala jilane waku ngati wenga wamwene." ¹⁰Upalu ngacheuzulo jilane wakamundu kwa vela, upalu nde ukamilifo wa sheria. ¹¹Kwa sababo ya ale, umanyi chikahe, kwamba tayale nde chikahi cha kuwoka katika luwono. Kwa kuva wokohe wito uheghalile nganila ya chikahi chela tetiamine kwanza. ¹²Uhiko uyendelela, na muhi uheghela. Na tuveke kukeghe matendu ya luvendo, na tihwataa silaa ya nulo. ¹³Na tiyendaye sawa sawa, ngati katika nulo, nga kwa shelehe ya uhoko au kulove. Na ukayenda katika kiveka au kutokolela kwangukuweza kuzibitika, na nga katika fitina au wiho. ¹⁴Bali tuwataye Bambo Yesu kristo, na tukaveka nafase kwa ajile ya hyegha, kwa kutokule kwaki.

Chapter 14

¹Munjopalya yoyoyula ambayu ni zaifo katika imane, bali kuwoha hukumo kuhuso maholale yaki. ²Mundu yumo avi na imane ya kula chochochela, yongi ambayu ni zaifo akula imbogha tu. ³Mundu ambayu akula kela chindu aka nzalao yombi wangakula kela chindo. Na yombi ambayu ngachekula kela chindo akahukumo yonge ambayu akula kela chindo. Kwa , kuva Chapanga ayomwi kunjopalela. ⁴Wenga nde nane, wenga ambayu uvahukumo vatumika ambayu nde miliki yaka mundu nayonge? Nde palongi yaka Bambo waki kwamba vayema au kuhauka, lakini nayinuliwaye, kwa kuva Bambo aweza kuntenda ayemaye. ⁵Mundu yumo asamini lichova limo kuliku lenga. Yonge asamini kela lichova sawa sawa. Ebu kela mundo na ashawashika katika malango yaki mwene. ⁶Yombi ambayu akamula lichova, akamula kwa ndandi yaka Bambo. Na kwaka yombi yukula, akula kwa ndandi yaka Bambo, kwa kuva apeke Chapanga shukulane. Yombi ambayu ngachekula, alihivalaki kukotokakula kwa ndandi yaka Bambo. Yombi pia awoha shukulane kwaka Chapanga. ⁷Kwa kuva njeta yoishi kwa nafsi yaki, na njeta yokuha kwa ndandi yaki mwene. ⁸Kwa kuva anayi tuishe, tuishi kwa ndandi yaka Bambo. Na anayi tukuha, tukuha kwa ndandi yaka Bambo. Basi anayi tuishi au tukuha tu mali yaka Bambo. ⁹Kwa kuva nde kwa kusude ale Kristo akawi na kuishi kavete, kwamba aya Bambo wa voha vavawi na wome. ¹⁰Lakini wenga kwa kike uhukumo ndongo waku? Na wenga, kwa kike uzalau ndongo waku? Kwa kuva tengatawoha natiyema palongi ya chitewo hukumo chaka Chapanga. ¹¹Kwa kuva ilembakike, "Ngati moniishi," apwagha Bambo, "kwango nenga kela ligote lapiga, na kela lulime naluwoha sifa kwaka Chapanga. ¹²Henu basi kela yumo wito anawoha hesabo yaki mwene kwaka Chapanga. ¹³Kwa vela tukayendele kavete kuhukumiana, lakini badala yaa veka kikwazwu au nteghe kwaka ndongo waki. ¹⁴Nimanye na nishawishike katika Bambo Yesu, kwamba njeta chindo chechiyi najise chene. Ni kwaka yombi tu yohambukula kuva chochochela ni najise, kwa kuva kwaki nde najise. ¹⁵Anakuva, kwa sababo ya chileve ndongo waku ahuzunika, ngacheuyenda kavete katika upalo. Ukahalibo kwa chileve chaku mundo ambayu kwa ndandi yaki Kristo akawile. ¹⁶Henu mukaluhuso matendu yino mema yasababisha vandu kuvazihake. ¹⁷Kwa kuva ufalme waka Chapanga nga kwa ndandi ya chilevi na chinywaje, bali nde kwa ndandi ya hake, amane, na furaha katika Roho Nhuhu. ¹⁸Kwa kuva yombi yaantumikila Kristo kwa jinse aye ayetakalike kwaka Chapanga na ayetakaliki kwa Vandu. ¹⁹Kwa vela basi, na tifata mambu ya amane na mambu ambayu yanchenga mundo na yonge. ²⁰Ukahalibo lihengu laka Chapanga kwa sababo ya chileve. hindu hyoha kwa kwele ni safe, lakini ni ubaya kwaka mundu yola ambayu akula na kusababisha yombi kuliko vandola. ²¹Ni wicho kukotoka kula inyama, wala kunywa divae, wala chochochela ambachu kwa ache ndongu wako akwazakika. ²²Ahe imane malumo heuyi nayu, hiveka pakati yaku wamwene na Chapanga. balikiwe yula ambayu ngachejihukumu mwene katika kela chechiyetakela. ²³Yoyi na wasiwase ahukumiwi anavi akula, kwa sababo ngacheiwokana na imane. Na chochochela Changakutokana na imane chihakao.

Chapter 15

¹Sayenu tenga tetiyi na makile utupasa kuutotola uzaifo wa vavayi zaifo, na ngachetipasa kujipendezesha tavete. ²Kela yumu wito ampendeza jilane waki kwani nde lijambu linyahe kwa lengu la kunchenga. ³Kwani ata kristo ngachekalipendizi mwene. Badala yaki akavi ngati moyakalembakakile, "Matukano ya vala vavakutukine yanipatiki nenga. ⁴Kwa chochochela chechilonguli kulembekeka, chikalembakiki kwa kutuelekeza, kwa kusude kwamba kupetela uvumilivo na kupetela kulohakeka moyo na malembo tukavya na ujasile. ⁵Henu Chapanga wa uvumilivo na wa kututia moyu avapekya kuva na nia sawa kwa kela yumo kulengana na Yesu kristo. ⁶Aweza kutunda anaa kwa aina yimo muweza kunsifo kwa kinywa chimo Chapanga na Tate waka Bambo wito Yesu kristo. ⁷Kwa vela munjopalya kela yumo, kama vela kristo moakavayopalile, kwa utukufu waka Chapanga. ⁸Kwani nilongela kwamba kristo atendiki mtumika waujando kwa niaba ya ukwele waka Chapanga. Akatendiki anaa ili kwamba aweza kusibitisha ahade heyaka wohakike kwa vakatate, ⁹na kwa mataifa kuntukuza Chapanga kwa neema yaki kama ambavyu ilembakike, "kwa vela naniwoha sifa kwaku miongone mwa mataifa na kuyemba sifa katika lihina laku. ¹⁰Kavete nilongela, "Mfulahia, mwenga vando va mataifa, papamo na vando vaki." ¹¹Na kave, "musifwaye Bambo, namwe nga mataifa yoha vansifwa yombe. ¹²Kavete Isaya apwagha, "Nakuvya na shina la Yese, na yumu yomutiayinuka kuvatawala panani yamataifa. Mataifa navaya na tumaine katika yombe." ¹³Henu Chapanga wa tumaine avajaza na fulaha yoha na amane kwa kuamine ili kwamba muwezaye kuzide katika tumaine kwa makile yaka Roho Nhuhu. ¹⁴Nenga namwene pia nitekushawishiwa namwe, valongu vangu. Nitekushawishiwa kwamba pia mwenga mavene mjazwiki maalifa yoha. Nishawishiwa kwamba, mwenga muweza pia kuhimizana kela yumo na njake. ¹⁵Lakini nilemba kwa ujasile zaide kwino panani ya mambu fulane ili kuvakombosha kavete, sababo ya kipaje chenipekie Chapanga. ¹⁶Kipawa ache chikavi kwamba niweza kuva mtumika waka Yesu Kristo yoata umakike kwa mataifa, kuliwoha ngati kuhane wa injile yaka Chapanga. Nikayaniwezike kutenda anana ili kuliwoha kwango kwa mataifa kuvya kuyetakalike, kutegwiki na Chapanga kwa ndela ya Roho Nhuhu. ¹⁷Aye fulaha yango iyi katika Kristo Yesu na katika mambu yaka Chapanga. ¹⁸Kwani nganiweze kusubuto kulongela lololela isipokuwa kwamba Kristo akamilishe kupetela kwango utii wa mataifa. Aya mambu yatimizike kwa lilove na tendu, ¹⁹Kwa makile ya ishala na ngangachiki, na kwa makili ya Roho Nhuhu. Aye ikayi ili kwamba huhumaku Yelusalem, na kuhyongolotela kutali ngati Iliko, niweza kuitola kunja kwa ukamilifu injile ya Kristo. ²⁰Kwa ndela aye, nia yango ivi kuitangaza injili, lakini nga mahale Kristo amanyikana kwa lihina, ili kwamba nikaweza kuchenga panani ya msinge waka mundu nayonge. ²¹Ngati moilembakile: " Ambau kwaka yombi ngachevavi nahale yaki akahikike navambona, na vala ambau ngachevakanjowine navammanyaye. ²²Kwa vela nikavi pia vanihivalakile mala yanawinge kuhika kwinu. ²³Lakini sayenu, ngachenyi kavete sehemu yoyoyela katika mikoha aye na niyile nitokolela kwa hyaka yanawinge kuhika kwino. ²⁴Vela mala yoha nanyenda ku - Hispania, nivi nimatumaini kuvawona pambeti, ni kuweza kupelekwa mu ndela yangu ni mwenga, badala yi kuva nihekeli ushilika ni mwenga kwi muda. ²⁵Nambu henu niyenda ku-yerusalemu kuvahudumila vaumini. ²⁶Ndava yapendizi vandu va ku-makedonia ni Akaya kuhenga changizu maalumu kwaka masikini vachokopi mu vaumini kola ku Yerusalemu. ²⁷Elo, yikavi mu upendu wau, ni chakaka, vavivi vadeni vau. Nambu naivi mataifa vashiriki mu mambu yau yi kiroho, vadaiwa ni vombi kave kuvahudumila mu mapaliku yi hindu. ²⁸Kwa vela, chikahi nitimiliki vela ni kuva ni utosholeku wi tunda lenelu kwawu, nenga nayenda mundela papamu nimwenga kola ku Hispania. ²⁹Nimanyi ngati, chikahi nahika kwinu, nahika mu utimilifu wi balaka yaka kristo. ³⁰Henu ninsihi, valongu, kwaka Bambo witu Yesu kristo, ni kwi upendu waka Roho, ngati mushilika papamu ninenga mu malowu yitu kwaka mlungu ndava yango. ³¹Mulova ngati niweza kukumbulewa kuhuma kwawu vanga ni utii wu Yudea, ni ngati huduma yango kola Ku Yerusalemu iweza kuyopeleka ni vaumini. ³²Mulova ngati niweza kuhika kwinu kwi falaha kupete mapenzi yaka Chapanga, ni ngati niweza kuva papamu ni mwenga, kupata kupamulela. ³³Ni Chapanga wa amani aya papamu ni mwenga mawoha. Aminu

Chapter 16

¹Ninkabizi kwinu fimbo nkohanu witu, ambayi ni mtumishi wi kanisa ambalu lelivi ku Kendrea. ²Ili ngati maweza kunjopele mwaka Bambo. Mutenda vela mu chichivi cha samani chaka vaumini, ni muyema papamu niyombi mu jambu lokapi laaya ni upaliku nalu. Ndava yombi mweni avi muhudumu wi vanawingi, ni ndava yango namweni³Mundamukya Priska ni Akili vatenda mahengu papamu ni mwenga mu kristo Yesu, ⁴ambau mu maisha yango vakahatalishi maisha yau veni. Niwoha shukrani kwawu, ni nga nenga pela, bali kave kwi makanisa yoha yi mataifa. ⁵Mulilamukya kanisa ambalu livi munyumba kwawo. Mundamukya Epaniaeto mpendwa wangu, ambaye ni mzaliwa wa kwanza wa kristo katika Asia.⁶Mundamukya mariamu ambayi yoatendiki lihengu kwi bidii ndava yino. ⁷Mundamukya Andwaniko ni yunia, valongu vangu, ni vafungwa papamu ni nenga. Ni wi muhimo mu mitumi, ambawu have vakalonguli kumanya kristo kabula yango. ⁸Mundamukya Ampliato, mpaliko wango mwaka Bambo.⁹Mundamukya Urbano, yohenga lihengu papamu nnenga mwaka kristo, ni stahisi mpaliku wango. ¹⁰Mundamukya Apele, yoakubaliwi mwaka Kristo. Malamukya vala ambau vavavi mu nyumba yaka Aristobulo. ¹¹Munilamulikya Herodioni, ndongu wango, munilamulikya voha vavavi mu nyumba yaka Narkiso, ambau vavavi mwaka Bambo¹²Munilamulikya Trifaina ni Trifosa, vavahenga lihengu kwi bidii mwaka Bambo. mundamukya Persisi mpaliku, ambayi atendiki lihengu zaide mwaka Bambo. ¹³Munilamulikya Rufo, yoakahaulili mwaka Bambo ni nyongo waki ni wango. ¹⁴Muunilamulikya Asinkrito, Fregon, Hesme, Patreba, Herma, ni valongu voha vavavi papanawu.¹⁵Mundo mukya filologo ni Yulia, Nerea ni mbali waki, ni olimpa, ni vaumini wohe vavavi papamu ni yombu. ¹⁶Mundamukya kila yumu kwi busu lihuu makanisa ghoka mu kristo yandamukila.¹⁷Henu ninsihi, valongu, kuholelele panani yi hawo ambau vasababisha mgawanyiku ni hippingamizi. Vayenda kinyumi ni mawolo ambayu muyomwi kuliwoha mutendeuka muwoka kwawo. ¹⁸Ndava vandu ngati vanava ngachekuntumiki kristo Bambo, bali matumbu ghao vene. Kwi malovi ghau malaini ni pongezi yi icholi vakolonga mitima yi vanga ni hatia.¹⁹Kwi mfanu wu utii winu, mwivihikila kila yumu, kwa vela, nihekele juu yinu, nambu nimpala mwenga muya ni busala mu hali ya wema, ni kungakuva ni hatia panani yi uhakao. ²⁰Mlungu wu amane ngakavaki kunkoma shetane pahi yi nyayu yino. Neema yika bambo Yesu kristo iva papamu ni mawoha. ²¹Timotheo, yohenga lihengu papamu minenga andamukila, ni lukio, Yasoni ni Saspeter, valongu vango. ²²Nenga, Tertio, yonilembiki wakala womboni, nindamuki mu lihina laka Bambo.²³Gayo, yoakantunziki ni kwi likanisa laka, nindamukila, Erasto, yotunza hazina wi muchi, andamukila, papamu ni kwarto yovi ndongu. ²⁴(Neema yika Bambo witu Yesu kristo, itama papamu mmwenga mawoha. Amina)²⁵Henu kwaka yombi yoayi ni uwezu kutenda muyema kulengana ni injili ni mawolu ghaka Yesu kristo, kulengana ni ufunuwa sili yeyikahikiki kwi muda utali, ²⁶nambu henu iyomwiki kuhowuleka ni kuhengeka kumanyikana ni malembu yi unabii kulengana ni amuli yaka Chapanga wu hyaka, kwi utii wu imane momu mwi mataifa ghoha?²⁷Kwaka Chapanga kanchika yaki hekima kupete Yesu kristo kuva ni utukufu hyaka yoha. Amina

1 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, yokemakiki na kristo Yesu kuva mtumi kwa upendu vaka Chapanga ni sosithene ndongu witu. ²Kwa kanisa laka Chapanga lelivi kukolintho, kwa vala vavahauliki kuva vahuhu kwaka Yesu kristo, vala vakakemakiki kuva vandu vahuhu. Tindembela kave vala wokapi vavalikemela lihina laka Bambo witu Yesu kristo, mahali poha, Bambo wawo ni witu. ³Neema na amani iya kwinu kuhuma kwaka Chapanga atati vitu na Bambo witu Yesu kristo.⁴Machova ghola ninchenguha Chapanga wangu kwa ndandi yinu, maghambui kwa neema yaka Chapanga ye ampekihi kwa ndela yaka Yesu kristo. ⁵Antendiki mwenga kuva matajili kwa kila ndela, mu kapwaghilu ni papamu ni ka kamanyilu koha. ⁶Antendiki mwenga kuva matajiri ngati ushuhuda kuhusiana na kristo kwamba athibitishiki kuva chakaka mukati yinu.⁷Hata ngachemkapaliki ni hupu hya kiroho, ngati momuyelili ni hamu ya kulendela kuhyeekanulika kwa Bambo witu Yesu kristo. ⁸Na ampekihayi ukanganalu mwenga namu mpaka pakuyomolela, nanhuli mukalaumiwa lichova laka Bambo witu Yesu kristo. ⁹Chapanga ndi ndongwana ambaye ankemiki mwenga mu ushirika waka mwana waki, Yesu kisto Bambo witu.¹⁰Henu nimpembalela mwaka kaka naka dada vangu, kupetela lihina laka Bambo wito Yesu kristo, kuva mahova muyetakyaye, na kuva kukakuva ni kupatulana maveti kwa maveti. Nimpembalela kuva njonga naye papamo kuva na liholalelu limo na katika lengu

limo. ¹¹Maghambu vandu va nyumba yaka kloe vamwaghili kuva kuvili mgawanyiko wowuyendalela maveti kwa maveti. ¹²Ni manisha anana: kila yumu winu apwagha, "Nenga ni waka paulo" au nenga ni waka Apolo" au "Nenga ni waka kefa" au "Nenga niwoka kristo. ¹³Wole! kristo atekugavanyika? wole! Paulo akasubiliwi ndandi yinu? wole! mkobatzwi kwa lihina laka Paulo? ¹⁴Ninchengula Chapanga kuva nachenambitizi yoyoha, ila pe kristo ni Gayo. ¹⁵Aye ikayili kuva nga yoyoha akayapwaghiki mkabatizwi kwa lihina langu. ¹⁶Kaveti nikavabatizi va munyumba yaka stafania. nyonjeka ya hapa, nengani komboka ngati nikambatiziu mundu yongi yoyoha. ¹⁷Kwa ndandi kristo ngachemtumiki kubatiza, nambu kutangaza enjili Ngachenitimiki kutangaza kwa malovi gha mbula ya chimundu. Nanhuli makili gha msalaba waka kristo ghakawohakiki. ¹⁸Maghambu utenga wa msalaba ni upuuzi kwa vela vavakuhwa. Nambu kwa vela ambau Chapanga akombola, ni makili ghaka Chapanga. ¹⁹Maghambu ikembakiki "Anamiyonanga mbulau ya vamambulaki. Anamiyonanga malangu gha vamaangu. ²⁰Ari kwa mundu yo vii na mbulau? Ari kwa mwanalangu? avi kwa yokongela ishawishi wa pandema pane? wole Chapanga ngacheaying' anambwi mbulau yopa andema woni kuva ung'ang'a. ²¹Kutumbula ndema utemi pa mbulau yaki ngache ya manyi Chapanga, ikanyombiki Chapanga kwa ung'ang'a wowo wa kuhubiri ili kukombola vangi kuamini. ²²Kwa muyahudi valalaha mazingaombwe na vanyunami vapalapala mbulau. ²³Nambu tintangaza kristo yokasulubiwi, yo yii kihivalakihu kwa mayaudi na ni ung'ang'a kwa Vayunami. ²⁴Nambu kwa vela wo ha vakakemakiki ni Chapanga, muyahude ni vayunami tuhubiri kristo ngati makili ni mbulau yaka Chapanga. ²⁵Maghambu ung'ang'a waka Chapanga uyii na mbulau nakanopi kupeta ya Vandu, na uzaifu waka Chapanga uvii na makili kupeta wa Vandu. ²⁶Mulolakyayi kukema kwaka Chapanga juu yinu, Ake kana akadada vangu. Nga mwanawingi mukayili ni mbulau hya viwangu vya chimundu. Nga mwanavingi mukayili ni nakili. Nga vanawingi vinu vakavelakiki pa ukolongwa. ²⁷Nambu Chapanga akahawili hindu hing'ang' a hyapandema kuvakoha ihomi vana mbulau. Chapanga akahawili chechi yii zaifu pandema kukoha ihoni chanamakili. ²⁸Chapanga akahawi chela chechiyili cha hali ya pahi na chechikanakiki pa ndema. Akahawili ata hindu hyanga kuvelangeka kuva chindu, Kwa kuhitenda nga chindu, hindu he hiyili na samani. ²⁹Akatendiki vela ili akaluva yolihimbalila palongi yayaki. ³⁰Ndandi yela Chapanga chichengiki, henu muyii mukati yaka kristo Yesu, ambaye atendakiki mbulau ndandi yitu kuhuma kwaka Chapanga. Akayili haki yitu uhuhu na kukomboleka. ³¹Ngati matokeo, ngati lilemba polipwaghila "Yolilumbalila, aliliumbalilayi kwakwa Bambo."

Chapter 2

¹Panahikiti kwinu akakaka na akadada vangu, ngachenahikiti ni malovi gha ushawishi ni mbulau ngali chenahubiri chakaka chechahihakiki kuhusu Chapanga. ²Nikaamwili nikamanya chochoha panajili pakatikati yimu ila pela Yesu Kristo, ni yombi yosulibiwi. ³Na nikayili na mwenga katika uzaifu, na katika wogha, na kuvaghaya sana. ⁴Na utenga wangu wa kuhubiri kwangu ngachewavii mumalovi gha kushawishi na mbulau. Badala yaki, yakayii ya kumdhilisha Roho na yamakili, ⁵Ili kwamba imani yinu ikakuva katika mbulau ya chimundu, bali katika makili yaka Chapanga. ⁶Henu tilongalela mbulau miongoni mwa vandu vanamalangu, lakini nga mbulau ya ndema woni, au vatawala va chikahi cheni ambao vapeta. ⁷Nambu, tuilongalelo mbulau hyaka Chapanga katika uchakaka wanga kuhihika, mbulau yeyihiki ambayu Chapanga akaihanili kabla ya chikahi cha utukufu witu. ⁸Njeta yoyoha wala vatawala va chikahi cheni yoyimanyi mbulau yeni, ngati vakayii vayimanyi pa chikahi chela ngavamsulibishi Bambo wa utukufu. ⁹Nambu ngati moyilembakili, mambu ambayu lihu ngacheliyaweni, nga likutu liliyawini, maholalelu ngacheyaholaliki, mambo ambayu Chapanga ayatayarishi kwaajili ya vala vavampala yombe. ¹⁰Haya ndi mambu ambayu Chapanga ayahyekanwili kwitu kupetela Roho, maghambu Roho achunguza kila chindu, hata mambu ya mukati yaka Chapanga. ¹¹Maghambu nani yoghamanyi maholalilu ghaka mundu, ila Roho yaka mundu mukati yake? Henu kaveti nga yomanya mambu yaka Chapanga ili Roho waka Chapanga. ¹²Nambu ngachetayopiki Roho yapandema, nambo Roho yeyi huma kwaka Chapanga ili kwamba tiweza kumanya kwa uhune mambo ghatipekihi Chapanga. ¹³Tupwagha mambo hagma kwa malove, ambayu mbulau yaka mundu ngacheiweza kutiwola, lakini ambayu Roho atiwola. Roho hutafsiri malovi gha kiroho kwa mbulau ya kiroho. ¹⁴Mundu wanga wa Kiroho ngacheyopa mambo ambayu ni ya Roho waka Chapanga, kwa ndandi haya ni ung'ang'a kwake. Ngacheweza kughamanya kwa Ndava ghamanyikana kiroho. ¹⁵Kwa yola wakiroho apema mambu ghoha. Nambu atemulika Vangi. ¹⁶Ni nani yoweza kunyamaza maholalelu ghaka Bambo, ambayi aweza kumbola yombi? Nambu tuyii na maholalelu ghaka kristo

Chapter 3

¹Akakaka na akadada vangu, na nenga ngachenalongili ni mwanganya ngati vandu va kiroho, ili ngati vandu va chihyegha. Ngati na vana vachokochoko kwaka kristo. ²Nikanyenyiki mahiva wala nganyama, ndava ngachemwajili tayare kula inyama. Hata henu ngachemvii yayare. ³Maghambu mwenga muvakona ni va muyegha, mashamba wihu, ni kijivuna yowonikana miongoni mwinu. wole: ngachemutama kulengana na hyegha, na wole ngachemuyenda ngati kawaida ya Chimundu. ⁴Maghambu, yumu apwagha, "Ninjegalela paulo" yongi apwagha, "Ninjegalela apolo" ngachemutama ngati Vanadamu? ⁵Apolo nde nani? na paulo nda nani aakatumishi vaka yula yomunkopalela, kwa kila ambayu Bambo ampekii mujukumu. ⁶Nenga mkapandiki, Apolo akayitali machi lakini Chapanga yokahiki. ⁷Henu yopanda wala yoyitalii machi ayii na chochoha. Lakini chapanga yokohiki. ⁸Henu yo panda na yoyitulila machi woha valengana, kila yumu, nayopalyayi malepu ghaki kulengana na mahengu ghaki. ⁹Maghambu tenga tuvahenga mahengu vaka Chapanga. ¹⁰Kwa ndandi ya neema yaka Chapanga yembekihi nenga ngati mjengaji nkolongwa, nikavekiti msingi, na yongi ahikiti kuchenga panani yake. Nambu mundu akara makini, ntindu wonchenga panani yake. ¹¹Maghambu njeta yongi yoweza kuchenga msingi wongi kupeta wowuchengakiki yani Yesu kristo. ¹²Nambu, ngati yumu winu achenga panani yaki kwa zahabu, hela, maganga gha samani, mikongu, manyonyoli au mahamba, ¹³Lihengu laki nalihekunuliwayi kwa limuli la muhi naulizihirishayi. Maghambu naulenga ubora wa lihengu laka kila yumu chehengiki. ¹⁴Ngati chochoha mundu chehengiki nachilamayi, yombi napata nhupa. Nambu ngati lihengu laka Chapanga naliyonangiki kwa mwoto, napata asara. ¹⁵Nambu mwene nakengiliwi, ngati kuyepa pa mwoto. ¹⁶Ngachemumanya mwehapa ni hekalu laka Chapanga na kuva Roho waka Chapanga atama nkati yinu? ¹⁷Ngati mundu analiyoningi hekalu laka Chapanga, Chapanga naanjonanga mundu yola. Maghambu lekalu laka Chapanga ni lihuhu na vela ni mwenga. ¹⁸Mundu akankonga mwene, ngati yoyoha miongoni mwinu aholakela ahalakela ayii na mbulau pa Chikahi chenjeni, akuva ngati "ng'ang'a ndinakuva na Mbulau. ¹⁹Maghambu mbulau yopandema woni ni Ung'ang'a palongi paka Chapanga, Maghambu ilembakiki, "Akamula vavayii ni mbulau mu uchenjehi wahu." ²⁰Na kaveti, "Bambo amanya maholalelu gha vana mbulau ni ubatili." ²¹Henu mundu akalihumbalila vandu! Maghambu hindu hyoha ni hinu. ²²Ngati ni paulo, au Apolo, au Kefa au ndema, au womi, au nyihwa, au hindu hehiyili, au hehyakuvayi. Hyoha hinu, ²³na mwenga vaka kristo ni waka Chapanga.

Chapter 4

¹Mundu ativalangayi tenga, ngati vatumishi vaka kristo na mawakili va siri hya Chakaka hyaka Chapanga. ²Kwa lendeni, chechipalika kwa uwakili ni kwamba vakuva vakuaminiwa. ³⁴Nambu kwangu nenga ni ehindu chichoko ngani kuva nitemulika ni mwanganya au chitemuliki cha chimundu. maghambu ngachenilitemu hata na mwene. Ngache ni litemula nenga na mweni, aye ngacheiyi na maana nenga niyii ni haki. Ni Bambo yotemula. ⁵Henu mukalemula chochoha kabla ya chikahi, kabla ya kiuhihika kwaki Bambo. Nayaleta mulimuli mambo yayahikakiki mulivendu na kuhyeakanula makusudi ya mtima. pani hapa kila yumu ayopa ulumbalilu waki kuhuma kwaka Chapanga. ⁶Henu akakaka na akadada vang, nenga na mweni ni apolo nitumi kanuni hengen ndandi yinu. Ili kwamba kuhuma kwinu muweza kuliwola maana upwaghila ukayenda zaidi ya chechi yembakiki yenjeni ndandi nga yumu winu yolilumbalila panani yaka yongi. ⁷Maghambu nani yolola tofauti kati yinu ni yongi? uyii ni kiki ngachewachiyopiki waka? Ngati kiki mulihumbalila ngati ngachemtendiki vela? ⁸Tayari muyinahyu hyola ambayu hemupalikayi! Tayari muyomuri kuva na utayari! mutumbuliri kutawala na kwamba mumiliki zaidi yitu tenga! Chakaka, nimpelila umiliki wa wihu ili kwamba tamalika papamu ni mwenga. ⁹Ndandi niholalela Chapanga ativekiki tenga mitima ngati kutilangiha vayomolela pa mustali wa maandamano na ngati vandu vavatemuliki kukomakeka. Tuyii ngati malangihu kwa ndema, kwa malaika na kwa vanadamu. ¹⁰Tenga tavang'ang'a ndava yaka kristo, ila mwenga ni vanambulau kwaka kristo. Te tavazaifu, lakini mwenga muyili ni makili mutopela lakini tenga ngachetiyinakika. ¹¹Hata sayenu tiyii ni njala na nywita ngachetiyii ni ngowu, tuyii ni malapuliku, ngachetuyii na pakutama. ¹²Tuhenga mahengu kwa bidii, kwa mawoko ghitu tavete. Patizarauliwa tuvabaliki, Chikahi chetilagha, tivumilila. ¹³Pavatitukana, tiyanga kwa upole, tuvili, na twakona tuvelengeka kuva ngati vandu va kukanakika na ndema na ngati kwa mambu yoha. ¹⁴Ngachenilemba mambu hogha kunkoha ihoni mwenga, lakini kundakalila ngati vana vangu vanapala. ¹⁵Hata ngati muyili ni vavambola makomi elfu kwaka kristo, ngache muyili naka akatati vanawingi maghambu niyii na atati winu kwaka Yesu kristo kupetela Enjili. ¹⁶Henu nimpembelela muniyihayi nenga. ¹⁷Heyi ndindandi nintumi kwinu timotheu, wachipalanu wangu na mwana mwaminifu kwaka Bambo. Na ankombuhayi ndela hyangu kwaka kristo, ngati wonimbolela kila muchi na kila likanisa. ¹⁸Henu vangi vinu valilumbalila, valitenda ngati nganihiki kwinu. ¹⁹Lakini nanihika kwinu manakutahi, ngati Bambo apaliki. Ndi nani manyahi nga malovi ghau pena ghara lilu mbalila, lakini lakini nanililayi makili ghanu. ²⁰Kwa kuva ufalmi waka Chapanga hauwi katika manenu bali katika nguvu. ²¹Mupala kike? Nichikaa kwinu ni chiboku au kwa upendu na ku roho ya upole?

Chapter 5

¹Tuyowini taarifa kuva kuyii na ukemi ntundu wa ukemi ambau ngacheuyili hata kwa vandu va mataifa. Tuyii na taarifa kuva yumu winu aghonela na ahanu va atati vake. ²Mwanganya mulihumbalila, mapalu pa kuhuzunika? yola yohengiki hagma apalika kuwohakeka miongoni mwinu. ³Ingava ngache niyili papamo ni mwenga chiyegha lakini niyii ni mwenga kiroho, niyomwi kuntemula yombi yo hengiki hagma ngati vela nikayili. ⁴Pamuhingamana papamu palihina laka Bambo witu Yesu, na roho yangu iyii papu ngati kwa makili ghaka bambo witu Yesu, niyomwi kuntemula mundu hoyu. ⁵Niyomwii kunkabizi mundu hayu kwaka shatani ili kwamba hyegha yaki uyonangikayi, ila roho yake iweza kukomboleka pa lichova laka Bambo. ⁶Majivunu ghino nga chindu chinyahi. Ngachemumanya chachu lichokapi iyonanga dongi lihilima? ⁷Muliwohilayi mwenga mwavene chachu ya mwandi ili kwamba nkuva donge la mpya, ili kwamba nkuva libumunda langakuchachuliwa maghambu, kristo, mwana limbelelimbelele litu la pasaka ayomwi kuchinjwa. ⁸Henu tishangilya karamu nga kwa chachu ya mvande, chachu ya tabia ihakahu na wovu. Badala yaki tishangilya ni libumunda langa kuyeghela Chachu la unyenyekevu na Chakaka. ⁹Nikalembiki mubarua yangu kuva mukahanganika ni vakemi. ¹⁰Ngache niyii na maana vakemi va ndema woni vavayii ni mata au akakosi au vavaabudu hing'omung'omu kwa kutama patali namu, hapainipalika mawoko pa ndema. ¹¹Lakini henu nindembela mukalihanga ngana na yoyoha yokemeka kaka au dada kwaka kristo, lakini atama mu ukemi au yoyii na mata au sosi, au yo aabudu sanamu au yotukana au mlevi wala mukakula naku mundu wa ntundu howu. ¹²Henu nanilihusisha wole kwatemula vavayii kunja ya kanisa? Badala yaki mwanganya ngache mwatemwili vavayii mukati ya kanisa. ¹³Lakini Chapanga anaatemula vavayii kunja "mumboha mundu mahakau miongoni mwinu.

Chapter 6

¹Yumu winu amepakuwa ni ngolavani ni njaki, alenga kuyenda kumahakamo ya vanga haki, badala ya kuyenda kwa vaumini? ²Ngachemumanyi vaumini navautemula ndema? Na ngati namuutemula ndema, ngachemuweza kuyomola mambo ghangana umuhimu? ³Ngachemumanyi natatemula aka malaika? kwa kiasi wote ngani, natiweza kuyomola mambo ya maisha ghangane? ⁴Ngati tiweza kutemula mambo ya maisha ghangani, mambu kiki mulenga kupeleka mashitaka palongi pa vanga kuyema mikanisa. ⁵Nipwagha kwa ihoni yinu. Ngache ayii wona mbulau miongoni mwinu wa kuveka mambo sawa kati ya ndongu ni ndengu? ⁶Lakini ngati henu, mwamini yumu ayenda kubarasa dhidi yaka muumini yongi, na mashitaka hagho ghavekeka palongi yaka hakimumu wangu kuamini! Chakaka kuyii matatizo pakati ya vakristo ghaghaletiki tayari usumbufu kwinu. Maghambu kristo mukateseka kwa mahakau? mambu kiki muyetekela kukongakeka. ⁸Lakini muhenggiki mahakau nakakonga vangi, na hava ni akakaka na akadada vinu! ⁹Ngachemumanyi vanga haki ngavaurithi ufalme waka Chapanga? mkaamini upuhi vakemi, na vavawongamela Ching'omung'omu, wanzinzi, wafiraji, walawiti. ¹⁰Vihi wachoyo, valevi, manyanganyi, vavatondoka, njeta kati yau yohaurisi ufalme waka Chapanga. ¹¹Na hava vakayii vangi vau mwenga. Lakini muyomwi kuwololeka, lakini muyomwili kuhingakika, Lakini muyomuri kutengwa kwaka Chapanga, lakini mutendekiki haki palongi yaka Chapanga kwa lihina laka Yesu Kristo ni kwaka Roho waka Chapanga witu. ¹²Hendu hyoha ni halali kwangu, lakini nga kila chindu chiyii ni faida. hindu hyoha ni halali kwangu lakini nganitawaliwi na chimu cha ¹³hehi. Chilevi ni kwaajili ya litumo, na litumbo ni kwaajili ya chelevi lakini Chapanga nahiwoha hyoha. Hegha ngacheyawombiki kwaajili ya ukemi, pamalu yaki, hyegha ni kwaajili yaka Bambo, na Bambo naayihudumila hyegha. ¹⁴Chapanga akahyoiki Bambo natuga naatihyoha kwa makili ghaki. ¹⁵Ngache mumanyi hyegha yimu iyii ilombakiki ni kristo? muweza woli kuhipiha hungu hyaka kristo na kuyenda kuhilombaneha na vakemi? ngacheiwezikana! ¹⁶Ngachemumanya kuwa yalombanani nkema ayii hyegha yimu nayombe? ngati lilovi molipwaghila, "vaveli nava kuva hyegha yimu. ¹⁷Lakini yolombana na Bambo akuva roho yimu papamu naku. ¹⁸Muutila ukemi. kila dhambi yetenda mundu ni kunja ya hyegha yake. Lakini ukemi, mundu atenda dhambi mukati ya hyegha yaki mwene. ¹⁹Ngache mumanya kuva hyegha yinu ni hekalu laka Roho muhuhu, yotama mukati yinu, yola ambayi mkapaliki kuhuma kwaka Chapanga? Ngachemumanyi kwamba nga mwenga mwavene? ²⁰Kwamba mukahemaliki kwa thamani kwa hiyo muntukuza Chapanga kwa hyegha yinu.

Chapter 7

¹Kulengana na mambu ghamwanilembile: kuyii chikahi cha wichu nkabaku akaghonela na mahanu waki. ²Lakini maghambu gha malengu ghanawingi ya Ukema kila nkambaku akuva ni muhanu wake, na kila mbomba akuva ni ndomi waki? ³Nkambaku afaliki kumpekeha mbomba haki yaki ya ndoghohi, na vela vela mbomba nayombi kwaka ndomi. ⁴Nga mbomba yoyii ni amri panani ya hyegha yaki, ni ndomi. Na velavela nkambaku ngache ayii na amri juu ya hyegha yaki, bali muhanu waki ayinayo. ⁵Mukayimana pamughonela papamo, ili ngati muyetanganili kwa chikahi maalum. Mutenda vela ili mupata muda wa kulova, Alafu muweza kukelukanila kaveti papamo, ili kwamba shetani kundenga kwa kukosa kiasi. ⁶Lakini nipwagha haya mambo kwa hiari na si kama amri. ⁷Nitokulela kila yumu akaayaa ayii ngati nenga muniyelili. Lakini kila mundu ayii ni karama aye na yola ayii ni karama yela. ⁸Kwa vanga kutowuleka na vinjane nipwagha kwamba ni wichu kwawu ngati watama bila kutowuleka, ngati moniyelii nenga. ⁹Lakini ngati ngavaweza kulihivalila, vapaswa kutomuleka. Kwa ngava ambanga kwawu kutomuleka kuliko kuva ni chiyaka. ¹⁰Henu kwa vala vavatomiliki napekeha amri nga nenga bali Bambo. "Mbumba akalekana ni ndomi waki." ¹¹Lakini ngati ngati akelawiki kuhuma kwaka ndomi waki, atama vela vela agakutowuleka au ayongana ni ndomi Na "Nkambaku akampekeha talaka muhamu waki." ¹²Lakini kwa vavakona, nipwagha nenga, nga Bambo kwamba ngati ndongu yoyoha ayii ni mbomba wangakuamini na aridhika kutena naku ngachepalika kudeka. ¹³Ngati mbomba ayii ni nkambaku wangakuamini na ngati aridhika kutama naku, akondeka. ¹⁴Kwaka nkambaku wangakuamini awoluleka kwa ndaya ya imani yaka muhanu waki. Na mbomba wangakuamini awoluleka kwa ndava yaka ndomi yaamini vinginevyo vana vinu vakayaa nga vanyahi, Lakini chakaka vawohilili. ¹⁵Lakini mwenzi wanga kuamini nawikiti na ayendeye. kwa ntundu howu, kaka au dada ngachekongakeka ni Mbomba hyau. Chapanga atikemiki titima likwali. ¹⁶Umanya woli ngati mbomba, pangi naunkombula ndome wako? Au umanya woli ngati nkambaku, pangi naunkumbula muhamu waku? ¹⁷Kila mundu atama maisha ngati Bambo moamugavile, kila mundu ngati Chapanga moankemili wombe. Awo mwongozowangu kwa makanisa ghoha. ¹⁸Ayii yotailiwi pakemikika kuamini? Analenga kuwoha alama ya tohara yaki. ayii yoyoha yokemakiki katika imani ngachetailiwi? ngachepalika kutahiriwa. ¹⁹Kwa lendenu aidha atahiliwi au wanga kutahiliwi nga matatizo. Chechiiyi ni matatizo ni kutii amri hyaka Chapanga. ²⁰Kila mundu atama muukemakeku moyeli. pakemakika na Chapanga kuamini. ²¹Ukayii wa ntuma wakati Chapanga paakukemikayi? Ukajali kuhusu helu. Lakini ngati uweza kuva huru, tenda vela. ²²Ngati yumu yokemikiki na Bambo ngati ntuma ni mundu huru kwaka Bambo. ngati vela, yumu yoyii huru pakemikikayi ni ntumu waka Kristo. ²³Muyomwi kulombakeka kwa thamani, hivyo mukakuva vatumwa va vandu. ²⁴Akaka na akadada vangu, kwa maisha yoyoha kila yumu witu patekemakiki kuamini, titama velavela. ²⁵Henu, vala woha ambau ngachetowili kabisa, ngacheniyii amri kuhuma kwaka Bambo. Lakini nimpekeha maoni yangu ngati moniyelili. ²⁶Henu ni holalela kwa ndava ya mang'ahiku ni mbanga nkambaku atama ngati muyelili. ²⁷Ukongekiki kwaka mbomba na chilapu cha ukwati? Ukapala uhulu kuhuma kira heyi. Uyii ni uhuru kuhuma kwaka mbomba au ngacheutowili? utapalapala mbomba. ²⁸Lakini ngati utowili ngache uhokiti. Na ngati mbomba ngachetowuliki natowuliki ngacheatowuliki ngache atendiki dhambi vakona vala vavatowulana vapata mang'ahiku ya ntindu ni ntindu. Natu nipala kuvaepushila haya. ³⁰Lakini nipwagha anana akaleaka na akadada vangu, nyengu ni iyipi. Kutumbulila henu na kuyendelela, vala vavayili na akambomba vatama ngati ngachevayii nawu. ²⁹Woha vavayili ni chiholu, valitendayi ngati vakayili ngana chiholu, na woha vava hekalela, na woha vavalomba chindu chochoha, ngati ngachevamiliki chochoha. ³¹Na woha vavashughulika ni ndema, vakuva ngati ngachevashughulika nawu. Maghambu mitindo hya ndema ihikila mayomukelu ghaki ³²Nipala mukuva huru kwa mang'ahiku ghoha. Nkambaku wanga kutowola alihusisha na hindu hehikuhusu Bambo, namna ya kumpendeza yombi. ³³Lakini nkambaku yotowili ajihusisha na mambu ya ndema, namna ya kumpendeza muhanu waki, ³⁴apatuliki. Mbomba hwanga kutowuleka au bikira alihusisha na hindu kunhusu Bambo, namna ya kulitenga katika hyegha na roho. Lakini mbomba yotowuliki alihusisha kuhusu hindu hya ndema, namna ya kunfurahisha ndomi waki. ³⁵Nipwagha vela kwa faida yinu mwavene, ngachemeka chitava kwinu. Nipwagha vela maghambu ni haki, ili kwamba muweza kuliveka wakfu kwaka Bambo panga chikwazo chochoha. ³⁶Lakini ngati mundu aholalela ngache aweza kuntendela kwa heshima mwanamwali waki, kwa maghambu gha hisia hyaka hiyii ni makili ngani, ndekayi atowilikayi naku ngati mapolila Nga dhambi. ³⁷Lakini ngati atendiki maamuzi nga kutowola, na njeta haja ya lazima, na ngati aweza kutawala hamu yaki, anatenda wichu ngati ngachentowilihi. ³⁸Henu yontotulela mwanamwali waki atenda wichu na yoyoha ambayuahawula ngakuntowulela atenda wichu ngani. ³⁹Mbomba akongakiki na ndomi akonamomi. Lakini ngati ndomi ahwili, ayii huru kutowuleka na yoyoha yoampala, lakini kwaka Bambo tu. ⁴⁰Nakona mumaamuzi ghangu, nayaa na chiheku ngani ngat atama ngati moyeli. kave niholalela natu niyii na Roho waka Chapanga.

Chapter 8

¹Henu kuhusu hilevi hehiwihakiki nchemba kwa sanamo: Tumanyi kwamba "Tenga tavoha tuyii ni mbulau" Mbulau hileta kujivuna, bali upalu uchenga. ²Ngati ayii mundu yoyoha aholalela kwamba amanyi jambu fulani, mundu hoyu akona kumanya ngati moipalakila kumanya. ³Lakini ngati yumu ampala Chapanga, mundu hoyu amanyikana naku. ⁴Basi kuhusika kula hilevi havawokiki nchembi kuhing'omung'omu: tumanyi kuva sanamo ngachindu pandema woni" na kuva njeta Chapanga ila yumupela. ⁵Maghambu kuyii vanawingi vavakemeka mihungu ngati kumani au pandema, ngati vela movayeli "Mihungu na mabambo vanawingi. ⁶Ijapokuva kwitu kuyii Chapanga yumu pela ambaye ni Atate, hindu hyoha hihuma kwake, natenga titama kwake na Bambo yumu Yesu Kristo, ambaye kwaki hindu hyoha hiyili, na kwaka yombi tenga tuyili. ⁷Hata vela, utundu howu ngacheuyili mukati yaka kila yumo. Badala yaki vakashiriki ibada hya sanamo pamwandi na hata henu vakula hilevi hehi ngati chindu chechiwihakiki nchembe kwa hing'omung'omu. Dhamili hyangu hipotwishi kwa kuva ni dhaifu. ⁸Lakini chilevi ngachituthibitishi tenga kwaka Chapanga. Tenga ngati hakau muni ngati ngachetilili, au wema muni ngati natukulayi. ⁹Lakini mukuva makini ya kwamba uhuru winu akakuva sababu ya kukwaza yohayii dhaifu kupete imani. ¹⁰Ebu holahyayi ngati mundu akuweni, wenga wemuyii ni utundu ukula chilevi muhekalu la sanamo Dhamila yaki mundu hoyu nayithibitisha hata yombi akula hindu hehiwihakiki sadaka kuhing'omung'omu? ¹¹Henu yena ndandi ya mbulau yaku ya Chakaka juu ya asili ya hing'omung'omu, kaka au dada waku yoyii, ambaye kristo akahwili kwa ndava yaki naangamizwayi. ¹²Vela, pautenda dhambi dhidi yaka akaka na akadada vaku na kuhipoteka dhamila hyawu hehiyii dhaifu, mutenda dhambi dhidi yaka kristo. ¹³Vela, ngati chilevi chisababisha kunkwaza kaka au dada, nganguli unyama kamwe, ili nikasababisha kaka au dada wangu kuhawuka.

Chapter 9

¹Nepani nga huru? Nenga ngachembweni ye ni Bambo witu? Mwenga na matunda gha mahengu ghangu kwaka Bambo? ²Ngati nenga nga nantumi kwa vangi, angalau ntimi kwinu mwenga. Maghambu mwenga ni uthibitishi wa utumi wangu kwaka Bambo. ³Awoo nde utetezi wangu kwa vela vavanichunguza nenga. ⁴Woo! ngachetuyii na haki kula ni kunywa? ⁵Ngachetuyii kutola mbomba yo aamini ngati movatendela mitumi vangi, na ndongu waka Bambo, na kefa? ⁶Au nenga njika yangu na Barnaba ambao tupalika kuhenga lihengu? ⁷Ni nani yohenga lihengu ngati askari kwa gharama hyaki mwene? Ni nani yo apanda mzabibu na akakula matunda ghaki? Au ninani yoalima likundi ngache akunywa mahiva yaki? ⁸Wole! nipwagha ghanga kwa mamlaka ya chimundu. Sheria nayombi ngacheipwagha hagma? ⁹Maaghambu ilembakiki katika sheria yaka Mose, "Ukakonga ng'ombi ndomu pa apola nafaka." Ni chakaka kwamba hapa Chapanga ahijali ng'ombi? ¹⁰Au wo ngachepwagha haya ndani yitu? ilembakiki ndandi yitu, maghambu yolema nafaka impalika kulema kwa chihovalelu, na yo huna impalika ahuna kwa mahovalelu ya kushiriki mumavuno. ¹¹Ngati tikapandiki hindu hya chiroho mumuogoni mwinu, wo! Ni lilovi likolongwa kwitu natihumiki hindu hya muhyegha kuhuma kwinu? ¹²Ngati vangi vakapatiki haki heyi kuhuma kwinu, wo: tenga nga kupetelela? Hata vela, ngache tadaiki haki heyi. Badala yaki, tukavumilii mambo yoha badala ya kuva chikwazo cha enjili yaka kristo. ¹³Ngachemumanyi kuva woha vavahenga lihengu mulihekale vapata chelevi chawu kuhuma kulihekale? Ngachemumanyi kuva vavahenga lihengu pamazabahu vapata chivambiku chechiwohakiki pamazabahu? ¹⁴Kwa utundu wowu hou, Bambo akalaghalakili kuva woha vavatangaza enjili vapata kulama kupetela enjili heyi. ¹⁵Lakini ngachenivadai haki hyoha hehi. Na ngachenilemba hagma ili jambo loloha litendeki ndava yangu. Mbanga nenga nikuhwi kuliku mundu yoyoha kutilisha kulihamba kwangu. ¹⁶Ngati iyii ni hubiri enjiri, ngacheniyii na sababu ya kulihamba, kwa sababu ni lazima nitenda vela. Na oli wangu nanga kuihubiri enjili? ¹⁷Maghambu nanihengiki vela kwa hiari yangu, niyii ni thawabu. Lakini ngati nga kwa hiari, nakona niyii ni jukumu linipekahiki kuva wakili. ¹⁸Basi thawabu yangu ni kiki? ya kuva panihubiri nani woha enjili bila gharama na bila kutumika kwa wa haki yangu yeniyinayu kupetela enjili. ¹⁹Maghambu japo myii huru kwa woha nikatendiki utumwa wa woha ili niweza kwapata vanawingi ngani. ²⁰Kwa muyahudi nikayii ngati muyahudi, ili napata muyahudi. kwa vela vavayili pahi ya sheria ili napata vala vavayii pahi nenga ya sheria. Nikatendika vela ingawa nenga namweni ngache nayii pahi ya sheria. ²¹Kwa vala vavayii kunja ya sheria ya sheria, nikayii ngati yumu wau kunja ya sheria, ingawa nena namwene ngachenayii kunja ya sheria yaka Chapanga, bali pahi ya sheria yaka kristo. Nikatendiki vela ili nivapata vala vavayii kunja ya sheria. ²²Kwa vavayii vanyonge nikayii mnyonge ili nivapata vavayii vanyonge. Ni yii hali hyoha kwa vandu voha, ili kwa ndela hyoha nipata kakumbola baadhi. ²³Natu ni henga mambo yoha kwaajili ya enjili, ili nipata kushiriki baraka. ²⁴Ngache mumanyi ya kuva katika mbelu woha vavashindano vakembela mbelu, lakini yoyopa tuzo ni yumu? Vela mukembela mbelu ili mupatayi tuzo. ²⁵Mwana michezo alihivalila katika yoha pakuva pamafunzo. Anganya hava vatenda vela ili vayopahyaka taji yeyi haribika, lakini tenga tukembela ili tupata taji yanga kuyonangeka. ²⁶Kwa hiyo nenga ngachenikembela panga sababu au nikomana ngumi ngati kulapula hewa. ²⁷Lakini niitesa hyegha yangu na kuhenga ngati ntumi, ili kwamba panayomula kuva hubiria vangi, ne namwene nikakuva wakakanahika.

Chapter 10

¹Nipala mwenga mumanyi akakaka na akadada vangu kuva akatali vitu vakayili pahi pa lihundi na wohu vakapetiki palochi. ²Wohu vakabatizwi vakuva vaka musa mkati ya lihundi na mkati ya luchi, ³na wohu vakalii chilevi chelachela cha roho. ⁴Wohu vakanywili kinywaji chelachela cha roho. Maghambu vakanywili kuhuma katika mwamba wa roho wo wayengalili, ni mwamba wola ukayii kristo. ⁵Lakini Chapanga ngacheakapendizwi munimuni na vanawingi vau, na mitihi yau hikamwahini kujangwani. ⁶Basi mambu hagma ghoha yakayi mifanu kwitu, ili tenga tukakuva nvandu va kutokulela mahakau ngati movatendi wombe. ⁷Mukakuva vakuabudu hing'omung'omu, ngati vangi vau moyayelile. Ayee ngati muyilembakikili "Vandu vakatemi pahi kula ni kunywa, vakayumwiki kuhina kwa kutokulela mapalu. ⁸Tukatenda ukemi ngati vangi vau movatendile. vakahwi lichova limu vandu ndava heyi ishirini na tatu elfu. ⁹Wala tukandenga kristo, ngati vangi vau movatendile na vakayonangiki kwa liyoka. ¹⁰Na kaveti mukang'ong'oteka ngati vanawingi vau movang'ong'otiki na kuyonangeka na malaika wa nyihwa. ¹¹Basi mambu hagma yakatendikiki ngati mifano kwitu. Yakalembakiki ili kutikerapila tenga teti hikiwi ni mayomukelu gha mwandi. ¹²Henu kila yoliwona ayemi akuva makini akahawuka. ¹³Nga malengu ghaghampati mwenga ghanga kawaida ya vanadamu. Ila Chapanga ni mwaminifu. Ngaandeki mulengikayi kupeta uwezo winu papamo na malengu yombi anaampekikayi ndyangu wa kupitila ili muwezayi kukwima. ¹⁴Henu, vachipalu vangu mutilayi ibada ya sanamo. ¹⁵Niwagela ni ni mwenga ngati vandu vavayili ni malangu, ili mutemula linilipwagha. ¹⁶Chikombi cha baraka chetibariki, nga ushiriki wa mwahi waka kristo? ¹⁷Maghambu mkati ni wumu, tenga tetiyili tana wingi tuyii hyegha yima. Te tawoha tiyopa mkate mumo papamo. ¹⁸Mwalolakyayi vandu va kuisraeli: Wo! vala wohu vavakula dhabihu ngachevashiriki pamadhabahu? ¹⁹Nipwagha kiki lenu? yakuva ching'omung'omu ni chindu? Au chilevi ehechiwohaliki sadaka kwa sanamo ni chindu? ²⁰Lakini nipwagha hindu hela hevahiwoha sadaka kwa vandu vapagani va mataifa, ya kuva vavoha hindu helu kwa mayovi na nga kwaka Chapanga. Natu ngachenipala mwanganya mwenga kushirikiana na mayovi. ²¹Ngamuwezi kunywelela chikombi chaka Bambo na Chikombi cha mayori ngamuwezi kuva na ushiriki pa meza yaka Bambo na pa meza mayovi. ²²Au tinjeghela Bambo kasirani? tuyii na makili kumpeta yombi? ²³Hindu hyoha ni halali lakini nga hyoha hehifau, "Hindu hyoha ni lalali" lakini gha hyoha hehya chenga vandu. ²⁴Nga hata yumu yoka palapala manyahi ghaki pela. adala yaki kila yumo akayaapatapala manyahi ghaka njaki. ²⁵Muweza kula chindu chechihemaleka kosoko bila kulaluhaluha kwa ajili ya dhamili. ²⁶Maghambu "ndema ni mali ghaka Bambo, na hyoha hehitweleha." ²⁷Na mundu hwanga kuamini na ondohi kula namu mpala kuyenda, mukula chochoha panga kulaluha maswali gha dhamili. ²⁸Lakini mundu naakupwaghi chilevi chenjeni chichumiki kusadaka ya vapagani "mkakula. Ayee ni kwaajili yaki yoampwaghili, na nga kwajili ya dhamili. ²⁹Natu ngachenimaanisha dhamili hinu, bali dhamili hyaka yongi. Maghambu kiki uhuru wangu utemulikayi ni dhamili yaka mundu yongi? ³⁰Ngati nenga nuikula chilevi kwa kuchenguha, ndava kiki vanitukanayi kwa chindu ambachu michengwi kwa hehi? ³¹Kwa hiyo chochoha che mukula au kunywa au chochoa chemuhenga, muhenga hyoha kwaajili ya utukufu waka Chapanga. ³²Mukahokeha muyahudi na vayunani, kanisa laka Chapanga. ³³Mulengayi ngati nenga monilengela kwapendezesha vandu wohu kwa mambo hoyu. Ngachenipala faida yangu na mwene, bali ya vanawingi. Natu nitenda vela ili nipata kukomboleka.

Chapter 11

¹Muniyengalyayi nena, ngati nenga che ninjengalela kristo. ²Henu ndindumbalila maghambu ya vela momonikombukela katika mambu ghoha. Nindumbalila maghambu mukamwi mayopalelu ngati motighaleti kwinu. ³Basi nipala mumayi ngati kristo ni mutu waka nkambaku, ni nkambaku mayombi ni mutu waka mbomba, na ngatu Chapanga ni mutu waka kristo. ⁴Kila mwanalomi ya alova au awoha unabii ayii ahyekiti mutu waki aukoha ihoni mutu waki. ⁵Lakini kila mbomba yolova au kuwoha unabii wakati mutu waki uyii utopu aukoha iloni mutu waki. kwa ndandi ulenganela ngati atekumogha. ⁶Naiyii ngati mbomba ngahyeke mutu waki, apupayi mayunju ghaki, ghayayi mayipi. Nambu ngati ikuva iloni mbamba kupupa liyunju laki au kumogha, ahyekalya mutu waki. ⁷Kwa ndandi ngacheimpalika nkambaku kuhyeka mutu waki, kwa ndandi, yombi ni ulenganelu wa uhumbalilu waka Chapanga. Nambu mbomba alumbulila kwaka mwanalomi. ⁸Ndandi mwanalomi ngacheahumiki kwaka mbomba. Nambu mbomba ahumiki kwaka mwanalomi. ⁹Wala mwanalomi ngache akawombakiki kwa ndava yaka mbomba. Nambu mbomba akawombakiki kwa ndava yaka nkambaku. ¹⁰Ndimana mbomba impalika kuva na ishara ya uyimiku panani ya mutu waki, maghambu gha malaika. ¹¹Hata vela, kwaka Bambo mbomba ngacheayii njika yaki panga nkambako au nkambaku panga ni mbomba. ¹²Ndandi ngati vela mbomba akahumiki kwaka nkambaku, velavela nkambaku akahumiki kwaka mbomba. Na hindu hyoha hihuma kwaka Chapanga. ¹³Ntemulayi mwavene wo! ni sahihi mbomba andova Chapanga kuni muti waki uyii utopu? ¹⁴Wo! ata asili njika yaki ngacheimbola ngati mwanalomi nayii ni mayunju malachu ni ihomi kwaki? ¹⁵Wo asili ngacheimbola ngati mbomba ayaayii ni mayunju malachu ni utukufu kwaki maghambu akapekahiki mapwaju ghala malachu ngati ngou hyaki. ¹⁶Lakini ngati mundu yoyoha apala kulumbana kupete lendenu, tenga ngachetiya na namna yengi, waka makanisa ghaka Chapanga. ¹⁷Lakini malaghelakilu ghaghahika, nenga ngache nindumbalila maghambu pamu himangana nga kwa faida bali kwa asala. ¹⁸Maghambu kutumbula, niyowana ngati pamuhimangana kukanisa kuyii ulekangano kati yinu, natu kwa chipandi nikolopa. ¹⁹Kwa ndandi ni lazima ikiwa misugvano pa kati yinu, ili kwamba vala vavayetakali vamanya kana kwinu. ²⁰Kwa ndandi kila pamuhimangana, chemkula nga chilevi chaka Bambo. ²¹Pamukula kila mundu akula chilevi chaki mwene kabla vangi ngache calili ata ayoo ayili ni njala na ayoo alovili. ²²Wo ngachemuyii ni nyumba hya kulelela au kunywelela? Womlizarau likanisa laka Chapanga na kuvafedhehesha vanga chindu? Nipwagha kiki kwinu? Nindumbalyayi. nganindumalili katika heli! ²³Maghambu nikayopalili kuhuma kwaka Bambo chela chenimpekihi mwenga ya kuva Bambo Yesu, ikilu yela pasaliwa, akatoliki mkate. ²⁴Baada ya kuchengula akamkwili na kupwagha, "yenjeni hyegha yangu. yeyii kwa ndava yinu. Mutenda vela kwa kunikomboka nenga." ²⁵Na vela vela akatoliki chikombi baada ya kula na kupwagha, chikombi chenjeni ni aganu la henu mu mwahi wangu. Ntenda vela mara la henu mu mwahi wangu. Ntenda vela mara yanawingi kila pa mukunywa, kwa kunikomboka nenga. ²⁶Kwa kila chikahi pamukula mkate na kunyelela chikombi, muitangaza nyihwa yaka Bambo mpaka pahikaka. ²⁷Kwa hiyo, kila yokula mkate au kuchinyulela chikombi hechi chaka Bambo panga kustahili, na kuva ayopali hatia ya hyegha na mwahi waka Bambo. ²⁸Mundu alilaluha mweni hoti, na vela akula mkate na kuchinywela chikombi. ²⁹Kwa ndandi yoakula na yo kunywa panga vapambanua hyegha, akula na kunywa hukumu yaki mwene. ³⁰Ayee ndandi vandu vanawingi kati yinu valwala na dhaifu, na vangi vinu vahwili. ³¹Nambu ngati tulilingatili teveti ngati temuliki. ³²Ila patitemulika na Bambo tikenuhiwa nanhuli tikatemulika papamo ni ndema. ³³Kwa vela, akakaaka na akadada vangu, pamuhimangana mupala kula, mulendilanaye. ³⁴Mundu nayii ni njala akula kunyumba yake, ili kwamba pamuhimangana papamo ikakuva kwa kutemula. Na kuhusiana na mambo ghanghi ghamwalembiki nami nipwaghaty panahikayi.

Chapter 12

¹kuhusiana na karama hya kiroho, akakaka na akadada vangu ngachenipala mukosa kumanya. ²Mumanya ya kuwa pamwayi mwapaga ni mulonguhika kuyengalela sanamu hyanga kutongela, kwa ndela hyohyoha mulonguhika nahyu. ³Henu nipala mumanya kuwa njeta yoyoha yolongela kwa Roho waka Chapanga kupwagha "Yesu apatiki laana" Njeta yoyoha yoapwagha "Yesu Bambo" pangakuva mu Roho muhuhu. ⁴Basi kuyii karama ntundu ni ntundu ila Roho ni yola yola. ⁵Na kuyii huduma ntundu ni ntundu ila bambo ni yola yola. ⁶Ni kuyii mitundu mbalimali hayo mahengu laleini chapanga ni yola yola ahenga ghaha kwawoha. ⁷Basi kila yumu apekti kuhekunuliwa kwa Roho kafaia ya woh. ⁸maghambu mundu yumu apektiki ni Roho lilovi la mbulau na yongi lilovi la mahalifa kwaka Roho yola yola. ⁹Kwa yungi ampektiki imani kwaka Ro yola yola, na kwake yungi karama ya kulamiha kwaka Ro yumo. ¹⁰Kwa yungi mahengu gha makili, na yungi unabii na yungi uwezo wa kupambanula Roho yungi mitundu mbalimbali hya lugha, na kwa yongi kutafasili lugha. ¹¹Lakini Roho ni yola yola ahenga mahenga hahaga ghaha, kumpekeha kila mundu karama kwa ngati moahauli mwane. ¹²Kwa ndandi katika Roho yumu tenga tawoha tukabatiziki kuva hyanauningi, la liungu hyoha ni hya hyegha yola yola, vela vela na kristo. ¹³kwa ndandi katika Roho yumu tenga tawoha tukabatiziki kuva hyegha yimo, kwamba tayayudi au vayunani kwamba tu vatumu au huru, na tawohatokakenngakiki riho yumo. ¹⁴Maghambu hyegha nga kiunga chimo bali hyanamingi. ¹⁵Ngati chiwolu nachipwagha, "maghambu nenga nga sehemu ya hyegha" vela ngachiutendi kutokuva sehemu ya hyegha. ¹⁶Na ngati likutu nalipwagha, "maghambu nenga nga lihu, nenga nga sehemu ya hyegha" vela ngaliutendi kutokuva sehemu ya ¹⁷hyegha. Ngati hyegha yoha nakuva lihu, kuka yaa kwaku kuyowana? ngati msha uyii likutu, kukaya kwaku kumuhu? ¹⁸Lakini Chapanga akavekiti kila kuungu cha hyegha mamahaia paki ngati mopangi mwane. ¹⁹Na ngati hyoha likakuva kiungu chimu, hyegha ikakuva kwako. ²⁰Hemu vela hiungu ni hyegha ni yimo. ²¹Lihu ngaliwezi kichipwaghila chiwoko "Ngache niyii ni wenge" wala mutu ngacheuweza kughapwalila mawolu, ngacheniyii ni haja ni mwanganya. ²²Lakini hiungu hya hyegha hehiwoni kama na heshima hichoko hipalika nganu. ²³Na hiungu ya hyegha hetihiolela hiyii na uyinakiku utehoko, tihipekeha mginakiku ngani, na hiungu hitu hyanga kuhutila hiyii na unyahi ngani. ²⁴Henu hiungu hitu hehiyii na uhitulu ngachehiyii na haja ya kuhiyiniha, Maghambu tayari hiyomwi kuyinakika. Lakini Chapanga ahiwonganihi hiungu hyohe papamo, na ahipektiki uyinakiku ngani hela hyanga kuyinakika. ²⁵Akatendiki vela ili pakalava ulekangano pa hyegha, bali hiungu hyoha highohanaye kwa upalu wa yumo. ²⁶Na chikahi chiungo chimu na chipotakiki, hiungu hyoha hipotakeka papamo au chikahi chiungo chimu nahi yinakiki, hiungu hyoha hihekalela papamo. ²⁷Henu mwenga ni hyegha yaka kristo na hiungu kila yumu njika yaki. ²⁸Na Chapanga avekiti mulikanisa va kutumbula mitumi, kaveli manabii, katalu valimu, alafu vela woha vavahenga mahengu makolongwa, alafu karama ya kulamiha, vanayangatila, vala vavahenga lihengu la kulongoha, na woha, na woha vavayii ni mitindu hya lugha. ²⁹Wo tenga tawoha ni mitumi? Tenga tawoha ni manabii, Tenga tawoha ni walimu? Wo tenga tawoha tuhenga mahengu gha miujiza. ³⁰Wo tenga tawola tuvii ni karamo hya kulamia? Tenga tawoha tulongela kwa lugha? Tenga tawoha tutafasili lugha. ³¹Mupalapalayii karama hehiyi hikolongwa. Natu nanindangihayi ndela inyahi nganila.

Chapter 13

¹Tipwagha ngati nilongela kwa lugha hya vandu ni hya malaika. Lakini ngati ngacheniyii ni upendu, niyii shaba yeyilela na upatu wo uchuma. ²Na ngati niyii ni karama ya unabii na ufahamu wa chakaka, hehihihakiki na maarifa, na ngati niyinayu imani ya kuhoha hitombi. Lakini ngati ngacheniyii ni upendu, nena nga chindo. ³Na tipwagha ngati naniwoha milki yangu yoha na kuvaleha masikini, na kwamba naniwoha hyegha yangu ili nichunjika motu. Lakini ngati ngacheniyiii ni upendu, ngainyangatii chindu⁴Upendu vuvumilila na ufadhili. Upendu ngacheulilumbalila wala kulikweha. Ngacheuyii ni chiburi ⁵au milomu. Ngacheupalapala mambu yaki, ngache mwona uchungu kanyata, wala ngache uvelenga mahakahu. ⁶Ngache uhekalela udhalimu. Badala yaki, uhekalela katika ukweli. ⁷Upendu uvumilia mambu ghoha; huamini mambu ghoha, na hustahimili mambu ghoha. ⁸Upendu ngacheukoma. Na kuyii unabii, wohu upeta. Naiyii lugha, nayikomayii. Na kuyii maarifa, nayapetayi. ⁹Kwa ndandi timanyi kwa sehemu na titenda unabii kwa sehemu. ¹⁰Lakini payahika yela yeyii kamili yela yangakuleamilika nayipeta. ¹¹Panayii na mwana, niholalya ngati mwana, nitemula ngati mwana. Panayii mundu mwanamalangu, nikavekiti kutali na nenga mambu ya chimwana. ¹²Kwa ndandi henu tilola ngati muligilasi, ngati sura muhivendu chikahi hechi tawona uso kwa uso. Henu timanya kwa sehemu, lakini chikahi hechi namanya muni ngati nenga monimanyakanii muni. ¹³Lakini henu mambu hagma ghatatu ghadumu: imani, tumaini lelihika, na upendu. Lakini leliyii likolongwa ngani ya haya ni upendu.

Chapter 14

¹Mupalapala upendu na kutokulela sana karama hya rohani, zaidi sana mupata kuwoha unabii. ²Maghambu yombi yopwagha kwa lugha ngacheapwagha na vandu bali apwagha na Chapanga. Maghambu njeta yoelewa kwa ndandi alongela mambu ghaghahihakiki katika roho. ³Lakini yombi yoawoha unabii, alongela na vandu na kuvajenga, na kuvatia moyu na kuvafariji. ⁴Yombi yolongela kwa lunga ajienga mwene. Lakini yombi yoawoha unabii alijenga kanisa. ⁵Henu ni tokulela kwamba mwe mwawoha mulongila kwa lugha. Lakini zaidi ya hayu, nitokulela kwamba mupiha unabii. Yombi yoapiha unabii ni nkolongwa kuliku yombi yoapwagha kwa lugha. (Kabla akuwa wa kutafsili) ili kwamba kanisa lipata kujengwa. ⁶Lakini henu akaka na akadada vangu nanihikiti kwinu na kulongela kwa lugha, naninjangatyayi kiki mwenga? Nganiwezi, isipokuwa nipwagha na mwenga kwa ndela ya ufunuo, au kwa ndela ya fundisho. ⁷Ngati hindi hyanga womi ngati filimbi au chimubi nangakupiha sauti hehiyii tofauti, naimanyikana wole ngati chombo woli chevahina? ⁸Kwa ndandi ngati baragumu naiwoha sauti yanga kumanyikana, ni jinsi gani mundu naamanyayi ni muda wa kujiondoa kwa ngondo? ⁹Velavela na mwenga, namupihiki kwa lulimi lilovi langa dhahiri, ni jinsi gani mundu naelewa chemupwagha? Namukuwa mulongela, na njeta yaaelewayi. ¹⁰Nga mashaka kwamba kuyii higha hyanawingi mbalimbali pandema, na njeta hata yimu yanga na maana. ¹¹Lakini ngati ngachenimanyi maana ya lugha, naniyaa na ngeni kwaka yombi yoapwagha, na yombi naeyea ngeni kwangu. ¹²Venu vela na mwenga kwa ndandi mutokulela sana kuwona udhihirishu wa Roho, mupala kwamba mzidi sana kulijenga kanisa. ¹³Vela yombi yolongela kwa lugha na alova apata kutoasiri. ¹⁴Kwa ndandi nanilokiki kwa lugha, roho yangu yilova, lakini na malangu ghangu ngachehayii ni matunda. ¹⁵Ndenda wole? Nanilova kwa roho yangu, lakini kaveti nanilova kwa malangu ghangu. Naniyembayi kwa roho yangu, na naniyemba kwa malangu ghangu, kaveti. ¹⁶Vinginevyo, naundumbali Chapanga kwa roho, yombi yoayii ngeni, naayetakya woli "Amani" nauwoha shukrani, naayi ngacheamanyi yaupwagha? ¹⁷Maana Chakaka wenga ushukuru wachu, lakini yongi yola ngacheajengwa. ¹⁸Ninchenguha Chapanga kwa ndandi nilongela kwa ¹⁹lugha zaidi ya mwanganya mwenga mawoha. Lakini katika kanisa ni mbanga nilongeli malovi muhamu kwa ufahamu wangu ili nipata kuvawoha vangi, zaidi ya kulongela kumi elfu kwa lugha. ²⁰Akakaka na akadada vangu, mkakuwa mwavana katika kuholalela kwinu. Badala yaki, kuhusiana na maovu, mukava ngati mwavana vangenya. Lakini katika kuholalela kwinu mkakuwa vandu vazima. ²¹Ilembakike katika sheria, "kwa vandu va lugha yengi na kwa milomu ya vagheni nanipwagha na vandu hava. Wala hata vela ngavaniyowani, " apwagha Bambo. ²²Hivyo, ndimi ni ishara nga kwavangukuamini, bali kwa vangakuamini. Lakini kupiha unabii ni ishara, si kwa vangakuamini, bali kwaajili yawu vavaamini. ²³Haya, ngati kanisa loha lihimangini papamu na woha valongela kwa lugha, na vagheni na vangakuamini vayingi, wole, ngavaweza kupwagha kwamba muyii ni mangongu? ²⁴Lakini ngati mawoha muwoha unabii na wanga kuamini au ngeni ayingila, maashawishika na yoha yaayowana. Naahukumiwa na yoha yaypwaghika. ²⁵Siri hya ntima waki hikayaihekanwiki. Matokeo yaki, akaya ahawiki makupama na kumwabudu Chapanga. Akayaakiriki ya kwamba Chapanga ayii pakati yinu. ²⁶Kiki chechিয়েengelela basi, akakaka na akadada vangu? Pamuhimangana papamu, kila mundu ayi na zaburi, mafundishwu, mafunuo lugha au tafsiri. Mutenda kila chindu ili kwamba mulijenga kanisa. ²⁷Ngati yoyoha alonge kwa lugha, vakuva vaveli au vatatu, na kila mundu katika zamu. Na mundu lazima atafasiri chechipwaghiki. ²⁸Lakini ngati njeta mundu wa kutafasiri, basi kila yumu wawu atama chinunu mukati ya kanisa Basi kila mundu alongila njika yaki na kwaka Chapanga. ²⁹Na manabii vaveli au vatatu valongilayi, na vangi vayowanilayi kwa kupambanula chechipwaghakiki. ³⁰Lakini yoatemi na ahyekanuliwi jambu katika huduma, yola ambaye akayii alongela na atumbalayi. ³¹Kwa ndandi kila yumu winu aweza kuwoha unabii yumu baada ya yongi ili kwamba kila yumu aweza kuliwoha na woha waweza kutiwa moyo. ³²Kwa ndandi roho ya manabii hiyii chini ya uangalizi wa manabii. ³³Kwa ndandi Chapanga nga Chapanga wa machafuko, bali wa amani. Ngati muiyeli mumakanisa yoha ya vaumini, ³⁴Yavapasa akambako vatama chinunu mu kanisa. Kwa ndandi ngachevaruhusiwa kulongela. Badala yaki; vapaswa kuwa katika unyenyekevu, ngati sheria moipwaghila. ³⁵Ngati kuyii chochoha vatokulela kuliwola, basi valaluha akalomi vau kunyumba. Kwa ndandi ni ihoni kwa akambomba kulongela mukanisa. ³⁶Je lilovi laka Chapanga likahumiki kwinu? Je livahikili mwenga pana? ³⁷Ngati mundu aliwona kuwa ni nabii au wa rohani impalika ayatambula mambo yanivalembela ya kwamba ni malaghalakilu ghaka Bambo. ³⁸Lakini nangakuyatambula haya, mundeke akatambuliwa. ³⁹Hivyo basi, akaka na akadada vangu, mupala sana kuwoha unabii, na mukahivalilo mundu yoyoha kulongela kwa lugha. ⁴⁰Lakini mambo yoha yatendika kwa unyahi na kwa utaratibu.

Chapter 15

¹Henu nivakomboha aka kaka na aka dada, juu ya enjili yenivahubarii, ambayo mukaiyopalila na kuyema kwayo. ²Ni katika enjile yenjeni mwokoliwi, ngati mulikamwi imara lilovi lenavahubirii mwenga, isipokuwa mukaamini waka. ³Ngati kutumbulila monaiyopalii kwa umuhimu nikailitiki kwini ngati moyayeli, kwamba kutokana na maandiko, Kristo akahuvili kwa ajili ya dhambihi hitu. ⁴Kutokana na maandiko akazikiwi na kwamba akahyokiti lichova laka tatu. ⁵Na kwamba akampitali Kefa, kaveti kwa vala kumi na vaveli. ⁶Kisha akavapitali kwa chikahi chimu akaka na akadada zaidi ya mia tano. Vanawingi vawu vakona womi, lakini baadhi yawu vaghoni longhono. ⁷Kisha akampalila Yakobo, kisha na mitumi wohi. ⁸Mwisho wa yoha, akanipitalili nenga, ngati vela kwaka mwana yoavelakiki kwa chikahi changachala. ⁹Kwa ndandi nenga nanchoku kati ya mitumi. Ngachenistahili kukemeka Mtumi, kwa ndandi naling'ahiki kanisa laka Chapanga. ¹⁰Lakini Kwa neema yaka Chapanga niyii kama moniyeli, na neema yaki kwangu ngacheyayii yawaka. Badala yaki, nikatendiki bidii kupeta wohi. Lakini ngacheyayii nenga, bali neema yaka Chapanga yeiyii mukati yangu. ¹¹Kwa hiyo ngati nenga au wombi tihubiri vela tiamina vela. ¹²Henu ngati kristo akahubiriwi ngati yo ahyokiti kwa vakuhwa, ikuva woli baadhi yinu mupwagha njeta uhyokuwa vakuhwa? ¹³Lakini ngati njeta uhyoku wa vakuhwa, basi kristo pia ngeahyokiti. ¹⁴Na ngati kristo ngacheayokiti, hivyo mahubiri yitu ni waka, na imani yitu ni waka. ¹⁵Na tipatakini kuva mashahidi vaupuhi kumhusu Chapanga, kwa ndandi tikamshuudii Chapanga kinyume, kumpwagha akanhyohiki kristo chikahi ngache anhyohiki. ¹⁶Ngati ikuva vakuhwa ngachevahyoheka, Yesu pia ngacheahyohakiki. ¹⁷Na ngati kristo ngachehyohakiki imani yinu ni waka na mukona muyii mudhambi hinu. ¹⁸Hivyo hata vala vavahwili katika kristo pia vaangamia. ¹⁹Ngati kwa maisha haya njika yaki tuyii na ujasiri kwa chikahi chechihika mukati yaka kristo, vandu wohi tenga nivakuhukumiwa zaidi ya vandu wohi. ²⁰Lakini henu kristo ahyokiti kuhuma kwa vakuhwa, matunda ya kutumbula ya vala vavahwili. ²¹Kwa ndandi nyihwa ikahikiti kupetela mwanadamu, pia kupetela mwanadamu uhyoku wa vavahwili. ²²Kwa ndandi ngati kwaka Adamu wohi vakuhwa kaveti kwaka kristo wohi vatendeka kuva womi. ²³Lakini kila mundu katika mpangu waki, kristo, matunda ya kutumbula, na kisha vala vavayii vaka kristo navatendiki womichikahi cha kuhika kwaki. ²⁴Ndipo vakuwa mwisho, pala kristo paakabizi ufalme kwaka Chapanga Atati. ²⁵Aye ni pala paakomisha utawala wohi na mamlaka na makili. Kwa ndandi lazima atawala mpaka paaveka maadui vaki wohi pahi pa nganyatilu hyaki. ²⁶Adui wa kuyomulela kuharibiwa ni nyihwa. ²⁷Kwa kuwa, "aveketi kila chindu pahi pa makanyatilu ghaki." Lakini paipwagha avekiti kila chindu ni wazi kwamba ayee ngacheihusisha vala vavavekiti kila chindu pahi yaki mwene. ²⁸Chikahi hindu hyoha hivekakiki pahi yaki, kisha mwana mweni avekika pahi kwaka yombi ambaye akahivekiti hindu hyoha ili kwamba Chapanga Atati akuva yoha katika yoha. ²⁹Au pia navatenda kiki vala vavabatiziki kwaajili ya vakuhwa? ngati vakuhwa ngachevahyoheka kabisa, ndandi kiki kaveti vabatizika kwaajili yawu? ³⁰Na ndandi kiki tiyii muhatari kila saa? ³¹Akaka na akadada vangu, kupetela kuyisifu kwangu kwinu mwenga ambayu miyinayu kwaka kristo Yeso Bambo witu, nitangaza anana mkuhwa kila lichova. ³²Iniyangatila kiki katika mtazamo wa wanadamu, ngati nakomini na hinyama hikali huko Efeso, ngati vakuhwa ngache vahyoheka? "Leka basi tikuli na kunywa, kwa ndandi chilawu tikuhwa. ³³Mukakongaheka "Makundi mahakahu yayononga tabia inyahi. ³⁴Mukuva na kiasi mutama katika haki mukayendelela kutenda dhambi. Kwa ndandi baadhi yinu ngachemuyii ni maarifa yaka Chapanga. Nipwagha vela kwa ihoni yinu. ³⁵Lakini mundu yongi naapwagha ntundu woli vakuhwa vahyoheka? Na wombi vahikika ni hyegha ya aina wole? ³⁶Wenga wang'ang'a sana! Chela cheupenda ngachiwezi kutumbula kukola pangakuva chihwili. ³⁷Na chela chaupanda nga hyegha ambayo yakuva, bali ni mbegu yeyimiliki. iweza kuva ya ngano au chindu chengi. ³⁸Lakini Chapanga ahipekeha hyegha ngati moapalila. na katika kila mbegu hyegha yaki yeni. ³⁹Hyegha hyoha ngacheilengana. Isipokuwa, kuyii hyegha yinu yaka mwanadamu na hyegha yengi hya vanyama, na hyegha yenga ya hiyuni, na yengi kwaajili ya homba. ⁴⁰Pia kuyii hyegha hya kunani na hyegha hya pandema. Lakini utukufu wa hyegha ya kunani ni aina yimu na utukufu wa pandema ni wongi. ⁴¹Kuyii utukufu wumu wa hyova, na utukufu wongi wa huvalamweli na utukufu wongi wa ndandwa. Kwa ndandi ndondwi yimu yelekanaela na ndandwa yengi katika utukufu. ⁴²Ana ndi moyeli pia uhyoku wa vakuhwa. Chechipandika chiharibika na chechimela ngachechiharibika. ⁴³Chipandakiki katika matumizi ya kawaida, chimelehwa katika utukufu chipandikiki katika udhaifu, chimelehwa katika makili. ⁴⁴Chipandakiki katika hyegha ya kiroho. Ngati kuyii hyegha ya asili, kuyii ni hyegha ya kiroho pia. ⁴⁵Lakini wa kiroho ngachewatumbwi kuhika bali wa asili na kisha wa kiroho. ⁴⁶Lakini wa kiroho ngachewatumbwi kuhika bali wa asili na kisha wa kiroho. ⁴⁷Mundu wa kutumbulila ni wa ndema, akalenganakiki kwa mahombi. Mundu wa kaveti ahuma kumbinguni. ⁴⁸Ngati vela yola yoatenganizwi kwa mahombi. Ngati vela mundu wa kumbinguni moayeli hivyo kaveti vala wa kumbinguni. ⁴⁹Ngati ambayo titowi mfano waka mundu wa mahombi, natiwulayi kaveti mfano waka mundu waku mbinguni. ⁵⁰⁵¹Henu akaka na

akadada vangu nimpwaghila, kwamba hyegha na mwahi ngahiweza kuurithi wangakuaribika. Mulalai! nimpwaghila mwanganya mwenga siri ya Chakaka: Ngati kuhwitawoha, bali tawoha natibadilishwi.

⁵²Natibadilishwa pa chikahi, katika kufumba na kufumbula kwa lihu, katika bigura ya mwishu. kwa kuwa Bigura nayilelayi, na vakuhwavahyo hayi na hali yanga kuharibika, na tabadilishwa. ⁵³Kwani wakuharibika woni lazima uhwata wangakuharibika, na wakuhwa womi lazima uhwata wangakuhwa. ⁵⁴Lakini chikahi wakuliaribika woni nauhweti wanga kuharibika, na wakuhwa womi nau hweti wangakuchwa, ndipo wahika msemu ambayo ulembakiki, "Nyahwa imilakiki katika ushindi." ⁵⁵Nyahwa ushindi waku kwako? Nyahwa, uyi kwaku uchungu wako? ⁵⁶Uchungu wa nyahwa ni dhambi, na makili ya dhambi ni sheria. ⁵⁷Lakini shukrani kwako Chapanga, yoatipekeha tenga ushindi kuetela Bambo witu Yesu kristo. ⁵⁸Kwa hiyo, vapendwa akakaka na akadada vangu, mukuva imara mukanyukanyuka. Daima muhenga lihengu laka Bambo. Kwa ndandi mumanyi kuva lihengu limu kwaka Bambo nga waka.

Chapter 16

¹Henu kuhusu michango kwa ajili ya vaumini, ngati monaelekizi makaniso ya ku Galilaya, velavela tipaswa kutenda. ²Katika lichova la kwanza la juma, kila yumu winu aveka chindu fulani pukehi na kichi hifadhi, ngati momuwezela. Mutenda vela ili kwamba kukakuva ni michangu chikahi panahikayi. ³⁴Na panahikayi, yoyoha yomwanhawula, nanintuma papamo na barua kuwoha sadaka yinu huku Yerusalemu. Na ngati ni sahihi kwangu nenga kuyenda, navayenda papamu na nenga. ⁵Lakini nanihika kwinu, chikahi panipete ku makedoni. Kwa ndandi nanipetila kumakedonia. ⁶Labda niweza kutama namwenga au hata kunyomola majira ya chikapeku, ili kwamba muweza kuniyangatila katika safari yango, popoha panayendayi. ⁷Kwa kuwa ngachenitarajia kuvawona kwa chikahi chiyipi. kwani nitumaini kutama na mwenga kwa chikahi fulani, ngati Bambo anipekhihayu ruhuso. ⁸Lakini nanitama ku Efeso mpaka pentekoste. ⁹Kwa kuwa ndyangu mpana uhowuliki kwa ajili yangu, na kuyii maadui vanawingi vavanipenga. ¹⁰Henu chikahi Timotheo pahikayi, mumbona kwamba ayili na mwenga panga kuyoghopa, ahenga lihengu laka Bambo, ngati monihengela. ¹¹Mundu yoyoha akamzarau. Munjangatilayi katika ndela yaki kwa amani ili kwamba aweza kuhika kwangu. Kwa kuwa nimtarajia ahika papamo na alongo. ¹²Henu kuhusiana na ndongu witu Apolo. Nikampekihi mtima sana kwa tembelee Mwenga papamo na alongo. Lakini akaamini kotohika henu. Hata vela, naahika chikahi naayi ni nafasi. ¹³Mukuva mihu, muyema imara, mutenda ngati akanalomi, mukuva na makili. ¹⁴Basi yoha yamutenda muyatenda katika upendo. ¹⁵Muyimanyi nyumba yaka Stefana. Mumanyi kwamba vakayii vaamini va kwanza huko Akaya, na kwamba vakalivekiti veni muhuduma ya waumini. Na henu nivasih, akakaka na akadada vangu. ¹⁶mukuwa wanyenyekevu kwa vandu ngati hava, na kwa kila mundu yaayangatila katika na vavahenga lihengu papamu nitenga. ¹⁷Na nihekalela kwa ujio waka Stefana, Fotunato, na Akiko. Vayemi mahali ambapo mwenga mkaswiki kuva. ¹⁸Kwa kuwa vaihekalih roho yangu na yinu. Kwa hiyo henu, mwatambau vandu ngati hava. ¹⁹Makanisa ya Asia vatumiki salamu kwinu. Akila na Priska vavasahinu katika Bambo, papamo na kanisa leliy muniyumba yamu. ²⁰Akakaka na akadada vangu wohe vavasalimila. Musalimiana kwa busu ihuhu. ²¹Nenga, Paulo, nilembiki vela kwa chiwoku changu. ²²Ngati yoyoha ngacheampala Bambo, basi laana ikuva panani yaki. Bambo witu, hikayi! ²³Neema yaka Bambo Yesu ikuva namu. ²⁴Upendo wangu ukuva papamu namu katika Kristo Yesu.

2 Corinthians

Chapter 1

¹Paulo, mtumi wa ka Kristo Yesu ngati mo apala mlungu, ni Timotheo ndongu witu, ku likanisa lyaha mlungu lelivi ku korintho, ni kwa vaumini wohe vavavi ku wohe wu Akaya. ²Neema iyo kisinu ni Amani kuhuwa kwa ka mlungu Atati ni Bambo Yesu Kristo. ³Sifa injendilayi mlungu ni Atati wa ka Bambo Yesu kristo. Yambi ayi Atati wa rehema kave mlungu wa falaja yoha. ⁴Mlungu atupeke falaja tenga mu magh'aiku ghitu ghoha, ili ngat tenga tuweza kuvafariji voha vava yi mumangh'aiko. Tafariji vangi mu twaja yelayela mlungu yetumilayi kutufariji tenga. ⁵Ngati mo ku vi magh'aiku yaka Kristo yayonjekeka kwitu tenga, vela vela faraja yitu iyonjekeka kupetera Kristo. ⁶Lakini ana tu vi mutaabu ni ndava ya faraja yitu na uwokovu witu. Na ngati tufarijika, ni ndava yinu itenda lihengu wicho pamshiriki mang'aiku pu ku vumilila ngati tenga mo ti ngaika. ⁷Ni ujasili witu panani ni chakaka. Tumanyi kwamba ngati vela mo mushiriki manga'aiku, vela vela mushiriki faraja. ⁸Ngati vela nga che tupala mwenga mu ya mang'ang'a malongu vitu, kuhusu mang'aiku ghati mo twi naye tenga koni ku Asia. Vakati wonili panani ya pala pataweza kutowola, ngati pela ngachetikavi ni tumaini lu kave kulama. ⁹Cha kaka tika vi na hukumu ya kuhwa panani yitu. Lakini vela yakii ni kutotenda tenga tukaveka tumaini panani yitu tavete, badili yaki tuveka tumaini mu mlungu yo shoha vavahwi. ¹⁰Atikombola tenga kuhuma mu maafa ya nyiwa, ni ya tukombolayi kavele. tuveki ujasili witu kwa ka yombi ya kwambe yatukombola kavele. ¹¹Ya tenda vela ngati mwenga momuti yangatila kwa malowu yinu, Vela vanawingi vawohe shukrani badili yitu tenga ndava yi upendeleu wa neema yeyu tupeki tenga kupetela malowu ya vanawingi. ¹²Tujivunii lendeno, ushuhuda wo uvi mu dhamira yitu. Ni mukati mwa nia anyahi ni kunyamba kwa ka mlungu ngati tiyendiha tevette kwa moni mu ndema. Titendika vela hasa ni mwenga, na si mu hekima yi ulimwengu, lakini badili yaki ni mu neema yaki Mlungu. ¹³Ngache tiweza kundembe chakaki chela ambacho ngamuwezi kusoma au kukimanya vi ujasili. ¹⁴Ngati kwa sehemu muyomwi kumanya. Na ni vi niujasili ngati mu iyova la ka Bambo Yesu ta ya ndava yinu ndava yi kibuhi chinu, ngati mo maya kwitu tenga. ¹⁵Ndava tikavi ni ujasili kuhusu lenelu, kwanza ya nihika mwinu, ili

ngati muweza kuyopa faida yu kuhikiwa mara pa vela. ¹⁶Nikapangati kuhikila chikahi pana yenda, ku makedonia. ka ve nikapaliti kuuhikila kaveli chikahi pukuwuya kunituma nenga chikalu chena yenda ku uyahudi. ¹⁷Pani hulalya ana, je, ndendi na kusita ? Je, panga mambo kulengana ni hiwango hyi kinadamu, ili ngati mpwagha "Ena, Ena" na "Ngavela, "Ngavela" kwi chikahi chimo. ¹⁸Lakini, ngati Mlungu mo avi mwaminifo, ngache tipwagha yoha "Ena" ni "Ngavela". ¹⁹Ndava mwana wa ka Mlungu, Yesu kristo, ambaye silvano, Timotheo na nenga tikatangizi mu mitima yinu "Ena ni " Ngavela". Badili yaki yombi chikayi choha ayi "Ena ". ²⁰Ndava ahadi hyoha shya ka mlungu ni "Ena" mu yombe. Ndo vela kupete yombi tupwagha "Amina" kwi utukufu waki mlungu. ²¹Hunu ni mlungu yo atuthibitisha tenga ni mwenga mu Krito, ni akatutumiki tenga. ²²Akavekiti muhule panani yitu ni akatupekihi lihoka mu mitima yetu ngati dhamana ya chela baadae aweza kutupekiya. ²³Badili yaki, ninsihi mlungu kunshuhudia nenga ngati maghambo ghagha nifanya nenga nika hika ku korintho ni ngati nikamuhelemeha mwenga. ²⁴Yenje sio ndava tijalibu kudhibiti mo ikuva mani yinu mo ipalika kuva. Badili yaki, titenda na mwenga ndava ya furaha yinu, ngati mo muyema mu imani yinu.

Chapter 2

¹Henu nikaamwile kwa sehemu yanawingai na mwene ngati ngasenikahikiti kave hwinu mu hali yu uchungu. ²Ngati nikansababisha mwenga maumivu, na yo akaweziji kunifurahisha nenga, lakini ni yola yo nikampotiki nenga? ³Nikalembiti kwinu mo nikatendiki ngati mu chikahi chena chika kwinu ngache nikaweza kupotekeka na vala vava vaka weza kunitenda kuhekelea. NI yi ni ujasili kuhusu mwenga mawoha ngati furaha yangu nenga ni fufara yela yela ye mbi nayo mawoha. ⁴Ndava nikandembi mwenga ndava yi mang'aiko makolongwa, ni uhauwo wu mtima, ni kwa maholo ghanawingi. Ngache nikapaliti kunsababisha mavanganya mapotokeku. Badili yaki, nikapaliti mmanyayi upendo wu mukati womi nau nenga ndava yinu. ⁵Ngati avi yo kapi yola asababishi mapotekenu, ngache sababishi kwangu ne pela, lakini kwi kiwango fulani, bila kukalipila kwinu mwenga mavoha. ⁶Adhabu yi ka mundu ayo kwa vanawingi itosha. ⁷Henu badili yi adhabu, mpasa kunsamehe ni kunfariji. Ntenda vela ili ngati akaweza kusindwa ni huzuni ye ipeti ki. ⁸Henu ninjeghe ntima mu kuthibitisha upando winu hazarani ndava yaki. ⁹Yenjenu ndi sababu nikalembeti, ili ngati niweza kuvajaribu ni kumanya ngati mivi matii mu kula chindu. ¹⁰Anamunsamihi yokapi yola, ni nenga velavela ninsamihi mundu oyu. chela cheni samihi, ananisamihi chokapi, kisamihi kiki kwa faida yinu mu kati mu ka Kristo. ¹¹yenje ndava setani akatutende makongano. Ndava tenga nga ta ng'ang'a kwi mipangu yaki. ¹²Ndyangu ukahouliki kwangu nenga ni Bambo pani hiki ta ku muchi wu kutroa kuhubiri injili ya ka Kristo pala. ¹³Hata vela, ngache nika vi ni amani yu ntima, ndava ngache nika nhima ndongu wangu Tito pala. Henu ndumbu kaleka ni kukelewuka ku makedonia. ¹⁴Lakini achenguliwayi mlungu, ambaye mu kristo mawa shoha hutulongoheha tenga mu ushindi. kupete tenga hupalaghanya harufu inyahi yi maarifu ghaka pohapi pala. ¹⁵Ndava tenga kwa ka mlungu, ni hasufu inyahi yi ka kristo, voha mu vala vavaokolowi ni mukati ya vala vavaangamila. ¹⁶¹⁷Kwa vandu vava angamia ni halufu ya kuhwahadi kuhwa kwa vala vavakolewa, ni mukati ya vala vavaangamila. Ndava tenga nga ngati vandu vavawinga vava hemela lilovi la ka mlungu kwa faida. Badili yaki, ku usafi wa mia, tupwagha mu Kristo, ngati mo vututumi kuhuma kwa ka mlungu, palongolo pa ka mlungu.

Chapter 3

¹Je, tutumbwi kujisifia tavehe kavele? ngachetupala barua yi mapendekezu kwinu au kuhuwa kwinu, ngati baadhi ya vandu, Je, tupala? ²Mwenga mavehi ni barua yitu yi mapendekezo, yeyilembikiki mi mitima yitu yeyimanyakaha ni vandu wohi. ³Ni mlangikika mavahgahya ni barua kuhuma kwa ka Kristo, yeyiwokakiki ni tenga yikilembikiki nga kwa wino bali kwa Roho ya ka mlungu yo ayi momi. Ngache yilembikike panani pu habai hya mawo, bali panani pi hibao mitima hya vanadamu. ⁴Na wombani ndi ujasili wo ti vi nawu mwa ka mlungu kupete kristo. ⁵Ngache tijiadini ta vete ku kudaya chokapi ngati kuhuma kwinu. badili yaki, kujiadini kwitu kuhuma kwa ka mlungu. ⁶Ni mlungu ya atutenda tuweze kuva ta tumishi wa lilaghanu heno. Lendenu ni lilghanu nga balua bali ni iya Roho ndava balua ikoma, lakini roho iwaha womi. ⁷Henu lilenga lu kukoma le va chongiki mu helufu panani yi mawu ikahikiti kwa namna yi utukufu ngati vandu vu ku Israel ngache va lingalili moja kwa moja pa mihu ya ka mussa. Yenje ni ndava yi utukufu wa mihu yaki, utukufu wo utendika kufifia. ⁸Je lihengu iya Roho ngalikuva li utukufu zaidi. ⁹Ndava ngati huduma yi hukumu yi ka vi ni utukufu, ni mara pa lenga huduma yi haki hyonjekeka ngamaha mu utukufu. ¹⁰NI chakaka ngati, chela chechi tendikika mu utukufu oti ngache chivi ni utukufu ka ve mu heshima yenjeno, ndava yi utukufu wo uyonjekeka. ¹¹Ngati na chela chechi petikayi chika vi ni utukufu, ni kwa kiasi woli che chi vi chi kuduma kukuva ni utukufu! ¹²Ndava tujiamini, ti vi ni ujasili ngamaha. ¹³Nga che tivi ngati Mussa, yo akaveki utaji panani pa mihu yaki, ili ngati vandu vu ku Israel vakaweza kulolekela moja kwa moja mu mwisho wu utukufu wo utumbula kuwoka. ¹⁴Lakini malangu ghau ghaka te kukongekeka. Hata mpaki iyovi la laleno vela utaji wola wola bado ukali panani pu usomaji wu lilaghamu iya mwadi Ngache va vekiki wazi, ndava ni mu Kristo kanjika iwokekeka kutali. ¹⁵Lakini hata laleno, chikahi chocha Mussa pa vu nsoma, utaji utama panani pu mitima yawo. ¹⁶Lakini munda pa tendeuca ku kaka bambo utaji uwoka. ¹⁷Henu, Bambo ni Roho. Papa yi ni Roho wa ka Bambo ku vi ni uhulo. ¹⁸Henu tenga tavoha papamu ni muhi hya ka kuvehewa utaji, tilola utukufu wa ka Bwana. Tibadilisha mukati wu mwonukanu wola wu utukufu kuwoka shahada yimo yi utukufu kuyenda yenga, ngati mo ivi kuhuma kwa na Bambo, yo ayi Roho.

Chapter 4

¹Henu, ndava tu mu huduma yenjenu, ni ngati mo ti iyopi rehema, nga che tukata tamaa. ²Badili yaki, tuka niki ndela yoha yi ihoni ni ye ilihihike. Nga che tutama ku hila, ni nga che tulitumila uhakau lolovi la ka Mlungu. Mu ye yi vi chakaka, tuli langi tavete mu dhamira ya ka kila mundu panani pa ka Mlungu. ³Lakini ana injili yitu ilihikiki, ilihikiki kwa vala tu vava angamila. ⁴Mu huchaguzi wau, Mlungu wu ulimwengu womboni ate kapofusha fahamu yau yanga kuamini. Matokeo yaki, nga va wezi kuwona nuru ya injili yi utukufu wa ka Kristo, ambaye ni mfanu wa ka mlungu. ⁵Ndava ngache tijitangaza taveta, bali kristu Yesu ngati, Bambo, ni tenga tavete ngati ta tumishi vinu ndava ya ka Yesu. ⁶Ndava mlungu ndi yo akapwaghite, Luvalo ya luvalayi kuhuma mu giza. "Avaliki mu mitima yitu, kuwoka havalu lwa malangu wu utukufu wa ka Mlungu mu uwepu wa ka Yesu Kristo. ⁷¹⁰Lakini tivi ni hazina yenjenu mu shombo hi udongo, ili ngati ielewika ngati makili makolongu ni gha ka chapanga nga ghito. Tu ni mutaabu yi ntundu yoka, lakini ngache yitusonga tuwona shaka lakini ngache tukata tamaa. ⁹Tu ni mu mang'aika lakini nga che vututelekeza vutu leke pahi lakini nga che vutu angamiza. ⁸Machova yoha tutoto munsheha yitu nyiwa ya ka Yesu, ili ngati womi waka Yesu uwonekana kave mu minsheha yitu. ¹¹Tenga te tivi womi machova ghoha tuwokakeki kuhwa ndava ya ka Yesu. ili ngati womi wa ka Yesu, uwonekana mu mi shegha yitu yi kibinadamu. ¹²Ndava ya vela nyiwa itenda lihengu mukati yitu, bali womi utenda lihengu mukati yinu. ¹³Lakini ti vi ni roho yelayela yi imani kulenganani che cha lembikiki nika amini, na henu nikapwagha na tenga tuamine, na henu ka ve tipwagha. ¹⁴Timanyi ngati yola yo anhyoa Bambo Yesu ya ati hyoa tenga pamoja ni yombi Timanyi ngati ya atu leta tenga pamoja na mwenga mu uwepu waki. ¹⁵Kila chindu ni ndava yinu ili ngati, kwa kadili neema mo ienee kwa vandu vanawingi, shukulani hizida kuyonjekeka kwa utukufu waki Chapanga. ¹⁶Kave nga che tukata tamaa japokuwa kunja tuchakaa, mukati tuwombakika upya iyova hadi iyova. ¹⁷Mu kipindi chenje chichokopi, mang'aiku ghanga ya kuyoyoka yutu andaa twenga ndava yi u hyaka izito yi utukufu wo uzidi hipemu hyoha. ¹⁸Ndava nga che tulololeke ndava hya windu he hivonikana, bali ndava hya hindu hyanga kuwokikana hindu he tuweza kuhiwona ni hya muda tu bali hindu ambavo nga che hiwonikana ni hya hyaka.

Chapter 5

¹Tumanyi ngati ana maskani yu ulimwenguni momboni motitama yayonangakike, ti vi nalo jengo kuhuma kwa ka Chapanga Yene ni nyumba ya nga kulengenekeka kwi mayoko gha kwa vanadamu, bali ni nyuma hya hyaka mu mbengu. ²Ndava mu lihewa momboni tikwala, tupala kushekeka kwi maskani yitu ku mbinguni. ³Tutamani ndava ya yeneyi ndava ana tihwaliki nga tawonikani ngati ti vi ehu. ⁴Kwa chakaka chikahi ti vi mukati yi lihewa lendenu, tilwala ana tielewini nga che tipala kuhuliwa Badili yaki tupala kuhwalika, ili ngati chela chekihwili kiweza kimilwa ni womi. ⁵Ya atuandiya tenga kwa chindu chenjenu ni Chapanga, ambaye akatupeki tenga Raho ngati ahadi ya chela chechahikaye. ⁶Henu muya ni ujasile machova ghoha muya miho maghambu chikali ti vi munyumba mu hyegha, ti vi kutale ni Bambo. ⁷Ndava tuyenda kwi imani nga kukulola Henu ti vi ni ujasile. ⁸Mbanga tu va kutali kuhuma mu hyegha ni munyumba pamoja ni Bambo. ⁹Henu ya tutenda kuva lengu litu, ama ti vi munyumba au kutali tumpendiza yombe. ¹⁰Ndava lazima tawoha tawonahana palongolo pu kitewu cha hukumu cha Kristu ili ngati kila yumo aweza kuyopa chela cha astaili kwa mambo yagha tendikike ghu munshagha ngati gha gha vi manyahi au gha gha vi mahakaho. ¹¹Henu, pukumanya hofu ya ka Bambo, tashawishi vandu jinsi mo ti veli, iwohekana wazi ni Chapanga ni vi ni matumaini ngati ielewiki hata mu dhamira yinu. ¹²Ngache tijaribu kunshawishi mavanganya ka ve mutuwona tenga ngati chakaka badili yaki, tumpeke mavanganya ndava yukuliswemba ndava yitu ili ngati muweza kuva na liyangu kwa vala vavijivuna ni mwonekano lakini nga chela che chi ni mukati wu ntima. ¹³ndava ngati anatihombikwi ni malango ni ndava ya ka Chapanga. na ngati ti vi mumalangu ghitu gha chakaka, ni ndava yino. ¹⁴Ndava upande wa ka Kristo utushukurutisha ndava ti vi ni uhakika wa lenelo: ngati mundu yumu akahwi ndava ya woha, na henu woha vahwile. ¹⁵Kave Kristo akahwili ndava ya woha, ili ngati vala vavatama vakatama kavele ndava yau vene. badili yaki, lazima votama ndava yaki yombe ya akahwili nivaka nhyoike. ¹⁶Na ndava ya vela, kutumbu henu nu kuyendelela nga che timhukumu mundu kulengana ni hiwangu hya ka vanadamu, ingawa pu ku tumbulila tindolakya kristo ngati vela. Lakini henu ngache timuhukumu yokapi ngati vela kavela. ¹⁷Henu, ana mundu yokapi yola avi mukafi mwa ka kristo, yombi ni kiumbi cha heno mambo gha mwandi ghapetike. Lo la kya ghavi gha heno. ¹⁸Hindu hyokapi heyi ihuma ka kwa Mlungu. Akatupatanisha tenga kwaki mwene kupete Kristo, ni atupeki huduma yu upatanisho. ¹⁹Vela ni hupwagha, mu kristo,mlungu aupatanishi ulimwengu kwaki mwene, nga kuvalanga mahakao ghao dhidi hyao. Awekeza kwitu ujumbe wu upatanisho. ²⁰Henu tuteuliwa ngati ta wakilishi waki Kristo, ngati oti Mlungu akani kulengana kirufaa yaki kupete tenga. Tumsihi mavanganya ndava ya ka Kristo: "Mpatanishwayi ni mlungu!" ²¹Akatenditi kristo kuva nchembi ndava ya zambi yitu. Yombi ndi nga che akatendiki zambi. Akatendiki vela ili tuweze kutendeka haki ya ka Mlungu mukati mwaki.

Chapter 6

¹Hi henu, kuhenga lihengu papamo, tumsihi mavanganya makayopa neema yi ka Mlungu bila matokeu. ²Ndava apwagha, "chikai chechiyetakihi nika vi makini kwinu, ni mukuti mwa lichova lya wokofu nikanjakatile". Lo lya ka, henu ni chikahi chi ku yetekila. Lo lya ka, henu ni lichova iya wokofu. ³Ngache tuveka iliwi li kuhivalakila palongolo yi ka mundu yokapi yola, ndava ngache tupala huduma yitu iya ni sifa ihakao. ⁴Badili yaki, tulivalali tevete kwi matendo yitu yoha, ngati ti vi tatumishi va ka Mlungu. Ti vi tatumishi vaki mu mahele yi kustahimili, mang'aiko, ziki, kukalipa kwi maisha. ⁵Kutoveheka, hifungo, ghasia, mu kuhenga lihengu kwi bidii, mu kukosa lung'ano hikilo, mu njale. ⁶Mu usafe, malengo, uvumilivo, unyahi, mu Roha Muhuhu, mu upande wene. ⁷Ti vi tatumishi vaki mu lilovi hyaka iya chakaka, mu makakala gha ka Mlungu. Ti vi ni silaha yi haki ndava yu chiwoho chi malelela ni chi mangeha. ⁸Tihenga lihengu mu heshima ni kuzarauliva, mu kashifa ni sifa. Vatihukumu ngati tadanganyifo ni chikai ta va chakaka. ⁹Tihenga lihengu ngati pe ngache tumanyikini ni kave takona tumanyikana chinyohi. Tihenga lihengu ngati vava adhibiwa ndava yi matendu ghitu lakini nga ngati vavahukumiwi hata kuhwa. ¹⁰Tihenda lihengu ngati vava yi mu mashomo, lakini machova ghoha ti vi ni furaha. Tihenga liengu ngati ta maskini, lakini titajilika tana wingi. Tihenga lihengu ngati pe ngache tupati chindu bali pe ngati vava miliki kila chindu. ¹¹Tupwaghati chakaka yoha kwinu, Wakorintho, ni mitima yinu ihoghulike ku upana. ¹²Mitima yinu ngache ihivalikike ni tenga bali muhivalikiwa ni hisia hinu mavene. ¹³Hunu mukubadilishana kwi haki nilonge ngati kwi vana muhoula mitima yinu kwi upana. ¹⁴Ma ka funganishwa papamo ni vanga kuamini. Ndava u yi uhusiano wole mukati yi haki ni uhusiano wole mukati yi haki ni uase? Ni kuvi ni ushirika wole mukati yi nuru ni giza? ¹⁵Ni mayongana kwa wole kuvi kristo aweza kuva hayo ni Beliari? Au yombi yo aamini avi ni sehemu wole papamo ni yonga kuamini? ¹⁶Ni kuvi mayongana wole gha vi mukati mu lihekalu lya ka Mlungu ni sanamu? Ndava tenga ti vi lihekalu iya ka Mlungu yo vi momi, ngati Mlungu mo akapwaghati "Natama ni mlungu vombi ni kuyenda ni vombi. Na ya ni Mlungu wau, vombi va ya vandu vangu". ¹⁷Henu, Muwokayi mu wombi, ni mu ya kutali nau, "apwagha Bambo. Makagusa chindu chichafo, kave yaninkaribisha mavanganya. ¹⁸Ya ni ya Afati kwuni namu ma ya mavanangu wu chikambaku ni wichimbomba, apwagha Bambo Mwenyezi.

Chapter 7

¹Ma apendwa vangu, ndava ti vi ahadi yenjenu, ni tujitakasa tavete mu lokapi lela lelututenda tenga tu ya tachafu mu hyegha yitu ni mu roho yitu. Ni tuupala uhuhu mu ya ka Mlungu.²Ntenda nafasi ndava yitu! Ngache tunhokie mundu yokapi yola. Nga che tujinufaishe kwi faida ya ka mundu yokapi yola. ³Nipwagha leleli si ngati kuvalaumu. Ndava nyomwi hupwagha ngati mu yi mimitima yitu, kwitu tenga kuhwa papamu ni kutama papamo. ⁴Ni yi ni ujasili wanawingi mukati yinu, ni nijivuna ndava yinu. Nitwali ni faraja. Nitwelehi furaha hata mukatikati yi maghainu ghinu ghoha. ⁵Ti ka hikiti ku makedonia, hyegha yitu nga che yakawezekini kupomulila. Badili yaki, ti ka patiki maghaiku gha namna yoha kwi kutupegga vita kwa kunja ni hofu mukati. ⁶Lakini mlungu, yo afariji vava katika tamaa, akatifariji paakahikiti Tito. ⁷Si ngati ku hika kwaki pela mlungu ndo akatu fariji, yika yi kave faraja yela tito ye akayopiti kuhuma kwinu. Yombi akatipwaghi upendo ukolongo wo mu yinawu, huzuni yinu, ni mo mui ni wasiwasi ndava yangu. Vela nizidika kuva ni furaha yi kupetekela. ⁸Hata panga chi waraka wangu nenga ukatenditi mushomayi, ne nga che niujutia, lakini ni ujutia chikahi panawona waraka owu untenda mavanganya mu ya ni huzune. lakini ma ya ni huzuni mu chikahi chiyipi. ⁹Henu ni vi furaha, si ndava ma ka yi ni shida, lakini ndava huzuni yinu yika ndetiti mu toba. mu ka patiki ni huzuni yi ki lungu, henu mukateswiki si kwi hasara ya ndava yinu. ¹⁰Ndava uzuni yi ki lungu yilela toba yenu yikamilisha wokofu panga kuva ni majuto. huzuni yi chi dunia, hata vela, yilela mauti. ¹¹Mu lo Iya ka huzuni eyi yi ki lungu akaveliki azma woli ikolongu mukati mwinu. Jinsi woli azma eyi yi ka vi ikolongu mukati mwinu kusibitisha ngati nga che mka yi ni hatia wo uchungu winu mo uka yeli ukolongu, hofu yinu, malolakelu ghinu, bidii yinu ni shauku yinu kuwona ngati ipasika kutendekwa haki! Mukati yi kila jambo mu sibatishi mave ne nga che mu yi ni hatia. ¹²Ingawa nikandembi mavanganya, nga che nika lembeti ndava yu ka nkosaji, wala si kwa ka mundu yo akateswiki ni maovu. Nika lembeti ili ngati udhati wu mitima yinu ndava yitu tenga itenda kumanyikana kwinu palongolo pa mihu ya ka Mlungu. ¹³Ni ndava ya vela ti farijika. Mu kuyonjekeka faraja yitu taveti, ti furahi kaveta, hata kuyonjekeka kwi ndava yi ka fwaha ya ka Tito, ndava noho yaki yika burudisha ni mavanganya mawoha. ¹⁴Henu ndava nikajivuniti kwaka yombi kuhusiana na mwenga, nga che ni havi ni ihoni. Kinyumi chaki, ngati pela kila lilovi leta pwagha kwinu mwenga likavi la chakaka. Majivunu yinu kuhusu mwenga kwa ka Tito yaka sibatishi ngati chakaka. ¹⁵Upendo waki ndava yinu ni ukolongu petu, ngati mo akomboka utii winu mawoha, jinsi mo munkaribishayi yombi kwi hofu nu kutetemeka. ¹⁶Ni furahi ndava ni yi ni ujasili wo ukamiliki mukati yinu.

Chapter 8

¹Tupala mwenga mumanyaye, u mbeli wangu ni u nkohanu, kuhusu neema yi ka Chapanga yeiwohakike kwinu mu makanisa ghu ku makedonia. ²Chikali wu lijambo likolongu lya mangaiku, kuyoloka kwi furaha yau ni kuyonjekeka ku umasikini wau uveliki utajiri ukolongwa wu ukalimu. ³Ndi kaveli nishuhudia ngati vakawaitu kadili mo vaweza, ni hata kupeteke mo vaweza. ⁴Ni kwa hiari yau vene ni kutusihi kwanawingi vakatuloviki ndava yu kushiliki mu hudumu yenjenu kwa aumine. ⁵Yenje nga che yawokekike ngati mo yaweza kutarajiwa. Badili yaki, oti vakaliwoa wau vene kwa ka Bambo, ka ve vakaliwoa wau vene kwitungati mo apala Chapanga. ⁶Vela tunkansihi Tito, yo akavi tayali aanzishi lihengu lendenu, lu kulete mu utimilifu litendo lendenu lu ukalimo panani pitu. ⁷Lakini mavanganya mu yi ni hyanawingi mu kila chindu, mu imani mu kupwagha, mu mahalifa mu bidii ni mu upendo winu kwitu tenga Henu muhakikisha ngati mavanganya. mu yi ni nawingi kave mu litendu lendenu lya ukalimo. ⁸Nipwagha lendenu nga ngati amuli, badili yaki, nipwagha lendenu ngati kupema uhalisi wu upendu winu ku kulenganisha ni shauku ya vandu vangi. ⁹Ndava mmanyi neema yi ka Bambo witu yesu kristo. Hata ngati aka vi tajile, ndava yitu tenga aka vi masikine. pe kave kupete umaskini waki ma weza kuva ma tajile. ¹⁰Mu lijambo lendenu ya ni mpekiyayi ushaule wo uweza kunjangatila. mwaka yumo woupetike, ngache mukaweziti pela kuhenga lijambo. lakini makatamini kulihenga. ¹¹Henu mulikamilishaye. ngati pe mo mukayi ni shauku ni nia yi kulihenga, halafu je makaweza kave kuliheghekelu mu ukamilifu kwi kadili mo muweza. ¹²Ndava mu yi ni shauku yi kulihenga tendu lendenu ni lijambo linyahi ni li-yetekeka. lazima liyemayi panani ya chela che vi nachu mundu, nga panani yi nga kuva nachu mundu. ¹³Ndava lihengu nga che li vi ndava vangi vaweza kupata unafuu ni mwenga maweza kulemewa. badili yaki, pa ya ni usawa. ¹⁴Kuyoloka kwinu kwi chikahi cha henu ya uyangatya chela chevipala. yenjenu ni vela ngati kuyoloka kwavo kuweza kuyangati mahitaji yinu, ni ngati kuva ni usawa. ¹⁵Yenjenu ni ngati mo mukalembekiki, yola yo yi ni hyanawingi nga che akavi ni chindu che chika highali ni yombi yo aki ni chichoko ngache akavi ni uhitajiwokapi. ¹⁶Lakini tunchengula Chapanga, yo akavekiti mukati mu mtima wu ka tito mtima wolawola wu bidii we ye minayu ndava yinu. ¹⁷Ndava nga che pela akayopiti malovu yitu, bali kave akavi ni bidii kuhusiana ni malovu ye hagho. Akahikiti kwinu kwi hiari yaki mwene. ¹⁸Tintumiti papamu ni ndongu yosifiwa mu makanisa ndava yi lihengu mu kutangaza injili. ¹⁹Nga ve pela, lakini kave akahawuliki ni makanisa kuyenda ni tenga kutotola sehemu yanawingi tendu lendenu li ukarimu yenjenu ni kwi utukufo waka mweni Bambo ni kwi shauko yitu yi kuyangatila. ²⁰Ti epuka uwezikano ngati yokapi apaswa kulalamika kuhusiana na tenga kuhusiana ni ukarimo wombo wo tu utowola. ²¹Titola uangalifo kuhenga cha chivi ni liyiniko, nga pe palongolu pa ka Bambo, lakini kave palongolo pa vandu. ²²kave tintuma ndongu yongi papamu ni yombi. Timpemiti panawingi, ni timboniti ayi ni shauku ndava yi lihenga linawingi. hata henu ayi ni bidii ngamaha ndava yi ujasili ukolongu wo avi nawu mukati yinu. ²³Kwi habari yi ka tito, yombi ni mshilika wangu nenga kave ntenda kazi njango ndava yino. ngati kwa kalongu, vitu vatumwa ni makanisa. ni wu liyiniko kwa ka kristo. ²⁴Henu, ma langiya upendu wino ni mulangiya mu makanisa ndava ya majivuno yinu ndava yinu.

Chapter 9

¹Kuhusiana ni huduma ndava yi ka vaumini ni bora ngamaha nenga kundembela. ²Ni manyi kuhusa shauku yinu ,nenga yenijivunilayi kwa vandu vu ku makedowa napwaghi ngati ,akayi ivi tayali kutumbu mwaha wo upetiki .hamu yinu yapeki ntima vanawingi wau kuhenga³Henu ,natumiki valongu ili ngati majivunu ghihu kuhusu mwenga yakakuva waka,na ili ngati ka ya muvi tayali,hi ngati mombwaghita mu ka ya. ⁴Henu kave ngati mundu yokapi yu ku makedonia an hikiti papamu na nenga ni kunhimani nga che mu yi tayale tukawona ihoni -nga mbwaghi chindu kuhusu mwenga ndava mu yi jasili ngamaha mu mwenga. ⁵Henu nikawoniki i vi muhimu kuvasili valongu kuhika mwinu ni kutenda mipangu mapema ndava ya zawadi ye mukahahidi .yenjenu i ya vela ili ngati hiya tayali ngati balaka nga ngati chindu chechi amuliwe.⁶Wazu ni lendenu ,mundu yo apanda chichokapi kave yakuha chichokopi ni yokapi yo apanda kwi lengu iya balaka kavu yahuka balaka. ⁷Henu ni kila yumo awoha ngati mo pangi mu ntima waki.Henu nayombi akawoha kwi huzune au kwi kulazimishwa .ndava mdungu humpala yola yo awoha kwi furaha.⁸Ni Chapanga aweza kuiyonjekeha kila balaka ndava yinu ,ili ngati kila chikahi mu mambo ghoha ,muweza kupata ghoha ghamuhitaji .yenjenu ya iyayi ili ngati muweza kuyonjekeha kila litendu linyahi. ⁹Ni ngati mo ikalembekiki :Atapinyi utajili waki ni kuuwoka kwa ka masikine.Haki yaki idumwa hyaka.¹⁰Na yo awoha mbeyu kwa ku mpanzi nu nkati wu chakulya ,ni awoha ni kuyonjokeha mbeyu yinu ndava yi kupanda .yombi ayonjekiya mavuno yi haki yino. ¹¹Ya mtajirika kwi namna yoha ili ngati muweza kuva ma karimo .yenjenu yaileta shukrane kwa ka Chapanga kupete tenga.¹²Kwi kuhenga huduma yenjenu nga che igusa mahitaji ya ka vaumini pala.kave iyonjekeka mu matendu ghanawingi ya shukrane kwa ka Chapanga. ¹³Ndava yu kupemwa kwinu hu kusibitishwa kwa huduma yenjenu,pia yamuntukuza Chapanga kwi utii kwi kukili kwinu injili ya ka kristo .kave yamuntukuza Chapanga kwi ka kila yumu. ¹⁴Wu ntamani ni valuva ndava yinu vatenda vela ndava yi neema ikolongu ya ka Chapanga ye yi vi panani yinu. ¹⁵Shukrane iya kwaki Chapanga kwa kalama yaki yangakuelezeke.

Chapter 10

¹Nenga paulo ,na mweti ninsihi kwi kuliheleha ni upoli wa ka kristo .Nenga nu mpoli chikahi ni vi palongo yinu ,lakini ni vi ni ujasili kwinu chikahi ni vi kutali ni mwenga . ²Ni ndova mavanganya ngati chikahi pa nguva papamu ni mwenga nga che mpala ni va jasili ni kujiamini na mwete .lakini niholele mpala kuva jasili chikahi panapenga vale vavazani ngati tutama kwi jins yi hyegha³Hata ngati ni tuyenda mu hyegha ,ngache tukomana ngonde kwi jinsi yi hyegha. ⁴Ndava silaha hetutumila kukomana nga hya hyegha .Badili yaki ivi ni makili yi kilungu yi kuharabi ngomi.Hiwoha kabisa mbwaghu eyipotosha. ⁵Kave tuharibu chokapi che chi vi ni mamlaka che chichi tondevela dhidi yi maarifa ya ki Chapanga.tulitendo mateka kila liwazu mu utii kwa ka kristo. ⁶Ni tupata utayali wu kuazibu kila litendo lyanga ni utii,mara pela utii winu pa ukuva kamile.⁷Lo lya ka chela chechi vi wazi palongolo yinu .Ngati yokapi ashawishika ngati yombi nu wa ka kristo ,ni hebu ajikumbushayi yombi mwene ngati ngati ni avi nu wu ka kristo,henu ivi ni tenga kave ti vi vela vela. ⁸Ndava hata ananijivuna pachokopi zaidi kuhusu mamlaka yitu ambayo Bambo akayovoite ndava yitu kuvachenga mwenga ni si kuvahalibu,ngamoni ihoni.⁹Nga che nihitaji liwonakana ngati ndenda kuutisha mbanganya kwi nyalaka hyangu. ¹⁰Ndava va yi vangi vandu vapwagha,nyalaka hyake ni yikali ni iyi ni makili ,lakini ki hyegha yombi ni zaifu malovi ghaki nga che yastahili kuyowenekwa.¹¹Hebo vandu va jinsi yeneyi vaelewa ngati chela chetupwagha mu walaka chikahi tu vi kutali ,ni sawasawa ni hela hetutenda chikahi tu vi pala pala. ¹²Nga che tuyenda kutali mno ngati kujikusanya tavete au kulilenganisha tavete ni vala vava jisia vene .lakini pa vijipema veni ni kila yumu wau,ngache vavi ni malongo.¹³Tenga, hata vela nga che tujivuna kupeta pe petu .badili yaki yatu tenda vela tu mukati mu mipaka Chapanga ye atupemi tenga, mipaka ye yi hika umbali ngati winu mo uveli. ¹⁴Ndava nga che tijizidishia tavete pata nhikila mwenga .ti ka vi wu kulongole kuhika ku umbali ngati winu mu injili yi ka kristo. ¹⁵Nga che tijivukiti kupeta mipaka kuhusu mahengu gha vangi.Badili yaki tuhovalela ngati imani yinu mo ikole ngati lieneu litu li lihenga yalipanuka ngamaha ni likali mukati mu mipaka sahihe. ¹⁶Tuliovalela kwa leleli ili ngati tiweza kuhubili injili hata ku mikoa zaidi yinu.Nga tujivuni kuhusu lihengu lilihengeka mu maeneu ghangi. ¹⁷Nambu yokapi yo ajivunayi ya ajivunayi mu ka Bambo. ¹⁸Ndava nga yola yo ajisibitisha mweni asibitishwa.pe ivi ni yola Bambo hunsibitisha.

Chapter 11

¹Nihisi ngati mukayi muvumilii ni nenga mu baazi yu upumbafo.ninga kwa chakaka muvumiliana ni nenga.

²Ndava ayi ni wiu kuhusu mwenga. ni vi ni wiu wa ka Chapanga ndava yinu kutumbu panahahida mavanganya mu ndowohi ya ka mkambaku yumo. nika ahidi kundeta mavanganya kwa ka kristo ngati bikila mnyahi³Nambu niyoghopa ngati kwa namna fulane ngati liyoka mo ankonga Eva kwi hila yaki, mahwasu yinu ghaweza kupotoshwa kutali kuhuma kwi ibada halise ni inyahi kwa ka kristo. ⁴Ngati kwi mfanu ngati kave mundu fulane ahika ni kutangaza yesu yongi tofauti ni yola yotunhubirway.au kave ngati mkayobititi roho yongi tofautini yola yomkanjopiti.Au kave ngati mkayopiti injili yengi tofauti ni yela yomkaiyopiti.mukavumilia mambo ghe hagma mbanga itosha⁵Ndava nidhani ngati nenga si mumiongoni mu vava yi duni kwi vala vava kemeleka mitumi-vanyahi. ⁶Hata vela ngati nenga ngachi howolakiki kuwoha hotuba,ngache ni vi vela mu maalifu. kwi namna yoka ni kwi mambo ghoha tukatendiki vela kumanyakana kwinu. ⁷Je! nikatendiki zambi kwi kulihalea na mwete ili mavanganya mpata kukweheka ?Ndava nikahubili kwi uhulo injili yaka Chapanga kwinu. ⁸Nikanyaghati makanisa ghangi kwi kuyopa msaada kuhuma kwa vombi ili ngati nikaweza kuvahudumia mavanganya.

⁹Chikayi panikayi ni mwenga ni nikavi mu kupala ngache nikanheleni yokapi.Ndava mapali ghangu ghakatosheliki ni valongu vavahikiti kuhuma ku makedonia.mu chokapi chela nijizuwiwi namwete nikakuva chibwaila kwinu,ni nikayendelela kutenda vela. ¹⁰Ana chakaka yi ka kristo ye ivi mukati mwangu,koni kujisifu kwangu nenga,ngache kutumbaliki mu sehemu yi akaya. ¹¹Ndava ki?Ndava ngache nimpala?Chapanga amanyi nimpala. ¹²Lakinin chela chenikitenda yandenda kave .Natendayi ili ngati niweza kuhivalakila nafasi yi vala vavatamani nafasi yi kuva ngati mo tuyeli mu chela chela chevichivuni. ¹³Ndava vandu vala vayi mitumi wu ichole ni vatendalihengu vakongani.vijigeuza vene ngati mitumi vaka kristo. ¹⁴Ni vela ngakukangacha ,ngati hata setani ajigeuza mweni ngati malaika wi nulu. ¹⁵Yenjenu ngakukangacha kukolongwa ngati vatumisi vaki navombi vijigeuza vene ngati vatumisi va haki.kuyomokwe kwau kwa ya ngati matendu ghau mo yostahiliyaye.

¹⁶Nipwagha kaveti Base akakuva mundu yokapi yoaholyala nenga nu ng'ang'a.lakine ngati mwatenda ,munyopyala nenga ngati nu ng'ang'a ili niweza kujisifu pachokopi. ¹⁷Chela chenipwagha kuhusu kola kujiamine kwi kujivuna ngache kuhukumiwa ni Bambo ,lakini nipwagha ngati nu ng'ang'a. ¹⁸Ndava vandu vanawingi vijivuna kwi namna yi shegha,yanivuna ni nenga. ¹⁹Ndava mukatolini kwi furaha ni nang'ang'a,mwe maveni mui ni busala. ²⁰Ndava mutolana ni mundu ngati akuvekiti mu utumwani,ngati isababisha kutenganika kati yinu ,ngati niantumi mwenga kwi faida yaki,ngati alivekiti kunani kuhewa au ngati akulapwi kumiho.

²¹Napwagha kwi ihoni yitu ngati tenga nga che nikavi tazaifu ngamaha kutenda vela.Ni ngati kave yokapi ajivuna nipwagha ngati nung'ang'a nenga natu najivunwa. ²²Je? vombi vayi vayahude ?ni nenga natu velavela.Je?vombi vayi vaisraele?ni nenga hatu velavela.Je? vombi va yi mu luvelekeku lwaka Abrahama?Ni nenga hatu velavela.

²³Je? vombi va yivatumisi waki kristo (mpwagha ngati nihombwiki ni malangu ghangu.)Nenga ni zaidi .Ni yi hata mu mahengu magumu zaidi,kutali zaidi yi kuva mihifungo,mu kilapulika kupeta hipemu ,mu kukabiliana ni hatari yinawingi hya kuhwa. ²⁴Kuhuma kwi vayahude niyopiki mala nhwano "matoveko alubaini kuwoha yimo".

²⁵Mala itatu nikalapuliki ni ndonga.mala yimo nikalapuliki ni mawo.mala itatu nikanusuliki mu meli.nikatumi kilu na muhi mu bahali heu. ²⁶Ni kavi mu safali hya mala kwa mala,mu hatali yi mikoka ,mu hatali yi majambasi,mu hatali kuhuma kwi vandu vangu namweti ,mu hatali kuhuma kwi vandu wakumataifa ,mu hatali yi muchi ,mu hatali lijangwa ,mu hatali yi libahale ,mu hatali kuhuma kwaka longo vinicholi. ²⁷Nikayi milihengu ligumu ni mu maisha magumu,mu ikilu yanawingi yi nga kughonela,mu injala ni nywita ,mala yinawingi mu kufunga mu mbepu ni heu. ²⁸Kutali ni kila hindu hengi ,kuvi msukumo wu kila lichovu panani yi nenga wu wasiwase wu nenga ndava yi makanisa. ²⁹Na yoavi zaifu,ni nenga ngache nivi zaifo ?Na yo asababishi yongi kuhauka mu zambi ,ni nenga ngache ngupa mukati? ³⁰Ngati ivi lazima nijivuna,yajinivuna kuhusu chela chechilangiha uzaifu wangu nenga. ³¹Chapanga ni atati vaka Bambo yesu,yombi ayi yo atukuzwa hyaka ,amanyi ngati nenga ngache ngonga chole. ³²Kola ku dameski,nkolongu wu nkoha paki yu kumfalme areta aka vi kuulenda muchi wu ku Dameski ile ne vangamla. ³³Lakini vakanivekiti muchikapu,kupete pa dilisha mu lumatu ,ni nikanusilika kuhuma mu mawoko ghaki.

Chapter 12

¹Ni lazima nijivunaye ,lakini nga kuva chechi yonjekeka ni chenechi .Bali ya nyendelyayi mu maono ni mafunuo kuhuma kwa ka Bambo. ²Ni mmanyi mundu yumo mu kristo yo hyaka kumi ni nchechi ye ipetike yo akavi mu shegha,ne ngaku manya,Chapanga amanyi akanyakuliwi panani mu mbengu ya ka tato³Ni nimanyi ngati mundu oyu ana mu shegha au kunja yi shegha,ne ngaku manya ,Chapanga amanyi. ⁴Akatolakiki panani hadi ku paradiso ni kuyowene mambu makuku ngamaha kwi ka mundu yokapi kughapwagha. ⁵Kwi niaba yika mundu ngati oyu ne yani vuna ,lakini kwi niaba yangu nenga namwene nga nijivune.Isipokuva kuhusu uzaifu wangu nenga.⁶Ana nipaliki kujivuna,ngache nikawezikikuva nung'ang'a ndava ika va nipwagha gha chakaka .lakini yo ngotuka kujivuna ,ili ngati akakuva yokapi yo aniholyayi kupeta ghanagha kuliku chechionikana mukati yango au kuyoweneka kuhuma kwangu nenga. ⁷Ngamwezi kujivuna ka ve ndava yi mafunuo ghashavi yi aina yi kukangacha kwi vele nga nihuvi ni kibuli ,mwiha uka vi mukati mu shegha yango mjumbi wu ka setani kushambuli nenga ili likageuka kuva mweni majivuno.⁸Mala itatu ninkansihi Bambo, kuhusu lenelu, iliyombi kuwoha kuhuma kwango nenga. ⁹Ni yombi akambwaghila, Neema yangu nenga itosha ndava yaku, kave ndava makili ghatendekeka kamile mu uzaifu kave, nitamini zaide kujivina zaidi kuhusu uzaifu wangu nenga, ili ngati uwezu wa ka Kristo uweza kutama panani yango nenga. ¹⁰Henu, nenga nitoshiki ndava ya ka Kristo, mu uzaifo, mu matukanu, mushida, mumaghaiku, mu hali yi masikitiku, ndava chikahi cheni kavi zaifu kisha ni vi ni makili. ¹¹Nenga hikavi hung'ang'a mwenga mukanilazimishi, mulenele, ndava hika ya nisifiwi ni mwenga ndava ngache hikavi duni kabisa ni havo vavakamelikwa mitumi bola, hata ngati nenga nga chindu. ¹²Ishala hya chakaka hyaka ntume, hikatendekeka katikati yinu kwa uvumilivo, ishala ni maajabo. ¹³Ndva kwa woli mkayi kwa muhimo pahi kuliku makanisa yaghahighali, isipokuwa ngati ngache nikavi ki bwaila kwinu mzamiha kwi lihakau lendenu. ¹⁴Lo lyaka !nenga ni vi tayale kuhika kwinu kwi mala ya ka tato .ngache ni kuvi kibwaila kwinu ndava ngache nipala chindu che chevi chinu .niu va pala mwenga ndava vana nga che vapasika kuveka akiba ndava ya azazi .Badili yaki vazazi vapaswa kuveka akiba ndava ya vana. ¹⁵Ana ni ya ni furaha zaide kutimila ni kutumiwa ndava yi nafasi hinu.Ngati ana ni mpala zaide nenga muniपाला pachokope?¹⁶Lakini ngati mo iveli, ngache nikavalemili kibwaila mavanganya .Lakini ndava nenga nu mwelevu ngamaha nenga nu yola yo akankamwi mwenga kwi ni vi yo akavapatiki kwi ukongane. ¹⁷Je,nikatoliki kwi kulitendela faida kwi yokapi yo nikantumiti kwinu?. ¹⁸Nikansihiti Tito kulika kwinu, ni nikantumiti ndongu yongi pamoja ni yombi ,Je Tito akantendi faida mwenga? Je,ngache tikayendiki mu ndela yela yela?Je ngache tikayendiki mu lwayo lola lola?.¹⁹Muzani kwi chikahi chenjenu tawoha tujitetea taveti kwinu mwenga ?palongolo pa ka Chapanga ,ni ndava yu kumuimalisha mwenga.²⁰Ndava ni yi ni hofu ngati panahika niweza ngache nimpati ngati monintamani .Ni vi ni hofu muweza mikunipata nenga ngati mo mutamani .Ni hofu ngati kuweza kuva ni majadilianu ,wivu, milipuko ,yi hasila ,tamaa yi ubinafsi,umbeya ,kibuli ,ni ngondu. ²¹Ni vi ni hofu ngati panakeluuka kave,Chapanga wango aweza kunihalea palongolo yinu.Ni vi ni hofu ngati niweza kuhuzunishwa ni vanawingi vavatendeki zambi kabla yi henu ,ni ambao ngache vakatubwiki uchafo ni ushelati ni mambu hyi tamaa yavatenda.

Chapter 13

¹Yenjenu ni mala yi ka tatu ngati ni kika kwinu.kila mihalo lazima ichengikika ni usibitishu wu mashahidi vaveli au vatato . ²Nyomwi kupwagha kwi havo vavatendiki zambi kabula ni kwa vangu voha chikahi panikavi konoku mala yi kaveli ni kave nipwagha.panahika kaveli ,nganamvumilie.³Nipwaghi mavanganya lendenu ndava mupala ushahidi ngati kristo apwagha kupete nenga .Yombi nga che vi zaifu kwinu,yombi avi ni makili mukati yinu. ⁴Ndava akasulubiwi mu uzaifu ,lakini ayi momi mu makili ya ka Chapanga.Ndava tenga kave ti vi zaifu mukati mwaki,lakini tatama papamu kwi makili gha ka Chapanga mu miongoni mwitu.⁵Mulilololikayi mavete mlingalya ngati mu yi mu imane mulipema mavete.Nga chu mugundua ngati yesu kristo avi mukati yino?Yombi avile vinginevyo nga che musibitishwe. ⁶Ni vi ni ujasile ngati mwenga yamgundula ngati tenga nga che vutukanalile.⁷Henu tulova kwa ka Chapanga ngati makaweza kutenda lokapi chihakau.Ngache nova ngati tenga tuweza kuwonikana tupetiti jalibo,badili yaki ,ni lova ngati muweza kuhenga chechivi cha chakaka ,longi tuweza kuwonekana tushindwiki jaribo. ⁸Ndava tenga nga che tuweza kuhenga lokapi kinyumi ni chakaka,lakini ni ndava ya chakaka pela.⁹Ndava tikuva ni furaha chikahi patikuva zaifu mavanganya pamkuva ni makili.Tilova kave ngati muweza kuva makalifo. ¹⁰Nilemba mambu ghanganu chikahi ni vi kutali ni mwenga ,ili ngati chikahi panikuva papamu ni mwenga nga che nipala kuvalangya ukali mavanganya .Nga che mbala kutumi mamlaka Bambo gha ambeki nenga ninchenga ni nga kuvahalibu pahi.¹¹Pa mwisu waki ,makalongu wu kwa kambaku ni wu kwa ka mbomba ,mifulahi !muhenga lihengu ndava yi ulejeshu ,muyegheliwayi mtima ,muyetekilayi maveni mwi maveni ,mutama mu amane.Na Chapanga wu upendo ni Amane ya aya papamu ni mweng.
¹²Musaliagianani kila yumu kwa busu liuhu.¹³Vaumini woha ninsalimo. ¹⁴Neema yi ka bambo yesu kristo ,upendo wu ka Chapanga ,ni upapamu wu ka roho muhuhu utama papamu ni mwenga mawoha.

Galatians

Chapter 1

¹Nenga na Paulo nimtume kuwoka kwa vhanadamo, nga kupetela kwa vhanadamo, lakini kupetela kwaka Yesu Kristo na Chapanga Bambo yoayokike kupetela kwa wakua. ²Pamonga na vhalongo whoa na nenga naghalembela makanisa ya Gaiatia.³Neema ivyi kwinu na amane eihuma kwaka Chapanga atate wito na Bambo Yesu Kristo.
⁴Akaliwoliki mwene kwa ndandi ya mahoku ghito ndandi atuokalaye na nyakate yenjeno ya mahokelo, kuwokana na upalu waka Chapanga wetu na Atati. ⁵Kweke uvyaa na uhoha mulele na mulele.⁶Nishangaa ngati mng'anambuka inyata kuinjili yenge, nishangaa ngati mng'anambuka kutali kuwoka kwake yombi yoakemike kwa Neema yaka kristu. ⁷Njeta injile yenge, lakine kuyii baaze ya uhandu vhavhasababisha mwenga mahakao na kupala kubadilisha injili yaka kristu.⁸Lakini hata ngati ni kepani au malaika kuwoka kunane natangaza injile tofaute na yela yetu itangize kwino na ilainiwaye. ⁹Ngati motapwaghiki kumwanzoni na sayeno nipwagha kauhela, ngati kuyii mundu na munti atangaziaye kwinu injile tofaute na yemwiyoopalile na alainiwee. ¹⁰Kwa sayino Ndafuta uthibitisho wa vhandu au waka Chapanga? Ndafuta kufurahisha Vhandu? ngati niyendeleo kulenga kufurahisha bhando, nenga nganitushe waka kristu.¹¹Mwalongo mbala mabanganya mmanya je injile yetu itingize ngache iwokana na vhandu. ¹²Ngache nayopaye kuuma kwaka mundo wa ngasevhamolike badala njake ikavii kuyekula kwaka Yesu kristu Kwango.¹³Njomwii kuyowana panani ya maisha ghangu ghumunyuma kupetela dini jikiyahude jinsi monavelili monitesika kwa ukale kanisa laka Chapanga panani ya chipimo na kulihalabana. ¹⁴Nikavii niyendelela kupetela dine ya kiyaude phanani ya Vhalongo vhangu vhanawinge vhayaude nikayii na bidii nganila kupetela mila ya katati vhangu.¹⁵Ndandi Chapanga akapendizwi kuniaghula nenga kuwoka mulitumbo ya mawo. Akangemiki nenga kupetela Neema yake. ¹⁶Kumzilisha mwana wake mkatu yango ndandi nitangazaa yombe mkate ya uhandu vhamataifa. ¹⁷Ngache natwiti ushaule wa yegha na mwae. Na ngachenakweliki kuyenda kuyelusalemu kwa vhala vhavhaile mitume kabla yango badala njake nokapite kualabune na kavheli kuwuya kudameski.¹⁸Baada ya miaka itatu nikakweliki kuyenda kuyelusalemi kutembaalee kefa nikateminako kwa machovha kumi nu whan. ¹⁹Ndandi ngacheniwoniki mitume vhangе isipokuvha Yakobo ndongo njwake na Bambo. ²⁰Lolikia kulongi yaka Chapanga, ngache ngongekeka kwa chila chenichilemba kwino.²¹Nikapiti kumkoa wa shamo na kilikia. ²²Ngache nayili vhayowana kwa mio ya makanisa ya kuyaude ghaghayili kupetela Kristu. ²³Lakini vhakayili vhayowana tu, yombi akavili atutesa Sayenu atangaze imane yeakavile ahihavibo. ²⁴Vhakayili wutukuza Chapanga kwa ndandi yango.

Chapter 2

¹Baada ya yakaa kumi na nne nikapite kavete kuyelusalemu papamo na Barnaba nikatoliki tito papama na nenga. ²Nikapita kwa ndandi yaka Chapanga akajithilishe kwango ngati ikapaswiki kuyenda. Nikavhekiki kulongi yao injile ambayo nikaitangizi kwa Vhandu wanataifa (Ndandi nikalongii kwa kulihia kwa vhavhapwa ghikaye kuvha valongowu muhimo) Nikatendiki anana ili kuhakikisha ngati nikayili ngachendila, au nikatalika waka. ³Ndandi hata Tito, akayili papamo na nenga, akayili muyunani, akalazimishwi kutahile. ⁴Lijambo heleli likawokili kwa ndandi ya vhalongo wa upuwe vhavhahikiki kwa upohe vhakahikiki kwa kulihia kupeleza uhuro wataviinao kupetela Kristo Yesu vhakadokulili kututenda tenga kuwa watumwa wa sheria. ⁵Ngachetuliwoliki kuvhayetekela hata kwa lisaa limo, Ndandi injili ya Chakaka itama bila kubadilika kwito. ⁶Ndandi vala vhavhapwaghike kuvha vhakayii vhakulongoa ngache vhachangie chokapi kwango. Chokapi chevhayii nacho vhakakitendiki ngache chiyii cha maana kwango. chapanga ngache yetekela upendeleo wa vhando. ⁷Pabadala yake akaniweni ngati vhaniamini kutangaza injili kwa vhala ambao ngachevhatailiwe. Ikayii ngati petulo akaitangizi kwavhatailiwe. ⁸Kwa ndani Chapanga, akahengiki lihengo mkati yapetulo kwa ndandi ya utumi kwa vhala vhavhatailiwe, pia akahengiko lihengo mkati yango kwa vhando vha Mataifa ⁹Kipindi Yakobo, Kefa na Yohana vhavhamanyikine ngati vhakalihengiki likanisa vhakaimanyi Neema yevhapekii nenga Vhakatuyopalili nenga na Barnaba. ¹⁰Vhakatendika anana ili tuyendaa kwa vhandu vha Mataifa ndandi vhawezaa kuyenda kwa vhala vhavha tailiwe. Vhakapalike tenga kuvhakomboka maskine Nenga nikayii nidokolela kutenda chindo ahee ¹¹Kipindi Kefa pahiki Antiokia, vhakandapwili kiwazewazi kwa ndandi akayii ahokike. ¹²Kabula ya Vhando vhachoku kuhika kuwoka kwaka Yakobo, Kefa kayii akula papamo na Vhandu wa mataifa Ndenchi vhando havha pavhahikiki akailekiki na kuwoka kuuma kwa vhando wa mataifa. akayi ayoghopa vhando vana mataifa Akayii ayoghopa vhando ambao vhavhapalika tohara. ¹³Velavela Wayaude vhangie vhakayongine na akochi awoo papamo na Kefa matokeo ghaki ghakayili kwamba hataye Barnaba akatolikiki ni nkachi wao. ¹⁴Lakini panalolike kwamba vhakayili ngache vhafatikaye injile ya chakaka, nikapwaghii Kefa palongi yao woa, ngati mwenga mwa yaude lakini mtama na tabia ya Vhando vaka Mataifa badala ya tabia ya kuyaude ndandi kuji mlazimisha vhando wa mataifa kutama naati vhayaude? ¹⁵Tenga ambao ni wayaude vha kuvhelekeka na Vandu va mataifa vhavhayii na mahokelo." ¹⁶Manyaa kuwa njeta yoavhelangike chakaka kwa matendo ya sheria. Badala yake vhavhallengeka Chakaka kwa matendo ya sheria badala yake vhavhallengeka chakaka kwa imane mkati yaka Yeso kristo Tukahikiki kwa imane mkate yaka kristo Yesu ili ngati tuvhelengikaa kwa matendo ya sheria. kuwa yoatenda ya sheria. Kwa yoatenda ya Sheriam, njeta yegha yemunti ivalangikiye Chakaka. ¹⁷Ndandi ngati patatufuata chapanga kwa kutuvhelengela Chakaka mkati yaka Kristo tuliketenela taveni pia tuyili womahoko je kristo akatendiki mtumwa wa mahoko? Nga vhela. ¹⁸Maghambu ngati nichengiki litegemeu lango panani pa kutunza sheria litegemeu ambalo nikayomwili kuliwoa, nililangia namweni kuvha monivunja sheria. ¹⁹Kupetela Sheria nikawili kwa sheria kwa vhela inipasa kutama kwa ndandi yaka Chapanga. ²⁰Nisulubiwi papamo na Kristo, Nga nenga kavela nenitama, bale kristo, atama mkati yango, kutama konitama kupetea yegha nilama kwa imane mkati ya mwana waka Chapanga ambaye anipaliki na akaliwoliki kwa ndandi yango. ²¹Ngacheniikana Neema yaka Chapanga Ndandi ngati chakaka ikayili kupetela sheria, base kristo akayaa awii pawaka.

Chapter 3

¹Wagalatia vang'ang'a, ni liu whole lihakao lelaharibwe? Je Yesu Kristo ngachevhandangii ngati yoasulubiwe kulonge ya muhu yeno? ²Nenga mbola tu kumanya alele kuwoka kwino, je mkanjopalile Roho kwa matendo ya sheria au kuamine chila chemayowine? ³Je mwenga makaling'ang'a kiase acheche. Je mkamziki kupetee Roho ili njomulaye kupetela Yegha? ⁴Je mkatesiki kwa mambo ghanawingi pa waka ngati Chakaka yakuyii gha pawaka? ⁵Je yombi yoawao Roho kwino na kutenda matendo ya makili pakati yino hatenda kwa matendo ya sheria au kwa kuyowana papamo na imane? ⁶Abrahama akamwamini Chapanga, akavhela ngiki kuwa yoavii na Uchakaka. ⁷Kwa namna yelayela muelewaye, ngati, vhela ambao vhaamini ni vhana vhaka Abrahamu. ⁸Liandiko likatabili ngati Chapanga akambalangii haki vhandu vhamataifa kwa ndela ya imane, injile ikahubiliwe pakwanza kwaka Aburahamo: kupetela nenga mataifa yoa nayabadilikiwaye. ⁹Ili pakalonge vhala mbao vhavhayii na Imane, vhabadilikiwaye papamo na Abrahamo ndandi akayii na Imane. ¹⁰Vhala ambao vhavhategemea matendo ya sheria vhayii pia ya laana kwa ndandi ilembikiki alainiwe kila mundo ywanga kukumulana na mambo yoa yayalemba kiki kupetela kitabu cha sheria kuyatenda yoa. ¹¹Henu ni wazi ngati Chapanga ngache ambalangii hake hata yumo kwa sheria Ndande yoavii na hake na tamaa kwa Imane. ¹²Sheria kacheiwokana na imane Ndande badala yake "ambae yoatenda mambo aghagha kupetela Sheria, na atamaa kwa Sheria. ¹³Kristo akatukombwi twenge kuwoka kupetela mulaana ya sheria wakati paatendiki laana kwa ndandi yito. Kwa ndavha ilembakiki, Alainiwi kila mudu yoalipachika panani ya nkongo. ¹⁴Lilengu Likayii ngati baraka ambayo yeya kavii kwa iburahimo ikaikaa kwa vhandu wa mataifa kupetela kristo Yesu, Ili ngati tuweza kuyopha ahade ya Roho kupetela imane ¹⁵Ndongo nilongelaa kwa namuna yaka kivhando, hata kipinde ambapa liagani la kivhando likayomwii kuvheka kiimara. Njeta yoaweza kulikana au kuyonjekee. ¹⁶Sayeno ahade yeapwaghiki kwa Iburahimo kwa Luvheli lwake ngache ipwagha, "kwa kizaze" kumainisa Vhanawingii, bale badala yaki kwa yumu kanjika, "kwa kizaze chako," ambaye ni Kristo. ¹⁷Henu mpwagha anana, Sheria yeyaikiki yaake 430 baadaye ngacheiwoa liagano lakunyuma leavhe kiki Chapanga. ¹⁸Kwa kuva ngati urisi ukahikiki kwa ndela ya sheria ngakukayii kavheta uhikiki kwa ndela ya ahade Ndandi Chapanga akawoiki waka kwa ibulahimo kwa Ndela hya ahade. ¹⁹Kwa ndavha kii sheria ikawokike; Ikayonjakiki kwa ndandi ya mahokelo, mpaka uvela waka iburahimu aika kwa vhala ambao kwawo akayili vhaahidi. sheria vhakaivekiki kupetela malaika kwa chiwoko chaka mpatane. ²⁰Saeno wakuyongacha hainisha nganila mundu yumo bali Chapanga ni yumo kanjika yake. ²¹Kwa vela Je sheria iyii kunyuma ya ahade yaka Chapanga njeta kuvha ngati, Sheria yeyivile vhaiwoike akavhile na makili ya kutuletee wome. haki ikavyaa ipatikane kwa sheria. ²²Ndandi badala yake kulemba kuyighile mambo yoa pai ya mahoko, Chapanga akatendiki anaa ili ndandi ahade yake yakutukomboo tenga kwa imane kupetela Yesu kristo iwezaa kupatikana kwa vhala vhavhaamine. ²³Ndandi kabula ya imane kupetela kristo ngache hikik, tukayii tukungakiki na kuwa pai ya sheria hadi uhikayi ufunuo wa imane. ²⁴Kwa vhela shelia ikatendiki yolongoa witu hadi kristo pahikiki, Ndandi tuvhelengikaa hake kwa imane. ²⁵Sayino kwa kuvha imane ihikiki, ngache tuyii kavhele pai wakutuyemalela. ²⁶Kwa ndavha mwenga mawoa ni vhana waka Chapanga kupetela imane yaka kristo Yesu. ²⁷Mawoa momualiziki kupetela kristo muliwatiki Yesu kristo. ²⁸Njeta muyaudi wala muyanani, yoatumika wala huru, nkambaku wala mbumba kwa ndavha mwenga mwanao ni yumu kupenda kristo Yesu. ²⁹Ngati mwenga ni wa kristo base ni luvheli laka ibulahimo yoarisi kwa mujibo wa ahade.

Chapter 4

¹Nipwagha ngati maadamo yoarise ni mwana ngache ayii na toyaule na utumwa, hata akuhvi mmiliki kwa male ghoa. ²Ndandi yaki pai yakamlonda na yoayemelela mpaka muda woavhvekike na atati vhake. ³Kavheti pia na tenga, patayii tavana vhakatukumulili kupetela ukatu mitumi wa kanune yimu yapandema. ⁴Ndandi wa Chakaka pawahikiki. Chapanga akatumiki mwana wake yoavelaliki numbamba yoavelakiki pia ya Sheria. ⁵Akatendiki anana ili kuvhako mbola vhala vavayii pia ya sheria ndandi tuyoapayi hali ya kuvha ngati vhana. ⁶Kwa ndandi mwenga ni vhana Chapanga akatumiki roho waka mwana wake mkati ya mitima yito. Roho yeakema. Abba, atati. ⁷Kwa ndandi ayeyii wenga si atumi tumi kavhele wenga ni mwana Ngati ni wamwa, base weapa pia ni mrithi kupetela Chapanga. ⁸Hata mudaa wowayii nga kumanya Chapanga. tukayii katumi tumi kwa vhala ambao chimkati si miungu kabisa. ⁹Ndandi sayenu tuyii tumanya Chapanga, kwa ndandi tumanyikana chapanga kwa ndavha kiki muwuya ka vheta kukanune izaifo ya mwande na yangaa na samane. Je mpala kuvha katumi tumi kavhete? ¹⁰Mkamulayii kwa kuongalii lichovha lamuhimo mawonekelo ya myehe majira na miaka niyoghopa kwa ndandi yinoo. ¹¹Niyoghopa kwa ndandi ya namuna ayeye ningaiki waka. ¹²Nusii maalango muvhaha ngati chemuyii kuvha pia muyaa ngati che muyii, ngache munihokile. ¹³Ndandi mmanya ngati akayili ni kwa ndandi ya kulwalwa kwa yegha ngati nikalitangizi injili kwino kwa kuanzia. ¹⁴Ndavha hali yango ya yegha ikambe kiki kupetela kulengaa, ngachemkanizaliwe au kunikanaa, ndandi yake tukanjopalili ngati malaika wa Chapanga ngati kwamba nikayili kristo Yesu mwene. ¹⁵Kwa vhela iyii kwako sayenu chiheko chino? kwa kuvha niyii na ushuhuda kwinu ngati naiwizikiri kughatupala mini ghinu na kunipekee nenga. ¹⁶Henu sayeno, Je niyii na adau yino kwa ndandi nupwaghii Chakaka. ¹⁷Vhandola kwa hamu bale si kwa manyai Vhapala kuvhalengana mwenga na nenga ili twayegeglaa. ¹⁸Ni chinya nganila kuvha na hamu kwa ndandi yejivii inyae tenga tu wakati panikuvha papamo ni mwenga. ¹⁹Vhanangu vhachokunenilwala luholu kwa ndandi yino kavheti mpaka kristo awombikaa mkati yino. ²⁰Nikapaliki kuvha pala papamo ni mwenga sayenu na kunganambuu saute yango, kwa ndandi niyii na panani yino. ²¹Mumpwagha mwenga mo mudukolela kuvha pahi ya sheria, ngachenjowana sheria moipwaghila? ²²Kwa ndavha ilemba kiki ngati Abula hamu akayii na vhana vhakambako vavele, yumu kwa mbomba katumi tumi na yungi kwa kambamba mwenehe. ²³Hata vela yula katumitumi akavelakiki kwa yegha tu. bali yula waka mbumba mwenei akavelekiki kwa ahade. ²⁴Mambu aghagha ghaweza kupwagha kwa kutama kulenganisha kwa ndavha vhakambomba vhakuuha vhanawangana ni maaganu ghavheli. Limo kuwoka katika chitumbi sinai Huvheleka vhana vya katumi tumi, ayoyo ni hajili. ²⁵Sayeno hajili ni chitumbi sinai wouyii Arabuni helengana na yelusalemi ya sayeno kwa kuvha ni kutumitumi papamo na vhana vhake. ²⁶Ndandi yelusalemi ambayo iyii panani ni hulo na ayeyii ni amawo vhetto. ²⁷Kwa ndavha ilembiki hekayii wee umbumbaa wanga kuvhe leka wenga wangakuvheleka kwea sauti piga makelele kwa luyheko wenga wouyii na kuyovhalela kuvheleka kwa ndandi vhanawingii ni vhana yoavii ywanga kuveleka, panani ya vhala wakayula yoavii nu Nkambako. ²⁸Henu ndogo ngati Isaka mwenga ni vhana wa ahadi. ²⁹Kwa muda whola ambao mundu yo avelakiki ku mujibo wa yegha akangaiki yula yoavhelakiki kwa mujibu wa roho kwa sayeno vhela vhela. ³⁰Malemba kiko ya pwagha wole mumbaii mbomba katumi tumi papamo na mwana mundo wa kikambako kwa ndava mwana wakambumba katumi tumi ngarise papamo na mwana wa mbomba mwenee. ³¹Kwa vhela ndogo. tenga vhana waka mbomba katume tumi bali ni wakombomba hulo.

Chapter 5

¹Kwa ndandi kristo akatupekii uhuro ili tuvyaa huro vela tuyemaa imara. ²Lola yee nenga na paulo nupwaghii ngati namuyaa mweketa jando, kristo ngavhafidie kwa ndela yokapi yela. ³Kavheti nushudia kula nkambako yoae kiti ndandi apalika awajibika kwa sheria yoka. ⁴Vhatengiki kutali na kristo, vhalala woka mombalangika Chakaka kwa sheria mng'anambwiki kutali na neema. ⁵Ndandi kwa ndela ya roho kwa imani tulendee ujasile wa Chakaka. ⁶Kupete kristo Yesu kueketa au kta kueketa njeta maana yokapi yela ni imane kayika yeyitenda lihengo kupetee upalano nde yeyimainisha chindo. ⁷Mkayili mlapuva imbelo inyae nane yaivalii kutokuyowanila uchakakaa. ⁸Ushaule wa kutenda anana ngacheuokoa kwake yombe yoakemika mwenga. ⁹Yeishachike ichoko iaribo doge yao. ¹⁰Niyii na matumaine na mwenga kupetela Bambo ngati ngachemuholelaa kwa ndela yenga yokapi yokapi yula mtu yoamutivhahahaa na totula hukumo yake yumbi mwene, yokapi yulaa. ¹¹Ndongo ngati muyendeleee kueneza kwa ndavha kii mkona kugaika kwa Liswala aleli ambacho chivalila pa msalaba chiwea kuchiharibo. ¹²Ghavi matanwa ngango kuvha vala vhavha ongeza chiakao vilikana vene. ¹³Chapanga akemiki mwenga alongo kwenye uhuru ila mwakautumia uhuru wino ngati furusa ya yegha ndandi yake kwa upalano njangatano mwenga kwa mwengaa. ¹⁴Kwa ndandi sheria yoka akamilike kupetela umuri wumo na yombi ni lazima umpalaa jirane yoko ngati wee wamwene. ¹⁵Ndandi ngati na ndumini na kukula na lilolikwaa kuvha mkaharibo mavheni kwa mavhene. ¹⁶Nipwagha muyendaa kwa roho. wola ngamtimize kudokolela ya Yegha. ¹⁷Kwa ndavha yegha uyii udukulela pakulongwa nganila kupeta yegha. hayee ipengana chindu chimu na yengee matokeo ni ndandi ngache mtendaa ndu emdokolee kuitenda. ¹⁸Ndandi ngati roho yundongoo mwenga ngachemuyii pia ya shelia. ¹⁹Saino matendo ya yegha yawonekana naghamba ni umalaya uhakao, ufisade. ²⁰Ibada ya sanamo uhavi, adue ngondu husuda, kuvha na luyomo, kushindana, faraka na kughavana madhehebu. ²¹Wivo, mlele na mambu ghangi ngati aghagha, nuonya mwenga, ngati monionyile mwande ngati vhalala vhavhatenda kindo ngati ahehe ngavahauhurise ufalume waka Chapanga. ²²Ndandi litunda la roho ni upalano chiheko, amane, kuinikila, ukalimo, utu unyae, imane. ²³Upole, na uchoko, njeta shelia panani ya hendo ngati ahee. ²⁴Vhala vhavhayii kristo Yesu vhasubili Yegha papamo na hamo na kudokolee kwao mahakao. ²⁵Ngati na makoma kwa roho pia tuyendaa kwa roho. ²⁶Tukakuvha na makoma tukalomulana kila yumu nunjake, wala tukawonilana wihoo.

Chapter 6

¹Ndongo nayii mundu yoakamuliki kupetelaa maakao mwenga momuyii na koroho mpalika kundela huyo ndanga kupetelee roho upole kuni mlilokia mavhene ili vhakandenga. ²Tutotolyana ibwaila na kwa vhela ngamuika milishe sheria yaka kristo. ³Nayii mundu yoakapi aliwhona ni nyae kumbe nga chindo alikonga mwene. ⁴Kila mundu aipema lihengo laki mwene kisha navyaa na chindu mwene kanjika yake cha kijilingilaa bila kuungana emwene na mundu yokape. ⁵Ndandi kila mundu na nachitutula chimbwahila chake mwene. ⁶Mundu yoambaliki lilovhe lazima ashirikisha manyae yoa mwalimo wake. ⁷Mkangokaa Chapanga ngachevhaziake kila chepanga mundu nde chemuntiuunaye pia. ⁸Kila yoa panda imbeyu kupetela asile yaka ya mahakao nauna maakao laikini yombi yoapanda imbeyu kupetee roho, naunaa womee wa milele kuwoka kwaka Roho. ⁹Tukachoka kupetee kutendaa manyae ndandi kwa muda wake natuunaa na kuyii na kukana kudokolela. ¹⁰Vera ananaa pamuntutuvhaa na nafase tuhengaa manyae kwa kila mundu kutendaa manyae nganila hasa vhavhayi mkati ya imane. ¹¹Ndolaa ukolongwa wa barua yenikandembii kwa chiko changu namwene. ¹²Vhala vhavhapala kuhenga manyai kwa malolee ya yegha nde vavayii kalazimisha kuheketa vhatenda ananaa kwa ndande kueketa vhakayingii kumang'aiko ya msalaba waka Kristo. ¹³Ndandi hata vhanavha vhavhahekiti vheni ngacha vha ikamula sheria ndende yake vhapalaa mwenga muekataa ile pwena kuvha na makoma ya yegha yino. ¹⁴Nikavhekee makoma ipokuvha kwa msalaba waka Bambo witu Yesu Kristo kupetee yombii ndema usulubiwe kwango na nenga kupetela ndema. ¹⁵Kwa ndava ngacheijalisha kueketa au kutokueketa kuvha chindo kwa ndava yake uveleko unyayi ni muhimo. ¹⁶Kwa woka vhavhatama kwa kunune ayee vayaa na amane na vehema iyaa panane yao woka, na panane ya israele yaka Chapanga. ¹⁷Kuanzia Sayeno mundu yokapi akaniyongoo ndandi nipapiki chapa za Yesu muyegha yango. ¹⁸Neema yaka Bambo wito Yesu kristo ivyaa na roho yino malango Amini.

Ephesians

Chapter 1

¹Paule, mtume wa kristpo Yesu kwa mapalu yaka Chapanga, kwa vavatengwiki kwa ajili yaka Chapanga vavayi ku Efeso na ambao ni vaamifu katika kristo Yesu. ²Neema iya kwino na amani yehuma kwaka Chapanga Tate wito na Bambo Yesu kristo. ³Chapanga na Tate waka Bambo witu Yesu kristo apata sifa. niyombi yoatibariki kwa kila baraka ya kiroho, katika mahali pa mbingu mkati yaka kristu. ⁴Kabla ya kuwomba ndema, Chapanga akatihawi tenga ambao tuamini katika kristu. Akatihawi tenga ili tuweza kuva vatakatifu na vangakulaumika palongi yaki. ⁵Katika kupala Chapanga akatihawi pamwanzu kwa kutuveka kama vana vaki kwa indela yaka Yesu kristo. Akatendiki anana kwa sababu akapendizwi kutenda chela chekatokuli. ⁶Matokeu yaki ni kwamba Chapanga atukuzwa kwa neema ya utukufu waki. Ache nde chetipekie waka kwa indela yaka yoapaliki mwene. ⁷Kwa kuva katika yoamoaliki mwene tuyinaombozi kupete mwahi waki, msamaa wa mahakau. tuyinalu lene kwa sababu ya utajili wa neema yeki. ⁸Akatendiki neema aye kuva yanawingi kwa ndandi yito katika hekina na ufahamo. ⁹Chapanga akatendiki imanyikana kwitu aye kweli yeyakahiakiki ya mpangu, kuwokana na hamo yeyikaziilishwe mkati yaka kristo. ¹⁰Chikai hikakahi chitimi kwa utimilifu wa mpangu waki, Chapanga anaiveka papamo kila chindo cha kunani na cha kunane ya ndema mkati ya kristo. ¹¹Katika kristu tukavi tuhaulike na kukusudiwa kabla ya chikahe. Aye ikayi ni kutokana na mpangu na yotenda hindu yoha kwa kusudi la mapalu yaki. ¹²Chapanga akatendiki ana ili kwamba tuweza kuva kwa sifa ya utukufu waki. Tukayi wapalongi kuva na ujasiri mkati yaka kristo. ¹³Ikavi kwa indela yaka kristo kwamba mukayowini lilovi la kweli, injili ya uwokovu wino kwa ndela yaka kristo. Ikavi katika yombi pia kwamba muamini na kunjeghe mhuli na Roho nhuu yoaka aide. ¹⁴Roho ndi zamana ya urithi wito mpakaumuliki pawa patikana. aye ikavi ni kwa sifa ya utukufu waki. ¹⁵Kwa sababu aye, kuanzi chikahi pakayowini kuhusu imani yinu mkati yaka Bambo Yesu na kuhusu upalu winu kwa vala voha ambao vatengiki kwa ndandi yaki. ¹⁶Ngachengotwiki kuchengu Chapanga kwa ndandi yino na kundogholala katika malowo yango. ¹⁷Nilovi kwamba Chapanga waka Bambo witu Yesu kristo, tate wa utukufu, anaavapekya roho ya hekima, mayekanu ya ufahamu waki. ¹⁸Nilova kwamba mihu yinu ya mumoyo yayeleda nulu kwa mwekumanya ni walee ujasili wa kuloakeka kwino. nilova kwamba mumanya utajili wa utukufu wa urithi waki miongoni mwa vala vavatengiki kwa ndandi yaki. ¹⁹Nilova kwamba umanya ukolongwa wowuzidiki wa makili yaki mkati yino ambao tuamini. Awo ukolongwa ni kutokana na kutenda lihengo katika makili yaki.

²⁰Ayani makili yayahengiki mahengo mkati ya kristo chikahi Chapnaga paafufua kufuma kwa vavapoti na chake cha kumalelo katika mahali pa nane. ²¹Akantamiki kristu kunani kutali na utawala, mamlaka makili, enzi na kila lihina leli lowoleka. Akantamiki Yesu si tu kwa chikahi chechihika pia. ²²Chapanga avitiishi hindu hyoa pai pamaghalolo yaka kristo. Antendiki yombi mutu kunane ya hindu yoa katika kanisa. ²³Ni kanisa kwamba ndi hyegha yake, ukamilifu waki ambayu vatwelake hindu yoha katika ndela hyoa

Chapter 2

¹Kama ve mamaveli mupoti katika mahoku na kuhoka kwinu. ²Ikavi katika aya kwamba pakwanza muyendiki kulengana na hikahi ya ndema wowo. Mukavi muyenda kwa kufwata mtawala wa mamlaka ya kunani. Aye ndi roho yaki yola yatenda lihengu katika vana va kuase. ³Tenga tawoha patakiji pakwanzwa tukavi miongoni mwa vava vangakuamini. Tukavi tutenda kwa ndandi ya kutokule kubaya kwa hyegha ya hyegha na kumanya kwitu. Tukavi kwa asili vana va gazebo ngati vayaki. ⁴Lakini Chapanga ni mwingi wa lehema kwa sababu ya mapalu yaki likologwa letipaliki tenga. ⁵Chikahi patavi tipoti katika mahoku yito, akatuletiki papamo katika maisha yanyae mkati yaka kristo. Ni kwa neema kwamba aokwie. ⁶Chapanga akatifufi papamo na kututenda kutama papamo katika mahali pa panani mukati yaka kristo Yesu. ⁷Akatendi ana ili katika hikahi yeyahika aweza kutulangi utajiri ukolongwa wa neema yaki. Atilangi te ndandi kwa indela ya wema waki mkati yaka kristo Yesu. ⁸Kwa neema tuokuliwe kwa indela ya imani. Na aye ngache kahumiki kwito. Ni zawadi yaka Chapanga. ⁹Ngacheitokana na matendo. Matokeu yaki akakuva yumo wino wa kuliveka. ¹⁰Kwa ndandi te tu lihenge laka Chapanga, tuwombakiki katika kristo Yesu kuhene matendu manyahe. Ni matendu aya ambayu Chapanga akapangiki kutumbu mwande va kale kwa ndandi yito, ili tuyenda katika yanihaya. ¹¹Kwa vela tukombuka kwamba pana mwandi mukavi vandu va mataifa kwa jinsi ya hyegha. Mulohokeka "Vanga na ujando " kwa chela chechilohakeka ujando ya hyegha yeyetendeka kwa mawoko yaka mundu. ¹²Kwa chikahi chela vakayi vatengike na kristo. Mukavi maghene kwa vandu va Israel. Mukavi maghene kwa aganu la ahade. Ngachemkayi na kuhovalela wa chikahi chichahika. Mukavi bila Chapanga katika ndema. ¹³Lakini sayeno katika kristo Yesu mwe ambau apa pakwanza mukavi kutali na Chapanga andetiki pambipe na Chapanga kwa mwahi waka Kristo. ¹⁴kwa ndandi yombi nde amani yito. Akatendiki vaveli kuva yumo hyegha yaki akauzuliwi ukuta wa kutengana ambau ukavi utenganishi, awo uadue. ¹⁵Kwamba ukakomishi sheria ya amuli na kanuni ili kwamba awomba mundu yumo. Mpya mkati yaki. Akatendiki amani. ¹⁶Akatendiki ana ili kavapatanisha hikundi hivele ya vando kuva hyegha yimo kwaka Chapanga kupetela msalaba. Kwa indela ya msalaba aliufisha uadue. ¹⁷Yesu akahiki na kutangaza amani kwino mwe momuyi kutale na amani kwa vala vavavi pambipe. ¹⁸Kwa ndandi kwa indela yaka Yesu tenga tawoha taveli tuyi nanafasi kwa yela Roho yimu kuyingi kwa Atate. ¹⁹Henu basi, mwe mwavandu wa mataifa nga mwasafi na ngaghene kavete. Bali ni venyeje papamo na vala vavatengiki kwa ndandi yaka Chapanga na vavumbi katika nyumba yaka Chapanga. ²⁰Muchengakiki panani ya msingi wa mitumi na manabii. Kristu Yesu mwene avi liganga likolongwa la pakeghe. ²¹Katika yombi lijengu loha vaunganishi papamo na kukola kama lihekalu mkati yaka ,Bambo. ²²Ni mkati yaki mwe namo mchengakiki papamo kama mahala pa kutama pa Chapanga katika Roho.

Chapter 3

¹Kwa sababu ya aye nenga, Paulo, ni vafungwa va Yesu kristo kwa ndandi yino mataifa. ²Na muamina ya kwamba muyowini panani ya lihengo ya neema yaka chapanga yenipeki kwa ndandi yino. ³Navalembela kuwokana na jinsi uyekanu mowu yekenuki kwango. Awo ni ukwele wowakahiakiki ambau vakalembiki kwa uyipi mu barua yenge. ⁴Pausoma kuhusu aya, uweza kumanya busala yango katika ukwele awo wouhiakiki kuhusu Kristo. ⁵Kwa hizaze nahenge ukwele awo ngacheukatendakike umanyikana kwa vana va vando. Ila kwa sayeno vauvekiki waze kwa Roho kwa mitumi vavatengakiki na manabie. ⁶Ukweli awo wovakauhiike ni kwandande vandu va mataifa ni vashiriki vayito na vajumbi vayitu va hyegha. Nivashirika papamo na ahade yaka kristo Yesu kupetela injile. ⁷Na kwa aye itendiki mtumishe kwa zawadi ya neema yaka Chapanga yeiwohakiki kwango kupetela kutendakeka wa makili yaki. ⁸Chapanga akawohiki zawade aye kwango, ijapu kuva nenga ni mundu nchoko wa voha katika vala vavatengike kwa ndandi yaka Chapanga. Zawade aye ni kwamba nipalika kuvatangazila mataifa injili yeiyi utajile wangakuchunguzika wa kristo. ⁹Nipalika kuvaangazila vandu voha panani ya kike ni mpangu waka Chapanga wa sile. Awo ni mpangu ambau ukavi vatekuuhia kwa hyaka hyanawinge yeipetike, na Chapanga ambayu akahiwombiki hindu hyoha. ¹⁰Aye ikavi kwamba, kupete kanisa, vatawala na mamlaka katika saheni ya kunani vapata kumanya pande yanawingi za asile ya hekima yaka Chapanga. ¹¹Aye yakayayapitali kupete mpangu wa milele ambau akaukamilisha mkati yaka kristo Yesu Bambu wito. ¹²Kwa kuva katika kristo tuyi na ujasile na uwezu wa kuyinga kwa ujasile kwa ndandi ya imani yitu kwaki. ¹³Kwa henu nindova mkakata tamaa kwandandi ya matesu yango kwa ajili yino. Aya ni utukufu kwino. ¹⁴Kwa ndandi aye nipiga magote kwa Atate. ¹⁵Ambayu kwaka yombi kila familia kunani na panane ya ndema ilohakiki lihina. ¹⁶Nilova kwamba mpata kuanemesha, kuwokana na utajile wa utukufu waki, yotenda imara kwa makili kupetela Roho waki ambayu ayi mkati yitu. ¹⁷Nilova kwamba kristo aisha mukati ya mioyo yino kupetela imani. ¹⁸Niliva kwamba muvya na lishana na msinge wa upole waki. muvya kalika palaa laki ili muweza kuelewa, papamo na woha vavaamini, jinsi upana na ulacho na kimo na kina cha upalu waka Kristo. ¹⁹Nilova kwamba mumanya ukologwa wa upalu wa kristo, ambau uzidi ufahamo, utenda aya ili vavatwelakya na mkamilifu woha waka Chapanga. ²⁰Ni sayeno kwaki yombi yaweza kutenda kila lijambo, zaidi ya yoka yatulova a yatuweza, kupete makili yaki yayatenda lihengu mkati yito. ²¹Kwaki yombi kuvya utukufu mukati ya kanisa na katika kristo Yesu kwa vizaze hyoha mulele na milele. Amina.

Chapter 4

¹Kwa vela kama mfungwa kwa ndandi yaka Bambo. Nivasii muyenda sawasawa na kuloheka ambau Chapanga akandohiki. ²Muisha kwa kunyenyekeka ukolongwa na upoli na kuvumilia. Konintolane katika upalo. ³Ntenda bidie kuughoha papamo wa Roho katika kifungu cha imani. ⁴Kuvi hyegha yimu na Roho jimu, Kama ambavyu pia mukavi vandohiki katika uhakika wa talaja jimu la kulohakeka. ⁵Na kuvi Bambo yumo, imani jimu, ubatizu wumo, ⁶na Chapanga yumo na Tate wa voha. Yombe ayi kunani ya yoha, na katika yoha na mkati ya yoha. ⁷Kwa kila yumu wito apeki kipawa kulengana na kipemo cha kipawa cha Kristo. ⁸Ni kama malembo moyapwaghi: "Pakwelika kunane sangani, akaongwizi mateka katika utumwa. Akawohiki hipawa kwa vando." ⁹Ni kiki maana ya, "Akakweliki," isopokuwa kwamba akaheli pia mahali ya pahi ya ndema? ¹⁰Yombi ambayu akaheli ni mundu yolayola ambayo pia akakweliki kutale kunani ya panani poha. Akatendiki ana ili uwepu waki uya katika hindu yoha. ¹¹Kristo akawohiki ipawa kama ahe: mitumi, manabie, vainjilisti, vavachunga na vavawola. ¹²Akatendiki ana kuvawezesha vaumine kwa ndandi ya lihengo la huduma, kwa ndandi ya kuichenga yegha yaka Kristo. ¹³Atenda ana mbaka tenga tawoha tuhikila papamu wa imani na mahalifa ya mwana waka Chapanga. Atenda ana mbaka tuweza kukoma ngati vala vavahiki kimu kalile cha Kritso. ¹⁴Aye ni kwamba tukakuva kave ngati ngati vana, vakatihumbe shaumbesha ako na kola. Ili kwamba takatolakeka na kila ntundu wa mpongu wa kuwola, kwa kuyoma ujanja wa kukonga wohuhoviki. ¹⁵Badala yaki, natulongila ukweli katika upalo na kukola zaide katika indela yoha mukati yaki ambayu ndo umuto, kristo. ¹⁶Kristo aunganishi kwa apamo, hyegha voha va umini umeunganishwa papamo na kila chiungu ili kwamba hyegha yoha ukola na kulichenga wene katika upalo. ¹⁷Kwa aye, nilonge lende, na nivasii katika Bambo: Mukayenda kave kama vandu va mataifa mukayenda katika ubatile wa malongo gao. ¹⁸Vayeghaliki luvendo katika mawazu yawo. Vavengike kuhuma katika wome waka Chapanga kwa ung'ang'a wouvi mukati yawo kwa ndandi ya unonono wa mioyu yau. ¹⁹Ngache valiwona ihone. valikabizi vene kwa ufisade katika matendu mahakao, katika kila ntundu wa uchoyu. ²⁰Lakini, ana ngave mumuliwolile kuhusu kristo. Nihambuka kwamba muyowine kuhusu yombi. ²¹Nihambuka kwamba muvi muwolakeka katika yombi, kama tu ukweli muuyeli mkati yaka Yesu. ²²Lazima muhula mambu yoha yayaendana na mwenendu wino wa zamane, utu wa zamane. Ni utu wa zamane wouwola kwa sababu ya kutokule kwa kukongakeka. ²³Muhula utu winu wa zamane ili kwamba mtendakika upya katika roho ya malangu yino. ²⁴Mtenda ana ili muwezaye kuhuwata utu mpya, wouyendana na Chapanga. Uwombakiki katika hake na mhuhu wa kwele. ²⁵Kwa hiyu, vekaa kutale udanganyifo. "mulongila ukweli, kila yumo na jilane wake," kwa sababo twa vashilika kwa kila yumo kwaka injake. ²⁶Muya na hasili, lakini mukatenda chikao. "Lyova likajiwi muvi katika hasili hino. ²⁷Mkampekea shetane nafase. ²⁸Yoyoyula yoyiva lazima akayiva kavete. Badala yaki ni lazima atenda lihengo. Atenda lihengu lelivi namanufaa aweza kuhudumia mundu yovi na chindo. ²⁹Kaule ibaya ikapita muntima winu. Badala yaki, malove lazima yapita katika mumitima yino yayafaa kwa mahitaje, kuvapeke faida vala vava yohanela. ³⁰Na mukamuyomeha Roho muhuhu waka Chapanga. Ni kwaka yombi kwamba muvakiki muheli kwa ndandi ya lichova la ukomboze. ³¹Lazima tuveka kutale uchungo wohu, gazabo, hasila, ngondo, na matukano, papamo na kila aina ya mahoko. ³²Muya nawema mave kwa mave. Muya na huluma. Musamiana mave kwa mave, kama vela Chapanga katika Kristo mohasamii mwenga.

Chapter 5

¹Kwa vela muvya vando va kumfata Chapanga, kama vana vaki vavapalike. ²Muyenda katika kupa, velave kama kristo motipala tenga, akaliwohiki mwene kwa ndandi yito. Yombi akavi sadaka na zabihu, kuva halufo inyae ya kunfulahisha Chapanga. ³Umalaya au uchafu wowowola moipalakila kwa vavaamine, ⁴kakakuva machukizu yakalowoleka, mazungumzu ya chipumbavo, au utane wa kuzaralao, ambao nga liswala badala yaki iya kuchengula. ⁵Muweza kuva na uhakika ya, kwamba kuyi umalaya, uchafo, wala yotokela yono ayaabudo magomugomo, achevi ulise wowoha katika ufalmi kristo na Chapanga. ⁶Mundu yoha akakukonga kwa malove matopo kwa sababo ya mambu aya hasili yaka Chapanga ihika kunani ya vana vangakutii. ⁷Heno mukashiriki papamu nawo. ⁸Kwa kuva mwe pakwanza mukavi luvendo, lakini sayenu muyili nulo katika Bambo vela muyenda kama vana va nulo. ⁹Kwa kuva matunda ya nulo yajumuisha unyahi woha hake na ukwele. ¹⁰Tafuta chela chechi kufulaisha kwa Bambo. ¹¹Ukapeke ushiliki katika lihengo la luvendo yanga na matunda, badala yaki uveka waze. ¹²Kwa ndandi mambu yayatenda kaka na vombi sile ni ihone ngamaa hata kuyapwagha. ¹⁴Mambu yoha, payafichiliwi na nulo, yakuva weza. ¹³Kwa kuva kila chindu chechifichuliki kikuva nuluni. Heno vapwagha ana, "yumka, wenga weuwoni, na yinuka kuhuma vawile na kristo nang'anya panani yaku." ¹⁵Heno muvya makine jinsi momuyendela, nga kama vandu vanga valevo bali ngati vaelevo. ¹⁶Mukombula mda kwa kuva machova ni ya mahakao. ¹⁷Mukakuva vang'ang'a, badala yaki mumanya kike mapalu yaka Bambo. ¹⁸Mukakuva kwa wembe, uyonjokea kuhenga uhalibifo, badala yaki mujazwa na Roho Nhuhu. ¹⁹Mulongila na kila yumu wino kwa zabuli, na sifa, na nyemba za rohone. injemba na msifwa kwa moyu kwaka Bambo. ²⁰Daima woha kuchengula kwa mambu yoha katika lihina la kristo Yesu Bambu wito kwa Chapanga Tate. ²¹Muliwoha mavene kila yumo kwaka yonge kwa heshima ya kristo. ²²Vake, muliwoha kwa akalombino, kama kwaka Bambo. ²³Kwa ndandi akambaku ni muto chaka mbomba, ngati kristo moyela mutu wa kanisa. Ni mwokohi wa hyegha. ²⁴Lakini ngati kanisa muliyela pahi ya kristo velavela vaki lazima vatenda vela kwaka alombao katika kila lijambu. ²⁵Vakambaku, mavapala akahanu vino ngati vela kristo molipalile kanisa na kuliwoha mwene kwa ndandi yaki. ²⁶Akatendiki ana ili liva lihuu. Akalitakise kwa kuliwolola na machi katika lilove. ²⁷Akatendiki ana ili kwamba aweza kujiwasilishia mwene kanisa tukufu panga na ndoa wala waa au chindo chechifanana na aya, badala yaki ni lihuu langa likosa. ²⁸Kwa indela yela ye, vakambaku vapalika kuvapala akahanu vao ngati hyegha yao. Yola yoampala mbomba waki alipala mwene. ²⁹Njeta hata yumo yohakalila hyegha yaki. Badala yaki, autubisha na kuupala, ngati kristo pia molipali kanisa. ³⁰Kwa kuva tenga vashiliki wa hyegha yake. ³¹Kwa ndandi aye nkambaku naandeka tati waki na amau vaki na anaungana na mwanuwaki, na ava vaveli navaya hyegha yimo." ³²Awo akayi uhiakike. Lakini nipwagha kuhuso kristo na kanisa. ³³Walakini, kila yumo lazima apala mwanumundo waki ngati mwene, na mbomba lazima aheshimwa ndombake.

Chapter 6

¹Vana vatia vakazaze wino katika Bambo, kwa ndandi aye ni hake. ²Uheshimwa tati waku na nyongo wako" (ndandi aye nde amule ya kwanza yeiyi ahade), ³Ili iva here kwino na muweza kulama machova yanawinge panani ya ndema."⁴Na mwenga maka tate, mukavakwaza vana na kuvasababishi kuhakali, badala yaki, mwalela katika kwavaonya na malaghaliki yaka Bambo.⁵Enyi vatume, muya mwatiifo kwa Akabambo vino va pani pundema kwa kuvaheshimu pakalongwa na kuvaghaya kwa chomohe yehuma mumoyu mwino muya vatiifo kwau ngati vela momutii kristo. ⁶Utie wino akakuva tu pala vaka Bambo vinu pavandolake ili kuvafulahisha. Badala yaki, muya mavatiifo ngati vatumi va kristo. Mutenda mapalu yaka Chapanga kuhuma mumoyo mwino, ⁷Muvatumikia kwa mioyo yino yoha, kwa kuva muntmiki Bambo na wala nga vanadamo. ⁸Mpalika kumanya kwamba katika kila litendu linyai mundu lelitenda, anayopa zawade kuhuma kwaka Bambo, naiyi ni mtumi au mundu hulo.⁹Na mwenga makabambo mutenda vela vela kwa vatumi vino. Mukavatisha kunimumanya kwamba yombi yoyi Bambo wa woha ni yula yoyi kumbingune. Konikumanya kuva njeta kupendele mkati yaki. ¹⁰Pamwisho, muya na makile katika Bambo na katika uwezu wa makile yaki. ¹¹Muhwata silaha yoha yaka Chapanga, ili kwamba mpata kuyema kinyumi na hila yaka shetane. ¹²Kwa kuva ngondu yino nga ya mwahi na inyama, bali ni zaidi ya ufalumi na mamulaka ya Roho na vatawala va ndema wa mahakao na luvendo, zaidi ya lipetu katiaka mahali ya kunani. ¹³Kwa vela muwata silaha yoha yaka Chapanga ili mupata kuyema imala dhidi ya mahakao katika chipindi chenje chihakao. Baada ya kuyomolakela chindu anamyema imala¹⁴Pamwisho muyemaye imala. Mtenda ana baada ya kuva vankongiki mkanda katika kwele na hake pachifua. ¹⁵Mutenda ana anamuyi mumeti utayale mumawolu mwino mwa kutangaza injile ya amane. ¹⁶Katika kila hale mtowula ngau ya Imane, ambayu anaikuwezesha kuhichuchuha mishali ya yola nhoko. ¹⁷Muwataya kofia ya wokovo na lipanga la Roho, ambayu ni lilove laka Chapanga. ¹⁸Papamo na malowu na dua. Mulova kwa Roho kila chikahe. Kwa kulolake ako muya vaangalifo kila chikahi kwa kuvumali keha na malowu kwa ajile ya vavaamine woha. ¹⁹Mulova kwa ajile yango, ili vambe kia ujumbi panihowo ndomo wango. mulova kwamba nielewesha kwa ujasile kwele yeyihakike yehusu injile. ²⁰Ni kwa ndandi ya injile nenga ni balaze nevanikongiki minyonyolo, ili kwamba mkati yao nipwagha kwa ujasile ngati munihondohela kupwagha. ²¹Lakini mwenga pia mumanya mambu yango na jinsi moniyendele, lela, Tikiko ndongu wangu chipenzi na utumika katika namika katika Bambo naajulisha kila chindu. ²²Nintumiki kwinu kwa nahule ale maalumo, ili kwamba mumanya mambu kuhusu tenga, aweza kuvafalije myoyo yino.²³Amane na iya kwa vakalongu. na upalo papamo na imane kuhuma kwaka Chapanga Tati na Bambo Yesu kristo. ²⁴Neema na iya papamo na woha vavampala Bambo Yesu kristo kwa palo lela langa kuha

Philippians

Chapter 1

¹Paolu ni Timotheo wakakatunitumi wako Bambo kristo, ni wa waketi kukukeyi ni Bambo wawalama kulifilipi papamo ni wa kalongohi ni Mashemasi. ²Neema yinu mwenga ni Amani yethu ma kwa ka chapanga wilu. ³Ninchengula Chapanga wangu kila paniholalela mwayangu mwahoha. ⁴Chikahi chanawingi kila lilowe langu likuwa ndandi yinu mwenga, lichowa la kulumkulila mhadi mwa lalenu. ⁵Niyi ni nchakika yolutubwi lihenu li nyahi lende mukati yinu mwenga apeleka mhadi lichowa laka Bambo Yesu kristo. ⁶Nichengula petu ndawa ya upapamu winu pa malowi Yangu. ⁷Sawa nenga kuliyohana anane panani yinu mwenga mwawoha ndawa nimlekiti ni muntima wangu. ⁸Chapanga mboni wahenga moniyeli ni kutikolela pa nani yinu mwenga kwa kupela mukati kwa ka Yesu Kristo. ⁹Ni nilowa kupala kwinu muyonji kiha nusi muni katika mawila ni kumanya mwawohe. ¹⁰Ni howa ndandi yalende muya ni makili ya kupema ni kuhawula hindu hya kulongomeka,kaweke nindowela mukakuwa ni lihoko lokapi lela pa machowa yaka yesu. ¹¹Ni kaweli ili kunhlweleketi ni tunda la chakaka lelipatikane kwa ka yesu kristokwa nhuhu nchwemtu wa ka Chapanga. ¹²Kwa henu mwakalongowangu ni pala mumenya kuwa hindu hyenu pilili kwa nchga yaitendendiki malowu yayendilila muni muni. ¹³Ndiyo ndandi kukongeka kwa nenga katika kristo niwanyikini kwa waliuzi wa kunyumka ikolongwa yona ni kwa kila muni. ¹⁴Ni akalongu wanawingi kwaka Bambo,ndawa ya kukongekeka.Kwangu,wako lowiki ni kulenga kulilowola liwowe langu changa chahoni.¹⁵Wangi chakaka wantangaza kristo kwa fitina ni ngondu. ¹⁶Wawa ndowola kristo kwakunpala wamanya kuye waniwekiti pambani ndawa ya kwa wombo wambe kwa lilowo. ¹⁷Wangi wandowo kristo kwa shonga ni uhakahu ,waholela wahongelela malowi mahakahu kwangu nenga katika

minyororo yangu nenga.¹⁸Henu? ngacheniyoghopa, hata ndela Ikuwi kwa hika au chaka ka kristo awandowola ni kwa le anhekelila ena anihekelila.¹⁹Ndawa nimanya kuye lenda alilela kuwopokeleka kwangu nenga,chindu chechi .achivika ndawa ya malowu yinu ni kwa msaada wa lihoka laka yesu kristo.²⁰kuhuni mahowalelu yangu nenga ya chakaka ,kuye nganiwoni honi badala yaki kwa makili yoha ngati machowa yoha mpaka henu ,nihowalela kuye kristu awanjinulayi chivaegha yangu ,Ikuwi kwa wowi au nyihwa.²¹Ndandi kwa nenga kutawa ni yesu ni kubwa ni faida.²²Lakini ngati kutana kwa hyegha kuwaleka litunda katika lihengu langu ngapanimanya laleku la kuhaula.²³Ndandi wanikanga muni muni ni maholelelu yanja yawehi, nitokolela kuileka hyegha ni kuwa papamu ni kristu,chandu che cha mboni muni muni.²⁴Papamu kutama ni hyeghu yenje chi cha mboni muni _ndati yinu.²⁵Ndandi niyi ni chihowalelo kwa lende nimanya anitama ni kuyendele papamu ni mwenga mwahowa ndandi ya maendeleo ni kutowolela ya imani yinu.²⁶Aleli alileta ,chitowolelu chikolongwa kwaka kristu yesu ndandi yangu ayiyonjikikahi,ndandi ya kuwa kwangu nenga papamu ni mwenga _kawele.²⁷Mupalika mutama wichu katika mwenendo unyahi ,moipatika kwa malowu yaka kristu ,ntenda anana kusudi panahika kumbone au ngati nganihiki ,anayohana _muyewo wichu kwa roho yinu .Nipala kuyohana muyi roho yinu,anamuko monela imaniya malowo kwa papamu.²⁸Ni mukayowoheka ni chindu chindu chiyi chocha chechitendekeka ni walowu wihu.acha kwa yombi chikuwa alama ya kuyonangeka.Ila kwinu mwenga ikuwa alama ya nchuchu kuhuwa kwaka CHAPANGA.²⁹Ndandi mwanganya mupekehiki ndandi yaka kristu ,ngakwakumwamini pela ,ila kwa kuteswa katika yombi .³⁰Ndawa muyi katika kupendekana kolakola ngati womwauweni kwangu nenga ni muyohana niyi nawu mpaka henu.

Chapter 2

¹Ngati kuyii kumpekeha moyu kwaka kristu. Ngati kuyii faraja kuhuma kuchipalu chaki. Ngati kuyii ushirika wa lihoka. Ngati kuyii rehema ni huruma. ²Mukamilishayi chicheku changu kwa kupalanila umoja wa chipalu chimi. Na munjili papamo palihoka, ni kwa ni kusudi limo. ³Mukatenda kwa ukanjika kulivuna. Ila kwa kulihelwa mwoiwona vangi vayii wichu kumpeta mwenga. ⁴Kila yumu winu akalola pena mahitaji yaki kanjika, Ila pia ainaka mahitaji ya vange. ⁵Mukuva na nia ngati ye ayinayu Yesu. ⁶Ngara yombi ni sawa ni Chapanga lakini ngacheliloki kuwa ngati Chapanga nichindu cha kukamulana nachu. ⁷Badala yaki akalihelihi mweni. akatohiki hyegha ya mtumishi. Akapitalili ngati mfano wa vandu akawonakini mundu. ⁸Yombi akalihelihi na kuyinika hadi nyihwa, nyihwa yapa msalaba. ⁹Henu basi Chapanga akatondavihi munimuni. Ampekihi lihina likongwa kupeta mahina ghoha. ¹⁰Akatendiki vela ilikwamba katika lihina laka Yesu kila liyuwa shariti liyinamaye. Mayuwagha vavayili kunani na vavahili panani ya luhombi na luhombi iwa pahi. ¹¹Na akatendiki vela kwamba kila lulini sharti luyetakyayi Yesu kristu Bambo, kwa utukufu wa mulungu atate. ¹²Henu basi, wachipalanu wangu ngati momuyetakalela machova ghoha, nga kwa kuwa kwangu pena, lakini henu ngani ata panga kuwa kwangu, muhajibikilayi kukomboleka kwunu mavene kwa kuyoghopa kuvaghaya. ¹³Maghambu Chapanga yohenga lihengu mkati yinu ili, kuvawezesha kutenda mambo ghala ghagha mpendeza yombe. ¹⁴Muhenga mambo ghoha pnga kung'ong'oteka na mbenduhana. muhenga vela ili kwamba mukalaumika na kuwa vana vaka Chapanga vaaminifu vanga lawana. ¹⁵Muhenga vela ili kwamba muya lulangalili la ndema katika kizazi cha kuhoka na mahakahu. ¹⁶Kamula sana lilovi la womi ili kwamba ni kuwa na sababu ya kuntukuza lichova laka kristu. Alafu nanimanyayi ngache na wutuiki mbelu waka wala kuhangaika waka. ¹⁷Lakini hata ngati miyeghaleka ngati sadaka panani ya dhabihuna huduma ya imani yimu, nihekalela na nihekalela papamu na mwanga mwawoha. ¹⁸Velavela na mwenga namu muhekalela na muhekalela papamu na mwenga. ¹⁹Lakini nihovalela kwaka Bambo Yesu kuntuma Timotheu kwinu papipi ili kwamba nipati kutiwa mtima panoyowanayi mambo yinu. ²⁰Mghambu ngache niyii na yongi yongi ni mitizamo ngati yaki, yo yii ni mio ya chakachaka kwa ajili yinu. ²¹Vangi woha ambau nikayaa natumiki kwinu vapala mambo yawu kanjika tu, na nga mambo yaka Yesu Kristo. ²²Lakini namuimanyayi thamani yaje, ndava ngati mwana moahudu mimililatati wake, ndivela akatendiki papamo ni nenga katika enjili. ²³Kwa hiyo nintumaini kunutma kanyata pala tu panomanya chindu wole nachipita lya kwangu. ²⁴Lakini ninyi niuhakika kwaka Bambo kwamba ne na mwene kaveti nani hika papipi vela. ²⁵Lakini ninyi nihololela ni muhimu kunkela waha kwinu Epafraditu yombi ndongu wangu na mhangamahangu njangu na asikari njangu, mtenga na mtumiki winu kwa ajili ya mahitaji yinu. ²⁶Maghambu akayili ni chiyoghovu na akatokulili kuwa papamu na mwenga mwawoha, ndava mukayomini kuwa akalwaliki. ²⁷Maghambu chakaka akalwaliki kupetelela hadi kupala kuhwa. lakini Chapanga ankoli chihana wema howu ngache wayii panani pena lakini ukayiina panani yangu ili kwamba nikakuva na chiholo panani pa chiholo. ²⁸Hemu ninkelawuha kwinu kanyata moiwezakanela, ili kwamba pamwambona kaveti mpata kuhekelela na nenga nanikuva niwihakiki mashaka. ²⁹Munkalibisha epafraditu katika Bambo kwa cheheku choha. mwayinikayivandu ngati Yombe. ³⁰Ndava ikayili kwa ajili ya mahengo ghaka kristu kwamba akakaribiikuho. Akahatarishi womi waki ili kunikombola nenga ni akaingiki chela ambachu ngachemwaweziki kuhenga kwa kunitumikila maghambu mukayii kutali ni nenga.

Chapter 3

¹Hatimay mwalongu vhangu muhekelwaye kupetela Bambo.ngachemona lighaiko kundembela kaveti malove ghala ghala.aghaa mambo ni yatupekye wome. ²Mjiadhalaye ni nakawa .mulilolekyane ni vhavhahenga mahengo maakao.Mulilolekyaye ni vhala vhalieketa ghegha yao. ³Kwa ndavha tenga nde tubatize .Tenga nde tukuvha tundovha Chapanga kwa musaada wa roho.tuliluhona kupetela kristu Yesu.ni ngate ngachetuyii ni ujasile kupetela yegha.⁴Ndande vela .ngati kukayili ni mundu wa kutegemea yegha womboni.nenga nikayaamweziki kutenda anana zaide. ⁵Ndande ya kike nikatailiwe lichova la nane nikavelakike kupetela kabila la waesraele.ni wa likabila laka Benjamine.ni waebrania wa waebrania.katika kutenda hake ya sheria yaka mussa.nikayili Farisayo.⁶Kwa kukazana kwango nikatesike mkanisa kwa kulitii hake ya sheria ngache nayii na wakunilaumu kisheria. ⁷Ndande kupetela mambo yoa ghana ghaweni ghayile na faida kwango nenga.nikavelangiki ngati takataka kwa ndandi ya kumanya kristu⁸Kwa chakaka nayavelenga indo yoa kuvha hasara kuwokana ni ubora wa kumanya kristu yesu Bambo wango.kwa ndandi yake nayalekiki mambo ghoa.nayavhalanga ngati takataka ili nipataye kristu. ⁹Ni niwonekanaye mkati yake.ngachiemii ni hake yango kayika kuwokela katika sheria.ndandi minayo hake yela yeyipatikana kupetela imane katika kristu.yeyiwoka kwaka Chapanga yombi yotitegemea kupetela imane. ¹⁰Henu mbala kumanya yombi ni makili kwa kuyoka kwake ni ushirika wa maghaiko yake.mbala kulighanambula ni kristu kupetela mfono kwa kuwa kwake. ¹¹Lolekyaye nivya ni mategemeo kupetela kuyoka kwa vavahwile.¹²Nga chakaka ngati nyomwi kuyapata mambo ghanagha.au ngati niyii niyili ni mkamilifo kupetela ghanagha bali nijitaide ili niwezaye kupata chela chechipatikini ni kristu Yesu. ¹³Vhalongo vhangu ngachemanya ngati nyomwili kughapata mamboo aghaagha ,ndandi ndenda chindu chimo:nyewa ghakunyuma nayalolekela. ¹⁴Nijitaide kuikila lilengo ndandi nipataye tunzoo ya panane ya nkemo waka Chapanga kupetela kristu Yesu.¹⁵Tawoka tatukulii muwokovo tuyetekila kughawaza namuna ayeye.na ndandi yungi ni holelwayi.kwa namuna yeyiiviitofaute kupetela chindu chokapi Chapanga naliyekulaye leneli kwino. ¹⁶Ndandivela hatua ihikilayi na kuyendelela kupetela mitino yeneye.¹⁷Malongu vhangu mniyiaye nepane walolekyayi kwa makine vhala vhavhayenda kwa mfono wa jinsi yiitu tenga. ¹⁸Vhanawingi vhavhaishi ni vhala vhala ambao chikai chengi nipwaghili.na sayeno nipwaghila kwa mahole vhanawingi vhatama kama maadui wa msalaba wa kristu. ¹⁹Mwisho wawo ni kuharibika.kwan ndavha Chapanga wao ni litumbo na ing'omo yao iyili.kupetela iyon yao.vha holelela mambo hgayalama.²⁰Ngati uraia wetu uyii kunani.tuhuvhalela mwoko witu yesu kristu. ²¹Naghanambula yegha yetu ivyaa ya kutonda ngati yegha yaki ya uhuhu kwa makili ya yalayalayabwezesha kuhivilikia indu yoa.

Chapter 4

¹Henu mapendwa vhangu vokumtokolela,ambao ni kuhekele na hingohingoli hangu.mu yema imara mukati mwaka Bambo makochi vapendwa. ²Nikulova wenga Eudia,kaveli nikulovua wenga wa sintike,mkeulikiya mayonganoyi amane mkati yinu,ndava mwenga mavoha mavele makaungini ni Bambo. ³Kwa chakaka,ninsihi mwenga tetihenga mahengo ghinu,mayangatilaye akambumba havo ndava wakatumi papamu ni henga mu kueneza injili ya ka Bambo tukiva ni kelementi ni atumishi vangi wa ka bambo amabao mahina ghao valemiliki mu kitabo cha wome.⁴Mu Bambo machova ghoha,ka ve napwagha muhekelale. ⁵Upole wino umanyika kwa vandu voha Bambo avi papipi. ⁶Mukaling'aa kwa lokapi badala yaki mutenda mahengo ghoha kwa ndela yu kusali,kulova ni kuchengula.na mapaliko ghino yamanyika kwa ka Chapanga. ⁷Henu amane yaki Bambo ye ivi ikolongu kuliko kumanyakana koha,ihenda mintima ni maholalelo ghinu kea kuyangatiha kristu Yesu. ⁸Palongo,makalongu vangu,ngamaka ntenda kutafakari mambo gha ghavi ya chakaka,heshima,hake,masafi upalalano na gha ghavi na taarifa inyahe ya ghavi ni busala,ni gha ghaphahika kupekiwa sifa. ⁹Ntekeleza mambo gha mulivolike,gha muyopike gha muyowine ni gha muyaweni kwangu nenga,na atati vinu wa amane ya atama na mwenga.¹⁰Ni vi ni furaha yanawingi ngamaha pamani yinu mu ka Bambo ndava mavanganya mulangi kave nia yu kulengana kwinu juu ya mapaliko ghangu.palongolo paki,makapaliki kunyangatiha mapaliko ghangu japo ngache mukapatiki kunyangatiha. ¹¹Ngache mpwagha vela ndava mpata hindu gha mapaliko ghangu.nihiwahiki kuridhika mu hali yoha. ¹²Nimanyi kutama mu hali ya kupungikiwa kave mu hali ya kuva ni yanawingi .nenihwohike kutama mu mazingira yokapi ghala siri yaki niimanyi namna ya hulya,chikahi chi njala,yaani yanawingi na kuva muhitaji. ¹³Niweza kutenda ghanaya yo aniwezesha ni yombi ya aniyengela makili.¹⁴Hata vela mkatendiki wachu kushiriki na nenga mu dhiki hyangu. ¹⁵Ma ka wafilipi munanyi ngati kutumbula kwa injili panawoha makechonia,nga likanisa le liniwezishi mu mambo yaghausikakuwoha ila mbanganya kanjika yinu. ¹⁶Hata panakavi Thesalonike mavanganya makandumi msaada zaidi ya mara yimo ne kapata mahitaji ghangu. ¹⁷Nga che nivi wa maana nipala msaada.bali mpwagha ili mpata matunda yaghaleta faida kwinu mwenga.¹⁸Nipatiki hindu hyoha na henu hitweli ni hindu hyanawingi .niyopelile hindu hinu kuhuwa kwa ka Epafradito.ni hindu hinyahi hi kuhungila ngati manukato ye iyopalika ambavyo hyoha ni nchembi ye yi mpendeza Chapanga. ¹⁹Ndava ya vela Chapanga wangu yatweliyaye mapalano ghinu mwi utajiri ni utukufu waki yesu kristu. ²⁰Henu kwa ka Chapanga na atati vito u ya utukufu hyana ni hyaka Amina.²¹Salamu hyangu ihikila muumini yokapi yola mu kristu Yesu.Apendwa va mihau kongoni vandamukila. ²²Kaveli aumini wohu kongoni vandamukila hususani mu familia ya ka kaisari. ²³Henu neema ya ka Bambo yesu kristu iya ni roho yitu.

Colossians

Chapter 1

¹Paulu, katumitumi waka Yesu Kristo kwa kupala kwaka Chapanga, ni Timotheo undongu witu. ²Kwa vaumini ni valongu va aminifo kupetela kristu vavayili kukolosai .neema iyayi kwinu,ni amuli kuhuma kwa Chapanga atati witu. ³Tiwoha kuchengula kwaka Chapanga atati va Bambo witu yesu kristu,nitindovilaye chikai choha⁴Tuyohini imane yinu kupetela yesu kristu ni upendu umuyinawo kwa vala wohu vavatengakiki mambo yaka Chapanga. ⁵Muyi ni upendu awa mambu mutenda kuhovolela chakaka lilihihakike kunani mambu yinu mukayohini.mukayohini kupetela kuhovalela kabula muliloyi lacha kaka,injili. ⁶Mambu ihikiti kwinu.injili aye iveleka litunda ni iyenda pandema poha.iyili itenda ana mukati yinu nimwekuhumila lichuva pamuyohanaye.ni kuliwola kupetela neema yaka Chapanga kupetela ukweli.⁷Aye ndo injili yimuliwaliki kuhuma kwaka Epafra wampendwa njitu katumitumi ambayi katumitumi wa chakaka waka kristu kupetekela. ⁸Epafra autendeki umanyikanayi kwitu upendu wihu kupetela roho.⁹Mambu ya upendu awo ,toka lichova patiyohanayi ana, ngache tikotwiki kuvalovela.tiyilii tindovela mambu yava ntwelihayi ni malifa ya kupala kwaki kupetela yohani umanyajiwa kiroho. ¹⁰Tiyili tilovela mambu yamuyendayi kwa kumunyenyekele Bambo kupetela ndela hyehipalika.tiyili tilovelana mambu yamu velikaye litunda mambu kila chindu chinyahe ni mambu yamakulayi kupetela malifa yaka Chapanga.¹¹Tilova muwezayiiuujegehela makili kupetela kila uwezu kulengana ni makili ya utukufu waki kupetela uvumilivu ni ustahimilivu witu. ¹²Tilova mambu kwa liyeku yamuwahayi shukulani kwa atati,yoavatendiki mwenga muyayi ni sehemu kupetela urithi wa vaumini kupetela nuru.¹³Aliwohi kuhumila katika utawala wa luvendu ni kutihamashila katika ufalmi waka mwana waki mpalakika . ¹⁴Kupetela mwana

waki tiyili ni ukambozi, msamaha wa zambe.¹⁵ Mwana ni mfanu wa Chapanga ywanga kuwonekema ni mbelekeka wa kutumbulila uwombaji woha.¹⁶ Kwakuwa kwaka yombi hindu hyoha hikawombakike, hyela hihikayili kunani ni hihiyili pandema, hindu hihiwonekana ni hyangakuwonekana. ngati ni ya enzi au mamulaka au utawala au vavayili ni makili, hindu hyoha hikawomba kikini yomboi ni kwa ajili yaki.¹⁷ Yombi ayili kabla ya hindu hyoha mambu yaka yombi hindu hyoha hikamulana papamu.¹⁸ Ni yombi ndo mutu wa hyegha yani kanisa, yombi nda mwauzo ni mbelakeka wa kutumbulila miongoni wa vafu, henu ayili ni nafasi ya kwanza miongoni mwa hindu hyoha.¹⁹ Kwakuwa Chapanga akapendazishwi kwamba utimilifu waki woha utamayi mukati yaki.²⁰ Ni kupatanishwa hindu hyoha kwaki kwa ndela yaka mwana wake. Chapanga akatendiki amani kupetela mwahi wa msalaba waki. Chapanga akapatanishi hindu hyoha kwaki mwenehe, hikuvayi hindu hya pandema au hindu hya kunani.²¹ Ni yombi pia kwa wakati wumu mukayili mwayeni kwaka Chapanga ni mukayili mwakaadui vaki kupetela malangu ni matendu mahakaho.²² Lakini henu atekumpatanisha mwenga kwa hyegha yaki kupetekela kuhwa. Akatendiki ani ili kundelega mwenga vahuhu, vanga ni lawama ni bila dosali palongi yaki.²³ Ngati yamuyendaji katika mani yevaimalishi ni kuwa Thabiti. panga kuwohakeka patali kuhuma mkuhovelela la ujasili la injili imwiiyohini aye ndo injili ivaitangizi kwa kila mundu yuawombakiki pahi ya mbingu aye ndo injili ambayu kwayu nenga, paulo, niyili nakatumi.²⁴ Henu nihekalela matesu yangu kwa ajili yinu. ni nenga nitimiza kupetela hyegha yangu chechipungua kwa matesu yaka kristu kwa ajili ya hyegha yaki ambayu ni kanisa.²⁵ Nenga nikatumitumi wa kanisa lende, sawasawa ni wajiba uvambekihi kuhuma kwaka Chapanga kwa ajili yinu, kulitweleha lilovi langu.²⁶ Awo ndo ukweli wa siri yeyikayili ihihakike kwa mwaka yanawingi ni kwahizazi. lakini henu ihyekanwike kwa woha vavamini kupetela yombi.²⁷ Ni kwa vala ambau Chapanga akapaliki kuhyekanula mukuyelili utajili wa utukufu wa siri ya ukweli awo miongoni mwa mataifa. ni kwamba kristu ayili mukati yinu. ujasili wa utukufu woihika.²⁸ Ayoyu ndo yuti ntangaza. Tionya kila mundu, ni kumbola kila mundu kwa hekima yoha, ili kwamba tindetayi kila mundu yokamiliki kupetela kristu.²⁹ Ndandi aye nenga nijibidisha na kujitahidi kulengani ni makili yaki yeyitenda lihengu mukati yangu kupetela uweza.

Chapter 2

¹Mambu nipala mamhuya moniyeli ni mahangaiko yanawingi maghambu yinu mwenga, kwa wohe wa wayi Laodika ni kwa wohe ngachewacheweni chiwongi changu muhyegha yangu. ²Niwoka lihungu kusudi mitima yaw ipati kutowoleka kwihenenda papamu kwa kupalalana ni katika kutajiwoha kwa wingi wa chakike kamli wa malangu, kwa imanya siri yoha chakaka yaka Chapanga,yoyu Kristu. ³Katika yombi unyahi wohe ni malangu uhihikike. ⁴Niwaha ili mundu ayiyoha akahika kuulende chim kwenjeti kwa malowi ya kuukoloha. ⁵Hata ngati ngapatiyi papamo chiyegha ila niyi ni mwenga chintima. niyowolele kuwona utalatibu winu unyahi ni makili ya imani yinu kwaka Kristu. ⁶Ngati che mwanjopalili Bambo Kristu muyenda ni yombi. ⁷Waukomaha kwaka yombe, muchengikika katika yombi, mukomahikaye katika imani ngati mowakamlalile ni kukongakike katika kuchengula munimuni. ⁸Muyangalileyi akakuwa mundu ayi yoha kunkonga kwa malowi matapu ni kukongeka kulengana ni ntetu wa chindema ni ngakulengana ni Kristu. ⁹Mambu kwaka yombi unyahi wohe wa ka Chapanga uyomuke mu hyegha. ¹⁰Nimwenga wantwelihi kwaka yombi yombi ni mutu wa kumanya ni malangu. ¹¹Kwa kayombi kamili wantendiki ujando tohara yungakulendika ni mundu kwa kuwohe hyegha ya minohu, ila kwa tohara ya ki bKristu. ¹²Wantawiki papamu ni yombi kiubatizo. ni kwa ndela ya imanikwa kayombi wayohiki kwa makili yaka Chapanga, yo ghyohiki kuhuwa kwa wawahwile. ¹³Nipa mui muhwili kwa mahoku ni kutokulendekeka nyando pa hyigha yimu, wantendikiki nhiyi womi papamu ni yomi ni kutilekelela mahoku yitu. ¹⁴Aka futiki kumbukumbu ya madeni ya lembikiki, ni hihimu hyehyakayi kinyumi ni fenga akayawohiki yaha ni kuhikomalela pa msalaba. ¹⁵Akawokiki mahali ni mamlaka akayawotiki pa langa ni kuyatenda kwa shelehe kwa ndela ya msalaba wake. ¹⁶Kwa wela mundu ayi yokapi yola akanlimula mwenga kupete kula au kunywa ,au ruhusa lichowa la sikukuu au mwehi mbenekana, au machowa ya sabato. ¹⁷Ahehi ni mihwili ya hindu hye hihika, hata wela muli waki kristu. ¹⁸Mundu ayiyoha wakanyaka tuzo yake kwa kutokolela unyenyekevu ni kulowa malaika.mundu wa ntundu wowu ayingila kupete hindu hyejwene ni kulohela ni mahololelu yake ya chihyeha. ¹⁹Yombi ngachekamuli mutu .ni kuhuma kupete mutu kwamba hyegha yoha kupete hiwungo hyaki ni hihupa hilombaleika ni kukamulana papamu ni hikola kwa kukola wo wohe Chapanga. ²⁰Ngati mahwili papamu ni kristu ni nliowa ndema,mbona mutama ngati mutendekeha ya ndema. ²¹Mukakamula wala kupaha wala kukwaha. ²²Yokapi haya yalimuliwi ndandi ya uhakahu wowuhika ni matumizi ,kuhumila mumalekezo ni mafundishu ya wandu. ²³Nlelu awowu uyi ni hekima ya dini hyehilenganakike kwa pakayika ni unyenyekevu ni mahangaiko ya hyegha.lakini ngachehiyi ni thamani ngati tamaaya hyegha.

Chapter 3

¹Ngati iyi kaveti Chapanga amfufua papamu ni kristu muyapalapalaya mambu ya kunane ambayu kristu atama chiwoku cha maelelu cha Chapanga. ²Muholalilayi mambu ya kunane,uga kuhusu mambu ya pahi. ³Ndandi mwihwili ,ni maisha yinu yahihakike papamu kupetela Chapanga. ⁴Wakati kristu paawonekanayi,ambayu ni maisha yinu ndipo namu pia yamuwonekanayi ni yombi katika utukufu. ⁵Kwahiyo mukamulayi mambu yayayili katka nndema winu,zina,uchafu, kupala vibaya nia ibaya ni kutokolela,ambayu ni ibada yaka sanamu. ⁶Ni kweli ajili ya mambu agha ghadhabu yaka Chapanga ihika panani ya vana vangakutii. ⁷Ni kweli ajili ya mambu agha mwenga pia muyendiki kwayu-pamtamikayi kati yau. ⁸Lakini henu ni lazima muhawohayi mambu agha yoha,yani,ghadhabu,nyela,nia ibaya,matukanu ni malovi mahakahu yayahuma mumitima yino. ⁹Mkakongakeka mwengakwa mwenga kwakuva muuhuli utu winu wa mwande ni matendu yaki. ¹⁰Muhweti utu wa mpya,ambau utendeka upya kupetela maalifa.kuhuma mumfanu waka yula ywaka mmbombike. ¹¹Kupetela maali agha,ngacheayili muyahudi,kutahiliwa ni kutokutahiliwa msomi,ywanga kusoma ,katumi,ywanga mtumwa,lakini badala yaki kristu ni mambu hoha kupetela hoha. ¹²Ngati vavahauliki ni Chapanga vahuhu ni vapendwa mujinyekayi utu wema,ukalimu,unyenyekavu,upole ni uvumilivu. ¹³Mujitolilayi mwaveni kwa mwaveni muhumianaya kila mundu ni nnjaki.ngati mundu alalamika mambu yaka yongi.usamihayi kwa jinsi yelayala ambayu Bambu mukansamihili mwenga. ¹⁴Zaidi ya mambu aya yoha muyayi ni upendo ambau ni chigezo cha kukamilika. ¹⁵Amani yaka kristu ni itilongahayi mumitima yinu.ili kuva ni kwa ajili ya amani aye kwamba vakandohili kupetela hyegha yinu.muyayi ni shukrani. ¹⁶Ni lilovu laka kristu itamayi mukati yinu kwa utajile.kwa hekima yoha mufundishai ni kushauliana mwaveni kwa mwaveni kwa zabuli,ni nyembu ni nyembo hya muloho muyembi kwa shukrani mumwoya yino kwa ka Chapanga. ¹⁷Ni chochoha chimtenda kupetela malovi au kupetela matendu mtendayu yoha kupetela lihina laka Bambu yesu.mumpekihayi shukrani Chapanga atati kupetela yombi. ¹⁸Veka mwanenyekeiaji akalombino,ngati muipalikila kupetela Bambu. ¹⁹Mwenga mwakambaku mwapalayi akaahamu wino.ni mukakuva mwakali dhidi yawo. ²⁰Mwavana mwayinikaya vazazi wino kupetela mambu yoha .mambu muinyambihila Bambu. ²¹Mwakatate mukavatumbula vana winu ili kwana vakakata tamaa. ²²Mwaka katumitumi mwayinikayi aka bambo winu kupetela hyegha kwa mambu yoha,nga ngati kwa huduma ya mihu .ngati vandu kuhekalela tu,bali kwa moyu wa kweli munjoghupayi Chapanga. ²³Chochochela chimtenda,mtendayi kuhuma munafusi mwini ngati kwaka bambo ni ngati kwa vandu. ²⁴Mumanya ya kwamba yamuyopalilayi tozu ya umilikaji kuhuma kwaka Bambo.ni kristu Bambo yumu ntumukula. ²⁵Kwa sababu yoyoha yoyatenda yanga haki ya hopalilayi hukumu kwa mahengu haki yayatendiki ni njeta upendeleo.

Chapter 4

¹Mabambu muwohayi kwa akakatunitumi mambu ghaghayili ya chakaka ni ya adili mumanyi kave kwamba muyili naku bambu kunani. ²Muyendalyayi kuva ngngnga kumaombi mutama mihu kwa heli na kuchenguha . ³mulova papamu kwaajili yitu pia ,ili kwamba Chapanga ahomulayi ndyango kwaajili ya lilovi,kupwaka chechihiki cha chakaka chaka kristu.kwa ndava ya heyi mikongakiki mu munyororo. ⁴Ndi ndova kwamba nihotula kuliveka palanga ,ngati monipalakila kupwagha. ⁵Uyandayi kwa hekima kwa vala vavayi kunja na muukombola muda. ⁶Malovi ghinu ,yakuva ni nema chikahi choha,na kukolela mwinyu majira ghoha ili kwamba ni hotula kumanya namna yeyipalika kunjanga kila mundu. ⁷Kwa mambo ghaghanilenga nenga ,tikike na tenda ghamanyikayi kwinu .Yombi ndongu wa chipalanu katunitumi mwaminifu ,ntumi njitu kwaka Bambo. ⁸Nintuma kwinu kwa ndava ya lendenu kwamba muhotula kumanya mambu kuhusu tenga na kwamba ahotula kuvapekeha mtima. ⁹Nintuma papamu ni onesmu ndongu witu wachipalamu muvaminifu na njinu.navampwaghilayi kila chindu chechapetiki pambani. ¹⁰Aristarku yokongakiki njitu andamukila ka ve marko hivani waki na barnaba yo mwayopiki utaratibu kuhuma kwaki ngati ahikiti kwinu munjopalyayi. ¹¹Ka ve yesu yokemeka yustu.anganya hava njia yawu wa jando ni vava henga mahengu ayangu kwaajili ubambu waka Chapanga .vayii faraja kwangu. ¹²Epafransalamila .Yombi ni yumu winu na katunitumi waka kristu yesu.yombi ajitahidi katika malowu kwa ajili muweza kuyema nganganga na kuhakihishwa muyemakili katika chipalu chaka chapanga. ¹³Maghambu nishuhudia kwamba ahenga lihengu kwa makili kwaajili yinu kwa vala vavayili laudikia na kwa vala vavayili hierapoli. ¹⁴Luka yala sing'anga na dema vandamukila. ¹⁵Mwalamukila alongu vangu vavayili kulaudekia na nimfa na kanisa lela leliyii munyumba yaki. ¹⁶Barua yenjeni pamwakua mwisomiki miongoni mwinu muisoma kaveti kukanisa la walaodekia,namu kaveti muhakikisha mwisoma barua yela ya kuhuma kulaodekia. ¹⁷Pwagha kwaka Arkipo "yangalyayihuduma yela ambayo kiyopaliki katika Bambu,kwamba upasika kuitimiza ¹⁸Salamu yenjeni ni kwa chioroku changu namwene paulu.muyikombokayi minyororo yangu.neema ikuva namu.

1 Thessalonians

Chapter 1

¹Pawola, silwano ni Thimotheo kwa nyumba yaka Chapanga la wathesalonike kwa tate Chapanga ni bambu yesu kristu. chiha ni imani iya ni mwenga. ²Tuchengule kwa Chapanga chikahi choha kwa maghambu ya mwavoka, chikahi pa ndovola kwa maombi yitu. ³Tiikombika changa kukotoka pa mihu yaka Chapanga ni tati vitu lihenu linu la chiha, moyu wa kupala ni uvumilivu vo uyi ni ujasili va palongi kwa Bambu yesu kristu. ⁴Mwachi longu mwe npalakike ni Chapanga timanyi kulohekeka kwinu. ⁵Ni moi yeli injili yitu moihiki kwinu nga kwa malovi pela ila hata kwa makili, lihoku lihuhu, ni kwa chakakaka ngati mokuyekile mumanyi kuyegha tenga likayi tavandu wa ntundu voli ndandi yinu mwenga. ⁶Mwaka yi nandu va kutiyigha ni Bambu, ngati momwaliyopalili liveli pa mahangaiko ni kutovolela, ye ihuma ku lihoku lihuhu. ⁷Ne checha yendelili mukayi cha kuhovaleka ku makodome, ni akaiya vavayatekela. ⁸Mambu kuhuma kwinu lilovi laka Chapanga litoliki malu yoha, ni si ku makedonia ni ka akaiya pela. kwa vela payi poha imani yinu kwaka Chapanga itoliki malu koha. ni chechiyendalili, ngapa tipala kulongela chiyo choha. ⁹Mambu vombi veni wananyiha mahiki yitu va kayi va ntundu vole pa kati yinu valongele mo ti ngamuki Chapanga kuhumi ku sanamu ni kuntumaki Chapanga va vomu ni va chakaka. ¹⁰Wa vavohiki utenga kuhyegha mundende mwana vaki kuhuma kunani, yo ahyohakiki kwa kuhuma kwa va vahwili ni yoyu ni yesu, yo atineleiti pa mboni kuhumi ku lihyomu lelihika.

Chapter 2

¹Mambu mwe mwa veni mumanya, mwachilongu, kuhyegha mahiki yitu ngapa yakayi ya vaka. ²Mumanyi kuhyegha pa kutumbulila tang'a hiki ni vatendiki cha honi kufilipi, ngati che mumanyi takayi ni makili yaka Chapanga mu mahangaiku yana vingi. ³Mambu malongolelu yitu ngapayahumi mu uhakaho, vala pa uchafu, ni vela pa hila. ⁴Pa malu yakingati vela moteyetakiki ni Chapanga ni kwamini lilovi laka Chapanga ni ndi moti pwaghi. tivaha ngache towololela vandu, ila kuntovoleha Chapanga yombi kayika yaki ndiyo yoivalalila mitima yitu. ⁵Mambu ngapatalongi malovi ya kulikoha chikahi choha, ngati momumanyila ngache mwalongi upuhi, kwa tamaa Chapanga mboni vitu. ⁶Ni ngapatapaliki uhuhu kwa vandu hata kuhumi kwinu au kwa vangi takayi tihotwi kuyomalekeha, ngati vavalivolava kristu. ⁷Pa malu yaki ta poli pa mihu yinu, ngati mavu mo atende vana vaki mwene. ⁸Mambu cha ye takayi ni chipalano kwinu mwenga takayi ni ntima vumu va kuva na papamo ni mwenga nga maghambu ya lilovi laka Chapanga ila kwa vomu vitu tavene. ndandi mukayi va kupalika vitu. ⁹Maghambu mwachilongu, mokambaka lihengu ni kung'ahika kwihi kilu ni muhi tihengila lihengu maghambu tikambona ayi yoha chikahi che hichi tinpekiha lilovi laka Chapanga. ¹⁰Mwenga mwa mboni, Chapanga ni kwa uhuhu wa ntundu vola, vaki, changa lavana motayendi taveni pa mihu yinu mwenga mwe muyetekela. ¹¹Ve vela vela, mumanyi kwa utundu vo kwa kila mundu, ngati atati mo va yeli kwavana vavu chetakingiti na kwa pekehamakili takayi yamboni. ¹²Kuyi mupalikika matunda ngati mo uyeli uliheke vinu kwaka Chapanga yo andohiki ku ubambu ni uhuhu vaki. ¹³Mambu cha vela tinchungu Chapanga chikahi chiyichoha. mambu chikahi che muyopika kuhuma kwitu utenga va ka Chapanga vo mwayohini, ngache mwayopalili ngati lilovi laka mundu. pa malu yaki mwaliyopalili ngati chakaka lelitelingu pa mihu yinu mwemuyetekili. ¹⁴Henu mwenga mwachilongu, muya mwa vandu vakuyihika mumakanisa yaka Chapanga yaya yi kuuyahudi kwaka kristu yesu mambu mwenga mwang'ahiki kuhumi hindu hyehyela kuhumi ku vandu winu, ngati mo kwa yeli kuhumi kwa wayahudi. ¹⁵Wakayi wayahudi ndi vavankomiki Bambu Yesu papamu na ka chilota, wayahudivatitopwihi tipita kunyai ngache wantovoleha Chapanga ni kweli ni valovu kwa vandu voha. ¹⁶Wakati hivalekihi tikalongela ni va chindema kusudi laki vavezi kwa kombola chechetenda kiki, wakona wakatenda mahoku yavu, pa kuyomo kwaki mahyome yaki ika hika panani yavu. ¹⁷Tenga, mwachilongu talekini ni mwenga kwa chikahi chiyipi, chinyegha, nga chi Roho tatendiki kwa kuhoto kwitu ni kwa kutkolanganila, kwa kuivona ngapi hinu. ¹⁸Maghambu tipalika kuhika kwinu ,nenga na pawolo kwa nankamu ni kwa kavela, ila muhoka akatihivalakihi. ¹⁹Maghambu kulipekeha makili yitu ni kiki kwa machova yapalongi, ayi kuvi kutovolela, au mbambu wa kulichwe mba pa mihu yaka Bambu vitu yesu mahiki yaki? henu mwenga muyi palongi muni kwa vangi. ²⁰Maghambu mwenga mwa huhu ni chihekelelu chitu.

Chapter 3

¹Kwa vela patalepatili kuhinakila muni, tahola mbanga takayi lihighalilo oa ku athene kayika yitu. ²Tandumiki thimothéo, nganya vitu ni ntuniki waka Chapanga kwa lilovi laka kristu, kwa yemekeha ni kwa pepeha kuhumi muchiha chitu. ³Tatendi vana nangen yitu kukuva ni mundu ayiyoha wa kuhola kuhuma mu mahangaiko aya, mambu veni vamanya kuyegha tiyomwi kuhaulika panani yache. ⁴Kwa chakaka chikahi chetayi papamu ni mwenga , tayomwi kwa pwaghila kuhyegha tiyo piki mahangahiko, niyaya yahikiti ngati mo mumanyia. ⁵Mambu yaya pana lepalili kuhina kaveli, vatumiki kusudi nimanyi muyemi kwa, niholalela yondengika yola ahika kundenga, ngati hakimhotoli ni libengu likakuva lavaka. ⁶Mumanya Thimothéo ahikiki kwitu tenga kuhumi kwinu mwenga nikuletela utenga unyahi panani ya imani ni chipalanu chinu, akatipwaghili niyi maholalelu manyahi pa nani yitu. ⁷Ni mutokolela kutivona ngati te netu ngati moti pali kumbona mwenga mambu yanja, valongu tateonyaviki ni mwenga mambu cha imani yinu, pa mahangiku ni matesu yitu yoha. ⁸Kwa henu litema ngati hakim yemakha vichu kwaka Bambu. ⁹Haki tinchengula voli Chapanga pa nani yinu mwenga, kwa kutovole koha koti yi naku pa nani yaka Chapanga ni pa nani yinu? ¹⁰Tilova muni muni kilu ni ni muhi kusudi tivezi pavona pamihuyinu ni kunjonjekeha chechelepalika mumitima. ¹¹Chapanga vitu ni tati vitu mwenu ni Bambu vitu yesu alilongohi ndela yitu tihiki kwinu. ¹²Ni Bambu antende muyonjekeheki ni kupelela katika kumpala, anampaliki ni kwa pala vandu voka, ngati moti utenda mwenga. ¹³Ni atende anana ili kuhoha mitima yinu ya changa kulangiha ngonji pa uhuhu pa mihu ya ka Chapanga vitu tati vitu kwa mahikilu yaka Bambu yesu papamu ni vahuhu vaki voha.

Chapter 4

¹Kwa vela mwalongu tinpekeha makiti ya kundova kwaka yesu kristu ngati mo mwayopalili utenga kuhuma kwetu moipalikila ni kuntenda Chapanga atavolila , kwa ndela ye kawe npalika ni kuhenga muni muni.

²Maghambu mumanya mpalika ntenda chindu voli chetinpekihi kuhumi kwa Bambu yesu³Maghambu aya ndi yapala Chapanga uhuhu vinu kuyegha mulekangana na zinaa. ⁴Kuyegha ayiyoha amanya katamike ni mhanu vaki pa uhuhu ni kuyinika. ⁵Ukakuva ni mbomba mambu ya kapali ka hyegha (ngiti milema yangakumanye Chapanga). ⁶Akakuva mundu va kuhombaa mipaba ni kuhoke ndongu vaki pa nani yake. mambu Bambu ndi yo kehelevuha kisasi kwa hindu hyoha, ngati motilenguli kunkelehuha ni kushuhudia. ⁷Mambu Bambu ngapa atolohili mahakahu ile kwa uhuhu. ⁸Kwa vela yolikana aleli, ngapa akana vandu il abkana cahapanga yo apekeha lihoku lihuu lake. ⁹Kuhumi muchipalano va chilongu, ngache kulengenela mundu ayoyola kukulembela ndandi movalakiki ni Chapanga kupalana mwaveni kwa mwaveni. ¹⁰Chakaka mwatendiki yohapi haya kwa chilongu vavayi ku makodonia yoha, ila tindova mwalongu ntenda kupelela. ¹¹Tindova motukalila kutama ya kuhindamana, kuhonga palela mahengu yinu, ni kutenda mahengu kwa mavomu yinu, ngati mo ti utemuli. ¹²Tenda ayaye kusudi laki muliyendiha vichu ni linyinku kwa kwa wa vavayi kunja ya imani, kusudi laki muhakahu ni mapungulu ya chechipalika chiyichoha. ¹³Nga patipala mulipalila kumanya chango cha chakaka, mwe m2alongu pa nani ya va vayomwiki, kusudi laki mwahyima ngati vangi wanga kuamini pa nani ya chikahi chechihika. ¹⁴Ngati tiyetekela kuyegha yesu akuwhili ni kuhyoka kaveli, ni mokuyeli Chapanga haki aleta papamu ni Yesu, awa vavahwili mambu ya yombi. ¹⁵Mambu yayaya timpwaghila mwenga kwa lilovi laka Bambu, kuyegha tenga tetekwana vomi,tehaketiyaye chikahi cha kuhika bambu, chakaka ngatalongola va vahwili. ¹⁶Mambu Bambu mwene ahelila kuhumo kumahundi ahika ni sauti ikolongwa papamu ni sauti yaka ntumitumi nkolongwa, papamu ni parapanda yaka Chapanga na va vayomwiki kwa lihina laka kristu ndiyo wahyoka hoti. ¹⁷Ni tenga tetikona vomi, tetihinghali taya papamu mumahundi kunjopalela Bambu kunani kwa ndela ye taya ni Bambu machova yohapi. ¹⁸Kwa vela npepi hana mwaveni kwa mwaveni malovi yanja.

Chapter 5

¹Henu, kwa malovi ya chikahi ni chikahi, mwalongu, nga nava ya chindu chiyi chocha kulembekeka kwinu manganya. ²Maghambu mwe vaveni mumanya chakaka lichova laka Bambu lihika ngati mwihi pahika. ³Pa vahaha kuyi "kuliyekelela ni vomu" pana hapa uhakahu vahiki chapapu ni ngati mavunilu paya hiki mavu vana chitumbu. ngavayepuki kwa ndela iyi yoha. ⁴Ila mwenga mwalongu ngapayi muiy muchihi hata lichova lelihika ngati mwihi. ⁵Ndandi mwavohapi mwenga mwavana va lilangilo ni vana va muhi, tenga nga vana va kilo au mulivendu. ⁶Kwa henu, tikavonela ngati muvavonela vangi titama muhi ni kuliyemeka. ⁷Maghambu va vavonela va vonela kilu ni va valoleva valowela kilu. ⁸Ndandi tenga ta vana va muhi, tiyemi tihwata ngao ya chiha ni chipalano, chipeva cha chona yeyu chakaka kuhomboleka chikahi chechihika. ⁹Maghambu Chapanga ngapatihavi mumayambu ndandi ya nyela, ile kuyopalele chikombolelu ndela yaka Bambu Yesu kristu. ¹⁰Yombi ndi yo atihweli kusudi laki, anatiyi mihu pangi anativoni, alitama papamu ni yombi. ¹¹Kwa vela, npepihana ni ku chengana mwaveni kwa mwaveni ngati vela montendela. ¹²Mwalongu tindova, mwamanya na kwa pekeha tiyini ku va vatumika pa kati yinu ni va vayi pa nani yinu kwaka Bambu ni va vanpekeha malovi. ¹³Tindova kavali mwamanya ni kwa yiniko kwa chipalano maghambu ya lihengu lavu, muiy ni liyeku pa kati mwaveni. ¹⁴Tindova mwalongu, mwakalipila vanga kuyenda mundela yangakupalika, mwapekiha makili va vatondiki, mwayangatla va vayi pahi ni muiy va kukangamala kwa voha. ¹⁵Mulola akakuva mundu ayiyoha yolepe chihakahu kwa chihakahu kwaka mundu ayi yoha, mayomokelu yaki ntenda yaya yi manyahi kwa kila mundu vinu ni kwa vandu voha. ¹⁶Mutovulila machova yoka. ¹⁷Mulova changa kukotoka. ¹⁸Munanchungula Chapanga kwa kila chindu maghambu ayaye ndiyo mapalanu yaka Chapanga kwinu mwenga pa mihu yaka Yesu kristu. ¹⁹Mka nchuhaha lihoku. ²⁰Mka ipepuha lihoku ²¹Muiy tenga mambu yoha mulikamula leli yi linyahi. ²²Muli kwepa le lemuviona lihakahu. ²³Chapanga va liyeku anjemeleli kwa uhuhu, lihoku. nafsi ni hyegha hivohikika changa livku kwa kuhika kwaka Bambu vitu Yesu kristu. ²⁴Yombi akolohiki vayolu, ni yombi ni va kuhenga. ²⁵Mwalongu mutivolovilayi. ²⁶Mwalamuha valongu voha kwa busu lihuhu. ²⁷Nindova kepete kwaka Bambu, kuyegha utenga ni uya kwa longu voha. ²⁸Chiha chaka Bambu vitu Yesu kristu chiya papamu ni mwenga.

2 Thessalonians

Chapter 1

¹Paulo, silwano, na Tomotheo, kwa likanisa laka Wathesalonike katika chapanga Tate witu na Bambo Yesu Kristo. ²Neema na iyaa kwino na hamane yeyihuma kwa kachapanga Tate wito na kwaka Bambo Yesu Kristo. ³Tipalika lenga tichengula Chapanga machova ghoha kwa ajili yino, valongo. maana anaa ndo moipalikila kwa mambo imani yitu ikola sana na kupala kwino kwa kela mundo uyonjokekaye. ⁴Ndandi tenga tavete tulongela kwa fahari panani yino katika makanisa yaka chapanga. Tulongela abali ya kulendale kwino na imani yemyinayo katika mateso yoha. ⁵Yenje ndo ishala ya hukumo ya haki yaka Chapanga. matokeo ya haya kuva miyili vuvalengika kuva musihimile kuvalepa maghaiko wala vavatesa vombe. ⁶Kwakuva ni haki kwaka Chapanga kwelepa mateso vala vavatusa tenga. ⁷Na kumpekee raha mwenga movatesa papamo na tenga. Natenda vela chikahi cha kufunuliwa kwaki Bambo Yesu kuhuma kumbingune papamo na malaika kwa makili yake. ⁸Katika lulime lwa mwoto navalepilaye kisase wombe Vanga kumanya Chapanga na wombe vangakuyatekela lilovi laka Bambo witu Yesu. ⁹Navatesika kwa maangamizi ya milele ngati valengiki na uwepu waka Bambo na utukufu wa makile ghake. ¹⁰Atendaye chikahi panaikaye ili kutukuzwa na vandu vake kukangachakiha na wohi vakakaamine. maghambo ya kuamini kwitu kwino ukamanyakini kwino. ¹¹Kwa maghambo ayaya tundovela mwenga machova yoka, tulova kila nia ya unyahe na kila lihengo la imani kwa makile. ¹²Tulova mambo yangane ili tipataye kulitukuza lihina laka Bambo Yesu. Tulova kwamba mpataye kutukuzwa na yombe kwa maghambo ya neema yaka Chapanga. na yaka Bambo Yesu. Kristo.

Chapter 2

¹Henu kuhusu kuhika ka Bambo wetu Yesu Kristo ni kutuhimanganisha papamo ili tiya nayombe tuvalova makalongu vetu. ²Ngati makang'aishwa wala kuyopele ling'aiyo ki ulahisi, kwa lihoaha, au kwa utenga au kwa balua yeiwonekana ngati ihuma kwitu tenga, ipwaha ngati lyova lyaka Bambo lihikite. ³Mundu akakonga kwa nawua yokapi yela. Ndava ngaihiki kwanza hihahuho litendekiha na mlindu yo ahokike amanyiha, yo mwana wa uhahao. ⁴Ayoyu ndo yopenga na yombi alinutumula mweni kumpenga mungu na shuha yukuabudu. Ni matokeo yaki, atama mu lihekelu laka Mulungu hia kulilangiha ngati Mulungu. ⁵Je, ngachenkombohela ngati panikayi na mwenga nikapwaghi ghahaha? ⁶Henu mmanyi chechimhivalakila, ili ngati awezi kumanya chikahi pachahikaye. ⁷Ndava siri yaka mundu yola wu kuhoha itenda liihengo mpaka henu ila ahi yo aphifalakila mpaka pahawokihika mundelo. ⁸Ndipo yola wukuhoha payamanya, Bambo Yesu Krsto yaankoma ni nhuki wu ndomu waki. Bambo yaantenda yombi ngati nga yombi kwa kumanyakana kuhika kwaki. ⁹Kuhika yo avi ni uhakao ya kuva ndava yi lihengo laka shetani kwa makili yaki yoha, ishara ni maajabu yi ichole. ¹⁰Ni ichole yoha ye ivi ni uhakao Ghanagha yaghava, kwa vavahova ndava ngachevakayopiti upolano wa chakaka ndava yi kuokolewa kwawo. ¹¹Ndava ya vela mulungu aatumi lihengu lilevi ni ukakao ili vaamina upuhi. ¹²Matokeo yaki voha vatahukumiva vala vaha ngachevaamini chakaka bali vombi vahekale uhakao. ¹³Lakiki ipalika kuchengua Mulungu wakati woha ndava yinu malango womupalika ni Bambo. Ndava Bambo akavahawi mwenga ngati malimbuko yi wokovu wa utakaso ya lihoka ni chihovalelo mu chakaka. ¹⁴Chenjenu ndi che onkemeli mwenga, ndava kupete Injili muweza kuyopa utukufu waka Bambo witu Yesu Kristo. ¹⁵Henu, makalongu vangu, muyema wicho. mu elewa utamaduni wo muuelewa, kwi lilovi au Baruwa yinu. ¹⁶Henu, Bambo Yesu Kristo mweni, ni mulungu Atati witu yo akitipalike ni kutupekeha Iuhkelo Lwa hyaka ni ujasiri wu kunyamba ndava yi maisha yaghahika kupete Neema, ¹⁷Avahekelei ni kulengeneke kunyamba mitima yinu mu kila lilovi ni lihengo linyahi.

Chapter 3

¹Henu mwaka alongo molilovilayi kwamba hilovi laka Bambo lihoto kuemela na kutukuzwa, ngati moliyeli kwinu. ²Mulova kwamba tiweza kukomboleka mu mahakahu na vandu vahakahu M aghambin nga woah vanayili ni imani. ³Lakini Bambo ni mwaminifu anbayi naambeka mwenga kutama imara na kundenda kuhuma mu mahakau. ⁴Tiyii ni ujasiri kwako Bambo kwa ajiri yinu kwamba muhenga na namuyenda yayi kuhenga mambu ghala ti ndaghalakila. ⁵Bambo ahotola kundongoha mitima yinukatika chipalanu na katika kavumalilu kaka Kristo. ⁶Henu tundaghalakila, alungu katika lihina laka Bambo Yesu Kristo, kwamba muyepanji kala ndongu yotama maisha ya ukata na nga kulengana na ambayi mukayopiti kuhuma kwitu. ⁷Kwa kuwa mwenga mavene mumanyi ni Sawa kwinu kutiyiha tenga. ngachetateni miongoni mwinu ngati vala ambao ngachevayili ni liyimiku. ⁸Na ngachetalii chilevi chaka mundu yoyoha panga kulepela. Badala yaki, tikahengiki lihengu ikulu na muhi kwa mahengu manononu na kwa ling'ahi, ili tikakuwa muzigu kwaka yoyoha kwinu mwenga. ⁹Tukatendiki vela si mashambu ngache tiyii ni mamlaka, Badala yaki tikatendiki vela ili tikuva mfanu kwinu, ili kwamba muweza kutiyiha tenga. ¹⁰Chihaki patayii papanu ni mwenga tihavalaghalakili, ngati yumu winu ngachepala kuhenga mahengu, akakula. ¹¹Maghambu tiyowini vangi vinu yavenenda kwa ukata miongoni mwinu. Ngache vahenga lihengu, lakini pandu yaki ni vandu venga utaratibu. ¹²Henu nawombi hava tukulaghalakila kuvawola kwaka Bambo Yesu Kristo kughanga lazima vahengayi mahengo na kutulia na kula chilevi chawuvena. ¹³Lakini mwenga, valongu mkazimia lihoka vatika kuhenga ghaghayili iwichu. ¹⁴Ngati mundu yoyoha ngachepala kuyimika liluvi litu la mubana yenjeni muvuna makini naku mukashirikiana papamu naku, ili kwamba aweza kupata ihune. ¹⁵Mukantulela mundu ngati ndowu, lakini mundangulayi ngati ndungu. ¹⁶Bwana wa amani mwene ampekihayi amani chikahi chochoha katika ndela hyoka. Bambo atami namwenga mawoha. ¹⁷Aye ni kalamukalilu kangu, paulu, kwa chiwoku changu namwene ambachu ni chidindu katika bama. Ana ndo mo mlembeba. ¹⁸Nema yaka Bambo witu Yesu Kristo iweza kuwa namu mawoha.

1 Timothy

Chapter 1

¹Paulo mtume waka kristu Yesu, kulengana umure waka Chapanga mikoze wito yesu kristo yuavii usajili wito. ²Kwako Timotheo mwana wango wa chakaka kupetee imane, neema, rehema na amane yeyiwoka kwaka Chapanga atate na Yesu kristu Bambu witu. ³Ngati monikakusihile panawingi panawochiki kuyenda makedonia, utamaa Efeso ile ndandi uwezaa kaamua uhando wangi vhakawola mawolelo tofaute. ⁴kavete mkahyohonela hadise na orodha za nasaba yanga kuva na mwishu, agha ghayangatila kubisha nganila panga kuvhayangati kuyonjokee mpango waka Chapanga kwa imane. ⁵Base lilengo la kulaghalakii halee ni upalano wouwoka kupetee ntima ni upataro unyae ngati zamila inyae ni kupetela imane ya chakaka. ⁶Vhandu vhachoko vhaikosikii lilengo vhayalekiii mawolelo aghaa ni kughanamukila malove ya ching'ang'a. ⁷Vhapala kuvhawalimo vha sheria lakine ngachevamanya cheupwagha chevhasisitiza. ⁸Ndandi tumanyi kuuha sheria ni inyae ngati mundu na tumiaa kwa unyae. ⁹Che tumanya kuvha, sheria ngacheitongakiki kwaka hyo vhi na haki bali ni jhaka vha nga kufata sheria ni waase, vhandu wa nga vakakoma na vavayi ni dhambe, na wanga kuvha na Chapanga na vaovu. Itungakiki kwa vakoma atate na umahu vao, ¹⁰kwa ndandi ya vhavakoma Kwa ndandi ya umalaya, kwa ndandi ya vhandu vakheme kwa ndandi ya vhala vhavhatola kwa ndandi ya kutenda ukatume, kwa ndandi ya wapuhe kwa ndandi ya mashaide wa upue na yokapi yoavii kinyume y maelekezo ya kuaminika. ¹¹Maelekeza yanga yawokana ni injile yeyivii ni uhuhu waka Chapanga yoayii abarikiwe na kuaminika. ¹²Nichengula Yeso kristo Bambo wito akanyengii makili kwa ndavha akamalingii nenga niyii na mwaminifo, na akamekili kupetela kutumikila. ¹³Nikavii na mundu wa kufulo na mtesaje na mundu wa ugove vhela nikapatika rehema kwa ndandi nikatendiki ung'ang'a kwa nga kuamine. ¹⁴Ndandi neema yaka Chapanga witoitwelii imane na upalawouyi kupetela kristu Yesu. ¹⁵Utume awoo ni wa chakaka na upaluka kuyopalewa na woa kwa ndavya kristu Yesu akahikite pandema kaokoa vhavhayii na mohoko, nenga nuuhakao kupeta voa. ¹⁶Kupetee kwa ndandi ayee nenga nika patiki rehema ili ngati nkate yangu nenga awale ya yoa, kristu yesu adhiilisha kuikila kowa akatendiki anana ngati kielelezu kwa woa vhamuvatumainiye yombi kwa ndandi ya wome wa milele. ¹⁷Na saeno ufaleme whanga kuyomoka, yuanga kuwa akawonakini, Chapanga kanjika ivyaa heshima. ¹⁸Naghalikii utume kulongi yaku Timotheo mwana wango, ndenda anana kuwokana unabii wouteuliwe a kutumbulila kuhusu wenga ili

ngati ukayile kupetee ngondo inyae. ¹⁹Utenda anaa ili kwamba uvhaa na imane na dhamila inyae, vhandu vachoku vahakaniki aghaa vhakaikomiki imane. ²⁰Ngati vela himeneyo na alekizanda ambawo nipekii shetane valuolaaye vhakakusifu.

Chapter 2

¹Kwa vela awale ya yoa mbala malowo na kuchengula kutendikaa kwa ndandi ya vandu voa. ²Kwa ndandi ya ufalumi na yoa ambao vayii mumamlaka ili ngati tuweza kutama maisha ya amane na kutama chinonu kupetee utawa wao na kunjinika. ³Ayee ni inyae na nayeyiyetekeka palonge yaka Chapanga mokoze wito. ⁴Yombi hadokolela kuvha vhandu voa vhaokolewaye na vaweza kumanya uchakaka. ⁵Kwa ndava ayii chapanga yumo na ayii mpatane yumo pakati yaka Chapanga na wanadamo ndee kristo yesu. ⁶Akaliwoikii mwene ngati kulifidia kwa woa, ngati kushuhudia kwa muda muafaka. ⁷Kwa ndandi ayee nenga na mwene vakandendikii kuvha ntume, mbwasha chakaka, ngache bwagha upuhe nenga na mwalimo vhando wamataifa kupetee imane na uchakaka. ⁸Kwa vhela mbala ankambako kila pamahali vhalova na kuyinua mawoko ihuhu bila mbuka na mashaka. ⁹Vela vela mbala akambomba vawataa ingowo yeyiyetekekaa ya heshima na kuliivalii uhakakuhwa na liyonjo yevha lokile au Dhahabu au lulu au ingowo ya beli ngolongwa. ¹⁰Pia mbala vawataa ngowo ya kujiheshimo akambumba vavayetekela uchaji kwa kupetela mahengo manyae. ¹¹Mbumba na aliwolaa kupetee haleya uchinunoa na kwa kuyetekee kwa yoa. ¹²Ngacheni nduusu mbumba kuhwola au kuvha na maamuzi panaya yakakambako bale atamaa kupetee hale ya uchinuno. ¹³Kwa ndavha Adamu akambakombikii wa kutumbulila na kufuata Eva. ¹⁴Adamo ngachavhakongike nganila kupetela uase. ¹⁵Hata vela navhaokoaye kwa kupetela kuvheleka vhana ngati namunti vayendeleaye kupetelaa imane na upalano na utaakaso na malengomanyae.

Chapter 3

¹Lupwagho aloo ni la kuaminika ngati mundu adokolee lihengu linyae. ²Kwa vela yoayemalela ni lazima akakuvha na lawama, ni lazima ayaa nkambako na mbomba yumo. ni lazima avyaa na kiasa busara yoavii na utaratibo, yoakaribisha. ni lazima avyaa na malango ya kuwola. ³Akakuva yoakunywa uwembe akakuva wa ngoto bale mpole, yaavii na amane ni lazima akakuvha yoa pala hela⁴Apalika kuyemela safe vhandu vha kunyumba yake mwene na vhana vhake vapalika kuvhatii kwa heshima yoa. ⁵Ndandi nayii mundu ngaku manya kayemaa lee vhandu vha kunyumba yake mwene naalituzaa who kanisa laka Chapanga?⁶Akakuva muumini, yoayingi sayeno ngati akahika na makoma na kuawuka kuawaka kupetee kumo ngati yula muakao. ⁷Lazima pia avyaa na sifa inyae kwa woa vavayii kunja ile akaika kuawuka kuivii iyone na chitava cha uhakao.⁸Madikane velavela vhaphalika vhayaa vhavhayii na heshima, vhakakuva vavayii na kaule ivele vhakatuu uwembe kupeta kiasa au kuvha vhakudokolela. ⁹Vhaweza kutunza kwa dhamila inyae yila ya chakaka ya imane iyekunuliwe. ¹⁰Kwa kutumbulii vhayaa vavathibitike kaveti vaweza kuhudumia kwa ndandi ngachevayii na lawama. ¹¹Akambomba velavela vavyaa vavayii na heshimavhakuva vhakupokenela vayaa na kiasa na kuaminika kwa mambu yoa. ¹²Madikane lazima vayaa vhakambako wa vambomba yumu yumu lazima vawezaa kuyemelela wicho vana vhao na vha kunyuba yao. ¹³Kwa ndava vhala vhavhatumika wichapata msimamo unyae na ujasile nkolongwa kupetela imane yeyii vii kupetela kristu Yesu. ¹⁴Nilemba mambo aghaa kwako na nitumaini kuhika kwako karibune pena. ¹⁵Ngati naniyii nicheliwi, nilemba ile upataa kumanya namuna ya kuiyendelee kupetela nyumba yaka Chapanga, ambalo ni likanisa laka Chapanga yoavii hai na msaada wa chakaka. ¹⁶Na ngacheipingika ngati chakaka ya Uchapanga wauyekanwiki ni ukolongwa, akawonakini kupetela hyegha, akadhibiti roho, akawonakini na malaika, vhakatangizi

Chapter 4

¹Sasa roho apwagha waze waze kupetee muda wohuhika vhandu vhachoko navailekaa imane na kuvha makine kuyovhanera roho yeyikonga na mawolelo ya majine yamuntiyawolikikaa ²kupetee upuhe na unafike, dhamira yao navaibabadilishe. ³Vhamunti vailikyaa kulola na kunyopa ileve eivii Chapanga akaiwombiki vitumika kwa kuchengula mkati yao vhavhaamine na vhauhaweza kuumanya uchakaka. ⁴Ndandi kila mundu chechavii Chapanga chiwombiki ni chinyae, njeta ambacho tuyopa kwa kuchengula kistahile kukana. ⁵Kwa ndandi kuwololeka kupetee lilove laka Chapanga na kwa ndela ya malowo. ⁶Ngati namutiyavekaa mambu aghaa palonge ya valongo, nauvyaa katumitumi unyae kwa Yesu kristu kwa ndandi uneng'anili kwa malove ya imane na kwa mawolokelo manyae ya yakufuatike. ⁷Lakini wikanaa hadise ya pandema yevaipala vhakambomba vakongapile ndandi yaki muliwolaa mavhene kupetee uhuhu. ⁸Kwa ndandi mawolel ya hyegha yapalika pachokope bale uhuhu upalika nganila kwa hindu yoa, kuveka ahade kwa maisha ya sayeno na ghala ghaghaika. ⁹Utumi awowa ni wachakaka na ustahile kuyetekeka nganila. ¹⁰Kwa kuvha ni kwa ndande ayee, tughaika na kuhenga mahengo kwa nia nganila kwa ndandi tuyii na ukangamau kupetee Chapanga yoavii apomola ambaye ni muokoze wa vhandu vhoa ndandi hasa kwa vhavhanjekekela. ¹¹Ughapwagha na kughawula mambo aghaa. ¹²Mundu yoakapi akauzalao uwali wake ndandi yake uvyaa wa kulengana kwa woa vhavhaamine kupetee kupwagha, mayendolo, kuamine upalano, kuaminika na usafe. ¹³Npaka pamundinihikaa, udumwa kupetee kusoma, kupetee kuonya na kupetee kuwola. ¹⁴Ukapuuze karama yeyivii mkati yako ambayo yeuipatike kupetee unabie kwa kuvekela mawoko ya vaseya. Ughagha mambo aghaa utamaa kupetee ¹⁵aghajalaa ile kukola kwako kuyaa zahile kwa vhandu woa. uangalia ngane mayendelo yako na mawolelo. ¹⁶Udumwa kupetee mambu aghaa, ndandi kwa kutenda vela namuti uliokua wa mwene na vala vhavhakuyowanila.

Chapter 5

¹Ukandakalii nkambako mseyale hyeghalaa ntima ngati vhako. unjeghalaa ntima vakombo vhakambako ngati kwani vhalongo vhako. ²Wayeghalaa ntima vhakambomba vaseya ngati, vamowo vino na vhakambomba akanavale kama akadada vhako kwa unyai woa³Wajinakaa vajane vala vavayii vajane chakaka chakaka. ⁴Ndandi ngati mjane ayii navhana au vhacholo maleka hoti vhaliwola valiwonaa vhajinika kwa vhando vha kunyumba yao vene, malekaa avalipaa vaongoa vao manyae palonge yaka Chapanga⁵Ndandi mjane chakaka chakaka ni yola yoandekii kanjika yake na yombi aveke liyeghemee laki kwaka Chapanga machova ghoa kudumaa kupetee kusali na malowo ikilu na muhe. ⁶Hata vela mbomba yola yoatama kwa umalaya awile hata ngati ayii mume⁷Na muhbilay aghaa mambo ile ngati pakakuva na yukundaumo. ⁸Ngati mundu ngachevatunza valongo vaki hasa vala vavayii mnyumba yaki aikani imane na nani mwakao kupetaa mundu ywanga imane⁹Base mbomba alembikikaa muoroza ngati mjane na ayii na umure wangakungua yaaka sitine na nmbomba wakankambako yimo. ¹⁰Lazima ayaa amanyikini kwa matendelo manyae, na ivii ngati avajali vhana, au ayii yoakalibisha vaghene agholuu magholo kwa vavaamine au ayangatii vala vavayii vateseka au akaliwoikii kwa lihengo lokapi linyae. ¹¹Lakine kwa vala wajane vakakombo kukana kalembekesha koiyii orodha ya wajane kwa ndava nanayingili koghayii matamano ya hyegha panani yako kristo vhapalika kutotoleka. ¹²Kwa ndela ayee kuyingii kuiyii hatia kwa ndava vaheketa kuliwoa kwawo kwa kunyuma. ¹³Na pia vayingii kwa kuliwola uvivo vhombii vayongolutaa nyumba kwa nyumba tepani si ngati tavivu pale pia vakuva vavasengenya na whombii vapwagha hindu yangakapasa ghapwagha. ¹⁴Kwa vhela nenga mbala akambomba vakamwale vatotilikaa vavelikaa vana vayemilaa nyumba yao ili kutokupeke adui nafase ya kututakilaa kwa kutenda mahoku. ¹⁵Kwa ndandi vachoku vao vayomwii kung'anamuka shetani. ¹⁶Ngati mbomba yokapi yo aamini ayii na wajane basi na ayangatia ili likanisa likotopela, ila vawezaa kaya ngati valaa vavayii vajane wa chakaka chakaka¹⁷Base vaseya vhala vavatawala chinyae vhavhalingikaa kuvha vhaštaii kuvanjnika mara panawingi hasa vala vhavhalishughulisha na kuliwhola lilovu laka Chapanga. ¹⁸Kwa ndava makembo yapwagha "ukalima ng'ombe ndomo paapula ileve", na yoahenga lihengo astahile chombi chaki. ¹⁹Ukayopa maghambo dhidi yaka seeya kwa ndava vayii mashaide vavele au vatatu. ²⁰Maonyaa vavaokike palongi ya vhando wao ili vange vavaighalile vaweza kuhyoghopa. ²¹Nikulaghalikii kwa kuumiza palongi yaka Chapanga na palongi yaka kristu na malaka vavateuliwe ngati ayatuzaa maghalakilo aghaa bila kubagua chokapi na ngati ukatenda lijambo lokapi kwa kupendelea. ²²Ukambekee mundu yokapi mawoko kanyata, ukaunga mahoko yaka mundo yonge, palika kuliwola mwene ayaa msafe. ²³Ngachepala unywa mache kayika, dhidi yaku unywa kileo kachokopi kwa ndandi lutumbo na kulwala yaka kwa muda na muda. ²⁴Mahoku pa kati ya vhando ghamanyi kana kwa uwaze na kuvalongolela ku hukumwi lakini kati ya monoku iyengelee kunyuma. ²⁵Vela vela kati ya mahengo manyai ghamanyikana kwa uwaze lakine hata yenge ngaihihike.

Chapter 6

¹Vhala woa vavayupai ya nira ngati vatumi tumi vavatolela akalomi vhaio ngati vavayii na heshima yoa vhapalika kutenda anana ili lihina laka Chapanga na mowolelo yakatukanika. ²Vatumi tumi yoavii na ndome vavaamine akavadharao kwa ndande wombi ni valongo, badala yake vavatumikyaa nganila kwa ndandi akalome vava ngatiana lihengo lao vavaamine na vavapalikika wolaa na kuya eneza mambo aghagha. ³Ngati mundu flani awola kwa kupotoa ngecheyoghopa mawololelo yito ghaghayii ghaghaaminika, aghaa ni malove ghaka Bambo wito Yesu kristu ngati ngachiyetekee mawolo lililongoa kokuyii utawa. ⁴mundu hoyi ayii na makoma na ngachemanye chokape, ndandi yake akuva na okorote na kubishana panane ya malove, malove aghaa ghaveleka wivo, ngondo, kukangana nu kushukiana uhakao. ⁵Na okolofe wa papu kwa papo kati ya vhando vavayii na malango maakao vaulekaa uchakaka, vaholalela ngati utawa ni ndela ya kuva matajile. ⁶Henu utawa ni kulizika na faida ngolongwa. Kwa ndandi ngachetihikiki na chokape pandema, ⁷wala ngachetuweza kutola chokapi kuwokee pandema. ⁸Kwa vela tutoshika na chileve na mawatilo. ⁹Henu avaa vavapala kuvha na male vhaawoka kupetee majaribo kupetee chitava vahawuka kupete ung'ang'a unawingi na kudukolee mahakao na kati ya chindo chokapi chechatenda vhandu vayingilaa mu maangamizu yi uhalibifo. ¹⁰Kwa ndande kupala hela ni lii chutumbulii cha aina yoa ya mahakao, vhando ambawo vadokolee ghanagha vahovii kutali na imane valiyochiki vene kwa uchungu inawingi. ¹¹Ndandi wenga mundu waka chapanga yakembilaa mambo aghagha. Ifwata hake, utawa, kuaminika, upalano, ustahimilivu na ukimu. ¹²Iapula ngondu wicho vya imane kumulikyaa uhahi wa milele wokkukemike ikivii ni kwa ndandi ayee ngati akowoiki ushuhuda palongolo yi mashaide vana wingi kwa chela che chivii chinyai. ¹³Nikupekee amure ayee palonge yaka Chapanga, yoa asababishi hindu yoa kapwaghiki iyii chakaka kwa pontio pilato. ¹⁴Witunza amure kwa ukamilifo, panga ni mashaka, mpaka pa ihaka Bambu wito Yesu kristo. ¹⁵Chapanga ya adhihilisha kuika kwake kwa muda unyae- Chapanga yoaabalikiwi makile yakanjika ufalume yoatawala, Bambu yo alongoa. ¹⁶Kanjika yake atamaa milele na yoatama kupetee mwanga wanga kuhegheleka. Nga mundu yiaweza kumbona wala yomuntiawezaa kundolokela. kwake ivyaa kunjinikanu uweza wa milele Amina. ¹⁷Mapwaghile matajile kupetee ndema wombo vakaveka makoma, Na vakategemee kupetee utajile, wanga kuvha wa uchakaka ndandi yaki Chapanga yumbi yoatupekee utajile woa wa chakaka ile tuhekiliaa. ¹⁸Mapwaghile vatenda manyae, vatajilika kupetee lihengo inyae. vaiviaa vakalibisha, na kuvatayale kuwoa. ¹⁹Kupetee ndela ayee vamunti ajivekila misinge inyae kwa hindo heihiki ile ngati vawezaa kukamaisha halise. ²⁰Timotheo lenda chela chaupatike ujiepushaa na malongolelo ya ching'ang'a n kubishana ghagha pinga ndandi kwa upuhee vakema vamataifa. ²¹Kati ya vando yayatanaza mambo hagma na vela vaikosiki imane. Neema ivyaa papamu na wenga.

2 Timothy

Chapter 1

¹Paulu katumitumi waka Yesu Kristu kwa chipahi chaka Chapanga, kulengana na ahadi ya womi wo wuyii mukati yaka Kristu Yesu. ²Kwaka Timotheu mwana yपालिका. Neema, chihomu na amani kuhuma kwaka Chapanga Atati na Kristu Yesu Bambu witu. ³Ninchengula Chapanga, Yonintumikila kwa nia inyahi ngati movatendili akatati vangu, panikomboka nyengu yoha pa molowu ghangu. ikilu na. ⁴Muhi nitokulela kulewuona, ili kwamba mtureheli chiheku. Panikomboka maholi ghaku. ⁵Niyii nikombukehwa kuhusu imani yaku halisi ambayo pa kutumbula ikatemi kwa ambayo waku loisi na amani vaku yunisi. Na myili ni uhakika kwamba imani heyi itama mkati yaku. ⁶Ayee ndindandi nikukomboha kukokakela karama yaka chapanga ye iyii mukati yaku, kwa ndela ya kukuvekelo mawoku ghangu. ⁷Kwa kuwa chapanga ngache atipekihi hihoka la kuyoghopa, bali la makili na chipalanu, Nidhamu ⁸Henu ukaiwonela ihoni ushuhuda kuhusu Bambu witu, wala wangu nenga paulu yokengakiti waki. Bali ushirika mang'ahiku kwa ajili ya enjili kulengana na uwezo waka mulungu. ⁹Ni mulungu yotikombwili na kutiloha kwa lilowu lihuu. Ngache hengita vela kulengana na mahengu ghitu bali kulengana na nema na mpangu waki mwene. Akatipekihi mambu hagma katika krishi yesu kabla ya chikahi kutumbula. ¹⁰Lakini henu ukombuleku waka chapanga uhyekanuliki kwa kuhika kwa Nkombozi witu Yesu Krish. Ni krish yoyomwili nyihwa na kuleta womi wanga kuyomoka kwa lulangalilu lwa enjili. ¹¹Ndava heyi nikakuhawili kuwa mhubiri katumitumi na mwalimo ¹²Ndava heyi nilagha kaveti, lakini ngachemona ihoni maghambu nimmanyi yombi yoniyomwi kunhovalela. Niyii nihakika kuwa yombi ahotola kuchighoha chela che anipekihi hata sichova

lela. ¹³Ukombuka mfano wa utenga wa uaminifu wo uyowini kuhuma kwangu, papamu na imani ya chipalanu wo wuyii mukati yaka kristu Yesu. ¹⁴Ughoha mambu manyahi ghakupekihi chapanga kupetela lihoka Lihuhu yotema mukati yitu. ¹⁵Umanyi kuwa wohu vavatama ku Asia vakanilekiti. Pa liguru heli hayii figelu ni Hemogene. ¹⁶Bambu ailehaleli nyumba yaka onesiforo kwa kuwa mara yanawingi akaniburudisha na ngache aiwonii i honi minyororo yangu. ¹⁷Badala yake Pa ayii ku Roma akanitafwiti kwa bidii na kunihimanila. ¹⁸Chapanga anjakatili kupata chihomo kuhuma kwaki lichova lela. Ngati monyangatihili panayii kuefeso wenga umanyi wichu.

Chapter 2

¹Henu wenga, wamwana wangu uyeghelika makili katika nema yeyiyili mukati yaka kristo Yesu. ²Na mambu gha ughayowini kwangu miongoni mwa mashuhuda wanawingi, wapekha vandu aaminu ambao nawawenzayi na vangi kaveta. ³Ushiriki mang'ahiko papamu na nenga, ngati askari wa wachu waka kristo yesu. ⁴Nga askari yo henga chikahi chechechi alwangalwanga na shughuli hya kawaida ya womi woni, ili kwaba ampendezayi afisa waki nkalongwa. ⁵Vela vela ngati mundu alimbona ngati wa kuwutuka mbelu ngapati taji nanga kulimbona kwa kufuata ntetu. ⁶Ni muhimu kwamba ndemi yoyii na bidii akura wa kutumbula kuyopa chiva mbiku cha hilevi hyaki. ⁷Holahyayi kuhusiana chenipwagha, maghambu Bambo natipekhihayi kuyela katika mambu ghoha. ⁸Nkombuka Yesu kristu, kuhumila kuhivelekeku kwaka Daudi, ambaye akahyokiti kuhuma kwa vakuhwa. Ayee kulengana na utenga wangu wa enjili. ⁹Ambao ndandi ya howu ning'ahika hata kukongakeka muminyororo ngati yohokiti. Lakini hilovi laka chapanga ngache likongakeka kwa minyororo. ¹⁰Kwa hiyo nivumilia mambu ghoha ndava ya vala ambau chapanga ayomwi kahaula, ili kwamba nawombi vapata chikomboleko che chiyili kwaka kristo Yesu papamo na utukufu wa machova ghoha. ¹¹Chipwaghilu chenjeni che kulongameka Ngati tihwili papamu ni yombi natitama papamu ni yombi. ¹²Ngati tihinakili, natitawalayi papamu ni yombe ngati tinkaniti yombi, nayombi natikanayi tenga. ¹³Ngati ngatikuvu vaaminu yombi natama kuwa mwaminifu, maghambu ngacheweza kulikana mwene. ¹⁴Yenda iyayi kakomboha juu ya mambo haya. walochayi pamihu yaka chapanga vakotokulumbana kuhusu malovi, maghambu ngeehghayili ni manufaa pa jambo heli. Kuhumila kwa heli kuyii kuyonangeka kwa vala vava yowanela. ¹⁵Kangamalayi kulilangina kuva uyeta kaliki kwaka chapanga ngati yohenga lihengu wangakuva na sababu ya kulaumiwa. Tumilayi lilovi la chakaka kwa wachuwichu. ¹⁶Uyepayi majadiliano ya chindema, ambayo hilongukela hasahasa kuhoka. ¹⁷Majadiliano yawu nayayeniayi ngati chilonda ndogo. miongoni mwamu ni hemenayuni fileta. ¹⁸Anganya hava ni vandu vavahokiti cha kaka. Vapwagha kuwa kuhyoka tayari uyomwi kupitalila. Vapendula imani ya baadhi ya vandu. ¹⁹Hata vele msingi amara waka chapanga uyema, na malembu ghangha "Banbo avamanya vavayii vake na kila yolowola lihina lake Bambo ni lazima ayepangana na adhalimu. ²⁰Munyumba ya chitajiri ngache hiyili hyombo hya dhahabu na shaba pana velavela kuyii hyombo hya mikongu ni luhombi. Baadhi ya hehi ni kwa ajili ya matumizi ya kuyinakika na baadhi yaki ni kwaajili ya matumizi yanga kuyinakika. ²¹Ngati mundu naliwolulayi mwenekuhuma kumatumizi ghangha kuyinakika, Yombi ni chombo cha kuyinakika. Atengwiki maalumu, wanamanufaa kwaka Bambo, ayandaliwi kwa kila lihengu linyahi. ²²Mutilayi tamaa hya muukombo. Muye ngahyayi haki, Imani, chipalamu na amani papamu ni vala vavankama Bambo kwa mitima hinyahi. ²³Lakini ukanayi ung'ang'a na maswali ghavaleka ngondo. ²⁴Katimikumi waka Bambo ngachepalika kukomana, pamalu paki apalika kuvampole kwa vandu wohi, Yoweza kuwola na mvumilivu. ²⁵Ni lazima awalayi kwa upole vala vavampenga. Yamkini chapanga aweza kapekeheha toba la kuimanya kweli. ²⁶Vawezayi kupata ufahamu kaveta na kuyepa mitewu hyaka shetani badala yakuva vatekwiki ni yombi kwa ajili ya chipau chaki.

Chapter 3

¹Lakini mumanya lendenu, machova ya kuyomokela kwaya ni chikahi chigumu. ²Ndava vandu vava va kulipala vene, va ya vu kupala fedha, vu kulikweleha vu kuliswemba, vuna njelenji, vanga kuvayinika azazi vao, vanga kuva ni kuchengua ni vahakao. ³Vanga kava ni chikondano cha kulongela vanga kupala kutama lukwali na yokapi, vakolokelo, vakopokela, vanga kuweza kuliheleua, vu kuhalavana, vanga kupala unyahi. ⁴Vaya vasaliti, vana ng'omo, vava lipala venehe ni vapala anasa kuliko kumpala Mulungu. ⁵Kunja yavaya ni chiwungi cha kumpala Mulungu, lakini vakana makili ghaki. Vakana vandu havo. ⁶Ndava vangi ni akambaku vayingi mufamilia hya vandu vangi ni kuhutila akambumba vava yi mudhambi na vava longolelwa ni tamaa ya aina yoka. ⁷Akambumba havo vulivala machova yaka, lakini ngache vaweza kuhikila kumanya chakala yela. ⁸Ngati" mo akayemiti yane na yambre vakayemiti kinyumi na Mussa. Kwa ndela aye valimu vala vu upuhe vayema kinyumi ni cha kaka. Ni vandu maholalelo ghao ihalibie, vanga kuyeteheka kuhusiana ni chiovalelo. ⁹Lakini ngavayendi kutali. Ndava ung'ang'a wao ya u ya wazi kwa vandu vola, ngati mo yaveli kwa vandu voha. ¹⁰Lakini wenga uyafwatiti mawolo ghangu, moniyende nenga mapali ghangu, chikondano changu, uhindamano wango upalana wangu ni ngati mokupalika kwango. ¹¹Maghaiko, kupotekeka ni ghanipatiti ku antiokia, ikonika na listra. Nikahinakili maghaiko, Bambo akaniokoa kwa yoha. ¹²Voha vavapala kutama natika maisha yu kumpala Mungu mu kristo Yesu yavatesika. ¹³Vandu vahakao na vavakonga yavayonjikika kuwa vahakao zaidi. Yavahakaia vangi va yi vangi vate kupotoshwa. ¹⁴Lakini wenga utama katika mabo ya uli volike ni kuyaamini gamaha Ndava umanyi ulivoliti kwa ha nani. ¹⁵Umanyiti ngati kuhuma ku umwana wako unyamanyiki malembo mahuhu. Ghanaka yaweza kukupekea heshima ndava ya uwokovu kwa ndela yi chihondano ma kristo Yesu. ¹⁶Kila lilembo vayeghi uhuke ni mungu. Lifaa kwa mawolo ghana faida, kwi kuhutalila, kwi kurekebisha mahakao ni kwa kuwola mu haki. ¹⁷Yenjenu ni ngati mundu wa ka mulungu aya wicho, vavampeki mbelenga yoha yu kuhenga liengu linyahi.

Chapter 4

¹Hikupe liagizo lendenu le livi ni uzito palongolo pa ka mulungu na kristo Yesu, ni ndava yi kushekuliwa kwaki na ukolungu waki. ²Pwagha lilovi. U ya tayari kwa chikahi chinyayi na changa kunyamba. Wa phagila vandu mahahao yao, kalapilaye, kazilaye, kwi kuvumilia ni mawolo. ³Ndava ya chichika chikahi vandu ngavapala mawolu ya chakaka. Badili yaki yavapala valimu vu kuwola kulengana na tamaa hyao. Kwa ndela yenjenu makutu yao ya gha yalengine. ⁴Vakotuka kuyomanela mawolo gha chakaka ni kutendukila hadithi. ⁵Lakini wengu u ya umwaminifu mu mambo ghoha, Uvumililayi manonopi tenda lihengo la ka mwinjilisti timizayi huduma yako. ⁶Ndava nenga tayari ni yomwi kuyitakika chikahi chi kuwoka nenga uhakite. ⁷Mbambini mu haki, mwendu niu yomwile chikondano ni ilendiki. ⁸Lingolingoli hya haki vilivekiti lhyangu nenga, ambalo Bambo, yo ahuku mu kwa haki, ambekiya lyova le eli. Ha si nenga pela bali kave ni voha vavalenda kwa mahovalelo kuwonikana kwaki. ⁹Ujitayidayi kuhika kwangu nenga kanyata. ¹⁰Ndava Dema anakite. Aupaliki ulimwangu wa laleno ni ayendite Ku - Thesalonike ka apiti Galatia, na Tito akapiti ku Dalmatia. ¹¹Luka kanjika yo avi nanenga untola marko uhaka nako ndava yombi ayi mulimu kwa nenga mu - huduma. ¹²Nimtumiri Tikiko Efeso. ¹³Lijoho le nikalilekiti troa kwa ka karpopo, wakahika waliletaye, pamoja ni hitabu hasa hi likumba hela. ¹⁴Alekizanda yo afua chuma akandendi mahakao ghanawingi. Bambo ya andepa kulengana na matendu ghake. ¹⁵Na wenga ujjihadharwa na yombe, ndava ayapengita ngamaha malovi ghita. ¹⁶Mu utetezi wangu nenga u kulongelela nga mundu yo akayemiti na nenga, badala yaki, vocha vakanekiti chabanga akavahesabia mahakao. ¹⁷Lakini Bambo akayema pamoja na nenga, akambekihi makakala ili ngati kupetela kwangu nenga lilovi lipwaghihika ku ukamilifu na mataifa yapata kuyowana. Hikaokwikwi mu - ndomu wa ka lihimba. ¹⁸Bambo ya anihapusha ni matendu ghoha mahakao ni kunikombola ndava yu ukolungu waki mu kunani. Utukufu uyia kwa ka yombi hyaka ni hyaka. Amina ¹⁹Unsalimwa Priska, Akila ni muchi wa ka onesiforo. ²⁰Evasto akahighali ku karintho, lakini Trifomo nikandekiti mileto avi alwala. ²¹Tenda kanyata uhika kabla ya chikahi cha mbepu, Eubolo akulamukila, na Pude, Lino claudia na akalungu vaki voha. ²²Chapanga aya pamoja na roho yaku wenga, Neema iya na wenga.

Titus

Chapter 1

¹Paulo ,yotumika kwaka Chapanga na katumitume waka Yesu Kristo kwa kuavamini kwa kavahaulike na Chapanga na vavaholali kweli yeyileta uhuhu. ²Vayi katika kuhovalele womi wa hyaka ni hyaka mambu Chapanga ngacheweza kulonge upuhe akahaidi kutumbu hyaka. ³Kwa chikai chinyae, akahyekanu lilovi lake katika kughaliki kanilaghaliki Nenga kuwola. ibidika nitenda velave kwa amule yaka Chapanga yatukombwi tenga. ⁴Kwaka Tito, mwanakweli katika kuwamini kwito. Neema kuhulumi na amane kuhuma kwaka Chapanga Atate na Yesu Krisyo. yotokombwi tenga. ⁵Ndandi yeneye nikakulekiki kukyete, mbalika ulenganikyaye mambu yoha ghaghayi lihaha na kahaula vakolongwa va kanisa kwa kila muchi ngati monikulaghalakile. ⁶Wakolongwa va kanisa wapalika vakakuve na lawama nkambko yoyi ni mbamba yimo yoyi ni vana vaaminifu vanga kuyeteke mahakao au vanga nidhamo. ⁷Ipalika yoyemale, wa nyumba yaka Chapanga vakakuva na lawama. akakuva mundu yoyi na mangomela au ngacheweza kulikelahua. lazimz akakuva yoyoyukela kuhyoma akakuva yokunywa wembe akakuva mundu wa kukolokela ngando akakuva wa mata. ⁸Badla yaki akuva ya kamundu yo kalibisha, youpala kutenda manyahe, ibidi yoyi na malango manyahe yotenda manyahe, yovandova Chapanga, yolitawala mwene. ⁹Yoweza kuyemelela mafundisho ya chakaka yayawolakike, ili uweza katika moyo kwa mafundiso manyae na awezae kuvalekebisha wohu vavampenga. ¹⁰Ndandi vavi vandu vavakaniki Chapanga vanawinge ,hasa vala vavahekiti jambo. malovi yao ya upuuzi, vakonga na kalongoha vandu katika kuhova. ¹¹Lazima kaivalikila vandu ngati. vanava. vanawola yala yangakupalika kwa faida ya hiyone na kuhalibo familiayaha. ¹²Yumu wao, mundu yovi na busala akapwaghike waklete Vayiniupuhi wanga ni mwisho, vabaya ni ihnyama ya atare, vakata na vahoho. ¹³Malovi haya ni yachaka henu uvakanakiaye kwa makili ilivawezaye kupwagha chakaka kwa imania. ¹⁴Wenga ukajiusisha ni hadisi yanga uhakika wa chiyaudi au amuli ya vando ambao vakelahuwa kunyuma ukweri. ¹⁵Kwa wokapi vavayi wicho hindu hyoha hinyayi lakini kwa hyoha vavayi vahakao na vanga kuamini ngachechiyi chinyahi. kwakuwa mahololelo ya zamila yao vachafuli. ¹⁶Kuyetakela kumanya Chapanga, lakini mahango yao vankana nambweni vahakaovanga kutii ngachevasibitishi kwa lihengu lokapi linyahe.

Chapter 2

¹Lakini wenga uyapwagha yala yayaendana na maelekezu ya kuaminika. ²Akahoko mundu vayaa na kiasi heshima, busara, imane inyahe kataka kupala, na kuvumilia. ³Velave akambomba akambuyamundo lazima wakaliwoha valilangia vopi vene kuva vava jiheshimo. vakakuva vasengenyaje, lazima vakakuva vatumwa vawembe. ⁴Vapalika vafundisha yayayi manyae ili kuvaandaa akanavale kwa busala vapala akalombaona vana vao. ⁵Vapalika kuvafundisha kuva na busala. vasafi, vatunzaji vanyahi va nyumba hyao, na vatii vaka lombao vene, ikalazimu kutenda mqbo ayaya ili kwamba lilove laka Chapanga vakalitukana. ⁶Katika namna yeye, wapekeaye moyo akakombo va chikambako vana na busaia. ⁷Katika ndela hyoa muliveka mavene kuve mfano katika lihengo, linyahe, na pamuwola, mulangia uaminifu na heshima. ⁸Mulongila ujumbi wouyili ni afya wanga na dosare, ili kwamba yoyula yopenga aabidisha maghambu ngacheyili nilhakao na kupwagha juu yitu. ⁹Vatumwa na vavayinakaye mabambo vao katika kilachindu, vapalika kafulahisha na siokulumbana nawo. ¹⁰Ngachevapalika kuyiva. badalayake vapalika kulalangiha imani yoha inyahe ili kwamba kwa ndela hyoa vayapambambaye mafundishu yitu kuhusu Chapanga mwokozi witu. ¹¹Mahgambu neema yaka Chakapanga iwonakini kwa vandu voha. ¹²Ituwala kukana mambo yanga yaka Chapanga tamaa yachindema. ituwola kutamba kwa busala na kwa haki katika ndela yaka Chapanga chikai chene. ¹³Chikai tihovalela kuyopa tumaini lito lelivi na baraka. uwonekano wa utukufo waka Chapanga wito nkolongwa na mwokohe wito Yesu Kristo. ¹⁴Yesu akaliwahiki mwene kwa idadi yitu il kutukombula kuhuma mukuhoka na kututenda manyahi, kwa ndandi yake vandu maalimu vakatolela kuhenga lihengo linyahe. ¹⁵Uyapwaghaye na kusisitiza mambo yanhaya. kalapiyai kwa mamlako yohaukayeteke mundu aji yoha.

Chapter 3

¹Makombusha kuvanyenyekeha yakolongwa na vava vi mukolangu kuva haukila va yi wicho kula lihengu linyayi. ²Waho mbusha nga kuhutendela mundu yohapi yola uhakaho, vahepuka mabishi, wapakiayi nafasi vandu vangi kuwoa maamuzi ni kuchangia ahelewo kwa vandu voha. ³Ndava tenga tikavi na maholalelo makakao na vakaidi. tika vi ku uhakao na tika vi tatumwa kwa tmaa yanawingi na kuhekelela. Tutamika mu wivu na ukakao tikahalila na kuhakikiana. ⁴Ndava uchenguo wa mulungu mwokoi witu na chikondauo waki kuntu vanadamu pawawonekahangi. ⁵Nga chi yaka vi kwa malengo ghitu ghatiheghikaye, na haki bali atukombolaye kwa neema yaki. Atikombolayikwa kutuwolola kwa kuveleleka upya na kwa kutulengeneke unyayi kwa Lihoko lihuu. ⁶Mulungu akayiti lihoka hihuhu iyana wingi panani yitu kupetela Yesu Kristo mwokoi witu. ⁷Akanditi vela ngati tiya tuvelengike haki kwi chikondano chaki tiva washirika m maisha ya shaka voha. ⁸Ghangani ni malaghalakilo ya wicho nipwaghila mupwaghaye kwa maluli makolongo ili yaha vavuhamini mulungu vava na dhamira yi lihengo iyavo linyahi yaakauviki yombi palongolo yawu. yavahenga hayo ni manyahi ni yana faida kwa vandu voka. ⁹Lakini mujiepushaye ni malovi yi king'angauhakao masindano ni kuhutana kuhusu shelia mahengo hayo ngache kavi ni maana au safari. ¹⁰Munkana yokapi yala yasababisha malekano yenu Anamuonyiti mundu mowa yimo au iveli. ¹¹Mwanya ngati mundu oyu ailekiti ndela inyahi ni atenda mahakawo ni kulitemua mweni. ¹²Payamintuma kwinualtemi au tikiko muyombitika kuhika kongoni ku nikapoli kuniamwi kutama chikahi chwnje chi mpepo. ¹³Muyombitikayi ni mumtu wa Zena ntaalamu wa sheria na Apolo, kila kuyomokewa na chindu. ¹⁴Vandu vitu viliwola kuhenga malengo manyahi yaghaleta mapaliko manyahi ndava vakakuva vakakuveleka chindo. ¹⁵Voha vana yi nanenga nalamukila vavutupala vava yi ni imani yimu ni tenga. chikondano chi ya na mwenga mawoha.

Philemon

Chapter 1

¹Paulo,yokongakiki waka Yesu kristo,ni ndongu Timotheo kwa Filemoni,Nkochi wa chipalano witu ni yohenga mahengu papamu ni tenga. ²Na kwaka dada witu Afia, na kwaka askari njitu na kuleanisa lela lelihimagana kunyumba yako. ³Neema iya kwini ni amani yeyihuma kwa mulungu Atati witu ni kwaka Bambo Yesu kristo. ⁴Chikali choha ni chengula Mulungu nikulowola pa malowu ghangu. ⁵Niyowini chipalamu chaku na imani ye uyinayu kwaka Bambu Yesu na kwa wandu. ⁶Nilova anana ushirikiano wa imani yitu ukiri ni matamikio kwa kila chindu chinyahi chechiyili kati yitu tenga kwaka kristo. ⁷Maghambu niyii ni chiheku na faraja ndava ya chipalanu chaku ndava ya ntima ya waumini ikuva ihipoha wenga ndongo. ⁸Henu japu niyii ni ujasiri wohu kwaka kristo kukulamula wenga kuhenga chela che uweza kuhenga. ⁹Hata vela ndava ya chipalamu malu yake nikupembeleka nenga na Paulo na hokomundu henu nikongakiki ndava yaka kristo Yesu. ¹⁰Nikupembeleha kuhusu mwana wangu onesmu ,Yonimbeliki muku kongakeka kwangu. ¹¹Maghambu mwandi ngachekulenganili henu akulenga wenga ni ninenga. ¹²Ni ntumiki yombi ya yii ni ntima wangu chakaka,kuwuya kwako. ¹³Ni hovalyayi ngati yayendalyayi kutama papamu ni nenga ili anitumikilagi badala yaku, chikahi chemyili muchikongakeku ndava ya enjili. ¹⁴Lakini ngachenapaliki kuhenga jambo loloha panga ruhusa yaku nikatendiki vela ili jambo loloha linyahika hengeka ndava nite kukulazimisha bali ndava ukapaliki wa mwene kulihenga. ¹⁵Pangi ndava akatengwiki ni wenga kwa chikahi,ikayili vela ili atama papamu ni wenga machova ghoka. ¹⁶Ili akakuva kaveti mtumwa ila nyahingania kumpeta mtumwa ,ngati ndongu yopalika kwangu nenga na zaidi kupetalela kwaku katika hyegha na katika bambo. ¹⁷Na vela ngati nitolela nega mshirika,njopalyayi ngati ukaya unyopalela nenga . ¹⁸Na ngati akuhokili jambo loloha au undai chindu hochoha uchidaya hechi kuhuma kwangu. ¹⁹Nenga Paulo,nilemba kwa chiwoku changu na mweni nenga nanikulepayi ngachenipwagha kwaku nikudai womiwaku hasa. ²⁰Ndongo henu nileka ,mipati chiheko chaka bambo kuhuma kwako uuburudishi ntima wangu kwaka kristo. ²¹Ni yii ni chihovalelu kuhusika ni utii wako.Nikulembili kuni nimanyi kuva na uhengayi kupeta monikulova. ²²Chikali chenahechi ulengani kyayi chumba cha vagheni kwa ajili yangu maghambu nihovalela kupetela malowughaku nanikutembalyayi machovagha mbambipi. ²³Epafrayokongakiki njangu kwaka kristo Yesunakupekeha salamu. ²⁴Na ngati motende marko,Aristarko,Dema,Luka,vavahenga lihengu papamu ni nenga. ²⁵Nema yaka Bambu Yesu Kristo ikuvi papamu ni lihoka lako Amina.

Hebrews

Chapter 1

¹Wakati wuwupetiki Chapanga akalongili ni akahokolo witu kupetela akachilota mala yaua wingi ni kwa ndela hyanawingi. ²Lakini katika machova yani yati yinayu, Chapanga alongi nitenga kupetela mwana, ambayu akammbekiki kuva mlisi wa hindu hyova, ni ambayu kupetela yombi kaweti akawombiki ndema. ³Mwana waki ni nulu ya utukufu waki, tabia yakanjika ya asili yaki, ni yuendalii hindu hyoha kwa lilowila makili yaki, baada ya kukamilika utakaso wa dhambi, akateni pahi chiwoku cha malelelu cha enzi kunani hoku. ⁴Ayili bola kupeta malaika, ngati vela lihina lelilithiwi moliyelili bola zaidi kupeta lihina lau. ⁵Kwa maana kwa malaika wole vavawahikai kupwagha, wenga wa mwanangu, Lalenu ni yili naatati vaku? "ni kaveti," yanyayi atati kwaki niyombi yayayi mwana kwangu?"⁶Kaveti wakati Chapanga pakandatiki mmbelekeka wa kwanza pandema, husema, mabika woha vaka Chapanga lazima vandowaye." ⁷Kuhusu malaika apwagha, "yombi ambayu atenda malaika vaki kuva roho, ni akakatimitumi vaki kuva Lulimi lwa moto."⁸Lakini kuhusa mwana apwagaha, cheteu chaku cha enzi, Chapanga, ni cha milele ni milele. Ndonga ya ufalumi waku ni ndonga ya hali. ⁹Upaliki haki ni kuhakalila utunyulaji wa sheria, kwa henu Changa, Chapanga waku, akupakiti mahuta ya Furaha kuliku vayaku."¹⁰Pakutumbulila hapa, bambo, akavikiti msingi wa ndema. kunani ni lihengu la mawoku yaki. ¹¹Yahiwokayi lakini wenga yauendeleayi. Hyoha yahihakalayi ngati lilaya. ¹²Yahuikunjakunjai ngati koti, nahyu hyaibadili kayi ngati lilaya. Lakini wenga ni yolayola, ni mwaka yaku nga ikome. ¹³Lakini ni kwaka malaika wole Chapanga apwagha wakati wohawoha, "Tamayu chiwoku changu cha malelelu mpaka panantendayi akaadui vaku kuva chiteu cha mawolu yaku."?" ¹⁴Je malaika woha nga roho hyehitumakakike kwahudumia ni kwa ghoha vala vanavaurithayi wokovu.?

Chapter 2

¹Kwa henu ni lazima tivekayi kipaupalongi zaidi kwa yala yatiyayohini, mambu yakwamba tuhika kuwohakeka patali naye.²Kwahiyo maana ngati yaiyai ujumbi ulongaliki ni malaika ni halali, ni kila lihoku ni uasi kuyopalela adhabu pela.³Yatipatayi wole kuyepa ngati ngatiujali wokovu mkuu awowo? wokovu ambau pakutumbulila vakatangizi ni bambo ni kuthibitisha kwitu ni vala vavayohini.⁴Chapanga kaveli akauthibitishi kwa ishara. majabu, ni kwa matendu makuu ya patalipali, ni kwa zawadi hya roho muhuhu hyekahigawiki kulengana ni kupala kwaki mwenehe.⁵Chapanga ngacheakawikiti nndema wowahikai, ambau tuulongeleta habari hyeki, pahi ya malaika.⁶Badala yaki, mundu fulani ashuhudi mahali pachitendi ni kupwagha, "mundu ni kike, mpaka awezayi kumkomboka? au mwana waka mundu antunze."⁷Utendiki mundu kuva nchoku kupeta malaika uhwatiki, Taji ya utukufu ni heshima Zingatayi malowi aya, ni umbakayi panani ya lihengu la mawoku yaku ngacheyayili mu nakala hye mwandi.⁸Uveka kila chindu pahi pa mawolo yaku kwa hiyo Chapanga avekiti kila chindu pahi yaka mundu. Ngache akachilekiti chindu chochoha ambachu ngache chiyili pahi yaki Lakini henu pani ngachetilola takali kila chindu chechiyili pahi yaki.⁹Hata henu, tihiwona ambayu akayili akatendiki kwa muda, pahai kuliku malaika - Yesu, ambayu kwa mambu ya matesu yaki ni kuhwa kwaki atihwatiki Taji ya utukufu ni heshima. Henu pala kwa neema yaka Chapanga yesu awonjiki kuhwa mambu yaka kila mundu.¹⁰Ikayili sahihi kwamba Chapanga, mambu kila chindu chiyili chiyili kwa ajili yaki ni kupetela yombi, akapala - kiki kuvaleta vana vanawingi mu utukufu ni kwamba akapalikiki kuntenda ndongohi kupetela wokehe wau kuva ukamiliki kupetela mang'ahiku yaki.¹¹Kwa maana woha yola yua jiwoiki wakfu ni vala ambau vavavekakiki wokfu, woha Vahuma mu asili yomo. Chapanga kwa ndandi aye yola yuambeka wakifu kwaka Chapanga ngachiwona ihoni kaloha akalongu.¹²Akapwaghiki "yanitangazayi lihina laku kwaka alongu vangu yaniliyembayi kuhusu wenga kuhuma makati mukusanyiku."¹³Kaveti apwaghi, yaniaminayi kupetela yombi. "Ni kaveti" lolayi, pambaniyili ni vana ambau Chapanga ambekihi.¹⁴Kwa hiyo kwakuva vana vaka Chapanga woha vashiriki hyegha ni mwahi, kadhalika Yesu akashiriki hindu velavela, ili kwamba kupetela kuhwa apatayi kumzohofisha yola ambayu ayili ni mamlaka panani ya nyihwa ambayu ni abilisi.¹⁵Henu akayili ana ili avekayi hulu vala woha ambau kupetela kuhola kwa kuhwa vakatemi matamilu yau yoha kupetela utumi.¹⁶Kwa hakika ngangati malaika vavayangatila. Badala yaki ayangatila vavelekeka vaka Abrahamu.¹⁷Kwa henu, ikayili lazima yombi ayayi ngati akaalongu vaki kupetela ndela hyoha, ili awezayi kuva kuhani Mkolongwa yoyili ni hutuma ni yaaminiko kwa hindu hyoha hyaka Chapanga, ni ili kwamba ayai ni uwezo wa kuwoha msamaha wa dhambi hya vandu.¹⁸Kwa sababu Yesu mwenehi akatesakiki, ni kulengakeka, ayili ni uwezo wa kayangatila vavalengakeka vala.

Chapter 3

¹Kwa hiyo, mwankongu vahuu, mwaashilika va kuloakeka wa kunani, muholalilayi Yesu, katumi ni kuhani Mkuu wa malangu witu. ²Akayili mwaminifu kwaka Chapanga yuka yoakahawile, ngati musa muakayelili muaminifu pia kupetela nyumba yoha yaka Chapanga. ³Kwa kuva Yesu akavengiki kuva ni heshima ikolongwa kuliku nyumba yenehi. ⁴Kwa kuva kila nyumba ichengakeka ni mundu fulani, lakini yola yuchenga kila chindu ni Chapanga. ⁵Hakika musa akayili muaminifu ngati katumi kupetela nyumba yoha yaka Chapanga, awohikayi ushuhuda kuhusu mambu yayapwaghakikayi wakatu wowu hiki. ⁶Lakini kristu ni mwema kupela uyema lelu wa nyumba ya Chapanga. Tenga nyumba yaki ngati yatikamulayi kanyata kupetela kijiamini ni fahari ya kujiamini. ⁷Kwa hiyo, ngati roho muhuhu mwapwaghila, lalenu, ngati yauyohanayi sauti yaki, ⁸Ukautenda ntima waku kuva ugumu ngati waisraeli muvakatendili kupetela kuhoka, kupetela wakati wa kulengakeka muchiholi. ⁹Ache chikayili chikai ambachu akatati vinu vakate kuniasi kwa kunilenga, ni chikayi, cha miaka arobaini, vakaweni matendu yangu. ¹⁰Kwa hiyo ngache na fuhishwi ni chizazi chechi nikapwayiti, "vahova kira kupetela mwooyu yau, ni ngache vahimanyi ndela hyangu. ¹¹Ni ngati vela minikalipii kupetela nyela yangu. ¹²Muyai mwaangalifu, akaalongu, ili kwamba ukahika kuva mtima muovu wangu kuamini kwaka yumu winu, ntima ambau ukapiti kutali ni Chapanga yuyi momi. ¹³Badala yaki, muhamasishayi kila lichova kila yumu ni nnjaki, ili kila pana ilohakika lalenu mtokulilayi ili kwamba yumu kati yinu akatendakeka kuva mgumu kukongakwekwa ni dhambi. ¹⁴Kwa maana tiyili taashilika vaka kristu ngati yatikamulanayi ni uthibiti witu kwa makili kupetela yombi kuhuma mwanzu hadi mwishu. ¹⁵Kuhusu ale liyomwili kupwaghika, "lalenu ngati yamuyohanayi sauti yaki mukaitenda mitima yinu kuva migumu ngati waisraeli muvakatendile chikai cha uasi." ¹⁶Ni akanani vanava vavakanjohini Chapanga ni kuasi Ngachevakayili woha vala ambau Musa akatekalongoha kuhuma kumisri? ¹⁷Ni akanani ambau Chapanga akatekahyomela kwa mwaka arobaini? Nga papamu ni vola vavakatendi dhambi ambau hyegha hyawu ikahwili akawanili pajangwani? ¹⁸Ni akanani vaalapili Chapanga kwamba ngavayingili muraha yaki, ngati vala ambau ngachevaka ntiiki yombi? ¹⁹Tunaona kwamba ngachevaweziki kuyingila katika raha yaki mambu ya kuto kuamini.

Chapter 4

¹Kwa hiyo tipalika kuva kamili ili kwamba kati yitu akakuva hata yumu yuawonekanayi kulepela kuhika ahadi hyakuendelea ya kuyingila kupetela pomulelu laka Chapanga. ²Kwani tiyili habari inyehe kupetela kupomolela kwaka Chapanga Levakatitangazili kwitu ngati waisraeli Muvakayili li naye. Lakini ujumbi howu ngacheukasaidii vala ambau vaukauyohini bila kulombihana imani kwa lene. ³Kwitu tenga, ambau tiyomwili kuamini tenga ndo miongoni tenatiyingilayi kupetela pumziku lela, ngati mupwagila "ngati minikalapile kwa nyela yangu, ngavayingili kupetela pumziku mwango. "Akavahiki ana, Ingawa mahengu yoha yakayalenganikihi yakayili yakamiliki kuhumila mwanzu wa undema. ⁴Kwani ayomwili kupwagha sehemu fulani kuhusu lichova la saba kupetela yoha yoakayatendiki." ⁵Kaveti ayomwili kupwagha, ngavayingili mu pumziko langu." ⁶Kwa sababu heyi, tangu pumziko laka Chapanga likali ni hakiba kwa ajili ya baazi kuyingila, ni tangu waisraeli vinawingi ambau vakayohini habali inyahi kuhusu pomulelu laki ngachevayingili kwa mambu ya kutokujihanela. ⁷Chapanga akavekiti kaveti lichova fulani lililohakikayi "Lalena" yombi akayonjukihi machova haya pakalongili kupetela Daudi, ambayu akapwaghiki kwa chika, furani baada ya yayapwaghikike pa kutumbulila, "lalenu ngati yamuyohanayi sauti yaki mkaitenda mitima yinu kuva mingumu." ⁸Kwa ngati yoshwi akapekikihi pumziko, Chapanga nga akapwaghiki panani ya lichova lengi. ⁹Kwa hiyo akali iyi sabato ya pumziku yeyivekakike kwa mambu ya vandu vaka Chapanga. ¹⁰Kwani yoyingila kupetela pumziku laka Chapanga yombi mwenehi ni yombi apomuliki kupetela ni matendu yaki. ¹¹Kwa hiyo tiyayi ni shauku ya kuyingila kupetela pumziku lela. Ili kwamba akakuva yunahaukayi kupetela aina ya uasi wovakautendiki. ¹²Kwa maana lilovi laka Chapanga liyi womi ni liyili ni makili ni hyili ni ukali kupeta upaka wowoha uyili ni makali kuveli. Ni kuyocha hata kuhikili kugavanya abaho liliweza kumanya fikira hya niayaki. ¹³Njeta cheachiwombiki chechilihiki kupetela pamibi yaka Chapanga. Badala yaki, kila chindu ni dhahili ni wazi kwa mihu yaka yumu ambayu nilazima tiwohayi hesabu. ¹⁴Badayi kuyii ni kuhani mkuu yoakayingili kunani kupitela. Yesu mwana waka Chapanga, kwa uimara tikamulilayi imani hyitu. ¹⁵Kwa kuva ngachetiyeleli ni kuhani mkuu ambayu ngacheweza kuhisi huruma kwa mambu ya udhaifu witu, Lakini yombi ambayu kwa ndela hyoha akuva vandenga ngati tenga, isipokuwa yombi ambaya ngacheyili ni dhambi. ¹⁶Nitihikayi kwa ujasiro katika chiteu cha enzi cha neema ili kwamba tiyopai rehema ni kupata neema ya kutiyangatila chikahi cha hitaji

Chapter 5

¹Kwani kuhuni mkuu yoahauliki kuhuma mukati mwa vandu, ahauliki kuyema badala yau kupetela hindu hihihusiana ni Chapanga ili awezayi kuwoha kwa papamu zawadi nidhabihu kwa ajili ya dhambi. ²Aweza kujishughulisha kwa upole ni vang'ang'a ni vabishi kwa kuva yombi mweni pia ahyongwiki ni udhaifu. ³Kwa sababu ya ale, ayili ni wajibu wa kuwoha sadaka kwa ajili ya dhambi hyaka ngati mutendela kwa dambi hya vandu. ⁴Ni njeta mundu yuna atolayi heshima aye kwa ajili yaki mweni, lakini ni baada yaki, lazima alohakikayi ni Chapanga, ngati muakayelili haruni. ⁵Hata kristu ngache akjikihi heshima mweni kwa kujitenda mweni kuva kuhani mkuu, badala yaki, Chapanga akapwaghiti kwaki, "wenga ndo wamwanangu lalenu niyili na atati vaku." ⁶Ni ngati muapwaila kaveti sehemu hyengi "Wenga wakuhani milele badala ya mfumu melkizedeki." ⁷Wakati wa kipindi chaki kupetela hyegha, akaloviki ni kulovela, akandoviki Chapanga kwa maholi kwaka yombi yoweza kuwokola kuhuma nzu nyihwa, kutoka ni unyenyekevu kwaka Chapanga alisikia. ⁸Ijapokuva akayili mwana, akajiwotiki kwaka mambu yayantesikayi. ⁹Vakankamilishi ni kwa ajili aye akatendiki kwa kila mundu yoamini kuva ndandi ya wokohi wamilele. ¹⁰Kwa kutengakeka ni Chapanga ngati kuhani baada ya zamu ya melkizedeki. ¹¹Tiyili ni yanawingi yakupwagha kuhusu Yesu, lakini ni vigumu kundandila kwa kuva mwenga mwa avivu va kuyohanela. ¹²Ijapo kuva chipindi chenjeni atipalikayi kuva tavalimu, tiyili ni muhimu wa mundu kumbola mawolu ya awali ya kanua hya lilowi laka Chapanga. Muhitaji mahiva ningi chilevi chigumu. ¹³Kwa kuva yoyoha yokunywa maziapela ngacheyili ni uzoefu kupetela ujumbi wa haki, kwa kuva wakati vana. ¹⁴Kwa upandi wongi, chilevi chigumu ni Chavandu vazima, vala ambau kwa sababu ya uzoefu wau kupetela kutofautisha haki ni ubaya vawoliki kumanya manyahi ni mahakau.

Chapter 6

¹Kwa hiyo, ngati tichilakiti chituliwoliki pakutumbulila kuhusu ujumbi waka Kristu, tipalika kuva ni juhudi kuelekea muu ukomavu tikakuva kaveti misingi ya teba kuhuma katika mahengu yanga womi ni imani kupetela Chapanga. ²Wala misingi ya ubatizu, ni kuvavekela mawoku, ufufuni wa vavahwili, ni hukumu ya milele. ³Ni yatitendayi ache ngati Chapanga yawohayi ruhusa. ⁴Kwa kuva ngaiwezikani kwa vala ambau vakaipatiki nulu pakutumbulila, ambau vakawanjiki chipawa cha kunani, ni kutendekeka kuva vashilika vaka roho muhuhu, ⁵Niambau vakawonjiki uroyahi wa lilovi laka Chapanga ni kwa makili ya Chikai chechihika. ⁶Ni kisha vakahawiki - ngachewezekana kwaakelelahua kupetela toba, aye ni kwa mambu vashulubisha mwana waka Chapanga mara ya kaveli kwa nafsi hyaho, nikutenda kuva chindu cha dhihaka pawaka. ⁷Kwa kuva ndema, yiyi yopiki ihula Honyahi mala kwa mala panani yaki, ni Ikawoiki chilevi muhimu kwa avava vavakatendiki lihengu kupetela ndema, vayopa baraka kuhuma kaka Chapanga. ⁸Lakini ngati yaiyai iveleka mihani magugu, ngache iyili kaveti ni samani ni iyili katika hatali ya kulaaniwa, mwishu waki kukomakeka. ⁹Ijapo kuva tilongela ana, maka akechi tetipalini, Aishawishika ni mambu manyahi yakuhusu wakohe. ¹⁰Kwa kuva Chapanga nga dhalimu mpaka ayewayi lihengu limu ni kwa kupala kumulangihi kwa ajili ya lihina laki, kupetela ale mukaatumikii vavaa mini ni mkona mkali mtumika. ¹¹Ni titokolela sana kwamba kila yumu winu awezai kulangiha bidii yela yela mpaka pamwishu kwa uhakika wa ujasili. ¹²Ngachetipala muyai mwaavivu, lakini muyai mwaafuasi wa vala vavalisiki ahadi kwa sababu imani ni uvumilivu. ¹³Kwa maana Chapanga pakampekihi Abrahamu ahadi, akate kulapa kwa nafsi yaki, kwa kuva ngaakalapiki kwaka yongi yoyola yola yuyili nkolongwa kuliku yombi. ¹⁴Akapwaghiti, hakina yani kubalikaye, ni yani yanjukihayi luvelehu lwaku zaidi. ¹⁵Kwa ndela aye Abrahamu akayopiti chela chivakahaidi baada ya kulendela kwa uvumilivu. ¹⁶Maana vandu valapa kwaka yombi yuyili mkuu kuliku wombi, ni kwau ukomu wa kubishana koha ni kulapa kwa kuyathibitisha. ¹⁷Wakati CHapanga paamwili kulangiha kwa pawaka zaidi kwa valithi va ahadi kusudi laki linyahi langakubadilika akathitisha kwa kulapa. ¹⁸Akatendiki vela ili kwa hindu hivelu hyanga kuweza kubailika, amabahyu kupetela hyene Chapanga ngache aweza kupwagha palongi yitu. ¹⁹Tiyinau ujasili ngati nanga imala ni yakutegemea ya rohu hyitu ujasili ambau nyingila sehemu ya mukati kuhyetu pa panzia. ²⁰Yesu akayingili sehemu yela ngati mulongohi witu, ayomwili kutendeka kuhani mkuu hata milele baada ya umbali mbali waka melkizedeki.

Chapter 7

¹Ikayili ana mekizedeki, mfalmi wa sehemu, kuhani waka Chapanga yuyili kunani, yuakaketangini ni Abrahamu akalawuka kuhuma kwaakoma vafalmi ni akabadiliki. ²Abrahamu akampekihi Chimu ya kila chindu cha akayili achetekiti Lihana laki melkizedeki "mfalmi wa haki" ni pia mfalmi wa selemu" ambayu ni mfalmi wa amani."

³Ngacheayili ni atati, ngache ayili ni amawu, ngache ayili ni vazazi ngacheayili ni pakutumbulila lichova wala mwishu wa matawilu yaki. Baada yaki abakila kuva kuhani milele, ngati mwana waka Chapanga. ⁴Henu muholaliayi jinsi mundu ayo mwayelili mkuu. mmbeleka witu Ibrahimu akampekihi chimi ya kumi ya hindu hinyahi hyekahitoliki kukonde. ⁵Ni hakika, ukoo wa walawi vavayopiki ofisi hya chikuhani vakayili ni amli kuhuma mu shelia kukusanya chimu ya kumi kuhuma mwa vandu, ambau ni, kuhuma kwa waisraeli vayau, papamu ni kwamba woha, pia, ni ukoo kuhumila kwaka Ibrahimu. ⁶Lakini melkizedeki, ambayu ngache akayii ni ukoo kuhuma mu walawi, akayopiki chimu chimu ya kumi kuhuma kwaka Ibrahimu, ni akambaliki, yombi yoakayili ni ahadi. ⁷Pana ngacheikanahika kwamba mundu nchoku ngache abalikiwi ni nkologwa. ⁸Kwa jambu ale mundu yunaayopayi chimu cha kumi yahwahi hichova limu lakini kwa jambu lenge kaveti yuayopiki chimu ya kumi, kwaka Ibrahimu ngati vaelakizi ngati muatamila. ⁹Ni kwa namna ya kupwagha, lawi muayopalaliki chimu ya kumipia akalepiki chimu ya kumi kwaka Ibrahimu. ¹⁰Kwa mambu lawi akayili kupetela hiwunu hya atati vaki Ibrahimu chikai melkizedeki paaketangani ni Ibrahimu. ¹¹Henu ngati ukamilifu akawezakii kupetela ukuhani wa lawi. henu pahi yaki vandu vayopa sheria. Kukayili ni hitaji wole zaidi kwaka kuhani yongi kuyinuka badala ya mfumu waka meikizedeki ni ngati kulohakeka badala ya mpangalihayi waka haruni? ¹²Kwa hiyu ukuhani ngati yaubadilikayi, ni lazima sheria niyombi kubadilika. ¹³Kwaka yumu ambayu mambu aya yakapwaghakiki kuhusu kabila lengi, kuhuma kwaki ngache ayili yuhudumili madhabahu. ¹⁴Henu ni wazi kabisa bambu akahumiti katika katiika yuda, kabila ambalu musa ngache akatajiti kuhusu makuhani. ¹⁵Ni aya yatipwagha ni wazi hasa ngati yaiyai kuhani yongi yahumulayi kwa mfanu waka melkezedeki. ¹⁶Kuhani ayo wanyuhani nga yumu ambayu ayili kuhani panani ya msingi wa sheria hyehihusini ni uvelakeku waka mundu, lakini kupetela msingi wa makili ya matamilu yanga kuweza kuyonangeka. ¹⁷Henu malembu yaya shuhudia kuhusu yombi. "wenga ni wakuhani milele baadala ya mfumu melkizedeki." ¹⁸Kwa kuva amri yeyilongulili ikavekakiki kukehi kwa sababu ikayili zaifi ni ngache ifai. ¹⁹Henu sheria ngache yatendiki Chochoha chechi kamiliki. ispokuva kukayili ni ujasiri unyahi mu yana patihaghelela Chapanga. ²⁰Ni ujasiri awo unyahi ngachehumili pasipo kulongela kilapu, kwa ale makuhani vangi ngache vatoliki Chilapu chochohalakini. ²¹Lakini Chapanga akatoliki kilapo chikahi papwagha kuhusu Yesu, Bambo alapiki ni ngabadilishi mayasu ghaki wenga ni kuhani wa hyaka". ²²Kwa lenelu Yesu kave ahikiti kuva zamana yi liaganu bola. ²³Kwa chakaka nyiwa ihivalaki makuhane kulamula hyaka, yene ni ndava vakavi makuhani vanawingi, yumu badala yi yongi. ²⁴Nambu maghambu Yesu atama ni hyaka, ukuhani waki ngacheubalilika. ²⁵Kwa vela yombi kave aweza ku ukamilifu kuyomulikela kuvakombola vavunhegehe mlungu kupete kwaki, ndava yombi atama daima kwi kulova kwa ajili yawo. ²⁶Kwa vela kuhani nkologu wu utundu wonowu astahili kwito. Wanga ni zambi, mahakau, nnyahi, yovuntengiti kuhuma kwi vana zambi, ni avi kunani kupeta mbengu. ²⁷Yombi ngacheakavi ni mapaliho, mfanu wu makuhani wa kolongu, kuwoha zabihu kila iyova, kulongulela kwi zambi hyaka mweni, ni baadaye zambi yi vandu. Akatenditi vela mala yimu kwi woha, paliwoha yombi mweni. ²⁸Kwi sheria avaveka vandu zaifo kuva makuhani vakolongu, nambu lilovi li kilapu, lelahika badili yi sheria, akambekiti kuva mukamilifo wi hyaka.

Chapter 8

¹Henu kuyichindu ambachi tipwagha ni ache tiyili ni kuhani Mkuu yuakatemi pahi katika chiwoku cha malelelu cha chiteu cha enzi kunani. ²Yombi ni katumitumi kupetela mahali pahuhu, Hema la Chakaka ambalu Bambo alivekiti, nga mundu yoyoha wa kuhwa. ³Kwa maana kila kuhani mkuu avekakiki kuwoha zawadi ni dhabihu, kwa hiyu ni muhimu kuva ni Chindu cha kuwoha. ⁴Henu ngati kristu akayili panani ya ndema, yombi nga akayili kuhani kupeta hapa. Kwa kuva vakayili tayali vala vavawohiki hipawa kulengana ni sheria. ⁵Vakahudumwi chindu ambachu chikayi nakala ni chihwali cha hindu hya kunani sawa ngati musa paakanyakiki ni Chapanga chikai Chapalikayi kuchenga hema. "Lola" Chapanga apwagha, "kwamba mulengenekihayi kila chindu kulengana ni muundu munikulangihi panani ya chitombi." ⁶Lakini henu kristu ayopiki huduma inyahi sana kwa sababu yombi mpatanishi wa aganu linyahi, ambalu linyamwili kuimalishwa kwa ahadi inyahi. ⁷Henu ngati aganu la kutumbulila ngati kayili ni mahoku ndupi nga kukayili ni haya ya kupalapala agani la kaveli. ⁸Kwa kuva chikai Chapanga paakahumbuli mahoku kewa vandu akapwaghiti. "lolayi machova yahika, apwagha, Bambu, chikai chinanilengenekihani aganu la nyuani papamu ni nyumba ya israeli ni nyumba ya Yuda. ⁹Ngalikuvi ngati aganu linakatendiki papamu ni akatati vau lichova ambalu nikaatohiki kwa chiwoku kwa alongoha kuhuma kundema wa misri. kwakuva ngachevakaendali, katika aganu langu natu ngache nikajaliki kaveti apwagha Bambu. ¹⁰Kwa kuva ale ndo aganu yanilitendayi mu nyumba ya israeli baada ya machova hayo, apwagha Bambu yanivekayi sheria hyangu mumahola lelu yau, ni yanhilembayi mumitima yawu. Yaniyai na Chapanga wau, niwombi ya vayai Vanangu. ¹¹Ngavawolini kila yumu ni jilani yaka, ni kila yumu ni nndongu, waki yapwaghayi, mmanyai. Bambu "Henu wo ha yava ni manyayi nenga kuhuma nchoku mpaka nkolongwa wau. ¹²Henu yanilangihayi rehema kupetela matendu yau yanga haki, ni ngani hikomboki dhambi hyau kaveti." ¹³Kwa kupwagha "Nyuni, "alitendiki aganu la kutumbulila kuva kuukuu. Niheli ambalu alitangizi kuva kuukuu Liyili tayali kuwohakeka.

Chapter 9

¹Henu hata aganu la kutumulila likayili ni sehemu ya ibada pani pandema ni talatibu hya ibada. ²Kwani mu hema kukayili ni chumba vachiandi chumba cha kunja, palohakikayi pamalu pahuhu. katika eneu lene pakayili ni kinora cha nyali, meza ni mikati ya ulangihu. ³Ni kuhyetu ya panzia la kaveli kukayili noi chumba chengi, pakalohakiki pamalu yahuhungani. ⁴Mukayili madhabahu ya dhahabu kwa kufukizia uvumba. Pia mukayili sanduku la aganu, ambalu likayili lichengakiki kwa dhahabu pe Mukati yaki mukayili ni bakuli dhahabu liliyili ni namna ndonga yaka haruni yemeliti mahamba, ni hyela hya mawu hya aganu. ⁵Panani yasanduku la aganu muambu wa maserafi wa utukufu uhyekalili mapapanilu yau palengi ya chiteu cha upatanishu, ambachu kwa heni ngache tiweza kulanda kwa kina. ⁶Baada ya hindu hehi kuva hiyomwili kuandaliwa, makuhani kawaida vayingila kuchumba cha kunja cha hema kuwoha huduma hyao. ⁷Lakini kuhani mkuu ayingila chumba cha kavelichela mala yumu kila mwaka ni bila kukotoka kuhoha dhabihu. kwa ajili yaki binafsi, ni kwa dhambi hya vandu hyavaliki panga kusudia. ⁸Rohu muhuhu ashuhudia kwamba, ndela henu ya pamalu pahuhu zaidi pakali ngache pahye kamwiki kwa vela ywla hema ya kutumbulila likalui liyema. ⁹Ale ni kielelezu cha henu. Hyoha zawadi ni dhabihu ambayu awohakiki sayeni ngache hiweza kukamilisha dhamili yaka yoabudu. ¹⁰Ni hyakula ni hinywaji kanjika hiunganishwi ni kupetela namna ya mbalmbali ya ibada ya kujiwolola. Hyoha hehi hikayili mbolimboli ya hyegha hyeyikayili vaniandii hadi ihikayi amri ya nyuwani yinaivekakikayi pamalu yaki. ¹¹Kristu akahikiti ngati kuhani mkuu wa mambu manyahi ambayu yahikiti. Kupetela ukuu ni ukamilifu wa hema kuu ambayu ngacheyatendakiki ni mawoku ya vandu, ambayu nga vapandema wombo wowuwombaliki. ¹²Ikayili nga kwa mwahi wa mmbuhi ni nilitoli, bali kwa mwahi waki mweni kwaba kristu akayingili pamahali pahuhu zaidi mala yimu kwa kila yumu ni kutihakiki wokohi witu wa milele. ¹³Ngati kwa mahi wa mbuhi ni mafahali ni kulongalelwa kwa malihu ya litohi katika vala vangasafi vavatengiki ni Chapanga ni kutenda hyegha hyau wichu ¹⁴Wo nga zaidi sana mwahi waka kristu ambayu kupetela Roho wamilele akajiwohiki mweni bila mawaa kwaka Chapanga, kuwolola dhaila hyitu kuhuma mahengu mafu kumtumikila Chapanga yoyili womi. ¹⁵Kwa sababu yene, kristu ni ujumbi wa aganu lanyuani. Yene ndo sababu nyihwa yalekiti hulu wohu vavayili va aganula kutumbulila kuhuma katika hatia ya dhambi hyau, ilikwamba wohu vavalokiki Chapanga vawezayi kuyupa ahadi ya ulithi wauwa milele. ¹⁶Ngati kuyili aganu lilidumu, ni lazima kuhakikishwa kwa nyihwa yaka mundu yola yualitendiki. ¹⁷Kwani aganu likuva ni makili pamalu payapitilila nyihwa, kwa sababu ngacheyayili makili chikayi valivekiti bila Mwahi. ¹⁸Henu hata te aganu lela la kutumbulila likayili valivekiti bila mwahi. ¹⁹Chikayi musa paakayili awohiki kila agizu la sheria kwa vandu wohu, akatohiki mwahi wa ng'ombi ni mbuhi, papamu ni machi chitambala chikeli, ni hisopo, ni kwalongela gombo lenihi ni vandu wohu. ²⁰Kaveti akapwaghiti, awo ndo mwahi wa aganu ambayu Chapanga apekihi amuri kwinu. ²¹Katika hali yalayela, akaulongalili mwahi panani ya hema ni hyombu hyoha hyehitumikaye kwa huduma ya ukuhani. ²²Ni kulengana ni sheria, karibu kila chindu chitakaswa kwa mwahi. Panga kuyitila mwahi njeta msamaha. ²³Kwahiyu ikayili lazima kwamba nakala ya hindu hya kunani sherti hiwolikayi kwa ayeyi dhabihu ya hinyama. Hata vela, hindu hya kunani hyeni hipalikahikuwoloheka kwa dhabibu yeyiyili bara zaidi. ²⁴Kwani kristu ngache akayingili pamalu ya huhu sawa papatendikiki ni mawoku, ambayu ni nakala ya chindu halisi Badala yaki akayingili kunani yeni, pamalu ambapu sayenu ayili palongi ya pamihu ya Chapanga kwa ajili yitu. ²⁵Ngache ayingili kolakola kwa ajili kujiwoha sadaka kwa ajili yaki mara kwa mara ngati muatendela kuhani mkuu, ambayu angila pamulu ya huhu zaidi badala ya mwaka papamu ni mwahi waka yongi. ²⁶Ngati vela ikayili Chakaka, basi akaiyili lazima kwaki kuteseka mala yanawingi zaidi kuhumila mwanzu wa ndema lakini henu ni mala yimu hadi mayomokelu ya miaka yeajihyekamwile kuwoha dhambi kwa dhabihu yaki mwenihi. ²⁷Ngati muiyelili kwa kila mundu kuhwa mala yimu, badala ya yana ihaka hukumu, ²⁸Ndo velavela kristu niyombi ambayu akawohakiki mala yimu kuhiwoha dhambi hya vanawingi, yapitalilayi mala ya kaveli, nga kwa kusudi la kushughulikila dhambi, bali kwa wokohi wa vavandendela kwa saburi.

Chapter 10

¹Kwa vela sheria ni chihwili cha mambu mema yayahika, nga yola yayayili ni uhalisi. Sheria kamwi ngaiwezi kwa kamilisha vala ambao vavaheghelela Chapanga kwa ndela ya dhabihu hyela mambu makuhani vakayendalili kuwoha mwaka badala ya mwaka. ²Au hyengi kaveti dhabihu heyi ngaikaweziki kuwohakeka? Kwa kigezun ache valovelola, vakayayi vawoluliki mala yimu, ngavakayili ni ungamuho zaidi wa dhambi, ³Bali kupetela dhambi ahye kuyili ni ukumbushu wa dhambi hyehitendakiki mwaka baada ya mwaka. ⁴Kwa kuva ngacheiwezekana kwa mwahi wa mafalisayo ni mbuhi kuhiwoha dhambi. ⁵Chikai kristu pakahikiti pandema, akapwahiti, ngache mwatokulili mawoheluau dhabihu, badala yaki, mukaandi hyegha kwa ajili yangu. ⁶Ngache mkayili ni samani kupetela mawohelu hoha ya kutekeleza au dhabihu kwa ajili ya dhambi. ⁷Kwisha nikapwaghiti, lola, apa niyatenda mapalilu yaku, Chapanga, ngati mualembili kuhusu nenga kupetela gombo". ⁸Akapwaghiti ngati muyapwaghakile panani hapa. Ngache mwatolili dhabihu, au mawohelu, au sadaka ya kuteketezwa kwa ajili ya dhambi, wala ngache muakaweni Luyeku mukati yaki "dhabihu ambahyu hika wohakiki kulingana ni sheria. ⁹Kisha akapwaghiti, lola, niyili apa kutenda mapalilu yaku. "Avekiki kukehi taratibu hyehiyili hya kutumbulila ili kuimalisha hya kaveli hyela hya kaveli. ¹⁰Kupetela taratibu hya kaveli, tiyomili kuhohakeka kwaka Chapanga kwa mapalimu yaki kupetela kujiwoha kwa hyegha yaka Yesu kristu mala yimu kwa chikai choha. ¹¹Ni Chakaka, kila kuhani ayema kwa huduma lichova kwa lichova, pawoha dhabihu yelayela, ambayu, kwa hyohyoha, kamwi ngahikaweziki kuhiwoha dhambi. ¹²Lakini baada ya kristu kuwoha dhabihu mara yimu kwa dhambi milele yoha, akatemi chiwoku cha malelelu waka Chapanga. ¹³Alendela mpaka maadui vaki vayeghilayi pahi ni katenda chiteu kwa ajili ya mawolu yaki. ¹⁴Kwa kuva kwa ndela ya wohelu limu livakamilishi milele vala ambau vatengiti kwa Chapanga. ¹⁵Ni roho muhuhu pia ashuhudia kwitu, kwakuva kwanza akapwaghiti. ¹⁶Ale ni agano linalitendayi papamu ni wombi badala ya machova haya, apagha Bambu yanivekayi sheria hyangu mukati ya mitima yau, ni yani hilembayi katika hakili hyau. ¹⁷Kisha apwagha, "ngavahikomboki kaveti dhambi ni mahengu hyau mafu". ¹⁸Henu malu papayili ni msamaha kwa ava, ngache iyili kaveti dhabihu yoyoha kwa ajili ya dhambi. ¹⁹Kwa hiyu, mwalongu, tiwona ujasili wa kuyingila pamalu ya huhu kwa mwahi waka Yesu. ²⁰Aye ni ndela ambayu aihowili kwa ajili yitu kwa ndela ya hyegha yaki, nyuwani ni hai yeyipetela mu punzia. ²¹Ni kwa sababu tiyinaku kuhani mkuu panani ya nyumba ya Chapanga, ²²Ni tiheghelela ni mtima wa Chakaka katika utimilinu wa uhakika ni imani tiyili ni mitima yeyi longaliwi safi kuhuma uovu wa dhambi ni kuva ni hyegha hyitu hihiwoluliki kwa machi safi. ²³Basi ni tikamulilayi kwa uthibiti kupetela aganu la ujasiri wa tumaini litu bila ya kung'anambuka, kwa sababu Chapanga yohaidi ni mwaminifu. ²⁴Ni lazima tiholahlayi maana ya kunjenela mtima kila yumu kupala ni mahengu yanyahi. ²⁵Ni tikakotoka kukusanyika papamu, ngati muvatenda vangi. Badala yaki, tiyeghilanayi mtima kila yumu zaidi ni zaidi ngati mumulolela lichova liheghelela. ²⁶Ngati yatitendayi makusudi kuyendela kuhenga dhambi badala kuva tiyopiki elimu ya Chakaka, dhabihu yenga ya dhambi nga ihighalili kaveti. ²⁷Badala yaki, kuyili tarajiu lakanjika la hukumumu ya choghohi, ni ukali wa motu ambau unawateketezayi maadui va Chapanga. ²⁸Yoyoha ambayu aikaniki sheria yaka Musa ya hwayi bila rehema palongi ya ishuhuda wa mashahidi vaveli au vatatu. ²⁹Chiwangu chaleku zaidi cha adhabu uholalela chechipalika kwaka kila yumu ambayu anzaliwi mwana waka Chapanga, yoyoha youtendili mwahi wa aganu ngati chindu changa uhuhu mwahi wa aganu ngati chindu changa uhuhu, mwahi ambau kwayu akavekatiki wakfu kwaka Chapanga yoyoha ambayu antukini Roho wa neema? ³⁰Kwa kuva timanya yumu ambayu akapwaghiti, kiasi ni changu, yanilepayi." Ni kaveti "Bambu yaahukumwayi vandu vaki." ³¹Ni jambu la kuyoghohi mundu kuhaukili kupetela mawoku yaka Chapanga yoyili womi! ³²Lakini kombukayi machova yayapetiki, baada ya kunjehela kwinu nuru, ni jinsi wole mkaweziki kuyavumulia mapotakeku makali. ³³Mkayili muvekakiki wazi katika dhiahaka ya matukanu ni matesu, ni mkayili mwaashilika papamu ni vala vavapetili matesu ngati haya. ³⁴Kwa kuva mkayili ni ntimu wa huluma kwa vana vavakayili vakakongakiki, ni mkayopiki kwa luyeku adhabu ya urithi winu, mkamanyi kwamba mwenga mwaveni mukayili ni urithi bara ni wakudumu milele. ³⁵Kwa heyu mkalekela ujasiri winu, wowuyili ni zawadi kuu. ³⁶Kwa kuva ipaliki uvumilivu, ili kwamba mpatayi kuyopalela ambachu Chapanga achihaidi, baada kuva kuyomwili kuhenga mapalilu yaki. ³⁷Kwa kuva baada ya chikayi chichoku, yumu yuhika yahikayi Chakaka ni ngakavile. ³⁸Mweni haki wangu yatamayi kwa imani ngati yakelukayi kunyama, ngambendeze wi ni yombi. ³⁹Lakini tenga nga ngati vala vavakelukili kinyumi kwa kuangania. Badala yakitenga ni baadhi ya vala tetiyili ni imani ya kuhilenda roho hyau.

Chapter 11

¹Henu imani ni hakika yayi naye munda chikai ahovalela chindu fulani kwa ajili ujasiri. Ni hakika ya chindu ambachu akali ngachechiwonakini. ²Kwa sababu aye akahokolu yit vakalithi bitishi ³Kwa imani yau. Kwa imani yafimanyayi kuwa ndema ukawombakiki kwa amri yaka Chapanga ili kwamba chela chechiwonekana ngachevalenganakili kupetela nihindu ambahyu hikayili hiwonekana. ⁴Ikayili kwa sababu ya imani kwamba habili akammbohili chapanga sadaka ya yeyipaliki kuliku mukatendili kaini. ikayili nikwa sababu aye kwamba akasifiwi kuwa yoyi ni haki. chapanga akansifili kwa sababu ya zawadi hyakaletiki. kwa sababu aye habili akona apwagha, ingawa ahwili. ⁵Ikayili kwa imani kwamba Enoko akatolakiki kunane ni ngacheweni nyihwa".Ngacheawonakini, kwa sababu Chapanga akantoliki" kwa vela ikapwaghiki panani yaki kuwa akapalakiki ni Chapanga kabla ya kutolakeka kunani. ⁶Panga kuwa ni imani ngaiwezekani kumpendaza Chapanga lazima aaminayi kwamba Chapanga atama ni kwamba apekeha zawadi vala vavampalapala. ⁷Ikayili ni kwa imani kwamba Nuhu. akayi aonyakiki ni Chapanga kuhusiana mambu ambayu ngacheyakayili yawonakini, kwa heshima yaki Mungu akatenganizi safina kwa ajili ya kuiwokoha familia yaki. kwa kutenda ana, akauhukumwi ndema ni akayili mrithi wa haki ambayu ihika kupetela imani. ⁸Ikayili ni kwa imani kwamba Ibrahimu. paakalohakiki akayeghilini kuyenda malu ambapu ipalakikayi kuyopa ngati urithi. Akawokiti bila kumanya malu wali yakayili ⁹ayenda. Ikayili ni kwa imani kwamba akatemi katika ndema wa ahadi nga nngeni. Atamikayi mu mahema papamu ni Isaka ni yakobo, Varithi vayaki va ahadi yela yela. ¹⁰Aye ni kwa sababu akaholalili kupata muchi ambau yua ubuniki ni yuchenga waki akaayili ni Chapanga. ¹¹Ikayili kwa imani kwamba Ibrahimu, ni Sara mweheni, vakayopiki makili ya kutonga ndumbu ingawa vakayili vazee sana, kwa kuwa vakandoviki Chapanga kuwa muaminifu, ambayu akaahaidi mwana wa chikambaku. ¹²Kwa hiyu pia kuhuma munda ayo yumu ambayu akayili aheghalili kuhwa vakavelakiki vana vanga kuvelangeka. Vakayili vanawingi ngati ndondwa hya kunani ni vangi ngati mbeyu hya uhanga katika pandema ya bahari. ¹³Ava wohi vakahwili kupetela imani panga kuyopa ahadi. Pasipu kuwa vakayili vahiweni ni kuhilengalela kwa patali, vakakihiki kwamba vakayili ghayeni ni vapetaji panani ya ndema. ¹⁴Kwa vala vavapwagha mambu ngati aya vavekiti bayana kuwa vapalapala muchiwau wenehi. ¹⁵Kwa ohakaka, ngati akavayili vaholalela ndema ambayu kwayu, vakahumiki ikayili ni nafasi kukelauka. ¹⁶Lakini ngati muiyelili, vatokolela ndema uyili bala, ambayu ni ya kunani kwa henu awona ihoni kulohakeka Chapanga wau. kwa kuwa atayalishi muchi kwa ajili yau. ¹⁷Ikayili ni kwa imani kwamba Ibrahimu baada ya kulengakeka, akammbohika Isaka. Ndo, yombi ambayu akayopiki kwa luyeku ahadi, akambohiki mwanawaki wa kanjika. ¹⁸Ambayu panani yaki ikapwaghakiki, "Kuhuma kwa Isaka luveku lwaka ya lulohakikayi" ¹⁹Ibrahimu akamanyi kwamba Chapanga akayili ni uwezu wa kuhyoa Isaka kuhuma katika vavahwili, ni kwa kulongela lugha ya maumbu akayopiki. ²⁰Ikayili ni kwa imani kwamba Isaka akambaliki yakobu ni Esau kuhusu mambu yayahika. ²¹Ilikuwa ni kwa Imani kwamba yakobu paakayili katika hali ya kuhwa, akambaliki kila yumu va vana vaka Yusufu. Yakobu akasaliki, ayeghamili pamani ya ndonga yaki. ²²Ikayili ni kwa imani kwamba Yusufu chikai chaki cha mwishu chikaheghalili, akapwahiti jinsi yakuwoka vana va Israeli kumisri ni kwaagiza kutola papamo ni wombi ihupa hyaki. ²³Ikayili ni kwa imani kuwa musa, pavelakiki, akahikiki kwa mwehi atetu ni vazazi vaki kwa mambu vakambweni kuwa mwananeki yoakayili mwahi, ni ngache ikayohwihi amri yaka mfalmi. ²⁴Ikayili ni kwa imani kuwa musa, paakayili munda muzima, akakaniki kundoha mwana wa kamwali waka Farao. ²⁵Badala yaki, akahawili kushiliki matesu papamu ni vandu vaka Chapanga badala ya kuhekalala anasa hya dhambi kwa chiakai. ²⁶Akahokalihili ihoni ya kunjengalela Kristu kuwa utajili ukolongwa kuliku hazina hya kumisri kwa kuwa akakaziki mihu yaki kupetela zawadi ya chikai chachehika. ²⁷Ikayili ni kwa Imani kuwa musa akahumiki kumisri akaholili nyela yaka mfalmi, kwa kuwa akavumili kwa kulolakeka kwa ywanga kuwonekana. ²⁸Ikayili ni kwa Imani kuwa akatemi pasaka ni kundongalela mwahi, kuwa muyonanga mbelakeka wa kutumbulila akaweza kugusa va velakeka va kutumbulila wa chikambaku wa Israeli. ²⁹Ikayili ni kwa imani kwamba vakapetiki mu Bahati ya sehemu ngati mu ndema chikai vamisri pavalengiti kupeta, vakamilakiki. ³⁰Ikayili kwa imani kuwa ukuti wa yeriko akahawiki pahi, baada ya kuhyogolota kwa machova saba. ³¹Ikayili ni kwa imani kuwa Rahabu kahaba yola ngachiahusile papamu ni vangakunjohanela, kwa sababu akayili ayopalili vapelelezi ni kaveka wichu. ³²Ni nipwaghayi kike zaidi? maana chikai ngache chitosha kusumulila yaka Gidioni, Barak, Samsoni, Yeftha, Daudi, Samweli ni manabii. ³³Ambau kupetela imani vakahishindiki falme, vakahengiti haki, ni vakayopiki chadi vakahivalikiii milomu ya mahimba. ³⁴Vakahimiki makili ya motu, akayepiti ncha ya Lipanga, vakaponyakiki kuhuma katika magonjwa, vakayili mashujaa kungundu, ni vakasababisha majeshi yanawingi kutila. ³⁵Akambomba vakayopalili vavahwili vau kwa ndela ya ufufuu. ³⁶Vangi vakatesiki, bila kuyetakela kulekakeka hulu ili kwamba vawezayi kupata uhyovalelu wa ufufuu uuyili bora zaidi. Vangi vakatesakiki kwa kalongama ni kwapulika, naam, hata kwa kukongakeka ni

kuvekakeka mujela. ³⁷Vakaapandiki mawu. Vakadumiliki hipandi kwa misumenu. Vakaakomiki kwa upanga. Vakapiti kwa hingokoluha kandoe ni hingokolu hya mbuli vakayili vahitaji vapitayi katika mapotakeku ni kahengela mabaya. ³⁸(ambayu ndema gacheyapalaliki kuva naye), vahangayika muchiholi, muhitombi mumapangu ni mu mawomba ya ndema. ³⁹Ingawa vando wote wa vakayetakaliki ni Chapanga kwa sababu ya imani yau, ngache vayopiki cheakahaidi. ⁴⁰Chapanga akalongulili kutipekela chindu chechiyili bora, ili kwamba bila tenga nga ikawezakini kukamilishwa.

Chapter 12

¹Kwahiye, kwa kuwa vatekutihyongolola ni lihindu likolongwa la mashaidi, tilekilayi kila chindu chichilemiki papamu ni dhambi ambayu itiyogholota kwa ulahisi. Titapulayi mbelu kwa sabari kupetela mashindanu yayavekakiki palongi yitu. ²Tulonguhayi mihu yitu kwaka Yesu, a yoyili mtumbulila ni yoyumwili kutimiza imani yitu, ambayu kwa ajili ya luyeku luluvekakiki palongi yaki akayetakili msalaba akaizaliwi ihoni yaki, ni akatemi pahi chiwoku cha malelelu wa chiteu enzi chaka Chapanga. ³Maana muholalilayi yombi yoyili yoyetakili malovi ya chuki kuhuma kwa vavayili ni dhambi zidi yaki mwenehi ili kwamba mukahika kutonda au kuzimia mitima yinu. ⁴Ngachemtabiki au kunga'aika mbishana ni zambi kiasi cha kuyomokela mwahi. ⁵Kaveti muyewiti kola kulohakeka mtima ambau kwaelekeza ngati vana va chikambaku "Mwanangu, ukayotola ukayotolela kwa kuyoyoka makelukilu yaka Bambu, wala ukakata tamaa paakulenganekeha ni yombi." ⁶Kwa kuwa Bambu akalukila yoyoha ambayu yuampala, ni kuazibu kila mwana ambayu yuanjopalela. ⁷Kujiveka tayari majalibu ngati kukelukila. Chapanga aihangaika nimwenga ngati muhangaikila ni vana, maana ni mwana wole ambayu atati vaki ngacheweza kukelukila? ⁸Lakini ngati ngachekuyili kukelukila, ambaka tenga tawoha tishiliki, basi mwenga mwavana halamu ni nga vaki. ⁹Zaidi ya yoha, tikayili ni akatati vitu va pandema va kutikukila, ni tikayiniki. Je ngacheipaliki hata zaidi kuyinika atati va kiroho ni kutama? ¹⁰Kwa Chakaka akatati vitu vakatiazibwi kwa mwaka ichokopi ngati muyawo nekanili sawa kwau. Lakini chapanga yatiazibwai kwa faida yitu ili tishilikayi uhuhu waki. ¹¹Ngacheiyili adhabu yeyifurahisha kwa chikai chine. Ikuva ni mapotakeku, Hata vela, mwana katahi iveleka tunda la imani ya utauwa kwa vala vavawolakiki nayu, ¹²Kwa henu muyunulayi mawoku yinu yayaleghaliki ni kutenda mayumu yenu yayayili zaifu kuwa yayayili ni makili kaveti. ¹³Mugholuhayi mapetelu ya lwahi lwinu, ilikwamba yoyoha yoyili mlemavu ngavandongahi mumahovelu lakini apatayi kulama. ¹⁴Mpalapalayi imani ni vandu wohu, ni kaveti uhuhu ambau nanga howu nyeti yanaambanayi Bambu. ¹⁵Muyayi mwaaminifu ili kwamba akakuwa yua yua tengakikayi patali ni neema yaka Chapanga, ni kwamba likahika shina la uchungu linalichipuayi ni kusababisha shida ni kukeuka vana wingi. ¹⁶Mlolakihayi kuwa njeta chiyaki au mundu ywanga utauwa ngati vela Esau, ambayu kwa sababu ya kula pangamu akalombihi haki yaki ya kuvelakeka. ¹⁷Kwa kuwa mmanya kwamba badai, paaka tokulili kuvithi baraka, vakankanalili, kwa sababu ngache upatiki nafasi ya kutubu papamu ni atati vaki, hata ingawa akapalipaliki sana kwa maholi. ¹⁸Kwa kuwa ngachemwaikiti mu chitombi ambachu muhota kupapaha, Chitombi chechivelela motu, lwihi, kukatisha kutokolela ni mbelu. ¹⁹Ngache mwamanyi kwa sauti hya talumbeta au kwa malovi yayahumila ni sauti ambayu akasababishi kila vavayohana vakalova lilovi loloha kupwagha kwau. ²⁰Kwa kuwa ngachevaweziki kuhinakila kila chechi amuliwayi iyayi hata kila chinyama yuagusai chitombi lazima alapulikayi ni mau. ²¹Ya kuyoghoha zaidi yakayaweni musa akapwaghiti niyowipi sana kiasi cha kuvaghaya. ²²Badala yaki, ahikiti mchitombi sayuni ni katika muchi cha Chapanga yuyili womi, Yerusalemu ya kunani ni kwa malaika elfu kumi vavashelehekea. ²³Muhikiti katika muwonganu wa vavelakeka wa kutumbulila wohu vavalembakihi kunani, kwa Chapanga hakimu wa wohu ni kwa roho hya ahuhu ambau vakamiliki. ²⁴Muhikiti kwaka Yesu nnjonganeha wa aganu la nyuani, ni kwa mwahi ulongaliki ambau ulongela manyahi zaidi kuliku waka Habali. ²⁵Mlolakihai mukahika kunkana yumu ambai yapwagwa, kwa kuwa ngati ngachevakaepwiki pavankani kayi yumu yua onyikayi pandema, kwa chakaka ngatiepuki ngati yating'anambukayi kutali kuhuma kwaka yola yuationya kuhuma kunani. ²⁶Kwa chikai ache sauti yaki akanyuhiki ndema. Lakini henu atekuhaidi ni kupwagha. ²⁷ikali mala yana wingi kaveti nganinyuhi ndema kanjika, bali kunani nikombi. ²⁸Malovi aya, "Mara pankamu kaveti," ilangiha kuwohakeka kwa hindu hyela hyehi vaghayishwa. ahyehi ni, hindu hyela ambahyu hiwombakiki, ili kusamba hindu hyela hyanga kuvaghayishwa hihighalilayi. ²⁹Kwa hiyo, tiyopai ufalme ambau nga avaghaishwi, tihekalilayi katika hali ya kundova Chapanga kwa kuyetekela papamu ni kunyenyekeka katika kicho. ³⁰Kwa maana Chapanga witu ni motu wowukula.

Chapter 13

¹Basi upendu wa along ni uyendelilayi. ²Mkayewa kwakalibisha vayeni, maana kwa kutenda vila, baadhi vaakalibishi malaika panga kumanya. ³Kombukayi wohe vavayili mujela, ngati kwamba mukayili nau kola papamu niwombi, ni ngati hyegha hyitu vakaihingili ngati wombi. ⁴Basi ndoa ni vaiyini kayi ni wohe ni basi chitanda cha ndoa chitendayi kuva chinyahi, kwa maana Chapanga yaahukumwayi vasherati ni vazinzi. ⁵Basi ndela hyini ni matamilu hiyahi huru katika upendu wa hela. Muyai momulizika ni hindu himuyinahyu kwani Chapanga mweni akapwaghiti "Nganindeki mwenga kamwe, wala kutelekeza mwenga." ⁶Basi tilizikiyi ili tipwaghayi kwa ujasili, "Lipapanilu ni msaada wangu; Nganiyoghoi Mundu yawezayi kundendakike?" ⁷Mwahalolilayi vala vava ndongwihi, vala vavalongilayi lilovi laka Chapanga kwinu, ni mukobukayi matokeu ya mayendelu yinu muyehayi imani hyau. ⁸Yesu kristu ndo yombi lichu, lalenu, ni hata milele. ⁹Mwabika kulongoheka ni mawolelu patalipatali ya chiyeni kwani ni chinyahi kwamba ntima uchengakikayi ni neema, ni nga kwasheria kuhusu chileve yana ngaya njangatili vala vavatama kwa yana. ¹⁰Tiyinayu madhabahu ambayu vala vavatumia mukati ya hekalu ngache vayili ni haki ya kula. ¹¹Kwa kuva mwahi wa hinyama, ukawoakiki dhabihu kwa ajili ya dhambi, ikaletakiki ni kuhani mkuu mukati ya sehemu ihuhu, lakini hyegha hyau hikayochakiki kunja ya kambi. ¹²Kwa hiyu Yesu niyombi akatesiki kunja ya muchi, ili kwamba kuveka makfu witu kwaka Chapanga kupetela mwahi waki. ¹³Na kwahiyu tiyendayi kwaki kunja ya kambi, titogholayi hela hyaki. ¹⁴Kwani ngacheti yili ni matamilu ya kudumu katika muchi wombi. Badala yaki tipalapalayi muchi ambau uhika. ¹⁵Kupetela Yesu mpalika mala kwa mala kujiwoha sadaka ya kuntukuza Chapanga, kusifia kwamba tunda la milomu yitu rungamahi lihana laki. ¹⁶Ni ukayewa kuhenga manyahi ni kuyangatana waveni kwa mwaveni kwa kuva ni sadaka ngati yeneyi ndo Chapanga yeyipalika sana. ¹⁷Mutiayi ni kujishughulisha kwa hiongozi vinu, kwani vaye ndalela kindenda mambu ya nafsi hyinu ngati vala vanavawohayi hesabu. Mtiayi kungoha kwa luyeku, ni nganga kwahuzuni, ambayu ngainjangatili. ¹⁸Tilovayi kwani tiyili ni uhakika kwamba tiyili ni dhamila inyahi titokolela kutama matamilu ya kuyinika kupetela mambu yoha. ¹⁹Ni mwahoha ninjaghela mtima zaidi muhngayi ana, ili kwamba niwezayi kukelauka kwinu henu paani. ²⁰Henu chapanga wo amini, ambayi akandetiki kaveti kuhuma kwa vavahwili yolima mkuu wa mambeleleli, Bambu witu Yesu, kwa mwahi wa agani la milele. ²¹Yoapekhihayi uweza kwa kila jambu linyahi kutenda mapalilu yaki, yatendayi lihengu mukati yitu liliyili linyahi la kupendeza pamihu yaki, kupetela la Yesu kristu, kwaki uyai utukufu milele ni milele amina. ²²Henu nikuyehela mayu, akalongu, kutolilana ni lilovi la kuyeghilani mtima ambalu kwa uyipa nikalembiki kwinu. ²³Luyeku kwamba ndongu witu timotheo vayomwili kundekakela huru, ambayu papamu niyombi yanaawonayi ngati yahikayi henu pani. ²⁴Lamukihayi hiongozi vaku wohe ni vaumini wohe. Vala vavahuama italia vakula mukia. ²⁵Ni neema iyayi ni mwenga mwahusaha.

James

Chapter 1

¹Yakobo nlumiki wa ka Chapanga ni Bambo Yesu kristu ni ni kwa mihoko kumi ni ya weli, monire. ²Muliwona muyi wa kutovalela muni mwa chilongu pa mpeta chihaka hu tofauti tofauti. ³Mumanya kuye kurenga kwa imani yinu kumpekeha kukangamala. ⁴Mukuleka kukangamala lihengu laki, ni kawe muhoto kulimtawa kwa chakaka changa kupelemtela kwa kwa chihapi chile. ⁵Ila ngati mundu kwinu mwanganya mwenga upole, hekima,ailova kuhuma kwa Chapanga yombi aroha kwa ukarimu changa kukalipa kwa vandu vavandova, ni vampekyae hekima. ⁶Ila mulowa kwa imani, chaka shaka,mambo ya haki aveka shaka ni ngati mayegya mulochi,ayulewika ni upongo ni kundekela ako ni ko. ⁷kwa Chakaka mundu hoyu akahololela ngati haki ayopalikeyi lolovu lake kuhuma kwaka bambu. ⁸Mundu hoyu ayi ni ndandi hiveli, ngapayema kakihi wichu pa ndele vyaki - vyoha. ⁹Ndongu mhochu apalika kuchwemlela kuye kwaki panani ¹⁰Chikachi cheche yoyi ni vyombi mukuchwemba kwaki,ndauchi haki awoka ngati lilowa la mukondeni mu ngonda mupote ¹¹Lyowa palipite ni kulopoka, liyocha ni kuyomeha mimea, ni lolowa likanka ni unyahi waki ni kuliwa vevelavela vandu wana ujombi hakiwahakatukayi pa mahengu yawu. ¹²avazikiwi mundu yo hinakili majaribu mambu che haki apata taji ya uzima, yeye apkekehiki yamini ¹³Mundu ayi yo hapi yola ngapailika avaha watenda kundeka ¹⁴chipemu chechi chihuwa kwaka Chapanga, ndandi Chapanga ngapapewa keka ni lihoku, ni Chapanga mweni nga yo anpema ¹⁵Ni baada ya kutokola lihoku kutoto chitumbu, lihoku laveliki, ni baada ya lihoku kukwima muni yoyomwiki

kunyiliwa ¹⁶Mwalongu vangu mwenpaliki mukakongeka¹⁷Hoto ngapa ungamuka ngati moungamiki mhwili
¹⁸Chapanga akahavi kutupekeha tenga vomikwa liyovi lake chakaka,kusudi tihoto kuwa ngati mzao wa kuyamba
pa mihu ya hindu¹⁹Mulimanya lende mwakalongu mwe mpalikiki, kila mundu apalika aya ni chipyavu cha
kuyohana, akakuwa ni chipyavu cha kuvaha au kunyoma ²⁰Ndandi linyomu laka mundu ngalihoto kuhenga haki
yaka Chapanga ²¹Kwavela muveka kutali uhakahu wa lihoka lihakahu woha wo uyi payi poha,ni kwa
kunyengezeka muliyopalila lilovi lelipandikiki mukati yinu, leli yi ni makili wa kukombola mitima yinu. ²²Ila
lilova, mukaliyohana pela,ni kuhikonga nafsi hinu mwaveni ²³Maghambu ayi yoha yoliyohana lilovi changa
kulihengela lihengu sawa ni mundu yo aliololekeha pa mihu yaki halisi pa gilasi ²⁴Apa pala pamihu yaki ni
kuvoka, chikahi ngakupela ayevea mohwananganili ²⁵Ila mundu yoipemelela wichu sheria kwa uangalifu unyahi
sheria ya uhuru, ni ayendelela kuikamilila, nga ndawa yaka yombi hayohanela ni kuyeva, mundu ayo abarikiwa
paihenga. ²⁶Ni mundu yo holela mweni kuwa ni mundu wa dini lakini alepelela kulilogoha lulimi laki, au konga
ntima wake dini yaki ni waka tu ²⁷Dini ye iyi wichu pa mihu ya Chapanga vitu ni bambu ni yenje, kwa yangatila
wakeva ni wakambomba vanga wakambaku pa mahangaiku yavu ni kulilenda veni ni vya chindema.

Chapter 2

¹Mwachilongumukawengelela mahololelu yaka Bambu Yesu kristu, Bambu wa uhuhu kwa kupendaela wandu fulani ²Ngati mundu yongi ayingi pa lipogha limu awatiki peti ya dhahabu ni nguo hinyahi, ni ayingi mhochu ni malaya mahakahu ³Ni mlangiha kunyiibika muni yo wheli malaya manyahi ni kumpwaghila "wenga tamaa pambaa panyahi " mukelevuka munpawaghila mhwochu yola "venga uyema pa" au utama pahi ya mavolu yangu ⁴Wo ngapamutemulini mwaveni ni mwaka pitao vavayi ni mahololelu mahahu?⁵Muyohana, mwakalangu vangu mwempalika ,henu,Chapanga ngapa ahavi wahocho wa pa ndema vaya akanahola pa imani ya kuhala ubambu vovaahidiwi vavapala? ⁶Ila mwapepwihi wahocho, vo nga aka nahola vavanlesa mwenga ni kuukangi ku mihahi? ⁷Ngava, nahola vavali pepwihi liliwa linyahi lemulohebehela?⁸Hata vela, ngati halenkamula sheria ta abambu ngati moilembakali, "mnalembo haki unpala va papipi vaku ngati wa mwani" mutenda vichu. ⁹Ila ngati mnyeme kumuntenda lihoku, mwalemulika ni matemulu kuyegha muhombiki malemulu. ¹⁰Ayi yoha yokamuli matemulu yoha, ni akona akalikavandola pa chikahi chimu pela, ayi ni lihoku la kuyonanga matemulu yoha. ¹¹Ndava Chapanga ni yo avahiki,likatenda uyaya, ni kave avahiki "Tikokome" ngati ngapatilende uyaya ila tikoma uyomwi kuyonanga matemulu yaka Chapanga¹²Kwa vela lilongila ni kukamu ngati vavayi pa pipi ni kutemlika ni matemulu ¹³Mambu matema yahika changa chiha kwa vanga chiha. Chiha chilikweha panani ya matemulu. ¹⁴Chinyamba kii, mwakalangu vangu, ngati mundu avaha ayi ni imani, ni chikayi cha heyi ngapanga ni matendu. henu imani heyi ihoto kunkombola ¹⁵Ngati ndongu va chikambaku au va chimbomba apala ngovu au chilevi cha machova yoha ¹⁶Niyumu vinu avaha " mnyenda kwa amani mukayatuka motu ni mukaliya vichu" chikahi che nechhi ngachemwapekeha uyechipalika munyegha yavu, aiyangalikila kiki? ¹⁷Katika vela imani kayika, ngati nga matendo, ihwile. ¹⁸Akona mundu fulani ahoto kupwagha "ngati na uyi ni imani, ninenga ni yi ni matendu unilanghi chichechaku changa matendu, ni nenga analangiha imani yangu kwa matendo yangu ¹⁹Wayitikila kuvaha kuyi Chapanga yumbi kuyi Chakaka.Ila mahoka na yombi yayetekela ni kuvaghaya. ²⁰Henu upala kumanya, ve va mundu wan'gan'ga, mokuyelili imani heyi changa malendu yanga kupalika. ²¹Henu tenga tati vitu Abrahamu vambangalangi haki kwa matendu pambohiki mwana vaki Isaka pa nani palutale ²²Muveni kuyegha imani yahi ya vengiki lihengu ni matendu yaki, ni kwa matendu yaki, imani yakiki mahololela yaki. ²³Malembu yatimilika yayapwagha, "Abrahamu akanjeteki Chapanga ni akavalangiki kuye ayi va chakaka" ata vela Abrahamu akalohekeka ukichi vaka Chapanga. ²⁴Mulola kuyeghe kwa matendu mundu avelengekela haki, ni si kwa imani pela. ²⁵Ngati na, henu , ngache akayi Rahabu kahaba yola vakambelangi haki kwa matendu pa ayopalili watenga ni kwa peteha ndeha yengi? ²⁶Ndandi mo iyeli hyeha changa ntima matendu ihwile.

Chapter 3

¹Mwalongu vangu, nga mwavoha upalika kuyegha haki muya va kuvola, mumanya hakiti yopa litemulu likolongwa muni ²Maghambu tavoha kwa ndela hyana vingi. Ngati kuyi yo hapi ngape alikovandola kwa malovi yaki, ayoyu ni mundu va liyeku, ahotwi kuuhika leki hyegha yaki yoha. ³Henu ngati vaveka, mitivi ya mapunda mu milomu yao ni kuyetekela, ni tihoto kun'ganamula hyegha yavu yaho. ⁴Mumanya kawe sitima papamu ni ukolongwa vaki ikangikika ni upongu ukolongwa, ikongokeka ni msukari uchoku kuyenda ko pala kalongoni ⁵Ve vela, vela, lulimi ni chindu chiku muhyegha, lakini ulichwemba ngamaha muhola chitengu chikolongawa chihoto bupambikiika ni likala kala lichoku choku la motu ⁶Lulimi nalombi motu, ndema va voha, vautoli ngati hindu uya muhyegha yitu, utenda uhekahu kutenda ndema voha uhakahu pa matamilu ni veni kukungika motu kuuchi. ⁷Ni hinyama hyoha muchiholi hiyomi hyehi kwava ni hindu vya mumachi hiyi pahi ya bandu ⁸Lakini nga mundu ayi yoha ahoto kilihwiwa lakiha lulimi, ni uhakahu vanga kukotoka utwelili sumu ya kubisha ⁹Kwa lulimi tinleweha Bambu ni tati vitu, ni kwa leli lauchalila vandu va vavombakiki kwa mfano waka Chapanga ¹⁰Kwa milomu yeyeyi tiwaha malovi ya chiyopalelu chiyahi (Baraka) ya kuhakalika mwalongu hindu cha ngapahipalika. ¹¹Vo, chiliwa chimu chihoto kuvoha machi ya kunogha ni ya vava ¹²Mwalongu vangu mkongu va ku-mtini uhoto kuveleka matunda ya mzaituni au mzabibu uveleka matunda ya mtini? chemichemi ya machi ya mwinyu ngapa ihoto kuvoha machi ya nga mwinyu. ¹³Na kwinu mwenga ayi ni hekima ni livalakilu mundu hoyu langiha malamihu manyahi pa lihengu laki kwa kuhemekeha kuhumi hekima ¹⁴Ana mui ni vihu va kukalipa kusudile upayika mumutima yinu, mukachemba ni kuvaha upuhi kupendeke uchakaka. ¹⁵Yene heyi nga hekima ye ihele kuhuma kunani ila pamalu yaki ni ya chindema ni nga ya chi lihoka, ni ya kipepo ¹⁶Mambu papayi ni vihu ni upayika uyi, payi ngonduni kila chipalano chivohu ¹⁷Ila hekima yeyihuma kunani, hoti inyahi, kaveli ipala liyeku kulliheleha ni ukarimu yeitwalili chiha ni matunda ya uyahi yanga kwa yemelela vandu fulani ni chakaka ¹⁸Ni tunda linyahi la haki lipandikika kwa liyeku kwa va vatenda hindu uya liyeku.

Chapter 4

¹Ngondu ni mbatikana pakati yinu mwenga ihumi kwa? ²Mutokolela changa kuwa nachu mumupala ni muchitopohela chechu ngapa muhoto kuwa nachu mukomana ni kulimbana ni mupati maghambu nga pa mundova Chapanga ³Mulova ni ngapamuyope mambu mulova lewa hindu hikakahu, kusudi muhitumila mapali yinu mahakahu. ⁴Mwe ntenda uzizi ngapa mumanya ukochi va chindema ulovu pa nani yake Chapanga Kwa vela ayi yoha yo timwi kutenda ukochi ni ndema alitenda mweni ndovu waka Chapanga ⁵Changa muhole malembu nga papayi ni mutuyayavaha lihoka liliyi mukati yinu liyi ni vihu muni pa nani yitu ⁶Ila Chapanga avoha chiha muni, ndiyo ndandi malembu yavaha "Chapanga ampendeke wana n'gomu anpehehe unyenje hevu" ⁷Kwa vela mulilangingiha kwaka Chapanga mumpendika muhoka ni atila kwinu mwenga ⁸Muheghalila kwaka Chapanga, na yombi aya papipi ni mwenga, muvolula mavoku yinu mwenu yi ni mahoku mitima yinu ya ihuhu mwanu yi ni mahola yaveli ⁹Muhyoma mulova, ni kulela, mun'ganamula hiheku hinu hiya kunyoma ni kutoro lela kwinu kuya kwa kulova ¹⁰Mulihuluha mwa veni pa longi yaka Bambu, haki aukwea panani ¹¹Mwakapwaghilana nya kupendekana mwaveni kwa mwaveni, mwalongu. Mundu yo vaha kinyumi ni ndongu vaki apwagha kinyumi ni sheria ni malimilu ya sheria yaka Chapanga. ni ana mui timwi sheria, ngapamuiyekela sheria, changa muiitemula ¹²Ni yumu tu woha sheria ni hakimu, Chapanga, yombi ayi ni makili ya kukombola ni kuhovela. venga va nani ve untemula va papipi yaku? ¹³Muyohana, mwe muvaha, lalenu pangichu chilavu hakitiyenda kundema rombo, ni takatama konohoko chaka, ni kuhenga biashara, ni kulengekeha faida ¹⁴Naneki yo manya ngati chilavu hakichipititili chindu voli ni matami yinu chindu voli muni muni? maghambu mulengana ngati ukangu vo upilalila kwa chikahi chinyipi ni kuhova. ¹⁵Che chipalika mukavaha "ngati kwa chipalano chaka Bambu, haki tilama ni kuhenga achichi ni che ¹⁶Henu mwenga muchwemba pa nani ya hindu hinu nchwemba vo hapi ni uvohu ¹⁷Kwa vela kwaka yombi yo manyi kuhenga manyahi ngapahenga, kwaka yombi mahoku.

Chapter 5

¹Henu muhika, mwaka nahola mwenga, mulela kwa lilovi lapapani maghambu ya mahangahiku yinu ²Una hota vinu unayonangiki ni ngovu hinu hileleteka ni hidudu hije hiyo nanga ³Dhahabu hinu ni malupia yinu nga makili, ni kuyonengeka kwaki kuyekeleka pa nani yinu mulivekela ngombi yinu kwa machova ya palongi (mwishu)⁴Mulola, kulepekekekwa kwa vandu va lihengu, va vakayi nga kulepekeka kwa kuhuma mumivonda, valela chilelu hechi che cha vahlenikayi chihikiti mmakutu yaka Bambu wa ngundu ⁵Mutamia mambu hya pandema ni kulivona mwa veni mulinenapili mitima tinu kwa machova ya kuchinja ⁶Muntemwili ni kunkoma yo yini haki vanga kuhoto kunkanila. ⁷Kwa vela muhinikila, mwa longu, mpaka pa mahila yaka Bambu ngati ndemi yo lendele mavuno ya makili kuhuma pandema, alendela kwa kulinikila ndandi ya kiyo npaka hula hya mumayambu ni ya kuyomokela paitonya ⁸Ni longu muya wa kuhinakila, muhikonga mitima yinu, maghambu kuhika kwaka Bambu kuvandakili. ⁹Mwalongu, mukahyomolela mwaveni kwa maveni, ndawa mwahika kutemulika, mulola wa matemulu ayemi pa ndyangu ¹⁰Ngati na, ndongu, mulola mahangaiki ni kuhinakila kwaka chilola vavavahika kwa hila lalea Bambu ¹¹Mulola, teloha vavahinakili, mbaga muyohini kuhinakila kwa Ayubu, ni mumanyiche holola Bambu pa nani yake Ayubu, ni voli Bambu chiha ni kupala. ¹²Pambu niyola, mwakalongu vangu mukalapa ikakuva kwa mbingu toangichu kwa pa ndema, chikahi chengi kulumbiha kwa utundu uyu voha, changa, "ena" yinu ni ilangiha "ena" na "ngayi" yinu ni ilangiha, "ngahi" ndandi yaki mwahika kuhahukila pahi ya matemulu. ¹³Kuyi yohapi yoyi ni mahangaiko katika mwenge? ipala alova, kuyi yo hapi chenjili? ni ayemba kulivoha ¹⁴Oti kuyi yolwaliki? Ni aloha wazeya wa nyumba yaka Chapanga ni wazeya (wakolukolu)wa nyumba yaka Chapanga valova pa nani yaka yombi, ana wanpalikhi mahuta kwa lihina laka Bambu. ¹⁵Ni malovu ya chakaka, ayandamiha yolwala ni Bambu anjinula. Ni ngati aya atendiki lihoku, Chapanga ambolula. ¹⁶Kwe vela mwavongama mahoku yinu mwaveni kwa mwaveni, kulovalana kila mundu nyaki, kusudi muhoto kulama. malovu yaka yo yi ni liyeku yaveleka hindu hikolongwa ¹⁷Eliya akayi mundu va mahololelu ngati yitu, akaviki kwa makili kusudi hula ikatonya, ni ngapayatonyiki pa ndema kwa chikahi cha hyaka hitatu ni mihei sita ¹⁸Ni Eliya akalova kaveli, ni mbingu ikayilika hula pa ndema ni ndema ukamela mavuno. ¹⁹Mwalongu vangu, ngati ayi yo yi yoha pimu mwenga pa humu kuhumi kuuchakaka, yongi mundu akankelevuha, ni amanya kuyegha yo hapo yolayo andongoha yoyi ni lihoku avoka kundela ya kuhoka alamaha ukayika vaki kuhumi kumauti yi kulihyeka lihundi la lihoku ²⁰Hebu ni amanyayi kuva yokapi yoa ong'ongoha mweni zambi kuwoka mundela yaki yi kuhoka aiponya nafusi yaki kuhuma mu mauti ni anyekelya wingi wi zambi.

1 Peter

Chapter 1

¹Petro, mtumi waka Yesu kristo, kwa aghene va utawanyiku, kwa vateuliki, katika panto yoha, Galatia, kapadokia, Asia, na Bithinia. ²Kwa ndandi ya ufahamo waka Chapanga, Tati, kwa kutakaswa na Roho yinuhu, kwa kuyeteke kwaka Yesu kristo, na kwa kunyunyuziwa mwahi wake. Neema iya kwino, na amani yinu iyonjekeka. ³Chapanga Tate waka Bambo wito Yesu kristo na abarikiwa. Katika ukulongwa wa rehema hyake, akatipekii kuvelekeka upya kwa ujasire wa urithe kupetela kufufuka kwaka Yesu Kristo kuhuma katika kuhwa. ⁴Kwa urithe wanga kuangamia, ngaukivi na uchafo wala kupunguu. vahifizi kumbingune kwa ndandi yito. ⁵Kwa uwezo wa kachapanga atilenda kupetela imani kwa wokovuambawo uyi tayale, kuhyekanula katika chikahi cha mwisho ⁶Mtowulyakatika ale, ingawaji sayenu ni lazima kwitu kuliyowana huzune katika kulengakeka kwa aina mbalimbali. ⁷Aye, ni kwa ndande imani yino iweza kungakeka imani ambayu ye iyi yasamani kuliku dhahabo ambayu ihova katika motu ambau ulenga imani yino, Aye itokea ili imani yino ipata kuveleka sifa, utukufu, na heshima katika kuhyekanuka kwaka Yesu Kristo. ⁸Ngachemumbwene yombe, lakini mumpala. Ngamumboni sayeno, lakini muamini katika yombi nuyi nafulaha yanga kuweza kuelekeka kwa fulaha ambayu itweli utukufu. ⁹Sayeno muyopa yenye matokeo ya imani yino wokovu na nafsi hitu. ¹⁰Manabie vakatafiti na kulaluki kwa umakine kuhusu wokovo awo. Kuhusu malove ambayo yakaya yino. ¹¹Vakatafiti kumanya ni aina wo ya uwokovo ambawo ukahikaye. Vakatatuti pia kumanya ni chikahi wo Roho wa kristo yoyi mkati yao akayi alonge kike navombi. aye iyila itokea chikahi cheyila apwaghi mapema kuhusu matesu yaka Kristo na utukufu ambao ukayamfuatike. ¹²Vakahyekuli manabie kwamba vakayi vayatumikii mambo haya na si kwa ndandi yau vene, bali kwa ndandi yino-masimulizi ya mambo aya kupetela vala vavaleta injili kwito kwa indela yaka Roho vihuhu

yeyitumi kiki kuhuma kumbingune. mamba ambayo hata malaika vatokolela kuyekanuliwa kwake.¹³ Kwa vela mukonga iuno ya malangu ghino. Muya mwatu livo katika Fikra hino. muya na ujasili wowikamiliki katika neena ambayo naileta kwino chikahi cha kuyekenuliwa kwaka Yesu Kristo.¹⁴ Ngati vana vatiifu, mkalikonga mavene na tamaa ambayu mkaifuatike chikahi chinkayi nga na Ufahamo.¹⁵ Lakini kama ve yoaloiki moyeli Nhuku, namo pia muya mahuhu katika tabia yinu yoha maishani.¹⁶ Kwa ndandi ilembakiki, "muya mwahuhu kwa ndandi Nenga na nahuhu."¹⁷ Na kama namloha "Baba" yula yo hukumo kwa haki kulengana na lehengu la kila mundu, tumia muda wa safari yako katika kunyenyekela.¹⁸ Umanyi kwamba ngachekuyi kwa hela au zahabu-hindu hehialibika-ambayho tukombuliwi kuhuma ku tabia yino ya Ung'ang'a ambayo mukaliwoliki kuhuma kwa atati vino.¹⁹ Lakini mukombuwi kwa mwahi wa heshima yaka yaka kristo, kama ya Likondoo wangu na hila wala lidoa.²⁰ Kristo akahauliki kabla ya misingi ya ndema, lakini sayeno machova ghaka gha kumwisho afanuli kwini.²¹ Muamini Chapanga kupetela yombi ambaye chapanga akamfufwie kuhuma kwa wafo na ambavo vakampeki utukufu ili kwamba imani yinu na ujasili uva katika Chapanga.²² Mutendiki nafasi hino kuva safe kwa kutii kwa yela kweli, kwa zumune la kupala la chilongo lileyi na unyofu, henu mpalana kwa bidii kuhuma kumoyo.²³ Muyomwi kuvelekeka mala ya kavele, nga kwambeyo yeyiharibika, kupetela Uzima na lilove laka Chapanga lelihighalile.²⁴ Kwa ndandi "hyegha hyoha ni ngati mahamba, na utukufu waki woha ni ngati liva la lihombi, lihaba linyala na liva lihauka,²⁵ Lakini lilovi laka Bambo lihighalila milele. "Awo ni ujumbe ambao ukatangizwi kama injili kwinu.

Chapter 2

¹Kwa hiyo muveka kupembene maovo yoha, kukonga, unafike, wihu na kashifa. ²Kama vana vang'anya, yotokule mahiva manyahi ya kiroho, ili kwamba tiweza kukola mukati ya wokovo. ³Ngati muwonjiki kuva Bambo ni mwema. ⁴Muhika kwaki ayi liganga lome leliishi ambalu valikanike Vandu, lakini lombi lihauliki na Chapanga na ni la samani kwakw. ⁵Namwe pia ni ngati mawo yayayi wome yayachengekeka kunani kuva nyumba ya kiroho, ili kuva ukahani muhuhu ambao awoha dhabiu ya kiroho heitekeleka kwaka Chapanga kupetela Yesu Kristo. ⁶Lilovi lipwagha ana, Lolakya, nivekiki katika sayuni liganga la kumakeghe, likolongwa na na lelihauliki na la Samahani. yoyo yola yoa amini katika yombi ngawoni ihone". ⁷Henu heshima ni yinu kwinu mwenga momuamini. Lakini, "Liganga lelitanakiki na vajenzi ale ivi liganga likolongwa la kumakeghe"- ⁸Na "liganga la kulikovandola na mwamba wa kulikovandola. "Vombo valikovandoo, vavalikana lilove, kwa lela ambalo pia vakayi vateuliwi nalo. ⁹Lakini mwenga ni ukoo wowuchagulike, ukuhani wa Kifalme, taifa lihuhu, vandu va miliki yaka Chapanga, ili kwamba muweza kutangaza matendu ya kukangachiki yaka yola yoandoike kuhuma kuluvendo kuhika kouyi mwanga waki wa kukachikika. ¹⁰Mwee kwanza ngache makavi mavando, lakini sayeno mwe ni mavando vaka Chapanga. mwenga ngache mayopiki rehema, lakini sayeno muyopike rehema. ¹¹Vapendwa, nindohiki kama maghene na vazululaji kujinyima huhuma kutokole kubaya kwa zambe ambayo ipengfana ngondo na roroho hino. ¹²Itipasa kuva na tabia inyae kati ya mataifa, ili kwamba, kama navampwagha kama kwamba mtendiki mambu mahakao na kusifu chapanga katika machova ya huhika kwake. ¹³Tiaa kila mamlaka yaka mwana damo kwaajili yaka Bambo, ikiwa Mfalme kama mkolongwa. ¹⁴Ikiwa vavatawala vavatumiki kwaazibu vavatenda mahakao na kuvasifu vala vavatenda manyae. ¹⁵Kwa ndandi ya mapalu yaka Chapanga, kwamba kwa kutenda manyahi mwayanyamazisha malovi ya kipuuzi ya vandu vapumbavo. ¹⁶Kama vandu huru mukautumi uhuru wino kama kifuniku kwa mahoko, bali muvya kama vatumishi vaka Chapanga. ¹⁷Muvaheshimwa Vandu voha, mavapala alongo munjoupa Chapanga, Muheshimwa mfalme. ¹⁸Watumwa, matia aka Bambo vino kwa heshima yoha, sio tu bambo vavayi vanyahi na vapole, lakini pia vavayi vaokovu. ¹⁹Kwa kuva nde sifa kama yoyoyela nauvumilyae maumivo wakati wowuteseka panga hake kwa ndandi ya zamila yaki kwaka Chapanga. ²⁰Ni faidi woli yeiyi kama mwanadamu kutenda mahakao kisha uendele kuazibiwa lakini kama utendiki nema na ndo uteseka kwa kuhukumiwa aye nde sifa njema kwaka Chapanga. ²¹Kwa ale amkolohakiki kwa ndandi Kristo pia akatesaki ki kwaajili yino, andeki mfano kwa ajili yino kufuata nyahyo nyake. ²²Yombi ngachekatendiki mahakao, wala ngache kawonakini akonga kokula Kinywani mwaki. ²³Wakati yombi pavantukana. ngachekelua matukano, patesika, ngachekatishike bali akaliwohiki mwene kwaka yo hukumu kwa haki. ²⁴Yombi mweni akabebiki zambi hito katika hyegha yake pa nkongo, ili kwamba tukakuva na sehemu kaveti katika zambi, na kwamba tuishi kwa ajili ya hake. kwa kulapulika kwaki mwe mponike. ²⁵Mavoha momukayi mtangatanga ngati likondoo lelihoviki kwaka yochunga na mlinze wa roho hino.

Chapter 3

¹Kwa ndela aye, ambao ni Vake mpaliki ujitoa kwaka lombino mavene, ili hata ngati baadhi yau ngache valiyetaki lilove, kupeta tabia yaka hanamundu vao vaweza kuhuta kika panga lilove. ²Kwa sababu Vombe vene vaya vaiwene tabia yinu inyahi papamo na heshima. ³Aye itendika si kwa mapambu ya kunja kusuka mayunju, hindu hya zahabu, au mavazi ya mtindu. ⁴Lakini badala yaki atendika kuva utu wa mkati wa moyo, na kuzidi katika unyahe wa kunyenyeke na utulivu wa moyo, ambau ni wa thamani palongi yaka Chapanga. ⁵Kwa kuva vakambomba vahuu vakajipambiki vene kwa indela aye. Vakayi na imani katika Chapanga na kuvatii vaka lombi vene. ⁶Kwa indela aye sara akatihiki Ibrahimu na kundoa yombi Bambo waki namwe saeno ni vana vake kama nantendiki yayayi manyai na kama ngachenjowapa mahakau. ⁷Kwa indela yeyeye. mwe mwakanalomi ipasa kutama na akahanuvi konimumanyi kuva vombi ni wenzi wa zawadi ya uzima mtenda ana ili kwamba maombi yino vakahivalakila. ⁸Hatimai, mwe mowokape, muya na nia yimo, wa huluma kupala kama ndongu vanyenyekevu na vapole. ⁹Mukalepa liovu au matukanu kwa matukano. kinyumi chaki, muyendelyakike, ili kwamba muweza kulithe baraka. ¹⁰Yombi pala kupala maisha na kuiwona lichova linyahi aluhiva likya lulimi lwaki kwa mahakao na milomo yaki kulonge hila. ¹¹Na ageuka na kukotoka mabaya na kutenda yayayi manyahi. Atafuta amani na kuifuata. ¹²Mihu yaka bambo ghambona yavi na haki na mkutu yaki yayowana maombi yaki. Lakini pamihu paka Bambo pavi kinyumi cha vala vavatenda mahakau. ¹³Ni naa yoanzula mwenga, naiyi mtamani leliyi linyahi? ¹⁴Lakini kama mteseka kwa haki, mubarikiwe. Mukayoghopa ghala ambayu vombi vakayoghopa ukakuva na wasiwasi. ¹⁵Badala yaki, mumbekila kristo Bambo katika mioyo yinu kama Nhuhu. kila mara muvya tayari kuvajibu kila munda yoandaluki mwenga kwa ndandikimuvi natumaini kaka Chapanga. Mutenda vela kwa upole na heshima. ¹⁶Muvya na dhamiri inyae ili kwamba vandu vavakutukana maisha yinu manyahe katika Kristo vaweza kuaibika kwa sababu valonge kinyume dhidi yinu kama kwamba mkavi mtenda mahakao. ¹⁷Ni chinyahi zaidi, nakuvi Chapanga atokokela, kwamba muteseka kwa kutenda manyahi kuliku kwa kutenda mahakao. ¹⁸Kristo pia akatesiki mara yimo kwa ndandi ya mahakau. Yombi ambayu ni yoyina haki akatesakiki kwa ndandi yitu, ambau ngacheta kayi wa haki, ili kwamba atuleta tenga kwaka Chapanga. Akawi katika hyegha, lakini akatendiki mzima katika roho. ¹⁹Katika roho, akapiti na kuihubiri roho ambazo sayeno hiyi muchifungo. ²⁰Ngache hikaviitii chikahi uvumilivu waka chapanga pakavi ulendale chikahi cha nuhu, machova ya kuchenga safina, na Chapanga akavaokwi vandu vachokopi - nafasi nane - kuhuma katika machi. ²¹Aye ni alama ya unbatizu woutuoka tenga sayeno, si kama kuwolo uchafu kuhuma muyegha, lakini kama ombi la dhamili anyai kwaka Chapanga, kupetela ufufuo waka Yesu kristo. ²²Yombi avi chiwoku cha kumalele waka Chapanga. Akapiti kumbinguni. malaika, mamlaka, na makili lazima hinjiteka yombi.

Chapter 4

¹Kwa vela, kwa kuva Kristo akatesikiki katika hyegha, mujivika silaha ya nia yela yela. Yombi yoatesikiki katika hyegha awokini na mahakau. ²Mundu ayo ngacheendelea kave kuishi katika kutokole kwa hyegha, bali kwa mapalu yaka Chapanga, kwa maisha yaki yayahighali. ³Kuwa kuva chikahi chichipetiki chitosha kutenda mambu ambayu wamataifa vapa kutenda ufisadi, nia ihakao, kulovela, kulovela, luhila lilo, shelee ya kipaganina ibada ya sanamo heiyi na machukizu. ⁴Vahambuki ni ajabu pamujiepusha kutenda mambo hayu papamu navombi, heno valonge mahakau juu yino. ⁵Yavawoha hesabu kwaki yoyi tayari kuhukumu vavayi hai na vavapotile. ⁶Kwa kusudi hili injili vavahubari vavakayomwi kuha, kwamba ijapokuva vakayomwi kuhukumiwa katika hyegha yau kama vanadamu, ili vaweza kuishi kulengana na Chapanga katika Roho. ⁷Mwishu wa mambu yoha uhika kwa henu muvya na ufahamu waui sahihi na muvya na nia inyai kwa ajili ya maombe yino. ⁸Kabla ya mambu yoha, muvya na bidii katika kupala kwa kila yumo, kwa kuvakupala ngache kutafuta kuyekanu mahakau ghaka yonge. ⁹Mulangia ukalimo kwaka kila yumo muka nunga'unika. ¹⁰Kama maghambu kila yumo winu muyopalali karama, aitumaia katika kuhudumiana, kama vayemale vanyahe vayi nakalama yanawingi yeiwohiki waka na Chapanga. ¹¹Kama mundu nalongi, na avya kama mausia yaka Chapanga na kama mundu ahudumu ahudumu, na iya kama uwezu woampeki Chapanga, ili kwamba kwa kila jambu Chapanga apata kutukuzwa kupete Yesu Kristo. Utukufu na uwezu uyi yombi milele na. Amina. ¹²Vapendwa, mukavelenga kulengakeka ambaku kuhika kuvalenga kama chighene, aingawa kuvi Chindu chighene chechivela chipitali kwinu. ¹³Lakini kwa kadri momuzidi kupata uzoefo wa matesu ya Kristo, muhekalikalilaye, ili kwamba muhekalya pia na kushangilayaye katika kuyekulika kwaki. ¹⁴Iwapo Vantukini kwa ajili ya lihina laka kristo mubarikiwi, kwa sababu ua Roho ya utukufu na roho weka Chapanga atama kunani yinu. ¹⁵Lakini akakuva yoyula yoa vantesa kama kukoma, kuyiva, yontenda mahakau, au yojishuhulisha na mambu ya vayeke. ¹⁶Lakini nakuvi mundu vantesa kama Mkristo, akawona ihone, bali antukuza Chapanga katika liuhina lenele. ¹⁷Kwa kuva chikahi chihihiki kwa hukumu kuanza katika nyumba yaka Chapanga. Na kama naianza kwinu, naikuvawo kwa vala vangakuntii injili yaka Chapanga? ¹⁸Na kama "yoyina haki aokulewa kupete magumo, naikuvawo kwa mundu wangahaki na yoyina mahakao? ¹⁹Kwa vela voha vavateseka kuwokona na kupala kwaka Chapanga vakabiza nafsi hyao kwaka yovawomba mwaminifu ili koni Vatenda manyai.

Chapter 5

¹Nasihi vakahokomundo vavayi miongoni mwinu, nenga, nenivii na hokomundo nanjao na shaidi wa matesu yaka kristo, na ambayu vela ve na mshilika katika utukufu womi utiudhurika. ²Kwa ve nimpekee moyo mwe mwakahokomundo, mulichunga likundi laka Chapanga lelivi miongoni mwino. Mulilolakya, si kwa sababu mutokolela vela, kulengana na Chapanga. mulilolakya, sio kwa kupala hela ya ihoni, lakini kwa kupala. ³Mkajifanya mabambo panani ya vandu vavayipahi ya uangalizi wino, lakini muya mfano katika chikundi. ⁴Pala mchungaji nkolongwa paazihilishwa, mamuyopa yaji ya utukufu yangakuhove usamani waki. ⁵Velavela, mwe mwachoko munyenyakya kwa vakolongwa vino. Mwenga mawoha, muuhwata unyenyekevo na kuhudumiana mave kwa mave kwani Chapanga apenga vavayi nachibule, lakini apeke neema vanyenyeke. ⁶Kwa hiyo munyenyekya pahi ya chiwoko chaka Chapanga wouvi hodali ili kwamba uvayinula kwa chikahi chake. ⁷Mumbekila fadhaa hinu panani yaki kwa sababu avajali. ⁸Muya na busala, muya maaminifu, yola adui wino, ibilisi kama lihimbalinuluma anyepa, ampala mundo wa kukwanda. ⁹Muyema kinyumi chaki, muvya na makile katika imani yino. mumanya kwamba valongu vinu vavayi punde ma vapetela mateso kama yanaya. ¹⁰Baada ya kuteseka kwa muda ulacho, Chapanga waneema yoha, yoakavalohiki katika utukufu wa milele mukati yaka Kristo, navakamilisha, navaimalisha na kuvayeghe makili. ¹¹Enzi iya kwaki milele na milele. Amina. ¹²Nisamini silwano kama ndongu mwaminifu, na nindembi mwe kwa uyipi kupetela kwaki, Nipeke moyo na mishuhudu kwamba chenichilembiki ni neema ya kweli yaka Chapanga, muyema mukati yaki. ¹³Waamini waliloka Babeli, vavaka hauliki papamo namwe vakasalimu, na Marko mwanango, avasalimu. ¹⁴Muyema kila yumo kwa busu la kupala na amani ivya kwinu momuvimukati yaka Kristo..

2 Peter

Chapter 1

¹Simoni Petro mbanda ni katumi tumi waka Bambo, ni wawayopalili Unohu ngati lenga wo uyi mu kati yitu ni Bambo witu Yesu. ²Yamini iya ni wenga, ipelelelayi Mahololelu Yake chapanga ni Bambo. ³Kuhumi Mahololelu. yaka Chapanga yo atilohiki atipekihi mndu hyoha hi ni yahi ndawa ya uhuhu waki. ⁴Kuhumi ndela ye, atipekihi Yamini ini yahi ya kuhala Ubambo waki ngati atiyaleka mahoku ya pani pandema. ⁵Chechipatika tiyonjikiha mani yahi kwa yamini yitu, ndawa uni yahi Mahololenu yapeta mahololelu pa chokopi kupeta uyolu Uhuhu. ⁶Kupelete mahololelu pachokopi ni kupela uyolu pachokopi ni kupela uyolu Uhuhu. ⁷Kupete Uhuhu, kupalana pa ulongu. ⁸Ngati ahe iya Mumitima yitu ni kuyendelela kuwa muwatima yinu mumanya ngamule paleh kuweleka chihahi chengi wanga kuweleka kwa mawololelu yaka Bambo. ⁹Muundu wanga kuyamanya ya uja, ayawoua ya yi papipi Ayewa kuwopoleka mahoku yaki ya kunyuwa. ¹⁰Mwakalangu wangu mumanya kuhahka. ¹¹Haki upata ndele ya ku yingilia ku Ubambu. ¹²Ne ni kunkomboha kaweli ngati mumanya ni muyemi. ¹³Ndenda wichu kunjumuha ni kunkomboha hindu ahendawa ngona moni muchi ndamba moni. ¹⁴Ndawa minahya chieulemba changu ngati. ¹⁵Henu chonele mwayewa ana ni wokiti. ¹⁶Ndawa ngapati wengalela chi kandawi lapwaghila yaka Bambo ni kutowolela kwako bambo witu yiuyelekela uhuhu wake. ¹⁷Yombi ayopiki uhuhu ni Ubambo kuhuma kwa tati waki. ¹⁸Tayohini lilowe kuhuma ku nani kuchilombi chihuhu. ¹⁹Tiyi ni hlowi ngati nyah yeyi mulika pawwandu mpaka zapita ulondwa. ²⁰Mumanya ngamalengo ya kujipeulelela mwinu. ²¹Ndawa ngache pala huundu ila kuhumi kumakili ya ka Chapanga.

Chapter 2

¹Manabiiie wa upue vakalilangiie kwa waisiraele. na valimu wa upue navaikaye pia kwino kwinu kwa kisire na valetaye mafundisho ya upue ni wombi na vakana Bambo yoahemile. walitetea uwalibifo wa kanyata panan yoho vene. ²Vanawingi navafataye ndela yao ya iyone na kupitela wombi na vakufulayi ndela yao ya chakaka. ³Kwa wime kanyonya vhandu vhandu vhalongela malovi ya upue hukumu yao naikavile. uwalibifu naufwataye. ⁴Kwa ndava Chapanga ngacheva lekike malaika vavanganamwike na akavaleku kuzimo ili vakungikikaye minyororo mpaka hukumo pamotiihikaye. ⁵Wala Chapanga ngachea uvumilie ndema wa mwande bali akandendiki nuhu, yoaloikike kichakaka papamo na navange saba, wakati paakaleka kii gharika panani ya pandema who yonangika. ⁶Chapanga akahukwimu muchi waka sodoma na Gomola kiasi cha kuwa liu kuwanangika ili ivyaye mfano ndandi ya waovo katika machovha yapamiho. ⁷Mambu atendiki aleli akoakwiii Lutu mundu wa chakaka. yoakavile asikitishe na tabia ibaya vhangakuyengelela amuii yaka Chapanga. ⁸Kwandandi monuyo mundu wa chakaka youtamiki nao Lichova kwa lichova aitesa nafusi yake ndani ya vhala vavayowinena kuyawona. ⁹Manhambo Bambo amanyi jinsi yakaokoa vhandu vhake chikai cha kuteseka jinsii yaka vumilia vhavhahokike kwa ndandi kuhukumu katika Livha la Mwisho. ¹⁰Kwa hakika awoo Ndee chakaka kwa vhala vhavhaendelela kutama kwa kudokolela ya muyegha yee na kuvalongama vahuho vhandu vha jinsi yeye vhayili na wasili katika dhamira yao Ngachevhayoghopa kuvhalongama watukufu. ¹¹Ingawa malaika vhayil na uwezo na makili kupeta vhandu. ndandi ngavaweza kuleta hukumu phanan paka Bambo. ¹²Lakini inyama yanga malongo vyailenganakile kwa ndandi ya kukamulika na kahovea. ¹³Vhapotekeka kwa malipo ya maakao yao, muhi wao Vhatama kwa anasa, utuwilii uzaito na mahakao, Vhahekalela anasa na kukongana pavhahekeelela na wenga. ¹⁴Mihu yao yayekalii na ukeme, ngache vhatosheka kutenda mahakao. kuvhakonga na kuvha hauwa waumini vyanyenye katiko mahokelo. ¹⁵wailekiki ndela ya chakaka. wateikupotoka na kuifuata ndela yaka balaam mwana waka Biori yaapaliko kupata malipo ya mzalimo. ¹⁶Lakini vhakalapili indawa ya uhokaji wake. Lipundwa likayili bubu likalongili kupetela sauti yaka chilota. ¹⁷Vhandu avava ngati chemichemi yangu ni machi. ngati maundi movayawoheia ni mpango. Liundi linzito lekivekakeka kwa ndandi yao. ¹⁸Valongela kwa majivuno matupo. Vhahua vhandu kwa tama ya yegha vhakonga vhandu vhavha lenga katika vhala vhavhatama mtokulela ya yegha. vhakanga vhandu vhavhalenga katila katila vhala vhavhatama kupetela iuhokaji. ¹⁹Vhahidi vhandu wakati vehehe watumwa wa dhambe ya ufisade. Mambu mundu akawa katumitumi wa chela chechi tawala. ²⁰Yombe yaoajipushaye na maakao ya ndema kwa kutumia malangu yaka bambo Mwokoze Yesu kilisito, ngati yoakelukilaye ucha hawo kavele, hali yake na iyayi ihakau kupata yila ya mwande. ²¹Ikavyaa mbaga vhandu avaa ngachevhaimanyi ndela ya chakaka kuliko kuliko kuimanya na kisha kavele kuileka amure iyuha yekapekie. ²²Methali ayeye iyii na ukwele nakawa ikelukiwa kaveti matapishi yake. Na ligholove levaliyoiike likelukila kavheti kumatopi.

Chapter 3

¹Henu, nikulembela wenga, wenikupalike aye baluwa ya kavele ili kukuyumuha kupetela malangu. ²Ili mambaawezaye kukomboka malovi yavayapwaghike kabula ni manabie vahuha ni kuhusu amri yaka kwaku tumia vatumitumi. ³Umanyanyiale hoti ngati vasaliti yavahikayi machova ya mwisho kusaliti mwenga mwenga, munavayendilai sawasawa muvapalila. ⁴"Ni munavapwaghilayi" iyo kwako ahadi ya kukeleuka? akaatati hikayili kutumbulila mwanzo wa mwombaji. ⁵Vakajitendika kuyewa ndema ni kunane hikatumbwili kupetela ni machi ni kupetela zamani hya kale, kwa malovi yaka chapanga. ⁶Ni kwa kupetela lilovi laki ni machi yaka hyokiti ndema kwa chikai chenee, Ngati yayi twelila machi, ikahalibiwa. ⁷Lakini henu kunani ni pandema hitunza kiki kwa lilovi leleli mambu ya motu. Vahivekiki mambu ya hukumu ni maangamizi ya vandu vangai ni chapanga. ⁸Aye ngache iweza kukwepa ujumbi waku, mwempalana, mamba lichave limu kwaka bambo ni ngati miaka elfu yimo ni mwaka elfu yimi ni ngati lichovi limu. ⁹Singati bambu atenda mbolebole kutima ahadi ngati mumuholale la kwamba, Lakini yombi avumilia kwa ajili yitu, yombi ngachetokolela yuma aangamiaye lakini atokolela kuwohu muda ili waha vapataye kutubu. ¹⁰Ndandi, lichovu la kabambu yaihikeyi ngati mwihi, kunani yakupetayi kwa kulapula makelele hindu yavahiteketezaye kwa motu. Nndemaye ni hindu hyoha hihiyili yave ihyekanulaye wazi. ¹¹Mambu hindu hyoha vatekulenganekelela kwa ndela aye. Je yaui wamundu wa mtunda wole? Utamayi kiuuhu ni matamilu yake chapanga. ¹²Itipala kumanya ni kutambuwa kanyata uhikaji wa lichova laka chapanga.lichova leneli kunani yakuteketezwayi ni motu. Ni hindu yavahiyeyushai ni jotu likale. ¹³Lakini kulengana ni ahadi yaki, tilendela kunani kwa nyuwani ni mndema wa nyuwani, Mambu vavayili ni haki vatamaye. ¹⁴henu tetipalana mambu tilendela hindi ahye. Ujitaidayi kuvamakini ni ukalaumika ni kuwa ni amani papamu niyombi. ¹⁵Nikamalakiha uvumilivu waka bambu witu kupetela wokone, ngati mupalakakili kaka witu paulu muakatilembili tenga, Kulengana ni hekima yeampeke. ¹⁶Paulu alongelela ayaya yoha kupetela baluwa hyeke kuyii hindu ambahyo ni higumu kuhielewa, Vandu vanga adabu ni uimala vaihalibwi hindu hyawo, Ningati muvatendela mu malembu. Kuyendelela maangamizi yawo. ¹⁷Henu, muupalana mambu muyamanyi yanaa, muulendayi mawene ilimammbu vakahogheha ni upuyi wa valaghaiy nikuhoheha uaminifu. ¹⁸Ndandi mutamayi kupetela neema ni kumanya Bambu witu Yesu Kristo. ni hemu utukufu uyi yombi sayenu ni Milele.

1 John

Chapter 1

¹che chikavii kutumbu mwandi chele chetikayohini, chela chetikawoniti kwi mihu yitu, chela chetikaloliki ni mayoko yitu kukamu kuhusu lilovi liwomi. ²Ni yola womi ukatendiki kumanyikana petu ni tuuweni, ni kuumalikila, ni kuvatangizila womi wahyaka, ambau ukavi kwa atati ni ukatendeka kumanyikana kwitu. ³Che chetikakiwoniki ni kuyohana twikitangaza kwinu kaveti, ili ngati muweza kumanyikana papamu nitenga, ni ushilika wtu papamu ni atatini mwaniki Yesu kristu. ⁴Ni tindembela mambu ghangani mavanganya ili ngati fulaha yinu iva chakaka. ⁵Womboni ndo ujumbi wotikayowini kuhuma kwaka yombi ni kuvatangiazila Chapanga ni nuru ni mukati yaki nga luvendu hata pachakopi. ⁶Ana ngati tupwaghiki kuva tivi niushilika niyombi ni tiyenda muluvendu, tukonga ni ngache tiyenda mu chakaka. ⁷Nambu anatiyendiki mu nuru ngati motivi munuru, tishilikiana taveti kwi taveti,ni mwahi yika yesu kristu, mwaniki yituwolola kuhuma mu mahoku yoha. ⁹Na ngati tupwaghiti ngachi tuvi ni mahoko, tulikonga taveti, ni chakaka ngache ivi mukati yitu. ⁸Nambu ana tutumbwi mahoko ghitu, yombi ni munyahi ni haki kutulekelela mahoko ghitu ni kutuwolola ni ahakahu woa. ¹⁰Ana tupwaghiti ngati ngachetutendiki mahoko, tundendi yombi ngati mpuhi, ni lilovi laki ngache liviloi mukati yitu.

Chapter 2

¹Mwavanangu mwenpalikikinindendambili mambu yayankoto kutenda mahoku ni ngati yumu vinu haki atenda mahoku, Yiyi ni atati, Yesu kristu yombi yoyini haki. ²Yombi mpatanishi kwa mahoku yitu, Nga kwa mahoku yitu pela, Kwa ndema uhilimila. ³Kwa leli timaya kuyeghe timanyi yombi ngati haki tivoha amri hyaki. ⁴Yo vaha "ninmmanyi Chapanga", amri ngapa hikamula aya npuhi, ni chakaka ngapa iyi mukati yaki. ⁵Ayi yoha yolikamula lilovi laki, chakaka mundu hoyu upendo waka Chapanga ulenganili, kwa leli timanya tiyi mukati yaki. ⁶Yo vaha atama mukati yaka Chapanga apalika mweni apalika ngati mopalila Yesu kristo. ⁷Mwenpalika, ngapa nindembi amri hyampya ila amri hya mwandi hyeyu muyomwi kuw nahyu kutumbuli pa kuyamba amri hya mwandi lilovi le muliyohini. ⁸Hata vela nindembela mwenga amri hya henu, hyeyu chakaka kwaka kristo ni wenga, ndava luvendu lipeta, ni liwangalilu la chakaka liyomwi leulangala. ⁹Yo vaha ayi pa livangalilu ni ahakalila ndongu vaki ayi muluvendu npaka henu. ¹⁰Yo anpala ndongu vaki, atama mu luvangulilu nga chindu chiyi chocha chihoto kuhivalakiha. ¹¹Yo ahakalila ndongu vaki ayi muliendu ni atama muluvendu, ni ngapa manya koyenda kwaku, ndava luvendu likomiki mihu yaki. ¹²Nindembe mwenga, mwavana mwenpalika maghambu mayomwi kuvololeka mahoku yinu minu yaki. ¹³Nindembe mwenga mwaka tati mamb mumanya yombi ayi kutumbu pa kutumbulila, ni ndembe mwaka kombo mambu muyomwi kunpetamhakahu yola. ni ndembela mwe mwavana mwachoku mambo mumanyi tati. ¹⁴Nindembi mwenga mwa tati ndava mumanyi yombi tangu kutumbulila nindembi mwenga mwakakombu ndandi muyemakihi, ni lilovi laka Chapanga liyi mukati yinu, ni muyomwi kunpeta muhakahu yola. ¹⁵Mukampala ndema vala hindu hye hiyi mundema. ngati yola anpala ndema, upendo va kunpala tati ngapa uyi mukati yaki. ¹⁶Ndandi chiyi chocha pani pa ndema kutokole kwa hyegha kupala kwa mihu ni chibwi cha vomi-ngapahumi kwaka tati hihumi pandema. ¹⁷Ndema ni kutokolela kwaki hipeta, yo tenda mapali yaka Chapanga haki atama milele. ¹⁸Vana vachoku vachoku, ni chikahi cha kuyomolela. ngati chemuyohini yopendikana ni kristu ahika ni npaka henu va va pendekana ni kristu nahikiti, kwa vela timanya chikahi cha kuyomolela. ¹⁹Vavavokiti kuhuma kwitu tenga, mambu ngapa vakayi vitu, vakau vitu tenga vakayi vayendalili kuwa papamu ni tenga, henu kuvoka kwavu ilangiha ngapa vakayi vitu tenga. ²⁰Muyehakiki mahula ni mhuhu yola, mwavo hapi muimanyi chakaka. ²¹Ngapanindembela mwenga, mambu ngapamu imanyi kweli, mambu muimanyi ni nga upuhi va lilovi la chakaka. ²²Npuhi na, changa yonpendeka Yesu kristu? mundu hoyu npinga kristu, pa anpendeka tati ni mwana. ²³Nga yo anpeleka mwana ayi ni tati ayi yoha yo anjetekela mwana ayi ni tati. ²⁴Ni ngati mambu yinu mwenga, chemuchiyohana kutumb mumayambu achi tama makati yinu, ni haki mutama mukati yaka mwana ni tati. ²⁵Ni yeye ni ahadi yetipekini tenga vomi vanga kuyomoka. ²⁶Nindembi mwanganya panani ya vapali ka kundongoha pahakahu. ²⁷Ni maghambu yinu mwenga mahula ya muyopiki kuhuma kwa ayatama mukati yinu, ngapamwali mundu ayi yoha kumbola, mambu mahuta yala yambola hindu hyoha chakaka ni nga upuhi ni ngati yamboliki ntama mukati yaki. ²⁸Henu mwavana vakupalika, ntama mukati yaki, pa haki ahikayi tiya ni makili ni ngakuliyohana honi pa mihu yaki pa machiki yaki. ²⁹Ngati mumanya yombi ndiyi yoyi ni haki mumanya ayi yoha yotendiki vichu avelekiki ni yombi.

Chapter 3

¹Mulola chipalanu cha utundu voli che watepakihi atati,vatiloha ya vane vaka Chapanga ni vana ndi motiiyeli ndandi ndema vombo ngamautimanya mambu ngacheva manyi yombi. ²Vakupalika tenga ta vama waka Chapanga ni ikona ugakumanyika mohaki kuyelilaye. timanya kuyegha kristu pa haki avonikivaye tatengana vaku tambona ngati mayoli. ³Ni ayi yoha yoyi ni ujasiri pa chikahi cha chihika che chilangahiki ni yombi, alivololmweni, ngati mayeli ni uhuhu vaki. ⁴Kila mundu yopetela kutenda mahoku ahoke matemulu. mahambu lihoku ni kuyekela matemulu. ⁵Mumanya kristo akadhihirishwi kuvoha mahoku. ni mukati yaki nga mahoku. ⁶Nga yumu yo haki atama mukati yaki ni kupelelela kutenda mahoku ni yo haki atami mahoku ni nga yo haki atami mukati yaki ni kupetelela kutenda mahoku chikahi ambweni ni kumanya. ⁷Mwa vana vakupalika muka yetekela kuyongekela ni mundu ayi yoha yo tenda haki ni hayi ni haki ngati kristo mayoli vana haki. ⁸Yotenda lioku va kushetani ndiyo tenda lihoku kutumbu pa kutumbula, Ni ndava ya ye mwana vaka Chapanga akadhihilishwi vichu abomula lihengu laka shetani. ⁹Ayi yoha yo avelekiki ni Chapanga ngapa tenda mahoku, mambu mbeyu yaka Chapanga itama mukati yaki nga kuhoto kupetelela kutenda mahoku mambu avelakiki ni Chapanga. ¹⁰Paleli vana vaka Chapanga ni vana vaka shetani vamanyika ayi yoha yotenda changa kulongomeka nga vaka Chapanga ni vanga kunpala udongu vaki?. ¹¹Avo ndi utenga vomovyomini kutumbu pa kutumbulila, kuye tipalana taveni kwa taveni. ¹²Nga ngati kaine yo akayi ndovu aka nkomiki ndongu vaki ni ndava ki ankomiki? mambu hya kutenda hyaki hyaki hihakahu ni yaka ndongu vaki yakayi yakulongomeka. ¹³Mwaka longu vangu mukakangacha ngati ndema haki uhakalilayi. ¹⁴Timanyi tiyomwi kupita munyihwa ni kuyingi kuvomi, mambo tapala valongu vitu ayi yoha vana chipalanu atama mu uyihwa. ¹⁵Mundu ayi yoha yo ahakalila ndongu vaki, akoma ni muwanya kuya vomi va kupelelela ngapa utama mukati yaka yo koma. ¹⁶Pa leli timanya chipalanu, maghambu kristu auvohiki uvomi vaki mambu yitu tenga watu tipa kika kuya uvoha vomi nitu mambu cha longu. ¹⁷Ni ayi yoha yoyi ni hindu ni ambowa ndongu vaki vomi vaki va chiha ndava yaka yombi chipalanu chaka cha Chapanga chitama vo mukati yaki. ¹⁸Mwa vavangu mwanpalika, tikapala kwa pandomu vala kwa malovi pela hyetikila hya chakaka. ¹⁹Pa leli timanya temga tiyi pa chakaka ni mitima yitu ithibitika pa lene heli. ²⁰Ni ngati mitima yinu ngapai telemula Chapanga nkolongwa kupeta mitima yitu yomanya hindu hyoha tiyi ni makiti kwaka yombi. ²¹Mwenpalakika, ngati mitima yinu ngaitemulike. tivii na usajile kwaka Chapanga. ²²Ni chiyo choha chetilova vaki tiyopalila kuhuma kwaka yombi, mambu tiyaka mula matemulu yaki ni titenda yaya pala pa mihu yaki. ²³Ni leli ndi litemulu laki tipalika kuyetekela lihina laka mwana waki yesu kristu ni kupalana taveni kwa taveni ngati mo ati pekahi litemu laki. ²⁴Yo ayakamwi matemuluyaki atama mukati yaki, ni Chapanga atama mukati yaki ni ndava ye timanya kuyegha titama mukato yitu, kwa roho yotipehi yola.

Chapter 4

¹Mwenpalakika, mukalamini kila Roho, changa mulola ngati ihuna livaka Chapanga, ndava aka chilola vana vingi va upuhi vahumi pandema. ²Kwa leli amuimanya Roho yaka Chapanga Roho yeiyetekela kuye yesu kristo ahikiti kuhumi hyegha yaka Chapanga. ³Ni Roho yanga kunjetekela Yesu yaka Chapanga. yinu hiyi Roho yaka yo anpendeka kristu, ndi ye mwaiyo hini kuye ihika ni henu iyi pani pa ndema. ⁴Mwanganya mwa vaka Chapanga, vana mwenpalakiki ni muyowi kufauru maghambu yoyi ayi mukati yinu nkolongwa kupeta yoyi pa ndema. ⁵Vombi vapa ulimwengu, kwa vela che vachi ulimwengu, ni ndema vayohanela. ⁶Tenga ta va vaka Chapanga atiyohanela tenga. yoyi nga vaka Chapanga nga aphoto kutiyohanela, pa leli timanya Roho ya chakaka na upuhi. ⁷Mwenpalika tipalana taweni lewa taveni mambu chipalanu ni chaka Chapanga, ni ayi yoha yo apalaavelakiki ni Chapanga ni kunmanyi Chapanga. ⁸Va nga ngache amanyi Chapanga, mambu Chapanga chipalanu. ⁹Pa chipakuu chaka cha Chapanga la hye hukiki pa kati pitu, kuye Chapanga akantumiki mwana vaki va kuyika pa ndema vichu titama kupete yombi. ¹⁰Pa chipalanu hechi, ngahuye ntupaliki Chapanga, changa yombi atipaliki nikuntuma mwana vaki aye malepu ya mahoku yitu. ¹¹Mwanpalika, mambu Chapanga atipaliki tenga, velavela tipalika kupalana tenga kwa tenga. ¹²Nga ayi yohapi yo ambweni Chapanga ngati tipalini taveni kwa taveni, Chapanga atama mukati yitu ni kupata kwaki kukamiliki mukati yitu. ¹³Pa leli timanya kuye timanya tima tama mukati yitu ni mambu atipekihi Roho vaki. ¹⁴Ni tulola ni kushuhudia kuye atati vantumiki mwana aya va kutivombola pani pa ndema. ¹⁵Ayi yoha yo yetekela kuye Yesu n mwana vaka Chapanga, Chapanga atama mukati yaki ni yombi mukati yaka Chapanga. ¹⁶Ni tumanyi kuyetekela chipalanu cheyi nachu Chapanga mukati yitu, ni Chapanga mukati yaki. ¹⁷Pa kupala aleli liyomwiki kuyetekeleka pakati yitu, vichu tiya ni makili lichova la kutemulika, ndava ngati mo ayeli yombi ni moti yeti tenga pa ndema pani. ¹⁸Nga choghoyi mukati mwa kupala. changa kupala kwa chakaka, kuvoha kulengana ni litemulu. yo yoghopa nga pa kamitishwi kwa kupala. ¹⁹Tipala mambu Chapanga alipaliki pa kutumbulila. ²⁰Ngati yumu avaha, "Ninpala Chapanga" chikahi ahakalila ndongu vaki, upuhi ndava vankakunpala ndongu vaki chikahi ambona, ngahoto kunpala Chapanga yoyu ngache ambweni. ²¹Ni leli ndi litemulu leti yi nalu kuhumi kwa yombi ayi yoha yo anpala Chapanga apalika kunpala ndongu vaki.

Chapter 5

¹Ayi yoha yo yetekela Yesu ni kristu avele kiki ni Chapanga, ni ayi yohaapi yoanpala yombi yoyu ahumiki kwa tati kave apala vana vaki vaho. ²Pa leli timanya kuye tivapala voha vana vaka Chapanga, pantinpala Chapanga ni kukamula matemulu yaki. ³Ana ndi montipala Chapanga ni tiya kamu ni atemu yaki, ni matemulu yaki mapesi. ⁴Kwa vela ayi yoha yo avelekiki ni Chapanga au peta ndema ni avo ndi ushindi va kuupeta ndema imani yitu. ⁵Na neki yo aupetiki ndema? yo yetika la kuye Yesu mwana vaka Chapanga. ⁶Ayo ndi yo ahikiti kwa machi ni mwahi Yesu kristu ngapa hikiti pe kwa machi npaka kwa machi ni mwachi. ⁷Mambu vayi vatatu va voha ushuhuda. ⁸Roho, machi ni mwahi va tatu va vayetengelana (uhongopalika malovi aya"tati, lilovi lihuhu" ngapa yavonikana pa malembu manyahi ya mwandi). ⁹Ngati tiuyopolela ushuhuda vaka mundu ushuhuda vaka Chapanga ni ukolongwa kupeta hyoha. mambu ushuhuda vaka Chapanga avo kuye ayi ni ushuhuda. ¹⁰Yo anjetekela mwana vaka Chapanga ayi ni ushuhuda yombi mwaveni ayi yohapi venga kunjetekela Chapanga antendiki kuwa npuhi, maghambu he au yetikili ushuhuda vo au letiki Chapanga pa nani yaka mwana vaki. ¹¹Ni ushuhuda veni ndi vombo kuye Chapanga atipekihi vomi va ngakuyomoka, ni vomi hovu uyi mukati mwaka mwana vaki. ¹²Yoyi papamu ni mwana ayi ni vomi vangakuwa ni mwana vaka Chapanga ayi ni vomi. ¹³Ni ndembi ayaya mumanya muiy ni vomi na milele, mwanangu mwe mu amini pa lihina laka mwana vaka Chapanga. ¹⁴Avo ndiyo ujasiri votiyi navu palongi ya au pamihu yaki, kuye chiyi cho hapi che hakitilovayi ilengaha ni chipalanu chaki atiyohonela. ¹⁵Ni ngati timanya atiyohonela chiyi choha chetivola timanya kuye tiyi nichetilivikayi. ¹⁶Ngati mundu ambona ndongu vaki atenda lihoku langelengana ni nyiwa, ilengawela kulova ni Chapanga anpekihi vomi, ni vaha kwa nganya vavu mahoku yavu ngaya leta nyiwa kuyi lihoku lelileta nyihwa ngapa ni pwagha ni pwagha ilenganela kulova ndava ya lihoku lene heli. ¹⁷Kulipalila kuyi koha ni lihoku kuyi lihoku langa kuleta nyihwa. ¹⁸Timanya yo velikiki ni Chapanga ngapa atenda lihoku changa, yo velivaki ni chapanga avohekeka ni yombi palikwali, ni mhekahuyola ngahoto kunjonanga. ¹⁹Timanya kuye tenga ni va vaka Chapanga ni timanya ndema voha uyi pahi paka matemulu yaka ndovu. ²⁰Timanya mwana vaka Chapanga ahikitiatipekihi malangu, kuye timanyi yombi va chakaka, ni kava tiyi mukati yaka yombi yoyi na chakaka, ni pa ka mwana vaki Yesu kristu ni Chapanga na chakaka ni vanga kuyomoka. ²¹Mwavana va chipalanu, muyepangana ni sanamu.

2 John

Chapter 1

¹Kuhuma kwaka hokamundu kuyenda kuyenda kwaka mmbomba muhaulika ni vana vaki ambau vana paliki kupetela kweli. ²Mambu ya kweli yiyiyili mukati yitu ni yinayidumwaye papamo nitenga milele. ³Neema ,Rwhwma,Amani hihihumilinitenga kuhuma kwaka chapanga atate ni kuhuma kwaka yesu kristo mwana wa atate kuhumila ukweli ni kumpala. ⁴Nyili ni laha sana kupetela ni humbwili vana baazi yau vayenda katika ukweli ngati muti iyopili amali ye mutikaiyopili amuli kuhuma kwa atate. ⁵Nihenu nikulova wenga wa mmbomba ngangati nilembela amuli ya nyuwani,bali yela yitikajinayu kuhumila patitumbulaye kwamba tipalika kupalana taveni kwa taveni. ⁶Ayeye ndo amli yela ngati mumuiyohanile kuhumila paitumbulaye kwamba mpalika kuyenda kupetela yene. ⁷Mambu vavakonga waawingi vasambii pa ndema ni kulengama kwamba yesu kristo akahikiti kupetela hyegha,Ayoyu na mkangaji ni yua mpenga kristo. ⁸Mujilokihaye mavene ngati ugamuhovehi mambu yala yatiyomwili kuyahengela lihengu ,lakini ili kwamba ngati yamuwezaye kuyopatazu yiyikamilike. ⁹Yoyoha yunayendaji palangolu ni huduma fundishou laka kristu Ngache ayili ni chipanga yombi yuna adumwayi mumafundishu ayini atati ni mwana pamu. ¹⁰Ngati mundu ahika kwinu ni ngache aleta fundishu ale.Mukankalibisha muma nyumba yino na mwandamukiha. ¹¹Mambu yua ndamukihayi vayongini mahenga mahakaho. ¹²Nyinayu mambu yana wingi yakukulembela ni ngachenipalika kukulembela mukalatasi ni winu,nitumani kuhika kwinu ni kulongela mihukwa mihu.mambu fulaha yinu ipataye kutendeka kamili. ¹³Vana vaka nndambu winu muhaulika vavalamukiha.

3 John

Chapter 1

¹Nkomundo Gayo yoaanipala chakaka ²Waupalika nikulovela ufanikiwaye mambu yako yoha na kuwa na womi unyae ngati lihoka lako molifanikiwila. ³Mahgambo nikahekalile chakaichevabwanghil akandongo vhavhaikike kuwaoa ushuhuda wa chakaka juu yaako ngati vela mouyendela muukwele. ⁴Ngachenihakalela kupetalela kuyowana vhana wango vhayenda katika kwele waopalika. ⁵Mpendwa yoayenda kiukamilifu pawahudumula vaghene ni valongo vhayenda katika ukwele, ⁶ambao vavawoiki ushuhuda upendu wako palongi yapakanisa utenda wicho kuwasafilisha msafali yao moipendzee Chapanga. ⁷Ndandi ya liina vhakapiti bila tupalikautotola chokapi kuuma kwa wandu vayee. ⁸Vera tupalika kwa karibisha vhandu ili tuyaanao.vhatuenga nao mahengo yachakaka⁹Nikavhalembil chikundi chindo fulan, ndandi Diotrofe, yaapala kuvha palong yao ngacheyetanganela na tenga. ¹⁰Henu ngati nihikike naniyakombukaye matendo yake ghahenga ngati molongelela malowi maakao kwitu. ngachelizike na matendo ghanangha, yombi mweni ngacheyopaleka walongo. akanakila vhanghi vhatokolela kuvayopalela vhalongu hava, naavenga vhawokaye mchikundi¹¹Waupalika ukayia chechivii chiakao, uyiaye chechivii chingae. yombi yoatenda manyai ni wakachapanga na yombi yaatenda maakao ngacheambwene chapanga. ¹²Demetrio ashudii vhandu woa na chakaka yene. na tenga natu tu mashaidi, na umanyi kuvha ushuhuda witu ni wachakaka. ¹³Niyii na mambo ghanawingi ghakulembela ila ngachembala kukulembela kwa kalamo na wino. ¹⁴Nhovhalela kumbona pambipe natulongilayi na wenga papamo. ¹⁵Amani ivyaa papamo. na wenga. vhakakochi wapekyaye Salamu, akochi kila mundu kwa lihina lake.

Jude

Chapter 1

¹Yuda katumitumi waka Yesu kristo mwana waka Mulungu ni ndongu wake Yakobo, vaka aloliki vavaka palikiki ni Mulungu chapanga Atate, kulekakeka maghambu yaki Yesu. ²Rehema ni liyeko ni chipalano chiyenjekeki kwino³Valongo chikahi chendendikai kila ndela ya kwa lembela au kundembela Mwenga maghambu ya kuokoka kwa kuliyepuha Tawoka. ibidikai Nindembilai kumauiya ni kulalahama kumaunya kwa hindu liyekampekihe mara na nkamo pela vavaelewa ni kulipala. ⁴Maghambu vandu vange valiyingihii kwa chinyemela vange vandu vakaawekiti alama maghambu kwa atakilavandu vanga uhuho vavabadilisha unyahi waka chapanga Mulungu witu kwa kuyetekela wichu kukonga chapanga Mulungu ni kunkana Bambo witu kanjika Nkolongwa ni Bambo Yesu Kristo.⁵Hino nipala kukombua huwenga maghambu mkamanyi kwa kumanya kabisa kuva Bambo akaaokwihe vando ku ndiwa wa kumisri. ni kwa yomola vavalepahili. ⁶Ni katumitumi vavakakaniki kughoha chikai chao veni ni kukana muchi wao chapanga avekiti mu minyololo ya milele mukati ya livendo mpaka lichuva la mwisho.⁷Ngati sodoma ni Gomora ni milema yeipatili ni kuliyingiha kwa uhakao ni kupa kupala kwa lazima yangapaku tumbalila vakalangihi ngati mifano ya vange vavateseka ni kwa yochamoto wa milele. ⁸Ni kwa ndela yela yela vakulota ndotu wombi vahakala miili yao ni kukana mamlaka ni vapwagha upuhi kwaka mhuhu⁹Hata vela Mikael Malaika mkolongu pahikiti kulimbana ni ibilisi kwa kupwaghanila naku maghambu ya hyegha yaka Musa ngachealeangiti kuleta hukumumu ya upuyi dhidi yaka yombi ila akapwaghili" Bambo akulakalile. ¹⁰Ila vandu hava valeta upuhi dhidi ya chochoha changa kulimanya. ni chela hinyana hyanga malangu hinyama kupetela hani yau ayaya ndo ghaghaharibu. ¹¹Ole wau maghambu vayeweliki mu ndela yaka kaini ni kuyengalela mahoko yaka Balaamu, waangamiakwa mahoka ya kola¹²Anganya hava ni myamba kwa sherehe hinu hya chipalanu valekalela bila ihoni valileha veni ni maundi yanga machi, yaya woloka ni mpongu. ni mikongu yeyi hachulike ni mpongu hyanga kupanga matunda yeyi whili mara kaveli yeitupuliki mikegha. ¹³Ni mayegha ya Bahari (LOCHI) yaleta mangomela ihoni yawo veni, ni ndundwa hehinyongolota ni iwihii livekaliki kwa maghambu yowu machovaghoha.¹⁴Enoko wa saba pa mfuatanu waka Adamu, Akalotiki kuhusu vao apwaghiti "Holayi Bambo ahika kuhusu Ayito apwaghiti "Haloyi ahika ni maelfu ni maelfu ya wahuhu vaki. ¹⁵Ii atemula hukumumu kwaka kila mundu ni kuyeghela mahoku kwa vanga kuyoghopa Chapanga kupelela mahengu ghawu ghola ngavahyo me kuhenga pa ndela hyanga Uhuhu na kwa molovi yoha ya ukali ghanga Uhuhu vayapwaghiki kwaka yombe. ¹⁶Anganya hava vavanung'unika, vavalalamika kuungana na kuto kulela kwinu kwa mahoku, valilenda niuni kwa faida yawu na kukonga vangi.¹⁷Lakini mwenga mwayangu mkombukayi malovi yaya kalongaliki mwandi ni mitumi waka Bambu Yesu Krisito. ¹⁸Vakapwaghiki kwinu chikahi cha mwishu na vakuva vandu va kulongana ni vana yengalela mahuvalelu yau ghanga Uhuhu. ¹⁹Vandu hava nivakuhavavana, vitawaliwa ni tamaa hya Asili na ngachevayili ni lihoka.²⁰Henu wenga vachipalanu ngati momulichengela mu Imani yinu yihuhu ngani, na ngati mowulovela mu likoka lihuhu. ²¹Mulitunzayi muchi ni kupalana ngati CHAPANGA ni Tilendilayi Baraka yaka Bambo witu Yesu Krisito yoapelekela womi wanga kuyowoka. ²²Mulangihayi rehema kwa vala vavayili na wasiwasi. ²³Mwakombulayi vangi kwa kuyupula kuhuwa pa moto

kwa vangi Mulangihayi huluma kwa kuyoghopa, Muhakalila ataingowu yeyitonyakili ni hyegha. ²⁴Henu kwaka yoaweza kutenda mkalikong'ondola na kuwatenda muyema palongi pa Utakatifu waki panga mahoka ni kuwa ni Chieko Chikolongwa. ²⁵Kwaka chapanga njika yaki yokombola kupetela Yesu Kristo Bambu witu, Utukufu ukuwa kwaki ukolongwa, uwezo ni makili kabla ya chikayi chohahenu ni machova ghaha. Amina.

Revelation

Chapter 1

¹Awo ndo Ufunuo waka Yesu Kristu ambau Chapanga akampekihi ili kaalangiha akakatumitumi vaki mambu ambayu lazima yapitalilayi kanayi kwa kutuma malaika vaki kwaka katumitumi waki Yohana. ²Yohana akawahiki Ushuhuda wa kila chindu cheakachi weni kuhusiana ni lilovi laka Chapanga ni kwa ushuhuda uwoakiki kuhusu Yesu Kristu. ³Abalikiwi yombi yusoma kwa sauti ni woha vala vavayayohana malovi ya Uchilota awo kutii chechiembakiki mono, kwa sababu chikayi chiheghalile. ⁴Yohana kwa makanisa Saba yayayili Asia; neema iyayi kwinu ni amani kuhuma kwaki yoyili, yohakayili, ni yuahikahi, nikuwoka kwa roho saba vavayili palongi ya chiteucha ki cha enzi. ⁵Ni kuhuma kwaka Yesu Kristu ambayu ni shahidi yuhaminika, mmbelakeka wa kutumbulila wa vavahwili, ni mtawala wa falumi va ndema wombo, kwaki yombi yuatipala ni kutiveka huru kuhuma katika dhambi hyitu kwa mwahi waki. ⁶Atitendiki kuva Ufalmi, makuhani vaka Chapanga ni atati vaki kwaki kuva utukufu ni makili mileli daima Amina. ⁷Lolayi, ahika ni mahundi kila lihu yalimbona papamu niwoha vavakahochiki. ni makabila yoha yapandema yavalovilayi kwaki ndo. Amina. ⁸Nenga ndo Alfa ni omega apwagha Bambu Chapanga. yombi yoyili ni yuakayili ni ambayu aika, yoyili ni makili. ⁹Nenga Yohana, nandpongu winu ni yumu yushiliki papamu nimwenga katika matesu ni Ufalmi nikukinakila thabiti wowuyili katika Yesu, nikayili katika chilwa chichelohakika patimo kwa mambu ya lilovi la ka Chapanga ni Ushuuda kuusu Yesu. ¹⁰Nikayili katika Roho lichova laka Bambu nikayohini kunyuma yangu sauti ya panani ngati ya tarumbeta. ¹¹Ikapwaghiki, Lembayi katika chitabu ya yawona ni uyatumayi kumakanisa Saba kuyenda Efeso, kuyenda Smirna kuyenda, pargamo, kuyenda Thiatira, kuyenda Sardi, kuyenda, Philadelphia, ni kuyenda Laodkia. ¹²Nikanganamwiki klela ni sauti yaka nani yoakayili alongela ni nenga ni panangana, mwiki nikaweni kinala cha dhahabu cha nyali Saba. ¹³Pakatikati, ya kinara cha ngali akayili yumu ngati mwana waka Adamu, ahweti kanzu lilachu lelihikiti pahi ya mawolu yaki, ni lamba la dhahabu kuhwongolota pachilimba chaki, ¹⁴Mutu waki, ni mayungu yaki yakayili mahuhu ngati sufu mahuhu. ngati theluji. ni mihu yaki. yakayili ngati mwanga wa motu. ¹⁵Kulwahi yaki hikayili. ngati shaba yeyihingakiki Sana ngati shaba ambayuiyomwili kupeteshwa, pa, motu ni sauti yaki ikayili ngati sauti ya machi yanawingi yayaelela kwa kasi. ¹⁶Akayili akamulili ndondwa saba katika chiwoku chaki cha malelelu, ni kuhuma mu ndomu waki nukayili ni upanga ukali wowu yili ni makali kuveli. Pamihu yaki pakayili panganya ngati mwanga ukali wa Lyova. ¹⁷Panikambweni nikahawiki pamawolu yaki ngati mundu yohwili Akavekiti, chiwoku chaki cha malelelu, panani yangu ni kupwagha ukayoghopa nenga wakutumbulila ni wakuyomokela. ¹⁸Ni ambaya nitama nikayili nihwili lolakihayi, nitama milele. ni nyinahyu Funguu hya mauti ni kuzimu. ¹⁹Kwa hiyo yalembayi yawaweni, yayayili sayenu, ni yala yayapitalilayi. bahada ya ayaya. ²⁰Kwamaana yayahihakiki. kuusu ndondwa saba hyehuhiweni katika chiwoku changu cha malelelu ni chela kinara cha dhahabu cha nyali saba ndondwa saba ni malaika va yala makanisa saba ni kinara nyali saba ni yala makanisa Saba.

Chapter 2

¹Kwa malaika va kanisa la Efeso, lembayi. Aya ni malovi yaka yola yukamulili ndondwa saba hyela katika chiwoku cha malelelu Yombi yoyenda pakati ya hinala hya dhahabu hya nyali saba apwagha ana. ²Nimanyi ambayu muhengiti ni bidii yaku mahengu ni kuhinakila, kwaku thabiti, ni kwamba ngauwezi kuhusiani niwombi vavayili vaovu, ni uvalengiti woha vavajiloa kuva mitumi ni kumbi ngayi ni vowonakini kuva vapuhi. ³Nimanya uyili ni subira ni kuinakila, ni upetiki yanawingi kwa sababu ya lihina langu ni ngacheutondiki wakona. ⁴Lakini ale linyinalu likolongwa kwaku wenga, ulekiti upendu waku wa kutumbulila. ⁵Kwa hiyu kombukayi pawahawiki, ukatumbwayi ni kuhenga yaayahengikayi kuhuma pakutumbulila ngati nga utubu, yanihikayi kwaku ni kuchiwoha kinara, chaku kuhuma pamalu yaki. ⁶Lak ini wenga uyi ni ale uwakalila yala ambayu wanikolai yavayahengiti, ambayu hata nenga niyahakalila. ⁷Ngati uyili ni likutu, yohanilai ambayu Roho iyapwaghila mkanisa. Ni kwaka yombi yoshinda yatimpekihai Chibalki cha kula kuhuma katika nkongu womi wowuyili katika paladiso ya ka Chapanga. ⁸Kwa malaika va kanisa la Smirna lembayi aya ni malovi yaka yela ambayu wakutumbulila ni wakuyomokela ambayu akahwili ni kuva womi kaveti. ⁹Niyamanyi matesu yaku ni uhochu lakini wenga wtajili ni upuhi wa vala vavayiloa, vayahudi Lakini nga wombi ni sinagogi la kashetani. ¹⁰Ukayoghopa matesu yanayakupataye, Lolakihayi, ibilisi apala kalekela baadhi yenu muyela hili mpatayi. kulengakeka. ni yamutesikayi kwa machova kumi, myayi mwaaminifu kuhwa, ni nyanimpekihayi, taji ya womi. ¹¹Ngati uyi ni likutu yohanilayi Roho muayapwaghila makanisa. Yombi yunashindayi ngapati madhara ya Nyihwa ya kaveli. ¹²Kwa malaika va kanisa Pergamo lembayi Aya ni yayapwahga yombi yoyili nau upwagha ukali, wowuyili. ni makali kuveli. ¹³Nimanyi panalu yamutama Pamalu, pachiyili chiteu cha enzi chaka shetani Hata henu wenga ulikamula sana lihina langu, ni ngacheukaniki imani yaku uyili, kwangu. hata machova yala yaka Antipasi shsidi wangu, yuakamakiki kati yinu, apa ndo shetani patama. ¹⁴Lakini nyili ni mambu yachokopi yaya kupetiki wenga uyinau kanoku vandu mawolelu, yaka Balaamu, yombi yuambolika yi Balaki kuveka hikwazu, palongi ya vana va israeli, ili vyalyayi. hilevi hyeyi wohakiki sadaka hyapanga ni kuzini. ¹⁵Kupetela hali yeyeyi, hata wenga uyinau baazi yau vavakamula mawolelu ya wanikolai. ¹⁶Basi tubwayi ni ngati ngautendi vela, nihika kanyata ni yandendayi, ngundu kupeta woha kwa upanga wowuhuma kupetela, ndomu wangu. ¹⁷Ngati uyili ni likutu yohanilayi. Roho Cheayapwaila makanisa yombi yonashindayi yanimpekihayi baazi yela mana yeyihi akike, ni kaveti yanimpekihayi liwu lihuu lililembakiki lihina la nyuani panani ya Liwu lihina ambala ngayoalimanyi isipokuva yombi yunaliyopalilayi. ¹⁸Kwa malaika va kanisa la Thiatira: Lembayi "Aya malavi yaka mwana waka Chapanga, yombi yoyili ni mihu yaka ngati mwanga wa motu, ni kulwahi ngati shaba yeyehingakiki Sana. ¹⁹Niyamanyi hambayu ni yamuyahengiti, upendu waku ni imani ni huduma ni kulinakila kwaku thabiti, ni kwamba kila cheuhengiti henu pani ni kupeta chihengiti pakutumbulila. ²⁰Lakini nyinalu aleli. kupeta wenga: uhinakila mmbomba Yezebeli yuhajiloa mweni chilota mmbomba. kwa mawolelu yaki, apotoha akakatumitumi. wangu kuzini ni kula hilevi hyehiwohakiki sadaka ya sanamu. ²¹Nikampekiki chikahi cha kuwongamana, lakini ngachiyili tayali kuwongamana uhakahuwaki. ²²Lolayi, yanindekilayi pachitanda cha malazi. ni vala vavahenga uwashelati niyombi muma tesu makali, hyenginihyengi vatubwayi kwa yavayahengiti. ²³Yanapekihayi vanamundu kuha na makanisa yoha yayamanyayi kwamba nenga ndo yunilolakeha mawazu ni kutokolele. yanimpekihayi. kila yumu winu kulengana ni mahengu yaki. ²⁴Lakini kwa bahazi yinu mwemuhingalili. katika Thiatira, kwa woha vala vangakukamula liwolelu ale, ni mwangakumanya chela ambachu baazi valoha mawolelu yaka shetani, nipwahga kwinu ngameki panani yinu mzigu wowoha. ²⁵Kwa chundu chochoha, lazima muyayi imala mpaka panahikayi. ²⁶Yoyoha yuhashindayi ni kuhenga kila chinihengitimpaka pakuyomolela, kwako yombi yani mpakiyahi mamlaka panani, ya mataifa. ²⁷Yahatawalayi kwa ndonga ya choma, ngati makabuli ya undongu yatungulayi hipandi hipandi. ²⁸Ngati muniyopili. kuhuma kwa atati vangu yanimpekihayi ni mwenga ndondwa ya lukela. ²⁹Ngati uyili ni likutu, yohanilayi chela ambachu Roho iyapwaghila makanisa.

Chapter 3

¹Kwa malaika va kanisa la Sardi, Lembayi: malovi yaka yola yukamulili Roho Saba hyela hyaka Chapanga ni ndondwa saba nimanyi ambachu mtendiki uyili ni sipa yakuva womi, lakini uhwile. ²Yumukayi ni kaimalishai yayahighalili, lakini ayili pambiki kuliwa kwa sababu ngachenikayaweni mahengu yaki yakamiliki pamiyu Chapanga wangu. ³Kwaiyo kombukayi, yauiyopiki yana ni kuyohana uyatiayi ni kuwongama lakini ngati ngauiyumuki, yanihikeyi ngati mwihi ni ngaumanyi saa yaleku yinakikayi panani yaku. ⁴Lakini kuyili mahina machokopi ya vandu kupetela Sardi ambau ngachevaka hakihingowu hyau yavayendayi papamu ninenga, vahweti ngowu ihuhu, kwasababu vapalika. ⁵Yombi yonawezayi yavahyekayi malaya mahuhu, ni ngangelukili. kulifuta lihina laki kuhuma katika chitabu cha womi ni yanililoghulayi lihina laki palongi ya atati vangu, ni palongi ya malaika. ⁶Uyili ni likutu, yohanilahi Roho ayapwaghila Makanisa. ⁷Kwa malaika va kanisa la Philadefia lembayi: malova yaka yoyili muhuhu ni Chakaka yoyili ni ufunguu waka Daudi, ahowola ni ngacheyili yukonga, akonga ni ngachihayili yuweza kuhowola. ⁸Nimanyi ambachu chimuhengiti lolayi nikuvekiti, palongi yaku. pandyangu wowuhowuliki ambau ngachehayili yuweza kuhowola nimanyi uyinayu makili yachokopi lakini uliyohanili lilovi langu ni ngacheulikaniki lihina langu ⁹Mlolakihai, woha vavayili va sinagogi laka shetani vala vavapwagha wombi ndo vayaudi ni kumbi ngayi, badala yaki vakonga yanatendayi vaikayi ni kusujudu palangi ya mawolu yaku, ni yavamanyahi ya kuva ni kakupaliki. ¹⁰Kwa kuva ughehiti amri yangu kwa kuhinakila wa chakaka, yanikulendayi nau kupetela saa yaku kulengakeka, ambayu ihika katika nndema woha, kwalenga woha vavatama katika nndema. ¹¹Mmanyi kanyata, kumulilayi sana chiuyinachu chala ili akakuva mundu wa kutola taji yaku. ¹²Yanintendayi yombi yoshindiki kwa nguzu katika hekalu laka Chapanga, wangu (Yerusalemu nyuani, wowohelela pahi kuhuma kunani kaka Chapanga wangu) ni lihina langu la nyuwani. ¹³Yombi yoyili ni makutu ni uyohanilayi ambachu Rohu ipwagha kwa makanisa. ¹⁴Kwa malaika va kanisa la Laodikia lembeyi malovi yaki ni yoyili amina, wakuntegemea ni shaidi yuaminika, mtawala panani ya uwombayi waka Chapanga. ¹⁵Nimanyi ambachu chenuengiti, ni kwamba wenga nga mbepu wota motu, nitokolela kwamba ukayayi mbepu au motu. ¹⁶Henu kwa sababu wenga ndo vuguvugu, nga motu wala mbepu, yanikutapiikayi upitayi mu kinywa changu. ¹⁷Kwa kuva hupwagha, "Nenga natajili niyili ni mali yanawingi, ni ngachembala chochoha" lakini ngache umanya kwamba wenga ni kohochosana, vakuhuzunikia, vahocho, ipofu ni matopumatopu. ¹⁸Yohanilayi ushauhi kwangu; Hemilayi dhahabu kwangu yeyiwoluliki kwa motu ili upatayi kuva utajiri, ni ngowo ihuhu hya kunganyangonya ili uji hyekayi wamweni ni nukalangihia ihoni ya matopumatopu yaku, ni mahuta ya kupaka katika mihu yaku upalayi kulola. ¹⁹Kila yanimpala, nimpwaghila ni kumbola namna ya muipalikila katama, kwa hiyu, kuva ukweli ni kuwongama. ²⁰Lolayi niyema katika nndungu ni kuhoelela Yoyoha yunaayohanayi sauti yangu ni kuhowola litanga, yanihikeyi ni kuyingila munyumba yaki, ni kula chileve ni yombi ni yombi papamu ni nenga. ²¹Yombi yonashindayi yanimpekilayi hai ya mapahi papamu ninenga panani ya chiteu changu cha enzi, ngati nenga munishindili. ni kutama pahi papamu ni hatati vangu, panani ya chiteu chaki cha enzi. ²²Yombi yoyili ni likutu, niayohanilayi ambachu Roho ayapwaghila makanisa."

Chapter 4

¹Baada ya mambu aya nikalolakihi, nikachiweni kuva ndyangu, uyili uhonikiki. kunani sauti ya kutumbulila yela, ilongela ninenga ngati talumbeta ipwaikeyi Hikayi pamba yanikulangihayi, yanayapitalilayi baada ya mambu aya." ²Mala yinu nikayili katika Roh, nikaweni kukayili ni chiteu chaenzi chikavekakiki. kunani, ni mundu achitamili. ³Yumu yuakayili achitamili awonekanayi ngati liganga la yaspi ni akiki. kukayili ni chipenga hula chihyongulusiti cheteu cha enzi chela Chipenga hula chiwonekanayi ngati Zumaridi. ⁴Kuchihyongolota chiteu cha enzi kukayili ni uteu nya enzi hyengi kaveti ishilini ni nchechi, ni vavakatamili mu hiteu hya enzi vakayili akaokumundu ishilini ni nchechi, vahyekiti malaya mahuhu ni taji hya dhahabu mumutu yau. ⁵Kuhuma muchiteu cha enzi kukapitiki mwanga wa chitovi mingulumu ni chitovi ngati saba hikayakiti palongi ya chiteu cha enzi nyali ambahyu Roho saba hyaka Chapanga. ⁶Kaveti palongi ya chiteu cha enzi kukayili ni bahari, yeyiyili wazi ngati chiyoo. woha kuyongolota chiteu cha enzi kukayili ni mavayili womi nchechi, vavatwelili miyu kulongi. ni kunyuma. ⁸Kiumbi cha kutumbulia yoyili ni womi yoyili ngati lihimba, chiumbi cha kaveli. chechiyili ni womi chikayili ngati litoli, chiumbi cha katatu chechiyili ni womi chikayili ni pamihu. ngati pakamundu, ni yola yoyili ni womi wa kachechi akayili ngati nkwazi yuawoloka. ⁷Hiumbi vavayili ni wowmi nchechi kila yumu akayili ni mapapanilu sita, vatwelili. mihu panani ni pahi yaki. ikilu ni muhi ngachevavatoka kupwagha, Muhuhu, muhuhu ni Bambu Chapanga, yoatawala panani ya woha, yoakayili, ni yoyili ni yuahikayi." ⁹Kila chikai hiumbi vavayili womi pavakawoyiki utukufu, heshima ni kushukulu palongi yaka yakayili atemi pachiteu cha enzi hechi, yombi yotama milele yoa. ¹⁰Akahokumundu. ishilini ni nchechi vakayinamii Veni palongi yaka yoachitamili chiteu cha enzi.vakayinini, pahi yaki yutama milele yoha ni kulekela taji hyawu palongi ya chiteu cha enzi vakapwaghiti. ¹¹Upalika wenga, Bambu witu ni chapanga witu. kuyopalela utukufu ni eshima ni makili kwakuva ukaiwombiki hindu hyoha, ni kwa kupala kwaku, hikayili ni hikawombakiki."

Chapter 5

¹Kisha nkaweni katika chiwoku cha malelelu chaka yuakatemyola katika chiteu enzi, gombo lililembakiki kulengi ni kunyuma, ni vakayeghili, nihuli saba. ²Nikambweni malaika yoyili ni makili ahubili kwa sauti ikolongwa. "nani apalika kuliowola gombo ni kuitungula miyuli yaki. ³Ngache yili mundu kunani au pandema au pahi ya ndema yuweza kuhowola gombo au kulisoma. ⁴Nikalelika kwa uchungu kwakuva ngache apatikini yoyoha palika kulihowola gombo au kulisoma. ⁵Lakini yumu wqa akahokomundu akambwaghili" ukalela lolakihhayi lihimba. la kabila laka yuda lishima laka Daudi ashindike, ni aweza kuhowola gombo ni mihuli yaki Saba. ⁶Kati ya chiteu cha enzi ni vavayili, ni womi nchechi ni mukati akaokumundu, nikabweni nana wa limbeleli ayemi, awonekanayi ngati yokomakiki. Akayili ni manyelu saba ni mihu saba ahyehyi lohu saba hyaka Chapanga hyeakahitumiki pandema poha. ⁷Akapiti akalitoliki gombo kuhuma katika chiwoku cha malelelu chaka yola yoakatemi katika chiteu cha enzi. ⁸Paakalitoliki gombo vavayili ni womi nchechi ni akaokumundu ishilini ni nchechi mpaka ndema palongi ya mwana wa limbeleli kila yumu akayili luhumba ambalu malovelu ya vaumini. ⁹Vakayembiki nyembu ya nyuwani upalika kutola gombo hi kuhowola mihuli hyaki kwa kuva ukachinjakiki, ni kwa mwahi waku ukahemalili Chapanga vandu va kila kabila lugha, jamaa ni taifa. ¹⁰Ukaatendiki vajumbi ni makuhani, kwa ajili ya kutumikila Chapanga witu niwombi yavatawalayi panani ya ndema. ¹¹Kisha nikalaliki ni nikayohini sauti hya malaika vanawingi kuhongolota chiteu cha enzi, idadi yahu ikayili 200,000,000 ni vavayili ni womi ni aka ukahokomundu. ¹²Vakapwaghiti kwa sauti kuu, " apalika mwana limbeleli ambayi achinjakiki kuyopa uwezu, utajili, hekima, makili, eshima, utukufu ni sifa. ¹³Nikayohini kila chechiwombakiki, chechiyili kunani ni pandema ni pahi ya ndema ni panani ya bahali, kila chindu mukati, yaki, chipwaghay, kwaka yombi utemi panani ya chiteu, cha enzi ni kwa mwana limbeleli kuyayi sifa, eshima utukufu ni makili ya kutawala milele ni milele. ¹⁴Vavayili ni womi nchechi vakapwaghiki, Amini ni akahokomundu vakayinimi pahi ni kulova.

Chapter 6

¹Nikaloliki chikahi mwanalimbwlele, paakahowili wumu ya mihuli saba yela nikayoini yumu wa vavayili ni womo nchechi akapwaghiti kwa sauti yeyifanini ni chitovi " hikaa." ²Nikaloliki ni pakayili ni farasi muhuhu yakakweliki akayili ni bakuli, ni vakampekihi taji akapitalili ngati mshindi yoshindiki ili andaye.³Chikahi mwanalimbelele. pahowili muhuli wa kaveli, nikayihini yuyili ni womi wa kaveli apwagha, Njoo." ⁴Kisha akapitalili frasi yongi nkeli ngati motu yuakakweliki vakampekihi luhusa ya kuwoha amani pandema, ili wandu vachinganae ayo yoakweliki vakampekihi upanga ukolongwa.⁵Chikahi mwanalibelele pahowulayi muhuli wa katatu, wola, nikayohini yoyili ni womi wakatatu apwagha Hikaa." nikaweni farasi mpili, ni yuwankweliki ayili ni mizani mumawaku yaki. ⁶Nikayohini sauti yeyiwonekanayi ngati kuva yaka yumu wa vala vavayili ni womi akapwaghiti, chibaba cha nganu kwa dinari yinu ni hibaba hitatu hya shayiri kwa dinari yimu. lakini ukayazuli mauta ni divai.⁷Chikahi mwanalimbelele pahowili mihuli ya kachechi, nikayohini sati yaka yoyili ni womi wakachechi apwagha, hikayi." ⁸Kisha nikambweni falasi wa kijivu yuakweliki aloakikayi lihina laki mauti na kuzimu ikayili ifata. vakapekihi. izina panani ya robo ya ndema, kukoma kwa lipanga, kwa njala ni kwa ugonjwa, ni kwa hinyama hya muchiholi katika ndema.⁹Chikayi mwanalimbelele pahowulayi muhuli wa kahamu, nikaweni pahi ya madhabahu roho hya vala vavakakomakiki kwa sababu ya lilovi laka Chapanga ni kuhila ni hushuhuda wovakamwili kwa chakaka. ¹⁰Vakaletiki kwa sauti kuu paka lile mtawala hyoha, muhuhu ni chakaka panawahukumweyi vavatama panani ya ndema, ni kukelahuwa kisasi mwahi witu." ¹¹Kisha kila yumu akampekihi kanzu ihuhu ni vakapwaghiti kuva mpalika kulendela pachokopi hata payakamilikayi hesabu kamili ya akakatumitumi vayau ni akalongu vau akambomba ni akambako panahitihayi ambau vanavakomakikayi ngati vela ambau wombi vavakomakiki.¹²Chikai mwanalimbelele pahowulayi muhuli wa sita, nikalolakihi ni pakayili tetemeku kuu. Lyova likayili lipili ngati ganila la singa, ni mweni uzima ukayili ngati mwahi. ¹³Ndondwa hya kunani hikahawiki pandema, ngati nkongu wowuhawuha matunda yaki ya chikai cha mbepu paunyuhakika ni chinangunga. ¹⁴Anga likawohakikingati gombo levalihi ngatihe . Kila chitombi ni chilwa vakaihamishi pamahali yaki. ¹⁵Kisha mfalme wa ndema ni vandu malufu ni majemedali, mataji vavayili ni makili, ni kila yumu yoyili katumitumi ni huru, vakajihiki mumakolu ni mwamba ya hitombi. ¹⁶Vakahipwaghili hitombi ni mwamba, "Mutihaukilaye! Mutihihaye pamihu yaki yutemi pachiteu cha enzi ni kuwoha hasila yaka mwanalimbelele. ¹⁷Kwa kuva sikuku ya ghazabu yau ihikike, ni ywaleku yunawezayi kuyema?

Chapter 7

¹Badala ya aya nikaaweni malaika nchechi vayemi pakona nchechi hya ndema, vahivalikihi mipongu nchechi hya ndema kwa makili ili pakakuva ni mpongu wowuputa pandema, Panani ya bahari au munkongu wowoha.

²Nikambweni malaika yongi ahika kuhuma kumashaliki, yuakayili ni muhuli waka Chapanga yoyili ni womi. Akaleliki kwa sauti kuu kwa malaika nchechi ambau vakaapekihi luhusa kuuyonanga nndema ni bahari.

³"Mukayonanga nndema, bahari, au nkongu mpaka patayayi tiyomwili kuveka mihuli katika paji la Chapanga witu."⁴Nikayohini idadi ya vavavekakiki mihuri: 144,000, ambau vakavekakiki mihuli kuhuma kila kabila ya vandu va Israeli: ⁵12,000 kuhuma katika kabila laka Yuda vakavekakiki mihuri, 12,000 kuhuma katika kabila laka Rubeni, 12,000 kuhuma katika kabila laka Gadi. ⁶Kuhuma katika kabila laka Asheri 12,000 kuhuma katika kabila laka Naftali 12,000 kuhuma katika kabila laka Manase 12,000. ⁷Kuhuma katika kabila laka Simioni 12,000 kuhuma kabila laka Lawi, 12,000 kuhuma kabila laka Isakari, 12,000 ⁸kuhuma kabila laka Zebuloni, 12,000 ,12,000 kuhuma kabila laka Yusufu, ni 12,000 kuhuma kabila laka Benjamini vavavekakiki mihuri. ⁹Badala ya mambu aya nikalolakihi, ni kukayili umati ukolongwa ambau ngacheyili mundu yukaweziki kuvelanga kuhuma kila taifa, kabila, jamaa,ni lugha, vayeni palongi ya chiteu cha enzi ni palongi ya mwanalimbeleli. vakahweti kanzu ihuhu ni vakayili ni mambandi ya mitende mumawoku yau. ¹⁰Ni valoikayi kwa sauti ya panani: "wokohi ni kwaka Chapanga ambayi atemi katika chiteu cgha enzi, ni kwaka mwanalimbeleli."¹¹Malaika wohi vakayemi kuhyongolota chiteu cha enzi ni kahyongolota akahoko mundu vala papamu ni vavayili ni womi nchechi, vakayinimi pahi pandema ni vakavetiki hiwongi hyawa panani ya panani ya ndema palongi ya chiteu cha enzi ni vakandoviki Chapanga, ¹²Wakapaghiti, Amina sifa, utukufu, ekima, shukulani, heshima, uwezu ni makili hiyayi kwaka Chapanga witu milele ni milele Amina."¹³Kisha yumu wa akahokamundu vala akanilalukihi," ava akanane vavahweti makanzu yahuhu, ni vahumiki kwaka. ¹⁴Nikampwaghili, Bambo nkolongwa umanya wenga," ni akambwaghili, ava vavahumiki muziku kuu vala. vachapiki kanzu hyau ni kuitenda hihuhu, kwa mwaki waka mwanalimbeleli. ¹⁵Kwasababu aye, vayili palongi ya chiteu cha enzi chaka Chapanganga, ni vandava yobi ikilu ni muhi. kapotela kanisa laki yombi yutemi panani ya chiteu cha enzi yasambazayi hema laki panani yau.

¹⁶Ngavawoni njala kaveti, wala nywita kaveti, lyova ngalayochi, wala jotu la kulwaha. ¹⁷Kwa kuwa mwana limbeleli yoyili pakati ya chiteu cha enzi yayayi mchungaji wau, ni yaalongo hayi katika chemuchemu, ya machi ya uzima, ni Chapanga yafutayi kila liholi kupetela mihu yau,

Chapter 8

¹Chikai mwanalimbeleli paaka howili muhuli wa saba kukayili nuu kanani nusu saa. ²Kisha nikaweni malaika saba vayemi, palongi hyaka Chapanga ni vajkapekihi talumbeta saba. ³Malaika wangi akahikiki, akamulili bakuli la zahabu yeyiyili ni uvumba ayemi pama zahabu vakampekihi, uvumba wongi ili kwamba ouwohayi, papamu ni malovelu ya vaumini woho kupetela mazabahu ya zahabu palongi ya chiteu cha enzi. ⁴Lyohi la uvumba wola papamu ni malowu ya vaumini yakakweliki. kunani palongi Chapanga kuhuma mumawaku ya malaika, ⁵Malaika akatoliki bakuli la uvumba ni kulitwelea matu kuhuma muma, zahabu kisha akalilekili. pahi panani ya ndema ni pakapitalili, sauti hya hitovi myanga ya itovi ni matetemeko ya nndema. ⁶Malaika saba vala ambau vakayili ni talumbeta saba vakayili tayali kuhova. ⁷Malaikia va kutumbulila hakaoniki talumbeta yaki, ni ikapitalili ihula ya mawu, ni motu wowuhangangini ni mwahi hikalekaliki pai katika nndema ili kwamba selusi yaki ipwayi selusi ya mikangu akapili ni manyahi yola ya chihamba yakapili, ⁸Malaika wa kaveli akaoniki talumbeta yaki, ni chindu ngati chitombi chikolongwa chechikayili chihauka kwa motu chikai ekaliki mubahali selusi ya bahali ikayili mwahi. ⁹Selisi ya hiumbi hyomi mu bahali hikahwili ni selusi ya meli hikahalihiki. ¹⁰Malaika wa katatu akahoniki talumbeta yaki, ndondwa ikolongwa ikahawiki kuhuma kunani imulikayi ngati kurunzi, panani ya thelusi ya mikoka ni chemuchemu hya machi. ¹¹Lihina la ndondwa ni pakanga, Thelusi ya machi ikayili pakanga, ni vandu vanawingi vakahwili kupetela machi yayakayili yavava ¹²Malaika wa kachechi akahoniki talumbeta yaki, ni thelusi ya lyova likalapuliki, papamu ni thelusi ya mwehi ni thelusi ya ndondwa. Kwahiyo thelusi ya hyoha ikang'anamwiki kuva luvendu; thelusi ya muhi ni thelusi ya ikulu ngachehyayili ni mwanga. ¹³Nikalolakihi, ni nikayohini tai yuwolukayi pakatikati ya anga, akalohiki kwa sauti kuu, "Ole, ole, ole, kwa vala vavatama katika nndema, kwa sababu ya mlipuku wa talumbeta yeyihighalili ambayu ipakuhonakeka ni malaika vatatu. "

Chapter 9

¹Kisha malaika wa kahanu akahoniki talumbeta yaki. Nikaiweni ndondwa kuhuma kunani yeyihawiki pandema. Ndondwa vakaipekihi ufunguo wa liwomba liliyenda muliwomba langa ni mwishu. ²Akahowili liwomba langa ni kikomu, lyohi likakweliki panani ya safu kuhuma mukati ya liwomba ngati lyohi kuhuma mutanili likolongwa. Lyova ni anga hikabadiliki hikayili luvendu kwa sababu ya lyoli lelihumikayi muliwomba. ³Mukati ya lyohi hikapitalili nzige kuhika panani ya ndema, niwombi vakaapekihi makili ngati ya chipeleli yala panani ya ndema. ⁴Vakapwaghili kutokuyonanga mahamba katika ndema au mmea wowoha wa chihamba au nkongu, isipokuwa tu vandu ambau ngachivayili ni muhuli waka Chapanga katika hiwongi hya mihu hyau. ⁵Ngachevakapekihi luhusa ya kwakoma vandu hava, bali kwatesa pela kwa mwehi hwanu. Uchungu wau ukayili ngati wa kulumakika ni chipeleli wola paanduma mundu. ⁶Katika machova yanaa vandu yavapalapa layi nyihwa, lakini ngavaipati. Yavatokulilayi kuhwa, lakini nyihwa yayatilayi. ⁷Nzige hyehyilengini ni falasi hyehyandaliwi kwa ngondu. Muma mutu yau kukayili ni chindu ngati taji ya Zahabu ni sula hyau hikayili ngati hya vandu. ⁸Vakayili ni mayunju ngati vandu ni minu yau yakayili ngati ya lihimba. ⁹Vakayili ni hifau ngati hifau hya hyoma ni sauti ya mapapanilu yau yakayili ngati sauti hya magari yanawingi ya ngondu ni farasi vavakembela kuyenda kungondu. ¹⁰Vakayili ni mikela yeyiluma ngati hipeleli; katika mikela yau vakayili ni makili ya kayonanga vandu mwehi hwanu. ¹¹Vakayili naku ngati mfalmi panani ya malaika va liwomba langakuva ni mwishu. Lihina laki kwa kieblania ni Abudoni, ni katika chiyunani ayi ni lihina Apolioni. ¹²Oli ya kutumbulila ipetiki. Mulolakihai! Baada ya ale kuyi ni maafa yaveli yahika. ¹³Malaika wa sita akahoniki talumbeta yaki, ni nikayohini sauti kuhuma mu kona hya mazabahu ya zahabu ambayu iyili palongi yaka Chapanga. ¹⁴Sauti ikapwaghili malaika wa sita yuakayiki ni talumbeta, "Alekeyi malaika nnchechi ambau vavakongakiki mukoka ukolongwa Efrata." ¹⁵Malaika nchechi vala vavakayili vaandaliwi masaa yana malumu, lichova lene, mwehi wono, ni mwaka wono, vakalekakihi vakamayi thelusi ya vandu. ¹⁶Idadi ya maasikali vavakayili panani ya farasi ikayili 200,000,000. Nikayohini idadi yau. ¹⁷Anaa ndo munalolile falasi kupetela maono yangu ni vavakweliki panani yau vala: Hifua hyau hikayili hikeli ngati motu, bluu yeyipili ni njano yangakupa. Mimutu ya farasi ikalengini ni mimutu ya mahimba, ni mumilomu yau upitikayi motu, lyohi ni sarafu. ¹⁸Thelusi ya vandu vakakomakiki ni mapigo yatatu: motu, lyohi, ni sarafu yeyipitikayi mumilomu yau. ¹⁹Kwakuva makili ya farasi ikayili kupetela milomu yau ni katika mikela yau - kwakuva mwaka yau ikayili ngati liyoka, ni vakayiki ni mamutu ambayu vakatumii kapekeha majelaha vandu. ²⁰Vandu vavakahighalili, ambau vala vavakayili ngachevakomakiki ni mapigo aya, ngachevatubwiki matendu yau yavakayahengiti, wala ngachevakayalekiti kulova mapepu ni hyapanga hya zahabu, hela, shaba, mawu ni mikongu - hindu ambahyu ngachehiweza kulola, kuyohana aukuyenda. ²¹Wala ngachevatubwiki kukoma kwau, uhavi wau, uwashelati wau au ndela hyau hya wihi.

Chapter 10

¹Kisha nikambweni malaika yongi mukuu ahelela pahi kuhuma kunani. Akakongakiki katika mahundi, ni kukayili ni chipenga hula panani ya mutu waki. Pamihu yaki pakayili ngati lyova ni mawolu yaki yakayili ngati nguzo hya motu. ²Akakamulili gombo lichoku katika chiwoku chaki lelikahyekanuliki, yombi akavekiti chiwolu chaki cha malelelu panani ya bahari ni chiwolu chaki chamangeha panani ya pandema. ³Kisha akakwehiki sauti ya panani ngati simba yonguluma, ni chikai pakwehikayi sauti hitovi saba hikangulumi. ⁴Chikai chitovi pachangulumi, nikayili niheghalela kulemba, lakini nikayohi ni sauti kuhuma kunani ipwagha, "Ghohayi iyayi sili ambachu chitovi saba hyela hyehipwaghiti. Ukalembe. "⁵Kisha malaika yonikambweni ayemi panani ya bahari ni pandema akatonduvihi chiwoku chaki kundavi. ⁶ni kulapa kwaka yotama milele ni milele yola - yuwombiki kunani ni hindu hyoha hyehiyili, pandema ni hyoha hyehiyili, ni bahari ni hyoha hyehiyili: " Ngakukuvi kukavila kaveti. ⁷Lakini katika lichova lela, chikai malaika wa saba paakaheghalili kuhona talumbeta yaki, ndipo sili yaka Chapanga payayi itimii, ngati muakatangazili kwaka katumitumi vaki chilota. "⁸Sauti yenikahiyohini kuhuma kunani hikambwaghili kaveti, yendayi katayali gombo lichoku lelihyekanaliki, ambalo liyili katika chiwoku cha malaika yoyeni panani ya bahali ni pandima. ⁹Kisha nikapiti kwaka malaika ni kupwaghila. ambekihayi gombo lichoku akambwaghili tolayi gombo ni ulyaye, yalinitendayi litumbu laku liyayi ni uchungu, lakini kupetela nndamu waku linogha ngati asali, ¹⁰Nikataliki gombo lichoku kuhumu muchiwoku chaka malaika ni kulela. likayili linogha ngati asali kupetela nndamu wangu, lakini bahada ya kula litumbu langu likayili ni uchungu. ¹¹Kisha baada ya sauti ikambwaghili upalika kulota kaveti kuhusu vandu vanawingi, mataifa, lugha, ni wafalumi,"

Chapter 11

¹Akambekihi nndandi wa kutumia ngati ndonga ya kupemela. akambwaghili, wokayi ni ukapemayi ekalu la Kachapanga ni mazabahu, vala vavaabudu mukati yaki. ²Lakini ukapema eneu la uwa wa kunja ya hekalu. kwa kuva apekihi vandu va mataifa yavaukanyatai uhu kwa chikai cha mwehi arobaini ni iveli. ³Yanaapekihiyai mashaidi vangu vaveli mamlaka ya kulota kwa chikai cha machova 1,260, koni vahweti magunila." ⁴Mashaidi ava mikongu iveli ya mizeituni ni hinala hiveli ambahyu hiyemi palongi yaka Bambo wa ndima. ⁵Ngati mundu yoyoha yaamuhayi kazulu, motu upitayi muhinya hyau ni kazulu adui vau. yoyoha yupala kazulu lazima akomakihayi kwa ndela aye. ⁶Mashahidi ava vayili ni uwezu wa kukonga anga ili. kwamba hiula ikatonya chikai chevalota. vayili ni makili ya kunganamuha machi kuva mwai ni kalapula nndema kwa kila ama ya kulapula chikai chochoha ngativapaliki. ⁷Chikai pavayi vayomwili. ushuhuda wau, chinyama chela chechipita muliwomba langa ni mpakuyomokela yatendayi ngonduni ni wombi yaashindayi ni kakomba, ⁸Hyegha hyau yahiwanilayi katika mtaa wa muhici mkuu (ambau kimfanu uloakeka sodoma ni misri) ambau bambu wau vankansulubisha. ⁹Kwa machova yatatu ni nusu baazi kuuma katika jamaa hya vandu, kabila, lugha, ni kila taifa yavalalakihiyai. hyegha hyau ni ngavawohi chibali kuveka mumakabuli, ¹⁰Vavatama katika ndema vala yavahekalilayi kwa ajili yawombi ni kushangilia hata kulumilana zawadi kwa sababu akachilota hava vaveli vakatesiki vavatamikayi pandema vala. ¹¹Lakini bahada ya machova yatatu ni nusu pumzi ya womi kuhuma kwaka Chapanga yayayingilayi ni wombi yavayemayi kwa mawolu yau. ¹²Kisha yavayowanayi sauti kuu kuhuma kunani yapwaghila mihikayi kongoni." Niwombi yavayendayi kunani kumaundi katika, lihundi Chikayi, aduwi vau valolakela. ¹³Katika lisaa lene yakuyayi ni tetemeku kuu la ndema ni yimu ya kumi ya muchi yayiahukayi vandu elfu saba yavakomakikayi kupetela tetemeku ni vanavahighalilayi womi yavahyoghohayi ni kumpekeya utukufu Chapanga wa kunani. ¹⁴Ole ya kaveli epetikihiyai Ole ya katatu ihika kanyata. ¹⁵Kisha malaika wa saba akahoniki talumbeta yaki, ni sauti hikolongwa hikapwaghiti kunani ni kupwagha, "Ufalmi wa ndema uhyokiti ufalmi waka Bambu witu ni waka Kristo waki. Yatawalayi mileli ni mileli." ¹⁶Kisha akahokomundu ishilini ni nehechi vavakatemi pahiteu hya enzi palongi yaka Chapanga vakahawiki veni pahi pandema, pamihu pau vayinimi pahi, ni wombi vandovikayi Chapanga. ¹⁷Vakapwaghiti, "Tiwoha shuklani hyitu kwaku, Bambu Chapanga, mtawala panani ya hyoha, ambayu ayili ni ambayu akayili, kwa sababu utoliki makili yaku makuu ni kutumbula kutawala. ¹⁸Mataifa vakahyomiki, lakini azabu yau ihikiti. Chikai chihikiti vavahwili kuhukumiwa ni wenga kwazawadia akakatumitumi vaku akachilota, vavaamini ni vavayili ni choghoi vala cha lihina laku, woha vaveli vanga kufaa chindu ni vavayili nimakili. Ni chikai chaku chihikiti cha kwayonanga vala ambau vavahalibwayi nndema." ¹⁹Kisha hekalu laka Chapanga kunani likahyekanuliki ni sanduku la aganu laki likawonakini mukati ya hekalu laki. Mkayili ni myali ya mwanga, keleli, ngulumu hya hitovi ni mau ya ihula.

Chapter 12

¹Ishala kuu ikawonakini kunani: mmbomba yolihyekalili lyova, ni akayili ni mwehi pahi ya mawolu yaki, ni taji ya ndondwa kumi ni hiveli hikayili panani ya mutu waki. ²Akayili ni ndumbu ni alelikayi kwa ajili ya maumivu ya kuveleka – katika uchungu wa kujifungua. ³Ni ishala yengi ikawonakini kunani: Lilayi! likayili liyoka likeli ambalu likayili ni mimutu saba ni manyelu kumi, ni kukayili ni taji saba mumimutu yaki. ⁴Mhyanu waki akokatayi thelusi yimu ya ndondwa kunani ni kuhilekela pandema. Liyoka likayemi palongi yaka mmbomba yuakahghalili kuveleka, ili kwamba chikai cheavelikayi, apatayi kumila mwana waki. ⁵Akammbeliki mwana, mwana wa chikambaku, ambayu yayatawalayi mataifa yoha kwa ndonga ya choma. Mwana waki yuakatolakiki kunani kwaka Chapanga ni pachiteu chaki chaenzi, ⁶Ni mbomba akakembalili muchiholi, mahali ambapu Chapanga ayomwili kupaandaa eneu kwa ajili yaki, ili awezayi kuhudumia kwa machova 1,260. ⁷Henu kukayili ni ngondu kuani. Mikaeli ni malaika vaki vakakomini liyoka lela; ni liyoka likolongwa ni malaika vaki vakakomini niwombi. ⁸Lakini liyoka ngacheakayili ni makili ya kutosha kubishana kwa hiyo ngacheikayili kaveti nafasi kunani kwa ajili yaki ni malaika vaki. ⁹Liyoka likolongwa liyoka la mwandi lela yuloakeka abilis au shetani ambayu akonga nndema woha akalekaliki pahi katika nndema, ni malaika vaki alekili pahi papamu ni yombi. ¹⁰Kisha nikayohini sauti ikolongwa kuhuma kuani: "henu wokovu uhikiti, makili ni ufalmi waka Chapanga witu, ni mamlaka yaka kristu waki. Kwa kuwa ntakila waka alongu vitu vandeiki pahi - ambayu vakantakili palongi yaka Chapanga witu muhi ni ikilu. ¹¹Vakantakili kwa mwahi waka mwanalimbeleli ni kwa lilovi la ushuhuda wau, kwa maana ngachevapaliki sana matamili yau, hata kuhwa. ¹²Kwa hiyo, mushagiliayi, mwenga kunani, nimwawoha mwenutuma mukati yaki. ¹³Chikai liyoka pamanyikai kuwa alekaliki oahi pandema, akamfatiki mmbomba ambayi mwana wa chikambaku. ¹⁴Lakini mmbomba vakampekihi mapapanilu yaveli yaka nkwazi nkolongwa, ili kwamba awezayi kuwoloka hadi kueneu liliandaliwi kwa ajili yaki kujangwani kola, eneu ambalu, nyakati ni nusu chikahi pamahali pangakuweza kupahikila liyoka heli. ¹⁵Liyoka likayitili machi kuhuma mundo mu yaki ngati nkoka, ili atendayi ghalika ya kumughalikisha. ¹⁶Lakini alizi ikanjakatili mmbomba. Akahyekanwili kinywa chaki ni kwa kuumi la nkoma wokauhuniki liyoka kuhuma mukinyumi chaki. ¹⁷Kisha liyoka likayomili mmbomba niyombi akawakiti ni kutenda ngondu ni luveleku laki loha vala vavayohanela amuli hyaka Chapanga ni kukamulila ushuhuda kuhusu Yesu. ¹⁸Kisha liyoka likayeni panani ya uhanga mupembeni ya bahari.

Chapter 13

¹Kisha nikachiweni chinyahi chihuma mubahali. Chikayii ni manyelu kumi ni mimutu sab. Katika manyelu yaki kukayili ni taji kumi, ni katika mutu waki kukayii mala vi ya kulongana kwaka Chapanga. ²Ache chinyama chinachiweni ngati chiovi. Mawolu yaki yakayili ngati yaka dubu, ni nndomu waki ukayii ngati wa lihimba. Liyoka lela likampekihi makili, ni katika cheteu cha enzi, ni mamlaka yayayili ni makili sana ya kutawala. ³Mutu wa chinyama chimu chaki chikawonakini kuva ni livanga likolongwa ambalu ikalisababishi nyihwa yaki. Lakini livanga laki likapaniki, ni nndema woha ukakangichi ni ikanjengalili chinyama. ⁴Kaveti valilovikayi liyoka, mambu akachipecihi mamlaka chinyama chela. Vakachiliviki chinyama kaveti, ni vakaendalii kupwagha, "Nani ngati chinyama? ni Nani yumakomanayi nako?" Chinyama vakachipecihi nndomu ili apwaghayi malavi yakukusifia ni matukanu. Akaluhusu kuva ni mamlaka kwa mwehi alubaini ni iveli. ⁶Hivyo chinyama chikafungiti nndomu waki kulongela matukani kwaka Chapanga akalitumiki lihina laki, eneu layamikayi ni vavatama kunani. ⁷Chinyama chikaluhusiwi kutenda ngondu ni vavaamini ni kuvashinda. Kaveti, vakampekihi mamlaka panani ya kila kabila, vandu, lugha ni taifa. ⁸Woha vavatama pandema vavandovayi yombi, kila yumu ambayi lihina laki ngachelilembakiki, kuhuma kuwombakeka kwa nndema, katika chitabu cha womi, ambayi akachinyakiki. ⁹Ikayii yoyoha yoyili nilikutu, ni ayohanilayi. Ngati yumu atolakiki mateku, ni kumateka yayendayi. ¹⁰Ngati yumu yakomakikayi kwa lipanga, kwa lipanga yaukomakikayi. Awo ndo ulohakeku wa utulivu ni kuhinakila imani kwa vahuhu vala. ¹¹Kaveti nikachiweni chinyama chingi chihika kuhuma katika nndema. Chikayi ni manyelu yaveti ngati limbeleli ni apwaghikayi ngati liyoka. ¹²Akalongihi mamlaka yoha katika chinyama cha kutumbulila chela katika uwepu weki, ni kutenda katika nndema ni vala vavatama kundova chinyama chela chakutumbulila yola ambayi livanga laki liponiki. ¹³Akatendiki miujiza yeyiyili nimakili, hata akatenda motu uhelilayi katika nndema kuhuma kunani palongi ya vandu, ¹⁴ni kwa ishala ikaluhusiwi kutenda, akakongiti ava vavatama katika nndema, akapwaghili kulenganekeha sanamu kwa heshima chinyama ambachu ayili ajeluhiwi kwa lipanga, lakini likali ngachiliyomwiki. ¹⁵Akaluhusiwi kuwoha muheki katika sanamu yela ya chinyama ili sanamu iwezayi kupwagha ni kusababisha woha vala vavakaniki kuchilova chinyahi vakomakikayi. ¹⁶Pia akalazimishi kila, ywanga samani yoyili ni makili, tayali ni kahochu, hulu ni katumitumi, kuyopa alama katika chiwoku cha malelelu au katika paji la chiwongi. ¹⁷Ikayili ngacheiwezekana kwa kila mundu kulomboha au kuhemela isipokuva vavayili nialama ya chinyama, ni ayee namba yeyi wakilisha lihina laki. ¹⁸Aye ipalika busala. Ngati yoyoha ayi niufahamu, nndekayi awezayi kutenda hesabu ya namba ya chinyama. Maana namba ya mundu. Namba yaki ni 666.

Chapter 14

¹Nikalolakihi ni nikambweni mwana limbeleli ayemi palongi yangu panani ya chitombi sayuni. Papamu niyombi vakayili 144,000 vavayili ni lihina laki ni lihina la atati vaki lilembakiki katika hipaji ywa hiwangi hyau.

²Nikayohini sauti kuhuma kunani ikayohaniki ngati ngulumu hya machi yanawingi ni sauti ikolongwa ya chitovi. Sauti yinaiyohini ni ngati vahona hinubi vavahona hinubi hyau. ³Vayembakiyi nyembu yanyuwani palongi ya chiteu cha enzi ni vavayili ni womi nchechi ni akahokomundu. Ngacheyili hata yoyili niuwezu wa kuliwola nyembu heyi isipokuwa 144,000 ambau vakombuliwi kuhuma pandema. ⁴Avaa ndo vala ambau ngachevakajichafwii veni kwa akambomba maana vakajintunziki veni kupetela matendu ya zinaa. Ni avaa vakankombuliwi kuhuma kwa vandu vakayili matunda ya kutumbulila kwaka Chapanga ni kwaka mwana limbeleli. ⁵Nga upuhi wowupatikini katika hinywa hyau: ngachevalaumiwa. ⁶Nikammbweni malaika yongi awoloka katika ya mbingu, ambayi ayili ni ujumbi wa kunani wa abali inyahi kwa kutangazila vavatama pandema kwa kila taifa, kabila, lugha, ni vandu. ⁷Akaalohika kwa sauti kuu, "Munjoghupayi Chapanga ni mupekihayi utukufu. Kwa maana chikai cha hukumu chiheghalele. Mundovayi yombi, yombi yuwombiki mbingu, ni nndema, ni bahali, ni chemuchemu hya machi. ⁸"Malaika yongi - malaika wa kaveli akafatiki akapwaghiti, "uhawiki Babeli mkuu ambayi ukaakengiti mataifa divai ya ukahaba, divai ambayu akalefiki ghazabu panani yaki. ⁹"Malaika yongi - malaika watatu- akafatiki, akapwaghiti kwa sauti kuu, "Yoyoha yunalovayi chinyama hichi ni sanamu yaki, ni kuyopa alama katika paji la mihu au mumawoku, ¹⁰ni yombi pia yanyayi divai ya ghazabu yaka kuyitila bila kuhangangana katika chikombi cha hasila yaki. Mundu yanaanywili yatesikayi kwa motu ni motu wa chibiliti palongi hya malaika vaki vahuhu ni palongi yaka mwanalimbeleli. ¹¹Nilyohi la m,avinilu yau yaliyendayi mileli ni mileli, ni ngachivakayili ni chipomolelu muhi au ikilu - vavalovikayi chinyama vala ni sanamu yaki, ni kila mundu yoyopiki alama ya lihina laki. ¹²Awo ulohika wa subila ni kuhinakila kwa vavaamini, ambau vala vavayetekela amla hyaka Chapanga ni imani katika Yesu. ¹³Nikayohini sauti kuhuma kunani ikapwaghiki, "Lemba aya: Mbanga vavahwili vavahwelili katika Bambo." "Ena, "apwagha Roho, ili vawezayi kupomolela kuhuma mumahengu yau, maana matendu yau yayaafatayi. ¹⁴Nikalohakihi nikalaweni kukayili ni luhundi lihuhu, ni yuakatemi pa lihundi ni yuma yuakayili ni mfanu wa mwana waka mundu. Akayii ni taji ya zahabu katika mutuwaki ni chimbemba chikali katika chiwoku chaki. ¹⁵Malaika yongi kaveti akahikiti kuhuma mu hekalu ni akalohiki kwa sauti kuu kuyenda kwaka yutemi palihundi yola: "Talayi chimbemba chaku ni utumbulayi kuhuna. Kwakuva chikahi cha kuhuma chihikiti, maana mavunu yayayili katika nndema yapili." ¹⁶Kaveti yola yuakayili pa lihundi akapetishi chimbemba chaki panani ya nndema, ni nndema ikahunakiki. ¹⁷Ni malaika yongi akahikiti kuhuma mu hekalu la kunani; niyombi akayili ni chimbemba chikali. ¹⁸Ni akona malaika yongi akahikiti kuhuma mu mazabahu, ni mamlaka panani ya motu. Akandohiki kwa sauti kuu malaika ambayi akayili ni chimbemba chikali, "Tolayi chimbemba chikali ni uyawonganyayi mandambi ya mzabibu kuhuma mu mzabibu wa nndema, kwa kuva sayenu zabibu hipile. ¹⁹"Malaika akapeliki chimbemba chaki katika nndema ni akakusinyi mavunu ya mzabibu ya nndema ni akahomiki mu pipa likolongwa la divai ya nyela yaka Chapanga. ²⁰Chujiu la divai likapondakiki kunja ya machi ni mwahi ukayitiki kuhuma katika chene kimo cha hatama ya falasi, kwa stadia 1,600.

Chapter 15

¹Kaveti nikaiweni ishala yengi, ikolengwa ni yeyishangaza; kukayili ni malaika saba vavayili ni mapigu saba, ambayu yakayili mapigu yamwushu (katika yana nyela yaka Chapanga ikayili itimii).²Nikaweni chela chechipitalili kuva bahari ya bilauli yeyihangangini ni matu, ni ikayemi mukehi ya zidi ya chinyama ni sanamu yaki, ni panani ya namba yeyiwakilisha lihina laki. Vakayili vakamulili hinubi hyeakapekihi Chapanga.³Vakayili vayemba nyemba yaka Musa, katumitumi waka Chapanga, ni nyembu waka mwana limbeleli: "Mahengu yaku ni makolongwa ni hyehiyili ni lukachiku, Bambo Chapanga wewotawala hyoha. Mwaminifu ni ndela hyaku hya chakaka, Mfalimi wa mataifa. ⁴Nani yashindwayi kukuhola wenga Bambo ni kulitukuza lihina laku? Kwa kuva wenga nganjika ni kukulova palongi kwa sababu wa mwema ni mahengu yaku yamanyikana."⁵Baada ya mambu yanaa nikalolakihi, ni sehemu ihuhu sana, ambapu pakayili ni hema ushuhuda, yeyihowoliki kunani. ⁶Kuhuma mahali pahuhu sana vakahikiti sana vakahikiti malaika saba vavayili ni mapigu saba, vahweti mavazi manyahi, kitani yeyi ng'anya ni mshipi wa zahabu kuhyongolota lihimba hyau.⁷Yumu wa vavayili ni wami nchechi vala kuhuma kwa malaika saba mabakuli saba ya zahabu yayatwelili ghazabu yaka Chapanga yoishi milelini mileli. ⁸Pamala yahuhu sana kukatwelili lyohi kuhuma mu utukufu waka Chapanga ni kuhuma mu uwezu waki. Ngache yili hata yumu yuweziki kiyingila mpaka mapigu saba ya malaika saba payakamiliki.

Chapter 16

¹Nikayohini sauti ikolongwa iloha kuhuma pasehemu ya uhuhu ni ikapwaghiki kwa malaika saba vala, "Yendai ni ukayitilayi panani ya nndema mabakuli saba ya ghazabu yaka Chapanga."²Malaika wa kutumbulili akapiti ni kuyitila bakuli laki katika nndema, mavanga mabaya ni yayayili ni mavinilu makali yakahikati kwa vandu vavayili ni alama ya chinyama, kwa vala ambau lovikayi sanamu yaki.³Malaika wa kaveli akayitili bakuli laki katika bahari; ikayili ngati mwahi waka mundu yuhwili, ni kila kiumbi chichiyili ni womi mubahari chikahwili.⁴Malaika wa katatu akayitili bakuli laki katika mikoka ni katika chemuchemu hya machi; hikayili mwahi.⁵Nikayohini malaika wa machi apwagha, "Wenga ni wamnaminifu - yumu yuyili ni yuakayili, muhuhu - kwa sababu uhiletiki hukumu ahye. ⁶Kwa sababu vakayitili mwahi wa vaamini ni akachilota, wapecihi wombi kunywa mwahi; chene chechipalika." ⁷Nikayohini mazabahu ijibu, "Ena! Bambu Chapanga mweni kutawala panani ya hyoha, hukumu hyaku ni chakaka ni hya haki."⁸Malaika wa kachechi akayitili kuhuma mu bakuli laki panani ya lyova, ni likapekahiki luhusa kukunga vandu kwa motu. ⁹Vakakungakiki kwa jotu lili yoghoha, ni vakukufwili lilovi laka Chapanga, yoyili ni makili panani ya mapigu yoha. Ngache vatubwiki wala kumpekeha yombi utukufu.¹⁰Malaika wa kahanu akayitili kuhuma mu bakuli katika chiteu cha enzi cha chinyama, ni luvendu likauhyekiti ufalmi waki. Vakahyaghihi minu katika mavinilu makali. ¹¹Vakantukini Chapanga wa kunani kwa sababu ya mavinilu ni mavanga yau, ni vakona vakaendalili kutokuwongama kwa chiva chihengiti chela.¹²Malaika wa sita akayitili kuhuma mu bakuli laki katika nkoka ukolongwa, Frati, ni machi yaki yaka yomiki ili kuweza kuanda ndela kwa vafalmi vanavahikayi kuhuma kumashaliki. ¹³Nikahiweni Rohu hitatu hichafu hihiwonikanayi ngati manjula yayapita kunja ya mdomu wa liyoka lela, chinyama chela, ni chilota wa upuhi yola. ¹⁴Ni Rohu hya pepu hyehyitenda ishara ni miujiza. Vakayili vayenda kwaka wa nndema wohe ili kuweza kawongana papamu kwa ngondu katika lichova kuu laka Chapanga, mweni kutawala panani ya hyoha.¹⁵("Lolakihiy! Nihika ngati mwihi! Mbanga yudumwiki yola katika kuchelukila, yughohiki ngowo hyaki ili akaweza kunja matopumatopu ni kuwoni ihoni yaki.") ¹⁶Vakaaletiki papamu katika sehemu yiyilohakikayi katika kiebrania Amagedoni.¹⁷Malaika wa saba akayitili kuhuma mu bakuli laki katika anga. Kisha sauti kuu ikayohaniki kuhuma pahuhu ni kuhuma pa chiteu cha enzi, ikapwaghiki, "Iyomwiki!" ¹⁸Kukayili ni mwali ya mwanga chitovi, ngulumu, miking'indu ya hitovi, ni tetemeku kuyoghoha - tetemeku likolongwa alizi ambalu ngache liwahiki kupitalila pa ndema tangu vandu yayili pandema, lenee ni tetemeku likolongwa zaidi. ¹⁹Muchi mkuu ukagavanyiki katika sehemu hitatu, ni michi ya mataifa ikahawiki. Kisha Chapanga akankombwihi Babeli mkuu, ni akaupekihi muchi wono chikombi chechikayili chitwelili divai kuhuma mu ghazabu yaki yeyiyili ikali.²⁰Kila chilwa chikahoviki ni hitombi ngachehyawonakini kaveti. ²¹Ihula ikolongwa ya mawo, ikayili ni uzitu wa talanta, ikahelili kuhuma kunani panani ya vandu, ni vakandaniki Chapanga kwa mapigu ya mawo kwa sababu pigu lela likayili lihakahu sana.

Chapter 17

¹Yumu wa malaika saba yuakayili ni hitasa saba akahikiti ni kumbwaghila hikaa, yanikulangihai ukumu yaka kahaba mkuu yutama panani ya machi yanawingi. ²Ambayi vafalumi va ndema vatendiki mambu ya uziuzi niyombi ni panani ya wembi wa uziuzi waki vavatama pandima valovalihe. ³Malaika akanitaliki katika roho mpaka kuchioli, ni nikambweni mmbomba, atemi. panani ya chinyama chiketi chichitwelili mahina ya matukanu chinyama chikaili ni mimutu saba ni manyelu kumi. ⁴Mbomba vakahwatiki ngou hya zambalau ni ikeli ni akapambakiki kwa dhahabu, maganga ya samani ni lulu akayili akamulili muchiwoku chaki chikombi cha dhahabu chichitwelili hindu hya machukizu ya uchafu wa ushelati waki. ⁵Panani ya chiwongi chaki lilembakiki lihina la sili. BABELI MKUU, AMAWU WA MAKAHABA NI YA HINDU HYA MACHUKUZU YA ICHI. ⁶Nikaweni yakuva mmbamba hoyu hayili alovili kwa mwai wa vaumini ni mwahi wa vavahwili kwa ajili yaka Yesu Chikahi chinimbonikayi nikayili ni lukanga chiku mkuu. ⁷Lakini malaika akamba akambwaghili mambu ya kiki ukangacha yani kulandilayi maana ya kambomba ni chinyama cheachitoliki chinnyama cheneechene chikayili ni mamutu saba ni manyelu kumi. ⁸Chingama chiukachiweni chikayili mgachechiyili kaveti sayenu, lakini ayili tayali kukwela. kuhuma ktika liwomba langaa ni mwishu, kisha yayendalilayi ni uwalibifu vala vatama panani ya ndema vala ambau mahina yau ngacheyalembakiki mu chitabu cha womi tangu kuvekakeka, misingi ya ulimwengu yavakangachai panavachiwonayi chinyama yohakayili kwmba ngacheyili sayenu, lakini ayili pambiki kuika. ⁹Kuloakoke ako ni kwa ajili ya malangu yayayili. ni hekima.mimutu saba ndo hitombi saba ambapu mmbomba mmbomba akatemi panani yaki. ¹⁰Yombi pia mfalmi mhwanyu vahawiki, yumu ajili niyongi akona, ngacheaikiti chikai chenaikayi yatamayi chikai chiyipi tu, ¹¹Chinyama chechikayili, lakini sayenu ngachechiyile yombi pia ni mfalmi saba vala ni aendelea mu uwalibifu. ¹²Manyelu kumi yaukayaweni yala ni vafalmi kumi ambau ngachevayopiki ufalmi, lakini yavayopai mamlaka ngati vafalmi kwa sayenu papamu ni chinyama. ¹³Ava vayili ni shauri limo ni yavampekihayi malili yau ni mamlaka chinyama chela. ¹⁴Yavatendayi ngundu baina yau ni mwana limbeleli, lakini mwana limbeleli yaashindaye kwa sababu ni Bambu wa mabambu ni mfalmi wa vafalmi ni katika yombi tikaloakiki, tikahauliki vahaminifu. ¹⁵Malaika akambwaghili, "Machi yaukayaweni yela, pana akatemi kahaba yela ni vandu makufanu mataifa ni lugha. ¹⁶Manyelu kumi yala yaukayaweni yanaa ni chinyama yavantolayi kahaba yola. Niwombi yavamtendayi kuva kanjika ni matopumatopu, yavankulayi hyegha yaki ni kuyonanga kwa motu. ¹⁷Maana Chapanga avekiti mumitima yau kutowola kusudi laki kwa makubaliani ya kumpekeha chinyama makili yau kuntawala mpaka malovi yaka Chapanga panayatimiayi. ¹⁸Mmbomba yola yuukambweni ndo muchi ukolongwa wola wowutawala panani vafalmi va ndema."

Chapter 18

¹Baada ya hindu hyene nikambweni malaika yongi ahelela pahi kuhuma kunani. Yombi akayili ni mamlaka kuu, ni nchi ikaangizi kwa utukufu waki. ²Akaleliki kwa sauti kuu, akapwaghiti "uhawiki, uhawiki muchu mkuu Babeli wola! Uhyokiti sehemu yakutama mapepu, ni sehemu ya kutama kila rohu chafu, ni sehemu yetama kila mchafu ni chinyumi chechichukiza. ³Kwa kuwa mataifa yoha yanywili mvinyu ya kutokolela ushelati waki ambaa undetela azabu. Vafalimi wa nndema vaziniki naku. Vatenda byashala va nndema vayili matajili kwa makili ya maisha yaki ya anasa. ⁴Kisha nikayohini sauti yengi kuhuma kunani ipwagha, "Muwokayi kwaki mwavandu vangu mukashiliki katika dhambi hyaki, ni ili mwayopa mapigu yaki yoyoha. ⁵Dhambi hyaki hilundikini panani ngati kunani, ni Chapanga ayakombwiki mahengu yaki mahakahu. ⁶Mundepayi ngati muakalepiki vangi, ni mkanndepayi mala paveli kwa jinsi mutendili, katika chikombi chechanginyi, muchanganyishilayi mala [aveli kwaajili yaki. ⁷Ngati muakalitukuzi yombi mweni, ni atamikayi kwa anasa, mupekihayi matesu yanawingi ni huzuni. Kwa kuwa apwagha muntima waki, ntemi ngati malkia; wala nga namjane, ni wala nganiwoni maombolezu. ⁸Kwa hiyo mukati ya lichova limu mapigu yaki yayandemilaye: Nyihwa, maombolezu, ni nnjala. Yahikungakikayi kwa motu, kwa kuwa Bambu Chapanga yuyili ni makili ni muhukumu waki. ⁹Vafalimi wa nchi vavazimiki ni kuchanganyika papamu niyombi yavalelayi ni kulevalakeha pana valiwonayi lyohi la kulwala kwaki. ¹⁰Yavayemayi patali ni yombi, kwa chiholu cha mavinilu yaki yavapwaghayi, "Ole, ole kwa muchi mkuu, Babali, muchi limu hukumu yaki ihikiti. ¹¹Vavahenga biashala va nchi mulelayi ni kulovalakiha kwa ajili yaki, kwa kuwa ngacheyili hata yumu yunahemalayi bizaa hyaki kaveti- ¹²bizaa hya dhahabu hela, maganga ya samani, lulu, kitani inyahi, zambalau, harisi, ikeli, awa yoha ya mikonga ya halufu inyahi, kila chombu chivachilenganakihi kwa mikongu ya samani, shaba, choma, liwo, ¹³mudalasini, hiungo, uvumba, manemane ubahi, mvinyu, mahuta, uhambi unyahi, nganu, ng'ombi limbeleli, farasi ni magali ni vatumwa, ni roho hya vandu. ¹⁴Matunda yauyatokulili kwa makili yaku yawokiti kuhuma kwaku. Anasa hyaku hyoha ni mapambu yawokiki, ngayapatikani kaveti. ¹⁵Vavahenga bishala hya hindu ahye vavapatikini utajili kwa mapenzi yaki yavayemayi patali kuhuma kwaki kwa sababu ya chiholu cha mavinilu yaki, yavalelayi ni sauti ya kulovalakeha. ¹⁶Yavapwaghayi, "Ole, ole muchi mkuu wola wowuhwatakiki kifani inyahi zambarau, ni ikieli, ni kupambakika kwa dhahabu ni vitu hya thamani ni lulu." ¹⁷Mukali ya lisaa limu utajili woha awoo yaiwohakikayi. Kila baharia, ni woha vanamachi, Mukati ya lisaa limu utajili woha awoo yauwohakikayi. Kila vavamachi, ni woha vavahenga lihengu mubahari. ¹⁸Vakalekili pavakaliweni lyoyi la kulwala kwaki. Vakapwaghiki, "Ni muchi wole wuwulengana ni muchi awo ukolongwa?" ¹⁹Vakaletiki luhombi panani ya mimutu yau, ni vakaleliki, ni yaka pitiki maholi ni kulovalakeha, Ole, ole muchi ukolongwa mahali woha vavayili ni meli hyau mabahari vavakayili matajili kuhumila ni mali hyaki. Mukatiya lisaa limu aangamizi. ²⁰Muhekalilayi panani yaki, kunani, mwenga mwaumini, mitumi, ni akachilota, kwa maana Chapanga aletiki kuhuma yini panani yaki! ²¹Malaika mwanamakili liganga ngati liganga kuu la kuhyaghila ni akalilekiki mubahari, akapwaghiki, "kwa ndela aye, Babeli, muchi mkuu wola, yaulekalikayi pahi kwa ukatili ni nga uwonekana kaveti. ²²Sauti ya linanda vanamuki, vavahina filimbi, ni talumbeta ngava yohaniki kaveti kwinu. Wala fundi wa aina yoyoha ngawonekani kwinu. Wala sauti ya litoli ngahiyohaneki kaveti kwinu. ²³Mwanga wa nyale ngaumuliki mukati yaku sauti yaka bwana halusi ni bibi halusi ngahiyohaneki kaveti mukati yaku, maana vavatenda vaku vavakayili vakuu va nndema, ni vamataifa, vakongakiki kwa ahavi waku. ²⁴Mukati yaki mwahi wa akachilota ni vavaamini ikawonakini, ni mwahi wa woha vavakomakiki panani ya nndema."

Chapter 19

¹Baada ya mamba aya nikayohini sauti ngati ya mliyo ukolongwa wa kundi likolongwa la vandu kuanani ikapwaghiti, "Haleluya. Wokovu, utukufu, ni makili ni hyaka Chapanga witu. ²Hukumu hyaki hya chakaka ni hya haki, kwa kuva ahukwini kahaba mkuu youhalibwayi nndema kwa uzizi waki. Atendiki kisasi vaki, ambayu akayikiti yombi mweni." ³Kwamala ya kaveli vakapwaghiti, aleluya lyohi lipita kwaki mileli ni mileli. ⁴Akaokumundu ishilini ni nchechi vala ni hiumbi womi nchechi vakasujwidi ni kundova Chapanga yutama pachiteu cha enzi. Vakayili vapwagha, "Amina. Haleluya!" ⁵Ndipo sauti ikapitiki pachiteu cha enzi, ipwaghiti, "Musifwayi Chapanga witu, mwaka katumitumi vaki wohe, nimwenga mwemunjohanela yombi, wohe vanga ni umuhimu ni vavayili ni makili." ⁶Ndipo nikayohini sauti ngati sauti likolongwa hya kundi la vandu, ngati sauti hya kunguluma machi yanawingi, ni ngati kunguluma kwa hitovi, ikapwaghiti, "Haleluya! Bambu ndo Chapanga witu, mtawala panani ya wohe, atawala." ⁷Ni tishangiliaye ni kuhekelela ni kumpekeha utukufu kwa sababu ndowa ni shelee yaka mwana limbeleli ihikiti ni bibi halusi ayii tayali." ⁸Akaruhusiwi kuhwatika kitani inyahi ni yeying'anya (kitani inyahi ndo matendu ya haki ya vaumini). ⁹Malaika akapaghiki ninenga, "Yalembayi aya: Vabalikiwi vavaaliki kushelahe ya ndowa yaka mwana limbeleli." Velavela akambwaghili, Aya malovi ya chakaka yaka Chapanga. ¹⁰Nikasujwidi palongi ya mawolu yaki nikandihiki, lakini akambwaghili, "Ukatenda ana! Nenga nakatumitumi nnjako ni wava alongu vaku neniukamwili ushuhuda waka Yesu. Mundovayi Chapanga, kwakuva ushuhuda waka Yesu ndo roho ya uchilota." ¹¹Kisha nikaiweni mbingu ihowoliki, ni nilola kukayili ni farasi nhuhu! Ni yuakakweliki yola alohakeka mwaminifu ni wa Chakaka. Ahukumu kwa haki ni kutenda ngondu. ¹²Mihu yaki kama mwali ya motu, ni panani ya mutuwaki ayili ni taji hyanawingi. Ayili nilihina lililembakiki panani yaki langakulimanya mundu yoyoha isipokuva yombi mweni. ¹³Ahweti lilayi livaliywihiki mumwahi, ni lihona laki lilohakeka lilovi laka Chapanga. ¹⁴Majeshi ya kunani yakayili yamfata panani ya farasi vahuhu, vakaahwatiki kitani inyahi, ihuhu ni safi. ¹⁵Mukinya chaki lipita lipanga linamakali ambalu liangamiza mataifa, niyombi yoatawalayi kwa ndongo ya choma. Niyombi yakanyatayi hyombu hya mvinyo kwa hasila ikali yaka Chapanga, yatawalayi panani ya wohe. ¹⁶Ni yombi alembiki panani ua lilaya laki ni katika paja laki lihina, MFALUMI WA VAFALUMI NI BAMBO WA MABAMBO. ¹⁷Niweni malaika ayeni palyova. Akalohiki kwa sauti kuu hiyuni hyoha hihiwoloka kunani, "Muhikayi, mukusanyikayi papamu pa chilevi chikuu chaka Chapanga. ¹⁸Muhikayi mulyayi nyama. ya vafalmi, nyama ya majemedali, nyama ya vandi vakolongwa, nyama ya farasi ni vavakweliki farasi, ni nyama ya vandu wohe, vavayili, hulu ni vatumwa, vanga ni uhulu ni vanamakili." ¹⁹Nikachiweni chinyama ni vafalmi vandema papamu ni majeshi yau. Vakayili lijipangiti kwa ajili ya ngondu ni yumu yuakakweliki farasi ni jeshi laki. ²⁰Chinyama chikakumuliki ni chilota waki wa upuhi yuakatendiki ishala katika kuva kwaki. kwa ishala ahye akaakongiti vavakayopiki chapa ya chima vala ni vavakusujwidi sanamu yaki. wohe vaveli vakalekili vakali lochi la motu liliwoka kwa chibiliti. ²¹Vavahighalili vala vakakomakiki kwa lipanga lipiti mukinya chaka yumu yuakweliki farasi. Hoyu hyoha hikalili mizoga ya hyegha hyawo.

Chapter 20

¹Kisha nikambeni malaika ahelela kuhuma kunani, akayili ni ufunguo wa liwomba langa ni pakuyomokela ni minyololu ikongwa mumawoku yaki. ²Likakamwili liyoka lela, liyoka la mwandi, ambayi ni ibilisi au shetani, ni kukonga mwaka elfu. ³Akapekali mu liwomba langa ni pakuyomokela, akalikongiki ni kuliveka muhuli panani yaki. Aye ikayili mpaka mwaka elfu payoyo mukayi. Baada ya panapa yavandekahi hayi hulu kwa chikahi chichokapi. ⁴Kisha nikaiweni hiteu hya enzi. vavakatamili ni vala ambau vavakayili vapekihi mamlaka ya kuhukumu. Velavela nikahiweni nafasi hya vala ambau vavakahekiti mimutu kwa ajili ya ambau vavakahekiti mimutu kwa ajili ya ushuhuda kupetela Yesu ni kwa lilovi laka Chapanga. Vangakuchiabudu chinyama au sanamu yaki, ni vavakaniki kuyopa alma panani ya paji la mihu yau au mawoku. vakahikiti kuwomi, ni vakatawawili papamu ni kristu kwa mwaka elfu. ⁵Wafu vava highalili ngachevahikiti kuwomi mpaka mwaka elfu payayomwiki. Awo ndo ufufuo wa kutumbulila. ⁶Yubalikiwi ni muhuhu mundu yoyoha ambayu yutola nafasi ya kutumbulila kupetela ufufuu mauti ya kaveli ngacheiyili ni makili panani ya vandu ngati ava. Yapayi ni makuhani vaka Chapanga ni vaka kristu ni vatawala ni yombi mweka elfu. ⁷Chikai mwaka elfu panaihikilayi mwishu, shetani yavambopulilayi kuhuma mugeleza laki. ⁸Yayendayi kunja kwakonga mataifa katika kona nchechi hya ndema gogu ni magogu kwaleta papamu kwa ajili ya ngondu. Yavayayi vanawingi ngati luhanga lwa kubahali. ⁹Vakapiti pa tambalali ya ndema ni wombi vakahyonguliti komba ya vaumini, muchi wowupalika. Lakini motu ukahikiti kuhuma kunani ni kwa angamiza. ¹⁰Shetani, ambayi akakongiti, vakandekili mukati ya lochi liliwaka chibiliti, ambamu chinyama ni chiloti wa upuhi vayomwili kwalekela. Yavatesikayi muhi ni ikilu mileli ni mileli. ¹¹Kisha nikachiweni chiteu cha enzi chikolongwa chihuhu ni yuakateri yola ambayi panani yaki. Nndema ni kunani hikayembembiki hiyembikayi kutali kuhuma katika uwepo waki, lakini chachepayili nafasi ya wombi kuyenda. ¹²Nikaaweni vavahwili - hodali ni vanga muhimu vayema katika chiteu cha enzi, ni hitabu hikahyekanuliki. Kisha chitabu chengi chikahowuliki chitabu cha womi. Vavahwili vakahukumiwi kwa chichilembakiki chela muakti ya hitabu, matokeu ya chivachihengiti chela. ¹³Bahali ikaapihiki vavahwili ambau vakayili mukati yaki. Nyihwa ni kuzimu hikapihiki vavahwili ambau vakayili mukati yaki, ni vavahwuili vakahukumiwi kulengana ni chivahengiti. ¹⁴Nyihwa ni kuzimu hikalekaliki mukati ya lochi la motu. Aye ndo mauti yakaveli- lochi la motu. ¹⁵Ngati lihina laka yoyoha ngachelapatikini lilembakiki mukati ya chitabu cha womi, vandekilayi mukati ya lochi la motu.

Chapter 21

¹Kisha nikaiweni mbingu ya nywani ni nndema wa nywani, kwa mbingu yakutumbulila ni nndema wa kutumbulila hiyomwili kupeta, ni bahati ngache yayili kaveti. ²Nikauweni muchi uhuhu, Yerusalemu yangu wani, ambau uhiyaji pahi kuhuma kunani kwaka Chapanga uvanandii ngati bibi halusi yupambaliki kwa ajili yaka nndomi waki. ³Nikaiyohini sauti ikolongwa kuhuma pachiteu cha enzi ipwagha, "Lolayi! matamilu yaka Chapanga yayili papamu ni vandu, niyombi yatamayi papamu papamu ni vandu, niyombi yatamayi papamu niwombi. Yanayayi vandu vaki, ni Chapanga mwenihi yayayi niwombi ni yayayi Chapanga wau. ⁴Yafutayi kila maholi kuhuma katika mihu yau, ni ngapakuvi ni nyihwa kaveti, au kulovelakeha, au kulela, au mavinilu mambu ya mwandi yayomwilikupeta. ⁵Yombi ambayi akayii atemi panani chiteu enzi akapwaghiti, "Lolakihiy ndenda mambu yoha kuva yanywani. "Apwagha, "Lemba ale kwa sababu malovi aya yaki ni chakaka." ⁶Akamwaghili, mambu aya yayomwili kupeta, Nenga ndo Alfa ni Omenga, kutumbulila ni kuyomokela. Kwa yoyoha yunawona nywita yanampekihiy chakunywa bila ghalama kuhuma katika chemuchemu hya machi ya womi. ⁷Yombi yunawezayi yaalisayi mambu aya, ni yaniyayi Chapanga waki, ni yombi yayayi mwanangu. ⁸Lakini ngati muyelili kwa vanachoghoyi, Vangakuhamini, vavachukiza, vavakoma, vazinzi, vahavi, vavalova sanamu, ni vapuhi wohi, sehemu yau yayiyayi katika lochi motu wa chibiliti wowukunga. Aye ndo mauti yakaveli. ⁹Yumu wa malaika saba akahikiti kwangu, yumu ambayi akayili ni mabakuli saba yayatelili mapigu saba ya kuyomolela ni akapwaghiki "Hikayi pambani. Nikulongihayi bibi halusi, mhwani mwana limbeleli." ¹⁰Kisha akanitoliki kutali katika roho kuchitombi chokolongwa ni chilachu ni akanilangihi muchi uhuhu, Yerusalemu, uhelela pahi kuhuma kunani kwaka Chapanga. ¹¹Yerusalemu ikayili ni utukufu waka Chapanga, ni unyahi waki ukayili ngati kito ya samani, ngati liganga gilasi la yespi. ¹²Ukayili ni lumatu lukolongwa, lulachu wowuyili ni milyangu kumi ni ivile, papamu ni malaika kumi ni vaveli mumilyangu. panani ya milyangu pakayili palembakiki mahina ya makabila ni yaveli ya vana wa israeli. ¹³Upandi wa kumashilika kukayili ni milyangu itatu, ni upandi wa kusini itatu, upandi wa kaskazini milyangu itatu, ni undi wa maghalibi milyangu itatu. ¹⁴Lumatu lwa michi hikayili ni misingi kumi ni hiveli, ni panani yaki pakayili ni mahina kumi ni yaveli ya akakatumitumi waka mwana limbeleli. ¹⁵Yumu yulingilayi ni nenga akayili ni chipemu cha ndonga yivailenganikihi kwa dhahabu kwa ajili ya kupema machi, milyangu yakini lumatu hyaki. ¹⁶Yumu yulongilayi ni nenga akayili ni chipemu cha ndonga yivailenganikihi kwa dhahabu kwa ajili ya kupema machi, milyangu yaki ni lumatu hyaki. Muchi ukavekakiki mukati ya malaika, ulachu waki ukayili sawa ni upana waki. Akapemiki muchi kwa chipemu cha ndonga, stadia 12,000 kwa ulachu (Ulachu waki, upana, ni kimu hikalengini). ¹⁷Velavela akapemiki lumatu lwaki, uneni waki ukayili dhira 144 kwa hipemu hya vandu (ambahu pia hipemu hya malaika). ¹⁸Lumatu lukayili luchengakiki kwa yespini muhi wowuyili ni dhahabu safi. ¹⁹Misingi ya lumatu ikayili ipambakiki ni kila aina ya liwu la thamani. Lakutumbulila likayili yospila kaveti likayili yakuti samawi, la tatu likayili kilkedon, la kachechi zumaridi, ²⁰la kuhanu sardoniki, la sita akiki, la saba kristolitho, la nani zabarajadi, la kumi krispraso, la kumi ni muja hiakirinthe, la kumi na mbili amethisto. ²¹Milyangu kumi ni iveli akayili lulu kumi ni hiveli, kila nndyangu ukalenganahiki kumi mululu yimu. Mitaa ya michi ikayili dhahabu inyahi iwonekanayi ngati gilasi linyahi. ²²Ngachenaliweni hekalu loloha mukati ya muchi kwa kuva Bambo Chapanga ambayi atawala panani ya hyoha ni mwana limbeleli ndo hekalu laki. ²³Muchi ngacheupalikayi lyova au mwehi ili kuangaza panani yaki kwa sababu utukufu waka chapanga uangazayi panani yaki, ni nyali yaki ndo mwana limbeleli. ²⁴Mataifa yayavaghayayi kwa mwanga wa muchi awoo. Vafalmi va nndema yavaleatayi fahari hyau mukati yaki. ²⁵Milyangu yaki ngaikongakeka chikai cha muhi, ni ngapakuvi ni ikilu pala. ²⁶Yovaleatayi fahari ni heshima ya mataifa mukati yaki, ²⁷ni njeta chichafu chinachinyingilayi mukati yaki. Wala yoyoha ambayi yuatendayi jambu loloha la ihoni kukonga ngaa yingili, bali ni vala tu ambayu mahina yau yalembakiki katika chitabu cha womi chaka mwana limbeleli

Chapter 22

¹Kisha malaika akanangihi nkoka wa machi ya womi, machi yaya kayili yanganya ngati bilauri. Yakayili yafelela kuhuma katika chiteu cha enzi chaka Chapanga ni chaka mwana limbeli. ²Kupetela pakatikati ya mtaa wa muchi katika kila kona ya nkoka pakayili ni nkongu wa womi, wowu veleka aina kumi na hiveli hya matendu, ni uveleka matunda kila mwehi. Mahaba ya nkongu ni kwaajili ya uponyaji wa mataifa. ³Wala nga pakuyi ni laana yoyoha kaveti. Chiteu cha enzi chaka Chapanga ni chaka mwona limbeleli yachiyayi mukati ya muchi, ni akakatumi tumi vaki yavatumi kayi. ⁴Nga pakuvi ni ikilu kaveti, wala nga pakuvi hitaji la mwanga wa nyali au lyova kwa sababu. ⁵Bambu Chapanga yaangazayi panani yau. Niwombi yavatawalayi mileli ni mileli. ⁶Malaika akambwaghili "malovui ayakulongameka ni ya chakaka. Bambu Chapanga wa roho hya akachilota akantumiki malaika waki kalangiha akakatumi tumi yaki yanayopitalilayi henu pani." ⁷"Lolayi! Nihika kunyata! Abalikiwi yombi yuayati malovi ya uchiloti wa chitabu chenjeno." ⁸Nenga nayohana ndo nenyohini ni kuyawona mambu ayaa. Panakayayohini ni kuyawo na, nikahawiki pahi namweni palongi ya mawolu ya malaika kundova, malaika yoakanangihi mambu yanaa. ⁹Akambwaghili, ykatenda vela! Nenga nakatumi tumi nnjako, papamu ni alongu vaku akachilota, papamu ni vavatii malovi ya tabu chenjeni. Mundovayi Chapanga!?" ¹⁰Akambwaghili, "Ukayaveka muhuli malovi muhuli malovi ya uchiloti wa chitabu chenjeno, maana chikai chiheghalili. ¹¹Ywanga mweni haki, aendeliayi kutokuva mweni haki, Ambayi ni mchafu kimaadili, ni aendelilayi kuva mchafu kimaadili. Mweni haki, ni aendelayi kuva mweni haki - yoyili muhuhu, ni aelilayi kuva muhuhu." ¹²Lolayi! Nihika kanyata. Ujila wangu uyii papamu ninenga, kunndepa kila yumu kulengana ni chechihengiti. ¹³Nenga ndo Alfa ni Omega, wa kutumbulila ni wa kuyomokela. Kutumbulila ni kuyomokela. ¹⁴Vabalikiwi vala vavawolola mavazi yau ili kwamba vapatayi haki ya kula kuhuma nkongu wa womi ni kuyingila mumuchi kupetela milyangu. ¹⁵Kunja kuyii nakawa, ahavi, vazinzi, vavakoma, vavalova sanamu, ni kila yupala ni yushuhudia ushahidi wa upahi. ¹⁶Nenga, Yesu nintumiki malaika wangu kushuhudia kuhusu mambu ayaa kwa makanisa Nenga ndo namzizi wa uvelakeku waka Daudi, Ndondwa ya lukela yeying'anya." ¹⁷Rohi ni bibi halusi apwagha, "hikayi!" Niyombi yuyohana "Hikayi!" yoyoha yoyili ni nywita, ni ahikayi, ni yoyoha yutokolela, ni apatayi machi ya womi waka. ¹⁸Ninshukuru kila mundu yoyuhini malovi ya uchilota wa chitabu chenjeni: Ngati yoyoha yoyonjokihayi katika aya, Chapanga yanjonjokinayi mapigu yayalembakiki katika chitabu chenjeno. ¹⁹Ngati mundu yoyoha yaayawohayi malovi ya chitabu chenjeni cha uchilota, Chapanga yawohayi sehemu yaki katika nkongu wa womi ni katika muchi uhuhu, ambayi abali hyaki hilembakiki mukati ya chitabu chenjeno. ²⁰Yombi yushuhudia mambu ayaya apwagha, "Ena! Nihika kunyata," Amina! Hikayi, Bambu Yesu. ²¹Neema yaka Bambu Yesu iyayi kila mundu Amina.